

Erasmus+

Ohjelmaopas

*Mahdolliset kieliversioiden väliset merkitysristiriidat
ratkaistaan englanninkielisen tekstin perusteella.*

Versio 2 (2017): 20/1/2017

SISÄLTÖ

LYHENTEET	3
JOHDANTO.....	4
Ohjelmaoppaan rakenne	4
A-OSA: YLEISTÄ TIETOA ERASMUS+ -OHJELMASTA.....	5
Mitkä ovat Erasmus+ -ohjelman tavoitteet ja olennaiset piirteet?	7
Yleinen tavoite.....	7
Erasmus+ -ohjelman olennaiset piirteet	7
Mikä on Erasmus+ -ohjelman rakenne?	11
Avaintoimi 1: Henkilöiden liikkuvuus	11
Avaintoimi 2: Innovointia ja hyvien käytäntöjen vaihtoa edistävä yhteistyö.....	11
Avaintoimi 3: Poliitiikan uudistamisen tuki	11
Jean Monnet -toiminnot	12
Urheilu.....	12
Mikä on ohjelman budjetti?	13
Kuka toimeenpanee Erasmus+ -ohjelmaa?	14
Euroopan komissio	14
Mitkä muut elimet osallistuvat ohjelman toimeenpanoon?	15
Kuka voi osallistua Erasmus+ -ohjelmaan?	20
Osallistujat.....	20
Osallistujaorganisaatiot.....	20
Tukikelpoiset maat	21
B-OSA: TIETOA OHJELMAOPPAASSA ESITELLYISTÄ TOIMISTA	25
Koulutus.....	26
Mitä toimia tuetaan?.....	26
Mitkä ovat toimien tavoitteet?.....	26
Nuoriso	27
Mitä toimia tuetaan?.....	27
Mitkä ovat toimien tavoitteet?.....	27
Kolme avaintoimea	28
Avaintoimi 1: Oppimiseen liittyvä henkilöiden liikkuvuus	29
Koulutus- ja nuorisoalan liikkuvuushankkeet.....	31
Korkeakouluopiskelijoiden ja -henkilöstön liikkuvuus	33
Liikkuvuushankkeet ammattiopiskelijoita ja ammattioppilaitosten henkilöstöä varten	51
Liikkuvuushankkeet koulujen opetushenkilöstöä varten	64
Liikkuvuushankkeet aikuisoppilaitosten henkilöstöä varten	71
Liikkuvuushankkeet nuorisoa ja nuorisotyöntekijöitä varten	78
Eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun (EVS) laajamittaiset tapahtumat	104
Erasmus Mundus -yhteiset maisteriohjelmat	112
Erasmus+ -opintolaina.....	120
Avaintoimi 2: Innovointia ja hyvien käytäntöjen vaihtoa edistävä yhteistyö.....	121
Strategiset kumppanuushankkeet koulutus- ja nuorisoalalla	123
Tietoyhteenliittymät – innovaatio-osaamista edistävät verkostot	144
Kapasiteetin vahvistaminen korkeakoulutuksen alalla	153
Kapasiteetin vahvistaminen nuorisoalalla.....	176
Avaintoimi 3: Poliitiikan uudistamisen tuki	193
Jäsennelty vuoropuhelu: nuorten ja nuorisoalan päättäjien tapaamiset	195
Jean Monnet -toiminnot.....	203
Mitä toimia tuetaan?.....	203
Mitkä ovat Jean Monnet -toimintojen tavoitteet?	203
Jean Monnet -moduulit.....	205
Jean Monnet -professuurit	209
Jean Monnet -osaamiskeskukset.....	213
Jean Monnet -tuki laitoksille ja yhdistyksille	217

Jean Monnet -verkostot (poliittiset keskustelut tiedemaailman kanssa)	221
Jean Monnet -hankkeet (poliittiset keskustelut tiedemaailman kanssa)	226
Jean Monnet -yksikkökustannukset	230
Urheilu	234
Mitä toimia tuetaan?	234
Yhteistyökumppanuudet	235
Pienet yhteistyökumppanuudet	243
Voittoa tavoittelemattomat eurooppalaiset urheilutapahtumat	248
C-OSA: TIETOA HAKIJOILLE	252
Miten Erasmus+ -hakemus jätetään?	252
Vaihe 1: Rekisteröidy osallistujaportalissa	252
Vaihe 2: Varmista, että hanke on ohjelman perusteiden mukainen	253
Vaihe 3: Varmista, että hanke täyttää taloudelliset ehdot	257
Vaihe 4: Täytä hakulomake ja lähetä se	260
Mitä tapahtuu hakemuksen jättämisen jälkeen?	261
Arviointimenettely	261
Lopullinen päätös	261
Ilmoitus hanketuen myöntämisestä	262
Mitä tapahtuu hakemuksen hyväksymisen jälkeen?	262
Hankesopimus ja päätös hanketuesta	262
Tuen määrä	262
Maksumenettelyt	263
Hankevaiheiden määräajat ja maksuja koskevat säännöt	264
Muita tärkeitä sopimusehtoja	267
Vakuus	267
Alihankinta ja hankintasopimuksen tekeminen	267
Myönnettyjä tukia koskevien tietojen julkaiseminen	267
Julkisuus	268
Tarkastukset	268
Tietosuojat	268
Avoin lisenssi sekä teollis- ja tekijänoikeudet	269
Sovellettavat säännöt	269
LIITE I:	270
Korkeakouluopiskelijoiden ja -henkilöstön liikkuvuus	271
Liikkuvuushankkeet ammattiopiskelijoita ja ammattioppilaitosten henkilöstöä varten	277
Liikkuvuushankkeet koulujen opetushenkilöstöä varten	282
Liikkuvuushankkeet aikuisoppilaitosten henkilöstöä varten	285
Liikkuvuushankkeet nuorisoa ja nuorisotyöntekijöitä varten	287
Erasmus Mundus -yhteiset maisteriohjelmat	293
Strategiset kumppanuushankkeet	296
Kapasiteetin vahvistaminen korkeakoulutuksen alalla	309
LIITE II: TULOSTEN LEVITTÄMINEN JA HYÖDYNTÄMINEN	318
Johdanto	318
LIITE III: SANASTO	325
LIITE IV: HYÖDYLLISIÄ LÄHTEITÄ JA YHTEYSTIETOJA	334

LYHENTEET

- **PO EAC:** Koulutuksen ja kulttuurin pääosasto
- **EACEA:** Koulutus-, audiovisuaali- ja kulttuurialan toimeenpanovirasto
- **ECAS:** Euroopan komission todennuspalvelu
- **ECHE:** Korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja
- **ECTS:** Eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmä
- **ECVET:** Ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten eurooppalainen siirtojärjestelmä
- **EHEA:** Eurooppalainen korkeakoulutusalue
- **EMJMD:** Erasmus Mundus -yhteiset maisteriohjelmat
- **EP:** Euroopan parlamentti
- **EPALE:** Aikuiskoulutuksen eurooppalainen foorumi
- **EQAR:** Euroopan korkeakoulutuksen laadunvarmistusrekisteri
- **EQAVET:** Ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalainen viitekehys
- **EQF:** Eurooppalainen tutkintojen viitekehys
- **ESCO:** Taitojen, osaamisen, pätevyyksien ja ammattien eurooppalainen luokitus
- **EU:** Euroopan unioni
- **HERE:** Korkeakoulu-uudistuksen asiantuntijaverkosto
- **ICT:** Tieto- ja viestintäteknologia
- **NARIC:** Tutkintotodistusten akateemisen tunnustamisen kansallinen tiedotuskeskus
- **OECD:** Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö
- **PIC:** Osallistujan tunnistuskoodi
- **URF:** URF-tietokanta (Unique Registration Facility)

JOHDANTO

Tämä ohjelmaopas on apuväline kaikille, jotka tarvitsevat perusteellista tietoa Erasmus+ -ohjelmasta. Opas on tarkoitettu etenkin mahdollisille

- osallistujaorganisaatioille eli organisaatioille, oppilaitoksille ja elimille, jotka järjestävät Erasmus+ -ohjelmasta tuettuja toimintoja, tai
- osallistujille eli osallistujaorganisaatioiden järjestämässä toiminnassa mukana oleville henkilöille (opiskelijoille, harjoittelijoille, oppisopimusopiskelijoille, koulujen oppilaille, aikuisopiskelijoille, nuorille, vapaaehtoispalveluun osallistuville tai professoreille, opettajille, kouluttajille, nuorisotyöntekijöille sekä koulutus-, nuoriso- ja urheilualan ammattilaisille).

Organisaatiot eri puolilta Eurooppaa jättävät joka vuosi tuhansia hakemuksia saadakseen rahoitustukea Erasmus+ -ohjelmasta. Euroopan komissio onkin luonut avoimen arviointimenettelyn tuen kohdentamiseksi parhaisiin hankkeisiin.

- Useimpien toimien osalta ohjelmasta myönnettävää tukea koskevat säännöt ja ehdot täsmennetään tässä ohjelmaoppaassa.
- Muutamien toimien osalta, jotka vain mainitaan tässä ohjelmaoppaassa, tuen myöntämistä koskevat säännöt ja ehdot täsmennetään Euroopan komission julkaisemissa tai sen puolesta julkaistuissa erityisissä ehdotuspyynnöissä.

Mahdolliset osallistujaorganisaatiot voivat hakemusta laatiessaan löytää ideoita ja lisätietoa myös muista tausta-asiakirjoista, joista osa on lueteltu oppaan liitteessä IV.

OHJELMAOPPAAN RAKENNE

Ohjelmaopas jakautuu kolmeen laajaan osaan:

- A-osassa luodaan yleiskatsaus Erasmus+ -ohjelmaan. Sieltä löytyy tietoa ohjelman tavoitteista, painopisteistä ja olennaisista piirteistä, ohjelmamaista, toimeenpanosta vastaavista rakenteista ja käytettävissä olevista kokonaismäärärahoista. A-osa on tarkoitettu niille, jotka haluavat saada yleiskuvan ohjelman soveltamisalasta ja rakenteesta.
- B-osassa annetaan yksityiskohtaiset tiedot oppaassa esitellyistä ohjelmatoimista. B-osa on suunnattu varsinkin niille, jotka haluavat tietää lähemmin, minkä tyyppisiä hankkeita ohjelmalla tuetaan. Tiedot esitetään yksityiskohtaisemmin oppaan liitteessä I.
- C-osassa kerrotaan tarkemmin tuen hakemista ja hankkeiden valintaa koskevista menettelyistä sekä Erasmus+ -tuen myöntämiseen liittyvistä taloudellisista ja hallinnollisista määräyksistä. C-osa on tarkoitettu niille, jotka aikovat jättää Erasmus+ -ohjelmaan liittyvän hakemuksen.

Lisäksi ohjelmaopas sisältää seuraavat liitteet:

- Liite I: Liikkuvuustoimintoja ja strategisia kumppanuuksia koskevat säännöt ja tiedot
- Liite II: Tulosten levittäminen ja hyödyntäminen
- Liite III: Avaintermit ja sanasto
- Liite IV: Hyödyllisiä lähteitä ja yhteystietoja

A-OSA: YLEISTÄ TIETOA ERASMUS+ -OHJELMASTA

Erasmus+ on EU:n koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelma kaudeksi 2014–2020.¹ Koulutus-, nuoriso- ja urheilualasta on suurta hyötyä niiden sosioekonomisten muutosten hallitsemisessa, jotka muodostavat Euroopan tämän vuosikymmenen keskeiset haasteet. Ala tukee myös kasvua, työllisyyttä, sosiaalista tasapuolisuutta ja osallisuutta koskevien eurooppalaisten, poliittisten strategioiden täytäntöönpanoa.

Lisääntyvän työttömyyden torjuminen – erityisesti nuorten parissa – on noussut yhdeksi Euroopan maiden kiireisimmistä tehtävistä. Liian moni nuori keskeyttää koulunkäyntinsä, jolloin heillä on suuri riski jäädä työttömiksi ja syrjäytyä yhteiskunnasta. Sama riski uhkaa monia aikuisia, joilla on vähäinen ammattitaito. Teknologia muuttaa tapaa, jolla yhteiskunta toimii, ja meidän on varmistettava, että sitä hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. EU:n yritysten on parannettava kilpailukykyään hyödyntämällä lahjakkuutta ja innovointia.

Eurooppa tarvitsee yhtenäisempiä ja osallistavampia yhteiskuntia, jotka mahdollistavat kansalaisten aktiivisen demokraattisen osallistumisen. Koulutus ja nuorisotyö edistävät tärkeällä tavalla yhteisiä eurooppalaisia arvoja ja yhteiskunnallista integroitumista, lisäävät kulttuurien välistä ymmärrystä ja yhteisöllisyyttä ja ehkäisevät väkivaltaista radikalisoitumista. Erasmus+ -ohjelman avulla voidaan tehokkaasti edistää vastikään saapuneiden maahanmuuttajien ja muiden heikommista lähtökohdista tulevien henkilöiden integroitumista.

Toinen haaste liittyy sosiaalisen pääoman kehittämiseen nuorten keskuudessa, heidän vaikutusvaltansa lisäämiseen ja heidän valmiuteensa osallistua aktiivisesti yhteiskuntaelämään. Tämä on tarpeen kun Lissabonin sopimuksen määräysten mukaisesti pyritään ”kannustamaan nuorten osallistumista demokratian toteuttamiseen Euroopassa”. Asiaan voidaan vaikuttaa myös sellaisen epävirallisen oppimisen kautta, jonka tavoitteena on nuorten taitojen ja osaamisen parantaminen sekä heidän aktiivisen kansalaisuutensa edistäminen. Lisäksi nuorisjärjestöille ja nuorisotyöntekijöille on tarjottava koulutus- ja yhteistyömahdollisuuksia niiden ammattitaidon sekä nuorisotyön eurooppalaisen ulottuvuuden kehittämiseksi.

Hyvin toimivat koulutusjärjestelmät ja nuorisoalan poliittiset toimintalinjat tarjoavat kansalaisille taitoja, joita työmarkkinat ja talouselämä edellyttävät, sekä mahdollisuuden toimia aktiivisina yhteiskunnan jäseninä ja toteuttaa itseään. Näiden tavoitteiden saavuttamista voidaan helpottaa uudistamalla koulutus- ja nuorisoalan toimintoja poliittisten päättäjien ja sidosryhmien yhteisen näkemyksen, luotettavan tietopohjan ja eri alojen ja tasojen välisen yhteistyön pohjalta.

Erasmus+ -ohjelman tavoitteena on tukea ohjelmamaiden pyrkimyksiä hyödyntää eurooppalaisen osaamisen ja Euroopan sosiaalisen pääoman tarjoamia mahdollisuuksia tehokkaasti elinikäisen oppimisen näkökulmasta kytkemällä viralliseen, epäviralliseen ja arkioppimiseen myönnettävä tuki koulutus- ja nuorisoalan koko kenttään. Lisäksi ohjelmalla edistetään yhteistyömahdollisuuksia ja liikkuvuutta kumppanimaiden kanssa erityisesti korkeakoulutuksen ja nuorisotoiminnan aloilla.

Lissabonin sopimuksessa vahvistetun uuden periaatteen mukaisesti Erasmus+ -ohjelmalla tuetaan myös urheilun eurooppalaista ulottuvuutta edistämällä urheilusta vastaavien tahojen välistä yhteistyötä. Ohjelmalla kannustetaan perustamaan ja kehittämään eurooppalaisia verkostoja, jotka tarjoavat mahdollisuuden tehdä sidosryhmien välistä yhteistyötä ja siirtää tietämystä ja osaamista urheiluun ja liikuntaan liittyvillä eri aloilla. Tehostetulla yhteistyöllä on erityisen myönteisiä vaikutuksia Euroopan inhimillisen pääoman kehittämiseen, sillä sen avulla voidaan vähentää liikunnan puutteesta aiheutuvia yhteiskunnallisia ja taloudellisia kustannuksia.

Ohjelmasta tuetaan sellaisia toimia, yhteistyötä ja välineitä, jotka ovat Eurooppa 2020 -strategian ja sen lippulaivahankkeiden, kuten Nuoret liikkeellä -hankkeen sekä uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelman, tavoitteiden mukaisia. Ohjelmalla edistetään myös eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategiusten puitteiden ja Euroopan nuorisostrategian tavoitteiden saavuttamista avointen koordinoitimenetelmien avulla.

Tämä panostus tietoon, taitoihin ja osaamiseen hyödyttää henkilöitä, oppilaitoksia, organisaatioita ja koko yhteiskuntaa edistämällä kasvua ja lisäämällä tasa-arvoisuutta, vaurautta ja sosiaalista osallisuutta sekä Euroopassa että sen ulkopuolella.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1288/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman ”Erasmus+” perustamisesta ja päätösten N:o 1719/2006/EY, 1720/2006/EY ja 1298/2008/EY kumoamisesta (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0050:0073:FI:PDF>)

Koska Erasmus+ -ohjelmaopas on laadittu Euroopan komission hyväksymän Erasmus+ -ohjelmaa koskevan vuotuisen toimintaohjelman mukaisesti, sitä saatetaan tulevana vuosina tarkistaa, jotta se vastaisi uusien toimintaohjelmien painopisteitä ja toimintalinjoja. Oppaan täytäntöönpano edellyttää myös, että talousarvioesityksen mukaiset määrärahat ovat käytettävissä joko budjettivallan käyttäjän hyväksyttyä kyseisen vuoden talousarvion tai väliaikaisten kahdestoistaosien mukaisesti.

AIEMPIEN KOKEMUSTEN POHJALTA KOHTI UUTTA

Erasmus+ -ohjelma rakentuu yli 25 vuoden aikana saatuihin tuloksiin koulutus- ja nuorisotalouden eurooppalaisista ohjelmista, jotka ovat käsittäneet sekä Euroopan sisäistä että globaalia yhteistyötä. Erasmus+ -ohjelmassa yhdistyvät seuraavat, Euroopan komission ohjelmakaudella 2007–2013 toteuttamat eurooppalaiset ohjelmat:

- elinikäisen oppimisen ohjelma,
- Youth in Action -nuorisotoimintaohjelma,
- Erasmus Mundus -ohjelma,
- Tempus-ohjelma,
- Alfa-ohjelma,
- Edulink-ohjelma,
- korkeakoulutuksen yhteistyöohjelmat teollisuusmaiden kanssa.

Kyseisillä ohjelmilla on tuettu seuraavien alojen toimia: korkeakoulutus (myös globaali ulottuvuus), ammatillinen koulutus, yleissivistävä koulutus, aikuiskoulutus ja nuorisotoiminta (myös globaali ulottuvuus).

Erasmus+ -ohjelmalla pyritään mainittuja ohjelmia laajempiin vaikutuksiin edistämällä synergioita ja vuorovaikutusta kaikilla koulutuksen ja nuorisotoiminnan aloilla, poistamalla keinotekoisia raja-aitoja eri ohjelmatoimien ja hanketyyppien väliltä, suosimalla uusia ideoita, houkuttelemalla mukaan uusia toimijoita työelämästä ja kansalaisyhteiskunnasta sekä rohkaisemalla uudenlaisiin yhteistyömuotoihin.

Onkin erittäin tärkeää, että ohjelma mielletään vahvaksi tuotenimeksi, joka tunnetaan laajalti. Kaikkiin ohjelmalla tuettuihin toimiin ja toimintoihin liittyvässä viestinnässä on siksi käytettävä ensisijaisesti Erasmus+ -brändinimeä. Jotta aiempien ohjelmien osallistajat ja edunsaajat löytäisivät Erasmus+ -ohjelmasta helpommin etsimänsä, viestinnässä ja tiedon välittämisessä on kuitenkin mahdollista käyttää tiettyyn alaan kohdentuvista ohjelmatoimista yhteisen Erasmus+ -brändinimen rinnalla seuraavanlaisia nimityksiä:

- "Erasmus+: Comenius" yksinomaan yleissivistävään opetukseen liittyvien toimintojen yhteydessä,
- "Erasmus+: Erasmus" yksinomaan korkeakoulutukseen liittyvien ja ohjelmamaihin kohdentuvien toimintojen yhteydessä,
- "Erasmus+: Erasmus Mundus" Erasmus Mundus -maisteritutkintojen yhteydessä,
- "Erasmus+: Leonardo da Vinci" yksinomaan ammatilliseen koulutukseen liittyvien toimintojen yhteydessä,
- "Erasmus+: Grundtvig" yksinomaan aikuiskoulutukseen liittyvien toimintojen yhteydessä,
- "Erasmus+: Youth in Action" yksinomaan nuorisotalouden epäviralliseen oppimiseen ja arkioppimiseen liittyvien toimintojen yhteydessä,
- "Erasmus+: Jean Monnet" yksinomaan Eurooppa-opintoihin ja -tutkimukseen liittyvien toimintojen yhteydessä,
- "Erasmus+: Urheilu" yksinomaan urheilualaan liittyvien toimintojen yhteydessä.

MITKÄ OVAT ERASMUS+ -OHJELMAN TAVOITTEET JA OLENNAISET PIIRTEET?

YLEINEN TAVOITE

- Erasmus+ -ohjelmalla edistetään seuraavien tavoitteiden saavuttamista:
  - Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet, koulutusta koskeva yleistavoite² mukaan luettuna,
  - eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden, jäljempänä 'ET 2020', tavoitteet, vastaavat vertailuarvot mukaan lukien,
  - korkeakoulutuksen kestävä kehittäminen kumppanimaissa,
  - nuorisovalan eurooppalaisen yhteistyön uudistettujen puitteiden (2010–2018) yleiset tavoitteet,
  - urheilun, erityisesti ruohonjuuritason urheilun eurooppalaisen ulottuvuuden kehittäminen unionin urheilualan työsuunnitelman mukaisesti,
  - eurooppalaisten arvojen edistäminen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan³ mukaisesti.

ERASMUS+ -OHJELMAN OLENNAISET PIIRTEET

Seuraavat ohjelman piirteet ovat erityisen tärkeitä. Muutamat niistä esitellään yksityiskohtaisemmin komission verkkosivuilla.

TAITOJEN JA TUTKINTOJEN TUNNISTAMINEN JA TUNNUSTAMINEN

Erasmus+ -ohjelmalla tuetaan erityisesti seuraavien avoimuutta ja tunnustamista lisäävien unionin välineiden käyttöä: Europass-järjestely, Youthpass, eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF), eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmä (ECTS), ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten eurooppalainen siirtojärjestelmä (ECVET), ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalainen viitekehys (EQAVET), Euroopan korkeakoulutuksen laadunvarmistusrekisteri (EQAR) ja eurooppalaisen korkeakoulutuksen laadunvarmistusyhdistys (ENQA) sekä näitä välineitä tukevat unionin laajuiset koulutusalan verkostot, etenkin tutkintotodistusten akateemisen tunnustamisen kansalliset tiedotuskeskukset (NARIC) sekä Euroguidance-verkostot, kansalliset Europass-keskukset ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten kansalliset koordinoitipisteet.

Kaikilla näillä välineillä pyritään helpottamaan taitojen ja tutkintojen tunnustamista ja ymmärtämistä osallistujamaissa ja osallistujamaiden välillä niin kaikissa koulutusjärjestelmien osajärjestelmissä kuin työmarkkinoilla riippumatta siitä, onko tällaiset taidot ja tutkinnot hankittu virallisen koulutuksen vai muiden oppimiskokemusten (esim. työkokemuksen, vapaaehtoispalvelun tai verkko-oppimisen) kautta. Välineiden tarkoituksena on myös varmistaa, että koulutus- ja nuorisopolitiikalla edistetään Eurooppa 2020 -strategian älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua koskevien tavoitteiden sekä sen koulutusta ja työllisyyttä koskevien yleistavoitteiden saavuttamista parantamalla integraatiota työelämään ja liikkuvuutta. Tavoitteiden toteutuminen edellyttää unionin välineiltä tarkoituksenmukaisuutta.

Niillä on voitava reagoida uusiin ilmiöihin, kuten koulutuksen globalisoitumiseen ja digitaalisen oppimisen yleistymiseen, sekä tukea joustavien oppimisväylien luomista opiskelijoiden tarpeiden ja tavoitteiden mukaan. Siksi alan välineitä täytyy luultavasti kehittää edelleen. Kehityksen pitäisi johtaa suurempaan yhdenmukaisuuteen ja välineiden kaikkinaiseen yksinkertaistamiseen sekä tukea sellaisen aidon taitojen ja tutkintojen eurooppalaisen alueen luomista, jolla oppijat ja työnantajat voivat liikkua vapaasti työskentelyä tai jatko-opintoja varten.

Lisätietoa verkkosivulta: http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-qualifications_fi.htm

HANKETULOSTEN LEVITTÄMINEN JA HYÖDYNTÄMINEN

Tulosten levittäminen ja hyödyntäminen ovat Erasmus+ -hankesyklin tärkeimpiä vaiheita. Ne tarjoavat osallistujajärjestelmille tilaisuuden tiedottaa hankkeella aikaan saaduista tuloksista ja tuotoksista ja jakaa niitä muiden kanssa, mikä laajentaa hankkeiden vaikutusta, turvaa niiden jatkuvuuden ja osoittaa Erasmus+ -ohjelman eurooppalaisen lisäarvon. Jotta Erasmus+ -hankkeisiin osallistuvat organisaatiot saisivat levitettyä ja hyödynnettyä hanketuloksia tehokkaasti, niitä kehoitetaan jo hanketta suunnitellessaan ja toteuttaessaan ottamaan huomioon myös levittämisen ja hyödyntämistoiminnot. Toimintojen taso ja intensiteetti on suhteutettava Erasmus+ -ohjelman eri toimien tavoitteisiin,

² Koulutusta koskevana yleistavoitteena on vähentää koulunkäynnin keskeyttäminen alle 10 prosenttiin ja nostaa korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus ainakin 40 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.

³ Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jossa vallitsevat moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo.

laajuuteen ja kohteisiin. Koska yksittäisen hankkeen tulokset voivat olla erittäin merkittäviä ja kiinnostavia myös kyseisen alan ulkopuolella, hankkeiden itsensä tehtäväksi jää luoda strategioita ja menettelyjä, joiden avulla myös muut voivat helposti tutustua hankkeiden aikana kehitettyihin tuloksiin ja tuotoksiin. Tarkempia ohjeita löytyy ohjelmaoppaan liitteestä II.

ERASMUS+ -OHJELMASSA TUOTETTUJA OPETUSAINEISTOJA, ASIAKIRJOJA JA TIETOVÄLINEITÄ KOSKEVA AVOIMEN SAATAVUUDEN VAATIMUS

Erasmus+ -ohjelmassa edellytetään, että siitä rahoitetuissa hankkeissa tuotetut, oppimisessa, opettamisessa, koulutuksessa ja nuorisotyössä hyödylliset aineistot, asiakirjat ja välineet julkaistaan avoimesti. Erasmus+ -ohjelman edunsaajien, jotka tuetun hankkeen yhteydessä tuottavat aineistoja, asiakirjoja tai välineitä, on asetettava ne digitaalisessa muodossa vapaasti suuren yleisön saataville internetissä avoimella lisenssillä. Edunsaajat saavat kuitenkin määrittää avoimen julkaisemisen sopivimman tason asettamalla rajoituksia (esim. kieltämällä kaupallisen käytön kolmansilta tahoilta), jos hankkeen luonne ja aineistotyyppi sitä edellyttävät. Avoimen julkaisemisen vaatimus ei rajoita edunsaajien teollis- ja tekijänoikeuksia.

GLOBALI ULOTTUVUUS

Erasmus+ -ohjelmaan sisältyy vahva globaali ulottuvuus (eli yhteistyö kumppanimaiden kanssa) erityisesti korkeakoulutus- ja nuorisoalalla.

Korkeakoulutuksen alalla Erasmus+ -ohjelmalla tuetaan seuraavia keskeisiä toimia, jotka koskevat yhteistyötä kumppanimaiden kanssa:

- **Opintopisteitä kerryttävä yksilöiden globaali liikkuvuus ja Erasmus Mundus -yhteiset maisteriohjelmat** (avaintoimi 1), joiden tarkoituksena on edistää opiskelija- ja henkilöstöliikkuvuutta kumppanimaista ja kumppanimaihin.
- **Kapasiteetin vahvistamiseen** tähtäävät korkeakoulutusalan hankkeet (avaintoimi 2), joiden tarkoituksena on edistää kumppanimaiden korkeakoulujen ja korkeakoulujärjestelmien uudenaikaistamista ja kansainvälistymistä helpottavaa yhteistyötä ja kumppanuuksia erityisenä painopisteenä EU:n naapurialueen kumppanimaat.
- Tuki **poliittiselle vuoropuhelulle** (avaintoimi 3) EU:n naapurialueen kumppanimaissa korkeakoulu-uudistuksen asiantuntijaverkoston ja globaalien alumniyhdistysten välityksellä, kumppanimaiden kanssa käytävän poliittisen vuoropuhelun avulla sekä eurooppalaisen korkeakoulutuksen globaalia vetovoimaa edistävin tapahtumin.
- **Jean Monnet** -toiminnot, joiden tarkoituksena on edistää Euroopan unionia koskevaa opetusta, tutkimusta ja keskustelua maailmanlaajuisesti.

Nuorisoalalla Erasmus+ -ohjelmasta tuetaan seuraavia keskeisiä toimia:

- **Nuorten ja nuorisotyöntekijöiden liikkuvuus** (avaintoimi 1), jolla edistetään nuorisovaihtoa, eurooppalaista vapaaehtoispalvelua ja nuorisotyöntekijöiden liikkuvuutta yhteistyössä unionin naapurialueen kumppanimaiden kanssa.
- **Kapasiteetin vahvistamiseen** tähtäävät nuorisoalan hankkeet (avaintoimi 2), joilla edistetään yhteistyö- ja liikkuvuustoimintoja, jotka auttavat kehittämään nuorisotyön, nuorisopolitiikan ja nuorisoalan järjestelmiä sekä epävirallisen oppimisen tunnustamista kumppanimaissa, varsinkin Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioissa (AKT-maat) sekä Aasian ja Latinalaisen Amerikan maissa.
- EU:n naapurialueen kumppanimaiden nuorten ja nuorisojärjestöjen ottaminen mukaan **jäsenneltyyn vuoropuheluun** (avaintoimi 3) siten, että nämä osallistuvat kansainvälisiin tapaamisiin, konferensseihin ja tapahtumiin, joissa edistetään nuorten ja päättäjien välistä vuoropuhelua.

Kumppanimaiden organisaatiot voivat lisäksi osallistua muihin ohjelmatoimiin (strategisiin kumppanuushankkeisiin, tietoyhteisliittymiin, alakohtaisiin osaamisyhteisliittymiin ja yhteistyökumppanuuksiin), jos niiden osallistuminen tuo hankkeelle lisäarvoa (tarkempia tietoja löytyy ohjelmaoppaan B-osasta).

MONIKIELISYYS

Monikielisyys on Euroopan yhdentymiskehityksen kulmakiviä, ja se symboloi vahvasti EU:n pyrkimystä olla moninaisuudessaan yhtenäinen. Kielitaito on tärkeimpiä niistä taidoista, jotka antavat ihmisille paremmat valmiudet

osallistua työmarkkinoille ja hyödyntää tehokkaasti tarjolla olevia tilaisuuksia. EU pyrkii siihen, että joka kansalaisella olisi jo varhaisessa iässä tilaisuus oppia vähintään kaksi vierasta kieltä.

Kieltenopiskelun ja kielellisen moninaisuuden edistäminen on yksi ohjelman nimenomaisista tavoitteista. Puutteellinen kielitaito on eurooppalaisiin koulutus- ja nuorisoalan ohjelmiin osallistumisen suurimpia esteitä. Ohjelmassa annetaan mahdollisuus tarjota kielivalmennustukea, millä pyritään lisäämään liikkuvuuden tehokkuutta ja tuloksellisuutta sekä parantamaan oppimistuloksia ja siten edistämään ohjelman kyseisen tavoitteen saavuttamista.

Kielivalmennustukea on tarjolla kielessä, jota osallistujat käyttävät opiskellessaan, suorittaessaan harjoittelujaksoa tai osallistuessaan vapaaehtoistoimintaan ulkomailla avaintoimesta 1 tuettujen pitkäkestoisten liikkuvuustoimintojen yhteydessä. Kielivalmennustukea annetaan ensisijaisesti Erasmus+ -ohjelman verkkokielivalmennustuen avulla (*Erasmus+ Online Linguistic Support*), koska verkko tarjoaa helpon ja joustavan tavan kielenopiskeluun. Erasmus+ -ohjelman verkkokielivalmennustuki (<http://erasmusplusols.eu>) sisältää kielitaidon pakollisen arvioinnin ja vapaaehtoisia kielikursseja. Kielitaidon arviointi on olennaisen tärkeää, jotta kullekin osallistujalle voidaan tarjota sopivaa valmennusta ja jotta saadaan kerättyä tietoja EU:n liikkuvuushankkeiden osallistujien kielitaidosta. Osallistujien kielitaito arvioidaan ennen liikkuvuusjakson alkamista, ja sen päätteeksi tehdään vielä toinen arvio, jolla seurataan kielitaidon kohenemistä. Ennen osallistujan ulkomaille lähtöä suoritettujen kielitaitotestien tulokset eivät estä häntä osallistumasta liikkuvuustoimintaan olivat tulokset millaiset hyvänsä. Verkossa tehtävää kielitaidon arviointia ei siis käytetä Erasmus+ -ohjelman liikkuvuustoimintojen osallistujien valitsemiseksi vaan osallistujien tukemiseksi siten, että heille tarjotaan tilaisuus tarvittaessa kohdentaa kielitaitoaan. Kielivalmennustuen tarjonta perustuu lähettävän ja vastaanottavan laitoksen kesken vallitsevaan luottamukseen: lähettävän laitoksen tehtävänä on tarjota osallistujille heidän tarpeitaan parhaiten vastaavaa kielivalmennustukea. Näin varmistetaan, että he saavuttavat vastaanottavan laitoksen kanssa sovitun suositustason liikkuvuusjakson alkuun mennessä.

Liikkuvuushankkeiden edunsaajille myönnetään rahoitusta, jonka avulla ne voivat tarjota tukea komission verkkopalvelusta puuttuvissa kielissä, kunnes verkkotyökalujen kapasiteetti saadaan laajennettua kaikkiin mukana oleviin kieliin.

Kieltenopetukseen ja -oppimiseen liittyviä strategisia kumppanuushankkeita tuetaan avaintoimella 2. Kielitaidon parantamiseen tähtäävät innovaatiot ja hyvät käytännöt voivat käsittää esimerkiksi opetus- ja arviointimenetelmiä, opetusaineistojen laatimista, tutkimustyötä, tietokoneavusteista kielen oppimista sekä yrittäjyishankkeita, joissa käytetään vieraita kieliä. Lisäksi strategisten kumppanuuksien edunsaajille, jotka järjestävät pitkäkestoisia koulutus- ja opetustoimintoja henkilöstölle, nuorisotyöntekijöille ja oppijoille, voidaan tarvittaessa antaa rahoitusta kielivalmennustuen järjestämiseksi.

Kansallisia toimistoja kannustetaan järjestämään ohjelmamaissa vapaaehtoisuuden pohjalta säännöllisesti (vuosittain tai joka toinen vuosi) kansallisia kilpailuja kielihankkeiden eurooppalainen laatuleima -tunnustuksen jakamiseksi. Laatuleiman on tarkoitus edistää monikielisyyden alalla saavutettujen tulosten hyödyntämistä ja levittämistä sekä lisätä yleistä kiinnostusta kielenopiskeluun.

Erasmus+ -ohjelman osallistujille avaintoimen 3 yhteydessä tarjottavaa verkkokielivalmennustukea laajennetaan siten, että myös noin 100 000 pakolaista voivat saada sitä ilmaiseksi vuosien 2016, 2017 ja 2018 ehdotuspyynnöissä, kunnes käytettävissä olevat määrärahat ovat ehtyneet. Näin halutaan tukea jäsenvaltioiden ponnisteluja pakolaisten integroimiseksi EU:n koulutusjärjestelmiin.

Erasmus+ -ohjelman kansallisten toimistojen ja edunsaajina olevien oppilaitosten tai organisaatioiden osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Jos Erasmus+ -ohjelman edunsaajat haluavat osallistua kyseiseen ehdotuspyyntöön, ne saavat verkkokielivalmennustukea varten useita ylimääräisiä käyttöoikeuksia. Niitä myönnetään erityisesti pakolaisille, jotka aikovat opiskella yhtä kielivalmennustuen piiriin kuuluvista kielistä. Edunsaajina olevien oppilaitosten tai organisaatioiden tehtävänä on myöntää käyttöoikeudet pakolaisille ja raportoida niiden käytöstä.

TASAPUOLISUUS JA INKLUUSIO

Erasmus+ -ohjelman tarkoituksena on edistää tasapuolisuutta ja inklusiota helpottamalla vertaisiaan heikommassa asemassa olevien osallistujien osallistumismahdollisuuksia, jos heidän epäedullinen asemansa haittaa heidän osallistumistaan kansainvälisiin hankkeisiin tai estää sen kokonaan. Tällaisia syitä voivat olla:

- Vammaisuus (erityistarpeiset osallistujat): henkilöt, joilla on psyykkinen (älyllinen, kognitiivinen, oppimista vaikeuttava), fyysinen, aisti- tai muu toimintarajoitus tai vamma.
- Koulunkäyntiongelmien: nuoret, joilla on oppimisvaikeuksia, sekä koulupudokkaat, aikuiset, joilla on alhainen koulutustaso, ja koulussa heikosti suoriutuvat nuoret.
- Taloudelliset esteet: henkilöt, joilla on alhainen elintaso tai pienet tulot tai jotka ovat riippuvaisia sosiaaliturvajärjestelmästä; kodittomat, pitkäaikaistyöttömät tai köyhät nuoret; velkaantuneet tai talousvaikeuksissa olevat henkilöt.

- Kulttuurierot: maahanmuuttajat, pakolaiset tai maahanmuuttaja- tai pakolaisperheiden jälkeläiset; kansalliseen tai etniseen vähemmistöön kuuluvat; henkilöt, joilla on vaikeuksia sopeutua uuteen kieliympäristöön ja kulttuuriin.
- Terveysongelmat: henkilöt, joilla on kroonisia terveysongelmia, vaikeita sairauksia tai mielenterveysongelmia.
- Sosiaaliset esteet: henkilöt, joita syrjitään esimerkiksi sukupuolen, iän, etnisyyden, uskonnon, sukupuolisen suuntautumisen tai vammaisuuden takia; henkilöt, joilla on puutteelliset sosiaaliset taidot tai joilla esiintyy epäsosiaalista ja riskikäyttäytymistä; epävarmassa tilanteessa elävät henkilöt; (entiset) rikoksentekijät, (entiset) päihteiden väärinkäyttäjät; nuoret vanhemmat ja/tai yksinhuoltajat; orvot.
- Maantieteelliset esteet: syrjäisiltä alueilta tai maaseudulta kotoisin olevat; pienillä saarilla tai syrjäseutualueilla elävät; kaupunkien ongelma-alueilla asuvat; ne, joiden asuinalueilla on heikot julkiset palvelut (vähän julkista liikennettä ja heikot palvelut).

Nuorisosalalla on laadittu inkluusio- ja moninaisuusstrategia yhteiseksi kehykseksi, jolla tuetaan muita heikommassa asemassa olevien nuorten osallistumista ja osallisuutta. Strategiaan voi tutustua Euroopan komission verkkosivuilla⁴.

OSALLISTUJEN SUOJELU JA TURVALLISUUS

Erasmus+ -hankkeiden osallistujien suojeleminen ja turvallisuus on ohjelmassa erittäin tärkeää. Kaikkien ohjelmaan osallistuvien henkilöiden täytyy pystyä hyödyntämään henkilökohtaiseen ja ammatilliseen kehittymiseen ja oppimiseen tarjottuja mahdollisuuksia täysimääräisesti. Tämä voidaan taata ainoastaan turvallisessa toimintaympäristössä, jossa kaikkien oikeuksia kunnioitetaan ja suojellaan.

Siksi jokaisella Erasmus+ -ohjelmaan osallistuvalla organisaatiolla täytyy olla käytössä tehokkaat menettelyt ja järjestelyt niiden omissa toiminnoissa mukana olevien henkilöiden turvallisuuden ja suojelun parantamiseksi ja takaamiseksi. Kaikki opiskelijat, harjoittelijat, oppisopimusopiskelijat, koulujen oppilaat, aikuisopiskelijat, nuoret, henkilöstö ja vapaaehtoispalvelun suorittajat, jotka osallistuvat johonkin avaintoimen 1 tai 2 mukaiseen liikkuvuustoimintoon, on vakuutettava heidän osallistumiseensa liittyvien riskien varalta. Lukuun ottamatta eurooppalaista vapaaehtoispalvelua, jota varten on oma vakuutusensa (katso ohjelmaoppaan liite I), Erasmus+ -ohjelmassa ei määrätä yhtä ainoaa vakuutusmuotoa eikä suositella tiettyjä vakuutusyhtiöitä. Hankkeen organisoiijien tehtäväksi jää sopivimman vakuutuksen valinta toteutettavan hanketyypin ja kyseisessä maassa tarjolla olevien vakuutusmuotojen perusteella. Hankekohtaisen vakuutuksen ottaminen ei ole tarpeen, jos osallistujat jo kuuluvat hankkeen organisoiijien voimassa olevien vakuutusten piiriin.

Vakuutussuojan on joka tapauksessa käsitettävä seuraavat asiat:

- tarvittaessa matkavakuutus (joka kattaa myös matkatavaroiden vahingoittumisen tai katoamisen),
- vahingonkorvausvastuu (joka käsittää tarvittaessa ammattivastuuvakuutuksen tai vastuuvakuutuksen),
- tapaturmat ja vakava sairaus (myös pysyvä tai tilapäinen haitta),
- kuolema (myös kotiinkuljetus, jos hanke toteutetaan ulkomailla).

Kansainvälisiin toimintoihin osallistuvien on erittäin suositeltavaa hankkia eurooppalainen sairaanhoitokortti, jos se on mahdollista. Kortti on maksuton, ja sillä saa lääketieteellisistä syistä välttämätöntä sairaanhoitoa julkisessa terveydenhoitojärjestelmässä tilapäisen oleskelun aikana 28 EU-maassa sekä Islannissa, Liechtensteinissa ja Norjassa samoin edellytyksin ja samoin kustannuksin kuin kyseisen maan vakuutetut (joissain maissa hoito on ilmaista). Lisätietoja sairaanhoitokortista ja sen hankkimisesta löytyy sivustolta <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=fi>.

Jos hankkeeseen osallistuu alle 18-vuotiaita, osallistujaorganisaatioiden on ensin pyydettävä heidän vanhemmiltaan tai huoltajiltaan lupa osallistumiseen.

⁴ Erasmus+ -ohjelman nuorisosalan inkluusio- ja monimuotoisuusstrategia "Inclusion and Diversity Strategy": http://ec.europa.eu/youth/library/reports/inclusion-diversity-strategy_en.pdf

MIKÄ ON ERASMUS+ -OHJELMAN RAKENNE?

Erasmus+ -ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi toteutetaan seuraavia toimia:

AVAINTOIMI 1: HENKILÖIDEN LIIKKUVUUS

Tällä avaintoimella tuetaan seuraavia toimintoja:

- **Oppijoiden ja henkilöstön liikkuvuus:** opiskelijoille, harjoittelijoille, nuorille ja vapaaehtoispalveluun osallistuville, korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opettajille sekä kouluttajille, nuorisotyöntekijöille ja oppilaitosten ja kansalaisjärjestöjen henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia hankkia oppimiskokemuksia ja/tai ammatillista kokemusta ulkomailta.
- **Erasmus Mundus -yhteiset maisteriohjelmat:** korkealaatuisia integroituja globaaleja koulutusohjelmia, joita tarjoavat korkeakoulujen konsortiot, jotka myöntävät mistä tahansa maailmasta tuleville parhaille maisteriopiskelijoille apurahoja koko tutkinnon suorittamista varten.
- **Erasmus+ -opintolaina:** Ohjelmamaiden korkeakouluopiskelijat voivat hakea ohjelmasta takausta opintolainalleen, kun he lähtevät ulkomaille suorittamaan koko maisteritutkintoa. Opiskelijoiden on itse otettava yhteyttä kotimaassaan sellaiseen pankkiin tai opintolainatoimistoon, joka myöntää tällaisia opintolainoja.

AVAINTOIMI 2: INNOVointia JA HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN VAIHTOA EDISTÄVÄ YHTEISTYÖ

Tällä avaintoimella tuetaan seuraavia toimintoja:

- Kansainväliset **strategiset kumppanuushankkeet**, joiden tarkoituksena on kehittää yhteen tai useampaan koulutus- ja nuorisoalan sektoriin kohdistuvia hankkeita ja edistää innovointia sekä kokemusten ja osaamisen vaihtoa koulutus- ja nuorisoalalla tai muilla vastaavilla aloilla toimivien erityyppisten organisaatioiden kesken. Tiettyjä liikkuvuustoimintoja tuetaan, jos ne edistävät hankkeen tavoitteita.
- Korkeakoulujen ja yritysten väliset **tietoyhteenliittymät**, joilla pyritään edistämään innovointia, yrittäjyyttä, luovuutta, työllistävyyttä, tietämyksen vaihtoa ja/tai monitieteistä opetusta ja oppimista.
- **Alakohtaiset osaamisyhteenliittymät**, joilla tuetaan ammattikoulutuksen yhteisten opetussuunnitelmien, koulutusohjelmien sekä opetus- ja koulutusmenetelmien laatimista ja soveltamista. Hankkeissa hyödynnetään tietyn toimialan suuntauksista ja yhden tai useamman ammattialan taitovaatimuksista kerättyä tietoa.
- **Kapasiteetin vahvistaminen** hankkeilla, jotka edistävät yhteistyötä kumppanimaiden kanssa korkeakoulutus- ja nuorisoalalla. Kapasiteetin vahvistamishankkeiden tarkoituksena on tukea organisaatioiden, korkeakoulujen ja korkeakoulujärjestelmien nykyaikaistumista ja kansainvälistymistä. Tietyn tyyppisissä kapasiteetin vahvistamishankkeissa tuetaan liikkuvuustoimintoja, jos ne edistävät hankkeen tavoitteita.
- Tietotekniset tukijärjestelmät, kuten **eTwinning-hanke**, **School Education Gateway** -portaali, **aikuiskoulutuksen eurooppalainen foorumi EPAL** ja **Euroopan nuorisoportaali**, jotka tarjoavat virtuaalisia yhteistyötiloja, opiskelu- ja/tai työskentelymahdollisuuksia sisältäviä tietokantoja, yhteisöjä tietojenvaihtoon ja muita verkkopalveluja yleissivistävän ja aikuiskoulutuksen alan opettajille, kouluttajille ja toimijoille sekä nuorille, vapaaehtoispalveluun osallistuville ja nuorisotyöntekijöille eri puolilla Eurooppaa ja sen ulkopuolella.

AVAINTOIMI 3: POLITIIKAN UUDISTAMISEN TUKI

Tällä avaintoimella tuetaan seuraavia toimintoja:

- **Koulutus- ja nuorisoalaa koskeva tietämys** tutkimustietoon perustuvan päätöksenteon ja seurannan avuksi; erityisesti tuetaan
  - maakohtaisten ja temaattisten analyysien laatimista – myös yhteistyössä akateemisten verkostojen kanssa,
  - vertaisoppimista ja -arviointia avointen koordinoitimenetelmien avulla koulutus- ja nuorisoalalla.
- **Innovatiivisia toimintamalleja koskevat hankkeet**, joilla kannustetaan sidosryhmiä kehittämään innovatiivisia toimintamalleja ja annetaan viranomaisille mahdollisuus testata niiden tehokkuutta luotettaviin arviointimenetelmiin perustuvien kenttäkokein.

- **Eurooppalaiset politiikan välineet**, jotka lisäävät osaamisen ja tutkintojen avoimuutta ja helpottavat niiden tunnustamista ja opintosuoritusten siirtämistä, tehostavat laadunvarmistusta ja edistävät epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamista, taitojen hallintaa ja neuvontaa. Tämä toimi sisältää myös tuen verkostoille, jotka edistävät Euroopan laajuisia vaihtoja, oppimiseen ja työnteekoon liittyvää kansalaisten liikkuvuutta sekä joustavien oppimisväylien kehittämistä koulutus- ja nuorisualan eri sektorien välille.
- **Yhteistyö** sellaisten **kansainvälisten järjestöjen kanssa**, joiden asiantuntemusta ja analysointivalmiuksia arvostetaan laajalti (esimerkiksi OECD ja Euroopan neuvosto), tavoitteena vahvistaa koulutus- ja nuorisopolitiikan vaikuttavuutta ja lisäarvoa.
- **Vuoropuhelu sidosryhmien kanssa sekä politiikkaa ja Erasmus+ -ohjelmaa koskeva tiedotus**, jossa on mukana koulutus- ja nuorisualan viranomaisia, koulutuksen järjestäjiä ja sidosryhmiä. Tarkoituksena on levittää tietoa Euroopan poliittisista tavoitteista, erityisesti Eurooppa 2020 -strategiasta, eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista (ET 2020), Euroopan nuorisostrategiasta ja muista Euroopan koulutus- ja nuorisualan toimintaohjelmista sekä Euroopan koulutus- ja nuorisopolitiikan ulkoisesta ulottuvuudesta. Nämä toimet ovat keskeisiä keinoja, kun halutaan kehittää sidosryhmien kykyä tukea koulutus- ja nuorisopolitiikan täytäntöönpanoa aktiivisesti edistämällä ohjelman tulosten hyödyntämistä ja tuottamalla kouriintuntuvia vaikutuksia.

JEAN MONNET -TOIMINNOT

Jean Monnet -toiminnoilla tuetaan seuraavia toimintoja:

- **Akateemiset moduulit, professuurit ja osaamiskeskukset** tavoitteena syventää korkeakoulujen virallisiin opetussuunnitelmiin sisältyviä Euroopan yhdentymistä käsitteleviä opintoja sekä tehdä, seurata ja ohjata Euroopan unionia koskevan tiedon tutkimusta. Kohteina ovat myös muut koulutusasteet, esimerkiksi opettajankoulutus ja oppivelvollisuuskoulu. Jean Monnet -toimintojen tarkoituksena on myös tarjota syvällistä opetusta Euroopan yhdentymisestä kasvavien alojen tuleville ammattilaisille, ja samalla kannustaa, neuvoa ja mentoroida opettajien ja tutkijoiden nuorta polvea Euroopan yhdentymistä koskevissa oppiaineissa.
- **Poliittiset keskustelut tiedemaailman kanssa** seuraavien välityksellä: a) **verkostot**, joiden tarkoituksena on kannustaa yliopistoja kaikkialla Euroopassa ja muualla maailmassa tekemään yhteistyötä sekä edistää julkishallinnon toimijoiden ja komission yksiköiden kanssa tehtävää yhteistyötä ja luoda niiden kanssa korkeatasoinen tietämyksenvaihtofoorumi keskeisiä EU-kysymyksiä varten; b) **hankkeet**, joilla edistetään innovointia, vuorovaikutusta ja Euroopan unionia koskevan tiedon levittämistä tarkoituksena herättää keskustelua ja pohdintaa EU-kysymyksistä ja lisätä tietoutta EU:sta ja sen toimintatavoista.
- **Laitokset ja yhdistykset**, jotta ne voivat järjestää ja toteuttaa Eurooppa-opintoihin ja -tutkimukseen sekä EU-kysymyksiin erikoistuneiden laitosten ja järjestöjen sääntömääräistä toimintaa ja levittää EU:ta koskevia asiantietoja kansalaisille ja siten edistää aktiivista Euroopan kansalaisuutta.

Jean Monnet -toiminnot tarjoavat myös toimintatukea tietyille laitoksille, jotka edistävät Euroopan etua ja järjestävät **tutkimuksia ja konferensseja**, joiden tarkoituksena on tarjota päättäjille uusia näkemyksiä ja konkreettisia ehdotuksia.

URHEILU

Urheilualalla tuettavat toiminnot ovat:

- **Yhteistyökumppanuudet**, joilla pyritään edistämään rehellisyyttä ja oikeudenmukaisuutta urheilussa (dopingin torjunta, urheilutulosten ennaltasopimisen torjunta ja alaikäisten suojeleminen), tukemaan innovatiivisia lähestymistapoja, jotka auttavat toteuttamaan EU:n hyvän urheiluhallinnon periaatteita sekä sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevia EU:n strategioita, edistämään urheilu- ja liikuntaharrastusta (liikuntaa koskevien EU:n suuntaviivojen täytäntöönpano, vapaaehtoispalvelu, urheilualan työllisyys ja koulutus) sekä tukemaan urheilijoiden kaksoisurasta laadittujen eurooppalaisten suuntaviivojen täytäntöönpanoa. Yhteistyökumppanuuksiin luetaan myös pienet yhteistyökumppanuudet, joiden tavoitteena on edistää sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia urheilussa sekä perinteisiä eurooppalaisia urheilulajeja ja pelejä, tukea voittoa tavoittelemattomien urheiluorganisaatioiden vapaaehtoisten, valmentajien, johtajien ja henkilöstön liikkuvuutta sekä suojella erityisesti nuorimpia urheilijoita terveys- ja turvallisuusriskeiltä parantamalla harjoittelu- ja kilpailuolosuhteita.
- **Voittoa tavoittelemattomat eurooppalaiset urheilutapahtumat** tietyn tapahtuman valmisteluista, järjestämisestä ja jatkotoimista vastaavien yksittäisten organisaatioiden avustamiseksi. Organisaatiot voivat järjestää urheilijoille ja

vapaaehtoisille koulutusta ennen urheilutapahtumaa, avajais- ja päättäjäistapahtumia, kilpailuja ja oheistapahtumia (konferensseja ja seminaareja) sekä toteuttaa seurantoimia, kuten arviointoja tai jatkotoimia.

- **Päätöksenteon tietopohjan vahvistaminen** hyödyntämällä tutkimusta, tiedonkeruuta, selvityksiä, verkostoja, konferensseja ja seminaareja, joilla levitetään ohjelmamaiden ja urheilujärjestöjen hyviä käytäntöjä ja jotka vahvistavat unionitason verkostoja niin, että verkostojen kansalliset jäsenet hyötyvät synergiaeduista ja vaihdoista kumppaniensa kanssa.
- **Vuoropuhelu alan eurooppalaisten sidosryhmien kanssa.** Vuoropuhelun tärkeimpiä toimia ovat vuotuinen urheilufoorumi ja tuki EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion puheenjohtajuuskautensa aikana järjestämille urheilualan tapahtumille. Myös muita kokoontumisia ja seminaareja voidaan järjestää, jos ne ovat tarpeen parhaan mahdollisen vuoropuhelun varmistamiseksi urheilualan sidosryhmien kesken.

MIKÄ ON OHJELMAN BUDJETTI?

Ohjelman ohjeelliset kokonaismäärärahat seitsenvuotiskaudeksi 2014–2020 ovat 14,774 miljardia euroa EU:n talousarvion otsakkeesta 1 ja 1,680 miljardia euroa otsakkeesta 4. Vuotuisen talousarvion hyväksyy budjettivallan käyttäjä. EU:n talousarvion hyväksymisvaiheita voi seurata seuraavalta sivustolta:

http://ec.europa.eu/budget/explained/management/deciding/deciding_detail/decide_detail_en.cfm

Tietoja toimintokohtaisista budjeteista, tuettavien hankkeiden suunnitellusta määrästä sekä ohjeellisista keskimääräisistä tukimääristä löytyy Erasmus+ -ohjelman vuoden 2017 työohjelmasta ⁵ (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm)

⁵ Korkeakoulutusalun toimia, jotka koskevat liikkuvuutta ja yhteistyötä kumppanimaiden kanssa, tuetaan myös vuoden 2016 työohjelman otsakkeen 4 määrärahoista (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm.)

KUKA TOIMEENPANEE ERASMUS+ -OHJELMAA?

EUROOPAN KOMISSIO

Erasmus+ -ohjelman toteuttamisesta vastaa viime kädessä Euroopan komissio. Se hallinnoi määrärahoja ja asettaa painopisteitä, tavoitteita ja arviointiperusteita pitkin ohjelmakautta. Se myös ohjaa ja seuraa ohjelman yleistä toteuttamista, jatkotoimia ja arviointia Euroopan tasolla. Lisäksi Euroopan komissiolla on kokonaisvastuu ohjelmaa kansallisella tasolla toimeenpanevien hallintorakenteiden valvonnasta ja koordinoinnista.

Euroopan komission koulutus-, audiovisuaali- ja kulttuurialan toimeenpanovirasto EACEA (jäljempänä 'toimeenpanovirasto') vastaa Erasmus+ -ohjelman keskitettyjen toimien toteutuksesta Euroopan tasolla. Toimeenpanovirasto vastaa hankkeiden koko hallinnosta niiden koko elinkaaren ajan alkaen ohjelman tunnetuksi tekemisestä ja hankehakemusten arvioinnista aina hankkeiden seurantaan niiden toteutuspaikalla sekä hankkeiden ja ohjelman tulosten levittämiseen. Sen tehtävänä on myös julkistaa erityisiä ehdotuspyyntöjä ohjelmatoimista, joita ei käsitellä tässä ohjelmaoppaassa.

Euroopan komissio hoitaa toimeenpanoviraston kautta myös seuraavat tehtävät:

- laatii selvityksiä Erasmus+ -ohjelmassa tuetuista aloista,
- harjoittaa tutkimusta ja tutkimustietoon perustuvaa toimintaa Eurydice-verkoston välityksellä,
- parantaa ohjelman näkyvyyttä ja järjestelmävaikutuksia levittämällä ja hyödyntämällä sen tuloksia,
- varmistaa Erasmus+ -ohjelmalla tuettujen elinten ja verkostojen sopimusten hallinnoinnin ja rahoituksen,
- hallinnoi tarjouskilpailuja, jotka koskevat palvelujen tarjoamista Erasmus+ -ohjelman puitteissa.

KANSALLISET TOIMISTOT

Erasmus+ -ohjelman toimeenpano perustuu etupäässä välilliseen hallintaan (Indirect Management), eli Euroopan komissio antaa talousarvion toteuttamiseen liittyviä tehtäviä kansallisille toimistoille. Tausta-ajatuksena on tuoda Erasmus+ mahdollisimman lähelle edunsaajia ja ottaa huomioon ohjelmamaiden erilaiset koulutus- ja nuorisualan järjestelmät. Kukin ohjelmamaa on nimennyt yhden tai useampia kansallisia toimistoja (yhteystiedot ohjelmaoppaan liitteessä IV). Kansalliset toimistot tiedottavat ohjelmasta ja toimeenpanevat sitä kansallisella tasolla. Ne toimivat myös Euroopan komission sekä paikallisen, alueellisen ja kansallisen tason osallistajaorganisaatioiden välisenä yhdyssiteenä. Kansallisten toimistojen tehtävänä on

- tarjota tietoa Erasmus+ -ohjelmasta,
- käsitellä hankehakemukset oikeudenmukaisesti ja avoimesti, kun ne valitsevat omassa maassaan rahoitettavia hankkeita,
- seurata ja arvioida ohjelman toimeenpanoa omassa maassaan,
- tarjota taustatukea hankehakijoille ja osallistajaorganisaatioille ohjelman koko elinkaaren ajan,
- toimia tehokkaasti yhteistyössä kaikkien kansallisten toimistojen verkoston ja Euroopan komission kanssa,
- taata ohjelman näkyvyys,
- edistää ohjelman tulosten levittämistä ja hyödyntämistä paikallisella ja kansallisella tasolla.

Lisäksi kansallisilla toimistoilla on tärkeä asema väliportaina Erasmus+ -ohjelman laadullisessa kehittämisessä, sillä ne

- tukevat hankkeiden elinkaaren aikaisen hallinnon lisäksi ohjelman laadullista toimeenpanoa ja/tai edistävät politiikan kehittämistä ohjelmalla tuetuilla aloilla,
- kannustavat ensikertalaisia ja muita heikommassa asemassa olevia kohderyhmiä, jotta näilläkin olisi mahdollisuus osallistua ohjelmaan täysipainoisesti,
- hakeutuvat yhteistyöhön ulkopuolisten elinten kanssa vahvistaakseen ohjelman vaikuttavuutta jäsenvaltioissaan.

Kansallisten toimistojen kannustavan otteen tarkoituksena on opastaa Erasmus+ -ohjelman käyttäjätahoja kaikissa eri vaiheissa: ensitutustumisessa ohjelmaan, hakumenettelyissä, hankkeen toteutuksessa ja loppuarvioinnissa. Tämä periaate ei ole ristiriidassa valintamenettelyjen tasapuolisuuden ja avoimuuden vaatimuksen kanssa, vaan tausta-ajatuksena on, että yhtäläisten mahdollisuuksien takaamiseksi on välttämätöntä tarjota lisäapua eräille ohjelman kohderyhmille niiden tarpeita vastaavilla opastus-, neuvonta-, seuranta- ja valmennusjärjestelyillä.

MITKÄ MUUT ELIMET OSALLISTUVAT OHJELMAN TOIMEENPANOON?

Edellä mainittujen elinten lisäksi seuraavat hallintorakenteet tarjoavat lisäasiantuntemusta Erasmus+ -ohjelman toimeenpanossa:

EURYDICE-VERKOSTO

Eurydice-verkoston toiminta keskittyy Euroopan eri koulutusasteiden rakenteisiin ja järjestelyihin ja se pyrkii edistämään koulutusjärjestelmien tuntemusta Euroopan maiden keskuudessa. Verkosto tarjoaa Euroopan laajuisia vertailevia analyyskejä sekä maakohtaista tietoa koulutus- ja nuorisoalalta Euroopan koulutusjärjestelmistä ja -politiikoista vastaavien henkilöiden päätöksenteon tueksi. Eurydice-verkosto tuottaa runsaasti tietoa:

yksityiskohtaisia kuvauksia ja yleisesittelyjä kansallisista koulutusjärjestelmistä (*National Education Systems and Policies*), vertailevia teemaraportteja Euroopan unionille tärkeistä kysymyksistä (*Thematic Reports*), indikaattoreita ja tilastoja (*Key Data Series*), ja erityyppisiä koulutusalan perustietoja esimerkiksi jäsenvaltioiden koulujärjestelmien rakenteesta ja koulujen työ- ja loma-ajoista sekä vertailuja opettajien palkoista ja oppiaineiden tuntimääristä eri maissa ja eri koulutusasteilla (*Facts and Figures*).

Eurydice koostuu toimeenpanovirastossa sijaitsevasta keskuskoordinaatioyksiköstä ja kansallisista yksiköistä, joita on perustettu kaikkien Erasmus+ -ohjelmamaiden lisäksi Albaniaan, Bosnia ja Hertsegovinaan, Montenegroon ja Serbiaan.

Lisätietoja on saatavissa toimeenpanoviraston verkkosivustolla.

YOUTH WIKIN KANSALLISTEN VASTUUTAHOJEN VERKOSTO

EU:n nuorisostrategian mukaisesti ja nuorisotietouden lisäämiseksi EU:ssa myönnetään taloudellista tukea kansallisiin järjestelyihin, joilla edistetään Youth Wikin luomista ja ylläpitoa. Youth Wiki on interaktiivinen työkalu, joka tarjoaa yhdenmukaista, ajantasaista ja helposti hyödynnettävää tietoa kansallisista nuorisopolitiikoista ja nuorten tilanteesta EU:ssa.

Taloudellista tukea myönnetään ohjelmamaissa sijaitseville kansallisten viranomaisten nimeämille elimille. Tällaiset elimet tuottavat maakohtaista tietoa, vertailukelpoisia maakuvaus- ja indikaattoreita, joilla lisätään nuorisojärjestelmien ja -politiikan keskinäistä tuntemusta EU:ssa.

ETWINNING-TUKIPALVELUT

eTwinning on esi- ja peruskoulun sekä toisen asteen oppilaitosten opettajien muodostama yhteisö, joka toimii suojatussa järjestelmässä. Sitä voivat käyttää vain kansallisten viranomaisten tarkastamat opettajat. Osallistujat voivat olla mukana monissa toiminnoissa, kuten toteuttaa hankkeita muiden koulujen ja luokkien kanssa, keskustella kollegojen kanssa ja kehittää ammatillista verkostoitumista sekä osallistua moniin eri tilaisuuksiin, joissa he voivat kehittää omaa ammattitaitoaan (verkossa ja lähiopetuksessa). Erasmus+ -ohjelman avaintoimesta 2 rahoitettu palvelu otettiin käyttöön vuonna 2005, minkä jälkeen siihen on rekisteröitynyt yli 380 000 opettajaa yli 160 000 oppilaitoksesta. Ohjelmamaissa on jo toteutettu lähes 50 000 hanketta.

eTwinning-hankkeeseen osallistuvat opettajat ja koulut saavat taustatukea kansallisilta tukipalveluiltaan (NSS). Nämä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten nimeämät organisaatiot auttavat kouluja rekisteröitymisessä, kumppanien etsinnässä ja hanketoiminnassa, tekevät kyseistä ohjelmatoimea tunnetuksi, jakavat tunnustuspalkintoja ja laatumerkkejä sekä järjestävät opettajille ammatilliseen kehittämiseen tähtäävää toimintaa.

Kansallisia tukipalveluja koordinoi keskustukipalvelu (CSS), joka vastaa myös eTwinning-verkkoalustan rakentamisesta ja EU:n tasoisten, ammattitaitoa kehittävien toimintojen järjestämisestä opettajille.

Luettelo kaikista palveluista sekä lisätietoja osoitteesta
http://www.etwinning.net/fi/pub/get_support/contact.htm

SCHOOL EDUCATION GATEWAY (SEG) -PORTAALI

School Education Gateway on EU:n portaali yleissivistävää koulutusta varten. Se on tällä hetkellä käytettävissä EU:n 23 kielellä. Portaalin tarkoituksena on tarjota kaikkea, mitä opettajat tarvitsevat, kuten tietoa, oppimista ja täydennyskoulutusta, vertaistukea ja verkostoitumista, yhteistyöhankkeita ja liikkuvuusmahdollisuuksia sekä koulutuspoliittisia näkemyksiä. Opettajayhteisön lisäksi portaalin kohdekäyttäjätietokannassa (*target user base*) on tiedot

kaikista Erasmus+ -ohjelman toimintoihin osallistuvista tahoista, kuten kouluista ja muista koulutustoimijoista ja -organisaatioista, päättäjistä ja kansallisista viranomaisista, kansalaisjärjestöistä ja yrityksistä. Koska SEG on julkinen verkkosivusto, se on internetissä kaikkien (eli myös EU:n ulkopuolisten maiden) käytettävissä. Laajan tavoitettavuuden odotetaan parantavan periaatteiden yhteyttä käytäntöihin EU:n yleissivistävässä koulutuksessa ja osaltaan edistävän koulutuspolitiikkaa kouluarjen realiteettien ja työmarkkinoiden tarpeiden perusteella.

SEG tarjoaa monenlaista sisältöä, kuten eurooppalaisista hankkeista saatuja hyviä käytäntöjä, kuukausittain ilmestyviä blogikirjoituksia, EU:n yleissivistävän koulutuksen asiantuntijoiden videohaastatteluja ja opettajille tarkoitettuja verkkokursseja luokkahuoneessa ilmenevien eri haasteiden ratkaisemiseksi. Se tarjoaa myös opetusaineistoa, kuten opetusmateriaaleja, oppaita ja European Toolkit for Schools -verkkopalvelun, tietoa yleissivistävää koulutusta koskevasta politiikasta, eriaiheisia uutisia ja tietoa tapahtumista. Se tarjoaa erityisiä työkaluja, jotka auttavat opettajia ja oppilaitosten muuta henkilöstöä etsimään ammattitaitonsa kehittämiseksi koulutus- ja liikkuvuusmahdollisuuksia (verkkokursseja, työssäoppimisjaksoja, opetustehtäviä muissa oppilaitoksissa jne.) ja joita voidaan rahoittaa Erasmus+ -ohjelman avaintoimesta 1:

- Erasmus+ -työkalu lähiopetuskurssien hakuun (*Erasmus+ tool "Course Catalogue"*: mahdollisuudet hakeutua lähiopetuskursseille),
- Erasmus+ -työkalu liikkuvuusmahdollisuuksien hakuun (*Erasmus+ tool "Mobility Opportunities"*: opettajien liikkuvuus avaintoimessa 1).

<http://schoolgateway.eu>

EPALE

Aikuiskoulutuksen eurooppalainen foorumi EPALE on Euroopan komission hanke, jota rahoitetaan Erasmus+ -ohjelmasta. Se on tarkoitettu aikuisoppimisen parissa toimiville opettajille, kouluttajille ja vapaaehtoisille sekä alan päättäjille, tutkijoille, tiedotusvälineille ja akateemiselle yhteisölle.

Sivusto tarjoaa interaktiivisia verkostoja, joiden kautta voi olla yhteydessä muihin käyttäjiin Euroopan eri maissa, osallistua keskusteluihin ja vaihtaa hyviä käytäntöjä. EPALE tarjoaa monia välineitä ja monenlaista sisältöä, kuten Erasmus+ -tuen (mahdollisia) saajia erityisesti kiinnostavia työkaluja. Esimerkkejä:

- Kurssi- ja tapahtumakalenterissa esitellään
  - liikkuvuusmahdollisuuksia avaintoimeen 1 kuuluvien hankkeiden edunsaajille
  - avaintoimeen 2 kuuluvien hankkeiden yhteydessä järjestettäviä kursseja ja tapahtumia.
- Kumppanihakua auttaa etsimään kumppaneita EU:n rahoittaman hankkeen valmisteluun tai etsimään tai tarjoamaan mahdollisuuksia osallistua työssäoppimisjaksoille.
- Toimijayhteisöt tarjoavat mahdollisuuden toimia yhteistyössä samoista aiheista kiinnostuneiden ihmisten ja organisaatioiden kanssa.
- Yhteisissä tiloissa hankekumppanit voivat kehittää hankettaan suojatussa ympäristössä.
- Tietolähteet-osiosta hankkeiden edunsaajat voivat hakea artikkeleita, raportteja, oppaita ja muuta edunsaajien hankkeissa tai organisaatioissa tuotettua materiaalia, ja se tarjoaa siten mahdollisuuden tiedonvälitykseen.
- Blogissa hankkeiden osanottajat voivat jakaa kokemuksiaan tai ladata videoita, joissa ne esittelevät tuloksiaan vapaamuotoisella ja vauhdikkaalla tavalla.

EU:n rahoitusta saavia hankkeita kannustetaan jakamaan sivustolla tietoa toiminnoistaan ja tuloksistaan blogikirjoitusten, uutisten, tapahtumien ja muuntuyppisten toimien avulla.

EPALen ylläpidosta huolehtivat keskustukipalvelu ja Erasmus+ -ohjelmamaiden kansallisten tukipalvelujen verkosto, joiden tehtävänä on löytää kiinnostavia tietoja ja kannustaa sidosryhmiä käyttämään foorumia ja vaikuttamaan sen sisältöön. EPALE on osoitteessa <http://ec.europa.eu/epale>.

KANSALLISET ERASMUS+ -TOIMISTOT

Kansalliset Erasmus+ -toimistot avustavat komissiota, toimeenpanovirastoa ja paikallisia viranomaisia Erasmus+ -ohjelman toimeenpanossa kumppanimaissa (Länsi-Balkan, eteläiset ja itäiset Välimeren maat, Venäjä ja Keski-Aasia). Ne toimivat siellä yhteispisteinä sidosryhmille, jotka osallistuvat Erasmus+ -ohjelmaan korkeakoulutuksen alalla. Erasmus+ -toimistot lisäävät ohjelman globaalin ulottuvuuden tuntemusta, näkyvyyttä, merkitystä ja vaikuttavuutta.

Kansallisten Erasmus+ -toimistojen tehtävänä on

- tarjota tietoa Erasmus+ -toiminnoista, joihin kyseinen valtio voi osallistua korkeakoulutuksen alalla,
- neuvoa ja avustaa mahdollisia hakijoita,
- seurata Erasmus+ -hankkeita,
- koordinoita korkeakoulu-uudistuksen asiantuntijaverkoston paikallistiimiä,
- valvoa Tempus IV -ohjelman (2007–2013) yhä vireillä olevia toimia,
- edistää tutkimuksia ja tapahtumia,
- antaa taustatukea poliittiselle vuoropuhelulle,
- pitää yhteyttä paikallisiin viranomaisiin ja unionin edustustoihin,
- seurata korkeakoulupolitiikan kehitystä kyseisessä valtiossa.

AKT-MAIDEN SIHTEERISTÖ

Tietyt AKT-maita koskevat toimet toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden lähettiläiden komitean kanssa. Komiteaa edustaa AKT-maiden sihteeristö, joka osallistuu näiden toimien ohjelmointiin ja toteuttamiseen.

KORKEAKOULU-UUDISTUKSEN ASIAANTUNTIJAVERKOSTO (HERE)

Korkeakoulu-uudistuksen asiantuntijoiden kansalliset tiimit toimivat asiantuntemusvarantona asianomaisten kumppanimaiden (Länsi-Balkan, eteläiset ja itäiset Välimeren maat, Venäjä ja Keski-Aasia) paikallisviranomaisille ja sidosryhmille, ja niiden tarkoituksena on tukea korkeakoulu-uudistusta ja vauhdittaa sen etenemistä. Ne osallistuvat kyseisten valtioiden korkeakoulupolitiikan laadintaan. HERE-verkoston toiminta perustuu vertaiskontakteihin. Kussakin kansallisessa tiimissä on 5–15 jäsentä. HERE-verkoston jäsenet ovat korkeakoulutusalaa asiantuntijoita, esimerkiksi rehtoreita, vararehtoreita, dekaaneja, kokeneita tutkijoita, kansainvälisistä suhteista vastaavia virkamiehiä ja opiskelijoita.

Korkeakoulu-uudistuksen asiantuntijoiden tehtävänä on tukea

- korkeakoulupolitiikan kehittämistä omissa valtioissaan edistämällä korkeakoulutuksen nykyaikaistamista, uudistusprosesseja ja strategioita tiiviissä yhteistyössä kyseisen valtion paikallisten viranomaisten kanssa,
- EU:n kanssa käytävää korkeakoulupoliittista vuoropuhelua,
- koulutus- ja neuvontatoimintaa, joka kohdistuu paikallisiin sidosryhmiin, erityisesti korkeakouluihin ja niiden henkilöstöön,
- Erasmus+ -hankkeita (erityisesti kapasiteetin vahvistamista koskevan toimen mukaisesti toteutettuja) levittämällä niiden tuloksia ja saavutuksia, etenkin hyviä käytäntöjä ja innovatiivisia aloitteita ja hyödyntämällä niitä koulutustarkoituksiin.

EUROGUIDANCE-VERKOSTO

Euroguidance on kansallisten resurssi- ja tietokeskusten eurooppalainen verkosto. Kaikilla Euroguidance-keskuksilla on kaksi yhteistä tavoitetta:

- edistää opinto-ohjauksen eurooppalaista ulottuvuutta yleissivistävässä ja ammatillisessa koulutuksessa,
- tarjota laadukasta tietoa elinikäisestä ohjauksesta ja opiskeluun liittyvästä liikkuvuudesta.

Euroguidance-verkoston pääkohderyhmiä ovat koulutus- ja työllisyysalan ohjaajat ja päättäjät kaikissa Euroopan maissa.

Lisätietoa verkkosivulta <http://euroguidance.eu/>.

KANSALLISET EUROPASS-KESKUKSET

Europassin tarkoituksena on auttaa henkilöitä esittelemään ja osoittamaan taitonsa ja tutkintonsa selkeästi ja tyhjentävästi kaikkialla Euroopassa. Sen ansiosta kommunikointi työnhakijoiden ja työnantajien välillä sekä työntekoon tai opiskeluun liittyvä liikkuvuus sujuvat vaivattomammin.

Kussakin maassa (EU- ja ETA-maissa sekä entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa ja Turkissa) on kansallinen Europass-keskus koordinoimassa Europass-asiakirjoihin liittyviä toimia. Kansallinen keskus on ensimmäinen yhteyspiste henkilöille ja organisaatioille, jotka ovat kiinnostuneita Europassin käytöstä tai sitä koskevista tiedoista.

Lisätietoa verkkosivulta <http://europass.cedefop.europa.eu/fi/about/national-europass-centres>

EUROOPPALAISEN TUTKINTOJEN VIITEKEHYKSEN (EQF) KANSALLISET KOORDINAATIOPISTEET (NCP)

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen kansalliset koordinaatiopisteet (EQF/NCP) tukevat kansallisia viranomaisia kansallisten tutkintoviitekehysten luomisessa. Koordinaatiopisteiden toimiiin kuuluu

- määrittää, miten kansalliset tutkintojärjestelmät sopivat eurooppalaisen viitekehyksen luokkiin
- määrittää, mille asianmukaiselle eurooppalaisen viitekehyksen tasolle toimivaltaisten viranomaisten myöntävät tutkintotodistukset, diplomit ja Europass-todistukset kuuluvat.

Lisätietoa verkkosivulta <http://ec.europa.eu/ploteus>

KANSALLISTEN EQAVET-YHTEYSPISTEIDEN VERKOSTO

EQAVET-yhteyspisteet ovat kansallisten viranomaisten perustamia elimiä, joiden tarkoitus on tuoda yhteen työmarkkinaosapuolia sekä kansallisia ja alueellisia sidosryhmiä ja muita asianomaisia toimijoita, jotta ne voivat osaltaan edistää eurooppalaisen ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen viitekehyksen (European Quality Assurance Framework in Vocational Education and Training) toteuttamista. EQAVET-yhteyspisteiden tavoitteena on 1) tukea aktiivisesti EQAVET-työohjelman toimeenpanemista, 2) tehdä konkreettisia aloitteita EQAVET-viitekehyksen kehittämiseksi kansallisesti, 3) edistää itsearviointia tehokkaana laadunvarmistuksen tukena, jonka avulla voidaan mitata onnistumisia ja tunnistaa kehitystarpeita 4) varmistaa tehokas tiedonvälitys sidosryhmien välillä.

Lisätietoa verkkosivulta <http://www.eqavet.eu/>

TUTKINTOTODISTUSTEN AKATEEMISEN TUNNUSTAMISEN KANSALLINEN TIEDOTUSKESKUS (NARIC)

NARIC-verkosto tarjoaa sijaintimaassaan tietoa tutkintotodistusten ja muissa Euroopan maissa suoritettujen opiskelujaksojen tunnustamisesta ja neuvoo ulkomaisia korkeakoulututkintoja koskeissa kysymyksissä. Verkosto tarjoaa asiantuntevia neuvoja niille, jotka ovat lähdyssä ulkomaille työskentelemään tai harjoittamaan lisäopintoja, sekä oppilaitoksille, opiskelijoille, nuvojoille, vanhemmille, opettajille ja mahdollisille työnantajille.

Euroopan komissio tukee NARIC-verkoston toimintaa seuraavin keinoin: tietojen ja kokemusten vaihto maiden kesken, hyvien käytäntöjen tunnistaminen, alan järjestelmien ja politiikkojen vertaileva analyysi sekä kaikkia kiinnostavien koulutuspoliittisten asioiden pohdinta ja analysointi.

Lisätietoa verkkosivulta www.enic-naric.net

ECVET-ASIAANTUNTIJOIDEN KANSALLISTEN TIIMIEN VERKOSTO

(ECVET expert -toiminto) ECVET-asiantuntijoiden kansalliset tiimit toimivat asiantuntemusvarantona ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten eurooppalaisen siirtojärjestelmän (ECVET) toteuttamisessa. Ne edistävät ECVET:n käyttöönottoa, soveltamista ja hyödyntämistä ohjelmamaissa ja antavat neuvontaa keskeisille ammattikoulutusalan elimille ja laitoksille.

Lisätietoa verkkosivulta <http://www.ecvet-secretariat.eu/> ja http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_fi.htm

NUORISOALAN SALTO-RESURSSIKESKUKSET

Nuorisoalan SALTO-resurssikeskusten tehtävänä on auttaa nuorisoalan Erasmus+ -hankkeiden laadun kohentamisessa. Ne tarjoavat temaattisen painopisteensä (osallistuminen, osallistaminen, koulutus ja yhteistyö, tiedottaminen tai kulttuurinen moninaisuus) tai maantieteellisen painopisteensä (itäiset kumppanimaat ja Venäjä, eteläiset Välimeren maat tai Länsi-Balkan) mukaisesti kansallisille toimistoille ja muille nuorisotyöalan toimijoille resursseja, tietoa ja koulutusta tietyillä aloilla sekä edistävät epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamista.

Resurssikeskusten tehtäviin kuuluu

- järjestää kursseja, opintokäyntejä, yhteistyöfoorumeja ja kumppanuuksia rakentavaa toimintaa,
- kehittää ja dokumentoida nuorisotyöntekijöiden ammatillisia valmiuksia ja nuorisoalan työskentelymenetelmiä ja -välineitä,

- antaa yleiskuva nuorisotyöntekijöille tarjolla olevista eurooppalaisista koulutustoimista eurooppalaisen koulutuskalenterin (*European Training Calendar*) avulla,
- laatia käytännönläheisiä julkaisuja,
- jakaa ajantasaista tietoa eurooppalaisesta nuorisotyöstä ja sen painopisteistä,
- pitää yllä tietokantaa kouluttajista ja resurssihenkilöistä nuorisoalalla,
- koordinoida Youthpass-todistuksen toteutusta,
- hoitaa eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun (EVS) kuuluvien organisaatioiden akkreditointia EU:n naapurialueen kumppanimaisissa.

Lisätietoa verkkosivulta www.salto-youth.net.

Otlas-kumppaninhakuväline

Yksi SALTO-resurssikeskusten kehittämistä ja ylläpitämistä välineistä on Otlas, keskitetty verkko-kumppaninhakuväline nuorisoalan organisaatioille. Ne voivat rekisteröidä Otlasiin yhteystietonsa ja niitä kiinnostavat alat sekä syöttää järjestelmään kumppanipyyntöjä hankeideoita varten.

Lisätietoa verkkosivulta www.salto-youth.net/otlas tai www.otlas.eu.

EURODESK-VERKOSTO

Eurodesk-verkosto tarjoaa nuorille ja heidän parissaan työskenteleville tietopalveluja koulutus- ja nuorisoalalla avautuvista mahdollisuuksista Euroopassa ja nuorten osallistumisesta eurooppalaisiin toimintoihin.

Kaikissa ohjelmamaissa toimiva Eurodesk-verkosto, jonka Euroopan laajuista toimintaa koordinoi keskustoimisto Eurodesk Brussels Link, vastaa tiedusteluihin, antaa tietoa rahoituksesta, järjestää tapahtumia ja laatii julkaisuja. Lisäksi se osallistuu Euroopan nuorisoportaalin tuottamiseen.

Euroopan nuorisoportaali esittelee eurooppalaisia ja kotimaisia tietoja ja informoi mahdollisuuksista, jotka ovat kiinnostavia Euroopassa asuvien, opiskelevien tai työskentelevien nuorten kannalta. Tiedot on jaettu kahdeksaan keskeiseen aihealueeseen, ne käsittävät 33 maata, ja ne on esitetty 27 kielellä.

Euroopan nuorisoportaaliin pääsee osoitteesta http://europa.eu/youth/splash_en. Lisätietoja Eurodeskistä löytyy osoitteesta <http://www.eurodesk.org/edesk/>.

KUKA VOI OSALLISTUA ERASMUS+ -OHJELMAAN?

Ohjelman tärkeimpänä kohderyhmänä ovat yksittäiset henkilöt: opiskelijat, harjoittelijat, oppisopimusopiskelijat, koulujen oppilaat, aikuisopiskelijat, nuoret, vapaaehtoispalveluun osallistuvat, korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opettajat, kouluttajat, nuorisotyöntekijät sekä koulutus- ja nuorisoalan organisaatioissa työskentelevät asiantuntijat. He kytkeytyvät Erasmus+ -ohjelmaan kyseisten alojen toimia järjestävien organisaatioiden, oppilaitosten, elinten tai ryhmien kautta. Ohjelman osallistumisehdoissa viitataankin seuraaviin kahteen kohderyhmään: *osallistujat* (eli ohjelmaan osallistuvat henkilöt) ja *osallistujaorganisaatiot* (mukaan lukien nuorisotyössä mutta eivät välttämättä nuorisjärjestön yhteydessä toimivat nuorten ryhmät, joissa on vähintään neljä nuorta ja joista käytetään myös nimitystä ”vapaat nuorten ryhmät”). Sekä osallistujien että osallistujaorganisaatioiden osallistumisehdot määräytyvät sen mukaan, mistä maasta käsin ne toimivat.

OSALLISTUJAT

Erasmus+ -hankkeisiin osallistuvilta edellytetään pääsääntöisesti ohjelmamaassa asumista. Eräisiin ohjelmatoimiin, joita on erityisesti korkeakoulutus- ja nuorisoalalla, voivat osallistua myös kumppanimaiden osallistujat.

Erasmus+ -hankkeisiin osallistumiselle on asetettu erityisehtoja ohjelmatoimen tyyppin mukaan.

Yleisiä periaatteita:

- Korkeakoulutusalalla hankkeiden tärkeimpinä kohderyhminä ovat korkeakouluopiskelijat (ns. ”short cycle” -tutkinnot, alempi ja ylempi korkeakoulututkinto sekä jatko-opinnot), korkeakouluopettajat ja professorit, korkeakoulujen henkilöstö sekä yrityksissä työskentelevät kouluttajat ja asiantuntijat.
- Ammattikoulutusalalla hankkeiden tärkeimpinä kohderyhminä ovat oppisopimusopiskelijat ja ammattiopiskelijat, ammattikoulutusalalla asiantuntijat ja kouluttajat, ammatillisen peruskoulutuksen organisaatioiden henkilöstö sekä yrityksissä työskentelevät kouluttajat ja asiantuntijat.
- Yleissivistävää koulutusta koskevien hankkeiden tärkeimpinä kohderyhminä ovat koulunjohtajat, kouluopettajat ja koulujen muu opetushenkilöstö sekä esi-, perus- ja toisen asteen oppilaat ja opiskelijat.
- Aikuiskoulutusalalla hankkeiden tärkeimpinä kohderyhminä ovat muiden kuin ammatillisen aikuiskoulutuksen organisaatioiden työntekijät, aikuiskoulutusalalla kouluttajat, muiden kuin ammatillisten aikuisoppilaitosten henkilöstö sekä aikuisopiskelijat.
- Nuorisoalan hankkeiden tärkeimpinä kohderyhminä ovat 13–30-vuotiaat⁶ nuoret sekä nuorisotyöntekijät ja nuorisoalalla toimivien organisaatioiden henkilöstö ja jäsenet.
- Urheilualan hankkeiden tärkeimpänä kohderyhmänä ovat urheilualan ammattilaiset ja vapaaehtoiset sekä urheilijat ja valmentajat.

Tarkemmat tiedot kutakin ohjelmatoimea koskevista osallistumisehdoista löytyvät ohjelmaoppaan B-osasta ja liitteestä I.

OSALLISTUJAORGANISAATIOT

Osallistujia edustavat osallistujaorganisaatiot ehdottavat ja hallinnoivat Erasmus+ -hankkeita. Jos hanke tulee valituksi, hakijaorganisaatiosta tulee Erasmus+ -tuen edunsaaja. Edunsaajat allekirjoittavat hankesopimuksen tai heille annetaan tiedoksi hanketukea koskeva päätös, jonka nojalla niille myönnetään taloudellista tukea hankkeen toteuttamiseen (hankesopimuksia ei allekirjoiteta yksittäisten osallistujien kanssa). Joihinkin ohjelmatoimiin voivat osallistua myös vapaat nuorten ryhmät.

Pääsääntöisesti edellytetään, että Erasmus+ -hankkeisiin osallistuvat organisaatiot ovat sijoittautuneet johonkin ohjelmamaahan. Eräisiin ohjelmatoimiin, joita on erityisesti korkeakoulutus- ja nuorisoalalla, voivat osallistua myös kumppanimaiden osallistujaorganisaatiot.

Erasmus+ -hankkeisiin osallistumiselle on asetettu ohjelmatoimikohtaisia erityisehtoja. Ohjelmaan voivat yleisesti ottaen osallistua kaikki koulutus-, nuoriso- tai urheilualan organisaatiot. Useisiin ohjelmatoimiin voivat osallistua myös muut työmarkkinoiden toimijat.

Tarkempia tietoja löytyy ohjelmaoppaan B-osasta ja liitteestä I.

⁶ Erityyppisiin toimintoihin sovelletaan eri ikärajoja. Lisätiedot ohjelmaoppaan B-osassa ja liitteessä I. On tärkeää muistaa myös seuraava: alaikärajat: osallistujien on ylitettävä vähimmäisikä viimeistään toiminnon alkamispäivänä. yläikärajat: osallistujat eivät saa hakemusten viimeisenä jättöpäivänä ylittää asetettua enimmäisikää.

TUKIKELPOISET MAAT

Erasmus+ -ohjelmaan voivat osallistua seuraavat maat:

OHJELMAMAAT

Seuraavat maat voivat osallistua täysimääräisesti kaikkiin Erasmus+ -ohjelman toimiin:

Euroopan unionin jäsenvaltiot ⁷			
Belgia	Kreikka	Liettua	Portugali
Bulgaria	Espanja	Luxemburg	Romania
Tšekki	Ranska	Unkari	Slovenia
Tanska	Kroatia	Malta	Slovakia
Saksa	Italia	Alankomaat	Suomi
Viro	Kypros	Itävalta	Ruotsi
Irlanti	Latvia	Puola	Yhdistynyt kuningaskunta

EU:n ulkopuoliset ohjelmamaat		
entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	Islanti Liechtenstein	Norja Turkki

KUMPPANIMAAT

Seuraavat maat voivat osallistua tiettyihin ohjelmatoimiin, jos niitä koskevat kriteerit ja ehdot täyttyvät (tarkemmat tiedot ohjelmaoppaan B-osassa). Rahoitusta myönnetään näiden maiden kansainvälisessä oikeudessa tunnustetuilla alueilla sijaitseville organisaatioille. Hakijoiden ja osallistujien on noudatettava kaikkia Eurooppa-neuvoston määrittämiä EU:n ulkoista apua koskevia rajoituksia. Hakemusten tulee noudattaa EU:n perustana olevia arvoja, jotka koskevat ihmisarvon kunnioittamista, vapauksia, kansanvaltaa, tasa-arvoa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksien kunnioittamista, mukaan lukien vähemmistöjen oikeudet, jotka mainitaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen artiklassa 2.

⁷ Merentakaisen maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin 25 päivänä marraskuuta 2013 annetun neuvoston päätöksen 2013/755/EU* (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D0755&qid=1440586545810&from=FI>) 33 artiklan 3 kohdan mukaan unioni varmistaa, että merentakaisista maista ja alueilta tulevat organisaatiot ja henkilöt ja niihin menevät organisaatiot ja henkilöt voivat osallistua Erasmus+ -ohjelmaan sen sääntöjen mukaisesti ja niihin jäsenvaltioihin sovellettavien järjestelyjen mukaisesti, joiden alaisuuteen merentakaiset maat ja alueet kuuluvat. Tämä tarkoittaa, että merentakaisen maiden ja alueiden organisaatiot ja henkilöt voivat osallistua ohjelmaan "ohjelmamaa"-statuksella, jolloin "ohjelmamaa" on se jäsenmaa, johon alue kuuluu. Merentakaisen maiden ja alueiden luettelo löytyy osoitteesta https://ec.europa.eu/europeaid/regions/overseas-countries-and-territories-octs/eu-oct-dialogue_en.

EU:N NAAPURIALUEEN KUMPPANIMAAT⁸

Länsi-Balkan (alue 1)	Itäiset kumppanimaat (alue 2)	Eteläiset Välimeren maat (alue 3)	Venäjän federaatio (alue 4)
Albania Bosnia ja Hertsegovina Kosovo ⁹ Montenegro Serbia	Armenia Azerbaidžan Valko-Venäjä Georgia Moldova Kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Ukrainan alue	Algeria Egypti Israel Jordania Libanon Libya Marokko Palestiina ¹⁰ Syyria Tunisia	Kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Venäjän alue

MUUT KUMPPANIMAAT

Joihinkin ohjelmatoimiin voivat osallistua alla luetellut kumppanimaat eri puolilta maailmaa. Eräiden muiden toimien maantieteellinen soveltamisala on suppeampi.

Kumppanit on alla ryhmitelty unionin ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden mukaisesti.

Alue 5	Andorra, Monaco, San Marino, Sveitsi, Vatikaanivaltio
Alue 6¹¹ Aasia	Afganistan, Bangladesh, Bhutan, Filippiinit, Indonesia, Intia, Kambodža, Kiina, Laos, Malediivit, Malesia, Mongolia, Myanmar, Nepal, Pakistan, Pohjois-Korea, Sri Lanka, Thaimaa ja Vietnam
Alue 7¹² Keski-Aasia	Kazakstan, Kirgisia, Tadžikistan, Turkmenistan, Uzbekistan
Alue 8¹³ Latinalainen Amerikka	Argentiina, Bolivia, Brasilia, Chile, Costa Rica, Ecuador, El Salvador, Guatemala, Honduras, Kolumbia, Kuuba, Meksiko, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Uruguay, Venezuela
Alue 9¹⁴	Irak, Iran, Jemen
Alue 10¹⁵	Etelä-Afrikka
Alue 11 AKT-maat	Angola, Antigua ja Barbuda, Bahama, Barbados, Belize, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Cookinsaaret, Djibouti, Dominica, Dominikaanien tasavalta, Eritrea, Etelä-Sudan, Etiopia, Fidži, Gabon, Gambia, Ghana, Grenada, Guinean tasavalta, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Itä-Timor, Jamaika, Kamerun, Kap Verde, Kenia, Keski-Afrikan tasavalta, Kiribati, Komorit, Kongon demokraattinen tasavalta, Kongon tasavalta, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Mali, Marshallinsaaret, Mauritania, Mauritius, Mikronesia, Mosambik, Namibia, Nauru, Niger, Nigeria, Niue, Norsunluurannikon tasavalta, Palau, Papua-Uusi-Guinea, Päiväntasaajan Guinea, Ruanda, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinit, Salomonsaaret, Sambia, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Senegal, Seychellit, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Surinam, Swazimaa, Tansania, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tšad, Tuvalu, Uganda, Vanuatu, Zimbabwe.
Alue 12¹⁶ Teollisuusmaat:	Bahrain, Kuwait, Oman, Qatar, Saudi-Arabia, Yhdistyneet Arabiemiirikunnat.

⁸ Komission suuntaviivoissa 2013/C 205/05 (EUVL C 205, 19.7.2013, s. 9–11) esitetyt tukikelpoisuusehdot koskevat kaikkien tässä ohjelmaoppaassa esitellyjen toimien toteutusta. Niitä sovelletaan myös tukea saaviin kolmansien osapuoliin silloin, kun kyseisessä toimessa tuensaajat antavat tukea kolmansille osapuolille varainhoitoasetuksen 137 artiklan mukaisesti.

⁹ Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 ja Kosovon itsenäisyysjulistuksesta annetun Kansainvälisen tuomioistuimen lausunnon mukainen.

¹⁰ Tätä nimitystä ei tule pitää Palestiinan valtion tunnustamisena, eikä se vaikuta yksittäisten jäsenvaltioiden kantoihin asiasta.

¹¹ Luokittelu, jota käytetään kehitysyhteistyövälineen (DCI) yhteydessä.

¹² Kuten edellä.

¹³ Kuten edellä.

¹⁴ Kuten edellä.

¹⁵ Kuten edellä.

¹⁶ Luokittelu, jota käytetään kumppanuusvälineen (PI) yhteydessä.

Persianlahden yhteistyöneuvostoon kuuluvat maat	
Alue 13¹⁷ Muut teollisuusmaat	Australia, Brunei, Hongkong, Japani, Kanada, Korean tasavalta, Macao, Singapore, Taiwan, Uusi-Seelanti, Yhdysvallat.

Ohjelmatoimien yksityiskohtaiset kuvaukset löytyvät ohjelmaoppaan B-osasta.

VIISUMI- JA OLESKELULUPAATIMUKSET

Erasmus+ -hankkeiden osallistujien voi olla tarpeen hankkia viisumi voidakseen oleskella ulkomailla ohjelmatoimen isäntämaana toimivassa ohjelma- tai kumppanimaassa. Kaikkien osallistujaorganisaatioiden velvollisuutena on varmistaa, että vaaditut luvat (lyhyt- tai pitkäaikaiset viisumit tai oleskeluluvat) ovat kunnossa ennen kaavaillun toiminnon alkua. Lupien hakeminen toimivaltaisilta viranomaisilta hyvissä ajoin on erittäin suositeltavaa, sillä hakuprosessi voi kestää viikkoja. Kansalliset toimistot ja toimeenpanovirasto voivat antaa tarkempia ohjeita ja avustaa esimerkiksi viisumi-, oleskelulupa- ja sosiaaliturva-asioissa. EU:n maahanmuuttoportaalissa on yleistietoa lyhyt- ja pitkäaikaisista viisumeista ja oleskeluluvista: [http://ec.europa.eu/immigration/tab2.do?subSec=11&language=7\\$en](http://ec.europa.eu/immigration/tab2.do?subSec=11&language=7$en).

¹⁷ Luokittelu, jota käytetään kumppanuusvälineen (PI) yhteydessä.

B-OSA: TIETOA OHJELMAOPPAASSA ESITELLYISTÄ TOIMISTA

Tässä osassa esitetään kaikista Erasmus+ -ohjelmaoppaan kattamista toimista ja toiminnoista seuraavat tiedot:

- toimien ja toimintojen tavoitteet ja odotetut vaikutukset,
- tuetut toiminnot,
- taulukot, joissa esitetään hakemusten arviointiperusteet,
- muuta tietoa, jonka perusteella saa hyvän käsityksen siitä, minkä tyyppisiä hankkeita ohjelmalla tuetaan,
- rahoitussäännöt.

Hakijoita kehoitetaan ennen hakemuksensa jättämistä lukemaan tarkasti juuri sitä toimea käsittelevä luku kokonaisuudessaan, josta he haluavat hakea tukea. Lisäksi hakijoiden on syytä tutustua huolella ohjelmaoppaan liitteestä I löytyviin täydentäviin tietoihin.

KOULUTUS

Korkeakoulutus, ammatillinen koulutus, yleissivistävä koulutus ja aikuiskoulutus

MITÄ TOIMIA TUETAAN?

Oppaan seuraavissa luvuissa – ”Avaintoimi 1”, ”Avaintoimi 2” ja ”Avaintoimi 3” – esitellään konkreettiset ohjelmatoimet, joiden avulla koulutusalan tavoitteet pyritään saavuttamaan. Koulutuksen alaan ensisijaisesti – mutta ei yksinomaan – liittyviä toimia ovat seuraavat:

- liikkuvuushankkeet korkeakoulu- ja ammattiopiskelijoita sekä korkeakoulujen ja ammattioppilaitosten henkilöstöä varten,
- liikkuvuushankkeet koulujen opetushenkilöstöä ja aikuisoppilaitosten henkilöstöä varten,
- Erasmus Mundus -yhteiset maisteriohjelmat,
- Erasmus+ -opintolainat,
- strategiset kumppanuushankkeet,
- tietoyhteenliittymät,
- alakohtaiset osaamisyhteenliittymät (toteutetaan erityisen ehdotuspyynnön välityksellä),
- kapasiteetin vahvistaminen korkeakoulutuksen alalla.

Lisäksi avaintoimea 3 käsittelevässä luvussa kerrotaan sellaisista Erasmus+ -toimista, jotka tukevat koulutuspoliittisia tavoitteita, kuten toimintamallien analysointi ja vertaisoppiminen, politiikan uudistamishankkeet, välineet ja verkostot, yhteistyö kansainvälisten järjestöjen kanssa sekä vuoropuhelu päättäjien ja sidosryhmäorganisaatioiden kanssa. Näitä toimia toteutetaan erityisten ehdotuspyyntöjen avulla, joita hallinnoi Euroopan komissio itse tai sen alainen toimeenpanovirasto. Lisätietoja komission ja toimeenpanoviraston verkkosivuilta.

MITKÄ OVAT TOIMIEN TAVOITTEET?

ERITYISTAVOITTEET

Koulutuksen alalla Erasmus+ -ohjelmalla on seuraavat erityistavoitteet:

- parannetaan avaintaitojen ja -osaamisen tasoa ottaen erityisesti huomioon niiden merkitys työmarkkinoiden kannalta ja niiden vaikutus yhteiskunnan yhtenäisyyteen siten, että lisätään varsinkin tilaisuuksia oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen ja vahvistetaan yhteistyötä koulutus- ja työelämän välillä;
- edistetään laadun kehittämistä, innovointia, huippuosaamista ja kansainvälistymistä oppilaitoksissa erityisesti lisäämällä kansainvälistä yhteistyötä koulutuksen järjestäjien ja muiden sidosryhmien välillä;
- edistetään elinikäisen oppimisen eurooppalaisen alueen syntymistä ja yleistä tietämystä siitä, täydennetään kansallisen tason koulutuspoliittisia uudistuksia ja tuetaan koulutusjärjestelmien nykyaikaistamista erityisesti tehostamalla koulutuspoliittista yhteistyötä, hyödyntämällä paremmin avoimuutta ja tunnustamista lisääviä unionin välineitä ja levittämällä hyviä käytäntöjä;
- kehitetään koulutuksen globaalia ulottuvuutta erityisesti unionin ja kumppanimaiden oppilaitosten välisenä yhteistyönä ammatti- ja korkeakoulutuksen alalla lisäämällä eurooppalaisten korkeakoulujen vetovoimaa ja tukemalla unionin ulkoista toimintaa sen kehitysyhteistyötavoitteet mukaan luettuina sekä edistämällä liikkuvuutta ja yhteistyötä ohjelma- ja kumppanimaiden korkeakoulujen välillä ja kapasiteetin vahvistamista kohdennetusti kumppanimaissa;
- parannetaan kielten opetusta ja oppimista ja edistetään laaja-alaista kielellistä moninaisuutta ja muiden kulttuurien tuntemusta unionissa.

NUORISO

Epävirallinen ja arkioppiminen nuorisoalalla

MITÄ TOIMIA TUETAAN?

Oppaan seuraavissa luvuissa – ”Avaintoimi 1”, ”Avaintoimi 2” ja ”Avaintoimi 3” – esitellään konkreettiset ohjelmatoimet, joiden avulla nuorisoalan tavoitteet pyritään saavuttamaan. Nuorisoalaan (epäviralliseen ja arkioppimiseen) ensisijaisesti – mutta ei yksinomaan – liittyviä toimia ovat seuraavat:

- liikkuvuushankkeet nuoria varten (nuorisovaihdot ja eurooppalainen vapaaehtoispalvelu) sekä nuorisotyöntekijöitä varten,
- eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun (EVS) laajamittaiset tapahtumat,
- strategiset kumppanuushankkeet,
- kapasiteetin vahvistaminen nuorisoalalla,
- nuorten ja nuorisoalan päättäjien tapaamiset.

Lisäksi avaintoimea 3 käsittelevässä luvussa kerrotaan sellaisista Erasmus+ -toimista, jotka tukevat nuorisopoliittisia tavoitteita, kuten toimintamallien analysointi ja vertaisoppiminen, ennakointi hankkeet, välineet ja verkostot, yhteistyö kansainvälisten järjestöjen kanssa sekä vuoropuhelu sidosryhmäorganisaatioiden kanssa. Näitä toimia toteutetaan erityisten ehdotuspyyntöjen avulla, ja niiden hallinnoinnista vastaa Euroopan komissio itse tai sen alainen toimeenpanovirasto. Lisätietoja komission ja toimeenpanoviraston verkkosivuilta.

MITKÄ OVAT TOIMIEN TAVOITTEET?

ERITYISTAVOITTEET

Erasmus+ -ohjelmalla on nuorisoalalla seuraavat erityistavoitteet:

- parannetaan nuorten avaintaitojen ja -osaamisen tasoa, mukaan lukien muita heikommassa asemassa olevat nuoret, sekä edistetään heidän osallistumistaan Euroopan demokraattiseen toimintaan ja työmarkkinoille sekä aktiivista kansalaisuutta, kulttuurien välistä vuoropuhelua, sosiaalista osallisuutta ja yhteisvastuuta, erityisesti lisäämällä nuorten, nuorisotyössä tai nuorisoyhteisöissä aktiivisten henkilöiden ja nuorisotoiminnan ohjaajien oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksia sekä vahvistamalla yhteyksiä nuorisoalan ja työmarkkinoiden välillä;
- edistetään nuorisotyön laadun kehittämistä erityisesti lisäämällä yhteistyötä nuorisoalan järjestöjen ja/tai muiden sidosryhmien välillä;
- täydennetään paikallis-, alue- ja kansallisen tason poliittisia uudistuksia ja tuetaan tietämykseen ja tutkimusnäyttöön pohjautuvan nuorisopolitiikan kehittämistä ja epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamista erityisesti tehostamalla politiikkayhteistyötä, parantamalla avoimuutta ja tunnustamista lisäävien Euroopan unionin välineiden käyttöä ja levittämällä hyviä käytäntöjä;
- lisätään nuorisoalan toiminnan globaalia ulottuvuutta ja parannetaan nuorisotyöntekijöiden ja nuorisoorganisaatioiden valmiuksia tukea nuoria täydentäen Euroopan unionin ulkoista toimintaa erityisesti edistämällä liikkuvuutta ja yhteistyötä ohjelma- ja kumppanimaiden sidosryhmien ja globaalien järjestöjen välillä.

Ohjelmakaudella 2014–2020 ohjelman talousarviosta osoitetaan 10 prosenttia epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen mahdollisuuksien tukemiseen.

KOLME AVAINTOIMEA

Ohjelmaoppaan seuraavissa luvuissa koulutus- ja nuorisoalan toimet esitellään rinnakkain, sillä

- kummankin alan toimet on ryhmitelty kolmen avaintoimen mukaan,
- monella avaintoimella tuetaan sekä koulutus- että nuorisoalan tavoitteiden saavuttamista,
- Erasmus+ -ohjelman tavoitteena on edistää synergioita, yhteistyötä ja vuorovaikutusta eri alojen välillä.

Käsittelytavan ansiosta ohjelmaopas ei myöskään sisällä turhaa toistoa.

AVAINTOIMI 1: OPPIMISEEN LIITTYVÄ HENKILÖIDEN LIKKUVUUS

MITÄ TOIMIA TUETAAN?

Tällä avaintoimella tuetaan

- liikkuvuushankkeita koulutus- ja nuorisoalalla,
- eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun liittyviä laajamittaisia tapahtumia,
- Erasmus Mundus -yhteisiä maisteriohjelmia,
- Erasmus+ -opintolainoja.

Avaintoimella tuettujen toimien odotetaan vaikuttavan myönteisesti ja pitkäkestoisesti niissä mukana oleviin osallistujiin ja osallistujaorganisaatioihin sekä toimintaa sääteleviin järjestelmiin.

Avaintoimella tuettujen liikkuvuustoimintojen tarkoituksena on vaikuttaa opiskelijoihin, harjoittelijoihin, oppisopimusopiskelijoihin, nuoriin ja vapaaehtoisin siten, että ne

- parantavat oppimistuloksia,
- parantavat työllistettävyyttä ja uranäkymiä,
- lisäävät aloitekykyä ja yrittäjähenkeä,
- parantavat vastuunottoa omasta elämästä ja vahvistavat itsetuntoa,
- kohentavat kielitaitoa,
- lisäävät muiden kulttuurien tuntemusta,
- edistävät aktiivista yhteiskunnallista osallistumista,
- lisäävät tietämystä Euroopan yhdentymiskehityksestä ja EU:n arvoista,
- parantavat motivaatiota osallistua (viralliseen tai epäviralliseen) koulutukseen ulkomailla suoritettuna liikkuvuusjakson jälkeen.

Liikkuvuustoimintojen odotetaan vaikuttavan koulutus- ja nuorisoalan henkilöstöön ja asiantuntijoihin sekä nuorisotyöntekijöihin siten, että ne

- parantavat omaan ammattiprofiiliin (esimerkiksi opetus, koulutus tai nuorisotyö) liittyvää osaamista,
- parantavat eri maiden koulutus- ja nuorisoalan käytäntöjen ja järjestelmien sekä niiden koulutus- ja nuorisopolitiikan tuntemusta,
- lisäävät valmiuksia panna vireille nykyaikaistamiseen ja kansainvälistymiseen tähtääviä muutoksia omissa koulutusorganisaatioissa,
- syventävät virallisen ja epävirallisen oppimisen sekä ammatillisen koulutuksen ja toisaalta työmarkkinoiden välisten suhteiden tuntemusta,
- parantavat opiskelijoiden, harjoittelijoiden, oppisopimusopiskelijoiden, koulujen oppilaiden, aikuisopiskelijoiden, nuorten ja vapaaehtoisten hyväksi tehtävän työn ja toiminnan laatua,
- edistävät sosiaalisen, kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärrystä,
- parantavat edellytyksiä vastata muita heikommassa asemassa olevien tarpeisiin,
- parantavat oppijoiden liikkuvuustoimintojen tukea ja edistävät niitä,
- lisäävät tilaisuuksia ammatilliseen kehittymiseen ja urakehitykseen,
- kohentavat kielitaitoa,
- lisäävät työmotivaatiota ja -tyytyväisyyttä.

Tällä avaintoimella tuettujen toimintojen odotetaan myös tuottavan osallistujaorganisaatioille seuraavia tuloksia:

- Lisätään valmiuksia toimia eurooppalaisella tai maailmanlaajuisella tasolla: paremmat johtamistaidot ja kansainvälistymisstrategiat, tiiviimpi yhteistyö ulkomaisten kumppanien kanssa, enemmän varoja (muuta kuin EU:n varoja) eurooppalaisten tai maailmanlaajuisien hankkeiden järjestämiseen sekä tällaisten hankkeiden laadukkaampi valmistelu, toteutus, seuranta ja jatkotoimet.
- Kehitetään innovatiivisia ja tehokkaampia keinoja kohderyhmien tarpeisiin vastaamiseksi tarjoamalla esimerkiksi seuraavia asioita: houkuttelevammat ohjelmat opiskelijoille, harjoittelijoille, oppisopimusopiskelijoille, nuorille ja vapaaehtoisille heidän tarpeidensa ja odotustensa mukaisesti; opettajien ja kouluttajien osaamisen parantaminen; ulkomaisten opiskelujaksojen aikana hankitun osaamisen tehokkaammat tunnistamis- ja tunnustamismenettelyt; toiminnan tehostaminen paikallisyhteisöjen hyödyksi; tehokkaammat nuorisotyömenetelmät ja -käytännöt nuorten aktivoimiseksi ja/tai heikoista lähtökohdista olevien ryhmien huomioimiseksi.

- Luodaan nykyaikaisempi, dynaamisempi, sitoutuneempi ja ammattimaisempi organisaation sisäinen toimintaympäristö, jossa ollaan valmiita omaksumaan hyviä käytäntöjä ja uusia menetelmiä päivittäisessä toiminnassa; joka on avoin synergioille sosiaali-, koulutus- ja työllisyysalojen eri sektoreilla toimivien organisaatioiden kanssa; jossa henkilöstön ammattitaitoa kehitetään strategisen suunnittelun avulla kunkin omien tarpeiden ja organisaation tavoitteiden mukaisesti; joka tarvittaessa pystyy houkuttelemaan lahjakkaita opiskelijoita ja akateemista henkilöstöä kaikkialta maailmasta.

Tällä avaintoimella tuettujen tuhansien hankkeiden odotetaan yhdessä vaikuttavan osallistujamaiden koulutus- ja nuorisoalan järjestelmiin pitkällä aikavälillä, mikä vauhdittaa politiikan uudistamista ja houkuttelee uusia resursseja liikkuvuusmahdollisuuksiin Euroopassa ja sen ulkopuolella.

KOULUTUS- JA NUORISOALAN LIIKKUVUUSHANKKEET

MITKÄ OVAT LIIKKUVUUSHANKKEEN TAVOITTEET?

Koulutus- ja nuorisoalan toiminnot ovat avainasemassa, sillä ne tarjoavat eri-ikäisille henkilöille valmiudet, joita aktiivinen osallistuminen työmarkkinoille ja yleensäkin yhteiskuntaelämään edellyttää. Tämän ohjelmatoimen mukaiset hankkeet edistävät kansainvälisiä liikkuvuustoimintoja, joiden kohderyhminä ovat oppijat (opiskelijat, harjoittelijat, oppisopimusopiskelijat, nuoret ja vapaaehtoiset) ja henkilöstö (korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opettajat, kouluttajat, nuorisotyöntekijät sekä koulutus- ja nuorisoalan organisaatioissa työskentelevät) ja joiden tavoitteena on

- auttaa oppijoita hankkimaan oppimistuloksia (tietoja, taitoja ja osaamista), jotka edistävät oppijoiden henkilökohtaista kehitystä, aktiivista ja muita huomioivaa yhteiskunnallista osallistumista sekä parantavat heidän työllistyvyyttään Euroopan ja muun maailman työmarkkinoilla,
- tukea koulutus- ja nuorisoalalla työskentelevien ammatillista kehittymistä, mikä voi johtaa innovointiin ja parantaa opetuksen, koulutuksen ja nuorisotyön laatua kautta Euroopan,
- kohentaa erityisesti osallistujien kielitaitoa,
- lisätä osallistujien tietämystä ja tuntemusta muista kulttuureista ja maista tarjoamalla heille tilaisuus rakentaa kansainvälisiä kontaktiverkostoja ja osallistua aktiivisesti yhteiskuntaelämään, jotta he tuntisivat itsensä Euroopan kansalaisiksi ja heille kehittyisi eurooppalainen identiteetti,
- lisätä koulutus- ja nuorisoalan organisaatioiden valmiuksia, vetovoimaa ja globaalia ulottuvuutta, jotta ne voisivat tarjota henkilöiden tarpeita paremmin vastaavia toimintoja ja ohjelmia niin Euroopassa kuin sen ulkopuolella,
- vahvistaa synergioita ja siirtymiä virallisen, epävirallisen ja ammattikoulutuksen, työllisyyden ja yrittäjyyden välillä,
- varmistaa ulkomaisten opiskelujaksojen aikana hankitun osaamisen tehokkaampi tunnustaminen.

Tällä toimella tuetaan myös korkeakoulutus- ja nuorisoalan globaalia liikkuvuutta kumppanimaihin tai kumppanimaihin sekä edistetään EU:n ja tukieläinten kumppanimaiden välistä yhteistyötä. Se kuvastaa EU:n ulkoisen toiminnan tavoitteita, prioriteetteja ja periaatteita seuraavasti:

- Lisätään eurooppalaisen korkeakoulutuksen vetovoimaa ja kannustetaan eurooppalaisia korkeakouluja kilpailussa maailmanlaajuisilla korkeakoulumarkkinoilla.
- Tuetaan tiedonannoissa *EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan vaikutuksen lisääminen: muutossuunnitelma*¹⁸ ja *Eurooppalainen korkea-asteen koulutus maailmassa*¹⁹ nimettyjä painopistealoja ja prioriteetteja.
- Tuetaan Euroopan ulkopuolisten korkeakoulujen kansainvälistymistä, vetovoimaa, laatua ja nykyaikaistumista sekä kaikkien yhtäläistä mahdollisuutta päästä korkeakoulutuksen piiriin, tarkoituksena edistää kehitystä kumppanimaisissa.
- Edistetään kehitysyhteistyö- ja ulkopoliittisten tavoitteiden ja periaatteiden, kuten kansallisen sitoutumisen, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, tasapuolisuuden, asianmukaisen maantieteellisen jakauman ja monimuotoisuuden, saavuttamista. Erityistä huomiota kiinnitetään vähiten kehittyneisiin maihin sekä muita heikommassa asemassa oleviin opiskelijoihin, joiden sosioekonominen tilanne on heikko, ja opiskelijoihin, joilla on erityistarpeita.
- Edistetään epävirallista oppimista ja yhteistyötä nuorisoalalla kumppanimaiden kanssa.

MIKÄ ON LIIKKUVUUSHANKE?

Koulutus- ja nuorisoalan organisaatiot saavat Erasmus+ -ohjelmasta tukea toteuttaakseen hankkeita, joilla edistetään erityyppistä liikkuvuutta. Liikkuvuushanke koostuu seuraavista vaiheista:

- valmistelut (käytännön järjestelyt, osallistujien valinta, sopimusjärjestelyt kumppaneiden ja osallistujien kanssa sekä osallistujien kielellinen, kulttuurinen ja tehtäväkohtainen lähtövalmennus),
- liikkuvuustoimintojen toteuttaminen,
- jatkotoimet (liikkuvuustoimintojen arviointi, osallistujille niiden aikana mahdollisesti kertyneiden oppimistulosten virallinen tunnustaminen sekä hanketulosten levittäminen ja hyödyntäminen).

Moniin EU:n aiemmista ohjelmista tuettuihin liikkuvuustoimiin nähden yksi Erasmus+ -ohjelman uusista tärkeistä piirteistä on se, että liikkuvuustoimintoihin osallistuvien kieltenopiskelua tuetaan voimakkaammin ennen ulkomailla oleskelua ja sen

¹⁸ Komission kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle, Bryssel, 13.10.2011, KOM(2011)637 lopullinen.

¹⁹ Komission kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle, Bryssel, 11.7.2013, COM(2013)499 final.

aikana. Euroopan komissio on vuodesta 2014 lähtien ottanut asteittain käyttöön verkossa tapahtuvan kielivalmennustuen. Tämän palvelun avulla pitkäkestoisiin liikkuvuustoimintoihin osallistuvat voivat arvioida taitoaan kielessä, jota he käyttävät opiskellessaan, työskennellessään tai ollessaan vapaaehtoispalvelussa ulkomailla, ja osallistua verkkokielikursseille kielitaitonsa kehittämiseksi. Osallistujat, joiden kielitaito on vähintään tasoa B2 opiskelu-, työ- tai vapaaehtoispalvelupaikan pääkielessä, voivat halutessaan osallistua vastaanottavan maan kieltä koskevalle verkkokielivalmennustuen kurssille, jos sellainen järjestetään (lisätietoja kieltenopiskeluun annettavasta tuesta löytyy liitteestä I).

Lisäksi Erasmus+ tarjoaa aiempia ohjelmia runsaammin tilaisuuksia kehittää liikkuvuustoimintoja, joissa on mukana erilaisia taustoja edustavia ja erityyppisillä aloilla tai erilaisilla sosioekonomisilla sektoreilla toimivia kumppaniorganisaatioita (esimerkiksi yliopisto- tai ammattiopiskelijoiden harjoittelujaksot yrityksissä, kansalaisjärjestöissä ja julkisyhteisöissä; opettajien ammatillinen täydennyskoulutus yrityksissä tai kurssikeskuksissa; yritysasiantuntijoiden luennot ja kurssit korkeakouluissa; yritysten yhteiskuntavastuun alalla toimivat yritykset kehittämässä vapaaehtoispalvelujärjestelmiä yhdistysten ja yhteiskunnallisten yritysten kanssa).

Liikkuvuustoimintojen uudistamisesta ja laadusta kertoo sekin, että Erasmus+ -osallistajaorganisaatioilla on nyt mahdollisuus järjestää niitä laajemmissa strategisissa puitteissa ja keskipitkällä aikavälillä. Koordinaattorin tarvitsee jättää vain yksi liikkuvuushankehakemuksen, jonka kesto voi olla enintään kaksi vuotta. Tänä aikana koordinaattori voi järjestää useita liikkuvuustoimintoja, joiden ansiosta useat henkilöt saavat tilaisuuden lähteä eri maihin. Näin hakijaorganisaatiot voivat Erasmus+ -ohjelmaan osallistuessaan suunnitella hankkeensa osallistujien tarpeiden mukaan ja ottaa samalla huomioon omat kansainvälistymis-, kapasiteetin vahvistamis- ja nykyaikaistamissuunnitelmansa.

Erasmus+ -ohjelman avaintoimella 1 tuetaan osallistujaprofiiliin mukaan seuraavanlaisia liikkuvuushankkeita:

Koulutuksen alalla

- korkeakouluopiskelijoiden ja -henkilöstön liikkuvuushankkeet,
- ammattiopiskelijoiden ja ammattioppilaitosten henkilöstön liikkuvuushankkeet,
- koulujen opetushenkilöstön liikkuvuushankkeet,
- aikuisoppilaitosten henkilöstön liikkuvuushankkeet.

Nuorisoalalla

- nuorten ja nuorisotyöntekijöiden liikkuvuushankkeet.

Pitkäkestoista henkilöstöliikkuvuutta, lyhyt- ja pitkäkestoisia oppilasliikkuvuutta sekä aikuisopiskelijoiden monimuotoiliikkuvuutta voidaan tukea osana avaintoimeen 2 kuuluvia strategisista kumppanuushankkeista.

Seuraavissa luvuissa esitetään yksityiskohtaiset tiedot kuhunkin liikkuvuushanketyyppiin sovellettavista perusteista ja ehdoista.

KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN JA -HENKILÖSTÖN LIIKKUVUUS

Nämä liikkuvuushankkeet voivat sisältää yhden tai useampia seuraavista toiminnoista:

Korkeakouluopiskelijat:

- **Opiskelujakso** ulkomailla kumppanikorkeakoulussa.
- **Harjoittelujakso (työssäoppiminen)**²⁰ ulkomailla yrityksessä tai muussa sopivassa työpaikassa.²¹

Ulkomaiseen opiskelujaksoon voi sisältyä myös harjoittelujakso. Näin luodaan synergioita ulkomailla hankittavan opiskelu- ja työkokemuksen välille. Opiskelu- ja harjoittelujakson yhdistelmä voidaan järjestää eri tavoin tilanteesta riippuen: joko kahtena peräkkäisenä toimintona tai samanaikaisina toimintoina. Yhdistelmäjakson osalta noudatetaan opiskelijaliikkuvuuden rahoitussääntöjä ja vähimmäiskestoja.

Ollakseen laadukas ja opiskelijan kannalta mahdollisimman tehokas liikkuvuustoiminnon on vastattava opiskelijan tutkintokohtaisia oppimistavoitteita ja tuettava hänen henkilökohtaista kehittymistään. Ulkomaisen opiskelujakson on oltava osa opiskelijan koulutusohjelmaa, jossa suoritetaan tutkinto jollakin seuraavista asteista: ns. "short cycle" -tutkinnot, alempi korkeakoulututkinto (kandidaatti tai vastaava), ylempi korkeakoulututkinto (maisteri tai vastaava) ja jatkotutkinto.

Tukea myönnetään myös ulkomailla tapahtuvaan työharjoitteluun, joka suoritetaan ns. "short cycle" -tutkintojen, alemman korkeakoulututkinnon, ylemmän korkeakoulututkinnon tai jatkotutkinnon opintojen aikana tai viimeistään vuoden kuluessa valmistumisesta. Tämä koskee myös opettajiksi opiskelevien "apulaisopettajapaikkoja".

Aina kun se on mahdollista, harjoittelujaksojen tulisi olla kiinteä osa opiskelijan koulutusohjelmaa. Opiskelu ja harjoittelu ulkomailla voi liittyä mihin oppiaineeseen tai tieteenalaan hyvänsä.

Korkeakouluhenkilöstö:

- **Opetusjaksot:** korkeakoulujen opetushenkilöstöön tai yritysten henkilöstöön kuuluvat voivat tämän toiminnon mukaisesti opettaa ulkomaisessa kumppanikorkeakoulussa. Henkilöstölle tarkoitetut ulkomaiset opetusjaksot voivat koskea mitä hyvänsä oppiainetta tai tieteenalaa.
- **Kouluttautumisjaksot:** tällä toiminnolla tuetaan korkeakoulujen opetus- ja muun henkilöstön ammatillista kehittymistä tarjoamalla heille mahdollisuus osallistua ulkomaisiin koulutustapahtumiin (konferenssit pois luettuina), suorittaa työssäoppimis- tai työnseurantajaksoja tai kouluttautua ulkomaisessa kumppanikorkeakoulussa tai muussa alan organisaatiossa.

Ulkomaanjaksoon voi sisältyä sekä opetus- että kouluttautumistoimintoja.

Valtaosalla tämän toimen määrärahoista tuetaan ohjelmamaiden välillä tapahtuvaan liikkuvuuteen liittyviä toimintoja. Pienellä määrällä tähän toimeen varatuista määrärahoista voidaan kuitenkin rahoittaa globaaleja toimintoja, jotka toteutetaan ohjelmamaiden ja koko maailman kumppanimaiden välillä, alueita 5 ja 12 lukuun ottamatta (ks. "Tukikelpoiset maat" oppaan A-osassa).

Rahoitus ohjelmamaiden ja kumppanimaiden väliseen liikkuvuuteen tulee EU:n ulkoisen yhteistyön monista eri rahoitusvälineistä. Sen varmistamiseksi, että tässä toimessa noudatetaan Euroopan unionin ulkoisia prioriteetteja, Euroopan komissio on asettanut kumppanimaiden kanssa tehtävälle yhteistyölle useita tavoitteita ja ehtoja.

Ohjelma- ja kumppanimaiden väliseen liikkuvuuteen rahoitusta hakevien tulee ottaa huomioon maailman eri alueille varattu rahoitusmäärä sekä myöhemmin tulevassa osassa "Lisätietoa ohjelmamaiden ja kumppanimaiden välisestä liikkuvuudesta" esitetyt prioriteetit.

MITKÄ OVAT HANKKEESEEN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Liikkuvuushankkeen osallistujaorganisaatioilla on seuraavat tehtävät ja velvollisuudet:

²⁰ Harjoittelujaksoja ohjelma- ja kumppanimaiden välillä ei toteuteta EU-varoista vuonna 2017 Erasmus+ -apurahalla eikä ns. nollatuella.

²¹ Korkeakoulukurssilla käymistä ei pidetä harjoitteluna.

- Ohjelmamaan hakijaorganisaatio vastaa liikkuvuushanketta koskevan hakemuksen jättämisestä, hankesopimuksen allekirjoittamisesta ja hallinnoinnista sekä raportoinnista. Hakija voi toimia koordinaattorina samaa maata edustavien kumppaniorganisaatioiden yhteenliittymälle eli konsortiolle, jonka tarkoituksena on järjestää jonkin tyyppistä opiskelija- ja henkilöstöliikkuvuutta.
- Lähettävä organisaatio vastaa osallistuvien opiskelijoiden ja henkilöstön valinnasta ja heidän lähettämisestään ulkomaille. Tehtäviin kuuluvat myös tukien maksu (ohjelmamaissa sijaitsevat lähettävät organisaatiot), liikkuvuusjakson valmistelut ja seuranta sekä opintosuoritusten tunnustaminen.
- Vastaanottava organisaatio vastaa ulkomailta saapuvien opiskelijoiden ja henkilöstön vastaanottamisesta ja koulutus- tai harjoitteluohjelman tarjoamisesta tai hyötyä vastaanottamansa henkilöstön antamasta koulutuksesta.
- Välittäjäorganisaatio on ohjelmamaissa työmarkkina-alalla tai koulutus- ja nuorisosalalla toimiva organisaatio. Se voi olla kumppanina kansallisessa liikkuvuuskonsortiossa, mutta se ei ole lähettävä organisaatio. Sen tehtävänä voi olla osallistuminen lähettävien korkeakoulujen hallintomenettelyihin ja niiden helpottaminen, harjoittelujaksoa suunnittelevien opiskelijoiden profiilien ja yritysten tarpeiden yhteensovittaminen sekä osallistuminen osallistujien valmennukseen.

Ohjelma- ja kumppanimaiden välisessä liikkuvuudessa vain ohjelmamaiden korkeakoulut voivat jättää hakemuksen ja hallinnoida saapuvaan ja lähtevään liikkuvuuteen liittyviä maksuja.

Lähettävien ja vastaanottavien organisaatioiden on täytynyt ennen liikkuvuusjakson alkamista sopia kyseisten opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa toiminnoista, joihin nämä osallistuvat: opiskelijoiden kanssa tehdään opintosopimus (*Learning Agreement*) ja henkilöstöön kuuluvien kanssa liikkuvuussopimus (*Mobility Agreement*). Sopimuksissa määritellään ulkomaisen opiskelujakson tavoitteena olevat oppimistulokset, täsmennetään muodollista tunnustamista koskevat määräykset ja mainitaan kunkin osapuolen oikeudet ja velvollisuudet. Silloin, kun liikkuvuus on kahden korkeakoulun välistä (opiskelijoiden opiskelujaksot ulkomaille ja henkilöstön opetusjaksot ulkomaille), lähettävän ja vastaanottavan korkeakoulun välillä on oltava voimassa korkeakoulujen välinen sopimus (*Inter-institutional Agreement*) ennen kuin vaihdot voivat käynnistyä.

Allekirjoittaessaan korkea-asteen koulutusta koskevan Erasmus-peruskirjan korkeakoulut sitoutuvat tarjoamaan liikkuvuuteen osallistujille kaiken tarvittavan tuen, myös mahdollisuuden kielivalmennukseen. Euroopan komissio ottaa ohjelmakauden aikana asteittain käyttöön verkkokielivalmennustuen kaikkia pitkäkestoisia, vähintään kaksi kuukautta kestäviä ohjelmamaiden välisiä liikkuvuustoimintoja varten. Euroopan komissio tarjoaa sitä tukikelpoisille osallistujille, jotta voidaan arvioida heidän kielitaitonsa ja tarvittaessa tarjota tarkoituksenmukaista kielikoulutusta ennen liikkuvuusjaksoa ja/tai sen aikana (lisätietoja ohjelmaoppaan liitteessä I). Koska kumppanimaiden korkeakoulut eivät voi allekirjoittaa korkea-asteen koulutusta koskevaa Erasmus-peruskirjaa, korkeakoulujen väliseen sopimukseen on sisällyttävä nimenomainen maininta ja tiedot liikkuvuuteen osallistuville tarjottavasta kielivalmennustuesta.

MITKÄ OVAT HANKKEIDEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka korkeakoulutusalan liikkuvuudessa on täytettävä, jotta siihen voidaan myöntää Erasmus+ -tukea:

YLEISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Kuka voi hakea?	▪ Yksittäisen korkeakoulun hakemuksen voivat jättää ohjelmamaiden korkeakoulut, joille on myönnetty Erasmus-peruskirja. Lisätietoja on jäljempänä kohdassa "Korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja" ja liitteessä I. ▪ Kansallisen liikkuvuuskonsortion hakemuksen voivat jättää sellaiset jossain ohjelmamaissa sijaitsevat koordinoivat organisaatiot, joiden koordinoimalle konsortiolle on myönnetty liikkuvuuskonsortion akkreditointi. Organisaatiot, joilla ei ole voimassa olevaa konsortion akkreditointia, voivat hakea sitä liikkuvuuskonsortion nimissä samalla, kun ne hakevat tukea liikkuvuuteen. Tukikelpoisissa ohjelmamaissa sijaitsevilla korkeakouluilla on oltava korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja. Ne voivat saada tukea liikkuvuuteen ainoastaan, jos niiden liikkuvuuskonsortion akkreditointia koskeva hakemus hyväksytään. Korkeakouluopiskelijat ja -henkilöstö eivät voi hakea tukea suoraan, vaan liikkuvuustoimintoihin osallistumista koskevat valintaperusteet määrittelee tämän oppaan liitteessä I annettujen sääntöjen mukaisesti korkeakoulu, jossa he opiskelevat tai työskentelevät.

Tukikelpoiset toiminnot	Korkeakoulutusalun liikkuvuushankkeiden on sisällettävä vähintään yksi seuraavista toiminnoista: ▪ opiskelijoiden opiskelujaksot ulkomailla, ▪ opiskelijoiden harjoittelujaksot ulkomailla,²² ▪ henkilöstön opetusjaksot ulkomailla, ▪ henkilöstön kouluttautumisjaksot ulkomailla.
Tukikelpoiset maat	Liikkuvuus ohjelmamaiden välillä: ▪ mikä tahansa ohjelmamaa. Liikkuvuus ohjelmamaiden ja kumppanimaiden välillä: ▪ mikä tahansa ohjelmamaa ja ▪ mikä tahansa maailman kumppanimaista lukuun ottamatta alueita 5 ja 12 (ks. "Tukikelpoiset maat" oppaan A-osassa).
Osallistujaorganisaatioiden määrä	Organisaatioiden määrä hakulomakkeessa on yksi (eli hakija). Se on yksittäinen korkeakoulu ohjelmamaassa tai kansallisen liikkuvuuskonsortion koordinaattori. Liikkuvuustoimintojen toteutusaikana mukana on oltava vähintään kaksi organisaatiota eri ohjelmamaista (vähintään yksi lähetävä ja yksi vastaanottava organisaatio). Liikkuvuustoiminnoissa, joihin osallistuu kumppanimaita, on oltava mukana vähintään yksi organisaatio jostakin ohjelmamaasta ja yksi jostakin tukikelpoisesta kumppanimaasta.
Liikkuvuustoiminnon kesto	Hakijan on valittava kesto hakuvaiheessa sen mukaan kuinka laajaa liikkuvuutta ja minkä tyyppisiä liikkuvuustoimia toiminnon elinkaaren aikana on tarkoitus toteuttaa. Liikkuvuus ohjelmamaiden välillä: 16 tai 24 kuukautta. Liikkuvuus ohjelma- ja kumppanimaiden välillä: 16 tai 26 kuukautta.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään hakijaorganisaation kansalliseen toimistoon.
Milloin hakemus jätetään?	Kesäkuun 1. päivänä alkavia liikkuvuustoimintoja koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 2. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.
Muut perusteet	Korkeakoulu voi hakea tukea kansalliselta toimistoltaan kahdella tavalla: • suoraan yksittäisenä korkeakouluna • konsortion kautta, jossa se on jäsen. Korkeakoulu voi jättää kullakin valintakierroksella vain yhden ohjelmamaiden välistä liikkuvuustoimintoa koskevan hakemuksen yksittäisenä korkeakouluna ja/tai konsortion jäsenenä. Korkeakoulu voi kuitenkin kuulua useaan hakemuksensa samaan aikaan jättävään kansalliseen liikkuvuuskonsortioon tai koordinoita sellaisia. Sama pätee ohjelma- ja kumppanimaiden välisiin liikkuvuushankkeisiin. Kumppaakin hakutapaa voi käyttää yhtä aikaa eli hakemusta yksittäisenä korkeakouluna ja konsortion jäsenenä. Korkeakoululla/laitoksella on kuitenkin velvollisuus varmistaa, ettei kukaan opiskelija saa päällekkäistä rahoitusta, jos kumpikin tapa on käytössä saman lukuvuoden aikana.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon sovellettavat **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

²² Harjoittelujaksoja ohjelma- ja kumppanimaiden välillä ei toteuteta EU-varoista vuonna 2017 Erasmus+ -apurahalla eikä ns. nollatuella.

OPISKELIJALIIKKUVUUDEN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset osallistajaorganisaatiot	▪ Opiskelujaksot ulkomailla Kaikilla osallistuvilla ohjelmamaiden korkeakoululuilla (sekä lähettävät että vastaanottavat) täytyy olla myönnetty Erasmus-peruskirja. Kaikkien kumppanimaiden korkeakoulujen täytyy olla toimivaltaisten viranomaisten tunnustamia maissaan, ja niillä täytyy olla allekirjoitettu korkeakoulujen välinen sopimus ohjelmamaissa sijaitsevien kumppanien kanssa ennen liikkuvuuden alkamista. ▪ Harjoittelujaksot ulkomailla²³ Lähettävän organisaation täytyy olla korkeakoulu, jolle on myönnetty Erasmus-peruskirja. Vastaanottava organisaatio voi olla²⁴ ○ julkinen tai yksityinen organisaatio, joka toimii työmarkkina-alalla tai koulutus- ja nuorisoalalla, esimerkiksi – julkinen tai yksityinen pieni, keski- tai suuri yritys (myös yhteiskunnallinen yritys), – paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö – työmarkkinajärjestö tai muu työelämän edustaja, myös kauppakamari, käsityö- tai muu ammatillinen yhdistys tai ammattiyhdistys – tutkimuslaitos – säätiö – koulu/oppilaitos/koulutuskeskus (kaikki asteet esiasteesta toiseen asteeseen sekä ammatillinen koulutus ja aikuiskoulutus) ○ voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö ○ ammatinvalinta- ja ura-ohjausta, ammatillista ohjausta ja tietopalveluja tarjoava elin ○ ohjelmamaissa sijaitseva korkeakoulu, jolle on myönnetty Erasmus-peruskirja.
Toiminnon kesto	Opiskelujaksot: 3²⁵–12 kuukautta (mukaan lukien täydentävä harjoittelujakso, jos se kuuluu suunnitelmaan). Harjoittelujaksot: 2–12 kuukautta. Sama opiskelija voi liikkuvuustoimintojen määrästä ja tyypistä riippumatta osallistua liikkuvuusjaksoihin, joiden pituus on yhteensä enintään 12 kuukautta²⁶ kutakin tutkintovaihetta kohden²⁷. Myös osallistuminen ilman EU:n tukea lasketaan mukaan enimmäiskestoon ▪ alemman korkeakoulututkinnon suoritusajana (kandidaatti tai vastaava), mukaan lukien ns. "short cycle" -tutkinnot (EQF-tasot 5 ja 6), ▪ ylemmän korkeakoulututkinnon suoritusajana (maisteri tai vastaava; EQF-taso 7) ja ▪ jatko-opintojen suoritusajana (lisensiaatti- ja tohtoritaso eli EQF-taso 8). Vastavalmistuneiden harjoittelujakson kesto lasketaan mukaan sen tutkintovaiheen enimmäiskestoon (12 kuukautta), jonka aikana he hakevat harjoitteluun.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Opiskelijoiden on suoritettava liikkuvuusjaksonsa ohjelma- tai kumppanimaissa, joka ei ole lähettävän organisaation sijaintimaata tai heidän asuinmaansa opiskelujen aikana.

²³ Harjoittelujaksoja ohjelma- ja kumppanimaiden välillä ei toteuteta EU-varoista vuonna 2017 Erasmus+ -apurahalla eikä ns. nollatuella.

²⁴ Kun kyse on opiskelijoiden harjoittelujaksoista, seuraavatyypiset organisaatiot eivät voi olla vastaanottavia organisaatioita:

EU:n toimielimet ja muut EU:n erilliselimet, myös virastot (täydellinen luettelo niistä löytyy verkkosivulta http://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_fi), ja EU:n ohjelmia hallinnoivat organisaatiot, esimerkiksi Erasmus+ -ohjelman kansalliset toimistot (mahdollisten eturistiriitojen ja/tai päällekkäisrahoituksen välttämiseksi).

²⁵ Opiskelujakson vähimmäiskesto on kolme kuukautta tai yksi lukuvuosi.

²⁶ Elinikäisen oppimisen toimintaohjelman alaisesta Erasmus-ohjelmasta ja/tai Erasmus Mundus -apurahan saajina aiemmin hankittu kokemus lasketaan mukaan tutkintovaihekohtaiseen 12 kuukauden jaksoon.

²⁷ Lääkärinkoulutuksessa ja muissa yksijaksoisissa koulutusohjelmissa opiskelijan liikkuvuus saa kestää enintään 24 kuukautta.

Tukikelpoiset osallistujat	Korkeakouluun kirjoittautuneet opiskelijat, jotka suorittavat johonkin tunnustettuun tutkintoon johtavia opintoja (aina tohtoriopintoihin asti). Kun kyseessä ovat opiskelujaksot, opiskelijoiden on oltava kirjoilla vähintään toisen vuoden korkeakouluopiskelijoina. Tämä vaatimus ei koske harjoittelujaksoja. Korkeakoulututkinnon vasta suorittaneet voivat suorittaa harjoittelujakson. Vastavalmistuneet valitsee heidän oma korkeakoulunsa viimeisenä opiskeluvuonna, ja heidän on suoritettava ja saatettava ulkomainen harjoittelunsa päätökseen vuoden kuluessa valmistumisestaan.

HENKILÖSTÖLIKKUVUUDEN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset osallistujaorganisaatiot	▪ Opetusjaksot ulkomailla: Vastaanottavan organisaation täytyy olla ohjelmamaan korkeakoulu, jolle on myönnetty Erasmus-peruskirja, tai kumppanimaan korkeakoulu, joka on toimivaltaisen viranomaisen tunnustama maassaan ja joka on allekirjoittanut korkeakoulujen välisen sopimuksen ohjelmamaassa sijaitsevan lähettävän kumppanin kanssa ennen liikkuvuuden alkamista. Lähettävän organisaation täytyy olla ○ ohjelmamaan korkeakoulu, jolle on myönnetty Erasmus-peruskirja, tai kumppanimaan korkeakoulu, joka on toimivaltaisen viranomaisen tunnustama maassaan ja joka on allekirjoittanut korkeakoulujen välisen sopimuksen ohjelmamaassa sijaitsevan vastaanottavan kumppanin kanssa, tai ○ ohjelmamaan julkinen tai yksityinen organisaatio, joka toimii työmarkkina-alalla tai koulutus- ja nuorisoalalla, esimerkiksi – julkinen tai yksityinen pieni, keski-suuri tai suuri yritys (myös yhteiskunnallinen yritys) – paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö – työmarkkinajärjestö tai muu työelämän edustaja, myös kauppakamari, käsityöläisyhteisö- tai muu ammatillinen yhdistys tai ammattiyhdistys – tutkimuslaitos – säätiö – koulu/oppilaitos/koulutuskeskus (kaikki asteet esiasteesta toiseen asteeseen sekä ammatillinen koulutus ja aikuiskoulutus) – voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö – ammatinvalinta- ja ura-ohjausta, ammatillista ohjausta ja tietopalveluja tarjoava elin. ▪ Kouluttautumiskaksot ulkomailla: Lähettävän organisaation täytyy olla ohjelmamaan korkeakoulu, jolle on myönnetty Erasmus-peruskirja, tai kumppanimaan korkeakoulu, joka on toimivaltaisen viranomaisen tunnustama maassaan ja joka on allekirjoittanut korkeakoulujen välisen sopimuksen ohjelmamaassa sijaitsevan vastaanottavan kumppanin kanssa ennen liikkuvuuden alkamista. Vastaanottavan organisaation täytyy olla ○ ohjelmamaan korkeakoulu, jolle on myönnetty Erasmus-peruskirja, tai kumppanimaan korkeakoulu, joka on toimivaltaisen viranomaisen tunnustama maassaan ja joka on allekirjoittanut korkeakoulujen välisen sopimuksen ohjelmamaassa sijaitsevan vastaanottavan kumppanin kanssa, tai ○ ohjelmamaan julkinen tai yksityinen organisaatio, joka toimii työmarkkina-alalla tai koulutus- ja nuorisoalalla. Esimerkkejä löytyy edelliseltä sivulta.
Toiminnon kesto	Kahdesta päivästä (viidestä päivästä, jos lähettävä tai vastaanottava organisaatio on kumppanimaasta) kahteen kuukauteen, matkustusaika pois lukien. Kun kyseessä on ohjelmamaiden välinen liikkuvuus, vähintään kahden vaaditun päivän täytyy olla peräkkäisiä. Opetusjakson on joka tapauksessa käsitettävä vähintään kahdeksan opetustuntia viikkoa (tai sitä lyhyempää oleskelujaksoa) kohden. Jos liikkuvuusjakso kestää kauemmin kuin yhden viikon, opetusvelvollisuuden vähimmäismäärä vajaan viikolta suhteutetaan vajaan viikon pituuteen.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Henkilöstön on suoritettava liikkuvuusjaksonsa ohjelma- tai kumppanimaassa, joka ei ole lähettävän organisaation sijaintimaa tai heidän asuinmaansa.

Tukikelpoiset osallistujat	Opetusjaksot ulkomailla: työntekijät, jotka työskentelevät ohjelma- tai kumppanimaan korkeakoulussa, yritysten työntekijät, jotka työskentelevät missä tahansa ohjelmamaan toimialan tai koulutus- ja nuorisoalan julkisessa tai yksityisessä organisaatiossa (töissä olevat tohtoriopiskelijat mukaan lukien) ja jotka on kutsuttu opettamaan ohjelmamaan korkeakouluun. Kouluttautumiskaksot ulkomailla: ohjelma- tai kumppanimaan korkeakoulussa työskentelevä henkilöstö.

LISÄTIETOA OHJELMAMAIDEN JA KUMPPANIMAINEN VÄLISESTÄ LIIKKUVUUDESTA

Ohjelmamaiden ja kumppanimaiden väliseen liikkuvuuteen varattu määräraha on jaettu 12 osaan maailman eri alueitten välillä ja jokainen rahoitusosa on erisuuruinen. Lisätietoa kunkin rahoitusosan määrästä julkaistaan kansallisten toimistojen verkkosivuilla.

Yleinen sääntö on, että varojen myöntämisessä on noudatettava maantieteellistä tasapuolisuutta. EU on asettanut joukon maantieteellistä tasapuolisuutta ja maantieteellisiä prioriteetteja koskevia tavoitteita, jotka täytyy saavuttaa Euroopan tasolla ohjelmakauden aikana (2014–2020). Yksittäisten korkeakoulujen ei tarvitse saavuttaa näitä tavoitteita, mutta kansalliset toimistot ottavat nämä tavoitteet huomioon myöntäessään varoja. Korkeakouluja kannustetaan myös tekemään yhteistyötä köyhimmistä ja vähiten kehittyneistä kumppanimaista tulevien kumppanien kanssa.

Ohjelma- ja kumppanimaiden väliselle liikkuvuudelle on asetettu seuraavat **maantieteelliset tavoitteet** EU:n tasolla vuoteen 2020 mennessä:

- Kun kyseessä on liikkuvuus Aasian ja Latinalaisen Amerikan kehittyvien maiden kanssa, 25 % rahoituksesta tulisi käyttää liikkuvuuden järjestämiseen alueen vähiten kehittyneiden maiden kanssa. Tällaisia maita ovat
  - Aasiassa: Afganistan, Bangladesh, Kambodža, Laos, Nepal, Bhutan ja Myanmar;
  - Latinalaisessa Amerikassa: Bolivia, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua ja Paraguay.
- Korkeintaan 30 % Aasian määrärahoista voidaan käyttää liikkuvuuteen Kiinan ja Intian kanssa,
- ja korkeintaan 35 % Latinalaisen Amerikan määrärahoista voidaan käyttää liikkuvuuteen Brasilian ja Meksikon kanssa.

Koska liikkuvuutta on kehitysapuvaatimuksen vuoksi suunnattava alueille 6, 7, 8, 9, 10 ja 11²⁸, ns. short cycle -opintoja suorittavien sekä alemmaa ja korkeampaa korkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden liikkuvuus voi suuntautua vain kumppanimaista ohjelmamaihin.²⁹ Vain tohtoritason opiskelijat ja henkilökunta voivat matkustaa näihin kumppanimaihin.

Tiettyjen ohjelmamaiden kohdalla on kuitenkin joitain poikkeuksia. Ole hyvä ja tarkista asia kansallisen toimistosi verkkosivuilta.

Korkeakoulut voivat vapaasti hakea 100 % henkilöstöliikkuvuuteen tai 100 % opiskelijaliikkuvuuteen tai mitä tahansa muuta näiden yhdistelmää sillä edellytyksellä, että ne noudattavat mitä tahansa muita kansallisen toimiston määrittämiä toissijaisia perusteita (ks. seuraava kohta).

KANSALLISTEN TOIMISTOJEN MÄÄRITTÄMÄT TOISSIJAISET PERUSTEET OHJELMA- JA KUMPPANIMAINEN VÄLISELLE LIIKKUVUDELLE

Mikäli kansallisella toimistolla on vain vähän määrärahoja tiettyä kumppanialuetta tai -maata varten, se voi edellä kuvattujen yleisten perusteiden lisäksi rajoittaa kysyntää lisäämällä yhden tai useamman toissijaisen perusteen alla olevasta luettelosta. Jos kansallinen toimisto päättää käyttää toissijaisia perusteita, tämä päätös on julkaistava selkeästi ja siitä on ilmoitettava kaikille sidosryhmille ennen määräaikaa. Se on etenkin julkaistava kansallisen toimiston verkkosivuilla. Toissijaiset perusteet:

- tutkinnon taso (hakemukset voidaan esimerkiksi rajoittaa vain yhteen tai kahteen tasoon: kandidaatti-, maisteri- tai jatko-opintoihin),
- vain henkilöstön tai vain opiskelijoiden liikkuvuuden tukeminen,
- liikkuvuusjaksojen keston rajoittaminen (esimerkiksi opiskelijaliikkuvuuden rajoittaminen 6 kuukauteen tai henkilöstöliikkuvuuden rajoittaminen 10 päivään).

²⁸ Ohjeellinen. Riippuvainen uuden Cotonoun kumppanuussopimuksen ja monivuotisen rahoituskehysten 2014–2020 ehdoista.

²⁹ Ks. tämän oppaan A-osa: Tukikelpoiset maat.

OHJELMAMAIDEN VÄLISTÄ LIKKUVUUTTA KOSKEVAT MYÖNTÄMISPERUSTEET³⁰

Myöntämisperusteita ei ole, sillä laadullista arviointia ei tehdä (laatu on arvioitu jo Erasmus-peruskirjan hakuvaiheessa tai kansallista liikkuvuuskonsortiota valittaessa).

Rahoitusta saavat kaikki tukikelpoiset hankehakemukset, jotka läpäisevät tukikelpoisuustarkastuksen.

Myönnettävän tuen enimmäismäärään vaikuttavat seuraavat tekijät:

- hakemuksessa esitettyjen liikkuvuusjaksojen, -kuukausien ja -päivien määrä,
- hakijan aiempi suoriutuminen, jota arvioidaan liikkuvuusjaksojen määrän, liikkuvuustoimintojen toteuttamisen laadun ja moitteettoman varainhoidon kannalta, mikäli hakija on saanut samankaltaista tukea aiempina vuosina,
- tähän liikkuvuustoimeen osoitetut kansalliset kokonaismäärärahat.

OHJELMAMAIDEN JA KUMPPANIMAIDEN VÄLISTÄ LIKKUVUUTTA KOSKEVAT MYÖNTÄMISPERUSTEET

Tukikelpoisuustarkastuksen läpäisevät hankehakemukset arvioidaan seuraavin perustein:

Strategian relevanssi (enintään 30 pistettä)	Suunnitellun liikkuvuustoiminnon merkitys mukana olevien (sekä ohjelma- että kumppanimaan) korkeakoulujen kansainvälistymisstrategioille sekä henkilöstön ja/tai opiskelijoiden liikkuvuuden valintaperusteet.
Yhteistyöjärjestelyjen laatu (enintään 30 pistettä)	Hakijaorganisaation aiempi kokemus samankaltaisista liikkuvuustoiminnoista kyseisen kumppanimaan korkeakoulujen kanssa sekä kumppaneiden vastualueiden, roolien ja tehtävien kuvauksen selkeys.
Toimintasuunnitelman ja toimintojen toteutuksen laatu (enintään 20 pistettä)	Niiden järjestelyjen kattavuus ja laatu, joita käytetään osallistujien valinnassa, heidän tukemisessaan ja heidän liikkuvuusjaksojensa tunnustamisessa (etenkin kumppanimaassa).
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 20 pistettä)	Liikkuvuustoiminnon mahdolliset vaikutukset osallistujiin, edunsaajiin ja kumppaniorganisaatioihin paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla sekä niiden toimenpiteiden laatu, joilla levitetään tietoa toiminnon tuloksista tiedekunnissa ja oppilaitoksissa ja tarvittaessa muuallakin sekä ohjelma- että kumppanimaissa.

Hakijan on kerrottava, miten hanke täyttää nämä neljä perustetta sen oman organisaation (tai asianomaisten organisaatioiden, kun kyseessä on konsortion jättämä hakemus) sekä kumppanimaiden organisaatioiden näkökulmasta.

Rahoitusta voidaan myöntää vain hakemuksille, jotka saavat kaikkiaan vähintään 60 pistettä, joista vähintään 15 pistettä kohdasta ”strategian relevanssi”.

Kunkin alueen määrärahojen jakamiseksi kunkin kumppanimaan kanssa suunnitellut liikkuvuusjaksot pannaan alueellisesti tärkeysjärjestykseen.

Korkeakoululle myönnettävän tuen määrään vaikuttavat seuraavat tekijät:

- hakemuksessa esitettyjen liikkuvuusjaksojen, -kuukausien ja -päivien määrä,
- maata tai aluetta kohden myönnetty kokonaismäärärahat,
- maantieteellinen jakauma kyseisellä alueella tai alueen osassa.

Kansallinen toimisto voi tukea liikkuvuutta kumppanimaahan, joka on alempana alueellisessa tärkeysjärjestyksessä, silloin kun se on tarpeen maantieteellisen tasapuolisuuden säilyttämiseksi kyseisellä alueella edellä mainittujen maantieteellisten tavoitteiden mukaisesti.

Kansallinen toimisto ei ole velvollinen rahoittamaan tiettyä kumppanimaata koskevia kaikkia liikkuvuushakemuksia, jos hakemuksen katsotaan ylittävän käytettävissä olevan rahoituksen.

³⁰ Liikkuvuus molempiin suuntiin.

Tärkeysjärjestystä ja maantieteellistä tasapuolisuutta koskevien yleisten perusteiden lisäksi kansallisen toimiston on mahdollisuuksiensa mukaan pyrittävä jakamaan käytettävissä oleva rahoitus laajalti, jotta rahoitus ei keskittyisi vain muutamaan korkeakouluun. Kansallisen toimiston on pyrittävä kaikin tavoin kannustamaan osallisuuteen ja maksimoimaan sidosryhmien osallistuminen heikentämättä laadukkuutta ja maantieteellistä tasapuolisuutta ja pienentämättä liikkuvuustoiminnon vähimmäiskokoa sen toteuttavuuden varmistamiseksi.

MILLAISEN AKKREDITOINNIN HAKIJAT TARVITSEVAT TÄTÄ LIKKUVUUSHANKETTA VARTEN?

KORKEA-ASTEEN KOULUTUSTA KOSKEVA ERASMUS-PERUSKIRJA

Jos ohjelmamaassa sijaitseva korkeakoulu haluaa osallistua korkeakoulutusalun liikkuvuustoimintoon, sille täytyy olla myönnetty korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja (ECHE) joko yksittäisenä korkeakouluna tai kansallisen liikkuvuuskonsortion jäsenenä. Euroopan komissio julkaisee joka vuosi koulutus-, audiovisuaali- ja kulttuurialan toimeenpanoviraston välityksellä erityisen ehdotuspyynnön, jossa vahvistetaan Erasmus-peruskirjan saamisen yksityiskohtaiset edellytykset ja laatuvaatimukset. Ehdotuspyyntö on saatavilla toimeenpanoviraston verkkosivulta.

Kumppanimaassa sijaitsevilla korkeakouluilla on oltava toimivaltaisen kansallisen akkreditointiorganisaation akkreditointi. Koska niille ei voida myöntää Erasmus-peruskirjaa, niillä täytyy lisäksi olla ohjelmamaassa sijaitsevan kumppanin tai kumppaneiden kanssa tehty korkeakoulujen välinen sopimus, joka sisältää Erasmus-peruskirjan periaatteet.

KONSORTION AKKREDITOINTI KORKEAKOULUTUKSEN ALALLA

Ohjelmamaan organisaatiolta, joka jättää hakemuksen kansallisen liikkuvuuskonsortion nimissä, vaaditaan voimassa oleva konsortion akkreditointi. Sen myöntää sama kansallinen toimisto, joka arvioi kyseistä korkeakoulutusalun liikkuvuustoimintoa koskevan hakemuksen. Akkreditointia ja tukea liikkuvuuteen voi hakea samanaikaisesti. Liikkuvuustukea voidaan kuitenkin myöntää vain akkreditointiprosessin läpäisseille korkeakouluille ja organisaatioille. Konsortion akkreditointia koskevat seuraavat edellytykset:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset osallistajaorganisaatiot	Korkeakoulutusalun kansallinen liikkuvuuskonsortio voi koostua seuraavista osallistajaorganisaatioista: - korkeakoulut, joilla on voimassa oleva Erasmus-peruskirja (lisätietoja ohjelmaoppaan kohdassa "Korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja" ja liitteessä I), ja - julkinen tai yksityinen organisaatio, joka toimii työmarkkina-alalla tai koulutus- ja nuorisoalalla (esimerkkejä tukikelpoisista osallistajaorganisaatioista löytyy edelliseltä sivulta). Jokaisen osallistajaorganisaation täytyy sijaita samassa ohjelmamaassa.
Kuka voi hakea?	Mikä hyvänsä tukikelpoinen osallistajaorganisaatio voi toimia koordinaattorina ja jättää hakemuksen kaikkien konsortiossa mukana olevien organisaatioiden nimissä.
Osallistajaorganisaatioiden määrä	Kansalliseen liikkuvuuskonsortioon on kuuluttava vähintään kolme tukikelpoista osallistajaorganisaatiota, joista kaksi on lähettäviä korkeakouluja. Kaikki kansallisen liikkuvuuskonsortion jäsenorganisaatiot on nimettävä silloin, kun konsortion akkreditointia haetaan.
Akkreditoinnin voimassaolo	Kaikki perättäiset vuotuiset hakuajat, ja enintään vuoden 2020 hakuun asti.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään hakijaorganisaation kansalliseen toimistoon.
Milloin hakemus jätetään?	Kesäkuun 1. päivänä alkavia toimintoja koskevat akkreditointihakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 2. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Akkreditointihakemusta arvioidaan seuraavin perustein:

Konsortion relevanssi (enintään 30 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet (ks. ”Mitkä ovat liikkuvuushankkeen tavoitteet?”), - konsortioon osallistuvien organisaatioiden ja henkilöosallistujien tarpeet ja tavoitteet. ▪ Missä määrin hankkeella on mahdollista - saada aikaan osallistujien kannalta laadukkaita oppimistuloksia, - parantaa konsortioon osallistuvien organisaatioiden valmiuksia ja lisätä niiden toiminnan kansainvälisyyttä, - tuottaa eurooppalaista lisäarvoa tuloksilla, joita ei saataisi aikaan kunkin korkeakoulun yksin toteuttamalla toiminnoilla.
Konsortion kokoonpanon ja yhteistyöjärjestelyjen laatu (enintään 20 pistettä)	▪ Missä määrin hakemus täyttää seuraavat vaatimukset: - konsortio koostuu lähettävien korkeakoulujen tarkoituksenmukaisesta yhdistelmästä, jossa on tarvittaessa mukana niitä täydentäviä, muita sosioekonomisia aloja edustavia osallistujaorganisaatioita, joiden profiili, kokemus ja asiantuntemus takaavat toiminnan kaikinpuolisen onnistumisen, - konsortion koordinaattorilla on aiempaa kokemusta konsortion tai vastaaventyypisen hankkeen hallinnoinnista, - velvollisuuksien ja vastuiden sekä tehtävien ja resurssien jako on selkeä ja kertoo kaikkien osallistujaorganisaatioiden sitoutuneisuudesta toimintoihin ja aktiivisesta osallistumisesta niiden toteuttamiseen, - tehtävät ja resurssit on yhdistetty ja jaettu, - sopimus- ja taloushallintoasioiden vastuualat on määritetty selkeästi, - konsortiossa on mukana tähän ohjelmatoimeen ensi kertaa osallistuvia.
Konsortion toimintasuunnitelman ja toimintojen toteutuksen laatu (enintään 20 pistettä)	▪ Liikkuvuustoimintojen selkeys, kattavuus ja laatu kaikissa eri vaiheissa (valmistelu, toteutus ja jatkotoimet). ▪ Käytännön järjestelyjen, hallinnoinnin ja tukimenettelyjen laatu (esimerkiksi vastaanottavien organisaatioiden etsintä, kontaktien luominen, tiedottaminen, kieli- ja kulttuurituki sekä seuranta). ▪ Osallistujaorganisaatioiden keskinäisen sekä niiden ja muiden keskeisten sidosryhmien välisen yhteistyön, koordinoinnin ja viestinnän laatu. ▪ Tarvittaessa osallistujien oppimistulosten tunnistamista ja tunnustamista koskevien järjestelyjen laatu sekä avoimuutta ja tunnustamista lisäävien eurooppalaisten välineiden johdonmukainen hyödyntäminen. ▪ Tarvittaessa niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus, joilla osallistujat valitaan liikkuvuustoimintoihin ja muita heikommassa asemassa olevia kannustetaan osallistumaan niihin.
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 30 pistettä)	▪ Niiden toimenpiteiden laatu, joilla konsortion johtamien toimintojen tuloksia arvioidaan. ▪ Toimintojen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistujaorganisaatioihin toimintojen aikana ja niiden päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai globaalilla tasolla, kun ei oteta huomioon toimintoihin suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa konsortion johtamien toimintojen tuloksista osallistujaorganisaatioissa ja kumppanimaissa sekä niiden ulkopuolella.

Voidakseen saada akkreditoinnin hakemuksen on saatava kaikkiaan ainakin 60 pistettä. Lisäksi hakemuksen on saatava vähintään puolet kunkin myöntämisperusteen enimmäispistemäärästä.

MITÄ MUUTA TÄSTÄ TOIMESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

Tätä toimea koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja ehdot sekä hyödyllistä lisätietoa löytyy ohjelmaoppaan liitteestä I. Kiinnostuneita organisaatioita kehoitetaan perehtymään huolellisesti liitteen I asianomaisiin osioihin ennen rahoitustuen hakemista.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Hakijoiden on esitettävä korkeakouluopiskelijoiden ja -henkilöstön liikkuvuustoimintoja koskevassa hakulomakkeessa seuraavat tiedot:

- liikkuvuustoimintoihin osallistuvien opiskelijoiden ja henkilöstöön kuuluvien oletettu määrä,
- suunniteltujen liikkuvuustoimintojen kokonaiskesto.

Ohjelmamaiden kansalliset toimistot myöntävät hakijoille tältä pohjalta tukea tiettyyn määrään liikkuvuustoimintoja, jotka eivät voi ylittää hakijan ehdottamaa enimmäismäärää.

Jos hakemus koskee kumppanimaiden kanssa toteutettavia liikkuvuustoimintoja, hakijan on täytettävä erillinen hakulomake, joka on tarkoitettu kumppanimaihin ja kumppanimaista suuntautuvaa liikkuvuutta varten. Kumppanimaiden kanssa toteutettavia liikkuvuustoimintoja varten myönnetään erillinen tuki.

Toimintojen taloudellista tukea koskevat seuraavat säännöt:

A) KAIKKIA LIKKUVUUSTOIMINTOJA KOSKEVAT RAHOITUSSÄÄNNÖT

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitus-tapa	Määrä	Myöntämis-käytäntö
Organisointituki	Liikkuvuustoimintojen toteuttamiseen suoraan liittyvät kustannukset (osallistujien oleskelu- ja matkakustannuksia lukuun ottamatta)	Tuki yksikkö-kustannuksiin	100:nteen osallistujaan asti 350 euroa osallistujalta + 100:nnen osallistujan jälkeen 200 euroa lisäosallistujalta	Perusteena liikkuvuustoimintoon osallistuvien määrä
Erityistuki	Vammaisiin osallistujiin suoraan liittyvät lisäkustannukset	Todelliset kustannukset	Enintään 100 % kansallisen toimiston hyväksymistä tukikelpoisista kustannuksista	Ehdollinen: tukipyyntö on perusteltava hyvin erityisessä hakulomakkeessa osallistujien valinnan jälkeen.
Poikkeukselliset kulut	Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos kansallinen toimisto vaatii vakuuden. Jos kyseessä on ohjelmamaiden välinen liikkuvuus: syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut.	Todelliset kustannukset	Vakuudesta aiheutuvat kustannukset: 75 % tukikelpoisista kustannuksista Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: tukipyyntö on perusteltava hyvin osallistujien valinnan jälkeen.

ORGANISOINTITUKI EDUNSAAJALLE (KORKEAKOULUILLE TAI KONSORTIOILLE)

Organisointitukea myönnetään korkeakouluille kustannuksiin, jotka liittyvät opiskelijoiden ja henkilöstön saapuvaa ja lähtevää liikkuvuutta edistäviin toimintoihin ja joita niille aiheutuu korkea-asteen koulutusta koskevan Erasmus-peruskirjan (ohjelmamaissa) tai korkeakoulujen välisessä sopimuksessa kuvastuvien Erasmus-peruskirjan periaatteiden (kumppanimaissa) noudattamisesta. Esimerkkejä toiminnoista:

- organisatoriset järjestelyt kumppanikorkeakoulujen kanssa – myös vierailut mahdollisten kumppaneiden luona – liikkuvuuteen osallistuvien valintaa, valmennusta, vastaanottamista ja sopeuttamista koskevista korkeakoulujen välisten sopimusten ehdoista sopimiseksi ja sopimusten pitämiseksi ajan tasalla,

- ajantasaisten opinto-oppaiden laatiminen kansainvälisille opiskelijoille,
- tiedon ja avun tarjoaminen opiskelijoille ja henkilöstölle,
- opiskelijoiden ja henkilöstön valinta,
- opintosopimusten (*Learning Agreement*) laatiminen opiskelijoiden osasuoritusten täysimääräiseksi tunnustamiseksi sekä henkilöstön liikkuvuussopimusten valmistelu ja tunnustaminen,
- Erasmus+ -verkkokielivalmennustuen lisäksi tarjottu kieli- ja kulttuurivalmennus saapuville ja lähteville opiskelijoille ja henkilöstölle,
- saapuvien osallistujien sopeutumisen edistäminen vastaanottavassa korkeakoulussa,
- liikkuvuuteen osallistuvien tehokkaista mentorointi- ja ohjausjärjestelyistä vastaaminen,
- erityisjärjestelyt opiskelijoiden yritysharjoittelujen laadukkuuden varmistamiseksi,
- opiskelijoiden osasuoritusten ja niitä vastaavien opintopisteiden tunnustamisen varmistaminen sekä opintorekisteriotteiden ja tutkintotodistusten liitteiden antaminen,
- osallistujien uudelleensopeutumisen tukeminen ja heidän hankkimansa uuden osaamisen hyödyntäminen korkeakoulun ja vertaisryhmän eduksi.

Sekä ohjelma- että kumppanimaiden korkeakoulut sitoutuvat noudattamaan kaikkia Erasmus-peruskirjan periaatteita laadukkaasti liikkuvuuden varmistamiseksi. Niiden on esimerkiksi varmistettava, että ulkomaille lähtevät opiskelijat ovat valmentautuneet huolella muun muassa hankkimalla riittävän kielitaidon, ja tarjottava saapuville opiskelijoille asianmukaista kielivalmennustukea. Siinä voidaan hyödyntää korkeakouluissa jo tarjolla olevia kielenopetusjärjestelyjä. Ne korkeakoulut, jotka pystyvät tarjoamaan opiskelijoille ja henkilöstölle kielivalmennustukea sisältävää laadukasta liikkuvuutta pienemmin kustannuksin (tai rahoitusta on tarjolla muista kuin EU-lähteistä), voivat siirtää osan organisointituesta vielä muiden liikkuvuustoimintojen rahoitukseen. Tämä joustovara täsmennetään tukisopimuksessa.

Edunsaajilla on aina sopimusperusteinen velvollisuus tarjota laadukkaita palveluja. Kansalliset toimistot seuraavat ja valvovat niiden suoriutumista ja ottavat huomioon opiskelijoilta ja henkilöstöltä *Mobility Tool+* -työkalun välityksellä saatavan palautteen, joka on suoraan kansallisten toimistojen ja komission käytettävissä.

Kun kyseessä on ohjelmamaiden sisällä tapahtuva liikkuvuus, organisointituki lasketaan kaikkien tukea saavien, ulkomaille lähtevien osallistujien (mukaan lukien koko liikkuvuusjakson aikana EU:n nollatukea saavat osallistujat – katso heti jäljempänä) ja edunsaajana tai kyseisen kansallisen liikkuvuuskonsortion jäsenenä olevassa korkeakoulussa opettavan, ulkomailta saapuvan yrityshenkilöstön määrän perusteella. Koko liikkuvuusjakson aikana EU:n nollatukea saavat osallistujat lasketaan tukea saaviksi osallistujiksi, sillä he hyödyntävät liikkuvuustoiminnon puitteita ja organisatorisia toimintoja. Siksi organisointitukea maksetaan myös näistä osallistujista.

Kun kyseessä on ohjelma- ja kumppanimaiden välinen liikkuvuus, organisointituki lasketaan kaikkia tukea saavien, ohjelmamaita lähtevien ja kumppanimaita saapuvien osallistujien määrän perusteella. Koko liikkuvuusjakson aikana EU:n nollatukea saavat osallistujat voidaan laskea tukea saaviksi osallistujiksi, sillä he hyödyntävät liikkuvuustoiminnon puitteita ja organisaatiota.

Kansalliselle liikkuvuuskonsortiolle myönnetty organisointituki voidaan jakaa sen kaikkien kansallisten jäsenten kesken niiden yhdessä sopimien sääntöjen mukaisesti. Kumppani- ja ohjelmamaiden väliseen liikkuvuuteen myönnetty organisointituki jaetaan kumppanien kesken osallistuvien korkeakoulujen sopimalla, kaikkia tyydyttävällä tavalla.

EU:N NOLLATUKEA SAAVAT LIKKUVUUSTOIMINTOIHIN OSALLISTUJAT

Niin sanotut nollatukiopiskelijat ja -henkilöstö ovat osallistujia, jotka eivät saa EU:lta tukea matka- ja oleskelukustannuksiin, vaikka he muutoin täyttävät kaikki opiskelija- tai henkilöstöliikkuvuuden kriteerit ja heillä on oikeus kaikkiin Erasmus+ -opiskelijoille ja -henkilöstölle kuuluviin etuihin. He voivat saada liikkuvuudesta aiheutuviin kustannuksiin alueellista, kansallista tai muun tyyppistä tukea. Sekä ohjelmamaiden sisällä että ohjelma- ja kumppanimaiden välillä liikkuvien osallistujien määrä, jotka saavat EU:n nollatukea koko liikkuvuusjakson ajan, otetaan tilastoissa huomioon tulosindikaattorissa, jonka perusteella EU:n talousarviosta myönnettävä tuki jaetaan osallistujamaiden kesken.

ERITYISTUKI

Erityistarpeisella henkilöllä tarkoitetaan osallistujaa, joka fyysisen, henkisen tai terveydentilansa vuoksi ei voisi osallistua hankkeeseen tai liikkuvuustoimeen ilman taloudellista lisätukea. Erityistarpeisia opiskelijoita ja/tai henkilöstöä mukaan valinneet korkeakoulut voivat hakea maansa kansalliselta toimistolta ylimääräistä tukea lisäkustannuksiin, joita aiheutuu erityistarpeisten henkilöiden osallistumisesta liikkuvuustoimintoihin. Tämä erityistuki voi siksi olla suurempi kuin jäljempänä vahvistetut yksilötuen enimmäismäärät. Korkeakoulut kertovat verkkosivuillaan, miten erityistarpeiset opiskelijat ja henkilöstö voivat pyytää lisätukea.

Erityistarpeisille opiskelijoille ja henkilöstölle voidaan tarjota lisätukea myös muista, esimerkiksi paikallisista, alueellisista ja/tai kansallisista lähteistä.

Erityistarpeiden opiskelijoiden ja henkilöstön avustajat ovat oikeutettuja saamaan todellisiin kuluihin perustuvaa tukea.

Kaikki korkeakoulut sitoutuvat korkea-asteen koulutusta koskevan Erasmus-peruskirjan allekirjoittaessaan takaamaan kaikille osallistujille yhtäläiset mahdollisuudet ja tilaisuudet taustasta riippumatta. Opiskelijat ja henkilöstö, joilla on erityistarpeita, voivat siksi hyödyntää vastaanottavan korkeakoulun omille opiskelijoilleen ja henkilöstölleen tarjoamia tukipalveluja.

MUUT RAHOITUSLÄHTEET

Liikkuvuustoimintoon osallistuvat opiskelijat ja henkilöstö voivat saada EU:n tuen lisäksi tai – jos heille ei ole myönnetty EU:n tukea – sen sijaan alueellista, kansallista tai muun tyyppistä tukea, jota hallinnoi jokin muu organisaatio kuin kansallinen toimisto (esimerkiksi ministeriö tai alueviranomainen). Muista rahoituslähteistä kuin EU:n talousarviosta myönnettävää tukea eivät koske tässä asiakirjassa vahvistetut summat tai vähimmäis- ja enimmäismäärät.

B) OPISKELIJOIDEN LIIKKUVUUSTUKI

Opiskelijat voivat saada EU:lta tukea ulkomaisen opiskelu- tai harjoittelujakson matka- ja oleskelukustannuksiin. Kansalliset toimistot määrittelevät tukisummat kansallisten viranomaisten ja/tai osallistuvien korkeakoulujen kanssa sovitulla tavalla jäljempänä kuvattujen puolueettomien ja selkeiden kriteerien perusteella. Tarkat summat julkaistaan kansallisten toimistojen ja korkeakoulujen verkkosivuilla.

Ohjelmamaat on jaettu kolmeen ryhmään:

Ryhmä 1 Ohjelmamaat, joissa elinkustannukset ovat korkeat	Tanska, Irlanti, Ranska, Italia, Itävalta, Suomi, Ruotsi, Yhdistynyt kuningaskunta, Liechtenstein, Norja
Ryhmä 2 Ohjelmamaat, joissa elinkustannukset ovat keskitasoa	Belgia, Tšekki, Saksa, Kreikka, Espanja, Kroatia, Kypros, Luxemburg, Alankomaat, Portugali, Slovenia, Islanti, Turkki
Ryhmä 3 Ohjelmamaat, joissa elinkustannukset ovat alaiset	Bulgaria, Viro, Latvia, Liettua, Unkari, Malta, Puola, Romania, Slovakia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia

OHJELMAIDEN VÄLINEN LIIKKUVUUS – KRITEERI 1: LÄHETTÄVÄ JA VASTAANOTTAVA MAA

Opiskelijalle myönnettävä EU:n tuki määräytyy sen mukaan, mihin maahan hän lähtee:

- opiskelijan lähtiessä maahan, jossa elinkustannukset ovat samat kuin kotimaassa, hän saa keskitasoista EU:n tukea,
- opiskelijan lähtiessä maahan, jossa elinkustannukset ovat korkeammat kuin kotimaassa, hän saa korkeamman tason EU:n tukea,
- opiskelijan lähtiessä maahan, jossa elinkustannukset ovat alhaisemmat kuin kotimaassa, hän saa alemman tason EU:n tukea.

Kansallisten toimistojen vahvistamat summat noudattavat seuraavia vähimmäis- ja enimmäismääriä:

- Keskitason EU-tuki on 200–450 euroa kuukaudessa, ja sitä myönnetään liikkuvuustoimintoihin, jotka suuntautuvat samantasoisten elinkustannusten maahan, eli a) ryhmän 1 maista ryhmän 1 maihin, b) ryhmän 2 maista ryhmän 2 maihin ja c) ryhmän 3 maista ryhmän 3 maihin.
- Korkeamman tason EU-tuki vastaa kansallisen toimiston soveltamaa keskitasoista tukea, johon lisätään vähintään 50 euroa, ja on yhteensä **250–500 euroa kuukaudessa**. Sitä myönnetään liikkuvuustoimintoihin, jotka suuntautuvat korkeampien elinkustannusten maahan, eli a) ryhmän 2 maista ryhmän 1 maihin ja b) ryhmän 3 maista ryhmien 1 ja 2 maihin.
- Alemman tason EU-tuki vastaa kansallisen toimiston soveltamaa keskitasoista tukea, josta vähennetään vähintään 50 euroa, ja on yhteensä **150–400 euroa kuukaudessa**. Sitä myönnetään liikkuvuustoimintoihin, jotka suuntautuvat alhaisempien elinkustannusten maahan, eli a) ryhmän 1 maista ryhmien 2 ja 3 maihin ja b) ryhmän 2 maista ryhmän 3 maihin.

Määritellessään summia, joita oman maan edunsaajien on tarkoitus soveltaa, kansalliset toimistot ottavat huomioon kaksi erityiskriteeriä:

- onko muista lähteistä – paikallisilta, alueellisilta tai valtakunnallisilta yksityisiltä tai julkisilta yhteisöiltä – saatavissa EU:n tukea täydentävää yhteisrahoitusta ja kuinka paljon,
- kuinka paljon opiskelijoita on kaikkiaan lähdössä ulkomaille opiskelemaan tai harjoittelemaan.

Kansalliset toimistot voivat halutessaan jättää maansa korkeakouluille liikkumavaraa määrittelemällä tukisummille kansallisella tasolla vaihteluvälejä kiinteiden summien sijaan. Liikkumavaraan täytyy olla asianmukaiset perusteet, ja sitä voidaan soveltaa esimerkiksi maissa, joissa yhteisrahoitusta on saatavilla alueellisella tai oppilaitostasolla.

OHJELMAIDEN VÄLINEN LIIKKUVUUS – KRITERI 2: LISÄTUKI TIETTYJÄ KOHDERYHMIÄ, TOIMINTOJA SEKÄ LÄHETTÄVIÄ MAITA JA ALUEITA VARTEN

Heikoista lähtökohdista tulevat (muut kuin erityistarpeiset) opiskelijat

Kansalliset viranomaiset voivat Erasmus+ -ohjelman toimeenpanosta tietyssä maassa vastaavien kansallisten toimistojen kanssa päättää (vaihtoehtoina *opt-in* ja *opt-out* eli osallistuminen tai ulkopuolelle jääminen riippuen kansallisella tasolla jo annetusta tuesta), että kyseisen maan kaikkien osallistuvien korkeakoulujen on korotettava niiden EU-tuesta rahoitettavaa, heikoista lähtökohdista peräisin oleville opiskelijoille (mukaan lukien pakolaiset, turvapaikanhakijat ja maahanmuuttajat) myönnettävää yksilötukea tietyllä **100–200 euron suuruisella summalla** kuukaudessa. Kansalliset viranomaiset täsmentävät omassa maassaan myönnettävän tuen tarkan kuukausittaisen määrän ja sovellettavat kriteerit.

Harjoitteluun osallistuvat opiskelijat

Harjoittelujaksoa suorittavien opiskelijoiden EU-tukea korotetaan lisäksi **100–200 eurolla kuukaudessa**. Kansalliset toimistot ja/tai korkeakoulut täsmentävät tuen tarkan määrän tämennytyypin liikkuvuuden kysynnän ja (saatavilla olevan) yhteisrahoituksen määrän mukaan. Kaikille saman korkeakoulun opiskelijoille pitää joka tapauksessa myöntää samantasoista tukea riippumatta korotuksista ja/tai luontoiseduista, joita isäntäyritykset mahdollisesti tarjoavat heille. Harjoitteluun osallistuvat, heikoista lähtökohdista tulevat opiskelijat voivat saada heille tarkoitettua lisätukea harjoittelulisän sijaan, jos harjoittelulisä on sitä pienempi.

Syrjäisimmistä ohjelmamaista ja syrjäisimmiltä alueilta saapuvat opiskelijat

Koska eräiden maiden ja alueiden suuri etäisyys muista ohjelmamaista aiheuttaa erityisiä rajoituksia, syrjäisimmiltä alueilta, Kyproksesta, Islannista, Maltasta sekä merentakaisista maista ja alueilta saapuville opiskelijoille myönnetään korotettua yksilötukea seuraavasti:

Lähtävä maa tai alue	Vastaanottava maa	Määrä
Syrjäisimmät alueet, Kypros, Islanti, Malta sekä merentakaiset maat ja alueet	Ryhmän 1 maat	750 euroa kuukaudessa
	Ryhmän 2 maat	700 euroa kuukaudessa
	Ryhmän 3 maat	650 euroa kuukaudessa

Kyseisistä maista saapuvat opiskelijat saavat edellä mainitun yksilötuen lisäksi matkatukea seuraavasti:

Matkojen pituudet ³¹	Määrä
10–99 km	20 euroa osallistujaa kohden
100–499 km	180 euroa osallistujaa kohden
500–1 999 km	275 euroa osallistujaa kohden
2 000–2 999 km	360 euroa osallistujaa kohden
3 000–3 999 km	530 euroa osallistujaa kohden
4 000–7 999 km	820 euroa osallistujaa kohden
vähintään 8 000 km	1 300 euroa osallistujaa kohden

Tuen korottaminen harjoittelujaksoja varten tai opiskelijan heikkojen lähtökohtien vuoksi ei tule kyseeseen tässä tapauksessa.

Korkeakoulujen määrittelemän tuen määrä

Korkeakoulujen edellytetään kaikissa tapauksissa noudattavan seuraavia periaatteita ja kriteerejä määritellessään ja/tai soveltaessaan EU:n tukimääriä.

³¹ Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Edestakaista matkaa varten myönnettävä EU:n tuki on laskettava yhdensuuntaisen matkan pituuden perusteella.

- Kun korkeakoulut ovat määritelleet tukimäärät, niitä on noudatettava koko liikkuvuushankkeen ajan. Tukimäärien suuruutta ei voi nostaa eikä laskea saman hankkeen aikana.
- Tukimäärät on määriteltävä ja/tai niitä on sovellettava puolueettomasti ja avoimesti ottaen huomioon kaikki edellä kuvaillut periaatteet ja menettelyt (toisin sanoen mihin maahan opiskelija on lähdössä sekä erityinen lisätuki).
- Samansuuruista tukea on myönnettävä kaikille opiskelijoille, jotka lähtevät saman ryhmän maihin harjoittamaan samantyyppistä liikkuvuutta eli suorittamaan opintoja tai harjoittelujaksoa (lukuun ottamatta heikoista lähtökohdista tulevia tai erityistarpeisia opiskelijoita).

OHJELMA- JA KUMPPANIMAIDEN VÄLINEN LIIKKUVUUS

Yksilötuen määrät ovat seuraavat:

Lähettävä maa tai alue	Vastaanottava maa	Määrä
Tukikelpoiset kumppanimaat	Ryhmän 1 ohjelmamaat	850 euroa kuukaudessa
	Ryhmän 2 ohjelmamaat	800 euroa kuukaudessa
	Ryhmän 3 ohjelmamaat	750 euroa kuukaudessa
Ohjelmamaat	Kumppanimaat	650 euroa kuukaudessa

Kumppanimaista tulevat tai kumppanimaihin lähtevät opiskelijat saavat lisäksi matkatukea seuraavasti:

Matkojen pituudet ³²	Määrä
100–499 km	180 euroa osallistujaa kohden
500–1 999 km	275 euroa osallistujaa kohden
2 000–2 999 km	360 euroa osallistujaa kohden
3 000–3 999 km	530 euroa osallistujaa kohden
4 000–7 999 km	820 euroa osallistujaa kohden
vähintään 8 000 km	1 100 euroa osallistujaa kohden

³² Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Edestakaista matkaa varten myönnettävä EU:n tuki on laskettava yhdensuuntaisen matkan pituuden perusteella.

C) HENKILÖSTÖN LIIKKUVUUSTUKI

Henkilöstö saa EU:lta tukea ulkomaanjakson matka- ja oleskelukustannuksiin seuraavasti:

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: a) Ohjelmamaiden välinen henkilöstön liikkuvuus: 20 euroa osallistujaa kohden b) Ohjelma- ja kumppanimaiden välinen henkilöstön liikkuvuus: 0 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ³³ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ³⁴
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: a) Ohjelmamaiden välinen henkilöstön liikkuvuus: 1 300 euroa osallistujaa kohden b) Ohjelma- ja kumppanimaiden välinen henkilöstön liikkuvuus: 1 100 euroa osallistujaa kohden	
Täydennys korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin	Lisätuki: • Kotimaan sisäinen meno-paluumatka jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai	Tuki yksikkökustannuksiin	Yli 255 euron suuruiset kotimaan sisäiset matkakustannukset: 180 euroa osallistujaa kohden (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien) yhdeltä edestakaiselta matkalta ³⁵	Korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin, jotka ovat yli 225 euroa (edestakaiselta matkalta), ja edellyttäen, että kustannukset

³³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

³⁴ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

³⁵ Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa hakijalla on oikeus saada kaksi täydennystä kotimaan sisäisiin korkeisiin matkakustannuksiin osallistuakseen samaan liikkuvuustoimintoon: toisen kotimaan sisäiseen matkaan jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja/tai rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja toisen vastaanottavaan maan sisäiseen matkaan syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen kohteeseen.

[ainoastaan ohjelmamaiden väliseen liikkuvuuteen]	päälentoasemalle ja (tai) rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja/tai vastaanottavan maan sisäinen meno-paluumatka syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen määränpäähän (jatko yhteyksiä tarjoavalta lentoasemalta tai päälentoasemalta ja (tai) rautatieasemalta/linja-autoasemalta)			perustellaan hyvin osallistujien valinnan jälkeen.
Yksilötuki	Osallistujien oleskeluun toiminnon aikana suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	Toiminnon 14. päivään asti: A1.1 osallistujaa kohden päivässä, kun kyseessä on ohjelmamaiden välinen liikkuvuus, tai A1.2, kun kyseessä on ohjelma- ja kumppanimaiden välinen liikkuvuus + Toiminnon 15.–60. päivä: 70 % A1.1:stä osallistujaa kohden päivässä, kun kyseessä on ohjelmamaiden välinen liikkuvuus, tai A1.2, kun kyseessä on ohjelma- ja kumppanimaiden välinen liikkuvuus	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintaa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)

TAULUKKO A: YKSILÖTUKI (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Tukisummat riippuvat vastaanottavasta maasta. Summat vahvistetaan seuraavassa taulukossa esitettyjen vähimmäis- ja enimmäismäärien mukaisesti. Määritellään summia, joita oman maan edunsaajien on määrä soveltaa, kansalliset toimistot ottavat kansallisten viranomaisten kanssa sovitusti huomioon kaksi erityiskriteeriä:

- onko muista lähteistä – paikallisilta, alueellisilta tai valtakunnallisilta yksityisiltä tai julkisilta yhteisöiltä – saatavissa EU:n tukea täydentävää yhteisrahoitusta ja kuinka paljon,
- kuinka suuri osa henkilöstöstä on kaikkiaan lähdössä ulkomaille opettamaan tai kouluttautumaan.

Kaikkiin kohdemaihin on sovellettava samaa prosenttilukua tietyn vaihteluvälin puitteissa. Samaa tukisummaa ei voida myöntää kaikkien kohdemaiden osalta.

Vastaanottava maa	Ohjelmamaista tuleva henkilöstö	Kumppanimaista tuleva henkilöstö
	Vähintään–enintään (päivää kohden)	Määrä (päivää kohden)
	A1.1	A1.2
Tanska, Irlanti, Alankomaat, Ruotsi, Yhdistynyt kuningaskunta	80–160	160
Belgia, Bulgaria, Tšekki, Kreikka, Ranska, Italia, Kypros, Luxemburg, Unkari, Itävalta, Puola, Romania, Suomi, Islanti, Liechtenstein, Norja, Turkki	70–140	140
Saksa, Espanja, Latvia, Malta, Portugali, Slovakia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	60–120	120
Viro, Kroatia, Liettua, Slovenia	50–100	100
Kumppanimaat	160	Ei sovelleta

Ohjelmamaiden välisessä liikkuvuudessa kansalliset toimistot voivat halutessaan jättää maansa korkeakouluille liikkumavaraa määrittämällä tukisummille kansallisella tasolla vaihteluvälejä kiinteiden summien sijaan. Liikkumavaraan täytyy olla asianmukaiset perusteet, ja sitä voidaan soveltaa esimerkiksi maissa, joissa yhteisrahoitusta on saatavilla alueellisella tai oppilaitostasolla. Tarkat summat julkaistaan kansallisten toimistojen ja korkeakoulujen verkkosivuilla.

SYRJÄISIMMILTÄ ALUEILTA JA MERENTAKAISISTA MAISTA JA ALUEILTA TULEVAT TAI NIILLE LÄHTEVÄT OSALLISTUJAT

Erasmus+ -ohjelman asetuksessa pyydetään ottamaan huomioon EU:n syrjäisimpien alueiden sekä merentakaisen maiden ja alueiden maantieteellisen sijainnin aiheuttamat rajoitukset ohjelmaan osallistumiselle. Siksi on laadittu erityisiä rahoitussääntöjä, joiden avulla voidaan tukea näiltä alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeita matkakuluja, joihin ohjelman tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset ovat riittämättömiä.

Liikkuvuushankkeiden edunsaajat voivat hakea lisätukea syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille matkustavien osallistujien matkakuluihin rahoitustaulukon osassa ”poikkeukselliset kulut” (korkeintaan 80 % tukikelpoisista kokonaiskuluista). Tukea voidaan myöntää, jos hakija pystyy perustelemaan, että tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset eivät kata vähintään 70:tä prosenttia osallistujien matkakuluista.

LIKKUVUUSHANKKEET AMMATTIOPISKELIJOITA JA AMMATTIOPPILAITOSTEN HENKILÖSTÖÄ VARTEN

Ammatillisen koulutusalan liikkuvuushankkeet voivat sisältää yhden tai useampia seuraavista toiminnoista:

Ammattiopiskelijoiden liikkuvuus

- **Ammatilliseen koulutukseen liittyvä** opiskelu-, työssäoppimis- tai harjoittelujakso ulkomailla, kesto enintään 12 kuukautta.

Harjoitteluun voivat osallistua oppisopimusopiskelijat ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijat. He suorittavat ammatilliseen koulutukseen liittyvän opiskelu-, työssäoppimis- tai harjoittelujakson toisessa maassa. Heidä isännöi jokin työpaikka (yritys tai muu alan organisaatio) tai ammattioppilaitos (tähän sisältyy työssäoppimisjaksoja yrityksessä tai muussa sopivassa organisaatiossa).

Korkean laadun varmistamiseksi lähetävä ja vastaanottava organisaatio sopivat jokaisen liikkuvuustoiminnon laadulle etukäteen puitteet, joista opintosopimus (*Learning Agreement*) muodostaa osan.

Oppimistulokset tunnustetaan ja tunnustetaan virallisesti oppilaitostasolla, ja kurssisisältöjä mukautetaan tarvittaessa, jotta ulkomaanjakso sopisi hyvin yhteen sen kurssin kanssa, jota oppisopimusopiskelija tai ammattiopiskelija on suorittamassa.

Tähän toimintoon voivat osallistua myös ne, jotka ovat hiljattain valmistuneet ammatillisesta oppilaitoksesta tai yrityksessä hankitusta oppisopimuskoulutuksesta. Näin voidaan lisätä heidän työllistyytyttään ja helpottaa heidän siirtymistään työmarkkinoille.

Henkilöstön liikkuvuus

- **Opetus- ja koulutustehtävät:** ammattioppilaitosten henkilöstö voi tämän toiminnon mukaisesti opettaa kumppanina toimivassa ammatillisessa oppilaitoksessa ulkomailla. Myös yritysten henkilöstö voi antaa koulutusta ulkomaisessa ammattikoulutusorganisaatiossa.
- **Henkilöstön koulutus ulkomailla:** tällä toiminnolla tuetaan ammattioppilaitosten henkilöstön ammatillista kehittymistä ulkomailla yrityksessä tai jossain muussa ammattikoulutusorganisaatiossa tapahtuvan työssäoppimisen tai työssäoppimis- tai työnseurantajakson muodossa.

Erasmus+ -ohjelmasta tuetaan sellaista oppimiseen liittyvää henkilöstöliikkuvuutta,

- joka nivoutuu osallistujaorganisaatioiden strategiseen lähestymistapaan (tavoitteena niiden perustehtävän nykyaikaistaminen ja kansainvälistäminen),
- joka vastaa täsmennettyihin henkilöstönkehittämistarpeisiin ja käsittää asianmukaiset valinta-, valmistelu- ja jatkotoimet,
- jossa osallistuvan henkilöstön oppimistulokset tunnustetaan asianmukaisesti ja niitä levitetään ja hyödynnetään laajalti kyseisessä organisaatiossa.

Nämä toiminnot myös antavat ammattioppilaitosten henkilöstölle mahdollisuuden hankkia taitoja muita heikommista lähtökohdista tulevien oppijoiden tarpeisiin vastataksaan. Nykyisessä maahanmuuttaja-, pakolais- ja turvapaikanhakijatilanteessa erityistä huomiota kiinnitetään hankkeisiin, joissa ammattioppilaitosten henkilökunnalle annetaan koulutusta seuraavilla alueilla: pakolaislasten opettaminen, monikulttuuriset luokkahuoneet, toisen kielen opettaminen nuorille, suvaitsevaisuus ja monimuotoisuus luokkahuoneissa

MITKÄ OVAT LIKKUVUUSHANKKEESEEN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Liikkuvuushankkeen osallistujaorganisaatioilla on seuraavat tehtävät ja velvollisuudet:

- Hakijaorganisaatio vastaa liikkuvuushanketta koskevan hakemuksen jättämisestä, hankesopimuksen allekirjoittamisesta ja hallinnoinnista sekä raportoinnista. Hakija voi toimia koordinaattorina samaa maata edustavien kumppaniorganisaatioiden kansalliselle konsortiolle, jonka tarkoituksena on lähettää ammattiopiskelijoita ja ammattioppilaitosten henkilöstöä liikkuvuustoimintoihin ulkomaille. Kansallisen konsortion koordinaattori voi myös toimia lähetävänä organisaationa, mutta se ei ole välttämätöntä.
- Lähetävä organisaatio vastaa ammattiopiskelijoiden ja ammattioppilaitosten henkilöstön valinnasta ja heidän lähettämisestään ulkomaille.

- Vastaanottava organisaatio vastaa ulkomailta saapuvien ammattiopiskelijoiden ja ammattioppilaitosten henkilöstön vastaanottamisesta ja koulutustoimintoja sisältävän ohjelman tarjoamisesta heille tai hyötyy vastaanottamansa henkilöstön antamasta koulutuksesta.
- Välittäjäorganisaatio on työmarkkina-alalla tai koulutus- ja nuorisoalalla toimiva organisaatio. Se voi olla kumppanina kansallisessa liikkuvuuskonsortiossa mutta ei ole lähettävä organisaatio. Sen tehtävänä voi olla osallistuminen lähettävien ammattikoulutusorganisaatioiden hallintomenettelyihin ja niiden helpottaminen sekä harjoittelujaksoa suunnittelevien oppisopimusopiskelijoiden ja opiskelijoiden profiilien ja yritysten tarpeiden yhteensovittaminen ja osallistujien yhteisvalmennuksesta huolehtiminen.

Lähettävien ja vastaanottavien organisaatioiden on täytynyt ennen liikkuvuusjakson alkamista sopia kyseisten opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa toiminnoista, joihin nämä osallistuvat: opiskelijoiden kanssa tehdään opintosopimus (*Learning Agreement*) ja henkilöstön kuuluvien kanssa liikkuvuussopimus (*Mobility Agreement*). Sopimuksissa määritellään ulkomaisen opiskelujakson tavoitteena olevat oppimistulokset, täsmennetään muodollista tunnustamista koskevat määräykset ja mainitaan kunkin osapuolen oikeudet ja velvollisuudet.

Ulkomaille vähintään 19 päiväksi lähtevät ammattiopiskelijat voivat saada kielivalmennustukea. Verkkokielivalmennustuki toteutetaan vaiheittain ohjelmakauden aikana. Euroopan komissio tarjoaa sitä tukikelpoisille osallistujille, jotta voidaan arvioida heidän kielitaitonsa ja tarvittaessa tarjota tarkoituksenmukaista kielivalmennusta ennen liikkuvuusjaksoa ja/tai sen aikana (lisätietoja ohjelmaoppaan liitteessä I).

Organisaatiot voivat hakea ammatillisen koulutuksen liikkuvuushanketta riippumatta siitä onko heille myönnetty ammatillisen koulutuksen Erasmus+ -liikkuvuusperuskirja edellisenä vuonna vai ei. Alla selitetään näiden kummankin tilanteen tukikelpoisuus- ja myöntämisperusteet.

AMMATTIOPISKELIJOIDEN JA AMMATTIOPPILAITOSTEN HENKILÖSTÖN LIKKUVUUSHANKKEET ILMAN AMMATILLISEN KOULUTUKSEN ERASMUS+ -LIKKUVUUSPERUSKIRJAA

MITKÄ OVAT HANKKEIDEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka ammatillisen koulutuksen liikkuvuushankkeen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

YLEISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset toiminnot	Ammatillisen koulutuksen liikkuvuushankkeen täytyy sisältää yksi tai useampia seuraavista toiminnoista: ▪ ammatilliseen koulutukseen liittyvät opiskelujaksot ulkomaisissa ammattioppilaitoksissa, ▪ ammatilliseen koulutukseen liittyvät työssäoppimis- tai harjoittelujaksot ulkomaisissa yrityksissä, ▪ opetus- ja koulutustehtävät ulkomailla, ▪ henkilöstön koulutus ulkomailla.

Tukikelpoiset osallistujaorganisaatiot	Osallistujaorganisaatioita voivat olla ▪ kaikki ammatillisen koulutuksen alalla toimivat julkiset tai yksityiset organisaatiot eli ammattikoulutusorganisaatiot (tai niiden sivutoimipisteet) ▪ työmarkkina-alalla tai koulutus- ja nuorisoalalla toimivat julkiset tai yksityiset organisaatiot. Esimerkkejä tällaisista organisaatioista: – ammatillinen oppilaitos/organisaatio/koulutuskeskus, – julkinen tai yksityinen pieni, keskisuuri tai suuri yritys (myös yhteiskunnallinen yritys), – työmarkkinajärjestö tai muu työelämän edustaja, myös kauppakamari, käsiteollisuus- tai muu ammatillinen yhdistys tai ammattiyhdistys, – paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö, – tutkimuslaitos, – säätiö, – koulu/oppilaitos/koulutuskeskus (kaikki asteet esiasteesta toiseen asteeseen sekä aikuiskoulutus), – voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö, – ammatinvalinta- ja ura-ohjausta, ammatillista ohjausta ja tietopalveluja tarjoava elin, – ammattikoulutuspolitiikasta vastaava elin. Kunkin organisaation täytyy sijaita jossakin ohjelmamaassa.
Kuka voi hakea?	▪ Ammattikoulutusorganisaatio (tai sivutoimipiste), joka lähettää oppilaita ja henkilöstöä ulkomaille. ▪ Kansallisen liikkuvuuskonsortion koordinaattori. Henkilöt eivät voi hakea tukea suoraan.
Osallistujaorganisaatioiden määrä	Liikkuvuustoiminto on kansainvälinen, ja siinä on mukana vähintään kaksi organisaatiota eri ohjelmamaasta (vähintään yksi lähettävä ja yksi vastaanottava organisaatio). Jos hakija on kansallinen liikkuvuuskonsortio, kaikkien konsortion jäsenten on oltava samasta ohjelmamaasta ja ne on nimettävä tukea haettaessa. Konsortioon on kuuluttava vähintään kolme ammattikoulutusorganisaatiota.
Hankkeen kesto	1–2 vuotta. Hakijan on valittava kesto hakuvaiheessa hankkeen tavoitteen ja niiden toimintojen tyypin perusteella, joita hankkeessa on tarkoitus toteuttaa.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään hakijaorganisaation kansalliseen toimistoon.
Milloin hakemus jätetään?	Kesäkuun 1. päivän ja joulukuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 2. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). Mahdollinen ylimääräinen hakuaika: Jos määrärahoja on jäljellä, kansalliset toimistot voivat järjestää toisen hakukierroksen, jota koskevat myös tämän oppaan säännöt. Kansalliset toimistot ilmoittavat tästä mahdollisuudesta verkkosivuillaan. Jos toinen hakukierros järjestetään, hakijoiden täytyy toimittaa hankehakemuksensa viimeistään 4. lokakuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) seuraavan vuoden 1. tammikuuta ja 31. toukokuuta välisenä aikana alkavia hankkeita varten.
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.
Muut perusteet	Ammattikoulutusorganisaatio (tai sivutoimipiste) tai kansallinen liikkuvuuskonsortio voi jättää kullakin valintakierroksella vain yhden hakemuksen. Ammattikoulutusorganisaatio voi kuitenkin kuulua useaan hakemuksensa samaan aikaan jättävään kansalliseen liikkuvuuskonsortioon tai koordinoita sellaisia.

AMMATTIOPIKSELIJOIDEN LIIKKUVUUDEN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Toiminnon kesto	Kahdesta viikosta (eli 10 työpäivää) 12 kuukauteen, matkustusaika pois lukien.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Osallistujien on suoritettava liikkuvuusjaksonsa ulkomailla, toisessa ohjelmamaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	Oppisopimusopiskelijat tai ammattiopiskelijat (joiden opintoihin kuuluu yleensä työssäoppimista), joiden asuinpaikka on lähettävän organisaation maassa. Ulkomaille lähtevien ammattiopiskelijoiden avustajat. Tähän toimintoon voivat osallistua myös ammatillisesta oppilaitoksesta tai yrityksessä hankitusta oppisopimuskoulutuksesta hiljattain valmistuneet. Vastavalmistuneiden on suoritettava harjoittelujaksonsa ulkomailla vuoden kuluessa valmistumisestaan.

HENKILÖSTÖLIIKKUVUUDEN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Toiminnon kesto	Kahdesta päivästä kahteen kuukauteen, matkustusaika pois lukien. Minimiajan täytyy olla 2 peräkkäistä päivää.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Osallistujien on suoritettava liikkuvuusjaksonsa ulkomailla, toisessa ohjelmamaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	Lähettävässä organisaatiossa tai organisaatioissa työskentelevä henkilöstö, jonka tehtävät liittyvät ammatilliseen koulutukseen tai organisaation/organisaatioiden strategiseen kehittämiseen (esimerkiksi opettajat, kouluttajat, kansainvälisestä liikkuvuudesta vastaavat henkilöt sekä hallinto- tai neuvontatehtäviä hoitava henkilöstö). Kun kyse on opetus- tai koulutustehtävistä, toimeen voivat osallistua myös yrityksissä, julkisella sektorilla ja/tai kansalaisjärjestöissä työskentelevät henkilöt. Kun on kyse opetus- tai koulutustehtävistä, toimeen voivat lisäksi osallistua myös toisen ohjelmamaan yrityksistä tulevat kouluttajat, jotka on kutsuttu opettamaan hakija-ammattioppilaitoksissa ja/tai konsortion jäsenorganisaatioissa.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 30 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet (ks. "Mitkä ovat liikkuvuushankkeen tavoitteet?"), - osallistujaorganisaatioiden ja henkilöosallistujien tarpeet ja tavoitteet, jolloin on erityisesti otettava huomioon, mitä niistä on määritelty eurooppalaisessa kehityssuunnitelmassa. ▪ Missä määrin hankkeella on mahdollista - saada aikaan osallistujien kannalta laadukkaita oppimistuloksia, - parantaa osallistujaorganisaatioiden valmiuksia ja lisätä niiden toiminnan kansainvälisyyttä.

Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 40 pistettä)	▪ Hanke-ehdotuksen selkeys, kattavuus ja laatu kaikissa eri vaiheissa (hankkeen valmistelu, toimintojen toteutus ja hankkeen jatkotoimet). ▪ Hankkeen tavoitteiden ja ehdotettujen toimintojen keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Hakijaorganisaation eurooppalaisen kehittämissuunnitelman laatu. ▪ Käytännön järjestelyjen, hallinnoinnin ja tukimenettelyjen laatu. ▪ Osallistujille tarjottavan lähtövalmennuksen laatu. ▪ Osallistujien oppimistulosten tunnistamista ja tunnustamista koskevien järjestelyjen laatu sekä avoimuutta ja tunnustamista lisäävien eurooppalaisten välineiden johdonmukainen hyödyntäminen. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus, joilla osallistujat valitaan ja/tai otetaan mukaan liikkuvuustoimintoihin. ▪ Tarvittaessa osallistujaorganisaatioiden keskinäisen sekä niiden ja muiden keskeisten sidosryhmien välisen yhteistyön ja viestinnän laatu.
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 30 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistujaorganisaatioihin hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistujaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 15 pistettä kohdissa "hankkeen relevanssi" ja "vaikuttavuus ja tulosten levittäminen" ja 20 pistettä kohdassa "hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu").

MYÖNNETTÄVÄ TUKI

Valituille hankkeille myönnettävän tuen enimmäismäärään vaikuttavat seuraavat tekijät:

- haettujen liikkuvuusjaksojen määrä ja kesto,
- hakijan aiempi suoriutuminen, jota arvioidaan liikkuvuusjaksojen määrän, liikkuvuustoimintojen toteuttamisen laadun ja moitteettoman varainhoidon kannalta, mikäli hakija on saanut samankaltaista tukea aiempina vuosina,
- tähän liikkuvuustoimeen osoitetut kansalliset kokonaismäärärahat.

MITÄ MUUTA TÄSTÄ TOIMESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

SYRJÄISIMMILTÄ ALUEILTA JA MERENTAKAISISTA MAISTA JA ALUEILTA TULEVAT TAI NIILLE LÄHTEVÄT OSALLISTUJAT

Erasmus+ -ohjelman asetuksessa pyydetään ottamaan huomioon EU:n syrjäisimpien alueiden sekä merentakaisen maiden ja alueiden maantieteellisen sijainnin aiheuttamat rajoitukset ohjelmaan osallistumiselle. Siksi on laadittu erityisiä rahoitussääntöjä, joiden avulla voidaan tukea näiltä alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeita matkakuluja, joihin ohjelman tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset ovat riittämättömiä.

Liikkuvuushanhakijat voivat hakea lisätukea syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien matkakuluihin rahoitustaulukon osassa "poikkeukselliset kulut" (korkeintaan 80 % tukikelpoisista kokonaiskuluista: ks. kohta "Rahoitussäännöt"). Tukea voidaan myöntää, jos hakija pystyy perustelemaan, että tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset eivät kata vähintään 70:tä prosenttia osallistujien matkakuluista.

MUUTA

Tämän toimen muut pakolliset vaatimukset ja hyödyllistä lisätietoa esitetään ohjelmaoppaan liitteessä I. Kiinnostuneita organisaatioita kehoitetaan perehtymään huolellisesti liitteen I asianomaisiin osioihin ennen rahoitustuen hakemista.

AMMATTIOISKELIJOIDEN JA AMMATTIOPIILAITOSTEN HENKILÖSTÖN LIKKUVUUSHANKKEET AMMATILLISEN KOULUTUKSEN ERASMUS+ -LIKKUVUUSPERUSKIRJALLA

MITKÄ OVAT HANKKEIDEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka ammatillisen koulutuksen liikkuvuushankkeen, jolla on Erasmus+ -liikkuvuusperuskirja, on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

YLEISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Kuka voi hakea?	Ohjelmamaassa sijaitsevat yksittäiset organisaatiot tai konsortiot, joilla on ammatillisen koulutuksen Erasmus+ -liikkuvuusperuskirja ³⁶ .
Tukikelpoiset toiminnot	Ammatillisen koulutuksen liikkuvuushankkeen täytyy sisältää yksi tai useampia seuraavista toiminnoista: ■ ammatilliseen koulutukseen liittyvät opiskelujaksot ulkomaisissa ammattioppilaitoksissa, ■ ammatilliseen koulutukseen liittyvät työssäoppimis- tai harjoittelujaksot ulkomaisissa yrityksissä, ■ opetus- ja koulutustehtävät ulkomailla, ■ henkilöstön koulutus ulkomailla.
Osallistujaorganisaatioiden määrä	Liikkuvuustoiminto on kansainvälinen, ja siinä on mukana vähintään kaksi organisaatiota eri ohjelmamaista (vähintään yksi lähettävä ja yksi vastaanottava organisaatio). Jos hankkeiden hakija on kansallinen liikkuvuuskonsortio, jolla on ammatillisen koulutuksen Erasmus+ -liikkuvuusperuskirja, lähettävän ja vastaanottavan organisaation on oltava eri maista.
Hankkeen kesto	1–2 vuotta. Hakijan on valittava hankkeen kesto hakuvaiheessa.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään hakijaorganisaation kansalliseen toimistoon.
Milloin hakemus jätetään?	Kesäkuun 1. päivän ja joulukuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 2. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). Mahdollinen ylimääräinen hakuaika: Jos määrärahoja on jäljellä, kansalliset toimistot voivat järjestää toisen hakukierroksen, jota koskevat myös tämän oppaan säännöt. Kansalliset toimistot ilmoittavat tästä mahdollisuudesta verkkosivuillaan. Jos toinen hakukierros järjestetään, hakijoiden täytyy toimittaa hankehakemuksensa viimeistään 4. lokakuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) seuraavan vuoden 1. tammikuuta ja 31. toukokuuta välisenä aikana alkavia hankkeita varten.
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.
Muut perusteet	Ammattikoulutusorganisaatio tai kansallinen liikkuvuuskonsortio voi jättää kullakin valintakierroksella vain yhden hakemuksen. Ammattikoulutusorganisaatio voi kuitenkin kuulua useaan hakemuksensa samaan aikaan jättävään kansalliseen liikkuvuuskonsortioon tai koordinoita sellaisia.

AMMATTIOISKELIJOIDEN LIKKUVUUDEN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Toiminnon kesto	Kahdesta viikosta (eli 10 työpäivää) 12 kuukauteen, matkustusaika pois lukien.

³⁶ Lisätietoa liikkuvuusperuskirjasta löytyy osasta "Ammatillisen koulutuksen Erasmus+ -liikkuvuusperuskirja" sekä oppaan liitteestä I.

Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Osallistujien on suoritettava liikkuvuusjaksonsa ulkomailla, toisessa ohjelmamaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	Oppisopimusopiskelijat tai ammattiopiskelijat (joiden opintoihin kuuluu yleensä työssäoppimista), joiden asuinpaikka on lähettävän organisaation maassa. Ulkomaille lähtevien ammattiopiskelijoiden avustajat. Tähän toimintoon voivat osallistua myös ammatillisesta oppilaitoksesta tai yrityksessä hankitusta oppisopimuskoulutuksesta hiljattain valmistuneet. Vastavalmistuneiden on suoritettava harjoittelujaksonsa ulkomailla vuoden kuluessa valmistumisestaan.

HENKILÖSTÖLIKKUVUUDEN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Toiminnon kesto	Kahdesta päivästä kahteen kuukauteen, matkustusaika pois lukien. Minimiajan täytyy olla 2 peräkkäistä päivää.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Osallistujien on suoritettava liikkuvuusjaksonsa ulkomailla, toisessa ohjelmamaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	Lähettävässä organisaatiossa tai organisaatioissa työskentelevä henkilöstö, jonka tehtävät liittyvät ammatilliseen koulutukseen tai organisaation/organisaatioiden strategiseen kehittämiseen (esimerkiksi opettajat, kouluttajat, kansainvälisestä liikkuvuudesta vastaavat henkilöt sekä hallinto- tai neuvontatehtäviä hoitava henkilöstö). Kun kyse on opetus- tai koulutustehtävistä, toimeen voivat osallistua myös yrityksissä, julkisella sektorilla ja/tai kansalaisjärjestöissä työskentelevät henkilöt. Kun on kyse opetus- tai koulutustehtävistä, toimeen voivat lisäksi osallistua myös toisen ohjelmamaan yrityksistä tulevat kouluttajat, jotka on kutsuttu opettamaan hakija-ammattioppilaitoksissa ja/tai konsortion jäsenorganisaatioissa.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on **oppaan C-osassa**.

MYÖNTÄMISPERUSTEET HAKIJOILLE, JOILLA ON AMMATILLISEN KOULUTUKSEN ERASMUS+ -LIKKUVUUSPERUSKIRJA

Hakemuksille ei suoriteta laatuarviointia (laatu on arvioitu jo itse ammatillisen koulutuksen liikkuvuusperuskirjan hakemusvaiheessa), joten erityisiä myöntämisperusteita ei ole.

Rahoitusta saavat kaikki tukikelpoiset hankehakemukset, jotka läpäisevät tukikelpoisuustarkastuksen.

Myönnettävän tuen enimmäismäärään vaikuttavat seuraavat tekijät:

- hakemuksessa esitettyjen liikkuvuusjaksojen, -kuukausien ja -päivien määrä,
- hakijan aiempi suoriutuminen, jota arvioidaan liikkuvuusjaksojen määrän, liikkuvuustoimintojen toteuttamisen laadun ja moitteettoman varainhoidon kannalta, mikäli hakija on saanut samankaltaista tukea aiempina vuosina,
- tähän liikkuvuustoimeen osoitetut kansalliset kokonaismäärärahat.

MILLAISEN AKKREDITOINNIN HAKIJAT TARVITSEVAT TÄTÄ LIKKUVUUSHANKETTA VARTEN?

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN ERASMUS+ -LIKKUVUUSPERUSKIRJA

Ammatillisen koulutuksen Erasmus+ -liikkuvuusperuskirjan tarkoitus on parantaa Euroopan ammatillisen koulutuksen kansainvälistämisstrategioita ja luoda niihin jatkuvuutta ja samalla kasvattaa kansainvälisen liikkuvuuden määrää ja parantaa sen laatua ammatillisessa koulutuksessa Euroopassa. Liikkuvuusperuskirjan hakua koskevat ehdotuspyynnöt julkaistaan vuosittain kansallisten toimistojen verkkosivuilla.

Ammatillisen koulutuksen liikkuvuusperuskirjan hankkineet organisaatiot voivat käyttää yksinkertaistettua hakutapaa Erasmus+ -ohjelman avaintoimen 1 osassa ammattiopiskelijoiden ja ammattioppilaitosten henkilöstön liikkuvuus.

MITÄ MUUTA TÄSTÄ TOIMESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

SYRJÄISIMMILTÄ ALUEILTA JA MERENTAKAISISTA MAISTA JA ALUEILTA TULEVAT TAI NIILLE LÄHTEVÄT OSALLISTUJAT

Erasmus+ -ohjelman asetuksessa pyydetään ottamaan huomioon EU:n syrjäisimpien alueiden sekä merentakaisen maiden ja alueiden maantieteellisen sijainnin aiheuttamat rajoitukset ohjelmaan osallistumiselle. Siksi on laadittu erityisiä rahoitussääntöjä, joiden avulla voidaan tukea näiltä alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeita matkakuluja, joihin ohjelman tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset ovat riittämättömiä.

Liikkuvuushankkeiden hakijat voivat hakea lisätukea syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien matkakuluihin rahoitustaulukon osassa ”poikkeukselliset kulut” (korkeintaan 80 % tukikelpoisista kokonaiskuluista: ks. kohta ”Rahoitussäännöt”). Tukea voidaan myöntää, jos hakija pystyy perustelemaan, että tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset eivät kata vähintään 70:tä prosenttia osallistujien matkakuluista.

MUUTA

Tämän toimen muut pakolliset vaatimukset ja hyödyllistä lisätietoa esitetään ohjelmaoppaan liitteessä I. Kiinnostuneita organisaatioita kehoitetaan perehtymään huolellisesti liitteen I asianomaisiin osioihin ennen rahoitustuen hakemista.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Liikkuvuushankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

A) KAIKKIA LIIKKUVUUSTOIMINTOJA KOSKEVAT RAHOITUSSÄÄNNÖT

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ³⁷ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ³⁸
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	

³⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

³⁸ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

Täydennys korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin	Lisätuki: - Kotimaan sisäinen meno-paluumatka jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja (tai) rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja/tai - vastaanottavan maan sisäinen meno-paluumatka syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen määränpäähän (jatkoyhteyksiä tarjoavalta lentoasemalta tai päälentoasemalta ja (tai) rautatieasemalta/linja-autoasemalta)	Tuki yksikkökustannuksiin	Yli 255 euron suuruiset kotimaan sisäiset matkakustannukset: 180 euroa osallistujaa kohden (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien) yhdeltä edestakaiselta matkalta³⁹	Korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin, jotka ovat yli 225 euroa (edestakaiselta matkalta), ja edellyttäen, että ne perustellaan hyvin hakulomakkeessa.
Organisointituki	Liikkuvuustoimintojen toteuttamiseen suoraan liittyvät kustannukset (osallistujien oleskelukustannuksia lukuun ottamatta), mukaan lukien osallistujien lähtövalmennus (ammatillinen, kulttuuri- ja kielivalmennus), seuranta ja tukeminen toiminnon aikana sekä oppimistulosten tunnustaminen, tulosten levittämistoimet.	Tuki yksikkökustannuksiin	100:nteen osallistujan asti 350 euroa osallistujalta + 100:nnen osallistujan jälkeen 200 euroa lisäosallistujalta	Perusteena osallistujamäärä
Erityistuki	Vammaisiin osallistujiin ja heidän avustajiinsa/tukihenkilöihinsä suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja yksilötukea koskevista budjettikohdista)	Todelliset kustannukset	Enintään 100 % tukikelpoisista kustannuksista	Ehdollinen: erityistarpeisiin liittyvät kustannukset on perusteltava hakulomakkeessa.
Poikkeukselliset kulut	Muita heikommassa asemassa olevien opiskelijoiden tukemisesta aiheutuvat kustannukset (pois lukien osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä matka- ja oleskelukustannukset) Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos kansallinen toimisto vaatii vakuuden.	Todelliset kustannukset	Vakuudesta aiheutuvat kustannukset: 75 % tukikelpoisista kustannuksista Muut kustannukset: 100 % tukikelpoisista kustannuksista	Ehdollinen: poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.

³⁹ Jos osallistuja esittää asianmukaiset perustelut hakulomakkeessa, sillä on oikeus saada kaksi täydennystä kotimaan sisäisiin korkeisiin matkakustannuksiin osallistuakseen samaan liikkuvuustointoon: toisen kotimaan sisäiseen matkaan jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja/tai rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja toisen vastaanottavaan maan sisäiseen matkaan syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen kohteeseen.

	Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta "Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää")		Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista.	

B) AMMATTIOPISKELIJOIDEN LIIKKUVUUTEEN SOVELLETTAVA LISÄRAHOITUS

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Yksilötuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä oleskeluun toiminnon aikana suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	Toiminnon 14. päivään asti: A2.1 osallistujaa kohden päivässä + Toiminnon 15. päivästä 12 kuukauteen: 70 % A2.1:stä osallistujaa kohden päivässä ⁴⁰	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen).
Kielivalmennustuki	Osallistujille ennen lähtöä tai toiminnon aikana opiskelu- tai harjoittelukielen taidon parantamiseksi tarjottavaan tukeen liittyvät kustannukset.	Tuki yksikkökustannuksiin	Vain toimintoille, joiden kesto on 19 päivää – 12 kuukautta: 150 euroa kielivalmennustukea tarvitsevaa osallistujaa kohden	Ehdollinen: tukea voidaan hakea vain toiminnon ohjaamisessa käytetyn kielen opiskeluun, mikäli Erasmus+ -ohjelman verkkokielivalmennustuki ei tarjoa kyseistä kieltä.

C) AMMATTIOPPILAITOSTEN HENKILÖSTÖN LIIKKUVUUTEEN SOVELLETTAVA LISÄRAHOITUS

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Yksilötuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä oleskeluun toiminnon aikana suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	Toiminnon 14. päivään asti: A2.2 osallistujaa kohden päivässä + Toiminnon 15.–60. päivä: 70 % A2.2:sta osallistujaa kohden päivässä	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)

⁴⁰ Avustajiin sovelletaan ammattioppilaitosten henkilöstöä koskevia tukimääriä. Ks. rahoitustaulukon osa "Yksilötuki" taulukossa C "Ammattioppilaitosten henkilöstön liikkuvuuteen sovellettava lisärahoitus". Poikkeustapauksissa, joissa avustajan on oleskeltava ulkomailla yli 60 päivää, 60. päivän jälkeisiin ylimääräisiin oleskelukustannuksiin myönnetään avustusta rahoitustaulukon osasta "Erytistuki".

TAULUKKO 1: YKSILÖTUKI (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa toiminto tapahtuu. Kukin kansallinen toimisto määrittelee puolueettomien ja selkeiden kriteerien perusteella summat, joita sovelletaan sen omassa jäsenvaltiossa ehdotettuihin hankkeisiin. Summat vahvistetaan seuraavassa taulukossa esitettyjen vähimmäis- ja enimmäismäärien mukaisesti. Tarkat summat julkaistaan kunkin kansallisen toimiston verkkosivuilla.

	Ammattiopiskelijoiden liikkuvuus	Henkilöstön (tai avustajien/ tukihenkilöiden) liikkuvuus
	Vähintään–enintään (päivää kohden)	Vähintään–enintään (päivää kohden)
	A2.1	A2.2
Belgia	23–92	70–140
Bulgaria	23–92	70–140
Tšekki	23–92	70–140
Tanska	27–108	80–160
Saksa	21–84	60–120
Viro	18–72	50–100
Irlanti	25–100	80–160
Kreikka	22–88	70–140
Espanja	21–84	60–120
Ranska	25–100	70–140
Kroatia	18–72	50–100
Italia	23–92	70–140
Kypros	24–96	70–140
Latvia	21–84	60–120
Liettua	18–72	50–100
Luxemburg	24–96	70–140
Unkari	22–88	70–140
Malta	21–84	60–120
Alankomaat	26–104	80–160
Itävalta	23–92	70–140
Puola	22–88	70–140
Portugali	20–80	60–120
Romania	22–88	70–140
Slovenia	18–72	50–100
Slovakia	21–84	60–120
Suomi	24–96	70–140
Ruotsi	26–104	80–160
Yhdistynyt kuningaskunta	28–112	80–160
entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	21–84	60–120
Islanti	25–100	70–140
Liechtenstein	22–88	70–140
Norja	22–88	70–140
Turkki	22–88	70–140

LIKKUVUUSHANKKEET KOULUJEN OPETUSHENKILÖSTÖÄ VARTEN

Tällaiset liikkuvuushankkeet voivat sisältää yhden tai useampia seuraavista toiminnoista:

Henkilöstön liikkuvuus:

- **Opetustehtävät:** opettajat tai koulujen muu opetushenkilöstö voivat tämän toiminnon mukaisesti opettaa ulkomaisessa kumppanikoulussa.
- **Täydennyskoulutuskurssit tai koulutustapahtumat ulkomailla:** tuetaan koulujen opettajien, johtajien ja muun opetushenkilöstön ammatillista kehittymistä.
- **Työssäoppiminen:** tarjotaan koulujen opettajille, johtajille tai muulle henkilöstölle tilaisuus viettää tietty ajanjakso ulkomailla kumppanikoulussa tai muussa sopivassa, yleissivistävän koulutuksen alalla toimivassa organisaatiossa.

Nämä toiminnot myös antavat koulujen henkilöstölle mahdollisuuden hankkia taitoja muita heikommista lähtökohdista tulevien oppilaiden tarpeisiin vastatakseen. Nykyisessä maahanmuuttaja-, pakolais- ja turvapaikanhakijatilanteessa erityistä huomiota kiinnitetään hankkeisiin, joissa opettajille annetaan koulutusta seuraavilla alueilla: pakolaislasten opettaminen, monikulttuuriset luokkahuoneet, toisen kielen opettaminen oppilaille, suvaitsevaisuus ja monimuotoisuus luokkahuoneissa.

MITKÄ OVAT HANKKEESEEN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Liikkuvuushankkeen osallistujaorganisaatioilla on seuraavat tehtävät ja velvollisuudet:

- Hakijaorganisaatio vastaa liikkuvuushanketta koskevan hakemuksen jättämisestä, hankesopimuksen allekirjoittamisesta ja hallinnoinnista sekä raportoinnista. Jos hakijaorganisaatio on koulu, se toimii myös lähettävänä organisaationa. Hakija voi olla sellaisen samaa maata edustavien kumppaniorganisaatioiden liikkuvuusconsortiumin koordinaattori, jonka tarkoituksena on lähettää opettajia ja koulujen muuta opetushenkilöstöä ulkomaille.
- Lähettävä organisaatio vastaa osallistuvien opettajien ja koulujen muun opetushenkilöstön valinnasta ja heidän lähettämisestään ulkomaille.
- Vastaanottava organisaatio vastaa opettajien ja koulujen muun opetushenkilöstön vastaanottamisesta ja koulutustoimintoja sisältävän ohjelman tarjoamisesta heille tai hyötyy vastaanottamansa henkilöstön antamasta opetuksesta.

Vastaanottavan organisaation tehtävään vaikuttavat toiminnon tyyppi ja sen suhde lähettävään organisaatioon. Vastaanottava organisaatio voi olla

- kurssien tarjoaja (jos kyse on osallistumisesta täydennyskoulutuskurssiin tai koulutustapahtumaan),
- kumppanikoulu tai muu alan organisaatio (jos on kyse työhön tutustumisesta tai opetustehtävistä). Tällöin lähettävän ja vastaanottavan organisaation on tehtävä osallistujien kanssa sopimus ennen toiminnon alkamista. Sopimuksessa määritellään ulkomaanjakson tavoitteet ja toiminnot ja mainitaan kunkin osapuolen oikeudet ja velvollisuudet.

Erasmus+ -ohjelmasta tuetaan sellaista oppimiseen liittyvää henkilöstöliikkuvuutta,

- joka nivoutuu lähettävää organisaatiota koskevaan eurooppalaiseen kehittämissuunnitelmaan (tavoitteena sen perustehtävän nykyaikaistaminen ja kansainvälistäminen),
- joka vastaa selkeästi määriteltuihin henkilöstönkehittämistarpeisiin,
- joka käsittää asianmukaiset valinta-, valmistelu- ja jatkoimet,
- jossa osallistuvan henkilöstön oppimistulokset tunnustetaan asianmukaisesti,
- ja jossa oppimistuloksia levitetään ja hyödynnetään laajalti kyseisessä organisaatiossa.

MITKÄ OVAT HANKKEIDEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka yleissivistävän koulutuksen liikkuvuushankkeen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset toiminnot	Yleissivistävän koulutuksen alan liikkuvuushankkeen täytyy sisältää yksi tai useampia seuraavista toiminnoista: ▪ opetustehtävät, ▪ täydennyskoulutuskurssit tai koulutustapahtumat ulkomailla ▪ työssäoppiminen.
Tukikelpoiset osallistujaorganisaatiot	▪ Opetustehtävät Lähetettävien ja vastaanottavien organisaatioiden on oltava kouluja (ts. yleissivistävää, ammatillista tai teknistä koulutusta tarjoavia oppilaitoksia, jotka edustavat mitä hyvänsä astetta esiasteesta toiseen asteeseen)⁴¹. ▪ Täydennyskoulutus Lähetettävän organisaation on oltava koulu. Vastaanottava organisaatio voi olla ○ koulu tai ○ työmarkkina-alalla tai koulutus- ja nuorisoalalla toimiva julkinen tai yksityinen organisaatio, esimerkiksi – ammatillisen koulutuksen tai aikuiskoulutuksen alan koulu/oppilaitos/koulutuskeskus, – korkeakoulu, – julkinen tai yksityinen pieni, keskisuuri tai suuri yritys (myös yhteiskunnallinen yritys), – työmarkkinajärjestö tai muu työelämän edustaja, myös kauppakamari, käsiteollisuus- tai muu ammatillinen yhdistys tai ammattiyhdistys, – paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö, – voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö, – tutkimuslaitos, – säätiö, – ammatinvalinta- ja ura-ohjausta, ammatillista ohjausta ja tietopalveluja tarjoava elin, – kursseja tai koulutusta tarjoava organisaatio. Jos hakemuksen jättää kansallinen liikkuvuuskonsortio, koordinoiva organisaatio voi olla ○ paikallinen tai alueellinen kouluviranomainen taikka ○ koulujen koordinaatioelin.⁴² Muiden kansalliseen konsortioon osallistuvien organisaatioiden on oltava kouluja. Kaikkien osallistujaorganisaatioiden täytyy sijaita jossakin ohjelmamaassa.
Kuka voi hakea?	▪ Henkilöstöään ulkomaille lähettävä koulu (yksittäisen laitoksen hakemus), ▪ kansallisen liikkuvuuskonsortion koordinaattori (konsortion hakemus). Henkilöt eivät voi hakea tukea suoraan.
Osallistujaorganisaatioiden määrä	Liikkuvuustoiminto on kansainvälinen, ja siihen kuuluu vähintään kaksi osallistujaorganisaatiota eri maista (vähintään yksi lähettävä ja yksi vastaanottava organisaatio). Vastaanottavia organisaatioita ei tarvitse nimetä tukea haettaessa. Jos hakija on kansallinen liikkuvuuskonsortio, kaikkien konsortion jäsenten on oltava samasta ohjelmamaasta ja ne on nimettävä tukea haettaessa. Konsortiossa on oltava vähintään kolme organisaatiota (koordinaattori ja vähintään kaksi koulu). Konsortioon kuuluvilla kouluilla on oltava organisatorinen yhteys koordinaattoriin.
Hankkeen kesto	1–2 vuotta. Hakijan on valittava kesto hakuvaiheessa hankkeen tavoitteen ja niiden toimintojen tyyppin perusteella, joita hankkeessa on sen elinkaaren aikana tarkoitus toteuttaa.

⁴¹ Ks. luettelo kunkin maan tukikelpoisista kouluista. Lisätietoja kyseisen maan kansallisesta toimistosta.

⁴² Ks. luettelo kunkin maan tukikelpoisista organisaatioista. Lisätietoja kyseisen maan kansallisesta toimistosta.

Toiminnon kesto	Kahdesta päivästä kahteen kuukauteen, matkustusaika pois lukien. Minimiajan täytyy olla 2 peräkkäistä päivää.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Liikkuvuustoiminnot on suoritettava ulkomailla, toisessa ohjelmamaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	Lähtävissä koulussa tai kouluissa työskentelevä henkilöstö, jonka tehtävät liittyvät yleissivistävään koulutukseen (opettajat ja muu henkilöstö, mukaan lukien esim. koulunjohtajat ja rehtorit) tai koulun/koulujen strategiseen kehittämiseen (esim. koulutarkastajat, opinto-ohjaajat, pedagogiset neuvonantajat ja psykologit).
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään hakijaorganisaation kansalliseen toimistoon. ⁴³
Milloin hakemus jätetään?	Kesäkuun 1. päivän ja joulukuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 2. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). Mahdollinen ylimääräinen haku aika: Jos määrärahoja on jäljellä, kansalliset toimistot voivat järjestää toisen hakukierroksen, jota koskevat myös tämän oppaan säännöt. Kansalliset toimistot ilmoittavat tästä mahdollisuudesta verkkosivuillaan. Jos toinen hakukierros järjestetään, hakijoiden täytyy toimittaa hankehakemuksensa viimeistään 4. lokakuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) seuraavan vuoden 1. tammikuuta ja 31. toukokuuta välisenä aikana alkavia hankkeita varten.
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.
Muut perusteet	Organisaatio tai kansallinen liikkuvuuskonsortio voi jättää kullakin valintakierroksella vain yhden hakemuksen. Organisaatio voi kuitenkin kuulua useaan hakemuksensa samaan aikaan jättävään kansalliseen liikkuvuuskonsortioon tai koordinoita sellaisia.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 30 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet (ks. "Mitkä ovat liikkuvuushankkeen tavoitteet?"), - osallistujaorganisaatioiden ja henkilöosallistujien eurooppalaisessa kehittämissuunnitelmassa täsmennetyt tarpeet ja tavoitteet. ▪ Missä määrin hankkeella on mahdollista - saada aikaan osallistujien kannalta laadukkaita oppimistuloksia, - parantaa osallistujaorganisaatioiden valmiuksia ja lisätä niiden toiminnan kansainvälisyyttä.

⁴³ Tärkeää: toisen maan kansallisten viranomaisten valvonnassa olevat koulut (esim. ranskalainen koulu "lycée français", saksalaiset koulut ja Yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministeriön henkilöstön lapsille tarkoitetut koulut) jättävät hakemuksensa kyseisen koulun valvonnasta vastaavan maan kansalliseen toimistoon.

Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 40 pistettä)	▪ Hanke-ehdotuksen selkeys, kattavuus ja laatu kaikissa eri vaiheissa (hankkeen valmistelu, toimintojen toteutus ja hankkeen jatkotoimet). ▪ Hankkeen tavoitteiden ja ehdotettujen toimintojen keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Hakijaorganisaation eurooppalaisen kehittämissuunnitelman laatu. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus, joilla osallistujat valitaan ja/tai otetaan mukaan liikkuvuustoimintoihin. ▪ Käytännön järjestelyjen, hallinnoinnin ja tukimenettelyjen laatu. ▪ Osallistujille tarjottavan lähtövalmennuksen laatu. ▪ Osallistujien oppimistulosten tunnistamista ja tunnustamista koskevien järjestelyjen laatu sekä avoimuutta ja tunnustamista lisäävien eurooppalaisten välineiden johdonmukainen hyödyntäminen.
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 30 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - henkilöosallistujiin ja osallistujaorganisaatioihin hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistujaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 15 pistettä kohdissa "hankkeen relevanssi" ja "vaikuttavuus ja tulosten levittäminen" ja 20 pistettä kohdassa "hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu").

MITÄ MUUTA TÄSTÄ TOIMESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

SYRJÄISIMMILTÄ ALUEILTA JA MERENTAKAISISTA MAISTA JA ALUEILTA TULEVAT TAI NIILLE LÄHTEVÄT OSALLISTUJAT

Erasmus+ -ohjelman asetuksessa pyydetään ottamaan huomioon EU:n syrjäisimpien alueiden sekä merentakaisen maiden ja alueiden maantieteellisen sijainnin aiheuttamat rajoitukset ohjelmaan osallistumiselle. Siksi on laadittu erityisiä rahoitussääntöjä, joiden avulla voidaan tukea näiltä alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeita matkakuluja, joihin ohjelman tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset ovat riittämättömiä.

Liikkuvuushanhakijat voivat hakea lisätukea syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien matkakuluihin rahoitustaulukon osassa "poikkeukselliset kulut" (korkeintaan 80 % tukikelpoisista kokonaiskuluista: ks. kohta "Rahoitussäännöt"). Tukea voidaan myöntää, jos hakija pystyy perustelemaan, että tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset eivät kata vähintään 70:tä prosenttia osallistujien matkakuluista.

MUUTA

Tämän toimen muut pakolliset vaatimukset ja hyödyllistä lisätietoa esitetään ohjelmaoppaan liitteessä I. Kiinnostuneita organisaatioita kehoitetaan perehtymään huolellisesti liitteen I asianomaisiin osioihin ennen rahoitustuen hakemista.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Liikkuvuushankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ⁴⁴ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ⁴⁵
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	
Täydennys korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin	Lisätuki: - Kotimaan sisäinen meno-paluumatka jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja (tai) rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja/tai - vastaanottavan maan sisäinen meno-paluumatka syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen määränpäähän (jatkoyhteyksiä tarjoavalta lentoasemalta)	Tuki yksikkökustannuksiin	Yli 255 euron suuruiset kotimaan sisäiset matkakustannukset: 180 euroa osallistujaa kohden (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien) yhdeltä edestakaiselta matkalta ⁴⁶	Korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin, jotka ovat yli 225 euroa (edestakaiselta matkalta), ja edellyttäen, että ne perustellaan hyvin hakulomakkeessa.

⁴⁴ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁴⁵ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

⁴⁶ Jos osallistuja esittää asianmukaiset perustelut hakulomakkeessa, sillä on oikeus saada kaksi täydennystä kotimaan sisäisiin korkeisiin matkakustannuksiin osallistuaan samaan liikkuvuustoimintoon: toisen kotimaan sisäiseen matkaan jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja/tai rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja toisen vastaanottavaan maan sisäiseen matkaan syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen kohteeseen.

	tai pää lentoasemalta ja (tai) rautatieasemalta/linja-autoasemalta			
Organisointituki	Liikkuvuustoimintojen toteuttamiseen suoraan liittyvät kustannukset (osallistujien oleskelukustannuksia lukuun ottamatta), mukaan lukien osallistujien lähtövalmennus (ammatillinen, kulttuuri- ja kielivalmennus), seuranta ja tukeminen toiminnon aikana sekä oppimistulosten tunnustaminen, tulosten levittämistoimet.	Tuki yksikkökustannuksiin	100:nteen osallistujaan asti 350 euroa osallistujalta + 100:nnen osallistujan jälkeen 200 euroa lisäosallistujalta	Perusteena osallistujamäärä
Yksilötuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä oleskeluun toiminnon aikana suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	Toiminnon 14. päivään asti: A3.1 osallistujaa kohden päivässä + Toiminnon 15.–60. päivä: 70 % A3.1:stä osallistujaa kohden päivässä	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)
Kurssimaksut	Kurssien osallistumismaksuihin suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	70 euroa osallistujaa kohden päivässä Enintään 700 euroa liikkuvuushankkeeseen osallistujaa kohden	Ehdollinen: kurssimaksukustannukset, erityistarpeisiin liittyvät kustannukset ja poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.
Erityistuki	Vammaisiin osallistujiin ja heidän avustajiinsa/tukihenkilöihinsä suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja yksilötukea koskevista budjettikohdista)	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista	
Poikkeukselliset kulut	Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos kansallinen toimisto vaatii vakuuden. Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta ”Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää”)	Todelliset kustannukset	75 % tukikelpoisista kustannuksista Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista.	

TAULUKKO 1: YKSILÖTUKI (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa toiminto tapahtuu. Kukin kansallinen toimisto määrittelee puolueettomien ja selkeiden kriteerien perusteella summat, joita sovelletaan sen omassa jäsenvaltiossa ehdotettuihin hankkeisiin. Summat vahvistetaan seuraavassa taulukossa esitettyjen vähimmäis- ja enimmäismäärien mukaisesti. Tarkat summat julkaistaan kunkin kansallisen toimiston verkkosivuilla.

Vastaanottava maa	Henkilöstön liikkuvuus
	Vähintään–enintään (päivää kohden)
	A3.1
Tanska, Irlanti, Alankomaat, Ruotsi, Yhdistynyt kuningaskunta	80–160
Belgia, Bulgaria, Tšekki, Kreikka, Ranska, Italia, Kypros, Luxemburg, Unkari, Itävalta, Puola, Romania, Suomi, Islanti, Liechtenstein, Norja, Turkki	70–140
Saksa, Espanja, Latvia, Malta, Portugali, Slovakia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	60–120
Viro, Kroatia, Liettua, Slovenia	50–100

LIKKUVUUSHANKKEET AIKUISOPPILAITOSTEN HENKILÖSTÖÄ VARTEN

Tällaiset liikkuvuushankkeet voivat sisältää yhden tai useampia seuraavista toiminnoista:

Henkilöstön liikkuvuus:

- **Opetus- ja koulutustehtävät:** aikuiskoulutusorganisaatioiden henkilöstö voi tämän toiminnon mukaisesti opettaa tai antaa koulutusta ulkomaisessa kumppaniorganisaatiossa.
- **Täydennyskoulutuskurssit tai koulutustapahtumat ulkomailla:** tuetaan aikuisoppilaitosten henkilöstön ammatillista kehittymistä.
- **Työssäoppiminen:** tarjotaan aikuisoppilaitosten henkilöstölle tilaisuus viettää tietty ajanjakso ulkomailla aikuiskoulutuslalla toimivassa organisaatiossa.

Nämä toiminnot myös antavat aikuiskoulutusorganisaatioiden henkilöstölle mahdollisuuden hankkia taitoja muita heikommista lähtökohdista tulevien aikuisopiskelijoiden tarpeisiin vastatakseen. Nykyisessä maahanmuuttaja-, pakolais- ja turvapaikanhakijatilanteessa erityistä huomiota kiinnitetään hankkeisiin, joissa aikuiskoulutusorganisaatioiden henkilöstölle annetaan koulutusta seuraavilla alueilla: aikuisten pakolaisopiskelijoiden opettaminen, monikulttuuriset luokahuoneet, toisen kielen opettaminen aikuisopiskelijoille, suvaitsevaisuus ja monimuotoisuus luokahuoneissa.

MITKÄ OVAT HANKKEeseen OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Liikkuvuushankkeen osallistujaorganisaatioilla on seuraavat tehtävät ja velvollisuudet:

- Hakijaorganisaatio vastaa liikkuvuushanketta koskevan hakemuksen jättämisestä, hankesopimuksen allekirjoittamisesta ja hallinnoinnista sekä raportoinnista. Hakija voi olla sellaisen samaa maata edustavien kumppaniorganisaatioiden kansallisen liikkuvuuskonsortion koordinaattori, jonka tarkoituksena on lähettää aikuisoppilaitosten henkilöstöä liikkuvuustoimintoihin ulkomaille. Konsortion koordinaattori voi myös toimia lähettävänä organisaationa, mutta se ei ole välttämätöntä.
- Lähettävä organisaatio vastaa aikuiskoulutusoppilaitosten henkilöstön ja muiden aikuiskoulutuslalla toimivien valinnasta ja heidän lähettämistään ulkomaille. Lähettävä organisaatio on joko hakijaorganisaatio tai kansallisen liikkuvuuskonsortion jäsen.
- Vastaanottava organisaatio vastaa ulkomailta saapuvan aikuisoppilaitosten henkilöstön vastaanottamisesta ja koulutustoimintoja sisältävän ohjelman tarjoamisesta heille tai hyötyä heidän antamastaan koulutuksesta.

Vastaanottavan organisaation tehtävään vaikuttavat toiminnon tyyppi ja sen suhde lähettävään organisaatioon. Vastaanottava organisaatio voi olla

- kurssien tarjoaja (jos kyse on osallistumisesta täydennyskoulutuskurssiin tai koulutustapahtumaan).
- kumppani tai muu aikuiskoulutusalan organisaatio (jos kyse on esimerkiksi työhön tutustumisesta tai opetustehtävistä). Lähettävän organisaation on tällöin sovittava osallistujien kanssa ulkomaanjakson tavoitteista ja toiminnoista ja nimettävä kunkin osapuolen oikeudet ja velvollisuudet ennen toiminnon alkamista.

Erasmus+ -ohjelmasta tuetaan sellaista oppimiseen liittyvää henkilöstöliikkuvuutta,

- joka nivoutuu lähettävien organisaatioiden eurooppalaiseen kehittämissuunnitelmaan (jolla pyritään nykyaikaistamaan ja kansainvälistämään niiden perustehtävä),
- joka vastaa selkeästi määriteltyihin henkilöstönkehittämistarpeisiin,
- joka käsittää asianmukaiset valinta-, valmistelu- ja jatkotoimet,
- jossa osallistuvan henkilöstön oppimistulokset tunnustetaan asianmukaisesti
- ja jossa oppimistuloksia levitetään ja hyödynnetään laajalti kyseisessä organisaatiossa.

MITKÄ OVAT HANKKEIDEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka aikuiskoulutusalan liikkuvuushankkeen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset toiminnot	Aikuiskoulutusalan liikkuvuushankkeen on sisällettävä vähintään yksi seuraavista toiminnoista: ▪ opetus- ja koulutustehtävät, ▪ täydennyskoulutuskurssit tai koulutustapahtumat ulkomailla ▪ työssäoppiminen.
Tukikelpoiset osallistujaorganisaatiot	Osallistujaorganisaatioita voivat olla ▪ kaikki muun kuin ammatillisen aikuiskoulutuksen alalla toimivat julkiset tai yksityiset organisaatiot (eli aikuiskoulutusorganisaatiot) tai ▪ työmarkkina-alalla tai koulutus- ja nuorisoalalla toimivat julkiset tai yksityiset organisaatiot. Esimerkkejä tällaisista organisaatioista: – aikuisoppilaitos tai koulutuskeskus, – erityistarpeisten aikuisopiskelijoiden oppilaitos, – korkeakoulu (aikuisille koulutusmahdollisuuksia tarjoavat mukaan lukien), – julkinen tai yksityinen pieni, keskisuuri tai suuri yritys (myös yhteiskunnallinen yritys), – työmarkkinajärjestö tai muu työelämän edustaja, myös kauppakamari, käsiteollisuus- tai muu ammatillinen yhdistys tai ammattiyhdistys, – paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö, – tutkimuslaitos, – säätiö, – koulu/oppilaitos/koulutuskeskus, – voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö, – kulttuurijärjestö, kirjasto tai museo, – ammatinvalinta- ja ura-ohjausta, ammatillista ohjausta ja tietopalveluja tarjoava elin. Kunkin organisaation täytyy sijaita jossakin ohjelmamaassa.
Kuka voi hakea?	▪ Muu kuin ammatillisen aikuiskoulutuksen organisaatio, joka lähettää henkilöstöä ulkomaille. ▪ Muiden kuin ammatillisen aikuiskoulutuksen organisaatioiden kansallisen liikkuvuuskonsortion koordinaattorina toimiva muu kuin ammatillinen aikuiskoulutusorganisaatio. Henkilöt eivät voi hakea tukea suoraan.
Osallistujaorganisaatioiden määrä	Ainoastaan lähettävä organisaatio on nimettävä silloin, kun tukea haetaan. Jos hakija on kansallinen liikkuvuuskonsortio, kaikkien konsortion jäsenten on oltava samasta ohjelmamaasta ja ne on nimettävä tukea haettaessa. Konsortioon on kuuluttava vähintään kolme aikuiskoulutusorganisaatioita. Liikkuvuushankkeen toteutusaikana mukana on oltava vähintään kaksi organisaatiota eri ohjelmamaista (vähintään yksi lähettävä ja yksi vastaanottava organisaatio).
Hankkeen kesto	1–2 vuotta. Hakijan on valittava kesto hakuvaiheessa hankkeen tavoitteen ja niiden toimintojen tyypin perusteella, joita hankkeessa on sen elinkaaren aikana tarkoitus toteuttaa.
Toiminnon kesto	Kahdesta päivästä kahteen kuukauteen, matkustusaika pois lukien. Minimiajan täytyy olla 2 peräkkäistä päivää.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Osallistujien on suoritettava liikkuvuusjaksonsa ulkomailla, toisessa ohjelmamaassa.

Tukikelpoiset osallistujat	Lähetettävässä aikuiskoulutusorganisaatiossa tai -organisaatioissa työskentelevä henkilöstö, jonka tehtävät liittyvät aikuiskoulutukseen tai organisaation/organisaatioiden strategiseen kehittämiseen.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään hakijaorganisaation kansalliseen toimistoon.
Milloin hakemus jätetään?	Kesäkuun 1. päivän ja joulukuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 2. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). Mahdollinen ylimääräinen haku aika: Jos määrärahoja on jäljellä, kansalliset toimistot voivat järjestää toisen hakukierroksen, jota koskevat myös tämän oppaan säännöt. Kansalliset toimistot ilmoittavat tästä mahdollisuudesta verkkosivuillaan. Jos toinen hakukierros järjestetään, hakijoiden täytyy toimittaa hankehakemuksensa viimeistään 4. lokakuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) seuraavan vuoden 1. tammikuuta ja 31. toukokuuta välisenä aikana alkavia hankkeita varten.
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.
Muut perusteet	Aikuiskoulutusorganisaatio tai aikuiskoulutusorganisaatioiden kansallinen liikkuvuuskonsortio voi jättää kullakin valintakierroksella vain yhden hakemuksen. Aikuiskoulutusorganisaatio voi kuitenkin kuulua useaan hakemuksensa samaan aikaan jättävään konsortioon tai koordinoita sellaisia.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 30 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet (ks. ”Mitkä ovat liikkuvuushankkeen tavoitteet?”), - osallistujaorganisaatioiden ja henkilöosallistujien tarpeet ja tavoitteet. ▪ Missä määrin hankkeella on mahdollista - saada aikaan osallistujien kannalta laadukkaita oppimistuloksia, - parantaa osallistujaorganisaatioiden valmiuksia ja lisätä niiden toiminnan kansainvälisyyttä.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 40 pistettä)	▪ Hanke-ehdotuksen selkeys, kattavuus ja laatu kaikissa eri vaiheissa (hankkeen valmistelu, toimintojen toteutus ja hankkeen jatkotoimet). ▪ Hankkeen tavoitteiden ja ehdotettujen toimintojen keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Hakijaorganisaation eurooppalaisen kehittämissuunnitelman laatu. ▪ Käytännön järjestelyjen, hallinnoinnin ja tukimenettelyjen laatu. ▪ Osallistujille tarjottavan lähtövalmennuksen laatu. ▪ Osallistujien oppimistulosten tunnistamista ja tunnustamista koskevien järjestelyjen laatu sekä avoimuutta ja tunnustamista lisäävien eurooppalaisten välineiden johdonmukainen hyödyntäminen. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus, joilla osallistujat valitaan ja/tai otetaan mukaan liikkuvuustoimintoihin. ▪ Tarvittaessa osallistujaorganisaatioiden keskinäisen sekä niiden ja muiden keskeisten sidosryhmien välisen yhteistyön ja viestinnän laatu.

Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 30 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistujaorganisaatioihin hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistujaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella (tarvittaessa myös EPAEn käyttö).

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 15 pistettä kohdissa "hankkeen relevanssi" ja "vaikuttavuus ja tulosten levittäminen" ja 20 pistettä kohdassa "hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu").

MITÄ MUUTA TÄSTÄ TOIMESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

SYRJÄISIMMILTÄ ALUEILTA JA MERENTAKAISISTA MAISTA JA ALUEILTA TULEVAT TAI NIILLE LÄHTEVÄT OSALLISTUJAT

Erasmus+ -ohjelman asetuksessa pyydetään ottamaan huomioon EU:n syrjäisimpien alueiden sekä merentakaisen maiden ja alueiden maantieteellisen sijainnin aiheuttamat rajoitukset ohjelmaan osallistumiselle. Siksi on laadittu erityisiä rahoitussääntöjä, joiden avulla voidaan tukea näiltä alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeita matkakuluja, joihin ohjelman tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset ovat riittämättömiä.

Liikkuvuushanhakijat voivat hakea lisätukea syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien osallistujien matkakuluihin rahoitustaulukon osassa "poikkeukselliset kulut" (korkeintaan 80 % tukikelpoisista kokonaiskuluista: ks. kohta "Rahoitussäännöt"). Tukea voidaan myöntää, jos hakija pystyy perustelemaan, että tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset eivät kata vähintään 70:tä prosenttia osallistujien matkakuluista.

MUUTA

Tämän toimen muut pakolliset vaatimukset ja hyödyllistä lisätietoa esitetään ohjelmaoppaan liitteessä I. Kiinnostuneita organisaatioita kehoitetaan perehtymään huolellisesti liitteen I asianomaisiin osioihin ennen rahoitustuen hakemista.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Liikkuvuushankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ⁴⁷ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ⁴⁸
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	
Täydennys korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin	Lisätuki: - Kotimaan sisäinen meno-paluumatka jatkoysteiksi tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja (tai) rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja/tai - vastaanottavan maan sisäinen meno-paluumatka syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen määränpäähän (jatkoysteiksi tarjoavalta lentoasemalta)	Tuki yksikkökustannuksiin	Yli 255 euron suuruiset kotimaan sisäiset matkakustannukset: 180 euroa osallistujaa kohden (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien) yhdeltä edestakaiselta matkalta ⁴⁹	Korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin, jotka ovat yli 225 euroa (edestakaiselta matkalta), ja edellyttäen, että ne perustellaan hyvin hakulomakkeessa.

⁴⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁴⁸ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaaran (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

⁴⁹ Jos osallistuja esittää asianmukaiset perustelut hakulomakkeessa, sillä on oikeus saada kaksi täydennystä kotimaan sisäisiin korkeisiin matkakustannuksiin osallistuaan samaan liikkuvuustoimintoon: toisen kotimaan sisäiseen matkaan jatkoysteiksi tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja/tai rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja toisen vastaanottavaan maan sisäiseen matkaan syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen kohteeseen.

	tai pää lentoasemalta ja (tai) rautatieasemalta/linja-autoasemalta			
Organisointituki	Liikkuvuustoimintojen toteuttamiseen suoraan liittyvät kustannukset (osallistujien oleskelukustannuksia lukuun ottamatta), mukaan lukien osallistujien lähtövalmennus (ammattillinen, kulttuuri- ja kielivalmennus), seuranta ja tukeminen toiminnon aikana sekä oppimistulosten tunnustaminen, tulosten levittämistoimet.	Tuki yksikkökustannuksiin	100:nteen osallistujaan asti 350 euroa osallistujalta + 100:nnen osallistujan jälkeen 200 euroa lisäosallistujalta	Perusteena osallistujamäärä
Yksilötuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä oleskeluun toiminnon aikana suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	Toiminnon 14. päivään asti: A4.1 osallistujaa kohden päivässä + Toiminnon 15.–60. päivä: 70 % A4.1:stä osallistujaa kohden päivässä	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)
Kurssimaksut	Kurssien osallistumismaksuihin suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	70 euroa osallistujaa kohden päivässä Enintään 700 euroa liikkuvuushankkeeseen osallistujaa kohden	Ehdollinen: kurssimaksukustannukset, erityistarpeisiin liittyvät kustannukset ja poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.
Erityistuki	Vammaisiin osallistujiin ja heidän avustajiinsa/tukihenkilöihinsä suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja yksilötukea koskevista budjettikohdista)	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista	
Poikkeukselliset kulut	Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos kansallinen toimisto vaatii vakuuden. Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta ”Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää”)	Todelliset kustannukset	75 % tukikelpoisista kustannuksista Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista.	

TAULUKKO 1: YKSILÖTUKI (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa toiminto tapahtuu. Kukin kansallinen toimisto määrittelee puolueettomien ja selkeiden kriteerien perusteella summat, joita sovelletaan sen omassa jäsenvaltiossa ehdotettuihin hankkeisiin. Summat vahvistetaan seuraavassa taulukossa esitettyjen vähimmäis- ja enimmäismäärien mukaisesti. Tarkat summat julkaistaan kunkin kansallisen toimiston verkkosivuilla.

Vastaanottava maa	Henkilöstön liikkuvuus
	Vähintään–enintään (päivää kohden)
	A4.1
Tanska, Irlanti, Alankomaat, Ruotsi, Yhdistynyt kuningaskunta	80–160
Belgia, Bulgaria, Tšekki, Kreikka, Ranska, Italia, Kypros, Luxemburg, Unkari, Itävalta, Puola, Romania, Suomi, Islanti, Liechtenstein, Norja, Turkki	70–140
Saksa, Espanja, Latvia, Malta, Portugali, Slovakia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	60–120
Viro, Kroatia, Liettua, Slovenia	50–100

LIKKUVUUSHANKKEET NUORISOA JA NUORISOTYÖNTEKIJÖITÄ VARTEN⁵⁰

Tällä toimella tuetaan kahdentyyppisiä hankkeita:

- nuorten ja nuorisotyöntekijöiden liikkuvuushankkeet, joihin voi sisältyä nuorisovaihtoa, eurooppalaista vapaaehtoispalvelua ja/tai nuorisotyöntekijöiden toimintoja,
- nuorten liikkuvuushankkeet, joissa keskitytään eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun toimintoja koordinoivien kokoneiden organisaatioiden tukemiseen.

Vuonna 2017 hankkeita valittaessa korostetaan hankkeita, joissa

- tuetaan syrjäytyneitä nuoria, edistetään moniarvoisuutta, kulttuurien- ja uskontojenvälistä vuoropuhelua sekä vapautta, suvaitsevuutta ja ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevia yhteisiä arvoja ja hankkeita, joissa edistetään medialukutaitoa, kriittistä ajattelua ja nuorten oma-aloitteisuutta
- annetaan nuorisotyöntekijöille sellaisia taitoja ja toimintatapoja, joiden avulla he voivat välittää yhteiskuntamme yhteisiä perusarvoja erityisesti vaikeasti tavoitettaville nuorisoryhmille ja joiden avulla ehkäistään nuorten väkivaltaista radikalisoitumista.

Kun otetaan huomioon Euroopan kriittinen tilanne – ja se, että nuorisotyön, epävirallisen oppimisen ja vapaaehtoispalvelun avulla voidaan merkittävästi vastata pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien tarpeisiin ja/tai lisätä tietoisuutta asiasta paikallisesti – erityistä huomiota kiinnitetään myös sellaisiin nuorten ja nuorisotyöntekijöiden liikkuvuushankkeisiin, jotka koskevat tai joissa on mukana pakolaisia/turvapaikanhakijoita ja maahanmuuttajia.

Lisätietoa Euroopan solidaarisuusjoukoista ja niihin liittymisestä: https://europa.eu/youth/SOLIDARITY_fi

MITEN EUROOPPALAINEN VAPAAEHTOISPALVELU TUKEE EUROOPAN SOLIDAARISUUSJOUKKOJA?

Euroopan komissio on perustanut Euroopan solidaarisuusjoukot eurooppalaisen yhteiskunnan yhteenkuuluvuuden ja yhteisvastuullisuuden edistämiseksi.⁵¹ Aloitteen tarkoituksena on luoda sellaisten nuorten yhteisö, jotka ovat valmiit osallistumaan solidaarisuustoiminnan eri muotoihin tekemällä vapaaehtoistyötä tai hankkimalla ammatillista kokemusta. Samalla he osallistuvat erilaisten haasteiden ratkaisemiseen eri puolilla EU:ta.

Euroopan solidaarisuusjoukot tukeutuvat alkuvaiheessa nykyisiin EU:n ohjelmiin. Euroopan solidaarisuusjoukkoja rahoitetaan suurelta osin eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun määrärahoista. Euroopan solidaarisuusjoukot antavatkin eurooppalaiselle vapaaehtoispalvelulle uutta pontta ja lisää näkyvyyttä samalla, kun vapaaehtoistoiminta saatetaan eurooppalaiselle tasolle laajentamalla sen puitteita ja luodaan uusia mahdollisuuksia pitkäkestoiselle vapaaehtoistoiminnalle.

Erasmus+- ja Life-ohjelmien välinen kumppanuus⁵²

Euroopan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoistoimintaulottuvuuden vahvistamiseksi on perustettu Erasmus+- ja Life-ohjelmien välinen kumppanuus, jonka tavoitteena on luoda vuonna 2017 uusia pitkäkestoisen vapaaehtoistoiminnan tilaisuuksia ympäristö-, luonnonsuojelu- ja ilmastotoimien aloilla. Ne tarjoavat nuorille vapaaehtoisille mahdollisuuden ottaa vastuuta eurooppalaisesta luonnonpääomasta ja tiedostaa, että sen suojelu kuuluu kaikille.

NUORTEN JA NUORISOTYÖNTEKIJÖIDEN LIKKUVUUSHANKKEET, JOIHIN VOI SISÄLTÄÄ NUORISOVAIHTOA, EUROOPPALAISTA VAPAAEHTOISPALVELUA JA/TAI NUORISOTYÖNTEKIJÖIDEN TOIMINTOJA

Liikkuvuushankkeissa voidaan yhdistää yksi tai useampia seuraavista toiminnoista:

⁵⁰ Tämän toimen määrärahoista suurin osa osoitetaan sellaisten kansainvälisten toimintojen tukemiseen, joissa on mukana organisaatioita ja osallistujia ohjelmamaita. Noin 25 prosentilla toimeen varatuista määrärahoista voidaan kuitenkin rahoittaa globaaleja toimintoja, jotka toteutetaan ohjelmamaiden ja EU:n naapurialueen kumppanimaiden välillä (alueet 1–4, ks. ”Tukikelpoiset maat” oppaan A-osassa).

⁵¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2016:942:FIN>

⁵² [HTTP://EC.EUROPA.EU/ENVIRONMENT/LIFE](http://ec.europa.eu/environment/life)

Nuorten liikkuvuus:**▪ Nuorisovaihdot**

Nuorisovaihtojen avulla nuorten ryhmät vähintään kahdesta eri maasta voivat tavata toisiaan ja viettää aikaa yhdessä enintään 21 vuorokautta. Vaihdon aikana osallistujat toteuttavat yhdessä ryhmänvetäjien tukemina ohjelman, johon voi kuulua esimerkiksi työpajoja, harjoitteita, keskusteluja, roolileikkejä, simulaatioita ja ulkoilua. Nuorten ryhmät suunnittelevat ja laativat ohjelman jo etukäteen. Nuorisovaihtojen avulla nuorten on esimerkiksi mahdollista kehittää osaamistaan, tulla tietoisiksi yhteiskunnallisesti tärkeistä aiheista ja aihealueista, tutustua heille uusiin kulttuureihin, tottumuksiin ja elämäntapoihin etupäässä vertaisoppimisen kautta sekä vahvistaa yhteisvastuullisuuden, demokratian ja ystävyyden kaltaisia arvoja. Oppimisprosessin taustalla ovat epävirallisen oppimisen menetelmät. Muita heikommassa asemassa olevien nuorten osallistuminen on mahdollista toimintojen melko lyhyen keston ansiosta: nuorisovaihdot antavat mahdollisuuden kansainväliseen liikkuvuusjaksoon turvallisessa ryhmässä, jossa on mahdollista olla mukana riittävä määrä ryhmänvetäjiä vastaamassa osallistujien hyvinvoinnista. Nuorisovaihdot tarjoavat myös hyvät puitteet syrjäytymistä ja moniarvoisuutta koskeville keskusteluille ja oppimiselle. Nuorisovaihdot perustuvat kansainväliseen yhteistyöhön, jossa mukana on vähintään kaksi osallistujaorganisaatiota eri maista Euroopan unionissa ja sen ulkopuolella.

Seuraavat toiminnot eivät ole tukikelpoisia nuorisovaihtojen puitteissa: akateemiset opintomatkat, vaihtotoiminnot, joilla tavoitellaan taloudellista voittoa tai joita voidaan pitää matkailuna, festivaalit, lomamatkailu ja esiintymiskielluudet.

▪ Eurooppalainen vapaaehtoispalvelu (EVS)

Tämä toiminto tarjoaa 17–30-vuotiaille nuorille tilaisuuden ilmaista henkilökohtainen sitoutumisensa suorittamalla palkatonta kokopäiväistä vapaaehtoispalvelua enintään 12 kuukauden ajan toisessa maassa Euroopan unionissa tai sen ulkopuolella. Nuoret vapaaehtoiset voivat osallistua esimerkiksi seuraavilla aloilla toimivien organisaatioiden päivittäiseen työhön: nuorisotiedotus ja -politiikka, nuorten henkilökohtainen ja sosiopedagoginen kehitys, kansalaistoiminta, sosiaaliala, muita heikommassa asemassa olevien osallistaminen, ympäristö, epävirallisen oppimisen ohjelmat, tieto- ja viestintätekniikka ja medialukutaito, kulttuuri ja luovuus sekä kehitysyhteistyö. Muita heikommassa asemassa olevat nuoret voivat saada lisätukea osallistumisen mahdollistamiseksi, ja he voivat myös suorittaa lyhyemmän (vähintään kaksi viikkoa kestävä) vapaaehtoispalvelun.

Erasmus+ ja Life-ohjelmien välisen kumppanuuden ansiosta nuorille vapaaehtoisille on tarjolla enemmän tilaisuuksia suojella ympäristöä ja ilmastoa osallistumalla esimerkiksi seuraavanlaisiin toimiin: lajien ja luontotyyppien seuranta, kartoitus- ja tarkkailutoimet, uudelleen metsittäminen ja puiden hoito, tiedotushankkeet, maastopalojen ehkäisy, haitallisten vieraslajien tunnistaminen ja hävittäminen, ympäristön ennallistaminen, vaellusreittien rakentaminen tai ympäristön puhdistaminen (esim. merten roskat).

Hankkeessa voi olla mukana 1–30 vapaaehtoista, jotka voivat suorittaa vapaaehtoispalvelunsa joko yksin tai ryhmässä.

Osallistujaorganisaatioiden tehtävät:

- vastata vapaaehtoisten aterioista, majoituksesta ja paikallismatkoista,
- järjestää vapaaehtoisille EVS-peruskirjassa kuvattujen eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun laatuperiaatteiden mukaisia tehtäviä ja toimintoja,
- tarjota vapaaehtoisille jatkuvaa tehtäväkohtaista, kielellistä, henkilökohtaista ja hallinnollista tukea koko toiminnon ajan.

Jos liikkuvuushanke liittyy Euroopan solidaarisuusjoukkoihin (eli jos palvelu kestää 2–12 kuukautta ja se suoritetaan jossakin ohjelmamaassa), on erittäin suotavaa, että osallistujaorganisaatiot käyttävät EVS-vapaaehtoisia valitessaan **europalaisten solidaarisuusjoukkojen tietokantaa**, johon vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet nuoret voivat rekisteröidä profiilinsa.

EVS-toimintoon osallistumisen on oltava vapaaehtoisille maksutonta, lukuun ottamatta mahdollista osallistumista matkakustannuksiin (jos Erasmus+ -tuki ei kata niitä kokonaan) ja lisäkustannuksia, jotka eivät liity toiminnon toteuttamiseen. Vapaaehtoisten osallistumisesta EVS-toimintaan aiheutuvat kustannukset katetaan pääosin Erasmus+ -tuella tai muilla osallistujaorganisaatioiden tarjoamilla varoilla.

Sen tuen lisäksi, jota osallistujaorganisaatiot antavat vapaaehtoisille, kansalliset toimistot tai alueelliset SALTO-resurssikeskukset järjestävät valmennus- ja arviointijakson⁵³, johon jokaisen vapaaehtoisen täytyy osallistua. Siihen kuuluu a) tulovalmennus vähintään kaksi kuukautta kestävässä vapaaehtoispalveluissa ja b) väliarviointi, joka koskee vähintään kuusi kuukautta kestäviä vapaaehtoispalveluja.

⁵³ Tarkempaa tietoa löytyy asiakirjasta *EVS Training and Evaluation Cycle Guidelines and minimum quality standards* osoitteesta http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/library/evs-training-evaluation-guidelines_en.pdf

Seuraavia toimintoja ei pidetä Erasmus+ -ohjelmaan kuuluvana eurooppalaisena vapaaehtoispalveluna: satunnainen ja järjestäytymätön osa-aikainen vapaaehtoistoiminta, työssäoppiminen yrityksessä, palkkatyö, virkistys- tai matkailutoiminta, kielikurssi, halpatyövoiman hyväksikäyttö, opiskelujakso tai ammatillisen koulutuksen jakso ulkomailla.

Nuorisotyöntekijöiden liikkuvuus:

▪ Nuorisotyöntekijöiden koulutus ja verkostoituminen

Tällä toiminnolla tuetaan nuorisotyöntekijöiden ammatillista kehittymistä rahoittamalla heidän osallistumistaan esimerkiksi kansainvälisiin seminaareihin, kurseille, verkostoitumistilaisuuksiin ja opintovierailuihin tai työssäoppimis- tai työnseurantajaksoon ulkomailla nuorisotalon organisaatiossa. Hankkeeseen osallistuvat organisaatiot järjestävät kaikki nämä toiminnot. Nuorisotyöntekijöiden osallistuminen tällaisiin toimintoihin tukee heidän organisaatioidensa valmiuksien kehittämistä. Toiminnoilla tulisi olla myös selkeä vaikutus nuorisotyöntekijöiden päivittäiseen työhön nuorten parissa. Nuorisotalolla saavutettuja oppimistuloksia tulisi levittää laajemmin.

MITKÄ OVAT HANKKEESEEN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Liikkuvuushankkeen osallistujaorganisaatioilla on seuraavat tehtävät ja velvollisuudet:

- Nuorten liikkuvuushankkeen koordinaattori jättää koko hanketta koskevan hakemuksen kaikkien osallistujaorganisaatioiden nimissä.
- Lähettävä organisaatio vastaa nuorten ja nuorisotyöntekijöiden lähettämisestä ulkomaille. Tehtäviin kuuluvat käytännön järjestelyjen hoito, osallistujien lähtövalmennus ja osallistujien tukeminen hankkeen kaikissa vaiheissa.
- Vastaanottava organisaatio vastaa toiminnon isännöimisestä, toimintaohjelman laatimisesta osallistujille yhteistyössä heidän ja kumppaniorganisaatioiden kanssa sekä osallistujien tukemisesta hankkeen kaikissa vaiheissa.

Vähintään kaksi kuukautta kestävään eurooppalaiseen vapaaehtoispalvelujaksoon osallistuvat nuoret vapaaehtoiset voivat saada kielivalmennustukea. Verkkokielivalmennustuki toteutetaan vaiheittain ohjelmakauden aikana. Euroopan komissio tarjoaa sitä tukikelpoisille osallistujille, jotta voidaan arvioida heidän kielitaitonsa ja tarvittaessa tarjota tarkoituksenmukaista kielivalmennusta ennen liikkuvuusjaksoa ja/tai sen aikana (lisätietoja ohjelmaoppaan liitteessä I).

MITKÄ OVAT HANKKEIDEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka liikkuvuushankkeen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

YLEISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset toiminnot	Nuorten liikkuvuushankkeen täytyy sisältää yksi tai useampia seuraavista toiminnoista: ▪ nuorisovaihdot, ▪ eurooppalainen vapaaehtoispalvelu, ▪ nuorisotyöntekijöiden koulutus ja verkostoituminen.

Tukikelpoiset osallistajaorganisaatiot	Osallistajaorganisaatio voi olla - voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö, - eurooppalainen nuorisotalon kansalaisjärjestö, - yhteiskunnallinen yritys, - paikallinen julkisyhteisö, - nuorten ryhmä, joka toimii nuorisotyössä, mutta ei välttämättä nuorisotalon järjestön yhteydessä (ts. nuorten vapaa ryhmä), tai - alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö,⁵⁴ - maakuntaliitto, - eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä, - yritysten yhteiskuntavastuun alalla toimiva voittoa tavoitteleva elin, joka sijaitsee ohjelmamaassa tai EU:n naapurialueen kumppanimassa (alueet 1–4, ks. ”Tukikelpoiset maat” oppaan A-osassa).
Kuka voi hakea?	Hakijana voi olla mikä tahansa jossakin ohjelmamaassa sijaitseva osallistajaorganisaatio tai -ryhmä⁵⁵. Se jättää hakemuksen kaikkien hankkeissa mukana olevien osallistajaorganisaatioiden nimissä. Nuorten liikkuvuushankkeeseen sovelletaan erityisiä rahoitussääntöjä (ks. kohta ”Rahoitussääntöt”), jos hakijana on - alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö⁵⁶ - maakuntaliitto - eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä - yritysten yhteiskuntavastuun alalla toimiva voittoa tavoitteleva elin.
Osallistajaorganisaatioiden määrä ja profiili	Liikkuvuustoiminto on kansainvälinen, ja siinä on mukana vähintään kaksi osallistajaorganisaatiota eri maista (yksi lähettävä ja yksi vastaanottava organisaatio). Jos nuorten liikkuvuushankkeeseen kuuluu vain yksi toiminto, koordinaattorin on toimittava joko lähettävänä tai vastaanottavana organisaationa, paitsi jos kyseessä on eurooppalainen vapaaehtoispalvelu. Jos nuorten liikkuvuushankkeeseen kuuluu enemmän kuin yksi toiminto, koordinaattori voi toimia lähettävänä tai vastaanottavana organisaationa, mutta se ei ole välttämätöntä. Koordinaattorina ei missään tapauksessa voi olla EU:n naapurialueen kumppanimaan organisaatio. Ohjelmamaiden väliset toiminnot: kaikkien osallistajaorganisaatioiden täytyy olla jostakin ohjelmamaasta. Toiminnot EU:n naapurialueen kumppanimaiden kanssa: toiminnossa täytyy olla mukana vähintään yksi osallistajaorganisaatio jostakin ohjelmamaasta ja yksi osallistajaorganisaatio jostakin EU:n naapurialueen kumppanimasta.
Hankkeen kesto	3–24 kuukautta.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään hakijaorganisaation kansalliseen toimistoon.

⁵⁴ Alueellisella tai valtakunnallisella julkisyhteisöllä tarkoitetaan tässä yhteydessä julkisyhteisöä, 1) joka tarjoaa palveluja koko kyseisessä maassa tai kyseisellä alueella tai jonka hallintoalue kattaa koko kyseisen maan tai alueen ja 2) jolla on monopoli, eli se on ainoa samaa tehtävää hoitava elin kyseisessä maassa tai kyseisellä alueella (tyypillisiä esimerkkejä ovat ministeriöt, valtion virastot ja alueviranomaiset). Tästä syystä koulut, yliopistot ja muut elimet eivät kuulu tähän ryhmään, vaikka ne olisi perustettu kansallisen lainsäädännön nojalla, vaan niitä pidetään paikallisina julkisyhteisöinä.

⁵⁵ Jos kyseessä on nuorten vapaa ryhmä, joku ryhmän vähintään 18-vuotiaista jäsenistä toimii ryhmän edustajana ja vastuuhenkilönä.

⁵⁶ Ks. alaviite edellä.

Milloin hakemus jätetään?	Hakijoiden on jätettävä hankehakemuksensa seuraaviin ajankohtiin mennessä: - Toukokuun 1. päivän ja syyskuun 30. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 2. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). - Elokuun 1. päivän ja joulukuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 26. huhtikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). - Tammikuun 1. päivän ja toukokuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään edellisen vuoden 4. lokakuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa).
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.
Muut perusteet	Hakulomakkeeseen on liitettävä jokaisen hankkeeseen suunnitellun toiminnon aikataulu.

NUORISOVAIHDON ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Toiminnon kesto	5–21 päivää, matkustusaika pois lukien.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Toiminnon on tapahduttava jonkin siihen osallistuvan organisaation sijaintimaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	13–30-vuotiaat nuoret, ⁵⁷ joiden asuinpaikka on jonkin lähettävän tai vastaanottavan organisaation sijaintimaassa. Nuorisovaihtoon osallistuvien ryhmänvetäjien ⁵⁸ on oltava vähintään 18-vuotiaita.
Osallistujamäärä ja kansallisten ryhmien koostumus	Vähintään 16 ja enintään 60 osallistujaa (ryhmänvetäjä(t) pois lukien) Vähintään neljä osallistujaa ryhmää kohden (ryhmänvetäjä(t) pois lukien) Jokaisella kansallisella ryhmällä on oltava ainakin yksi ryhmänvetäjä.
Muut perusteet	Jotta selvä yhteys kansallisen toimiston sijaintimaahan säilyisi, jokaisessa toiminnossa vähintään yhden lähettävistä organisaatioista tai vastaanottavan organisaation on oltava hakemuksen vastaanottavan kansallisen toimiston sijaintimaasta. Valmistelutapaaminen Jos hankkeeseen kuuluu valmistelutapaaminen, seuraavien tukikelpoisuusperusteiden on täyttyttävä: - Valmistelutapaamisen kesto: enintään kaksi päivää (matkapäivät pois lukien). - Osallistujamäärä: yksi osallistuja ryhmää kohden. Osallistujamäärä voidaan nostaa kahteen, mikäli toinen osallistuja on liikkuvuustoimintoon osallistuva nuori, joka ei ole ryhmänvetäjä eikä kouluttaja.

EUROOPPALAISEN VAPAAEHTOISPALVELUN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Akkreditointi	Kaikilta eurooppalaisissa vapaaehtoispalvelussa mukana olevilta osallistujaorganisaatioilta vaaditaan EVS-akkreditointi, joka on voimassa hakemusten viimeisenä jättöpäivänä (lisätietoja kohdassa ”Eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun osallistuvien organisaatioiden akkreditointi” ohjelmaoppaan liitteessä I).

⁵⁷ Huomaa seuraava:

- alakarajat: osallistujien on ylitettävä vähimmäisikä viimeistään toiminnon alkamispäivänä.
- yläkarajat: osallistujat eivät saa hakemusten viimeisenä jättöpäivänä ylittää asetettua enimmäisikää.

⁵⁸ Ryhmänvetäjä on nuorisovaihtoon osallistuvien nuorten mukana matkustava aikuinen, joka huolehtii heidän oppimisestaan, suojelustaan ja turvallisuudestaan.

Palvelun kesto	Pitkäkestoinen vapaaehtoispalvelu: 2⁵⁹–12 kuukautta, matkustusaika pois lukien. Lyhytkestoinen vapaaehtoispalvelu: 2 viikkoa – 2 kuukautta⁶⁰, matkustusaika pois lukien. Ehto: lyhytkestoinen vapaaehtoispalvelu on mahdollinen toiminnoissa, joissa vapaaehtoispalveluun osallistuu vähintään 10 palvelun yhdessä suorittavaa vapaaehtoista (ryhmäpalvelu) tai joissa osallistujista yhtä monta tai enemmistö on muita heikommassa asemassa olevia nuoria.
Palvelun tapahtumapaikka tai -paikat	Ohjelmamaasta tulevan nuoren on suoritettava vapaaehtoispalvelunsa toisessa ohjelmamaassa tai EU:n naapurialueen kumppanimaassa. EU:n naapurialueen kumppanimaasta tulevan nuoren on suoritettava vapaaehtoispalvelunsa jossain ohjelmamaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	17–30-vuotiaat nuoret,⁶¹ joiden asuinpaikka on lähettävän organisaation sijaintimaassa. Vapaaehtoinen voi osallistua eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun vain kerran.⁶² Poikkeus: lyhytkestoisen vapaaehtoispalvelun suorittaneet vapaaehtoiset voivat osallistua eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun kaksi kertaa.
Osallistujamäärä	Enintään 30 vapaaehtoista koko hankkeessa.
Muut perusteet	Jotta selvä yhteys kansallisen toimiston sijaintimaahan säilyisi, jokaisessa toiminnossa vähintään yhden lähettävistä organisaatioista tai vastaanottavan organisaation on oltava hakemuksen vastaanottavan kansallisen toimiston sijaintimaasta. Valmistelutapaaminen: koskee vain EVS-toimintoja, joihin osallistuu muita heikommassa asemassa olevia nuoria. Jos hankkeeseen kuuluu valmistelutapaaminen, seuraavien tukikelpoisuusperusteiden on täyttyttävä: - Valmistelutapaamisen kesto: enintään kaksi päivää (matkapäivät pois lukien). - Osallistujamäärä: yksi osallistuja lähettävää organisaatiota kohden. Osallistujamäärää voidaan suurentaa, mikäli kaikki lisäosallistujat ovat muita heikommassa asemassa olevia nuoria.

NUORISOTYÖNTEKIJÖIDEN LIIKKUVUUDEN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Toiminnon kesto	Kahdesta päivästä kahteen kuukauteen, matkustusaika pois lukien. Minimiajan täytyy olla 2 peräkkäistä päivää.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Toiminnon on tapahduttava jonkin siihen osallistuvan organisaation sijaintimaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	Ei ikärajoja. Jos osallistujat eivät toimi kouluttajina tai yhteyshenkilöinä, heidän on asuttava joko lähettävän tai vastaanottavan organisaation sijaintimaassa.
Osallistujamäärä	Enintään 50 osallistujaa jokaista hankkeessa suunniteltua toimintoa kohden (mukaan lukien tarvittaessa kouluttajat ja yhteyshenkilöt).
Muut perusteet	Jotta selvä yhteys kansallisen toimiston sijaintimaahan säilyisi, jokaisessa toiminnossa vähintään yhden lähettävistä organisaatioista tai vastaanottavan organisaation on oltava hakemuksen vastaanottavan kansallisen toimiston sijaintimaasta.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

⁵⁹ Pitkäkestoinen vapaaehtoispalvelu kestää vähintään 60 päivää, matkapäivät pois lukien.

⁶⁰ Lyhytkestoinen vapaaehtoispalvelu kestää enintään 59 päivää, matkapäivät pois lukien.

⁶¹ Ks. ikärajoja koskeva alaviite edellä.

⁶² Tämä koskee sekä Erasmus+ -ohjelmaan että sitä edeltäviin ohjelmiin sisältyvää eurooppalaista vapaaehtoispalvelua.

Hankkeen relevanssi (enintään 30 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet (ks. ”Mitkä ovat liikkuvuushankkeen tavoitteet?”), - osallistujaorganisaatioiden ja henkilöosallistujien tarpeet ja tavoitteet. ▪ Missä määrin hankkeella on mahdollista - tavoittaa muita heikommassa asemassa olevia nuoria, mukaan lukien pakolaiset, turvapaikanhakijat ja maahanmuuttajat, - edistää moniarvoisuutta, kulttuurien- ja uskontojenvälistä vuoropuhelua sekä vapautta, suvaitsevuuutta ja ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevia yhteisiä arvoja ja hankkeita, joissa edistetään medialukutaitoa, kriittistä ajattelua ja nuorten oma-aloitteisuutta. - antaa nuorisotyöntekijöille sellaisia taitoja ja toimintatapoja, joiden avulla he voivat välittää yhteiskuntamme yhteisiä perusarvoja erityisesti vaikeasti tavoitettaville nuorisoryhmille ja joiden avulla ehkäistään nuorten radikalisoitumista. ▪ Missä määrin hankkeella on mahdollista - saada aikaan osallistujien kannalta laadukkaita oppimistuloksia, - parantaa osallistujaorganisaatioiden valmiuksia ja lisätä niiden toiminnan kansainvälisyyttä.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 40 pistettä)	▪ Hanke-ehdotuksen selkeys, kattavuus ja laatu kaikissa eri vaiheissa (hankkeen valmistelu, toimintojen toteutus ja hankkeen jatkotoimet). ▪ Hankkeen tavoitteiden ja ehdotettujen toimintojen keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Käytännön järjestelyjen, hallinnoinnin ja tukimenettelyjen laatu. ▪ Osallistujille tarjottavan lähtövalmennuksen laatu. ▪ Ehdotettujen, epäviralliseen oppimiseen perustuvien osallistavien menetelmien laatu ja nuorten aktiivinen osallistaminen hankkeen kaikilla tasoilla. ▪ Osallistujien oppimistulosten tunnistamista ja tunnustamista koskevien järjestelyjen laatu sekä avoimuutta ja tunnustamista lisäävien eurooppalaisten välineiden johdonmukainen hyödyntäminen. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus, joilla osallistujat valitaan ja/tai otetaan mukaan liikkuvuustoimintoihin. ▪ Kun EVS-toiminnot liittyvät Euroopan solidaarisuusjoukkoihin, vapaaehtoisten valinnassa käytetään Euroopan solidaarisuusjoukkojen tietokantaa. ▪ Kun kyseessä on EU:n naapurialueen kumppanimaiden kanssa tehtävät toiminnot, ohjelma- ja kumppanimaiden organisaatioiden tasapuolinen jakauma. • Osallistujaorganisaatioiden keskinäisen sekä niiden ja muiden keskeisten sidosryhmien välisen yhteistyön ja viestinnän laatu.
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 30 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistujaorganisaatioihin hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistujaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 15 pistettä kohdissa ”hankkeen relevanssi” ja ”vaikuttavuus ja tulosten levittäminen” ja 20 pistettä kohdassa ”hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu”).

EUROOPPALAISEN VAPAAEHTOISPALVELUN TOIMINTOIHIN KESKITTYVÄT NUORTEN LIIKKUVUUSHANKKEET: STRATEGISET EVS-HANKKEET

Tässä hanketyypissä tuetaan EVS-toimintoja koordinoivia kokeneita organisaatioita niiden luodessa hankkeita, joiden vaikutukset ulottuvat paikallis- ja aluetason sekä valtakunnallisen ja EU:n tason järjestelmiin. Strategisessa EVS-hankkeessa EVS-toimintoja käytetään strategisesti tietyn haasteen ratkaisemiseksi Erasmus+ -ohjelman prioriteettien mukaisesti. Hanke täydentää EVS-toimintoja, ja siinä voidaan luoda yhteyksiä assosioituneihin kumppaneihin, jotka edesauttavat hankkeen laadukasta toteutusta ja vahvistavat hankkeen mahdollisuuksia saavuttaa strategiset tavoitteet. Strategisessa EVS-hankkeessa on myös tärkeää lisätä tietoutta vapaaehtoistoiminnan merkityksestä nuorille ja yhteisöille sekä vahvistaa vapaaehtoistoiminnan yhteydessä hankittujen taitojen ja osaamisen saamaa tunnustusta.

MIKÄ ON STRATEGINEN EVS-HANKE?

Tuettuihin hankkeisiin kuuluvat seuraavat vaiheet:

- valmistelut (käytännön järjestelyt, osallistujien valinta sekä osallistujien kieli-, kulttuuri- ja tehtäväkohtainen lähtövalmennus),
- EVS-toiminnon ja täydentävien toimintojen toteuttaminen,
- jatkotoimet (EVS-toimintojen arviointi, osallistujille sen aikana mahdollisesti kertyneiden oppimistulosten virallinen tunnustaminen sekä hanketulosten levittäminen ja hyödyntäminen, jotta vapaaehtoistoiminnan strategista käyttöä organisaatiossa ja kumppanien keskuudessa voidaan vahvistaa).

MITÄ TOIMINTOJA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

EUROOPPALAINEN VAPAAEHTOISPALVELU

Strategisessa EVS-hankkeessa toteutetaan tavanomaisia EVS-toimintoja.

Tämä toimi tarjoaa 17–30-vuotiaille nuorille tilaisuuden ilmaista henkilökohtainen sitoutumisensa suorittamalla palkatonta kokopäiväistä vapaaehtoispalvelua enintään 12 kuukauden ajan toisessa maassa Euroopan unionissa tai sen ulkopuolella. Muita heikommassa asemassa olevat nuoret voivat saada lisätukea osallistumisen mahdollistamiseksi, ja he voivat myös suorittaa lyhyemmän (vähintään kaksi viikkoa kestävä) vapaaehtoispalvelun. Nuoret vapaaehtoiset voivat osallistua esimerkiksi seuraavilla aloilla toimivien organisaatioiden päivittäiseen työhön: nuorisotiedotus ja -politiikka, nuorten henkilökohtainen ja sosiopedagoginen kehitys, kansalaistoiminta, sosiaaliala, muita heikommassa asemassa olevien osallistaminen, ympäristö, epävirallisen oppimisen ohjelmat, tieto- ja viestintätekniikka ja medialukutaito, kulttuuri ja luovuus sekä kehitysyhteistyö.

Erasmus+ ja Life-ohjelmien välisen kumppanuuden ansiosta nuorille vapaaehtoisille on tarjolla enemmän tilaisuuksia suojella ympäristöä ja ilmastoa osallistumalla esimerkiksi seuraavanlaisiin toimiin: lajien ja luontotyyppien seuranta, kartoitus- ja tarkkailutoimet, uudelleen metsittäminen ja puiden hoito, tiedotushankkeet, maastopalojen ehkäisy, haitallisten vieraslajien tunnistaminen ja hävittäminen, ympäristön ennallistaminen, vaellusreittien rakentaminen tai ympäristön puhdistaminen (esim. merten roskat).

Hankkeessa tulisi olla useita vapaaehtoisia, jotta siinä saataisiin aikaan vankka vaikutus järjestelmään. Vapaaehtoiset voivat suorittaa vapaaehtoispalvelunsa joko yksin tai ryhmässä.

Hakijaorganisaation tehtävänä on (mahdollisesti muiden osallistajaorganisaatioiden kanssa)

- vastata vapaaehtoisten ateroista, majoituksesta ja paikallismatkoista,
- järjestää vapaaehtoisille EVS-peruskirjassa kuvattujen eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun laatuperiaatteiden mukaisia tehtäviä ja toimintoja,
- tarjota vapaaehtoisille jatkuvaa tehtäväkohtaista, kielellistä, henkilökohtaista ja hallinnollista tukea koko EVS-toiminnon ajan osallistujien mentorin avustuksella,
- levittää tietoa hankkeen tuloksista ja toteuttaa muita tiedotustoimintoja,

- ottaa assosioituneet kumppanit mukaan hankkeen olennaisiin tehtäviin (sekä täydentäviin toimintoihin).

Kun liikkuvuushanke liittyy Euroopan solidaarisuusjoukkoihin (eli kun palvelu kestää 2–12 kuukautta ja se suoritetaan jossakin ohjelmamaassa), on erittäin suotavaa, että osallistujaorganisaatiot käyttävät **eurooppalaisten solidaarisuusjoukkojen tietokantaa** EVS-vapaaehtoisia valitessaan.

TÄYDENTÄVÄT TOIMINNOT

Hankkeen osana voidaan järjestää täydentäviä toimintoja sen tavoitteiden saavuttamiseksi ja järjestelmään kohdistuvien vaikutusten vahvistamiseksi. Täydentäviä toimintoja voivat olla muun muassa työssäoppiminen, kokoukset, työpajat, konferenssit, seminaarit, kurssit ja valmennus.

MITKÄ OVAT HANKKEESEEN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

- EVS-toiminnoissa mukana olevilla **osallistujaorganisaatioilla** on seuraavat tehtävät ja velvollisuudet:
  - Hakijaorganisaatio vastaa hankehakemuksen jättämisestä, hankesopimuksen allekirjoittamisesta ja hallinnoinnista sekä koko hankkeen raportoinnista ja koordinoinnista. Hakijaorganisaatio on myös kokonaisvastuussa EVS-toimintojen toteuttamisesta. Hakija voi lisäksi toimia lähettävänä tai vastaanottavana organisaationa, mutta se ei ole välttämätöntä.
  - Lähettävät ja vastaanottavat organisaatiot vastaavat EVS-toimintojen toteuttamisesta ja tarjoavat vapaaehtoisille tukea hankkeen kaikissa vaiheissa.
- **Assosioituneet kumppanit:** EVS-toimintoihin virallisesti osallistuvien ja voimassa olevan EVS-akkreditoinnin omaavien organisaatioiden lisäksi strategisessa EVS-hankkeessa voi olla mukana myös julkisella tai yksityisellä sektorilla toimivia assosioituneita kumppaneita, jotka osallistuvat hankkeeseen toteuttamalla hankkeen tiettyjä tehtäviä/toimintoja tai tukemalla hankkeen tulosten levittämistä tai jatkuvuustoimia. Sopimuksen hallintoon liittyvissä asioissa assosioituneita kumppaneita ei pidetä hankekumppaneina, eivätkä ne saa rahoitusta. Niiden osallistuminen ja tehtävät hankkeessa ja sen eri toiminnoissa on kuitenkin kuvattava selkeästi. Selkeä kuvaus on annettava myös siitä, miten ne voivat omilla resursseillaan ja omalla osaamisellaan tuoda suunniteltuihin toimintoihin lisäarvoa.

MITKÄ OVAT HANKKEIDEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka hankkeen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

YLEISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset osallistujaorganisaatiot	Osallistujaorganisaatio voi olla ▪ voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö, ▪ eurooppalainen nuorisoalan kansalaisjärjestö, ▪ yhteiskunnallinen yritys, ▪ paikallinen julkisyhteisö tai ▪ alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö,⁶³ ▪ maakuntaliitto, ▪ eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä, ▪ yritysten yhteiskuntavastuun alalla toimiva voittoa tavoitteleva elin, joka sijaitsee ohjelmamaassa tai EU:n naapurialueen kumppanimaassa (alueet 1–4, ks.

⁶³ Alueellisella tai valtakunnallisella julkisyhteisöllä tarkoitetaan tässä yhteydessä julkisyhteisöä, 1) joka tarjoaa palveluja koko kyseisessä maassa tai kyseisellä alueella tai jonka hallintoalue kattaa koko kyseisen maan tai alueen ja 2) jolla on monopoli, eli se on ainoa samaa tehtävää hoitava elin kyseisessä maassa tai kyseisellä alueella (tyypillisiä esimerkkejä ovat ministeriöt, valtion virastot ja alueviranomaiset). Tästä syystä koulut, yliopistot ja muut elimet eivät kuulu tähän ryhmään, vaikka ne olisi perustettu kansallisen lainsäädännön nojalla, vaan niitä pidetään paikallisina julkisyhteisöinä.

	"Tukikelpoiset maat" oppaan A-osassa).
Kuka voi hakea?	Mikä tahansa jossakin ohjelmamaassa sijaitseva osallistajaorganisaatio, jolla on hakemusten viimeisenä jättöpäivänä voimassa oleva EVS:n koordinoivan organisaation akkreditointi.
Osallistajaorganisaatioiden määrä	Organisaatioiden määrä hakulomakkeessa on yksi (eli hakija). Liikkuvuustoimintojen toteutusaikana mukana on oltava vähintään kaksi organisaatiota eri maista (vähintään yksi lähetävä ja yksi vastaanottava organisaatio). Ohjelmamaiden väliset toiminnot: kaikkien osallistajaorganisaatioiden täytyy olla jostakin ohjelmamaasta. Toiminnot EU:n naapurialueen kumppanimaiden kanssa: toiminnossa täytyy olla mukana vähintään yksi osallistajaorganisaatio jostakin ohjelmamaasta ja yksi osallistajaorganisaatio jostakin EU:n naapurialueen kumppanimaasta.
Akkreditointi	Muilla osallistajaorganisaatioilla paitsi hakijalla on oltava akkreditointi, jonka on oltava voimassa sen EVS-toiminnon ensimmäisenä päivänä, johon kyseinen organisaatio osallistuu.
Hankkeen kesto	12–36 kuukautta. Hankkeiden on kaikissa tapauksissa päättyttävä viimeistään 31. elokuuta 2020.
Palvelun kesto	Pitkäkestoinen vapaaehtoispalvelu: 2 ⁶⁴ –12 kuukautta, matkustusaika pois lukien. Lyhytkestoinen vapaaehtoispalvelu: 2 viikkoa – 2 kuukautta ⁶⁵ , matkustusaika pois lukien. Ehto: lyhytkestoinen vapaaehtoispalvelu on mahdollinen toiminnoissa, joissa vapaaehtoispalveluun osallistuu vähintään 10 palvelun yhdessä suorittavaa vapaaehtoista (ryhmäpalvelu) tai joissa osallistujista yhtä monta tai enemmistö on muita heikommassa asemassa olevia nuoria.
Palvelun tapahtumapaikka tai -paikat	Ohjelmamaasta tulevan nuoren on suoritettava vapaaehtoispalvelunsa toisessa ohjelmamaassa tai EU:n naapurialueen kumppanimaassa. EU:n naapurialueen kumppanimaasta tulevan nuoren on suoritettava vapaaehtoispalvelunsa jossain ohjelmamaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	17–30-vuotiaat nuoret, joiden asuinpaikka on lähetävän organisaation sijaintimaassa. Vapaaehtoinen voi osallistua eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun vain kerran. Poikkeus: lyhytkestoisen eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun suorittaneet vapaaehtoiset voivat osallistua eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun kaksi kertaa.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään hakijaorganisaation kansalliseen toimistoon.

⁶⁴ Pitkäkestoinen vapaaehtoispalvelu kestää vähintään 60 päivää, matkapäivät pois lukien.⁶⁵ Lyhytkestoinen vapaaehtoispalvelu kestää enintään 59 päivää, matkapäivät pois lukien.

Milloin hakemus jätetään?	Syyskuun 1. päivän ja seuraavan vuoden tammikuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 26. huhtikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). Kaikki kansalliset toimistot eivät ehkä pysty toteuttamaan tätä tointa. Hakijoita pyydetään tarkistamaan asia oman kansallisen toimistonsa verkkosivuilta. Mahdollinen ylimääräinen haku aika: Jos määrärahoja on jäljellä, kansalliset toimistot voivat järjestää toisen hakukierroksen, jota koskevat myös tämän oppaan säännöt. Kansalliset toimistot ilmoittavat tästä mahdollisuudesta verkkosivullaan. Jos toinen hakukierros järjestetään, hakijoiden täytyy toimittaa hankehakemuksensa viimeistään 4. lokakuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) seuraavan vuoden 1. helmikuuta ja 31. toukokuuta välisenä aikana alkavia hankkeita varten.
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.
Muut perusteet	Hakemus on jätettävä hakijan sijaintimaan kansalliselle toimistolle. Organisaatio voi jättää kullakin hakukierroksella vain yhden strategista EVS-hanketta koskevan hakemuksen. Jotta selvä yhteys kansallisen toimiston sijaintimaahan säilyisi, jokaisessa EVS-toiminnossa vähintään yhden lähettävistä organisaatioista tai vastaanottavan organisaation on oltava hakemuksen vastaanottavan kansallisen toimiston sijaintimaasta. Valmistelutapaaminen: koskee vain EVS-toimintoja, joihin osallistuu muita heikommassa asemassa olevia nuoria. Jos hankkeeseen kuuluu valmistelutapaaminen, seuraavien tukikelpoisuusperusteiden on täyttyttävä: - Valmistelutapaamisen kesto: enintään kaksi päivää (matkapäivät pois lukien). - Osallistujamäärä: yksi osallistuja lähettävää organisaatiota kohden. Osallistujamäärää voidaan suurentaa, mikäli kaikki lisäosallistujat ovat muita heikommassa asemassa olevia nuoria.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 35 pistettä)	Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet (ks. "Mitkä ovat liikkuvuushankkeen tavoitteet?"), - osallistujaorganisaatioiden ja henkilöosallistujien tarpeet ja tavoitteet, - asianmukainen näyttö EVS-peruskirjaan sisältyvien eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun periaatteiden tuntemuksesta ja tämän toimen strategisesta käyttämisestä yhden tai useamman haasteen ratkaisemiseen Erasmus+ -ohjelman prioriteettien mukaisesti. Missä määrin hankkeella on mahdollista - tavoittaa muita heikommassa asemassa olevia nuoria, mukaan lukien pakolaiset, turvapaikanhakijat ja maahanmuuttajat, - edistää moniarvoisuutta, kulttuurien- ja uskontojenvälistä vuoropuhelua sekä vapautta, suvaitsevuutta ja ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevia yhteisiä arvoja ja hankkeita, joissa edistetään medialukutaitoa, kriittistä ajattelua ja nuorten oma-aloitteisuutta. Missä määrin hankkeella on mahdollista - saada aikaan osallistujien kannalta laadukkaita oppimistuloksia, - parantaa osallistujaorganisaatioiden valmiuksia ja lisätä niiden toiminnan kansainvälisyyttä. - ottaa assosioituneet kumppanit mukaan hankkeen olennaisiin tehtäviin (jos mukana on assosioituneita kumppaneita).
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 30 pistettä)	▪ Vapaaehtoispalvelun käytön strategisten tavoitteiden selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien hanke-ehdotuksen kaikki eri vaiheet (valmistelu, liikkuvuustoimintojen toteutus ja jatkotoimet). ▪ Hankkeen strategisten tavoitteiden ja ehdotettujen toimintojen keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Hakijan asiaankuuluva aiempi kokemus toimen tavoitteiden saavuttamisesta. ▪ Osallistujien oppimistulosten tunnistamista ja tunnustamista koskevien järjestelyjen laatu sekä avoimuutta ja tunnustamista lisäävien eurooppalaisten välineiden johdonmukainen hyödyntäminen. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus, joilla osallistujat valitaan ja/tai otetaan mukaan liikkuvuustoimintoihin. ▪ Kun EVS-toiminnot liittyvät Euroopan solidaarisuusjoukkoihin, vapaaehtoisten valinnassa käytetään Euroopan solidaarisuusjoukkojen tietokantaa. ▪ Hankekumppanien valintaa ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä koskevien suunnitelmien laatu.
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 35 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistujaorganisaatioihin toimintojen aikana ja niiden päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistujaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 17,5 pistettä kohdissa "hankkeen relevanssi" ja "vaikuttavuus ja tulosten levittäminen" ja 15 pistettä kohdassa "hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu").

MITÄ MUUTA TÄSTÄ TOIMESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

SYRJÄISIMMILTÄ ALUEILTA JA MERENTAKAISISTA MAISTA JA ALUEILTA TULEVAT TAI NIILLE LÄHTEVÄT OSALLISTUJAT

Erasmus+ -ohjelman asetuksessa pyydetään ottamaan huomioon EU:n syrjäisimpien alueiden sekä merentakaisen maiden ja alueiden maantieteellisen sijainnin aiheuttamat rajoitukset ohjelmaan osallistumiselle. Siksi on laadittu erityisiä rahoitussääntöjä, joiden avulla voidaan tukea näiltä alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeita matkakuluja, joihin ohjelman tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset ovat riittämättömiä.

Liikkuvuushankkeet voivat hakea lisätukea syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien matkakuluihin rahoitustaulukon osassa ”poikkeukselliset kulut” (korkeintaan 80 % tukikelpoisista kokonaiskuluista: ks. kohta ”Rahoitussäännöt”). Tukea voidaan myöntää, jos hakija pystyy perustelemaan, että tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset eivät kata vähintään 70:tä prosenttia osallistujien matkakuluista.

MUUTA

Tämän toimen muut pakolliset vaatimukset ja hyödyllistä lisätietoa esitetään ohjelmaoppaan liitteessä I. Kiinnostuneita organisaatioita kehoitetaan perehtymään huolellisesti liitteen I asianomaisiin osioihin ennen rahoitustuen hakemista.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Liikkuvuushankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

A) NUORISOVAIHDOT

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle Lisäksi mahdollisesta valmistelutapaamisesta aiheutuvat matkakustannukset (tarvittaessa).	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ⁶⁶ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ⁶⁷
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	
Täydennys korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin	Lisätuki: - Kotimaan sisäinen meno-paluumatka jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja (tai) rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja/tai - vastaanottavan maan sisäinen	Tuki yksikkökustannuksiin	Yli 255 euron suuruiset kotimaan sisäiset matkakustannukset: 180 euroa osallistujaa kohden (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien) yhdeltä edestakaiselta matkalta ⁶⁸	Korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin, jotka ovat yli 225 euroa (edestakaiselta matkalta), ja edellyttäen, että ne perustellaan hyvin hakulomakkeessa.

⁶⁶ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁶⁷ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

⁶⁸ Jos osallistuja esittää asianmukaiset perustelut hakulomakkeessa, sillä on oikeus saada kaksi täydennystä kotimaan sisäisiin korkeisiin matkakustannuksiin osallistuaan samaan liikkuvuustoi mintoon: toisen kotimaan sisäiseen matkaan jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja/tai rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja toisen vastaanottavaan maan sisäiseen matkaan syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen kohteeseen.

	meno-paluumatka syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen määränpäähän (jatkoyhteyksiä tarjoavalta lentoasemalta tai päälentoasemalta ja (tai) rautatieasemalta/linja-autoasemalta)			
Organisointituki	Liikkuvuustoimintojen toteuttamiseen suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	A5.1 toiminnon päivää ja osallistujaa kohden ⁶⁹	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)
Erityistuki	Vammaisiin osallistujiin ja heidän avustajiinsa/tukihenkilöihinsä suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja organisointitukea koskevista budjettikohdista)	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista	Ehdollinen: Erityistarpeisiin liittyvät kustannukset ja poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.

⁶⁹ Myös ryhmänvetäjät ja avustajat.

Poikkeukselliset kulut	Viisumit ja niihin liittyvät kustannukset, oleskeluluvat ja rokotukset. Kustannukset siitä, että muita heikommassa asemassa olevia nuoria tuetaan osallistumaan toimintoihin tasavertaisesti muiden kanssa (pois lukien osallistujien ja avustajien/tukihenkilöiden matkakustannukset ja organisointituki). Kustannukset, jotka aiheutuvat osallistujien majoituksesta valmistelutapaamisen aikana. Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos kansallinen toimisto vaatii vakuuden. Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta "Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää")	Todelliset kustannukset	Vakuudesta aiheutuvat kustannukset: 75 % tukikelpoisista kustannuksista Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista. Muut kustannukset: 100 % tukikelpoisista kustannuksista.	

B) EUROOPPALAINEN VAPAAEHTOISPALVELU

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle Lisäksi mahdollisesta valmistelutapaamisesta aiheutuvat matkakustannukset (tarvittaessa).	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ⁷⁰ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ⁷¹
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	
Täydennys korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin	Lisätuki: - Kotimaan sisäinen meno-paluumatka jatkoysteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja (tai) rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja/tai - vastaanottavan maan sisäinen meno-paluumatka syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen määränpäähän (jatkoysteyksiä	Tuki yksikkökustannuksiin	Yli 255 euron suuruiset kotimaan sisäiset matkakustannukset: 180 euroa osallistujaa kohden (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien) yhdeltä edestakaiselta matkalta ⁷²	Korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin, jotka ovat yli 225 euroa (edestakaiselta matkalta), ja edellyttäen, että ne perustellaan hyvin hakulomakkeessa.

⁷⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁷¹ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

⁷² Jos osallistuja esittää asianmukaiset perustelut hakulomakkeessa, sillä on oikeus saada kaksi täydennystä kotimaan sisäisiin korkeisiin matkakustannuksiin osallistuaan samaan liikkuvuustoi mintoon: toisen kotimaan sisäiseen matkaan jatkoysteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja/tai rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja toisen vastaanottavaan maan sisäiseen matkaan syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen kohteeseen.

	tarjoavalta lentoasemalta tai päälentoasemalta ja (tai) rautatieasemalta/linja- autoasemalta			
Organisointituki	Liikkuvuustoimintojen toteuttamiseen suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	A5.2 vapaaehtoista kohden päivässä ⁷³	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)
Yksilötuki	”Taskuraha” vapaaehtoiselle henkilökohtaisia lisäkustannuksia varten	Tuki yksikkökustannuksiin	A5.3 vapaaehtoista kohden päivässä	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen).
Kielivalmennustuki	Kustannukset, jotka liittyvät osallistujille ennen lähtöä tai toiminnon aikana tarjottavaan tukeen, jotta he voisivat kohentaa taitojaan vapaaehtoistehtävien aikana käyttämässään kielessä.	Tuki yksikkökustannuksiin	Vain toiminnoille, joiden kesto on 2–12 kuukautta: 150 euroa kielivalmennustukea tarvitsevaa osallistujaa kohden	Ehdollinen: tukea voidaan hakea vain toiminnon ohjaamisessa käytetyn kielen opiskeluun, mikäli Erasmus+ -ohjelman verkkokielivalmennustuki ei tarjoa kyseistä kieltä.
Erityistuki	Avustajien/tukihenkilöiden perustellut oleskelukustannukset ja matkakustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea koskevasta budjettikohdasta. Vammaisiin osallistujiin suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja organisointitukea koskevassa rahoitustaulukon osissa).	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: erityistarpeisiin liittyvät kustannukset on perusteltava hakulomakkeessa.

⁷³ Mukaan lukien muita heikommassa asemassa olevien EVS-vapaaehtoisten avustajat/tukihenkilöt.

Poikkeukselliset kulut	Viisumit ja niihin liittyvät kustannukset, oleskeluluvat ja rokotukset. Kustannukset siitä, että muita heikommassa asemassa olevia nuoria tuetaan osallistumaan toimintoihin tasavertaisesti muiden kanssa, mukaan lukien erityisvalmennus ja tehostettu mentorointi (pois lukien osallistujien ja avustajien/tukihenkilöiden matkakustannukset ja organisointituki). Kustannukset, jotka aiheutuvat osallistujien majoituksesta valmistelutapaamisen aikana. Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos kansallinen toimisto vaatii vakuuden. Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta ”Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää”).	Todelliset kustannukset	Vakuudesta aiheutuvat kustannukset: 75 % tukikelpoisista kustannuksista. Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista. Muut kustannukset: 100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.

C) NUORISOTYÖNTEKIJÖIDEN LIIKKUVUUS

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ⁷⁴ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ⁷⁵
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	

⁷⁴ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁷⁵ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	
Täydennys korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin	Lisätuki: - Kotimaan sisäinen meno-paluumatka jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja (tai) rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja/tai - vastaanottavan maan sisäinen meno-paluumatka syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen määränpäähän (jatkoyhteyksiä tarjoavalta lentoasemalta tai päälentoasemalta ja (tai) rautatieasemalta/linja-autoasemalta)	Tuki yksikkökustannuksiin	Yli 255 euron suuruiset kotimaan sisäiset matkakustannukset: 180 euroa osallistujaa kohden (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien) yhdeltä edestakaiselta matkalta ⁷⁶	Korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin, jotka ovat yli 225 euroa (edestakaiselta matkalta), ja edellyttäen, että ne perustellaan hyvin hakulomakkeessa.
Organisointituki	Liikkuvuustoimintojen toteuttamiseen suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	A5.4 toiminnon päivää ja osallistujaa kohden ⁷⁷ Enintään 1 100 euroa osallistujaa kohden ⁷⁸	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)

⁷⁶ Jos osallistuja esittää asianmukaiset perustelut hakulomakkeessa, sillä on oikeus saada kaksi täydennystä kotimaan sisäisiin korkeisiin matkakustannuksiin osallistuaan samaan liikkuvuustoimintoon: toisen kotimaan sisäiseen matkaan jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja/tai rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja toisen vastaanottavaan maan sisäiseen matkaan syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen kohteeseen.

⁷⁷ Myös kouluttajat, yhteyshenkilöt ja avustajat/tukihenkilöt.

⁷⁸ Myös kouluttajat, yhteyshenkilöt ja avustajat/tukihenkilöt.

Erityistuki	Vammaisiin osallistujiin ja heidän avustajiinsa/tukihenkilöihinsä suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja organisointitukea koskevista budjettikohdista)	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: Erityistarpeisiin liittyvät kustannukset ja poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.
Poikkeukselliset kulut	Viisumit ja niihin liittyvät kustannukset, oleskeluluvat ja rokotukset. Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos kansallinen toimisto vaatii vakuuden. Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta ”Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää”)	Todelliset kustannukset	Vakuudesta aiheutuvat kustannukset: 75 % tukikelpoisista kustannuksista. Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista. Muut kustannukset: 100 % tukikelpoisista kustannuksista.	

D) STRATEGISET EVS-HANKKEET

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle Lisäksi mahdollisesta valmistelutapaamisesta aiheutuvat matkakustannukset (tarvittaessa).	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ⁷⁹ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ⁸⁰
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	
Täydennys korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin	Lisätuki: - Kotimaan sisäinen meno-paluumatka jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja (tai) rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja/tai - vastaanottavan maan sisäinen meno-paluumatka syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen määränpäähän (jatkoyhteyksiä tarjoavalta lentoasemalta tai	Tuki yksikkökustannuksiin	Yli 255 euron suuruiset kotimaan sisäiset matkakustannukset: 180 euroa osallistujaa kohden (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien) yhdeltä edestakaiselta matkalta ⁸¹	Korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin, jotka ovat yli 225 euroa (edestakaiselta matkalta), ja edellyttäen, että ne perustellaan hyvin hakulomakkeessa.

⁷⁹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm⁸⁰ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaaran (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).⁸¹ Jos osallistuja esittää asianmukaiset perustelut hakulomakkeessa, sillä on oikeus saada kaksi täydennystä kotimaan sisäisiin korkeisiin matkakustannuksiin osallistuaan samaan liikkuvuustoimintoon: toisen kotimaan sisäiseen matkaan jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja/tai rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja toisen vastaanottavaan maan sisäiseen matkaan syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen kohteeseen.

	pää lentoasemalta ja (tai) rautatieasemalta/linja-autoasemalta			
Organisointituki	Liikkuvuustoimintojen toteuttamiseen suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	A5.2 vapaaehtoista kohden päivässä ⁸²	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)
Yksilötuki	”Taskuraha” vapaaehtoiselle henkilökohtaisia lisäkustannuksia varten	Tuki yksikkökustannuksiin	A5.3 vapaaehtoista kohden päivässä	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)
Kielivalmennustuki	Kustannukset, jotka liittyvät osallistujille ennen lähtöä tai toiminnon aikana tarjottavaan tukeen, jotta he voisivat kohentaa taitojaan vapaaehtoistehtävien aikana käyttämässään kielessä.	Tuki yksikkökustannuksiin	Vain toiminnoille, joiden kesto on 2–12 kuukautta: 150 euroa kielivalmennustukea tarvitsevaa osallistujaa kohden	Ehdollinen: tukea voidaan hakea vain toiminnon ohjaamisessa käytetyn kielen opiskeluun, mikäli Erasmus+ -ohjelman verkkokielivalmennustuki ei tarjoa kyseistä kieltä.
Erityistuki	Avustajien/tukihenkilöiden perustellut oleskelukustannukset ja matkakustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea koskevasta budjettikohdasta. Vammaisiin osallistujiin suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja organisointitukea koskevasta budjettikohdasta)	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: erityistarpeisiin liittyvät kustannukset on perusteltava hakulomakkeessa.

⁸² Mukaan lukien muita heikommassa asemassa olevien EVS-vapaaehtoisten avustajat/tukihenkilöt.

Poikkeukselliset kulut	Viisumit ja niihin liittyvät kustannukset, oleskeluluvat ja rokotukset. Kustannukset siitä, että muita heikommassa asemassa olevia nuoria tuetaan osallistumaan toimintoihin tasavertaisesti muiden kanssa, mukaan lukien erityisvalmennus ja tehostettu mentorointi (pois lukien osallistujien ja avustajien/tukihenkilöiden matkakustannukset ja organisointituki). Kustannukset, jotka aiheutuvat osallistujien majoituksesta valmistelutapaamisen aikana. Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos kansallinen toimisto vaatii vakuuden. Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta "Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää")	Todelliset kustannukset	Vakuudesta aiheutuvat kustannukset: 75 % tukikelpoisista kustannuksista. Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista. Muut kustannukset: 100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.

Täydentävien toimintojen kulut	Kustannukset, jotka liittyvät suoraan täydentävien hanketoimintojen toteuttamiseen, esimerkiksi Välilliset kustannukset: Tukikelpoisina välillisinä kustannuksina hyväksytään kiinteämääräinen summa, joka on korkeintaan 7 % täydentävien toimintojen tukikelpoisista välittömistä kustannuksista ja jonka oletetaan kattavan täydentävistä toiminnoista aiheutuvat yleiset hallintokustannukset (esim. sähkö- tai internetlaskut, tilakustannukset ja vakinaisesta henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset).	Todelliset kustannukset	Enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista	Ehdollinen: nämä kustannukset on perusteltava hakulomakkeessa ja perusteltava suunnitelluilla toiminnoilla.

E) ORGANISOINTITUKI

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa liikkuvuustoiminto tapahtuu. Kun hanketta ehdottaa alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö, maakuntaliitto, eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä tai yritysten yhteiskuntavastuun alalla toimiva voittoa tavoitteleva elin, seuraavat summat alennetaan 50 prosenttiin.

	Nuorisovaihdot (euroa päivässä)	Eurooppalainen vapaaehtoispalvelu (euroa päivässä)	Nuorisotyöntekijöiden liikkuvuus (euroa päivässä)
	A5.1	A5.2	A5.4
Belgia	37	20	65
Bulgaria	32	17	53
Tšekki	32	17	54
Tanska	40	21	72
Saksa	33	18	58
Viro	33	18	56
Irlanti	39	21	74
Kreikka	38	21	71
Espanja	34	18	61
Ranska	37	19	66
Kroatia	35	19	62
Italia	39	21	66
Kypros	32	21	58
Latvia	34	19	59
Liettua	34	18	58
Luxemburg	36	21	66
Unkari	33	17	55
Malta	37	20	65
Alankomaat	39	21	69
Itävalta	39	18	61
Puola	34	18	59
Portugali	37	20	65
Romania	32	17	54
Slovenia	34	20	60
Slovakia	35	19	60
Suomi	39	21	71
Ruotsi	39	21	70
Yhdistynyt kuningaskunta	40	21	76
entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	28	15	45
Islanti	39	21	71
Liechtenstein	39	21	74
Norja	40	21	74
Turkki	32	17	54
Kumppanimaa	29	15	48

F) YKSILÖTUKI

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa liikkuvuustoiminto tapahtuu.

	Eurooppalainen vapaaehtoispalvelu (euroa päivässä)
	A5.3
Belgia	4
Bulgaria	3
Tšekki	4
Tanska	5
Saksa	4
Viro	3
Irlanti	5
Kreikka	4
Espanja	4
Ranska	5
Kroatia	4
Italia	4
Kypros	4
Latvia	3
Liettua	3
Luxemburg	4
Unkari	4
Malta	4
Alankomaat	4
Itävalta	4
Puola	3
Portugali	4
Romania	2
Slovenia	3
Slovakia	4
Suomi	4
Ruotsi	4
Yhdistynyt kuningaskunta	5
entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	2
Islanti	5
Liechtenstein	5
Norja	5
Turkki	3
Kumppanimaa	2

EUROOPPALAISEN VAPAAEHTOISPALVELUN (EVS) LAAJAMITTAISET TAPAHTUMAT

MITKÄ OVAT LAAJAMITTAISEN EVS-TAPAHTUMAN TAVOITTEET?

Ohjelmatoimen tarkoituksena on tukea laajamittaisia vapaaehtoispalveluhankkeita (joissa on mukana vähintään 30 EVS-vapaaehtoista) nuoriso-, kulttuuri- ja urheilualan eurooppalaisten tai maailmanlaajuisten tapahtumien puitteissa (esimerkiksi World Youth Summit -kokoukset, Euroopan kulttuuripääkaupungit, Euroopan nuorisopääkaupungit ja eurooppalaiset urheilumestaruuskilpailut).

MIKÄ ON LAAJAMITTAINEN EVS-TAPAHTUMA?

Tuettuihin hankkeisiin kuuluvat seuraavat vaiheet:

- valmistelut (käytännön järjestelyt, osallistujien valinta sekä osallistujien kieli-, kulttuuri- ja tehtäväkohtainen lähtövalmennus),
- EVS-toiminnon ja täydentävien toimintojen toteuttaminen,
- jatkotoimet (EVS-toimintojen arviointi, osallistujille sen aikana mahdollisesti kertyneiden oppimistulosten virallinen tunnustaminen sekä hanketulosten levittäminen ja hyödyntäminen).

MITÄ TOIMINTOJA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

▪ Eurooppalainen vapaaehtoispalvelu

17–30-vuotiaille nuorille annetaan tilaisuus ilmaista henkilökohtainen sitoutumisensa suorittamalla palkatonta kokopäiväistä vapaaehtoispalvelua enintään kahden kuukauden ajan toisessa maassa. Vapaaehtoiset saavat mahdollisuuden avustaa eurooppalaisen tai maailmanlaajuisen tapahtuman puitteissa järjestettävien toimintojen ja hankkeiden valmistelussa.

Laajamittaisessa EVS-tapahtumassa on oltava mukana vähintään 30 vapaaehtoista.

Osallistajaorganisaatioiden tehtävät:

- vastata vapaaehtoisten aterioista, majoituksesta ja paikallismatkoista,
- järjestää vapaaehtoisille EVS-peruskirjassa kuvattujen eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun laatuperiaatteiden mukaisia tehtäviä ja toimintoja,
- tarjota vapaaehtoisille jatkuvaa tehtäväkohtaista, kielellistä, henkilökohtaista ja hallinnollista tukea koko EVS-toiminnon ajan osallistujien mentorin avustuksella.

EVS-toimintoon osallistumisen on oltava vapaaehtoisille maksutonta lukuun ottamatta mahdollista osallistumista matkakustannuksiin (jos Erasmus+ -tuki ei kata niitä kokonaan) ja lisäkustannuksia, jotka eivät liity toiminnon toteuttamiseen. Vapaaehtoisten osallistumisesta EVS-toimintaan aiheutuvat kustannukset katetaan pääosin Erasmus+ -tuella tai muilla osallistajaorganisaatioiden tarjoamilla varoilla.

Seuraavia toimintoja ei pidetä Erasmus+ -ohjelmaan kuuluvana eurooppalaisena vapaaehtoispalveluna: satunnainen ja järjestäytymätön osa-aikainen vapaaehtoistoiminta, työssäoppiminen yrityksessä, palkkatyö, virkistys- tai matkailutoiminta, kielikurssi, halpatyövoiman hyväksikäyttö, opiskelujakso tai ammatillisen koulutuksen jakso ulkomailla.

▪ Täydentävät toiminnot

Hankkeeseen voi kuulua sellaisten oheistapahtumien – konferenssien, seminaarien, tapaamisten tai työpajojen – järjestäminen, joiden tarkoituksena on tapahtuman aikana korostaa vapaaehtoistoiminnan (erityisesti eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun) hyödyllisyyttä.

MITKÄ OVAT HANKKEIDEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka laajamittaisen EVS-tapahtuman on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Kuka voi hakea?	Ohjelmamaassa sijaitseva julkinen tai yksityinen organisaatio, joka osallistuu suoraan nuoriso-, kulttuuri- tai urheilualan eurooppalaisen tai maailmanlaajuisen tapahtuman järjestämiseen tai on tehnyt tapahtuman järjestäjien kanssa virallisen kirjallisen yhteistyösopimuksen. Henkilöt eivät voi hakea tukea suoraan.
Tukikelpoiset toiminnot	Laajamittaiseen EVS-tapahtumaan voi EVS-toiminnon lisäksi kuulua täydentäviä toimintoja, kuten konferensseja, seminaareja, tapaamisia tai työpajoja.
Hankkeen kesto	3–12 kuukautta.
Hankkeen toteutuspaikka	Laajamittainen EVS-hanke on toteutettava siinä ohjelmamaassa, jossa nuoriso-, kulttuuri- tai urheilualan eurooppalainen tai maailmanlaajuinen tapahtuma järjestetään.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	Hankehakemukset on jätettävä viimeistään 5. huhtikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) , jos hanke alkaa saman vuoden lokakuun 1. päivän ja seuraavan vuoden heinäkuun 31. päivän välisenä aikana.
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

EUROOPPALAISEN VAPAAEHTOISPALVELUN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Toiminnon kesto	14–59 päivää, matkustusaika pois lukien.
Tukikelpoiset osallistujat	17–30-vuotiaat nuoret jostakin ohjelmamaasta (paitsi maasta, jossa hanke toteutetaan) tai jostakin EU:n naapurialueen kumppanimaasta. Kukin vapaaehtoinen voi Erasmus+ -ohjelmakauden aikana osallistua vain yhteen laajamittaiseen EVS-tapahtumaan.
Osallistujamäärä	Vähintään 30 vapaaehtoista.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 30 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet (ks. ”Mitkä ovat liikkuvuushankkeen tavoitteet?”), ▪ Missä määrin hankkeella on mahdollista - saada aikaan osallistujien kannalta laadukkaita oppimistuloksia, - lisätä vapaaehtoispalvelun arvostusta, - tuoda esiin eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun tarjoamia mahdollisuuksia. ▪ Missä määrin hankkeessa mukana muita heikommassa asemassa olevia nuoria.

Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 40 pistettä)	▪ Hanke-ehdotuksen selkeys, kattavuus ja laatu kaikissa eri vaiheissa (valmistelu, toimintojen toteutus ja jatkotoimet). ▪ Hankkeen tavoitteiden ja ehdotettujen toimintojen keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Käytännön järjestelyjen, hallinnoinnin ja tukimenettelyjen laatu. ▪ Osallistujille tarjottavan lähtövalmennuksen laatu. ▪ Ehdotettujen, epäviralliseen oppimiseen perustuvien osallistavien menetelmien laatu ja nuorten aktiivinen osallistaminen hankkeen kaikilla tasoilla. ▪ Osallistujien oppimistulosten tunnistamista ja tunnustamista koskevien järjestelyjen laatu sekä avoimuutta ja tunnustamista lisäävien eurooppalaisten välineiden johdonmukainen hyödyntäminen. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus, joilla osallistujat valitaan ja/tai otetaan mukaan liikkuvuustoimintoihin. • Osallistujaorganisaatioiden keskinäisen sekä niiden ja muiden keskeisten sidosryhmien välisen yhteistyön ja viestinnän laatu. • Osallistujaorganisaatioiden sitoutuminen EVS-peruskirjan periaatteisiin.
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 30 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistujaorganisaatioihin hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistujaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 15 pistettä kohdissa "hankkeen relevanssi" ja "vaikuttavuus ja tulosten levittäminen" ja 20 pistettä kohdassa "hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu").

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Hankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

Laajamittaisille EVS-tapahtumille myönnettävä enimmäistuki: 200 000 euroa

EVS-TAPAHTUMAN AIKAISTEN EVS-TOIMINTOJEN RAHOITUSSÄÄNNÖT

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ⁸³ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ⁸⁴
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	
Täydennys korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin	Lisätuki: Kotimaan sisäinen meno-paluumatka jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja (tai) rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja/tai	Tuki yksikkökustannuksiin	Yli 255 euron suuruiset kotimaan sisäiset matkakustannukset: 180 euroa osallistujaa kohden (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien) yhdeltä edestakaiselta matkalta ⁸⁵	Korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin, jotka ovat yli 225 euroa (edestakaiselta matkalta), ja edellyttäen, että ne perustellaan

⁸³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁸⁴ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

⁸⁵ Jos osallistuja esittää asianmukaiset perustelut hakulomakkeessa, sillä on oikeus saada kaksi täydennystä kotimaan sisäisiin korkeisiin matkakustannuksiin osallistuaan samaan liikkuvuustoi mintoon: toisen kotimaan sisäiseen matkaan jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja/tai rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja toisen vastaanottavaan maan sisäiseen matkaan syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen kohteeseen.

	vastaanottavan maan sisäinen meno-paluumatka syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen määränpäähän (jatkoysteiksi tarjoavalta lentoasemalta tai päälentoasemalta ja (tai) rautatieasemalta/linja-autoasemalta)			hyvin hakulomakkeessa.
Organisointituki	Liikkuvuustoimintojen toteuttamiseen suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	A 6.1 vapaaehtoista kohden päivässä ⁸⁶	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto
Yksilötuki	"Taskuraha" vapaaehtoiselle henkilökohtaisia lisäkustannuksia varten	Tuki yksikkökustannuksiin	A6.2 vapaaehtoista kohden päivässä	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto
Erityistuki	Avustajien/tukihenkilöiden perustellut oleskelukustannukset ja matkakustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea koskevasta budjettikohdasta. Vammaisiin osallistujiin suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja organisointitukea koskevista budjettikohdista)	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: Erityistarpeisiin liittyvät kustannukset ja poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.

⁸⁶ Mukaan lukien muita heikommassa asemassa olevien EVS-vapaaehtoisten avustajat/tukihenkilöt.

Poikkeukselliset kulut	Viisumit ja niihin liittyvät kustannukset, oleskeluluvat ja rokotukset. Kustannukset siitä, että muita heikommassa asemassa olevia nuoria tuetaan osallistumaan toimintoihin tasavertaisesti muiden kanssa, mukaan lukien erityisvalmennus ja tehostettu mentorointi (pois lukien osallistujien ja avustajien/tukihenkilöiden matkakustannukset ja organisointituki). Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta "Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää")	Todelliset kustannukset	Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista. Muut kustannukset: 100 % tukikelpoisista kustannuksista.	

EVS-TAPAHTUMAN AIKAISTEN TÄYDENTÄVIEN TOIMINTOJEN RAHOITUSSÄÄNNÖT (VALINNAINEN RAHOITUS)

	Tukikelpoiset kustannukset	Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Toimintakustannukset	Kustannukset, jotka liittyvät suoraan täydentävien hanketoimintojen toteuttamiseen, esimerkiksi ▪ seminaarien, tapaamisten ja työpajojen järjestäminen, ▪ tulosten levittäminen, ▪ vapaaehtoisten kulttuurinen ja tehtäväkohtainen lähtövalmennus, ▪ vakinaisesta henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset: Näitä ei voida kattaa EU-tuella, mutta ne voivat olla tukikelpoisia, jos niitä tuetaan muista lähteistä kuin EU:n varoista. Tällaisten kustannusten osuus voi olla enintään 30 % ulkopuolisen yhteisrahoituksen kokonaismäärästä. Väliilliset kustannukset: Tukikelpoisina välillisinä kustannuksina hyväksytään kiinteämääräinen summa, joka on korkeintaan 7 % hankkeen tukikelpoisista välittömistä kustannuksista ja jonka oletetaan kattavan hankkeesta aiheutuvat yleiset hallintokustannukset (esim. sähkö- tai internetlaskut, tilakustannukset ja vakinaisesta henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset).	Todelliset kustannukset	Enintään 80 % tukikelpoisista kokonaiskustannuksista	Ehdollinen: ehdotettu budjetti on perusteltava suunnitelluilla toiminnoilla.

TAULUKKO A: EVS-TOIMINNOT (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa EVS-tapahtuma järjestetään.

	Organisointituki	Yksilötuki
	A6.1	A6.2
Belgia	20	4
Bulgaria	17	3
Tšekki	17	4
Tanska	21	5
Saksa	18	4
Viro	18	3
Irlanti	21	5
Kreikka	21	4
Espanja	18	4
Ranska	19	5
Kroatia	19	4
Italia	21	4
Kypros	21	4
Latvia	19	3
Liettua	18	3
Luxemburg	21	4
Unkari	17	4
Malta	20	4
Alankomaat	21	4
Itävalta	18	4
Puola	18	3
Portugali	20	4
Romania	17	2
Slovenia	20	3
Slovakia	19	4
Suomi	21	4
Ruotsi	21	4
Yhdistynyt kuningaskunta	21	5
entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	15	2
Islanti	21	5
Liechtenstein	21	5
Norja	21	5
Turkki	17	3

ERASMUS MUNDUS -YHTEISET MAISTERIOHJELMAT

MITKÄ OVAT ERASMUS MUNDUS -YHTEISTEN MAISTERIOHJELMIEN TAVOITTEET?

Erasmus Mundus -yhteisten maisteriohjelmien (Erasmus Mundus Joint Master Degrees, EMJMD) tavoitteena on

- edistää laadullisia parannuksia, innovatiivisuutta, huippuosaamista ja kansainvälistymistä korkeakouluissa,
- parantaa eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) laatua ja lisätä sen vetovoimaa sekä tukea EU:n ulkoista toimintaa korkeakoulutusallalla tarjoamalla eri puolilta maailmaa tuleville parhaille maisteriopiskelijoille apurahoja koko tutkinnon suorittamista varten,
- kohentaa maisteritutkinnon suorittaneiden osaamista ja taitoja, etenkin Erasmus Mundus -maisteritutkintojen vastaavuutta työmarkkinoiden tarpeiden kanssa lisäämällä työnantajien panosta.

Erasmus Mundus -yhteisten maisteriohjelmien onkin tältä osin tarkoitus edistää Eurooppa 2020 -strategian ja eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) tavoitteiden saavuttamista, vastaavat vertailuarvot mukaan lukien.

EMJMD-ohjelmissa on hyvä pyrkiä ratkaisemaan aktiivisesti rakenneuudistusten mukanaan tuomia haasteita, jotka koskevat laadunvarmistusta ja tutkintojen viitekehyskiä eurooppalaisella korkeakoulutusalueella. Niitä koskevat tavoitteet on määritelty korkeakoulutuksesta EHEA-alueella / Bolognan prosessista vastaavien ministerien hyväksymässä Jerevanin julkilausumassa⁸⁷ ja siihen sisältyvässä eurooppalaisessa lähestymistavassa yhteisohjelmien laadunvarmistukseen (*European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes*). EMJMD-ohjelmien toivotaan siten myös lisäävän avoimuutta ja keskinäistä luottamusta korkeakoulutukseen eurooppalaisella korkeakoulutusalueella.

Jo Erasmus Mundus -maisterikursseilla (EMMC-kursseilla) lisättiin eurooppalaisen korkeakoulutusalueen maailmanlaajuisia vetovoimaa ja osoitettiin, kuinka laadukkaita ja pitkälle integroitua eurooppalaisten korkeakoulujen tarjoamat yhteiset koulutusohjelmat ovat. EMJMD-ohjelmat jatkavat ja vahvistavat näitä onnistuneita kokemuksia.

Tällä ohjelmatoimella tuetaan myös korkeakoulutusalaan koskevia EU:n ulkoisen toiminnan tavoitteita ja prioriteetteja niiden eri ilmenemismuodoissa.

MIKÄ ON ERASMUS MUNDUS -YHTEINEN MAISTERIOHJELMA?

Erasmus Mundus -yhteinen maisteriohjelma (EMJMD-ohjelma) on 60, 90 tai 120 ECTS-opintopisteen laajuinen korkeatasoinen integroitu globaali koulutusohjelma. Sen järjestää globaali konsortio, johon kuuluu eri maiden korkeakouluja ja tarvittaessa muita koulutusallalla ja/tai muilla aloilla toimivia kumppaneita, joilla on erityisosaamista yhteisen ohjelman kattamilla opinto- tai ammattialoilla ja kiinnostusta niihin. EMJMD-ohjelmien erityisyys piilee niiden integroituneessa, tai ”yhteisessä”, luonteessa⁸⁸ sekä niiden tarjoamassa ensiluokkaisessa akateemisessa sisällössä ja metodologiassa. EMJMD-ohjelman voi suorittaa millä tieteenalalla hyvänsä. Luetteloon Erasmus+ -ohjelman aikana rahoitetuista yhteisistä ohjelmista voi tutustua toimeenpanoviraston verkkosivuilla.

Kaikkien ohjelmamaissa sijaitsevien osallistujien on oltava maisteritutkintoja myöntäviä korkeakouluja, ja ohjelmassa suoritettavalla maisteritutkinnolla, joka kattaa koko EMJMD:n opinto-ohjelman, on oltava (mahdollisesti toimivaltaisten kansallisten viranomaisten antama) asianmukainen akkreditointi kyseisten korkeakoulujen sijaintimaissa. EMJMD-ohjelman loppuun suorittamisesta on myönnettävä joko yhteistutkinto (ts. yksi tutkintotodistus, jonka myöntäjinä on vähintään kaksi korkeakoulua eri ohjelmamaista, joissa se myös tunnustetaan virallisesti) tai usean tutkinnon yhdistelmä (ts. vähintään kaksi tutkintotodistusta, joiden myöntäjinä on kaksi korkeakoulua eri ohjelmamaista, joissa ne myös tunnustetaan virallisesti). Yhteistutkinnot ovat suotavampia – mikäli kansallinen lainsäädäntö ne sallii – koska ne ilmentävät täysin integroitua oppimis- ja opetusprosessia. Tutkintotodistuksia myöntävien ohjelmamaiden korkeakoulujen lisäksi myös muut konsortion kumppanikorkeakoulut kumppanimaista voivat olla mukana myöntämässä yhteistutkintoja tai usean tutkinnon yhdistelmiä.

EMJMD-ohjelmia koskevissa hakemuksissa yhteisten koulutusohjelmien täytyy olla valmiita jo hakuvaiheessa, jotta niitä voidaan tarjota opiskelijoille ja mainostaa maailmanlaajuisesti heti niiden valinnan jälkeen. EMJMD-ohjelmien valintaprosessi on erittäin valikoiva, sillä tarkoituksena on tukea vain parhaita ehdotuksia.

Valituiksi tulleet EMJMD-ohjelmat saavat vastineeksi runsaan rahoituksen kolmea opiskelijavalintaa varten, jotta niiden maailmanlaajuisia näkyvyyttä ja jatkuvuutta voidaan vahvistaa.

⁸⁷ Euroopan opetusministerit antoivat kyseisen julkilausuman Jerevanin ministerikokouksessa, joka pidettiin 14.–15. toukokuuta 2015. Lisätietoja hyväksytyistä korkeakoulupoliittisista toimenpiteistä on sivustolla <http://bologna-yerevan2015.ehea.info/pages/view/documents>

⁸⁸ EMJMD-ohjelmia tarjoavien korkeakoulujen on perustettava yhdessä suunniteltu ja täysin integroitu akateeminen opetusohjelma, jolla on yhteiset täytäntöönpanomenettelyt, esimerkiksi yhteiset opiskelijoiden hakua, valintaa, pääsyvaatimuksia ja tenttejä koskevat säännöt sekä yhteiset laadunvarmistusmekanismit.

Jäljempänä kuvaillaan uusien EMJMD-ohjelmien luonnetta, valintaa ja rahoitusehtoja sekä ehtoja, jotka koskevat jo rahoitusta saaneita EMJMD-ohjelmia, jotka toteuttavat oppilasvalintoja Erasmus Mundus -ohjelmassa solmitun puitekumppanuussopimuksen puitteissa.

MITÄ TOIMINTOJA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Tällä ohjelmatoimella tuetaan

- sellaisen 60, 90 tai 120 ECTS-opintopisteen laajuisen EMJMD-ohjelman tarjoamista, joka järjestetään korkeakoulujen globaalien konsortion kautta ja johon osallistuu opetusta, koulutusta ja/tai tutkimustyötä varten kutsuttuja tutkijoita (vierailevia luennoitsijoita),
- apurahojen myöntämistä eri puolilta maailmaa tuleville huippuluokan opiskelijoille, jotta he voivat osallistua EMJMD-ohjelmiin.

MITKÄ OVAT ERASMUS MUNDUS -YHTEISEN MAISTERIOHJELMAN JÄRJESTÄMISEEN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

EMJMD-ohjelmia tarjoavat korkeakoulujen globaalit konsortiot, joihin kuuluu tarvittaessa myös EMJMD-ohjelman toteuttamiseen osallistuvia, muun tyyppisiä organisaatioita (kuten yrityksiä, julkisyhteisöjä tai tutkimuslaitoksia).

EMJMD-ohjelmaa toteuttava konsortio koostuu seuraavista organisaatioista:

- Hakija/koordinaattori: ohjelmamaassa sijaitseva korkeakoulu, joka jättää hakemuksen kaikkien kumppanien puolesta. Jos EMJMD-ohjelma hyväksytään, hakijasta/koordinaattorista tulee EU-tuen pääedunsaaja, joka allekirjoittaa usean edunsaajan hankesopimuksen EMJMD-ohjelmaa toteuttavan konsortion nimissä. Koordinaattorilla on seuraavat tehtävät:
  - se edustaa osallistujajärjestöjen ryhmää ja toimii sen nimissä suhteessa Euroopan komissioon,
  - se kantaa taloudellisen ja oikeudellisen vastuun koko hankkeen operatiivisen, hallinnollisen ja taloudellisen toteutuksen asianmukaisuudesta,
  - se koordinoi EMJMD-ohjelmaa yhteistyössä kaikkien muiden hankekumppanien kanssa.
- Kumppanit: Tutkintotodistuksia myöntävät korkeakoulut, jotka ovat sijaintimaansa (ohjelma- tai kumppanimaa) viranomaisten tunnustamia, sekä yksityiset tai julkiset organisaatiot, jotka osallistuvat aktiivisesti kyseisen EMJMD-ohjelman suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Kaikkien kumppanien on allekirjoitettava valtakirja, jolla ne antavat koordinaattorille valtuudet toimia nimissään ja puolestaan hankkeen toteutuksen aikana.
- Assosioituneet kumppanit (valinnainen): EMJMD-koulutusohjelman toteutuksessa voi olla mukana myös assosioituneita kumppaneja. Tällaiset organisaatiot ovat välillisesti mukana maisteriohjelman tiettyjen tehtävien ja toimintojen toteutuksessa ja/tai tukevat sen tunnetuksi tekemistä ja jatkuvuutta. Ne voivat esimerkiksi siirtää tietoa ja taitoja tai tarjota opiskelijoille lisäkursseja tai mahdollisuuksia työelämäjaksoihin tai työharjoitteluun. Sopimuksen hallinnointiin liittyvissä asioissa assosioituneiden kumppaneiden ei katsota kuuluvan EMJMD-ohjelmaa toteuttavaan konsortioon, koska ne osallistuvat ohjelman toteuttamiseen vain rajoitetusti ja niiden asiantuntemusta tarvitaan vain satunnaisesti.

Jotta hankkeen kannatus ja luja juurtuminen organisaatioihin voidaan taata, kaikkien yhteistä maisteriohjelmaa toteuttavaan konsortioon osallistuvien organisaatioiden on varmistettava riittävä sitoutuneisuus ennen ensimmäisten maisteriopiskelijoiden ilmoittautumista. EMJMD-ohjelmaa toteuttavan konsortion sopimus on keskeinen väline tähän tarkoitukseen (ohjeita ja sopimusmalleja löytyy toimeenpanoviraston sivustolta). Kaikkien kumppaniorganisaatioiden on allekirjoitettava sopimus ennen kuin apurahojen ensimmäinen haku- ja valintamenettely käynnistetään. Sopimuksen on katettava mahdollisimman tarkoin kaikki EMJMD-ohjelman toteuttamiseen ja EMJMD-apurahojen hallinnointiin liittyvät akateemiset, operatiiviset, hallinnolliset ja taloudelliset näkökohdat.

MITKÄ OVAT ERASMUS MUNDUS -YHTEISEN MAISTERIOHJELMAN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavassa taulukossa esitetään muodolliset kriteerit, jotka EMJMD-ohjelman on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea.

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset osallistujaorganisaatiot	Osallistujaorganisaatioita voivat olla kaikki jonkin ohjelma- tai kumppanimaan julkiset tai yksityiset organisaatiot, jotka osallistuvat suoraan ja aktiivisesti EMJMD-ohjelman tarjoamiseen. Tällainen organisaatio voi olla esimerkiksi ▪ korkeakoulu, ▪ julkinen tai yksityinen pieni, keskiuuri tai suuri yritys (myös yhteiskunnallinen yritys), ▪ paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö, ▪ voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö, ▪ tutkimuslaitos. Ohjelmamaiden korkeakouluilla täytyy olla voimassa oleva korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja. Kumppanimaiden osallistuvilta korkeakouluilta ei vaadita Erasmus-peruskirjaa. Ohjelmamaiden korkeakoulujen on kyettävä hakuvaiheessa osoittamaan, että kaikki EMJMD-ohjelmaan kuuluvat maisteritutkintoon johtavat maisteriohjelmat on akkreditoitu/tunnustettu kansallisesti. Uusilta maisteritutkinnoilta, joista ei vielä ole valmistunut opiskelijoita, vaaditaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten tunnustaminen hakuvaiheessa.
Kuka voi hakea?	Jonkin ohjelmamaan korkeakoulu, joka jättää hakemuksen EMJMD-ohjelmaa toteuttavan konsortion nimissä. Tukea eivät voi hakea ohjelmamaassa sijaitsevat kumppanimaiden korkeakoulujen sivupisteet tai kumppanimaassa sijaitsevat ohjelmamaiden korkeakoulujen sivupisteet.
Osallistujaorganisaatioiden määrä ja profiili	EMJMD-ohjelma on kansainvälinen, ja siinä on mukana kumppaneina korkeakouluja ainakin kolmesta eri ohjelmamaasta. Ohjelmamaiden korkeakoulujen on kyettävä ottamaan fyysisesti vastaan EMJMD-opiskelijoita ja tarjoamaan ainakin siellä suoritettun opiskelujakson edellyttämä vähimmäismäärä ECTS-opintopisteitä. Ohjelma- ja kumppanimaiden kaikki muut täysivaltaiset kumppaniorganisaatiot on nimettävä tukea haettaessa.
Tukikelpoiset osallistujat	Maisteritason opiskelijat, osallistujaorganisaatioiden henkilöstö ja kutsutut tutkijat (tai vierailevat luennoitsijat) ohjelma- ja kumppanimaista. Osallistujat hakevat apurahaa suoraan valitsemaltaan EMJMD-konsortiolta ja osallistuvat konsortioon kuuluvien korkeakoulujen järjestämään, kilpailuun perustuvaan valintaprosessiin. EMJMD-konsortio vastaa apurahan saajien valinnasta, rekrytoinnista ja seurannasta.
Osallistujamäärä	EMJMD-ohjelmaan myönnettävä tuki kattaa kutakin opiskelijavalintaa kohden apurahat enintään 20 opiskelijalle (jolloin kolmen opiskelijavalinnan perusteella voidaan myöntää enintään 60 opiskelija-apurahaa) ja vähintään neljälle kutsutulle tutkijalle tai vierailevalle luennoitsijalle, jotka osallistuvat EMJMD-toimintoihin yhteensä vähintään kahdeksan viikon ajan.⁸⁹ Tutkijat ja vierailevat luennoitsijat on valittava konsortion tätä varten määrittämien valintakriteerien perusteella, ja heidän on tuotava konkreettista lisäarvoa EMJMD-ohjelman toteuttamiseen. EMJMD-konsortiot voivat lisäksi hakea enintään kahdeksaa lisäapurahaa kutakin opiskelijavalintaa kohden (eli saada kolmessa opiskelijavalinnassa enintään 24 lisäapurahaa) yhtä tai useampaa maailman prioriteettialuetta/-maata varten.

⁸⁹ Nämä alustavat luvut koskevat ainoastaan uusia yhteisiä maisteriohjelmaa. Meneillään oleville Erasmus Mundus -maisterikursseille voidaan tarjota pienempää määrää apurahoja.

Tapahtumapaikka tai -paikat	EMJMD-ohjelman edellyttämät opinnot on suoritettava vähintään kahdessa konsortion ohjelmamaassa (eli kullakin opiskelijalla on vähintään kaksi liikkuvuusjaksoa). Lisäksi opiskelujaksoja (esim. tutkimustyötä, työharjoittelua tai väitöskirjan tekemistä käsittäviä jaksoja) voidaan suorittaa muissa ohjelma- tai kumppanimaiden osallistajaorganisaatioissa, mikäli kyseinen jakso suoritetaan jonkin konsortioon kuuluvan kumppanikorkeakoulun välittömässä valvonnassa.
Hankkeen kesto	EMJMD-ohjelman keston mukaan (yksi tai kaksi vuotta) ja sen mukaan, päättääkö konsortio käyttää vuoden valmisteluun, konsortio saa hankesopimuksen vähintään kolmeksi ja korkeintaan 5 vuodeksi, mistä rahoitetaan kolme perättäistä opiskelijavalintaa.
Toiminnon kesto	Vapaaehtoinen valmisteluvuosi: yksi lukuvuosi. EMJMD-ohjelman toteutus: kolme perättäistä opiskelijavalintaa yhdeksi tai kahdeksi lukuvuodeksi (60/90/120 ECTS-opintopistettä).
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	Elokuun 1. päivän ja lokakuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 16. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

OPISKELIJOIDEN APURAHOJEN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Toiminnon kesto	Opiskelijan apuraha myönnetään ainoastaan päätoimiseen opiskeluun EMJMD-maisterikursseilla, ja se kattaa EMJMD-ohjelman koko keston.
Tukikelpoiset osallistujat	Maisteritason opiskelijat, jotka ovat suorittaneet alemman korkeakoulututkinnon tai osoittavat suorittaneensa vastaavantasoiset, kyseisen tutkinnon myöntäneen maan kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti tunnustetut opinnot. Opiskelijat, jotka ovat jo saaneet apurahan EMJMD-ohjelmaa varten taikka Erasmus Mundus -maisterikurssin tai yhteisen Erasmus Mundus -tohtoriohjelman apurahan, eivät voi hakea toista apuraha EMJMD-ohjelmatoimesta. EMJMD-apurahan haltijat eivät voi saada tukea toisesta EU:n rahoittamasta apurahajärjestelmästä saman EMJMD-kurssin suorittamiseksi. Tämä koskee kurssin koko kesto. Vähintään 75 % EMJMD-ohjelmaan myönnettävistä apurahoista varataan kumppanimaiden hakijoille.
Oppimistulokset	EMJMD-ohjelman loppuun suorittamisesta on myönnettävä joko yhteistutkinto (ts. yksi tutkintotodistus, jonka myöntäjinä on vähintään kaksi korkeakoulua eri ohjelmamaista, joissa se myös tunnustetaan virallisesti) tai usean tutkinnon yhdistelmä (ts. vähintään kaksi tutkintotodistusta, joiden myöntäjinä on vähintään kaksi korkeakoulua eri ohjelmamaista, joissa ne myös tunnustetaan virallisesti). Opiskelijoiden on suoritettava kaikki EMJMD-ohjelman käsittämät ECTS-opintopisteet (60, 90 tai 120). Lisäksi heidän täytyy hankkia jokaista pakollista opintojaksoa kohti vähintään kahdessa ohjelmamaassa vähintään 20 ECTS-opintopistettä (60 ECTS-opintopisteen ohjelmista) tai 30 ECTS-opintopistettä (opinto-ohjelmista, joiden laajuus on 60 tai 120 ECTS-opintopistettä). Liikkuvuusjaksoja ei voi korvata virtuaaliliikkuvuudella (etäopiskeluna), mikä tarkoittaa, että opiskelijoiden on oltava fyysisesti läsnä koko maisteriohjelman ajan. Liikkuvuusjaksoja ei myöskään voi suorittaa EMJMD-konsortion ulkopuolisissa korkeakouluissa (ts. korkeakouluissa, jotka ovat kumppaneita tai assosioituneita kumppaneita).

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 40 pistettä)	▪ Hankkeen eri osatekijät – ”yhteisyys”/integrointi, sisältö ja rakenne – ovat tarkoituksenmukaisia, ja niiden avulla päästään EMJMD-ohjelman tavoitteisiin. ▪ Hakemuksessa kuvataan, miten EMJMD on integroitu kumppanin tutkintovalikoimaan ja määritellään suunniteltu tutkinto/suunnitellut tutkinnot, erityisesti yhteistutkinnon myöntäminen, jos se on kansallisen lainsäädännön mukaan mahdollista. ▪ Ehdotettu EMJMD vastaa asianomaisella akateemisella alalla selvästi tunnistettuihin tarpeisiin. ▪ Hakemuksessa määritellään, miten EMJMD-ohjelmalla on tarkoitus lisätä eurooppalaisen korkeakoulutusalueen vetovoimaa sekä eurooppalaisten yliopistojen huippuosaamista, innovatiivisuutta ja kilpailukykyä asianomaisten akateemisten alojen/aineiden osalta. ▪ Ehdotettu EMJMD-konsortio on korkeakoulutuksen kansainvälistymisen kannalta merkittävä, ja siinä voidaan maksimoida opiskelijoiden ja henkilökunnan liikkuvuuden hyödyt.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 20 pistettä)	▪ Hakemuksessa määritellään akateeminen ohjelma ja oppimistulokset ja kuvataan yksityiskohtaisesti, miten ohjelman ensiluokkainen akateeminen sisältö tarjotaan. ▪ Hakemuksessa kuvataan EMJMD:n sisäiset ja ulkoiset arviointimenetelmät, miten ne toteutetaan käytännössä ja miten niitä käytetään kurssin laadun seurantaan ja parantamiseen. ▪ Hakemuksesta määritellään, miten opiskelijoiden liikkuvuus on järjestetty ja miksi se on välttämätöntä kurssin tavoitteiden saavuttamiseksi, sekä esitetään strategia- tai suunnitelmaluonnos siitä, miten tutkijoiden ja vierailevien luennoitsijoiden työpanosta hyödynnetään tehokkaasti. ▪ Hakemuksesta käy yksityiskohtaisesti ilmi, mitä tietoja opiskelijoille ja akateemiselle henkilöstölle annetaan ennen ohjelman kursseille kirjoittautumista ja minkälaisia tukipalveluja on tarjolla majoitusta, kielikoulutusta, hallintomuodollisuuksia (esim. viisumituki) ja vakuutuksia koskeissa asioissa. ▪ Hakemuksessa täsmennetään EMJMD-ohjelmaa koskevat säännöt sekä opiskelijoiden oikeudet ja velvollisuudet, jotka liittyvät EMJMD-ohjelman toteutuksen akateemisiin, hallinnollisiin ja taloudellisiin näkökohtiin. ▪ Hakemuksessa kuvaillaan kaavailut toiminnot ja järjestelyt, joilla varmistetaan EMJMD-ohjelmaa suorittavien opiskelijoiden tehokas verkostoituminen ja integroituminen sosiokulttuuriseen ja ammatilliseen toimintaympäristönsä. ▪ Hakemuksessa kuvaillaan selvästi, miten yhteistyö EMJMD-ohjelman ja muun kuin opetusalan toimijoiden välillä kurssin toteutuksessa toimii.
Hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu (enintään 20 pistettä)	▪ Hakemuksesta käyvät selville mukana olevien kumppaneiden ja osallistuvan henkilöstön osaamisalat ja se, miten ne täydentävät toisiaan ja tuovat lisäarvoa EMJMD-ohjelman toteuttamiseen. Hakemuksessa kuvaillaan tarvittaessa, miten olemassa olevia yhteistyöjärjestelyjä on tehostettu EMJMD-ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. ▪ Hakemuksessa selostetaan kunkin kumppaniorganisaation sitoutuminen ohjelmaan, kuvataan niiden asema ja tehtävät EMJMD-ohjelman toteuttamisessa sekä hallintoelinten työskentelyjärjestelyt ja käytössä olevat hallinnointivälineet. ▪ Hakemuksessa kuvataan muun muassa opiskelijoiden hakua, valintaa ja sisäänpääsyä sekä tenttien ja opintosuoritusten arviointia koskevat yhteiset perusteet, periaatteet ja vaatimukset. ▪ Hakemuksessa selvitetään opiskelijoiden osallistumiskustannusten laskentatapaa ja kuvaillaan, kuinka rahoitusvarat, mukaan lukien täydentävä rahoitus, aiotaan hankkia ja jakaa ja kuinka niitä aiotaan hallinnoida kumppanuuden puitteissa.

Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 20 pistettä)	- Hakemuksessa esitetään vakuuttava keskipitkän tai pitkän aikavälin kehitys- tai jatkuvuusstrategia sekä realistisia ennusteita jatkuvuudesta EU-rahoituksen loppumisen jälkeen sekä keinoista hankkia muita apurahojen rahoituslähteitä ja omarahoitteisia opiskelijoita. - Hakemuksessa selostetaan, millä tavoin EMJMD saa aikaan vaikutuksia oppilaitoksissa (tiedekunnissa ja yliopistoissa) ja kuinka se edistää konsortioon kuuluvien kumppanien kansainvälistymisstrategiaa ja niiden yhteyksiä alan sidosryhmiin valtakunnallisella, eurooppalaisella tai maailmanlaajuisella tasolla. - Hakemuksessa kuvataan, miten EMJMD rohkaisee yrittäjyyteen ja oma-aloitteisuuteen sekä miten työnantajat osallistuvat kurssin toteuttamiseen opiskelijoiden taitojen ja osaamisen kehittämiseksi parantaen valmistuneiden opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia. - Hakemuksessa kuvaillaan välineet ja menetelmät, joilla EMJMD-ohjelmasta tiedotetaan, sekä järjestelyt tulosten levittämiseksi ja täsmennetään näiden toimien kohderyhmät ja kumppanien konkreettiset tehtävät EMJMD-ohjelman tunnettuuden lisäämistä koskevassa strategiassa. Siinä selostetaan keinot, joiden avulla kaikkialta maailmasta houkutellaan huippuluokan opiskelijoita. - Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia.

Hakemuksen on saatava vähintään 70 pistettä 100:sta, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava vähintään 75 prosenttia myöntämisperusteen ”Hankkeen relevanssi” enimmäispistemäärästä (eli 40 pisteestä vähintään 30). Mikäli useampi hanke saa saman pistemäärän, etusijalle asetetaan hankkeet, jotka saavat korkeimman pistemäärän myöntämisperusteesta ”Hankkeen relevanssi”.

LISÄAPURAHAT MAAILMAN PRIORITEETTIALUEILTA TULEVILLE OPISKELIJOILLE

Hakijat voivat hakea lisäapurahoja yhtä tai useampaa sellaisen kumppanimaan aluetta varten, jota tuetaan seuraavista EU:n ulkoisen toiminnan rahoitusvälineistä:

- kehitysyhteistyöväline (DCI),⁹⁰
- Euroopan naapuruusväline (ENI),⁹¹
- kumppanuusväline,⁹²
- Euroopan kehitysrachasto (EKR).

Rahoitettaviksi ehdotetut EMJMD-ohjelmat voivat saada enintään 24 ylimääräistä opiskelija-apurahaa koko maisterikurssin ajaksi (kolme opiskelijavalintaa). Lisäapurahojen tarkoituksena on saavuttaa EU:n ulkosuhteiden tärkeimmät korkeakoulupoliittiset tavoitteet ja ottaa huomioon tasoerot, joita asianomaisten kumppanimaiden talous- ja yhteiskuntakehityksessä ilmenee. Apurahat on myönnettävä opiskelijoille, jotka tulevat kahdeksalta eri alueelta:

- Itäiset kumppanimaat (alue 2)
- Eteläiset Välimeren maat (alue 3)
- Aasia (alue 6): apurahat kohdennetaan erityisesti vähiten kehittyneisiin maihin⁹³
- Keski-Aasia (alue 7): apurahat kohdennetaan erityisesti alhaisen tulotason tai alemman keskitulotason maihin⁹⁴
- Latinalainen Amerikka (alue 8): apurahat kohdennetaan erityisesti alemman keskitulotason maihin⁹⁵ ja suurin osa kohdennetaan Brasiliaan tai Meksikoon
- Etelä-Afrikka (alue 10)
- Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maat (alue 11)
- Persianlahden yhteistyömaat (alue 12).

⁹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 233/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, kehitysyhteistyön rahoitusvälineen perustamisesta kaudelle 2014–2020:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:FI:PDF>

⁹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 232/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, Euroopan naapuruusvälineen perustamisesta:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:FI:PDF>

⁹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 234/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, kumppanuusvälineen perustamisesta kolmansien maiden kanssa tehtävää yhteistyötä varten:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0077:0084:FI:PDF>

⁹³ Afganistan, Bangladesh, Bhutan, Kambodža, Laos, Myanmar ja Nepal

⁹⁴ Kirgisia, Tadžikistan ja Uzbekistan

⁹⁵ Bolivia, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua ja Paraguay

ERITYINEN MYÖNTÄMISPERUSTE

Hakemukset, jotka ylittävät myöntämisperusteen ”Hankkeen relevanssi” vähimmäispisterajan ja joiden kokonaispistemäärä on vähintään 70 (yleinen rahoituskynnys), arvioidaan myönnettäessä prioriteettialueita varten tarkoitettuja lisäapurahoja. Ne arvioidaan seuraavan lisäperusteen mukaisesti:

Hankkeen relevanssi prioriteettialueen/-alueiden kannalta (Kyllä/Ei)	- Hakemuksessa kuvaillaan menetelmät, joilla prioriteettialueelta/-alueilta houkutellaan erityisen lahjakkaita opiskelijoita. - Hanke edistää yhteistyötä prioriteettialueella/-alueilla sijaitsevien kumppanimaiden korkeakoulujen ja/tai muiden tukikelpoisten organisaatioiden kanssa. Tällaisen yhteistyön lisäarvo EMJMD-ohjelmalle perustellaan selkeästi.

MITÄ MUUTA TÄSTÄ TOIMESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

Tämän toimen muut pakolliset vaatimukset ja hyödyllistä lisätietoa esitetään ohjelmaoppaan liitteessä I. Liitteessä I käsitellään seuraavia asioita:

- EMJMD-ohjelman rakennetta koskevat ehdot,
- maisteriopiskelijoita koskevat ehdot,
- seuranta ja laadunvarmistusta koskevat ehdot,
- EMJMD-konsortioiden valintamenettely.

Kiinnostuneita organisaatioita kehoitetaan perehtymään huolellisesti liitteen I asianomaisiin osioihin ennen rahoitustuen hakemista.

ERASMUS MUNDUS -YHTEISTEN MAISTERIOHJELMIEN KATALOGI

EMJMD-ohjelmat kootaan toimeenpanoviraston sivustolle sähköiseen rekisteriin. Näin halutaan lisätä EMJMD-ohjelmista maailman parhaille maisteriopiskelijoille tarjolla olevien Erasmus+ -apurahojen tunnettuutta, näkyvyyttä ja saatavuutta.

EMJMD-katalogista näkyvät kaikki EMJMD-ohjelmat, jotka tarjoavat Erasmus+ -apurahoja seuraavaksi lukuvuodeksi. Mukana ovat uudet EMJMD-ohjelmat sekä Erasmus Mundus -maisterikurssit, joilla on voimassa oleva puitesopimus.

Opiskelijoiksi aikovat voivat valita mieleisensä maisteritutkinnon EMJMD-ohjelmien katalogista ja hakea Erasmus+ -apurahaa suoraan näitä ohjelmia tarjoavilta konsortioilta.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Valituiksi tulleiden EMJMD-ohjelmien rahoitus perustuu hankesopimukseen, joka kattaa yhden valmisteluvuoden (ellei hakija ole päättänyt olla hakematta valmisteluvuotta) ja kolme perättäistä opiskelijavaliintaa.

EMJMD-ohjelmaan myönnettävän tuen määrä lasketaan seuraavien rahoitusperiaatteiden mukaisesti:

- tuki konsortion hallintokustannuksiin ja akateemisen henkilöstön liikkuvuuteen
- vaihteleva määrä opiskelijoiden apurahoja, jotka ovat enintään 25 000 euroa vuodessa
- vaihteleva määrä maailman prioriteettialueilta tuleville opiskelijoille tarkoitettuja lisäapurahoja, joiden suuruus on enintään 25 000 euroa vuodessa.

EMJMD-ohjelman budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

A) Erasmus Mundus -yhteisten maisteriohjelmien hallinto

Konsortion hallintokustannukset ⁹⁶ sekä kutsutuista tutkijoista ja vierailevista luennoitsijoista aiheutuvat kustannukset	20 000 euroa (vapaaehtoiselle) valmisteluvuodelle
	50 000 euroa yhteisen maisteriohjelman opiskelijavalintaa kohden

B) Erasmus Mundus -yhteisten maisteriohjelmien opiskelijoiden apurahat

EMJMD-ohjelman opiskelijoiden apurahat kattavat opiskelijoiden osallistumiskustannukset (mukaan lukien lukukausimaksut, täydellinen vakuutusuoja ja muut välttämättömät kustannukset, jotka liittyvät opiskelijoiden osallistumiseen maisteriohjelmaan) osan matka- ja asettautumiskustannuksista sekä kuukausirahan maisteritutkinnon koulutusohjelman koko keston ajalta. EMJMD-ohjelman opiskelijoiden apurahojen tarkat määrät ovat seuraavat:

Osallistumiskustannukset	Enintään 9 000 euroa vuodessa kumppanimaasta saapuvaa apurahansaajaa kohden. ⁹⁷
	Enintään 4 500 euroa vuodessa ohjelmamaasta saapuvaa apurahansaajaa kohden.
	Osallistajaorganisaatioiden on vastattava maksuista, jotka ylittävät nämä tuen enimmäismäärät, eikä niitä voida veloittaa apurahansaajalta.
Matka- ja asettautumiskustannukset	1 000 euroa vuodessa matkakustannuksiin ohjelmamaassa asuvaa apurahansaajaa kohden.
	2 000 euroa vuodessa matkakustannuksiin ja lisäksi 1 000 euroa asettautumiskustannuksiin sellaista kumppanimaassa asuvaa apurahansaajaa kohden, jonka kotipaikka sijaitsee alle 4 000 kilometrin päässä EMJMD-ohjelmaa koordinoivasta korkeakoulusta.
	3 000 euroa vuodessa matkakustannuksiin ja lisäksi 1 000 euroa asettautumiskustannuksiin sellaista kumppanimaassa asuvaa apurahansaajaa kohden, jonka kotipaikka sijaitsee vähintään 4 000 kilometrin päässä EMJMD-ohjelmaa koordinoivasta korkeakoulusta.
Oleskelukustannukset	1 000 euroa kuussa EMJMD-koulutusohjelman koko keston ajalta (enintään 24 kuukautta). Apurahaa oleskelukustannuksiin ei anneta EMJMD-jaksojen (opiskelu/tutkimus/työharjoittelu/tutkimuksen valmistaminen) apurahansaajille heidän asuinmaassaan, eikä kumppanuusmaan apurahansaajille toisissa kumppanuusmaissa EMJMD-jaksoille, jotka kestävät yli 3 kuukautta tai 15 ECTS-opintopistettä vastaavan ajan.

MYÖNNETTÄVÄ TUKI

Yksittäisten apurahojen todellinen määrä eli valituille hankkeille myönnettävän tuen enimmäismäärä riippuu seuraavista tekijöistä:

- EMJMD-ohjelman kesto (60, 90 tai 120 ECTS-opintopistettä)
- konsortion määrittelemät EMJMD-ohjelman osallistumiskustannukset
- vapaaehtoisen valmisteluvuoden käyttö
- ohjelma-/kumppanimaan apurahojen lukumäärä.

EMJMD-ohjelman tuki valmisteluvuodeksi ja kolmea opiskelijavalintaa varten on näiden muuttujien perusteella noin **neljä miljoonaa euroa**.

⁹⁶ EMJMD-konsortio voi korvata assosioituneille kumppaneille aiheutuneet kustannukset vain budjettikohdasta "Konsortion hallintokustannukset" (kertakorvaus).

⁹⁷ Opiskelijat, joiden asuinpaikka ei ole ohjelmamaassa ja jotka eivät ole harjoittaneet pääasiallista toimintaansa (opiskelu, harjoittelu tai työ) jossakin ohjelmamaassa viimeisten viiden vuoden aikana yhteensä yli 12 kuukauden ajan. Tämä 12 kuukauden sääntöä koskeva viiden vuoden viitejakso lasketaan taaksepäin määräajasta, jonka konsortio on asettanut EMJMD-opiskelijoiden apurahaa koskevan hakemuksen jättämiselle.

ERASMUS+ -OPINTOLAINA

Korkeakouluopiskelijoille, jotka haluavat suorittaa kokonaisen maisteritason koulutusohjelman toisessa ohjelmamaassa, voi olla mahdollista hakea EU:n takaamaa lainaa kulujensa kattamiseen.

Erasmus+ -opintolainojen avulla potentiaaliset maisteriopiskelijat voivat saada ulkomaisten opintojensa rahoittamiseen lainaa (jonka myöntävät järjestelmään osallistuvat pankit ja jonka EU takaa kumppaninsa Euroopan investointirahaston kautta) koko Erasmus+ -ohjelmakauden ajan. EU:n määräraha houkuttelee pankkisektorilta siihen nähden moninkertaisen määrän rahoitusta vaihto-opiskelijoille myönnettäviä lainoja varten.

Tämän oppaan julkaisuajankohtana lainoja maisteritason opintoihin on tarjolla 90 miljoonaa euroa. Niitä voidaan myöntää järjestelmään osallistuvan kolmen espanjalais- ja ranskalaispankin välityksellä. Espanjasta ja Ranskasta lähtevät opiskelijat voivat hakea lainaa ulkomailla suoritettaviin jatko-opintoihin, ja kaikkien 33 ohjelmamaan opiskelijat voivat hakea lainaa kyseisissä maissa suoritettaviin opintoihin.

Järjestely käynnistettiin vuonna 2015, ja Erasmus+ opintolainat tulevat vähitellen saataville useammassa maissa ja useammille opiskelijoille lukuvuodesta 2015–2016 lähtien.

Lainojen määrä ja tarkoitus	Lainat ovat enintään 12 000 euroa yksivuotista maisteriohjelmää varten ja enintään 18 000 euroa enintään kaksivuotista maisteriohjelmää varten. Niillä voidaan kattaa oleskelukustannuksia, lukukausimaksuja ja muita opiskelukustannuksia missä tahansa 33 Erasmus+ -ohjelmamaassa. Lainan sosiaalisia etuja on se, ettei siinä vaadita vakuuksia opiskelijalta eikä vanhemmilta ja että sillä on edullinen korko ja edulliset takaisinmaksuehdot. EU:n vakuuksiin myöntämä 517 miljoonan euron määräraha (jota Euroopan investointipankkiryhmittäen kuuluva Euroopan investointirahasto hallinnoi ammattimaisesti) mahdollistaa pankeilta moninkertaisen lainamäärän (jopa 3,2 miljardia euroa) ulkomailla liikkuville maisteriopiskelijoille. Näin jopa 200 000 opiskelijaa voi saada tukea toisessa Erasmus+ -ohjelmamaassa suoritettaviin maisteriopintoihin.
Tukikelpoisuusperusteet	Tukikelpoisen opiskelijan on täytettävä seuraavat vaatimukset: - Hänen asuinpaikkansa on jossakin Erasmus+ -ohjelmamaassa. - Hän on suorittanut alemman korkeakoulututkinnon (kandidaatti tai vastaava). - Hänet on hyväksytty suorittamaan ylempää korkeakoulututkintoa (maisteri tai vastaava) tunnustetussa korkeakoulussa, jolle on myönnetty korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja. Maisteriohjelman (tai vastaavan), jota hän aikoo opiskella, on täytettävä seuraavat vaatimukset: - Se suoritetaan maassa, joka ei ole opiskelijan asuinmaa tai maa, jossa hän suoritti kandidaattitutkinnon (tai vastaavan tutkinnon, joka antoi hänelle kelpoisuuden maisteriohjelmaan). - Se on kokonainen ohjelma, joka johtaa (maisterin tai sitä vastaavaan) tutkintoon.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään suoraan osallistuviin pankkeihin tai opintolainayrityksiin.

Lisätietoja järjestelmästä ja osallistuvista rahoituslaitoksista on saatavissa Euroopan komission verkkosivuilta: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node/11_fi

AVAINTOIMI 2: INNOVOINTIA JA HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN VAIHTOA EDISTÄVÄ YHTEISTYÖ

MITÄ TOIMIA TUETAAN?

Tällä avaintoimella tuetaan

- strategisia kumppanuushankkeita koulutus- ja nuorisoalalla,
- tietoyhteenliittymiä,
- alakohtaisia osaamisyhteenliittymiä (joista järjestetään erityinen ehdotuspyyntö),
- kapasiteetin vahvistamista korkeakoulutuksen alalla,
- kapasiteetin vahvistamista nuorisoalalla.

Tuettujen toimien odotetaan vaikuttavan myönteisesti ja pitkäkestoisesti osallistujaorganisaatioihin ja näitä toimia sääteleviin järjestelmiin sekä organisaatioihin ja henkilöihin, jotka osallistuvat järjestettäviin toimintoihin suoraan tai välillisesti.

Avaintoimen odotetaan johtavan innovatiivisten käytäntöjen kehittämiseen, siirtämiseen ja/tai toteuttamiseen paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella tai Euroopan unionin tasolla.

Avaintoimella tuettujen hankkeiden tarkoituksena on tuottaa osallistujaorganisaatioille seuraavia tuloksia:

- Innovatiivinen tarjonta kohderyhmille, esimerkiksi houkuttelevammat, yksilöllisiä tarpeita ja odotuksia vastaavat koulutusohjelmat; osallistavien lähestymistapojen sekä tieto- ja viestintätekniisten menetelmien käyttö; uudet tai entistä paremmat osaamisen tunnistamis- ja tunnustamismenettelyt; toiminnan tehostaminen paikallisyhteisöjen hyödyksi; uudet tai entistä paremmat tavat täyttää muita heikommassa asemassa olevien ihmisryhmien tarpeita ja käsitellä maantieteelliseen ja sosioekonomiseen epätasa-arvoisuuteen perustuvia eroja oppimistuloksissa; uudet lähestymistavat yhteiskunnallisen, etnisen, kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden käsittelyyn; uudet lähestymistavat kilpailukyvyyn ja työllisyyden tukemiseksi etenkin alueellisella ja paikallisella tasolla; tilaisuus saada kielihankkeiden eurooppalainen laatuleima kieltenoppimisesta tai -opetuksesta.
- Nykyaikaisempi, dynaamisempi, sitoutuneempi ja ammattimaisempi organisaation sisäinen toimintaympäristö, jossa ollaan valmiita omaksumaan hyviä käytäntöjä ja uusia menetelmiä päivittäisessä toiminnassa, joka on avoin synergioille muilla toimialoilla tai sosioekonomisilla aloilla toimivien organisaatioiden kanssa ja jossa henkilöstön ammattitaitoa kehitetään strategisen suunnittelun avulla kunkin omien tarpeiden ja organisaation tavoitteiden mukaisesti.
- Paremmat ammatilliset ja muut valmiudet toimia eurooppalaisella tai maailmanlaajuisella tasolla: paremmat johtamistaidot ja kansainvälistymisstrategiat; tiiviimpi yhteistyö ulkomaisten kumppanien tai muita koulutus- ja nuorisoalan sektoreita ja/tai muita sosioekonomisia aloja edustavien kumppanien kanssa; enemmän varoja (muuta kuin EU:n varoja) eurooppalaisten tai maailmanlaajuisien hankkeiden järjestämiseen koulutus- ja nuorisoalalla sekä tällaisten hankkeiden laadukkaampi valmistelu, toteutus, seuranta ja jatkotoimet.

Avaintoimella 2 rahoitetut hankkeet vaikuttavat todennäköisesti myönteisesti myös henkilöihin, jotka osallistuvat toimiin suoraan tai välillisesti, esimerkiksi seuraavin tavoin:

- aloitteellisuuden ja yrittäjähengen lisääntyminen,
- kielitaidon koheneminen,
- digitaalisten taitojen paraneminen,
- sosiaalisen, etnisen, kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden syvällisempi tuntemus ja myönteisempi suhtautuminen siihen,
- parempi osaaminen, joka lisää työllistettävyyttä ja mahdollisuuksia ryhtyä yrittäjäksi (yhteiskunnallinen yrittäjyys mukaan lukien),
- aktiivisempi yhteiskunnallinen osallistuminen,
- myönteisempi suhtautuminen Euroopan yhdyntymiseen ja EU:n arvoihin,
- taitojen ja tulkintojen parempi ymmärtäminen ja tunnustaminen Euroopassa ja muualla maailmassa,
- omaan ammattiprofiiliin (esimerkiksi opetus, koulutus tai nuorisotyö) liittyvän osaamisen paraneminen,
- eri maiden koulutus- ja nuorisoalan käytäntöjen ja järjestelmien sekä niiden koulutus- ja nuorisopolitiikan parempi tuntemus,

- virallisen ja epävirallisen oppimisen, ammatillisen koulutuksen sekä muiden oppimismuotojen ja toisaalta työmarkkinoiden välisten suhteiden parempi ymmärtäminen,
- enemmän tilaisuuksia ammatilliseen kehittymiseen,
- lisääntynyt työmotivaatio ja -tyytyväisyys.

Järjestelmätasolla hankkeiden odotetaan johtavan koulutusjärjestelmien ja nuorisopolitiikan nykyaikaistamiseen ja vahvistavan alan järjestelmien kykyä vastata nykymaailman suurimpiin haasteisiin: työllisyys, talouden vakaus ja talouskasvu sekä tarve edistää sosiaalisia, kansalais- ja monikulttuurisia taitoja, kulttuurienvälistä vuoropuhelua, demokraattisia arvoja ja perusoikeuksia, yhteiskunnallista osallisuutta, tasa-arvoisuutta ja aktiivista yhteiskunnallista osallistumista, kriittistä ajattelua ja medialukutaitoa.

Avaintoimen 2 onkin tarkoitus vaikuttaa seuraavasti:

- koulutuksen ja nuorisotyön laatu Euroopassa ja muualla maailmassa kohenee, ja niissä yhdistyvät lisääntynyt osaaminen ja vetovoima sekä paremmat osallistumismahdollisuudet kaikille, myös muita heikommassa asemassa oleville,
- koulutus- ja nuorisoalan järjestelmät vastaavat paremmin työmarkkinoiden tarpeita ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia ja kytkeytyvät läheisemmin elinkeinoelämään ja ympäröivään yhteisöön,
- perus- ja laaja-alaisten taitojen – joita ovat erityisesti yrittäjyystaidot, sosiaalisuuteen ja kansalaisuuteen liittyvät taidot, monikulttuuriset taidot ja kielitaito, kriittinen ajattelu, digitaaliset taidot sekä medialukutaito – opetuksen ja arvioinnin laatu paranee,
- erilaisten kansallisten koulutus- ja nuorisoalojen väliset synergiat ja yhteydet lisääntyvät ja siirtyminen niiden välillä helpottuu; osaamisen ja tutkintojen tunnistamista, tunnustamista ja avoimuutta lisäävien eurooppalaisten vertailuvälineiden käyttö tehostuu,
- oppimistulosten hyödyntäminen lisääntyy opetuksen ja oppimisen tukena, arvioinnissa sekä kuvattaessa ja määriteltäessä tutkintoja, tutkintojen osia ja opetussuunnitelmia,
- koulutus- ja nuorisoalan viranomaisten kesken syntyy alueiden ja valtioiden välistä uutta yhteistyötä, ja tällainen yhteistyö lisääntyy,
- tieto- ja viestintätekniikkaa ja avoimia oppimisresursseja käytetään strategisemmin ja yhdenmetymin koulutus- ja nuorisoalan järjestelmissä,
- kieltenopiskelumotivaatio lisääntyy innovatiivisten opetusmenetelmien ansiosta tai koska yhteydet työmarkkinoilla edellytettyyn käytännön kielitaitoon paranevat,
- käytännön, tutkimuksen ja politiikan välinen vuorovaikutus vahvistuu.

STRATEGISET KUMPPANUUSHANKKEET KOULUTUS- JA NUORISOALALLA

MITKÄ OVAT STRATEGISTEN KUMPPANUUSHANKKEIDEN TAVOITTEET JA PAINOPISTEET?

Strategisilla kumppanuushankkeilla on tarkoitus tukea innovatiivisten käytäntöjen kehittämistä, siirtämistä ja/tai toteutusta sekä sellaisten eurooppalaisten hankkeiden täytäntöönpanoa, joilla edistetään yhteistyötä, vertaisoppimista ja kokemusten vaihtoa.

Strategisia kumppanuushankkeita voi olla kahdenlaisia niiden tavoitteiden ja kokoonpanon mukaan:

▪ Innovaatioita tukevat strategiset kumppanuushankkeet

Hankkeiden odotetaan kehittävän innovatiivisia tuotteita ja/tai levittävän tai hyödyntävän tehokkaasti olemassa olevia tai hiljan kehitettyjä tuotteita tai innovatiivisia ideoita. Toimen innovaatiopuoleen vastatakseen hakijat voivat hakea tukea immateriaalisten tuotteiden tekemiseen ja tulostenlevitystilaisuuksiin. Nämä hankkeet ovat avoimia kaikille koulutus- ja nuorisoaloille.

▪ Hyvien käytäntöjen vaihtoa tukevat strategiset kumppanuushankkeet

Pää tavoitteena on antaa organisaatioille mahdollisuus kehittää ja vahvistaa verkostoja, parantaa niiden valmiuksia toimia kansainvälisesti sekä jakaa ja saada ideoita, käytäntöjä ja menetelmiä. Valituissa hankkeissa voidaan myös kehittää konkreettisia tuotteita, ja niiden odotetaan levittävän toimintojensa tuloksia. Tuotteiden ja tulosten on oltava kuitenkin oikein suhteutettuja hankkeen tavoitteisiin ja laajuuteen. Hankkeiden tuloksia ja toimintoja rahoitetaan hankehallinnon ja -toteutuksen tuella. Tämän tyyppisiä hankkeita ei kuitenkaan tueta korkeakoulutukseen liittyvissä strategisissa kumppanuushankkeissa.

Riippumatta siitä, minkä hanketyypin hakija valitsee tai mihin alaan hanke kohdistuu, strategiaan kumppanuushankkeisiin voivat osallistua kaikki organisaatiot, jotka toimivat jollakin koulutus- tai nuorisoalan sektorilla tai muulla sosioekonomisella alalla, sekä organisaatiot, jotka toteuttavat eri aloille yhteisiä toimintoja (esim. paikallis- ja alueviranomaiset, osaamisen tunnustamisesta ja tunnustamisesta vastaavat keskuskeskukset, kaupakamarit, toimialajärjestöt, neuvontakeskukset ja kulttuurijärjestöt). Strategisissa kumppanuushankkeissa tulee olla mukana hankkeen painopisteen ja tavoitteiden kannalta sopivimmat kumppanit, jotka edustavat monenlaisia aloja. Näin hankkeissa voidaan tuottaa merkityksellisiä ja laadukkaita tuloksia kumppaneiden erilaisista kokemuksista, profiileista ja alakohtaista asiantuntemusta hyödyntäen.

Jotta strateginen kumppanuushanke voisi saada tukea, siinä on keskityttävä a) vähintään yhteen laaja-alaiseen painopisteeseen tai b) vähintään yhteen koulutus- ja nuorisoalaan liittyvään erityiseen painopisteeseen, johon hankkeella on suurin vaikutus. Painopisteet kuvataan alla olevassa luettelossa. Kansalliset toimistot voivat korostaa painopisteitä, joilla on erityistä merkitystä niiden kansallisessa kontekstissa ("EU:n painopisteet kansallisessa kontekstissa"). Kansallisten toimistojen on tiedotettava tästä mahdollisille hakijoille virallisilla verkkosivuillaan.

HORISONTAALISET PAINOPISTEET

- Olennaisten ja laadukkaiden taitojen ja osaamisen hankkiminen: tuetaan yksilöitä avaintaitojen hankinnassa ja kehittämisessä työllistyvyyden sekä sosioekonomisen ja ammatillisen kehityksen parantamiseksi. Avaintaitoja ovat muun muassa perustaidot, laaja-alaiset ja pehmeät taidot, yrittäjyystaidot, kielitaito ja digitaaliset taidot. Ohjelmasta tuetaan myös toimia, joilla kehitetään tällaisten taitojen arviointivälineitä tai levitetään tietoa niistä. Lisäksi tuetaan toimia, joissa sovelletaan oppimistuloksiin perustuvia menettelytapoja koulutus- ja nuorisoalan toimintojen toteuttamiseksi tai niiden laadukkuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arvioimiseksi.
- Sosiaalinen osallisuus: etusija annetaan toimille, joilla edistetään – etenkin innovatiivisten ja integroitujen menetelmien avulla – osallisuutta, moni- ja tasa-arvoisuutta, sukupuolten tasapuolista edustusta ja syrjimättömyyttä koulutus- ja nuorisoalan toiminnossa. Ohjelmasta tuetaan hankkeita, joiden tavoitteena on 1) auttaa kehittämään sosiaalisia ja monikulttuurisia taitoja, kansalaistaitoja, medialukutaitoa ja kriittistä ajattelua⁹⁸ sekä torjua syrjäytymistä,

⁹⁸ Tämä vastaa myös 30. toukokuuta 2016 annettuja neuvoston päätelmiä medialukutaidon ja kriittisen ajattelun kehittämisestä koulutuksen avulla.

segregaatiota, rasismia, kiusaamista ja väkivaltaa; 2) parantaa muita heikommassa asemassa olevien oppijoiden pääsyä ja osallistumista koulutukseen sekä heidän opintomenestystään ja vähentää oppimistulosten välisiä eroja.

- Digitaalisen ajan avoimet ja innovatiiviset käytännöt: etusija annetaan toimille, joilla edistetään innovatiivisia menetelmiä ja pedagogiikkaa sekä osallistavaa hallintoa (tarvittaessa) ja kehitetään oppimismateriaaleja ja -välineitä. Etusijalla ovat myös toimet, joilla tuetaan tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä koulutus- ja nuorisosalalla. Tällaisilla toimilla muun muassa tuetaan koulutuksen ja tutkimus- ja innovaatiotoiminnan välisten synergioiden syntymistä ja edistetään uusia teknologioita, jotka tuovat parannuksia koulutus- ja nuorisopolitiikkaan.
- Kouluttajat: etusija annetaan toimille, joilla edistetään parhaiden ja sopivimpien opettajaehdokkaiden työhönottoa, valintaa ja työhönohjausta, sekä toimille, joilla tuetaan laadukkaiden opetus-, koulutus- ja nuorisotoimintojen edistämistyötä. Ohjelmasta tuetaan kouluttajien (esim. opettajien, professorien, opinto-ohjaajien, mentorien) ja nuorisotyöntekijöiden ammatillista kehittymistä erityisesti kysymyksissä, jotka koskevat koulupudokkuutta, lähtökohdiltaan heikompia oppijoita, moninaisuutta luokkahuoneessa ja muissa opetustilanteissa sekä työssäoppimista.
- Taitojen ja pätevyyksien läpinäkyvyys ja tunnustaminen: etusija annetaan toimille, joilla helpotetaan työllistymistä, oppimista ja työvoiman liikkuvuutta sekä siirtymistä eri koulutusmuodoista ja -asteilta toiselle, koulutuksesta työelämään ja työpaikasta toiseen. Etusijalla ovat myös toimet, joilla edistetään tutkintojen ja oppimistulosten tunnustamista, läpinäkyvyyttä ja vertailukelpoisuutta muun muassa tarjoamalla parempia palveluja, tietoja ja ohjausta ammattitaitoja ja pätevyyksiä koskevissa kysymyksissä. Tällaisilla toimilla muun muassa edistetään innovatiivisia ratkaisuja, jotka liittyvät arkioppimisen sekä epävirallisen, sähköisen ja avoimen oppimisen kautta hankittujen pätevyyksien tunnustamiseen ja todentamiseen paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella, eurooppalaisella tai maailmanlaajuisella tasolla.
- Kestävät investoinnit, tuloksellisuus ja tehokkuus: etusija annetaan toimille, joilla tuetaan Euroopan investointiohjelman tehokasta toteuttamista. Tällaisilla toimilla muun muassa edistetään yksityisiä toimijoita ja pääomaa houkuttelevia rahoitusmalleja sekä tuetaan koulutus- ja nuorisopolitiikan ja -järjestelmien sekä koulutuksen laatua parantavien tutkimusperusteisten uudistusten suunnittelutyötä. Etusija annetaan myös toimille, joilla tuetaan innovatiivisia tapoja varmistaa kaikkien (sekä virallisten että epävirallisten) oppimismuotojen kestävä rahoitus, tulosrahoitus ja kustannusten jako mukaan lukien.

SEKTORIKOHTAISET PAINOPISTEET

Korkeakoulutuksessa etusijalla ovat seuraavat toimet, joilla vastataan EU:n korkeakoulutuksen nykyaikaistamissuunnitelman uudelleentarkastelua koskevassa julkisessa kuulemisessa määritettyihin haasteisiin:

- Kohennetaan opiskelijoiden tietämyksen ja taitojen laatua ja tarkoituksenmukaisuutta, edistetään opiskelijakeskeisempiä oppimistapoja, hyödynnetään paremmin tieto- ja viestintätekniikkaa, parannetaan korkeakoulujen yhteyksiä työnantajiin tai yhteiskunnallisiin yrityksiin.
- Tuetaan korkeakoulujen osallistumista yhteiskuntaan ja edistetään kansalaistaitoja ja monikulttuurisia taitoja.
- Tuetaan innovointia ja luovuutta luomalla kumppanuuksia ja moni- ja poikkitieteellisiä toimintatapoja sekä vahvistamalla korkeakoulutuksen alueellista roolia.
- Varmistetaan, että koulutus ja tutkimustoiminta vahvistavat toinen toistaan sekä kannustetaan hyvään opetukseen ja palkitaan siitä.
- Parannetaan institutionaalista ja järjestelmätason hallintoa, läpinäkyvyyttä ja palautemekanismeja.
- Edistetään kansainvälistymistä, tutkintojen tunnustamista ja liikkuvuutta ja tuetaan muutoksia Bolognan periaatteiden ja välineiden mukaisesti.

Yleissivistävässä koulutuksessa etusijalla ovat seuraavat toimet:

- Vahvistetaan koulujen opettajien ja johtajien, opettajankouluttajien ja muiden opetusalan ammattien profiilia tai profiileja toimilla, joilla on seuraavat tavoitteet: tehdään opetusurasta houkuttelevampi, vahvistetaan valintaa ja työhönottoa, parannetaan opettajien ammatillista kehittymistä ja liitetään sen eri vaiheet yhteen jatkumoksi, joka alkaa opettajien peruskoulutuksesta ja etenee työnopastukseen ja täydennyskoulutukseen, tuetaan opettajia siten, että he kykenevät käsittelemään moninaisuutta luokkahuoneessa (esim. toimimaan maahanmuuttotasaisten oppilaiden kanssa), tuetaan opettajia yhteistoiminnallisten ja innovatiivisten käytäntöjen käyttöönotossa, vahvistetaan johtajuutta koulutuksessa, kuten koulunjohtajien asemaa ja profiilia sekä koulujen jaettua johtajuutta ja opettajien johtajuutta.
- Edistetään taitojen ja osaamisen hankintaa esimerkiksi puuttumalla tehokkaan ja innovatiivisen opetuksen ja arvioinnin

avulla heikkoon menestykseen matematiikan, luonnontieteiden sekä luku- ja kirjoitustaidon perustaidoissa. Edistetään yrittäjyyskasvatusta ja kriittistä ajattelua erityisesti opettamalla luonnontieteitä ympäristö- ja kulttuurikontektissa. Otetaan kielenopetuksessa ja -oppimisessa käyttöön kokonaisvaltainen lähestymistapa, joka perustuu yhä monikulttuurisemmiksi muuttuvissa koululuokissa esiintyvään moninaisuuteen.

- Autetaan kouluja torjumaan koulupudokkuutta ja syrjäytymistä ja tarjoamaan laadukasta opetusta, joka mahdollistaa opinnoissa menestymisen kaikille opiskelijoille heikoimmista parhaiten suoriutuviin, myös maahanmuuttotataustaisille lapsille, joilla saattaa esiintyä erityisiä (esim. kielellisiä) haasteita. Vahvistetaan koulujen kaikkien toimijoiden keskinäistä yhteistyötä sekä yhteistyötä perheiden ja muiden ulkoisten sidosryhmien kanssa. Helpotetaan siirtymistä eri koulutusasteilta toiselle. Tuetaan kokonaisvaltaisten ja yhteistoiminnallisten opetus- ja oppimismenetelmien käyttöä edistävien koulujen verkostoitumista ja parannetaan arviointia ja laadunvarmistusta.
- Tuetaan toimia, joilla parannetaan mahdollisuuksia saada edullista ja laadukasta varhaiskasvatusta. Parannetaan varhaiskasvatusjärjestelmien laatua ja tarjontaa, jotta voidaan tukea lasten iänmukaista kehitystä, saavuttaa parempia oppimistuloksia ja varmistaa, että kaikki pääsevät onnistuneesti koulutuksen alkuun. Pyritään erityisesti viemään eteenpäin EU:n varhaiskasvatuksen laatukehystä ja huolehtimaan siitä, että varhaiskasvatuksen hyödyt kantavat muillekin koulutusoille, sekä edistämään hankkeita, joissa kehitetään uusia varhaiskasvatuksen toteutus-, hallinto- ja rahoitusmalleja.

Ammatillisessa koulutuksessa etusijalla ovat seuraavat toimet:

- Kehitetään ammatillisen koulutuksen yrityskumppanuuksia, joiden tavoitteena on edistää kaikenmuotoista työssäoppimista ja joissa kiinnitetään erityistä huomiota oppisopimuskoulutukseen. Kumppanuuksiin osallistuvat työmarkkinaosapuolet, yritykset ja ammatillisen koulutuksen tarjoajat, ja niissä keskitytään erityisesti paikalliseen ja alueelliseen ulottuvuuteen, jotta saadaan aikaan konkreettisia tuloksia paikan päällä.
- Ammatillisen koulutuksen tarjonnan laadun parantamiseksi perustetaan palautejärjestelmiä, joilla koulutuksen tarjonta voidaan mukauttaa tuloksiin. Tällaisia järjestelmiä ovat muun muassa tutkinnon suorittaneiden seurantarjestelmät, joita luodaan osana ammatillisen koulutuksen laadunvarmistusjärjestelmiä EQAVET-suositusten mukaisesti.
- Vahvistetaan edelleen avaintaitojen roolia ammatillisessa koulutuksessa ja yhteisiä menetelmiä, joilla avaintaidot sisällytetään opetussuunnitelmiin, sekä hankitaan, saavutetaan ja arvioidaan opetussuunnitelmiin perustuvia oppimistuloksia. Pääpaino tulisi asettaa sekä ammatilliseen peruskoulutukseen että ammatilliseen jatkokoulutukseen.
- Parannetaan kaikkien kohderyhmien mahdollisuuksia saada koulutusta ja suorittaa tutkinto kiinnittäen erityistä huomiota vähäisen ammattitaidon omaaviin henkilöihin. Tämä tapahtuu etenkin lisäämällä ammatillisen jatkokoulutuksen laatua, tarjontaa ja siihen pääsyä, tunnustamalla epävirallisen ja arkioppimisen tuloksia, edistämällä työssäoppimismahdollisuuksia sekä tarjoamalla tehokkaita ja integroituja ohjauspalveluita ja joustavia oppimisväyliä.
- Otetaan käyttöön perus- ja jatkokoulutusta koskevia järjestelmällisiä menettelytapoja sekä perus- ja jatkokoulutusmahdollisuuksia ammatillisten oppilaitosten opettajille, kouluttajille ja mentoreille sekä oppilaitoksissa että työpaikoilla keskittyen tehokkaan, avoimen ja innovatiivisen koulutuksen kehittämiseen tieto- ja viestintätekniikan avulla.

Aikuiskoulutuksessa etusijalla ovat seuraavat toimet:

- Parannetaan ja lisätään sellaista korkealaatuisten oppimismahdollisuuksien tarjontaa, jossa huomioidaan vähäisen ammattitaidon tai alhaisen koulutustason omaavien yksittäisten aikuisten tarpeet, jotta he voivat hankkia luku- ja kirjoitustaidon, laskutaidon tai digitaalisia taitoja. Tunnustetaan myös arkioppimisen tai epävirallisen oppimisen kautta hankittuja taitoja.
- Parannetaan koulutuksen kysyntää ja vastaanottamista tehokkailla palveluntarjonta-, ohjaus- ja motivointistrategioilla, jotka kannustavat vähäisen ammattitaidon tai alhaisen koulutustason omaavia aikuisia kehittämään ja parantamaan luku- ja kirjoitustaitoaan, laskutaitoaan ja digitaalisia taitojaan.
- Laajennetaan ja kehitetään aikuiskouluttajien pätevyyttä opettaa vähäisen ammattitaidon tai alhaisen koulutustason omaaville aikuisille tehokkaasti (myös tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäen) etenkin luku- ja kirjoitustaitoa, laskutaitoa ja digitaalisia taitoja.

Nuorisoalalla etusijalla ovat seuraavat toimet:

- Edistetään laadukasta nuorisotyötä. Etusija annetaan hankkeille, joilla autetaan parantamaan nuorisotyöntekijöiden ja nuorisotyön valmiuksia; autetaan nuorisotyöntekijöitä kehittämään ja jakamaan tehokkaita menetelmiä, joiden avulla saadaan yhteys syrjäytyneisiin ja ehkäistään rasismia ja suvaitsemattomuutta nuoren parissa; lisätään muita heikommassa asemassa olevien nuorten (myös työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten) osallisuutta ja työllistävyyttä kiinnittäen erityistä huomiota syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin sekä maahanmuuttotilanteisiin nuoriin, myös hiljattain saapuneisiin maahanmuuttajiin ja pakolaisnuoriin; edistetään kulttuurienvälistä vuoropuhelua ja lisätään tietoa yhteiskunnallisesta moninaisuudesta sekä sen hyväksyntää; avataan nuorisotyötä monialaiselle yhteistyölle, minkä avulla saadaan enemmän synergioita nuoria koskevien kaikkien eri toimintamuotojen välille; helpotetaan nuorten siirtymistä nuoruudesta aikuisuuteen ja erityisesti integroitumista työmarkkinoille; kehitetään nuorten osaamista, laaditaan laatustandardeja sekä eettisiä ja ammatillisia ohjeistoja; lujitetaan nuorisopolitiikan ja -tutkimuksen yhteyksiä käytäntöön; lisätään tietoutta nuorten tilanteesta ja nuorisopolitiikasta, parannetaan nuorisotyön sekä arkioppimisen ja epävirallisen oppimisen tunnistamista ja tunnustamista EU:n tasolla sekä valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.
- Edistetään voimaannuttamista: vahvistetaan monialaista yhteistyötä, mikä mahdollistaa synergiat nuoria koskevien kaikkien eri toimintamuotojen välillä, painottaen erityisesti nuorten ja varsinkin syrjäytymisvaarassa olevien nuorten oikeuksia, autonomiaa, osallistumista – myös verkko-osallistumista – ja nuorten aktiivista kansalaisuutta hankkeilla, joilla on seuraavat tavoitteet: edistetään kaikkien nuorten vahvempaa osallistumista demokraattiseen toimintaan ja kansalaistoimintaan EU:ssa; laajennetaan ja syvennetään nuorten osallistumista politiikkaan ja yhteiskunnalliseen toimintaan paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella, EU:n tai maailmanlaajuisella tasolla; edistetään vapaaehtoistoimintaa nuorten keskuudessa; lisätään kaikkien nuorten sosiaalista osallisuutta ottaen huomioon EU:n perusarvot; edistetään moniarvoisuutta, kulttuurien- ja uskontojenvälistä vuoropuhelua sekä vapautta, suvaitsevuutta ja ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevia yhteisiä arvoja; edistetään nuorten kriittistä ajattelua ja medialukutaitoa; parannetaan nuorten oma-aloitteisuutta erityisesti yhteiskunnallisella alalla; tarjotaan nuorille mahdollisuus olla yhteydessä vaaleilla valittuihin poliittisiin päättäjiin sekä viranomaisiin, eturyhmiin, kansalaisjärjestöihin tai yksittäisiin kansalaisiin, ilmaista näille mielipiteensä ja vaikuttaa näihin missä tahansa nuorten elämään vaikuttavissa poliittisissa tai yhteiskunnallisissa prosesseissa.
- Edistetään nuorten yrittäjyyskasvatusta ja yhteiskunnallista yrittäjyyttä. Ensisijaisesti tuetaan eurooppalaisia nuorisaloitteita, joissa nuorten ryhmät voivat toteuttaa käytännössä ideoitaan muun muassa yhteiskunnallisissa yrityksissä, joiden tarkoituksena on ratkaista nuorten päivittäisessä elämässä ilmeneviä haasteita ja havaittuja ongelmia.

MITÄ STRATEGISIA KUMPPANUUSHANKETOIMINTOJA TUETAAN?

Strategiset kumppanuushankkeet toteuttavat hanketyypin mukaan hankkeen elinkaaren aikana yleensä monenlaisia toimintoja, esimerkiksi:

- organisaatioiden välisen yhteistyön ja niiden välisten verkostojen vahvistaminen,
- koulutus- ja nuorisoalan **innovatiivisten käytäntöjen** kokeilu ja/tai toteuttaminen,
- virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankittujen **tietojen, taitojen ja osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen** helpottaminen,
- **alueviranomaisten yhteistyö**, jonka tarkoituksena on edistää koulutus- ja nuorisoalan järjestelmien kehittämistä ja niiden sisällyttämistä paikallisiin ja alueellisiin kehittämistoimiin,
- toiminnot, joilla autetaan **vammaisia tai erityistarpeisia oppijoita** suorittamaan koulutuksia loppuun ja helpotetaan heidän siirtymistään työmarkkinoille, myös torjumalla syrjäytyneiden yhteisöjen **erottelua ja syrjintää** koulutuksessa,
- toiminnot, joilla valmennetaan opetus- ja koulutusalan ammattilaisia vastaamaan **tasapuolisuutta, moninaisuutta ja osallisuutta** koskeviin haasteisiin opetuksessa,
- toiminnot, joilla edistetään pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja uusien maahanmuuttajien integrointia ja lisätään tietoisuutta Euroopan pakolaiskriisistä,
- yrittäjähengen ja yrittäjyystaitoja vahvistavat eurooppalaiset nuorisoaloitteet, joiden tarkoituksena on **aktiivisen kansalaisuuden ja yrittäjyyden (myös yhteiskunnallisen yrittäjyyden)** edistäminen ja joita toteuttaa yhdessä vähintään kaksi nuorten ryhmää eri maista.

Strategisissa kumppanuushankkeissa voidaan myös järjestää yksittäisille henkilöille tarkoitettuja maidenvälisiä **oppimis-, opetus- ja koulutustoimintoja**, jos ne tuovat lisäarvoa hankkeen tavoitteiden saavuttamiseen. Jotkut näistä toiminnoista sopivat erityisen hyvin yhdelle tai useammalle koulutus- tai nuorisoalalle alla olevan taulukon mukaisesti. Tarkempia tietoja tuettavista toiminnoista on liitteessä I.

Toimintotyyppi	Erityinen merkitys
Oppijoiden monimuotoliikkuvuus	kaikille koulutus- ja nuorisoaloille
Oppilasryhmien lyhytkestoiset vaihdot	yleissivistävään koulutukseen
Intensiivikurssit	korkeakoulutukseen
Pitkäkestoinen oppilasliikkuvuus	yleissivistävään koulutukseen
Pitkäkestoiset opetus- tai koulutusjaksot	korkeakoulutukseen, ammatilliseen ja aikuiskoulutukseen
Nuorisotyöntekijöiden pitkäkestoiset liikkuvuusjaksot	nuorisoalalle
Henkilöstön yhteiset lyhytkestoiset koulutustapahtumat	kaikille koulutus- ja nuorisoaloille

KUKA VOI OSALLISTUA STRATEGISEEN KUMPPANUUSHANKKEESEEN?

Strategisissa kumppanuushankkeissa on yleensä kyse ohjelmamaiden organisaatioiden välisestä yhteistyöstä. Myös kumppanimaiden organisaatiot voivat kuitenkin osallistua strategiseen kumppanuushankkeeseen kumppaneina (mutta eivät hakijoina), jos ne tuovat olennaista lisäarvoa hankkeeseen.

Hankkeeseen virallisesti osallistuvien ja EU:n rahoitusta saavien organisaatioiden lisäksi strategisissa kumppanuushankkeissa voi olla mukana myös julkisella tai yksityisellä sektorilla toimivia assosioituneita kumppaneita, jotka osallistuvat hankkeeseen toteuttamalla tiettyjä tehtäviä/toimintoja hankkeessa tai tukemalla sen tulosten levittämistä tai jatkuvuustoimia. Sopimushallintaan liittyvissä asioissa assosioituneita kumppaneita ei pidetä hankekumppaneina, eivätkä ne saa rahoitusta. Niiden osallistuminen ja tehtävät hankkeessa ja sen eri toiminnoissa on kuitenkin kuvattava selkeästi.

MITKÄ OVAT STRATEGISEN KUMPPANUUSHANKKEEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavassa taulukossa esitetään muodolliset kriteerit, jotka strategisen kumppanuushankkeen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea.

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset osallistujaorganisaatiot	Osallistujaorganisaatioita voivat olla kaikki ohjelmamaissa tai maailman kumppanimaissa sijaitsevat julkiset tai yksityiset organisaatiot (ks. kohta ”Tukikelpoiset maat” oppaan A-osassa). Esimerkkejä tällaisista organisaatioista: ▪ korkeakoulu, ▪ koulu/oppilaitos/koulutuskeskus (kaikki asteet esiasteesta toiseen asteeseen sekä ammatillinen koulutus ja aikuiskoulutus), ▪ voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö, ▪ julkinen tai yksityinen pieni, keskisuuri tai suuri yritys (myös yhteiskunnallinen yritys), ▪ paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö, ▪ työmarkkinajärjestö tai muu työelämän edustaja, myös kauppa- tai teollisuuskamari, käsityö- tai muu ammatillinen yhdistys tai ammattiyhdistys, ▪ tutkimuslaitos, ▪ säätiö, ▪ yritysten yhteinen koulutuskeskus, ▪ yhteiskoulutusta tarjoava yritys, ▪ kulttuurijärjestö, kirjasto tai museo, ▪ ammatinvalinta- ja ura-ohjausta, ammatillista ohjausta ja tietopalveluja tarjoava elin, ▪ epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankittuja tietoja, taitoja ja osaamista tunnustava elin, ▪ eurooppalainen nuorisoalan kansalaisjärjestö, ▪ nuorten ryhmä, joka toimii nuorisotyössä, mutta ei välttämättä nuorisojärjestön yhteydessä (ts. nuorten vapaa ryhmä)⁹⁹. Ohjelmamaiden korkeakouluilla täytyy olla voimassa oleva korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja. Kumppanimaiden osallistuvilta korkeakouluilta ei edellytetä Erasmus-peruskirjaa, mutta niiden on hyväksyttävä sen periaatteet.
Kuka voi hakea?	Hakijana voi olla mikä tahansa jonkin ohjelmamaan osallistujaorganisaatio. Se jättää hakemuksen kaikkien hankkeissa mukana olevien osallistujaorganisaatioiden nimissä.
Osallistujaorganisaatioiden määrä ja profiili	Strateginen kumppanuushanke on kansainvälinen, ja siihen kuuluu vähintään kolme organisaatiota kolmesta eri ohjelmamaasta. Osallistujaorganisaatioille ei ole asetettu enimmäismäärää, mutta hankkeiden hallintoon ja toteutukseen varattavalla rahoituksella on yläraja (joka vastaa 10:tä osallistujaorganisaatiota). Kaikki osallistujaorganisaatiot on nimettävä tukea haettaessa. Seuraaventyyppisissä hankkeissa voi kuitenkin poikkeuksellisesti olla mukana vain kaksi organisaatiota vähintään kahdesta eri ohjelmamaasta: ▪ nuorisoalan strategiset kumppanuushankkeet, ▪ strategiset kumppanuushankkeet, joissa on mukana vain kouluja.¹⁰⁰ Tämän tyyppisissä kumppanuushankkeissa tukea voidaan hakea ainoastaan hankkeille, jotka edistävät hyvien käytäntöjen vaihtoa ohjelmamaiden organisaatioiden välillä.

⁹⁹ Vapaissa nuorten ryhmissä joku ryhmän jäsenistä toimii ryhmän edustajana ja vastuuhenkilönä.

¹⁰⁰ Tämän tyyppisissä kumppanuushankkeissa sovelletaan erityistä tukikelpoisten koulujen määritelmää riippuen maasta, jossa koulu on rekisteröity. Tukikelpoisten koulujen määritelmä ja/tai luettelo julkaistaan kunkin kansallisen toimiston verkkosivuilla. Huomaa lisäksi, että pelkissä koulujen välisissä strategisissa kumppanuushankkeissa vain sopimusmalli poikkeaa muista strategisista kumppanuushankkeista, ja se perustuu yhden edustajan sopimusmalliin. Lisätietoa löytyy tämän oppaan osasta C. Voit pyytää lisätietoja myös oman maasi kansalliselta toimistolta.

Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Strategisen kumppanuushankkeen kaikkien toimintojen on tapahduttava hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden sijaintimaissa. Toimintoja voi myös tapahtua Euroopan unionin toimielimen sijaintipaikassa, vaikka hankkeeseen ei osallistuisikaan organisaatioita toimielimen sijaintimaasta.¹⁰¹ Lisäksi strategiseen kumppanuushankkeeseen osallistuvat assosioituneet kumppanit voivat järjestää omissa maissaan tulostenlevitystilaisuuksia, jos ne perustellaan asiaankuuluvasti hankkeen tavoitteiden kannalta.
Hankkeen kesto	▪ Korkeakoulutusalan kumppanuushankkeet: 24–36 kuukautta. ▪ Ammatillisen, yleissivistävän ja aikuiskoulutuksen kumppanuushankkeet: 12–36 kuukautta. ▪ Nuorisoalan kumppanuushankkeet: 6–36 kuukautta. Kesto on valittava hakuvaiheessa hankkeen tavoitteen ja niiden toimintojen tyyppin perusteella, joita hankkeessa on sen elinkaaren aikana tarkoitus toteuttaa. Strategisen kumppanuushankkeen kesto voidaan poikkeustapauksessa pidentää edunsaajan pyynnöstä ja kansallisen toimiston suostumuksella korkeintaan kuusi kuukautta, kunhan kokonaiskesto ei ylitä kolmea vuotta. Kokonaistuen määrä ei tällöin muutu. Kaikkien hankkeiden on joka tapauksessa päättyttävä viimeistään 31. elokuuta 2020.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään hakijaorganisaation kansalliseen toimistoon.¹⁰² Kumppaniryhmä voi hakuaikaa kohden jättää vain yhden hakemuksen yhteen kansalliseen toimistoon.
Milloin hakemus jätetään?	▪ Korkeakoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, yleissivistävän koulutuksen ja aikuiskoulutuksen alan strategiset kumppanuushankkeet: ▪ Syyskuun 1. ja joulukuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 29. maaliskuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). ▪ Nuorisoalan strategiset kumppanuushankkeet: Hakijoiden on jätettävä hankehakemuksensa seuraaviin ajankohtiin mennessä: ▪ Kesäkuun 1. päivän ja syyskuun 30. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 2. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). ▪ Syyskuun 1. päivän ja seuraavan vuoden tammikuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 26. huhtikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). ▪ Helmikuun 1. päivän ja toukokuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään edellisen vuoden 4. lokakuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). Nuorisoalan strategiset kumppanuushankkeet: Kansalliset toimistot voivat avata kunkin kolmesta hakuajasta molemmille hanketyypeille (eli innovaatioiden tukeminen ja hyvien käytäntöjen vaihdon tukeminen) tai vain tietyille hanketyypille. Hakijoita pyydetään tarkistamaan asia oman kansallisen toimistonsa verkkosivuilta.
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

¹⁰¹ Euroopan unionin toimielinten sijaintipaikat ovat Bryssel, Frankfurt, Luxemburg, Strasbourg ja Haag.

¹⁰² Tärkeää: toisen maan kansallisten viranomaisten valvonnassa olevat koulut (esim. ranskalainen koulu "lycée français", saksalaiset koulut ja Yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministeriön henkilöstön lapsille tarkoitetut koulut) jättävät hakemuksensa kyseisen koulun valvonnasta vastaavan maan kansalliseen toimistoon.

Jos strategisessa kumppanuushankkeessa on tarkoitus toteuttaa kansainvälisiä oppimis-, opetus- ja koulutustoimintoja, sen on edellä mainittujen kriteerien lisäksi täytettävä seuraavat kriteerit:

Tukikelpoiset toiminnot	▪ Monimuotoliikkuvuus, joka sisältää sekä oppilaiden/oppijoiden lyhytkestoista konkreettista liikkuvuutta (viidestä päivästä kahteen kuukauteen, matkapäivät pois lukien) että virtuaaliliikkuvuutta. ▪ Oppilasryhmien lyhytkestoiset vaihdot (viidestä päivästä kahteen kuukauteen, matkapäivät pois lukien). ▪ Korkeakouluopiskelijoiden intensiivikurssit (viidestä päivästä kahteen kuukauteen, matkapäivät pois lukien), joissa on mukana kutsuttuna korkeakoulutuksen opetushenkilöstöä ja muita relevantteja korkeakoulutuksen asiantuntijoita. ▪ Pitkäkestoinen oppilasliikkuvuus (2–12 kuukautta). ▪ Pitkäkestoiset opetus- tai koulutusjaksot (2–12 kuukautta). ▪ Nuorisotyöntekijöiden pitkäkestoiset liikkuvuusjaksot (2–12 kuukautta). ▪ Henkilöstön yhteiset lyhytkestoiset koulutustapahtumat (kolmesta päivästä kahteen kuukauteen, matkapäivät pois lukien). Jotkin edellä luetelluista toiminnoista eivät liity kaikkiin koulutus- ja nuorisoalan sektoreihin vaan vain osaan niistä. Lisätietoja on kohdassa ”Strategiset kumppanuushankkeet” oppaan liitteessä I. Oppijoihin liittyvät toiminnot taikka henkilöstön tai nuorisotyöntekijöiden pitkäkestoiset toiminnot eivät ole tukikelpoisia, jos lähettävä tai vastaanottava maa on kumppanimaa. Henkilöstön yhteiset lyhytkestoiset koulutustapahtumat ja kumppanimaiden henkilöstön opetusjaksot intensiivikursseilla ovat tukikelpoisia.
Tukikelpoiset osallistujat	▪ Osallistuvaan korkeakouluun kirjoittautuneet opiskelijat, jotka suorittavat johonkin tunnustettuun tutkintoon johtavia opintoja, aina tohtoriopintoihin asti (intensiivikursseissa ja monimuotoliikkuvuudessa). ▪ Oppisopimusopiskelijat, ammattiopiskelijat, aikuisopiskelijat, oppilaat ja monimuotoliikkuvuuteen osallistuvat nuoret. ▪ Kaikenikäiset oppilaat ja heidän mukanaan seuraava koulujen opetushenkilöstö (oppilasryhmien lyhytkestoissa vaihdoissa). ▪ Strategiseen kumppanuushankkeeseen osallistuvan koulun vähintään 14-vuotiaat päätoimiset oppilaat (pitkäkestoisessa oppilasliikkuvuudessa). ▪ Osallistujaorganisaation palveluksessa työskentelevät professorit, opettajat, kouluttajat sekä opetus- ja hallintohenkilöstö¹⁰³; nuorisotyöntekijät.
Osallistujamäärä	▪ Vain hyvien käytäntöjen vaihtoa tukevat strategiset kumppanuushankkeet: rahoitusta voi oppimis-, opetus- ja koulutustoiminnoissa saada enintään 100 osallistujalle/hanke (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien).

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Strategisten kumppanuushankkeiden koko voi vaihdella hankkeen tavoitteiden, osallistujaorganisaatioiden, odotettujen vaikutuksien ja muiden tekijöiden mukaan, ja ne voivat mukauttaa toimintonsa näiden mukaisesti. Osallistujaorganisaatiot voivat tämän toimen ansiosta hankkia kokemusta kansainvälisestä yhteistyöstä ja parantaa valmiuksiaan ja tuottaa samalla laadukkaita ja innovatiivisia tuloksia. Hankkeen laadullisessa arvioinnissa otetaan huomioon yhteistyön tavoitteet ja mukana olevien organisaatioiden luonne.

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

¹⁰³ Yleissivistävän koulutuksen alalla tähän kuuluvat kouluissa toimivat henkilöt, kuten koulutarkastajat, opinto-ohjaajat, pedagogiset neuvonantajat ja psykologit.

Hankkeen relevanssi (enintään 30 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - Ohjelmatoimen tavoitteet ja painopisteet (ks. ”Mitkä ovat strategisen kumppanuushankkeen tavoitteet ja painopisteet?”). - Keskittyminen horisontaaliseen painopisteeseen ”osallistaminen koulutuksessa ja nuorisotyössä”. - Keskittyminen kansallisen toimiston ilmoittamaan yhteen tai useampaan ”EU:n painopisteeseen kansallisessa kontekstissa”. ▪ Missä määrin hakemus täyttää seuraavat vaatimukset: - Se perustuu aitoon ja riittävään tarveanalyysiin. - Tavoitteet on määritelty selkeästi ja realistisesti, ja ne liittyvät osallistajaorganisaatioiden ja kohderyhmien kannalta merkityksellisiin asioihin. - Sen avulla voidaan luoda koulutus- ja nuorisoalan eri sektorien välisiä synergioita. - Hakemus on innovatiivinen ja/tai täydentää osallistajaorganisaatioiden aiemmin toteuttamia muita hankkeita. - Se tuottaa eurooppalaista lisäarvoa tuloksilla, joihin ei päästäisi vain yhdessä maassa toteutettavilla toiminnoilla.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 20 pistettä)	▪ Työohjelman selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, seuranta-, arviointi- ja tulostenlevitysvaiheet. ▪ Hankkeen tavoitteiden ja ehdotettujen toimintojen keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Ehdotettujen menetelmien laatu ja käyttökelpoisuus. ▪ Laadunvalvontatoimenpiteet ja niiden soveltuvuus sen varmistamiseen, että hanke toteutetaan laadukkaasti aikataulua ja budjettia noudattaen. ▪ Hankkeen kustannustehokkuus ja se, onko kullekin toiminnolle osoitettu asianmukaiset resurssit. Jos hankesuunnitelmaan sisältyy oppimis-, opetus- tai koulutustoimintoja, ▪ edistävätkö nämä toiminnot hankkeen tavoitteita, ja onko niissä asianmukainen määrä osallistujia, ▪ mikä on niiden järjestelyjen laatu, joilla tunnustetaan ja tunnustetaan osallistujien oppimistulokset avoimuutta ja tunnustamista lisäävien unionin välineiden ja periaatteiden mukaisesti?
Hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu (enintään 20 pistettä)	• Missä määrin hanke täyttää seuraavat vaatimukset: - Siinä on mukana tarkoituksenmukainen yhdistelmä toisiaan täydentäviä osallistajaorganisaatioita, joiden profiili, kokemus ja asiantuntemus takaavat hankkeen kaikinpuolisen onnistumisen. - Vastuun- ja tehtävänjako osoittaa, että kaikki osallistajaorganisaatiot ovat sitoutuneita hankkeeseen ja osallistuvat sen toteuttamiseen aktiivisesti. - Jos se on hanketyypin kannalta olennaista, hankkeeseen osallistuu organisaatioita, jotka edustavat koulutus- ja nuorisotoiminnan eri sektoreita sekä muita sosioekonomisia aloja. - Hankkeessa on mukana tähän ohjelmatoimeen ensi kertaa osallistuvia. • Käytössä on tehokkaita järjestelyt osallistajaorganisaatioiden keskinäistä sekä niiden ja muiden sidosryhmien välistä koordinaatiota ja viestintää varten. • Hankkeeseen mahdollisesti osallistuva kumppanimaan organisaatio tuo siihen olennaista lisäarvoa (jos tämä edellytys ei täyty, hanketta ei voida valita).

Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 30 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistujaorganisaatioihin hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Tulostenlevityssuunnitelman laatu: niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistujaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella. ▪ Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia. ▪ Hankkeen jatkuvuuden varmistamiseksi laadittujen suunnitelmien laatu: hankkeen edellytykset jatkaa vaikuttamista ja tulosten tuottamista EU:n tuen päättymisen jälkeen.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 15 pistettä kohdissa "hankkeen relevanssi" ja "vaikuttavuus ja tulosten levittäminen" ja 10 pistettä kohdissa "hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu" ja "hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu"). Hakemuksille, jotka eivät koske vähintään yhtä ohjelmatoimen painopistettä, ei myönnetä rahoitusta.

MITÄ MUUTA TÄSTÄ TOIMESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

Strategisissa kumppanuushankkeissa tuetaan monenlaisia toimintoja laadukkaiden hankkeiden toteuttamiseksi, organisaatioiden kehityksen ja modernisoinnin tukemiseksi ja Euroopan, kansallisen ja alueellisen tason päätöksenteon kehittämiseksi.

Strategisten kumppanuushankkeiden koko voi vaihdella hankkeen tavoitteiden, osallistujaorganisaatioiden, odotettujen vaikutuksien ja muiden tekijöiden mukaan, ja ne voivat mukauttaa toimintonsa näiden mukaisesti.

Näiden erilaisten toimintojen ja hankemuotojen joukossa seuraavilla strategisilla kumppanuushankkeilla on tiettyjä ominaisuuksia:

STRATEGISET KUMPPANUUSHANKKEET, JOISSA ON MUKANA VAIN KOULUJA

Näiden yleissivistävän koulutuksen strategisten kumppanuushankkeiden tavoitteena on tukea hyvien käytäntöjen vaihtoa eri ohjelmamaiden koulujen välillä. Usein yhteistyöhön sisältyy hankkeeseen osallistuvien koulujen luokkavaihtoja, eTwinning-hankkeita ja/tai pitkäkestoista oppilasliikkuvuutta. Tämän strategisen kumppanuushankemuodon erityisyytenä on edunsaajien kanssa tehtävän sopimuksen muoto. Vaikka yksi hankkeeseen osallistuvista kouluista toimii sen vetäjänä ja jättää hakemuksen kaikkien osallistuvien koulujen puolesta, jokainen osallistuva koulu allekirjoittaa erillisen hankesopimuksen oman maansa kansallisen toimiston kanssa hankkeen hyväksymisen jälkeen. Hakijakoulu hoitaa kuitenkin koordinoitavaksi koko hankkeen ajan ja vastaa hanketulosten raportoinnista.

YLEISSIVISTÄVÄN KOULUTUKSEN ALUEELLISEN YHTEISTYÖN STRATEGISET KUMPPANUUSHANKKEET

Yleissivistävän koulutuksen alalla toteutettavissa strategisissa kumppanuushankkeissa tukea voidaan hakea hankkeille, jotka perustuvat eri maiden alueiden tai kuntien rajat ylittävään yhteistyöhön. Tällaisten kumppanuushankkeiden erityispiirteenä on paikallisten ja/tai alueellisten opetusviranomaisten strateginen osallistuminen hankkeeseen. Jotta hankkeille voitaisiin myöntää tukea, paikallis- tai alueviranomaisten tulisi ottaa päävastuu suunniteltaessa yhteisöllisiä toimintoja, joilla yhteisiin ongelmiin haetaan ratkaisua ottamalla kansalaisjärjestöt ja yksityisen sektorin järjestöt mukaan toimintaan koulujen kanssa.

EUROOPPALAISET NUORISOALOITTEET¹⁰⁴

Näiden nuorisoalan strategisten kumppanuushankkeiden tavoitteena on edistää nuorten yhteiskunnallista sitoutuneisuutta ja yrittäjähengettä. Aloitteiden aiheina voivat olla muun muassa

- yhteiskunnallisten yritysten, yhdistysten, kerhojen tai kansalaisjärjestöjen (tai niiden verkostojen) perustaminen,
- yrittäjyyskasvatusta (etenkin yhteiskunnallista yrittäjyyttä sekä tieto- ja viestintätekniikan käyttöä) koskevien kurssien ja koulutusjaksojen kehittäminen,
- tiedotus, medialukutaito, valistustoimet tai toimet, joilla lisätään nuorten sitoutumista kansalaisina (esimerkiksi keskustelutilaisuudet, konferenssit, tapahtumat, kuulemiset ja EU-aiheita koskevat aloitteet),
- paikallisyhteisöjen hyväksi toteutettavat toimet (esim. ikääntyneiden, vähemmistöryhmien, maahanmuuttajien, vammaisten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien tukeminen),
- taide- ja kulttuurialoitteet (kuten näytelmät, näyttelyt, musiikkiesitykset ja keskustelufoorumit).

Tämän strategisen kumppanuushankemuodon erityisyytenä on, että nuoret itse tekevät aloitteen, suunnittelevat ja toteuttavat sen. Hankehakemuksen tekevät nuorten vapaat ryhmät.

SYRJÄISIMMILTÄ ALUEILTA JA MERENTAKAISISTA MAISTA JA ALUEILTA TULEVAT TAI NIILLE LÄHTEVÄT OSALLISTUJAT, JOTKA OSALLISTUVAT EUROOPPALAIISIIN OPPIMIS-, OPETUS- JA KOULUTUSTOIMINTOIHIN

Erasmus+ -ohjelman asetuksessa pyydetään ottamaan huomioon EU:n syrjäisimpien alueiden sekä merentakaisen maiden ja alueiden maantieteellisen sijainnin aiheuttamat rajoitukset ohjelmaan osallistumiselle. Siksi on laadittu erityisiä rahoitussääntöjä, joiden avulla voidaan tukea näiltä alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeita matkakuluja, joihin ohjelman tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset ovat riittämättömiä.

Liikkuvuushanhakijat voivat hakea lisätukea syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien matkakuluihin rahoitustaulukon osassa ”poikkeukselliset kulut” (korkeintaan 80 % tukikelpoisista kokonaiskuluista: ks. kohta ”Rahoitussäännöt”). Tukea voidaan myöntää, jos hakija pystyy perustelemaan, että tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset eivät kata vähintään 70:tä prosenttia osallistujien matkakuluista.

MUUTA

Yllä olevien tietojen lisäksi **oppaan liitteessä I** on hyödyllisiä lisätietoja muun muassa muista pakollisista vaatimuksista sekä esimerkkejä tämän toimen mukaisista hankkeista. Kiinnostuneita organisaatioita kehoitetaan perehtymään huolellisesti liitteen I asianomaisiin osioihin ennen rahoitustuen hakemista.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Strategiset kumppanuushankkeet voivat vaihdella erikokoisten pienehköiden organisaatioiden (kuten koulujen tai nuorten vapaiden ryhmien) verrattain vaatimattomista yhteistyöhankkeista mutkikkaisiin ja suurimuotoisiin hankkeisiin, joissa kehitetään ja vaihdetaan innovatiivisia tuotoksia koulutus- ja nuorisoalan koko kentällä. Kustannukset määräytyvät luonnollisesti sen mukaan, minkä tyyppisestä hankkeesta on kyse.

Ehdotettu rahoitusmalli koostuu tämän vuoksi joukosta kululuokkia, joista hakijat valitsevat suunnittelemiinsa toimintoihin ja tavoittelemiinsa tuloksiin sopivat luokat. Kaikentyyppiset strategiset kumppanuushankkeet voivat sisällyttää hakemukseensa kaksi ensimmäistä kululuokkaa (”hankkeen hallinto ja toteutus” ja ”maidenväliset kokoukset”), koska kaikissa hankkeissa aiheutuu tällaisia kustannuksia. Muut kululuokat on tarkoitettu vain sellaisiin hankkeisiin varten, joissa tavoitteellaan vaativampia tuloksia: immateriaalisia tuotoksia tai tuotteita, tulosten levittämistä tai integroituja oppimis-, opetus- tai koulutustoimintoja. Jos se on hankkeeseen sisältyvien toimintojen tai sen tuotosten kannalta perusteltua, tukea voidaan lisäksi hakea poikkeuksellisiin kustannuksiin ja erityistarpeiden henkilöiden osallistumisesta aiheutuviin kustannuksiin.

¹⁰⁴ Eurooppalaisia nuorisoaloitteita koskevien hankkeiden vetäjien tulisi hakea tukea hyvien käytäntöjen vaihtoa tukevien strategisten kumppanuushankkeiden yhteydessä.

Hanketuen määrä lasketaan kertomalla 12 500 euroa hankkeen kestolla (kuukausissa), ja se on korkeintaan 450 000 euroa 36 kuukautta kestävässä hankkeissa.

Hankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

Myönnettävä enimmäistuki:
vaihteleva määrä, joka lasketaan kertomalla 12 500 euroa hankkeen kestolla (kuukausina) ja joka on korkeintaan 450 000 euroa 36 kuukautta kestäväälle hankkeelle

Osa alla olevissa taulukoissa ilmoitetuista enimmäismääristä on rajoitettu kuukausikohtaisesti ja lasketaan suhteellisesti niin, että kun myönnetty tukimäärä jaetaan hankekuukausien määrällä, tuloksena on korkeintaan 12 500 euroa. Edunsaajat voivat kuitenkin käyttää hanketta varten saamansa EU:n kokonaistuen mahdollisimman joustavasti hankkeen elinkaaren aikana ja sen mukaan, miten toiminnot on työsuunnitelman mukaan kronologisesti toteutettava.

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä		Myöntämiskäytäntö
Hankkeen hallinto ja toteutus	Hankkeen hallinto (esim. suunnittelu, talous, kumppaneiden välinen koordinointi ja viestintä); pienimuotoiset oppimis-/opetus-/koulutusmateriaalit, -välineet, -menetelmät jne., virtuaalinen yhteistyö ja paikalliset hanketoiminnot (esim. luokahuoneessa tapahtuva hanketyö oppijoiden kanssa, nuorisotyöhön liittyvät toiminnot sekä integroitujen oppimis-/koulutustoimintojen organisointi ja ohjaus); tiedotus, julkisuus ja tulosten levittäminen (esim. esitteet, lehtiset ja verkkotiedotus). Kansainvälisten nuorisaloitteiden täytäntöönpanoon liittyvät kustannukset.	Tuki yksikkökustannuksiin	Koordinoivan organisaation toiminnot: 500 euroa kuukaudessa	Enintään 2 750 euroa kuukaudessa	Perusteena strategisen kumppanuushankkeen kesto ja osallistujaorganisaatioiden määrä
		Tuki yksikkökustannuksiin	Muiden osallistujaorganisaatioiden toiminnot: 250 euroa kuukaudessa organisaatiota kohden		
Maidenväliset hankekokoukset	Osallistuminen hankekumppaneiden kokouksiin, joita isännöi jokin osallistujaorganisaatio ja joissa käsitellään hankkeen toteutusta ja koordinointia. Matka- ja oleskelukustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun yhdensuuntaisen matkan pituus on 100–1 999 km: 575 euroa osallistujaa ja kokousta kohden		Ehdollinen: Hakijoiden on perusteltava kokousten tarve sekä kokousten ja osallistujien määrät. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella.
			Kun matkan pituus on vähintään 2 000 km: 760 euroa osallistujaa ja kokousta kohden		

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Poikkeukselliset kulut	Alihankinnasta tai tavaroiden ja palvelujen hankinnasta aiheutuvat todelliset kustannukset. Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos kansallinen toimisto vaatii vakuuden.	Todelliset kustannukset	75 % tukikelpoisista kustannuksista. Enintään 50 000 euroa hanketta kohden (pois lukien vakuuden hankkimisesta aiheutuneet kustannukset)	Ehdollinen: Alihankinnan on liityttävä palveluihin, joita osallistujaorganisaatiot eivät perustelluista syistä voi itse tuottaa. Laitteet eivät voi olla tavanomaisia toimistolaitteita tai osallistujaorganisaatioiden yleensä käyttämiä laitteita.
Erityistuki	Vammaisiin osallistujiin suoraan liittyvät lisäkustannukset ¹⁰⁵	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: kustannukset on perusteltava hakulomakkeessa.

KOULUTUKSEN JA NUORISOALAN INNOVAATIOITA TUKEVIEN STRATEGISTEN KUMPPANUUSHANKKEIDEN LISÄRAHOITUS					
Immateriaaliset tuotokset	Hankkeen immateriaaliset tuotokset tai konkreettiset tulokset (esim. opetussuunnitelmat, opetus- ja nuorisotyöaineistot, avoimet oppimisresurssit, tietotekniset välineet, analyysit, selvitykset ja vertaisoppimismenetelmät)	Tuki yksikkökustannuksiin	B1.1 organisaation johtajatasen työntekijän hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden		Ehdollinen: Johtajista ja hallinto henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset oletetaan katetuiksi kululuokasta ”hankkeen hallinto ja toteutus”. Päällekkäisyyksien välttämiseksi hakijoiden on ilmoitettava, minkä tyyppisiin ja kuinka suuriin henkilöstökustannuksiin tukea haetaan ja eriteltävä nämä kustannukset tuotoksittain. Tämäntyyppistä tukea myönnetään vain, jos tuotokset ovat laadultaan ja määrältään huomattavia. On osoitettava, että tuotoksia voidaan käyttää ja hyödyntää laajemmin ja että niillä on vaikutusta.
			B1.2 tutkijan/opettajan/kouluttajan/nuorisotyöntekijän hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden		
			B1.3 asiantuntijan hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden		
			B1.4 hallintotyöntekijän hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden		
Tulostenlevitystilaisuudet	Kustannukset, jotka liittyvät kansallisiin tai kansainvälisiin konferensseihin, seminaareihin tai tapahtumiin, joissa jaetaan ja levitetään tietoa hankkeen immateriaalisista	Tuki yksikkökustannuksiin	100 euroa paikallista, eli järjestäjämaassa asuvaa osallistujaa kohden	Enintään 30 000 euroa hanketta	Ehdollinen: Tukea myönnetään vain tulostenlevitystilaisuuksille, jotka liittyvät suoraan hankkeen

¹⁰⁵ Mukaan lukien kansainvälisiin oppimis-, opetus- ja harjoittelutoimintoihin osallistuviin erityistarpeisiin osallistujiin ja heidän avustajiinsa/tukihenkilöihinsä suoraan liittyvät kustannukset. Näihin voivat sisältyä perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja yksilötukea koskevasta budjettikohdista.

	tuotoksista (pois lukien tapahtumassa mukana olevien osallistujaorganisaatioiden edustajien matka- ja oleskelukustannukset).		200 euroa kansainvälistä, eli muusta maasta tulevaa osallistujaa kohden	kohden	immateriaalisiin tuotoksiin. Hanke, jolle ei myönnetä immateriaalisiin tuotoksiin liittyvää tukea, ei voi saada tukea tulostenlevitystilaisuuden järjestämiseen.

STRATEGISEN KUMPPANUUSHANKKEEN PUITTEISSA JÄRJESTETTÄVIÄ MAIDENVÄLISIÄ OPPIMIS-, OPETUS- JA KOULUTUSTOIMINTOJA KOSKEVAT RAHOITUSSÄÄNNÖT (VALINNAINEN RAHOITUS)

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Ehdollinen: hakijoiden on perusteltava, miksi liikkuvuustoiminnot ovat välttämättömiä hankkeen tavoitteiden ja tulosten saavuttamiseksi. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ¹⁰⁶ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ¹⁰⁷ Hakijan on perusteltava hakulomakkeessa korkeita kotimaan sisäisiä matkakuluja koskeva rahoituspyyntö silloin, kun kulut ovat yli 225 euroa/edestakainen matka.
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
Täydennys korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin	Lisätuki: - Kotimaan sisäinen meno-paluumatka jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja (tai) rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja/tai - vastaanottavan maan sisäinen meno-	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	
			Yli 255 euron suuruiset kotimaan sisäiset matkakustannukset: 180 euroa osallistujaa kohden (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien) yhdeltä edestakaiselta matkalta ¹⁰⁸	

¹⁰⁶ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁰⁷ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

¹⁰⁸ Jos osallistuja esittää asianmukaiset perustelut hakulomakkeessa, sillä on oikeus saada kaksi täydennystä kotimaan sisäisiin korkeisiin matkakustannuksiin osallistuakseen samaan liikkuvuustoimintoon: toisen kotimaan sisäiseen matkaan jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja/tai rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja toisen vastaanottavaan maan sisäiseen matkaan syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen kohteeseen.

	paluumatka syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen määränpäähän (jatkoyhteyksiä tarjoavalta lentoasemalta tai päälentoasemalta ja (tai) rautatieasemalta/linja-autoasemalta)			
Yksilötuki	Päiväkohtainen yksikkökustannus, joka kattaa osallistujille ja avustajille/tukihenkilöille toiminnon aikana aiheutuneet oleskelukustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	Pitkäkestoiset opetus- tai koulutusjaksot	Toiminnon 14. päivään asti: B1.5 osallistujaa kohden päivässä +
			Nuorisotyöntekijöiden pitkäkestoiset liikkuvuusjaksot	Toiminnon 15.–60. päivä: B1.6 osallistujaa kohden päivässä +
			Henkilöstön yhteiset lyhytkestoiset koulutustapahtumat	Toiminnon 61. päivästä 12 kuukauteen: B1.7 osallistujaa kohden päivässä
			opetus tai asiantuntemuksen tarjoaminen intensiivikursseilla	Toiminnon 14. päivään asti: 100 euroa osallistujaa kohden päivässä +
			Kaikkien toimintojen avustajat/tukihenkilöt ¹⁰⁹	Toiminnon 15.–60. päivä: 70 euroa osallistujaa kohden päivässä
			Pitkäkestoinen oppilasliikkuvuus	B1.8 osallistujaa kohden kuukaudessa

¹⁰⁹ Avustajilla on oikeus samaan tukimäärään riippumatta siitä, osallistuvatko he lyhyt- vai pitkäkestoisin toimintoihin. Poikkeustapauksissa, joissa avustajan on oleskeltava ulkomailla yli 60 päivää, 60. päivän jälkeisiin ylimää räisiin oleskelukustannuksiin myönnetään avustusta rahoitustaulukon osasta "Erityistuki".

			Lyhytkestoiset toiminnot oppijoille (monimuotoliikkuvuus, oppilaiden lyhytkestoiset liikkuvuusjaksot, intensiivikurssit)	Toiminnon 14. päivään asti: 55 euroa osallistujaa kohden päivässä + Toiminnon 15.–60. päivä: 40 euroa osallistujaa kohden päivässä	
Kielivalmennustuki	Osallistujille opetus- tai työkielen taidon parantamiseksi tarjotusta tuesta aiheutuvat kustannukset.	Tuki yksikkökustannuksiin	Vain toiminnoille, joiden kesto on 2–12 kuukautta:	150 euroa kielivalmennustukea tarvitsevaa osallistujaa kohden	Ehdollinen: Kustannukset on perusteltava hakulomakkeessa.
Poikkeukselliset kulut	Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta ”Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää”)	Todelliset kustannukset	Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista.		Ehdollinen: poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.

TAULUKKO A: IMMATERIAALISET TUOTOKSET (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Rahoitusta voidaan käyttää vain sellaisten organisaatioiden henkilöstökustannuksiin, jotka osallistuvat hankkeessa immateriaalisten tuotosten tekemiseen. Määrät riippuvat seuraavista seikoista: a) hanketta toteuttavan henkilöstön profiili ja b) sen osallistujaorganisaation sijaintimaa, jonka henkilöstö toteuttaa hanketta.

	Organisaation johtajataso- työntekijä	Opettaja/kouluttaja/tutk ija/ nuorisotyöntekijä	Asian-tuntija	Hallinto- työntekijä
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Tanska, Irlanti, Luxemburg, Alankomaat, Itävalta, Ruotsi, Liechtenstein, Norja	294	241	190	157
Belgia, Saksa, Ranska, Italia, Suomi, Yhdistynyt kuningaskunta, Islanti	280	214	162	131
Tšekki, Kreikka, Espanja, Kypros, Malta, Portugali, Slovenia	164	137	102	78
Bulgaria, Viro, Kroatia, Latvia, Liettua, Unkari, Puola, Romania, Slovakia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Turkki	88	74	55	39

TAULUKKO B: IMMATERIAALISET TUOTOKSET (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Rahoitusta voidaan käyttää vain sellaisten organisaatioiden henkilöstökustannuksiin, jotka osallistuvat hankkeessa immateriaalisten tuotosten tekemiseen. Määrät riippuvat seuraavista seikoista: a) hanketta toteuttavan henkilöstön profiili ja b) sen osallistujaorganisaation sijaintimaa, jonka henkilöstö toteuttaa hanketta.

	Organisaation johtajatasen työntekijä	Opettaja/kouluttaja/tutk ija/ nuorisotyöntekijä	Asiantuntija	Hallinto- työntekijä
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Australia, Kanada, Kuwait, Macao, Monaco, Qatar, San Marino, Sveitsi, Yhdysvallat	294	241	190	157
Andorra, Brunei, Japani, Singapore, Uusi-Seelanti, Vatikaanivaltio, Yhdistyneet Arabiemiirikunnat	280	214	162	131
Bahama, Bahrain, Hongkong, Israel, Korean tasavalta, Oman, Saudi-Arabia, Taiwan	164	137	102	78
Afganistan, Albania, Algeria, Angola, Antigua ja Barbuda, Argentiina, Armenia, Azerbaidžan, Bangladesh, Barbados, Belize, Benin, Bhutan, Bolivia, Bosnia ja Hertsegovina, Botswana, Brasilia, Burkina Faso, Burundi, Chile, Cookinsaaret, Costa Rica, Djibouti, Dominica, Dominikaaninen tasavalta, Ecuador, Egypti, El Salvador, Eritrea, Etelä-Afrikka, Etelä-Sudan, Etiopia, Fidži, Filippiinit, Gabon, Gambia, Georgia, Ghana, Grenada, Guatemala, Guinean tasavalta, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Honduras, Indonesia, Intia, Iran, Irak, Itä-Timor, Jamaika, Jemen, Jordania, Kambodža, Kamerun, kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Ukrainan alue, kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Venäjän alue, Kap Verde, Kazakstan, Kenia, Keski-Afrikan tasavalta, Kiina, Kiribati, Kolumbia, Komorit, Kongon tasavalta, Kongon demokraattinen tasavalta, Kosovo, Kirgisia, Kuuba, Laos, Lesotho, Libanon, Liberia, Libya, Madagaskar, Malawi, Malesia, Malediivit, Mali, Marokko, Marshallinsaaret, Mauritania, Mauritius, Meksiko, Mikronesia, Moldova, Mongolia, Montenegro, Mosambik, Myanmar, Namibia, Nauru, Nepal, Nicaragua, Niger, Nigeria, Niue, Norsunluurannikon tasavalta, Pakistan, Palau, Palestiina, Panama, Papua-Uusi-Guinea, Paraguay, Peru, Pohjois-Korea, Ruanda, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinit, Salomoninsaaret,ambia, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Senegal, Serbia, Seychellit, Sierra Leone, Somalia, Sri Lanka, Sudan, Suriname, Swazimaa, Syyria, Tadžikistan, Tansania, Thaimaa, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tšad, Tunisia, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Uruguay, Uzbekistan, Valko-Venäjä, Vanuatu, Venezuela, Vietnam, Zimbabwe	88	74	55	39

TAULUKKO C: MAIDENVÄLISIIN OPPIMIS-, OPETUS- JA KOULUTUSTOIMINTOIHIN OSALLISTUVIEN OLESKELUKUSTANNUKSET (EUROINA PÄIVÄÄ/KUUKAUTTA KOHDEN)

Yksikkökustannusten tuen määrä vaihtelee a) liikkuvuustyyppin ja b) toiminnon tapahtumamaan mukaan seuraavasti:

	Pitkäkestoiset opetus- tai koulutusjaksot, nuorisotyöntekijöiden liikkuvuus (euroa päivässä)			Oppilaiden pitkäkestoiset toiminnot (euroa kuukaudessa)
	B1.5	B1.6	B1.7	B1.8
Belgia	105	74	53	110
Bulgaria	105	74	53	70
Tšekki	105	74	53	90
Tanska	120	84	60	145
Saksa	90	63	45	110
Viro	75	53	38	85
Irlanti	120	84	60	125
Kreikka	105	74	53	100
Espanja	90	63	45	105
Ranska	105	74	53	115
Kroatia	75	53	38	90
Italia	105	74	53	115
Kypros	105	74	53	110
Latvia	90	63	45	80
Liettua	75	53	38	80
Luxemburg	105	74	53	110
Unkari	105	74	53	90
Malta	90	63	45	110
Alankomaat	120	84	60	110
Itävalta	105	74	53	115
Puola	105	74	53	85
Portugali	90	63	45	100
Romania	105	74	53	60
Slovenia	75	53	38	85
Slovakia	90	63	45	95
Suomi	105	74	53	125
Ruotsi	120	84	60	115
Yhdistynyt kuningaskunta	120	84	60	140
entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	90	63	45	60
Islanti	105	74	53	135
Liechtenstein	105	74	53	120
Norja	105	74	53	135
Turkki	105	74	53	80

TIETOYHTEENLIITTYMÄT – INNOVAATIO-OSAAMISTA EDISTÄVÄT VERKOSTOT

MITKÄ OVAT TIETOYHTEENLIITTYMÄN TAVOITTEET JA PAINOPISTEET?

Tietoyhteenliittymien tarkoituksena on vahvistaa Euroopan innovointikykyä ja edistää innovointia korkeakoulutuksessa, liike-elämässä ja laajemmassa sosioekonomisessa ympäristössä. Niillä on yksi tai useampia seuraavista tavoitteista:

- kehittää uusia ja innovatiivisia monitieteisiä lähestymistapoja opetukseen ja oppimiseen,
- kannustaa korkeakoulujen opetushenkilöstöä ja yritysten henkilöstöä yrittäjyyteen ja kohentaa heidän yrittäjyystaitojaan,
- edistää tiedon vaihtoa, tiedonkulkua ja tietämyksen yhteistä hankkimista.

Päähuomio annetaan hankkeille, joilla edistetään Euroopan korkeakoulujärjestelmien nykyaikaistamista vuonna 2011 hyväksytyssä Euroopan korkeakoulujärjestelmien nykyaikaistamissuunnitelmaa koskevassa tiedonannossa¹¹⁰ tarkoitetulla tavalla: lisäämällä tutkinnon suorittajien määrää, parantamalla korkea-asteen koulutuksen tarkoituksenmukaisuutta ja kohentamalla sen laatua liikkuvuuden ja rajatylittävän yhteistyön avulla, hyödyntämällä osaamiskolmion mahdollisuudet sekä tehostamalla hallinnointia ja parantamalla rahoitusta.

Lisäksi korostetaan olemassa olevien aloitteiden hyödyntämistä ja digitaalisten välineiden älykästä käyttöä EU:n komission vuonna 2013 antaman avointa koulutusta koskevan tiedonannon¹¹¹ suositusten mukaisesti.

MIKÄ ON TIETOYHTEENLIITTYMÄ?

Tietoyhteenliittymät ovat kansainvälisiä, jäsenneiltyjä ja tuloshakuisia hankkeita, joita perustetaan varsinkin korkeakoulujen ja liike-elämän välillä. Niitä voidaan perustaa mille tahansa tieteenalalle tai sektorille, tai ne voivat olla monialaisia. Kumppaneilla on yhteiset tavoitteet, ja ne pyrkivät yhteistyössä kaikkia hyödyttäviin tuloksiin ja saavutuksiin. Tulosten ja suunnittelujen tuotosten on oltava selkeästi määriteltyjä ja realistisia ja niiden on vastattava tarveanalyysissä kartoitettuihin asioihin.

Tietoyhteenliittymät pyrkivät vaikuttamaan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä mukana oleviin eri alojen sidosryhmiin ja niihin kuuluviin henkilöihin, organisaatioihin ja järjestelmiin.

Tietoyhteenliittymissä on yleensä kyse ohjelmamaidenorganisaatioiden välisestä yhteistyöstä. Myös kumppanimaiden organisaatiot voivat kuitenkin osallistua tietoyhteenliittymään kumppaneina (mutta eivät hakijoina), jos ne tuovat olennaista lisäarvoa hankkeeseen.

MITÄ TOIMINTOJA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Tietoyhteenliittymät toteuttavat kattavan valikoiman johdonmukaisia ja toisiinsa liittyviä toimintoja, jotka ovat joustavia ja mukautettavissa erilaisiin nykyisiin tai tuleviin olosuhteisiin tai tilanteisiin eri puolilla Eurooppaa. Seuraavassa on esimerkkejä toimintoista:

- **Innovoinnin edistäminen korkeakoulutuksessa, liike-elämässä ja laajemmassa sosioekonomisessa ympäristössä**
  - kehitetään ja toteutetaan yhdessä uusia oppimis- ja opetusmenetelmiä (esimerkiksi uusia monitieteisiä opetussuunnitelmia tai oppijakeskeistä ja todellisiin ongelmiin perustuvaa opetusta ja oppimista),
  - järjestetään täydennyskoulutusohjelmia ja -toimintoja yrityksissä ja yhdessä niiden kanssa,
  - kehitetään yhdessä ratkaisuja vaativiin ongelmiin sekä tuote- ja prosessi-innovaatioita (opiskelijat, professorit ja käytännön toimijat yhdessä).
- **Yrittäjähengen ja yrittäjyystaitojen kehittäminen**
  - Luodaan yhdessä yritysten kanssa korkeakoulutuksen ohjelmia, joissa opitaan ja sovelletaan laaja-alaisia taitoja ja joiden tarkoituksena on edistää työllistävyyttä, luovuutta ja uusia ammattiväyliä.
  - Sisällytetään eri tieteenalojen opiskeluun yrittäjyyskasvatusta, joka tarjoaa opiskelijoille, tutkijoille, henkilöstölle ja kouluttajille tietoa ja taitoja, joita yrittäjyys erilaisissa ympäristöissä ja siihen motivoituminen edellyttävät.
  - Luodaan uusia oppimistilaisuuksia yrittäjyystaitojen käytännön soveltamisen kautta; tämä voi tarkoittaa uusien palvelujen, tuotteiden tai prototyyppien kaupallistamista tai startup- tai spin-off-yritysten perustamista taikka johtaa niihin.

¹¹⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:FI:PDF>

¹¹¹ EU:n vuoden 2013 avointa koulutusta koskeva tiedonanto <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0654&from=EN>

- **Korkeakoulujen ja yritysten välisen tiedonkulun ja -vaihdon edistäminen:**
  - opetussuunnitelmaan täysin integroidut, tunnustetut ja opintopisteitä kerryttävät, opiskelualaan liittyvät toiminnot yrityksissä,
  - järjestelyt innovatiivisten toimenpiteiden kokeilemiseksi ja testaamiseksi,
  - määräaikaisten opiskelija-, tutkija-, opettaja- ja yrityshenkilöstövaihdot,
  - yrityshenkilöstön osallistuminen opettamiseen ja tutkimustyöhön.

Tietoyhteenliittymät voivat järjestää opiskelijoiden, tutkijoiden tai henkilöstön oppimiseen liittyviä liikkuvuustoimintoja, jos ne tukevat tai täydentävät yhteenliittymän muita toimintoja ja tuovat lisäarvoa hankkeen tavoitteiden saavuttamiseen. Liikkuvuustoiminnot eivät ole tietoyhteenliittymien päätoimintoja. Jos niitä halutaan laajentaa ja lisätä, tukea on haettava tämän ohjelman avaintoimesta 1 tai muista rahoitusvälineistä.

MITKÄ OVAT TIETOYHTENLIITTYMÄN OLENNAISET PIIRTEET?

Tietoyhteenliittymille ovat olennaisia seuraavat piirteet:

- Innovointi korkeakouluissa sekä innovointi korkeakoulujen kautta yrityksissä ja niiden sosioekonomisessa ympäristössä. Innovoinnilla tarkoitetaan hankekohtaista uusinta tietämystä, joka liittyy kumppanuushankkeen kontekstiin ja analysoituihin tarpeisiin
- Yliopistojen ja liike-elämän välisen yhteistyön jatkuvuus. Vankka ja sitoutunut kumppaniryhmä, jossa yritykset ja korkeakoulut ovat tasavertaisesti edustettuina, on ehdoton edellytys tietoyhteenliittymän onnistumiselle. Kullakin osallistujaorganisaatiolla ja assosioituneella kumppanilla on oltava oma erityinen, toisia kumppaneita täydentävä roolinsa ja tehtävänsä.
- Vaikuttavuus, joka ulottuu hankkeen elinkaarta pidemmälle ja yhteenliittymän jäsenorganisaatioita laajemmalle. Kumppanuushankkeiden ja toimintojen odotetaan tuottavan kestäviä tuloksia. Tätä varten toimintoja voidaan yhdistää/integroida jo olemassa oleviin yrityksiin, järjestelyihin, hankkeisiin, foorumeihin ja toimiin. Korkeakouluissa ja yrityksissä tapahtuvien muutosten on oltava mitattavissa, tulosten ja ratkaisujen on oltava siirrettävissä, ja ne on voitava saattaa laajemman yleisön käyttöön.

Tietoyhteenliittymät ovat vahvasti kilpailullinen osa Erasmus+ -ohjelmaa. Menestyksekkästä ehdotuksesta käyvät ilmi seuraavat seikat:

- Korkeakoulujen ja yritysten väliset luotettavat suhteet: tietoyhteenliittymien on osoitettava kaikkien kumppaneiden sitoutuneisuus ja niiden tuoma lisäarvo; osallistujien on tämän vuoksi edustettava tasapuolisesti sekä liike-elämää että korkeakouluja. Hyvin suunniteltu ehdotus syntyy tulevien kumppaneiden tiiviin yhteistyön tuloksena ja perustuu vankkaan tarveanalyysiin.
- Ehdotuksen innovatiivisuus ja kansainvälisyys, joka ilmenee kaikissa arviointiperusteissa.

Asianmukainen tarveanalyysi selventää ehdotuksen perusajatusta, vaikuttaa kumppanien valintaan, korostaa ehdotuksen omaleimaisuutta, lisää vaikuttavuutta ja takaa sen, että loppukäyttäjä- ja kohderyhmät ovat riittävästi mukana hanketoiminnassa.

MITKÄ OVAT TIETOYHTENLIITTYMÄN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Hakija/koordinaattori: Osallistujaorganisaatio, joka jättää hakemuksen kaikkien kumppanien nimissä. Koordinaattori kantaa täyden vastuun siitä, että hanke toteutetaan sopimuksen mukaisesti. Sen koordinoitaviin kuuluvat seuraavat velvollisuudet:

- edustaa yhteenliittymää ja toimia sen nimissä suhteessa Euroopan komissioon,
- kantaa taloudellinen ja oikeudellinen vastuu koko hankkeen operatiivisen, hallinnollisen ja taloudellisen toteutuksen asianmukaisuudesta,
- koordinoi yhteenliittymää yhteistyössä hankekumppanien kanssa.

Täysivaltaisia kumppaneita ovat osallistujaorganisaatiot, jotka edistävät aktiivisesti tietoyhteenliittymän tavoitteiden saavuttamista. Kaikkien täysivaltaisten kumppanien on allekirjoitettava valtakirja, jolla ne antavat koordinaattorille valtuudet toimia pääedunsaajana ja nimissään hanketta toteutettaessa. Sama koskee tarvittaessa kumppanimaiden kumppaneita.

Assosioituneet kumppanit (valinnainen): Yhteenliittymissä voi olla mukana assosioituneita kumppaneita, jotka osallistuvat joidenkin hanketehtävien tai -toimintojen toteuttamiseen tai tukevat yhteenliittymän työn tulosten levittämistä ja yhteenliittymän jatkuvuutta. Sopimuksen hallintoon liittyvissä asioissa assosioituneita kumppaneita ei pidetä hankekumppaneina, eivätkä ne saa rahoitusta. Niiden osallistuminen ja tehtävät hankkeessa ja sen eri toiminnoissa on kuitenkin kuvattava selkeästi.

MITKÄ OVAT TIETOYHTEENLIITTYMÄHAKEMUKSEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavassa taulukossa esitetään muodolliset kriteerit, jotka tietoyhteenliittymän hakemuksen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset osallistajaorganisaatiot	Osallistajaorganisaatioita voivat olla kaikki jonkin ohjelmamaan tai maailman kumppanimaan julkiset tai yksityiset organisaatiot (ks. "Tukikelpoiset maat" oppaan A-osassa). Esimerkkejä tällaisista organisaatioista: ▪ korkeakoulu ▪ julkinen tai yksityinen pieni, keskiuuri tai suuri yritys (myös yhteiskunnallinen yritys) ▪ tutkimuslaitos ▪ paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö ▪ koulutus- ja nuorisolalla toimiva organisaatio ▪ koulutus- tai nuorisolalla organisaatiota edustava välittäjäorganisaatio tai yhdistys ▪ yrityksiä edustava välittäjäorganisaatio tai yhdistys ▪ akkreditointi- tai sertifiointielin tai tutkintoja myöntävä elin. Ohjelmamaiden korkeakouluilla täytyy olla voimassa oleva korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja. Kumppanimaiden osallistuvilta korkeakouluilta ei vaadita Erasmus-peruskirjaa.
Kuka voi hakea?	Hakijana voi olla mikä tahansa jonkin ohjelmamaan osallistajaorganisaatio. Se jättää hakemuksen kaikkien hankkeissa mukana olevien osallistajaorganisaatioiden nimissä.
Osallistajaorganisaatioiden määrä	Tietoyhteenliittymät ovat kansainvälisiä, ja niissä on mukana vähintään kuusi toisistaan riippumatonta organisaatiota vähintään kolmesta ohjelmamaasta. Organisaatioista vähintään kaksi on korkeakouluja ja vähintään kaksi yrityksiä.
Hankkeen kesto	Kaksi tai kolme vuotta. Kesto on valittava hakuvaiheessa hankkeen tavoitteen ja niiden toimintojen tyypin perusteella, joita hankkeessa on sen elinkaaren aikana tarkoitus toteuttaa. Tietoyhteenliittymän kestoa voidaan poikkeustapauksessa pidentää edunsaajan pyynnöstä ja toimeenpanoviraston suostumuksella korkeintaan kuusi kuukautta. Kokonaistuen määrä ei tällöin muutu.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	Hankehakemukset on jätettävä viimeistään 28. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) hankkeissa, jotka alkavat saman vuoden marraskuun 1. päivänä tai seuraavan vuoden tammikuun 1. päivänä.
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 25 pistettä)	▪ Tarkoitus: hakemus liittyy ohjelmatoimen tavoitteisiin (ks. "Mitkä ovat tietoyhteenliittymän tavoitteet ja painopisteet?"). ▪ Johdonmukaisuus: hakemus perustuu luotettavaan ja vankkaan tarveanalyysiin, tavoitteet ja tulokset ovat selkeästi määriteltyjä ja realistisia ja liittyvät osallistajaorganisaatioiden ja ohjelmatoimen kannalta merkityksellisiin ongelmiin. ▪ Innovointi: ehdotuksessa mainitut menetelmät ja tekniikat edustavat

	alansa huippua, ja ehdotus johtaa hankekohtaisiin innovatiivisiin tuloksiin ja ratkaisuihin. ▪ Eurooppalainen lisäarvo: ehdotuksesta käy selvästi ilmi kansainvälisyyden ja potentiaalisen siirrettävyyden tuoma lisäarvo.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 25 pistettä)	▪ Johdonmukaisuus: hakemus sisältää kattavan valikoiman johdonmukaisia ja tarkoituksenmukaisia toimintoja, joilla nimetyt tarpeet täytetään ja jotka johtavat odotettuihin tuloksiin. ▪ Jäsenty: työohjelma on selkeä ja ymmärrettävä ja kattaa kaikki vaiheet. ▪ Hallinto: aikataulut, hankeorganisaatio, tehtävät ja vastuualueet ovat selvästi määritellyt ja realistisia. Hakemuksessa osoitetaan asianmukaiset resurssit kullekin toiminnolle. ▪ Laatu ja varainhoidon valvonta: prosessien ja tuotosten erityiset arviointitoimenpiteet, joiden avulla varmistetaan hankkeen toteutuksen laadukkuus ja kustannustehokkuus.
Hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu (enintään 30 pistettä)	▪ Rakenne: ehdotettuun tietoyhteenliittymään kuuluu tarkoituksenmukainen yhdistelmä korkeakouluja ja yrityksiä, joiden profiilit, taidot, kokemus ja asiantuntemus ja joiden tarjoama hallinnollinen tuki riittävät takaamaan onnistuneen toteutuksen. ▪ Sitoutuneisuus: kukin osallistajaorganisaatio osoittaa täyden sitoutuneisuutensa omien valmiuksiensa ja oman erityisalansa mukaisesti. ▪ Kumppaniryhmä: korkeakouluja ja yrityksiä edustavien kumppaneiden panokset ovat merkittäviä, välttämättömiä ja toisiaan täydentäviä. ▪ Yhteistyö- ja ryhmähenki: ehdotus sisältää selkeät järjestelyt ja vastuunjaon, jotka takaavat avoimen ja tehokkaan päätöksenteon, konfliktinratkaisun, raportoinnin ja viestinnän osallistajaorganisaatioiden välillä. ▪ Tuotto: hanke tuo selkeää lisäarvoa ja hyötyä kaikille kumppaniorganisaatioille. ▪ Kumppanimaiden osallistuminen: hankkeeseen mahdollisesti osallistuva kumppanimaan organisaatio tuo siihen olennaista lisäarvoa (jos tämä edellytys ei täyty, hanketta ei voida valita).
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 20 pistettä)	▪ Tulosten hyödyntäminen: Ehdotuksesta käy ilmi, miten kumppanit ja muut sidosryhmät hyödyntävät hankkeen tuloksia ja miten suunniteltuihin tuloksiin päästään. Hankkeen tulosten arvioimiseksi on tehty tarvittavat toimet. Ehdotus sisältää keinot tulosten hyödyntämisen mittaamiseksi hankkeen elinkaaren aikana ja sen jälkeen. ▪ Tulosten levittäminen: ehdotus sisältää selkeän tulostenlevityssuunnitelman sekä toiminnot, välineet ja kanavat, joiden avulla tulokset ja hyödyt saadaan tehokkaasti jaettua sidosryhmille ja hankkeen ulkopuolisille tahoille sekä hankkeen elinkaaren aikana että sen jälkeen. ▪ Vaikuttavuus: Ehdotuksesta käy ilmi hankkeen yhteiskunnallinen ja taloudellinen vaikuttavuus ja ulottuvuus. Siinä mainitaan tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä, joilla seurataan edistymistä ja arvioidaan odotettuja (lyhyen ja pitkän aikavälin) vaikutuksia. ▪ Avoin julkaiseminen: Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia. ▪ Jatkuvuus: hakemukseen sisältyy toimenpiteitä ja resursseja, joilla varmistetaan, että kumppanuus sekä hankkeen tulokset ja hyödyt kestävät hanketta kauemmin.

Hakemuksen on saatava vähintään 70 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava vähintään 13 pistettä kohdissa ”hankkeen relevanssi” ja ”hankesuunnitelman ja toteutuksen laatu”, 16 pistettä kohdassa ”hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu” ja 11 pistettä kohdassa ”vaikuttavuus ja tulosten levittäminen”.

MITÄ MUUTA TÄSTÄ TOIMESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

Laadunvarmistuksen on kytkeydyttävä erottamattomasti hankkeeseen, jotta tietoyhteenliittymä varmasti pystyy tuottamaan odotetut tulokset ja vaikuttamaan osallistujaorganisaatioita paljon laajemmalle. Tietoyhteenliittymien on toteutettava kohdennettuja toimintoja tulosten levittämiseksi sidosryhmille, päättäjille, alan ammattilaisille ja yrityksille. Hankkeen toteuttamisen aikana tietoyhteenliittymien on tarkoitus tuottaa esimerkiksi raportteja, käsikirjoja tai ohjeita. Tulokset on tarvittaessa asetettava saataville avoimina oppimisresursseina sekä alan ammatillisilla, alakohtaisilla tai toimivaltaisten viranomaisten foorumeilla. Tietoyhteenliittymien on luotava uusia toimintatapoja ja välineitä keskinäisen yhteistyönsä helpottamiseksi ja sen varmistamiseksi, että korkeakoulutusalan ja liike-elämän välinen kumppanuus jatkuu.

Tietoyhteenliittymät ovat tuore ja haastava ohjelmatoimi. Koska niiden toimintaa seurataan erityisen tarkasti, kaikkien osallistujien ja sidosryhmien on oltava aktiivisesti mukana toteutuksessa. Tietoyhteenliittymien on varauduttava liittymään aihekohtaisiin klustereihin, joissa ne voivat edistää vuorovaikutusta, hyvien käytäntöjen vaihtoa ja keskinäistä oppimista. Niiden on lisäksi budjetissaan varauduttava hankkeen ja sen tulosten esittelyyn korkeakoulujen ja yritysten foorumeissa ja/tai muissa alan tapahtumissa (korkeintaan viidessä tilaisuudessa hankkeen toteutuksen aikana).

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Hankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

EU:n enimmäistuki kaksivuotiselle tietoyhteisliittymälle: 700 000 euroa EU:n enimmäistuki kolmivuotiselle tietoyhteisliittymälle: 1 000 000 euroa				
Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Toteutustuki	Kaikki suoraan hankkeen toteutukseen liittyvät toiminnot (mahdollista sisäänrakennettua liikkuvuutta lukuun ottamatta), esimerkiksi hankkeen hallinto, hankekoukukset, tuotteet (esim. opetussuunnitelmat, opetusmateriaalit, <u>avoimet oppimisresurssit</u> , tietotekniset välineet, analyysit ja selvitykset), tulosten levittäminen, tapahtumiin osallistuminen, kongressit ja matkat. EU:n tuen määrä määräytyy päivien lukumäärän sekä hankkeen toteuttamiseen osallistuvan henkilöstön profiilin ja sijaintimaan perusteella.	Tuki yksikkökustannuksiin	B2.1 organisaation johtajatasen työntekijän hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden	Ehdollinen: Hakijoiden on perusteltava tarvittavien resurssien tyyppi ja määrä suhteessa ehdotettujen toimintojen toteuttamiseen ja tuotoksiin. Tämän tyyppistä tukea myönnetään vain, jos tuotokset ovat laadultaan ja määrältään huomattavia.
			B2.2 tutkijan/opettajan/kouluttajan hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden	
			B2.3 asiantuntijan hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden	
			B2.4 hallintotyöntekijän hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden	

TIEYOYHTEISLIITTYMÄN PUITTEISSA TOTEUTETTAVIEN LIIKKUVUUSTOIMINTOJEN LISÄRAHOITUSTA KOSKEVAT SÄÄNNÖT (VALINNAINEN RAHOITUS)

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 100–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	Ehdollinen: hakijoiden on perusteltava, miksi liikkuvuustoiminnot ovat välttämättömiä hankkeen tavoitteiden ja tulosten saavuttamiseksi. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ¹¹² Hakijan on ilmoitettava
			Kun matkan pituus on vähintään 2 000 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
Oleskelukustannukset	Osallistujien oleskelukustannukset toiminnon aikana	Tuki yksikkökustannuksiin	Henkilöstölle tarkoitetut toiminnot: Toiminnon 14. päivään asti: 100 euroa osallistujaa kohden päivässä + Toiminnon 15.–60. päivä: 70 euroa osallistujaa kohden päivässä	

¹¹² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

			Opiskelijoille tarkoitetut toiminnot: Toiminnon 14. päivään asti: 55 euroa osallistujaa kohden päivässä + Toiminnon 15.–60. päivä: 40 euroa osallistujaa kohden päivässä	yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ¹¹³

¹¹³ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan).

TAULUKKO A: HANKKEEN TOTEUTUS (MÄÄRÄ EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN), OHJELMAMAAT

Määrät riippuvat seuraavista seikoista: a) hanketta toteuttavan henkilöstön profiili ja b) sen osallistajaorganisaation sijaintimaa, jonka henkilöstö toteuttaa hanketta.

	Organisaation johtajataso- työntekijä	Opettaja/kouluttaja/tutk ija/ nuorisotyöntekijä	Asiantuntija	Hallinto- työntekijä
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Tanska, Irlanti, Luxemburg, Alankomaat, Itävalta, Ruotsi, Liechtenstein, Norja	353	289	228	189
Belgia, Saksa, Ranska, Italia, Suomi, Yhdistynyt kuningaskunta, Islanti	336	257	194	157
Tšekki, Kreikka, Espanja, Kypros, Malta, Portugali, Slovenia	197	164	122	93
Bulgaria, Viro, Kroatia, Latvia, Liettua, Unkari, Puola, Romania, Slovakia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Turkki	106	88	66	47

TAULUKKO B: HANKKEEN TOTEUTUS (MÄÄRÄ EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN), KUMPPANIMAAT

Määrät riippuvat seuraavista seikoista: a) hanketta toteuttavan henkilöstön profiili ja b) sen osallistujaorganisaation sijaintimaa, jonka henkilöstö toteuttaa hanketta.

	Organisaation johtajatason työntekijä	Opettaja/kouluttaja/tutkija	Asiantuntija	Hallinto-työntekijä
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Australia, Kanada, Kuwait, Macao, Monaco, Qatar, San Marino, Sveitsi, Yhdysvallat	353	289	228	189
Andorra, Brunei, Japani, Singapore, Uusi-Seelanti, Vatikaanivaltio, Yhdistyneet Arabiemiirikunnat	336	257	194	157
Bahama, Bahrain, Hongkong, Israel, Korean tasavalta, Oman, Saudi-Arabia, Taiwan	197	164	122	93
Afganistan, Albania, Algeria, Angola, Antigua ja Barbuda, Argentiina, Armenia, Azerbaidžan, Bangladesh, Barbados, Belize, Benin, Bhutan, Bolivia, Bosnia ja Hertsegovina, Botswana, Brasilia, Burkina Faso, Burundi, Chile, Cookinsaaret, Costa Rica, Djibouti, Dominica, Dominikaaninen tasavalta, Ecuador, Egypti, El Salvador, Eritrea, Etelä-Afrikka, Etelä-Sudan, Etiopia, Fidži, Filippiinit, Gabon, Gambia, Georgia, Ghana, Grenada, Guatemala, Guinean tasavalta, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Honduras, Indonesia, Intia, Iran, Irak, Itä-Timor, Jamaika, Jemen, Jordania, Kambodža, Kamerun, kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Ukrainan alue, kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Venäjän alue, Kap Verde, Kazakstan, Kenia, Keski-Afrikan tasavalta, Kiina, Kiribati, Kolumbia, Komorit, Kongon tasavalta, Kongon demokraattinen tasavalta, Kosovo, Kirgisia, Kuuba, Laos, Lesotho, Libanon, Liberia, Libya, Madagaskar, Malawi, Malesia, Malediivit, Mali, Marokko, Marshallinsaaret, Mauritania, Mauritius, Meksiko, Mikronesia, Moldova, Mongolia, Montenegro, Mosambik, Myanmar, Namibia, Nauru, Nepal, Nicaragua, Niger, Nigeria, Niue, Norsunluurannikon tasavalta, Pakistan, Palau, Palestiina, Panama, Papua-Uusi-Guinea, Paraguay, Peru, Pohjois-Korea, Ruanda, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinit, Salomoninsaaret, Sambia, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Senegal, Serbia, Seychellit, Sierra Leone, Somalia, Sri Lanka, Sudan, Suriname, Swazimaa, Syyria, Tadžikistan, Tansania, Thaimaa, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tšad, Tunisia, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Uruguay, Uzbekistan, Valko-Venäjä, Vanuatu, Venezuela, Vietnam, Zimbabwe	106	88	66	47

KAPASITEETIN VAHVISTAMINEN KORKEAKOULUTUKSEN ALALLA

Tämä toimi, jonka tavoitteena on tukea kumppanimaiden korkeakoulutuksen nykyaikaistamista, saavutettavuutta ja kansainvälistymistä, toteutetaan tiedonannoissa *EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan vaikutuksen lisääminen: muutossuunnitelma*¹¹⁴ ja *Eurooppalainen korkea-asteen koulutus maailmassa*¹¹⁵ nimettyjen painopisteiden mukaisesti.

Se toteutetaan niissä Euroopan unionin rahoitusvälineissä määriteltyjen EU:n ulkoisten politiikkojen puitteissa, joilla tätä ohjelmatoimea tuetaan. Nämä rahoitusvälineet ovat

- Euroopan naapuruusväline (ENI),¹¹⁶
- kehitysyhteistyöväline (DCI),¹¹⁷
- liittymistä valmisteleva tukiväline (IPA)¹¹⁸
- Euroopan kehitysrachasto.

Toimella edistetään kestävän ja osallistavan sosioekonomisen kasvun kehittymistä kumppanimaissa, ja sen on tarkoitus varmistaa EU:n kehitysyhteistyö- ja ulkopoliittien tavoitteiden ja periaatteiden toteutuminen. Näihin sisältyvät esimerkiksi kansallisen sitoutuminen, sosiaalinen yhteenkuuluvuus, tasapuolisuus, asianmukainen maantieteellinen jakauma ja monimuotoisuus. Erityistä huomiota kiinnitetään vähiten kehittyneisiin maihin sekä muita heikommassa asemassa oleviin opiskelijoihin, joiden sosioekonominen tilanne on heikko, ja opiskelijoihin, joilla on erityistarpeita.

Seuraava osio tulee lukea yhdessä tämän oppaan liitteen I (kapasiteetin vahvistamista korkeakoulutuksen alalla koskevat erityissäännöt ja lisätietoa) kanssa.

MIKÄ ON KAPASITEETINVAHVISTAMISHANKE?

Kapasiteetinvahvistamishankkeet ovat kansainvälisiä yhteistyöhankkeita, jotka perustuvat ohjelmamaiden ja tukikelpoisten kumppanimaiden korkeakoulujen monenvälisiin kumppanuuksiin ja joita rahoitetaan edellä mainituista välineistä. Yhteyksien lujittamiseksi yhteiskuntaan ja liike-elämään sekä hankkeiden systeemisten vaikutusten vahvistamiseksi hankkeissa voi olla mukana myös kumppaneita, jotka eivät ole korkeakouluja. Kapasiteetin vahvistamishankkeilla pyritään prosessinomaisen yhteistyön, kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihdon sekä yksittäisten henkilöiden liikkuvuuden avulla seuraaviin tavoitteisiin:

- tuetaan tukikelpoisten kumppanimaiden korkeakoulutuksen nykyaikaistamista, saavutettavuutta ja kansainvälistymistä,
- autetaan tukikelpoisia kumppanimaita vastaamaan haasteisiin, joita niiden korkeakoulut ja korkeakoulujärjestelmät kohtaavat ja jotka liittyvät laatuun, tarkoituksenmukaisuuteen, kaikkien yhtäläiseen mahdollisuuteen päästä korkeakoulutuksen piiriin, suunnitteluun, koulutuksen toteuttamiseen, johtamiseen ja hallintoon,
- edistetään EU:n ja tukikelpoisten kumppanimaiden välistä yhteistyötä (ja tukikelpoisten kumppanimaiden keskinäistä yhteistyötä),
- edistetään vapaaehtoista lähentymistä EU:n korkeakoulutuksen kehityssuuntauksiin,
- tuetaan ihmisten välistä kanssakäymistä sekä muiden kulttuurien tuntemusta ja ymmärtämistä.

Näihin tavoitteisiin pyritään tukikelpoisissa kumppanimaissa toimilla, joilla

- parannetaan korkeakoulutuksen laatua ja sen vastaavuutta työmarkkinoiden ja yhteiskunnan tarpeiden kanssa,
- parannetaan osaamisen ja ammattitaidon tasoa i korkeakouluissa kehittämällä uusia ja innovatiivisia koulutusohjelmia,
- kehitetään korkeakoulujen johtamis-, hallinto- ja innovointivalmiuksia ja niiden kansainvälisyyttä,
- lisätään kansallisten viranomaisten valmiuksia nykyaikaistaa korkeakoulujärjestelmiä tukemalla uudistuspolitiikan

¹¹⁴ *EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan vaikutuksen lisääminen: muutossuunnitelma*, komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle, Bryssel, 13.10.2011, KOM(2011)637 lopullinen.

¹¹⁵ *Eurooppalainen korkea-asteen koulutus maailmassa*, komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle, Bryssel, 11.7.2013, COM(2013)499 lopullinen.

¹¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 232/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, Euroopan naapuruusvälineen perustamisesta: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:FI:PDF>

¹¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 233/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, kehitysyhteistyön rahoitusvälineen perustamisesta kaudelle 2014–2020: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:FI:PDF>

¹¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 231/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA II) perustamisesta: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0011:0026:FI:PDF>

- määrittelyä, täytäntöönpanoa ja seuranta, vahvistetaan alueellista integraatiota sekä maailman eri alueiden¹¹⁹ välistä yhteistyötä yhteisten aloitteiden, hyvien käytäntöjen levittämisen ja yhteistyön muodossa.

Tukea myönnetään kahdenlaisille kapasiteetin vahvistamishankkeille:

Yhteishankkeet, joilla pyritään hankkeessa mukana olevien tukikelpoisten kumppanimaiden organisaatioita suoraan ja pääasiassa hyödyttäviin tuloksiin. Näissä hankkeissa toteutetaan yleensä kolmenlaisia toimintoja:

- opetussuunnitelman kehittäminen,
- korkeakoulujen hallinnon, johdon ja toiminnan nykyaikaistaminen,
- korkeakoulujen ja niiden laajemman taloudellisen ja yhteiskunnallisen ympäristön välisten suhteiden vahvistaminen.

Rakennehankkeet, joilla pyritään vaikuttamaan tukikelpoisten kumppanimaiden korkeakoulujärjestelmiin ja edistämään valtakunnallisia ja/tai alueellisia uudistuksia näissä maissa. Hankkeissa toteutetaan yleensä kahdenlaisia toimintoja:

- korkeakoulujärjestelmien toimintaperiaatteiden, hallinnon ja johdon nykyaikaistaminen,
- korkeakoulujen ja niiden laajemman taloudellisen ja yhteiskunnallisen ympäristön välisten suhteiden vahvistaminen.

Kapasiteetin vahvistamishankkeita voidaan toteuttaa:

- kansallisesti eli hankkeina, joissa on mukana organisaatioita ainoastaan yhdestä tukikelpoisesta kumppanimaasta;
- monen maan välisenä hankkeena yhdellä alueella, jolloin mukana on oltava vähintään kaksi alueen maata;
- monen maan välisenä hankkeena useammalla kuin yhdellä alueella, jolloin mukana on oltava vähintään yksi maa kultakin asianomaiselta alueelta.

Jos kapasiteetin vahvistamishankkeen kohteena on alueen 1, 2 tai 3 kumppanimaa (katso ”Tukikelpoiset maat” oppaan A-osassa), molempiin hankeryhmiin (yhteiset hankkeet ja rakenteelliset hankkeet) voi lisäksi kuulua **erityinen liikkuvuusosio** henkilöstölle ja opiskelijoille. Liikkuvuusosio arvioidaan erillisenä osa-alueena.

Erityisen liikkuvuusosion täytyy myötävaikuttaa hankkeen tavoitteiden toteutumiseen (integroitu liikkuvuus), ja se on toteuttava korkeakoulujen välisillä sopimuksilla. On kuitenkin tärkeää huomata, että tämä hankeosio voidaan hylätä (jolloin sille ei myönnetä rahoitusta), vaikka hanke valittaisiin. Hankeosion hylkäämisen ei pidä estää hankkeen muiden toimintojen toteuttamista. Erityistä liikkuvuusosiota on pidettävä EU:n myöntämänä lisätukena, joka vahvistaa hankkeen toimintalogiikkaa, mutta se ei saa olla edellytys hankkeen keskeisten tavoitteiden saavuttamiselle. Erityisen liikkuvuusosion rahoitus osana valittua hanketta riippuu ehdotuksen erityisen laatuarvioinnin tuloksista ja käytettävissä olevista määrärahoista. Todennäköisesti enintään 40 prosentille alueilla 1, 2 ja 3 rahoitettavaksi valituista yhteisistä tai rakenteellisista hankkeista myönnetään myös tällainen tuki.

MITÄ TOIMINTOJA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Kapasiteetin vahvistamishankkeissa voidaan toteuttaa hyvin erilaisia toimintoja, kunhan hakemuksesta käy ilmi, että toiminnot soveltuvat parhaiten hankkeelle määritettyjen tavoitteiden saavuttamiseen.

Yhteishankkeissa toteutetaan yleensä hyvin monenlaisia toimintoja, esimerkiksi

- seuraavien asioiden kehittäminen, testaus ja mukauttaminen:
  - opetussuunnitelmat, kurssit, opetusmateriaalit ja -välineet,
  - etenkin avain- ja perustaitoihin, kielitaitoon, yrittäjyyskasvatukseen ja ICT:n käyttöön liittyvät oppimis- ja opetusmenetelmät ja pedagogiset toimintatavat,
  - uudenlaiset käytännönläheiset koulutusmuodot ja perehtyminen aitoihin liike-elämän ja teollisuuden esimerkkeihin,
  - yliopistojen ja yritysten välinen yhteistyö, mukaan lukien uusyritysten perustaminen,
  - uudet oppimismuodot ja tavat tarjota koulutusta ja erityisesti avoimen ja joustavan oppimisen, virtuaalisen liikkuvuuden ja avointen oppimisresurssien strateginen käyttö sekä tieto- ja viestintäteknikan tarjoamien mahdollisuuksien parempi hyödyntäminen,
  - opinto-ohjauksen, neuvonnan ja valmennuksen menetelmät ja välineet,
  - akateemisen ja hallinto henkilöstön työn ammatillistumisen ja ammatillisen kehittymisen välineet ja menetelmät,

¹¹⁹ Tämän toimen yhteydessä alueella tarkoitetaan tiettyyn laajaan maantieteelliseen alueeseen kuuluvaa maaryhmää. Erasmus+ -ohjelmassa sovellettu alueiden luokitus on EU:n ulkoisen toiminnan eri välineissä käytettyjen ryhmittelyjen mukainen.

- laadunvarmistus ohjelma- ja korkeakoulutasolla,
- uudet hallinto- ja johtamisjärjestelmät ja -rakenteet,
- nykyaikaiset yliopistopalvelut, esim. varainhoidon, kansainvälisten suhteiden, opintoneuvonnan ja -ohjauksen, opetuksen ja tutkimuksen alalla.
- Korkeakoulujen kansainvälistymisen tehostaminen ja niiden verkostoitumisvalmiuksien kehittäminen tutkimuksen sekä tieteellisen ja teknologisen innovoinnin alalla (esimerkiksi opetussuunnitelmien kansainvälinen avoimuus, opiskelijapalvelut, korkeakoulujen väliset liikkuvuusjärjestelyt, tieteellinen yhteistyö ja tietämyksen siirto).
- Innovatiivisten käytäntöjen toteuttamisen edellyttämien järjestelmien nykyaikaistaminen (esimerkiksi uusia opetussuunnitelmia ja uusia opetusmenetelmiä tai uusien palvelujen kehittämistä varten).
- Täydennyskoulutuksen järjestäminen opetus- ja tukihenkilöstölle sekä asiantuntijoille, hallintohenkilöstölle ja johdolle.

Etenkin opetussuunnitelmien uudistushankkeiden odotetaan sisältävän opetushenkilöstölle tarkoitettua koulutusta ja liittyvän esimerkiksi laadunvarmistukseen tai tutkinnon suorittaneiden työllistettävyyteen työmarkkinayhteyksien avulla. Koulutusohjelmille on saatava virallinen akkreditointi ennen hankkeen päättymistä. Uusien tai ajantasaistettujen kurssien opettaminen on aloitettava hankkeen kestäessä, niissä on oltava riittävästi opiskelijoita ja uudelleenkoulutettuja opettajia, ja niitä on opetettava vähintään kolmannes ajasta, jonka hanke kestää. Opetussuunnitelmien uudistushankkeiden aikana annettavan koulutuksen kohderyhmänä voi olla myös hallintohenkilöstö, esimerkiksi kirjasto-, laboratorio- tai tietotekninen henkilöstö.

Rakennehankkeissa toteutetaan yleensä hyvin monenlaisia toimintoja, esimerkiksi seuraavia:

- korkeakoulujärjestelmien kansainvälistymisen vahvistaminen,
- Bologna-tyyppisten uudistusten käyttöönotto (esim. kolmitasoinen tutkintojärjestelmä, laadunvarmistus, arviointi),
- avoimuusvälineiden käyttöönotto (esim. opintosuoritusjärjestelmät, akkreditointimenettelyt, aiemman ja epävirallisen oppimisen tunnustamista koskevat ohjeet),
- tutkintojen kansallisten viitekehysten perustaminen,
- sisäisten ja ulkoisten laadunvarmistusjärjestelmien/-ohjeiden laatiminen ja käyttöönotto,
- uusien lähestymistapojen ja välineiden suunnittelu ja käyttöönotto päätöksentekoa ja seurantaa varten, mukaan lukien edustuselinten, organisaatioiden tai yhdistysten perustaminen,
- koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin integroinnin vahvistaminen.

Käytännössä tällaisia toimia voivat olla

- yksittäisiä uudistuskysymyksiä koskevat selvitykset ja tutkimukset,
- korkeakoulupolitiikkaa koskeva ohjeistus sekä asiantuntijalausunnat,
- konferenssien, seminaarien, työpajojen ja pyöreän pöydän keskustelujen järjestäminen (tilaisuuksissa on laadittava toimintapäättelmiä ja -suosituksia),
- korkeakoulupolitiikkaa käsittelevän täydennyskoulutuksen järjestäminen,
- täydennyskoulutuksen järjestäminen opetus- ja tukihenkilöstölle sekä asiantuntijoille ja hallintohenkilöstölle ja johdolle (koulutukseen voi liittyä oppaiden ja ohjeistuksen tuottaminen),
- tiedotuskampanjoiden järjestäminen.

Molemmissa edellä kuvatuissa hankeryhmissä voidaan myöntää rahoitusta **erityiselle liikkuvuusosiolle**, joka sisältää yhden tai useampia seuraavista toiminnoista ja koskee yksinomaan sellaisten kumppanimaiden kanssa toteutettavia hankkeita, joille voidaan myöntää erityistä liikkuvuusosiota koskeva tuki:

Korkeakouluopiskelijoiden liikkuvuusjaksot:

- **Opiskelujakso** ulkomailla kumppanikorkeakoulussa.

Ollakseen laadukas ja opiskelijan kannalta mahdollisimman tehokas liikkuvuustoiminnon on vastattava opiskelijan tutkintokohtaisia oppimistavoitteita ja tuettava hänen henkilökohtaista kehittymistään. Ulkomaisen opiskelujakson on oltava osa opiskelijan koulutusohjelmaa, jossa suoritetaan tutkinto jollakin seuraavista asteista: ns. "short cycle" -tutkinnot, alempi korkeakoulututkinto (kandidaatti tai vastaava), ylempi korkeakoulututkinto (maisteri tai vastaava) ja jatkotutkinto.

Ulkomailla tapahtuvan opiskelun ja harjoittelun on liityttävä hankkeen aiheeseen tai temaattiseen alueeseen.

- **Ulkomainen harjoittelujakso (työssäoppiminen)** jossakin yhteenliittymään kuuluvassa maassa sijaitsevassa yrityksessä tai muussa sopivassa työpaikassa. Tukea myönnetään myös ulkomailla tapahtuvaan työharjoitteluun, joka suoritetaan ns. "short cycle" -tutkintojen, alemman korkeakoulututkinnon, ylemmän korkeakoulututkinnon tai jatkotutkinnon opintojen aikana. Tähän sisältyvät myös opettajiksi opiskeleville tarkoitettut apulaisopettajapaikat.

Aina kun se on mahdollista, harjoittelujaksojen tulisi olla kiinteä osa opiskelijan koulutusohjelmaa.

- **Molempien yhdistelmä.**

Korkeakouluhenkilöstön liikkuvuus:

- **Opetusjakso:** korkeakoulujen opetushenkilöstöön tai osallistajaorganisaatioiden henkilöstöön kuuluvat voivat tämän toiminnon mukaisesti opettaa ulkomaisessa kumppanikorkeakoulussa.
- **Kouluttautumisjakso** yhteenliittymään kuuluvassa maassa: tällä toiminnolla tuetaan korkeakoulujen opetus- ja muun henkilöstön ammatillista kehittymistä seuraavin keinoin: a) osallistuminen täydennyskoulutuskursseille, myös ammatillisesti suuntautuneille kielikursseille, tai koulutustapahtumiin ulkomailla (konferenssit pois luettuina) tai b) työssäoppimis- tai työnseurantajaksot tai kouluttautuminen ulkomaisessa kumppanikorkeakoulussa tai muussa alan organisaatiossa.

MITKÄ OVAT KAPASITEETINVAHVISTAMISHANKKEESEEN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Kapasiteetinvahvistamishankkeissa pitäisi olla mukana hankkeen tavoitteiden kannalta sopivimmat kumppanit, jotka edustavat monenlaisia aloja, jotta voitaisiin tuottaa merkityksellisiä ja laadukkaita tuloksia kumppaneiden erilaisia kokemuksia, profiileja ja alakohtaista asiantuntemusta hyödyntäen. On tärkeää varmistaa, että kaikki kumppanit osallistuvat tasapuolisesti ja aktiivisesti hankkeen toteuttamiseen jakamalla tehtävät asianmukaisesti ja osoittamalla selvästi kumppaneiden verkostoitumisvalmiudet. Vaikutuksen tehostamiseksi on myös kyettävä hyödyntämään kumppaniryhmän kaikkia tasoja eikä vain yksittäisten henkilöiden osallistumista.

Kumppanien tulee toimittaa koordinaattorin ja kunkin kumppanin välillä allekirjoitettu valtakirja¹²⁰, jossa kumppanit vahvistavat, että ne antavat koordinaattorille valtuudet toimia heidän nimissään ja heidän puolestaan kun se allekirjoittaa mahdollisen sopimuksen ja siihen mahdollisesti tehtävät lisäykset Koulutuksen, audiovisuaali- ja kulttuurialan toimeenpanoviraston kanssa.

Toimen soveltamisalueen ja tavoitteiden mukaisesti kapasiteetin vahvistamishankkeiden on tarkoitus kohdistua tukikelpoisten kumppanimaiden osallistuviin organisaatioihin. Hakemuksessa kuvatut toiminnot ja tulokset on suunniteltava siten, että ne hyödyttävät kumppanimaita, niiden korkeakouluja ja korkeakoulujärjestelmiä. Tukikelpoisten kumppanimaiden korkeakouluja kehoitetaan toimimaan hakijoina, mikäli ne täyttävät tarvittavat taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset.

Ohjelmamaiden osallistajaorganisaatiot tuovat hankkeeseen asiantuntemuksensa ja kokemuksensa, jotka liittyvät hankkeen tavoitteisiin. Niiden tehtävänä on edistää hankkeen tavoitteiden saavuttamista, eikä näiden laitosten tarpeiden siksi ole tarkoitus kuvastua hankesuunnitelmassa. Ne ovat oikeutettuja saamaan määrärahoista osan, joka vastaa niiden tehtävästä aiheutuneita menoja.

Korkeakoulualan kapasiteetinvahvistamishankkeiden toteutuksessa voi olla mukana myös assosioituneita kumppaneja (valinnaista). Tällaiset organisaatiot (esimerkiksi muut kuin akateemiset kumppanit) ovat välillisesti mukana hankkeen tiettyjen tehtävien ja toimintojen toteutuksessa ja/tai tukevat sen tunnetuksi tekemistä ja jatkuvuutta. Ne voivat esimerkiksi siirtää tietoa ja taitoja tai tarjota opiskelijoille lisäkursseja tai mahdollisuuksia työelämäjaksoihin tai työharjoitteluun. Assosioituneita kumppaneita ei lasketa mukaan hankkeissa edellytettävään korkeakoulujen tai ministeriöiden vähimmäismäärään. Sopimuksen hallinnointiin liittyvissä asioissa assosioituneita kumppaneita ei pidetä kumppaniryhmän jäsenenä eikä niitä siten pidetä edunsaajina eikä niitä myöskään huomioida, kun hankkeen EU-tuen määrää lasketaan.

Jos hankkeeseen kuuluu erityinen liikkuvuusosio,

- lähettävän ja vastaanottavan organisaation sekä opiskelijan/henkilöstöön kuuluvan on ennen liikkuvuusjakson alkua sovittava joko opintosopimuksessa (opiskelijat) tai liikkuvuussopimuksessa (henkilöstö) jakson aikana suoritettavista

¹²⁰ Kumppaniorganisaation laillisen edustajan allekirjoittama valtakirja tulee hankesopimuksen liitteeksi ja on siten lainvoimainen. Toimeenpanoviraston mallivaltakirjaa on käytettävä kaikissa tapauksissa eikä sitä saa muuttaa eikä muokata. Valtakirjat on toimitettava käyttäen ehdotuspyynnön virallisten asiakirjojen mukana ollutta mallia.

toiminnoista. Näissä sopimuksissa (ks. jäljempänä) määritellään ulkomaisen opintojakson tavoitteena olevat oppimistulokset, täsmennetään muodollista tunnustamista koskevat määräykset ja luetellaan kunkin osapuolen oikeudet ja velvollisuudet. Jos kyseessä on kahden korkeakoulun välinen toiminto (opiskelijoiden opiskelujaksot ja henkilöstön opetusjaksot), lähettävän ja vastaanottavan laitoksen on tehtävä korkeakoulujen välinen sopimus ennen kuin vaihdot voivat alkaa.

MITKÄ OVAT KORKEAKOULUTUSALAN KAPASITEETINVAHVISTAMISHANKKEESEEN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT

Hakija/koordinaattori: Osallistujaorganisaatio, joka jättää hankehakemuksen kaikkien kumppanien nimissä. Koordinaattori kantaa täyden vastuun siitä, että hanke toteutetaan sopimuksen mukaisesti. Sen koordinoitaviin kuuluvat seuraavat velvollisuudet:

- edustaa hankekumppaneita sekä toimia niiden puolesta Euroopan komission kanssa asioitaessa;
- kantaa taloudellinen ja oikeudellinen vastuu koko hankkeen operatiivisen, hallinnollisen ja taloudellisen toteutuksen asianmukaisuudesta;
- koordinoi hanketta yhdessä hankekumppaneiden kanssa.

Täysivaltaiset kumppanit: ovat ohjelma- ja kumppanimaista osallistuvia organisaatioita, jotka osallistuvat aktiivisesti kapasiteetin vahvistamishankkeen toimintaan sen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jokaisen täysivaltaisen kumppanin on allekirjoitettava valtakirja, jossa se antaa koordinoivalle organisaatiolle valtuudet toimia pääedunsaajana ja toimia sen nimissä hankkeen toteutuksen aikana.

Assosioituneet kumppanit (valinnainen): Kapasiteetinvahvistushankkeisiin voi osallistua assosioituneita kumppaneita, jotka osallistuvat hankkeeseen toteuttamalla tiettyjä tehtäviä/toimintoja hankkeessa tai tukemalla hankkeen tulosten levittämistä tai jatkuvuustoimia. Sopimushallinnollisesti ”assosioituneita kumppaneita” ei katsota kumppanuushankkeen osaksi, niille ei myönnetä rahoitusta eikä niitä myöskään lasketa mukaan konsortion kokoonpanoa koskeviin minimivaatimuksiin. Niiden osallistuminen ja tehtävät hankkeessa ja sen eri toiminnoissa on kuitenkin kuvattava selkeästi.

MITKÄ OVAT KAPASITEETIN VAHVISTAMISHANKKEEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavassa taulukossa esitetään muodolliset kriteerit, jotka korkeakoulutuksen alaa koskevan kapasiteetin vahvistamishankkeen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset kumppanimaat	Alueisiin 1–4 ja 6–11 kuuluvat kumppanimaat (ks. kohta ”Tukikelpoiset maat” oppaan A-osassa).
Tukikelpoiset osallistujaorganisaatiot ¹²¹	Osallistujaorganisaatio voi olla ▪ mikä tahansa julkinen tai yksityinen organisaatio, joka myöntää kokonaisias korkeakoulututkintoja tai tunnustettuja korkea-asteen oppiarvoja¹²² (ja joka määrittellään korkeakouluksi ja jonka aseman korkeakouluna toimivaltainen viranomainen on tunnustanut), tai ▪ julkinen tai yksityinen organisaatio, joka toimii työmarkkina-alalla tai koulutus- ja nuorisoalalla, esimerkiksi

¹²¹ Seuraavanlaiset organisaatiot eivät ole tukikelpoisia:

- EU:n toimielimet ja muut EU:n erilliselimet, myös virastot (täydellinen luettelo niistä löytyy verkkosivulta ec.europa.eu/institutions/index_fi.htm),
- kansalliset Erasmus+ -toimistot tukikelpoisissa kumppanimaissa (mahdollisten eturistiriitojen ja/tai päällekkäisrahoituksen välttämiseksi).
- EU:n ohjelmia hallinnoivat organisaatiot, esimerkiksi ohjelmamaiden kansalliset toimistot löytävät lisätietoa tämän oppaan C-osasta.

¹²² Kansainvälisen koulutusluokituksen (ISCED 2011) mukainen korkea-asteen koulutus, **vähintään** taso 5. Toisen asteen koulutuksen jälkeistä, ISCED 2011 -luokituksen mukaista tasoa 4 ei hyväksytä.

	– julkinen tai yksityinen pieni, keski-suuri tai suuri yritys (myös yhteiskunnallinen yritys), – paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö (myös ministeriö), – työmarkkinajärjestö tai muu työelämän edustaja, myös kauppakamari, käsityö- tai muu ammatillinen yhdistys tai ammattiyhdistys, – tutkimuslaitos, – säätiö, – koulu/oppilaitos/koulutuskeskus (kaikki asteet esiasteesta toiseen asteeseen sekä ammatillinen koulutus ja aikuiskoulutus), – voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö (myös esim. korkeakoulujen tai opiskelija- tai opettajajärjestöjen kansalliset tai kansainväliset yhdistykset tai verkostot), – kulttuurijärjestö, kirjasto tai museo, – ammatinvalinta- ja ura-ohjausta, ammatillista ohjausta ja tietopalveluja tarjoava elin. Kunkin osallistujaorganisaation täytyy sijaita jossakin ohjelmamaassa tai tukikelpoisessa kumppanimassa. Ohjelmamaiden korkeakouluilla täytyy olla voimassa oleva korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja. Tukikelpoisten kumppanimaiden osallistuvilta korkeakouluilta ei vaadita Erasmus-peruskirjaa, mutta erityistä liikkuvuusosiota varten tukikelpoisten kumppanimaiden korkeakoulujen on täytynyt allekirjoittaa kaikkien kumppanikorkeakoulujen kanssa korkeakoulujen välinen sopimus, jossa vahvistetaan peruskirjan periaatteet. Tiedekunnat, koulut, osastot, keskuskeskukset, säätiöt, instituutit tai muut korkeakoulujen osat, jotka ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä, eivät ole tukikelpoisia (vaikka niillä olisi PIC-koodi, <i>Participant Identification Code</i>), elleivät ne kykene esittämään kyseiseen hankkeeseen liittyvää, korkeakoulun rehtorin allekirjoittamaa vakuutusta, jossa ne valtuutetaan sitoutumaan koko korkeakoulun nimissä. Korkeakoulujen yhdistyksiä tai järjestöjä, joiden tehtävänä on korkeakoulutuksen tunnetuksi tekeminen, parantaminen ja uudistaminen sekä yhteistyö Euroopan maiden välillä sekä Euroopan ja maailman muiden osien välillä, ovat tukikelpoisia. Jos tällainen yhdistys, järjestö tai verkosto kattaa myös muita koulutussektoreita, niiden toiminnan pääpainon täytyy olla korkeakoulutuksessa, minkä täytyy käydä selvästi ilmi organisaation perustasiakirjoista sekä hallintorakenteista. Korkeakoulujen yhdistys, järjestö tai verkosto lasketaan yhdeksi oikeushenkilöksi/kumppanilaitokseksi, mikä tarkoittaa, että sitä pidetään sen maan yhtenä organisaationa, jossa sen päätoimipaikka sijaitsee. Näitä organisaatioita ei lasketa korkea-asteen oppilaitoksiksi. Vain kyseisessä ohjelmamaassa tai tukikelpoisissa kumppanimissa sijaitsevat jäsenet voivat saada tukea. Kansainväliset valtiolliset järjestöt voivat osallistua kapasiteetin vahvistamishankkeisiin omalla rahoituksella. Ukrainaa koskeva erityisehto: Ukrainasta hyväksytään tukikelpoisiksi vain Ukrainan koulutus- ja tiedeministeriön tunnustamat korkeakoulut (lisätietoa saa Ukrainan Erasmus+ -ohjelman kansallisesta toimistosta).

Kuka voi hakea?	Tukea voivat hakea seuraavanlaiset osallistujaorganisaatiot: • korkeakoulut, • korkeakoulujen yhdistykset tai järjestöt, • <u>vain rakennehankkeet</u>: laissa tunnustetut kansalliset tai kansainväliset rehtori-, opettaja- tai opiskelijajärjestöt, jotka sijaitsevat ohjelmamaassa tai tukikelpoisessa kumppanimassa. Hakijaorganisaatio jättää hakemuksen kaikkien hankkeessa mukana olevien osallistujaorganisaatioiden nimissä. Poikkeus: Libyasta ja Syyriasta (alue 3) ja Venäjän federaatiosta (alue 4) osallistuvat organisaatiot eivät voi toimia hakijoina.

Osallistujaorganisaatioiden määrä ja profiili	Kapasiteetin vahvistamishankkeiden on täytettävä kaikki seuraavat vaatimukset: Kun kyseessä on vain yhden kumppanimaan hanke (kansallinen hanke): Hankkeessa on oltava mukana vähintään yksi tukikelpoinen kumppanima ja vähintään kolme ohjelmamaata. Näissä hankkeissa on oltava mukana täysivaltaisina kumppaneina vähimmäismäärä korkeakouluja seuraavasti: - vähintään yksi korkeakoulu ainakin kolmesta hankkeeseen osallistuvasta ohjelmamaasta - vähintään kolme korkeakoulua hankkeeseen osallistuvasta kumppanimaasta - kumppaniryhmään on kuuluttava vähintään yhtä monta kumppanimaiden korkeakoulua kuin siinä on ohjelmamaiden korkeakouluja. Poikkeus: Jos kumppanimaassa on vähemmän kuin viisi korkeakoulua tai jos yhden korkeakoulun opiskelijoiden osuus on enemmän kuin 50 prosenttia maan kaikista opiskelijoista, säännöstä poiketaan ja hakemukset, joissa on mukana vain yksi korkeakoulu tällaisesta maasta, hyväksytään. Kun kyseessä on hanke, jossa on mukana kaksi tai useampia kumppanimaita (monen maan välinen hanke): Hankkeessa on oltava mukana vähintään kaksi tukikelpoista kumppanimaata ja vähintään kolme ohjelmamaata. Kumppanimaat voivat tulla yhdeltä tai usealta toimen kattamalta alueelta¹²³. Näissä hankkeissa on oltava mukana täysivaltaisina kumppaneina vähimmäismäärä korkeakouluja seuraavasti: - vähintään yksi korkeakoulu ainakin kolmesta hankkeeseen osallistuvasta ohjelmamaasta - vähintään kaksi korkeakoulua kustakin hankkeeseen osallistuvasta kumppanimaasta - kumppaniryhmään on kuuluttava vähintään yhtä monta kumppanimaiden korkeakoulua kuin siinä on ohjelmamaiden korkeakouluja. Poikkeus: Jos kumppanimaassa on vähemmän kuin viisi korkeakoulua tai jos yhden korkeakoulun opiskelijoiden osuus on enemmän kuin 50 prosenttia maan kaikista opiskelijoista, säännöstä poiketaan ja hakemukset, joissa on mukana vain yksi korkeakoulu tällaisesta maasta, hyväksytään sillä ehdolla että hankkeessa on mukana vähintään yhtä monta kumppanimaiden korkeakoulua kuin siinä on ohjelmamaiden korkeakouluja. <u>Seuraavat lisäehdot pätevät:</u> - rakennehankkeet: hankkeissa on lisäksi oltava mukana täysivaltaisina kumppaneina korkeakoulutuksesta vastaavat ministeriöt kustakin tukikelpoisesta kumppanimaasta, jota hanke koskee. - hankkeissa, joissa on osallistujia alueelta 4 (Venäjän federaatio), tulee olla mukana ainakin toinen kumppanima. - hankkeissa, joissa on mukana kumppaneita alueelta 8 (Latinalainen Amerikka), on oltava mukana vähintään kaksi kyseisen alueen kumppanimaata.

¹²³ Tämän toimen yhteydessä alueella tarkoitetaan tiettyyn laajaan maantieteelliseen alueeseen kuuluvaa maaryhmää. Erasmus+ -ohjelmassa sovellettu alueiden luokitus on EU:n ulkoisen toiminnan eri välineissä käytettyjen ryhmittelyjen mukainen.

Muut ehdot	Jos hankkeeseen osallistuu korkeakoulujen yhdistys, järjestö tai verkosto, se lasketaan yhtenä organisaationa siitä maasta, jossa sen päätoimipaikka sijaitsee ja yllä luetellut vaatimukset osallistuvien organisaatioiden vähimmäismääristä on täytettävä. Huom. näitä organisaatioita ei lasketa korkeakouluiksi.
Hankkeen kesto	Kapasiteetin vahvistamishankkeet voivat kestää kaksi tai kolme vuotta. Kesto on valittava hakuvaiheessa hankkeen tavoitteen ja niiden toimintojen tyyppin perusteella, joita hankkeessa on sen elinkaaren aikana tarkoitus toteuttaa. Tukikelpoisuusaikaa voidaan pidentää vain kerran poikkeuksellisista syistä enintään 12 lisäkuukaudella, jos koordinaattorin on jostain syystä mahdotonta toteuttaa hanke suunnitellussa aikataulussa.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	Lokakuun 15. päivänä alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 9. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Hakemus on jätettävä oppaan C-osassa esitettyjen yksityiskohtaisten menettelyjen mukaisesti.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa voidaan myös ottaa huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 30 pistettä)	- Ehdotettu hanke ja sen ennakoitujen tulokset edistävät tehokkaasti kohdemaassa tai kohdemaissa toteutettavan kapasiteetin vahvistamishankkeen tavoitteiden saavuttamista. - Hakemus liittyy selkeästi ohjelmassa kyseistä yhtä tai useampaa kohdemaata tai -aluetta varten asetettuihin temaattisiin kansallisiin ja alueellisiin painopisteisiin. - Hanke-ehdotus on relevantti ja toteutettavissa hakemuksen kohteena olevan kumppanimaan (kumppanimaiden) paikallisessa kontekstissa. Tämän seikan osalta ohjeita antavat kyseisissä maissa toimivat unionin edustustot. - Hakemuksessa selitetään, miksi suunnitellut toiminnot ja ennakoitujen tulokset vastaavat parhaalla mahdollisella tavalla kohderyhmien tarpeisiin. - Hanke nivoutuu kohteena olevien korkeakoulujen nykyaikaistamis-, kehitys- ja kansainvälistymisstrategioihin ja on yhdenmukainen tukikelpoisia kumppanimaita koskevien korkeakoulutuksen kehittämisstrategioiden kanssa. - Hankkeen tavoitteet ovat selkeät, realistiset ja tarkoituksenmukaiset, ja ne perustuvat aitoon ja riittävään tarveanalyysiin. - Hanke on innovatiivinen ja/tai täydentää nykyisten tai aiempien toimien mukaisesti jo toteutettuja muita aloitteita tai hankkeita. - Hakemuksesta käy ilmi, ettei samanlaisia tuloksia voisi syntyä kansallisen, alueellisen tai paikallisen rahoituksen turvin.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 30 pistettä)	- Hankkeen elinkaaren aikana toteutettavat toiminnot ovat laadukkaita ja tarkoituksenmukaisia, ja niiden avulla voidaan saavuttaa tavoitteet ja ennakoitujen tulokset. - Ehdotettu menetelmä on innovatiivinen ja toteuttamiskelpoinen, ja sen avulla voidaan saavuttaa ennakoitujen tulokset. - Hanke on kustannustehokas, ja kullekin toiminnolle on osoitettu

	asianmukaiset resurssit. - Hankkeen yleisrakenne takaa, että hankkeen tavoitteet, menetelmät ja toiminnot ovat ehdotetun budjetin mukaisia. - Työohjelma on selkeä ja realistinen, ja se sisältää tarkoin määritellyt toiminnot, realistisen aikataulun sekä selkeät tuotokset ja välitavoitteet. Se osoittaa suunnitteluvalmiuksien olevan loogiset ja luotettavat ja sisältää asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, arviointi-, jatkotoimi- ja tulostenlevitysvaiheet. - Hankkeen haasteet ja riskit on yksilöity selkeästi, ja niiden lieventämiseen on varauduttu asianmukaisin toimin. Suunnitelmaan sisältyy laadunvalvontatoimia, myös indikaattoreita ja viitearvoja, joiden avulla voidaan varmistaa, että hanke toteutetaan laadukkaasti aikataulua ja budjettia noudattaen. Toimen tulosten mittaamiseen käytettävien indikaattorien todentamista varten esitetään luotettavat lähteet.
Hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu (enintään 20 pistettä)	- Hanke perustuu toisiaan täydentävien korkeakoulujen vahvaan kumppanuuteen. - Hankeryhmällä on ne taidot, kokemus, asiantuntemus ja hallinnollinen tuki, joita hankkeen kaikinpuolinen onnistunut toteutus edellyttää. - Tarvittaessa mukana on tarkoituksenmukaisimpia muita kuin akateemisia kumppaneita, jotta voitaisiin hyödyntää niiden erilaisia kokemuksia, profileja ja alakohtaista asiantuntemusta. - Vastuun- ja tehtävänjako on selkeä ja asianmukainen ja kertoo kaikkien osallistajaorganisaatioiden sitoutuneisuudesta hankkeeseen ja aktiivisesta osallistumisesta sen toteuttamiseen oman asiantuntemuksensa ja omien valmiuksiensa mukaisesti. - Ehdotus sisältää tehokkaan mekanismin, joka takaa, että osallistajaorganisaatioiden, osallistujien ja muiden sidosryhmien välinen koordinointi, päätöksenteko ja viestintä ovat korkealaatuisia. - Tukikelpoisten kumppanimaiden osallistajaorganisaatiot osallistuvat riittävästi toimen toteuttamiseen ja päätöksentekoon (mukaan lukien konfliktinratkaisutoimenpiteet). - Hankkeeseen osallistuu korkeakouluja, jotka eivät ole aikaisemmin saaneet kapasiteetin vahvistamistukea.
Vaikuttavuus ja jatkuvuus (enintään 20 pistettä)	- Hanke vaikuttaa merkittävästi tukikelpoisissa kumppanimaissa sijaitsevien osallistajaorganisaatioiden (korkeakoulujen) valmiuksiin ja etenkin korkeakoulutuksen kehittymiseen ja nykyaikaistumiseen. Se auttaa näitä korkeakouluja luomaan yhteyksiä ympäröivään yhteiskuntaan, työmarkkinoihin ja muuhun maailmaan sekä kehittämään kansainvälistä yhteistyötä. - Hankkeella on paikallisen/alueellisen/kansallisen tai kansainvälisen tason kerrannaisvaikutuksia, jotka kohdistuvat muihin kuin osallistajaorganisaatioihin. Hankkeen todellisten vaikutusten arvioimiseen on varauduttu asianmukaisin toimenpitein. - Hankkeen aikana ja sen jälkeen toteutettava tulostenlevityssuunnitelma, jonka mukaisesti sidosryhmille tiedotetaan tehokkaasti hankkeesta saaduista kokemuksista ja sen tuotoksista, on selkeä ja tehokas, ja kussakin osallistajaorganisaatiossa on varattu sitä varten resurssit. - Hanke takaa ehdotettujen toimintojen ja tuotosten todellisen jatkumisen hankkeen päättymisen jälkeen etenkin houkuttelemalla yhteisrahoitusta tai muunlaista tukea. Se takaa myös hanketulosten valtavirtaistamisen ja tehokkaan hyödyntämisen tai täytäntöönpanon.

Arviointivaiheessa hakemukset voivat saada enintään 100 pistettä. Rahoitusta myönnettäessä otetaan huomioon vain ehdotukset, jotka saavat yhteensä vähintään 60 pistettä ja näistä pisteistä vähintään 15 kohdassa ”hankkeen relevanssi”.

Hakemuksen hyväksyminen ei tarkoita, että hakijalle välttämättä myönnetään hakemuksessa mainittu tukimäärä. Tukea voidaan pienentää kyseistä toimea koskevien erityisten rahoitussääntöjen ja arvioinnin tulosten perusteella.

Rahoitettaviksi suositellaan enintään kolmea hanketta kutakin hakijaorganisaatiota kohden.

PAINOPISTEET

Hankkeessa mukana olevista maista riippuen molempien ryhmien hankkeita (yhteishankkeet ja rakennehankkeet) varten voidaan määrittää kansallisia, alueellisia tai monialaisia painopisteitä. Jos näin tehdään, hankkeissa on osoitettava, miten ja missä määrin nämä painopisteet otetaan huomioon.

Hakemuksille, joissa ei noudateta kansallisia ja/tai alueellisia painopisteitä, ei myönnetä rahoitusta. Monialaisia painopisteitä tarkastellaan valintavaiheessa tehtäessä päätöksiä yhtä laadukkaiden ehdotusten välillä.

Ehdotetut neljä kansallista tai alueellista painopisteryhmää kattavat seuraavat alat:

- oppiaineet (opetussuunnitelmien kehittämistä varten),
- koulutuksen laadun parantaminen,
- korkeakoulujen hallinnon ja toiminnan tehostaminen,
- korkeakoulutuksen kehittäminen osana yhteiskuntaa.

Sellaisissa maissa toteutettavissa kansallisissa hankkeissa (eli hankkeissa, joihin osallistuu korkeakouluja vain yhdestä tukikelpoisesta kumppanimaasta), joissa on vahvistettu kansallisia painopisteitä, on noudatettava näitä painopisteitä. Muissa maissa hankkeissa on noudatettava alueellisia painopisteitä.

Monen maan hankkeissa, eli hankkeissa, joihin osallistuu korkeakouluja vähintään kahdesta tukikelpoisesta kumppanimaasta, on noudatettava (soveltuvin osin) mukana olevien tukikelpoisten kumppanimaiden alueellisia tai kansallisia painopisteitä. Tämä tarkoittaa, että hankkeen aiheen on sisällyttävä kunkin osallistuvan kumppanimaan alueellisten painopisteiden luetteloon tai hankkeen aiheen on sisällyttävä kunkin osallistuvan kumppanimaan kansallisten painopisteiden luetteloon. Etusijalle asetetaan hankkeet, joiden aihepiiriä ei ole riittävästi käsitelty aiemmissa tai nykyisissä hankkeissa ja joissa on mukana sellaisia kumppanimaiden korkeakouluja, jotka eivät ole aiemmin osallistuneet ohjelmaan ja/tai aiemman sukupolven ohjelmaan tai ovat osallistuneet sellaiseen vain rajoitetusti.

Kapasiteetin vahvistamishankkeisiin sovellettavien painopisteiden yksityiskohtainen luettelo julkaistaan toimeenpanoviraston verkkosivuilla.

ERITYINEN LIKKUVUUSOSIO

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset liikkuvuusvirrat

	Ohjelmamaasta ohjelmamaahan	Ohjelmamaasta tukikelpoiseen kumppanimaahan	Tukikelpoisesta kumppanimaasta ohjelmamaahan	Tukikelpoisesta kumppanimaasta tukikelpoiseen kumppanimaahan
Opiskelijat	Ei tukikelpoinen	Tukikelpoinen	Tukikelpoinen	Tukikelpoinen
Henkilökunta (opettaminen)	Ei tukikelpoinen	Tukikelpoinen	Tukikelpoinen	Tukikelpoinen
Korkeakoulun henkilökunta (kouluttautuminen)	Ei tukikelpoinen	Ei tukikelpoinen	Tukikelpoinen	Tukikelpoinen

Opiskelijoiden ja henkilöstön on suoritettava liikkuvuusjaksonsa ulkomailla (maassa, joka ei ole lähettävän organisaation sijaintimaa tai kyseisen opiskelijan tai työntekijän asuinmaa) jossakin hankkeessa mukana olevista muista kumppaniorganisaatioista. Opiskelijat voivat suorittaa harjoittelujaksonsa ulkomailla (maassa, joka ei ole lähettävän organisaation sijaintimaa tai opiskelijan asuinmaa opintojen aikana) jossakin soveltuvassa organisaatiossa, joka sijaitsee hankkeessa mukana olevassa maassa.

Tukikelpoiset kumppanimaat	Alueisiin 1, 2 ja 3 kuuluvat kumppanimaat (ks. kohta "Tukikelpoiset maat" oppaan A-osassa)

Tukikelpoiset toiminnot	<u>Korkeakouluopiskelijoiden liikkuvuus:</u> ▪ Opiskelujakso ulkomailla kumppanikorkeakoulussa. ▪ Harjoittelujakso (työssäoppiminen) ulkomailla yrityksessä tai muussa sopivassa työpaikassa. ▪ Molempien yhdistelmä. <u>Korkeakouluhenkilöstön liikkuvuus:</u> ▪ Opetusjakso: korkeakoulujen opetushenkilöstöön tai yritysten henkilöstöön kuuluvat voivat tämän toiminnon mukaisesti opettaa ulkomaisessa kumppanikorkeakoulussa. ▪ Kouluttautumisjakso: tällä toiminnolla tuetaan korkeakoulujen opetus- ja muun henkilöstön ammatillista kehittymistä seuraavin keinoin: osallistuminen täydennyskoulutuskursseille, myös ammatillisesti suuntautuneille kielikursseille, tai koulutustapahtumiin ulkomailla (konferenssit pois luetuina) tai b) työssäoppimis- tai työnseurantajaksot tai kouluttautuminen ulkomaisessa kumppanikorkeakoulussa tai muussa alan organisaatiossa, joka sijaitsee konsortioon kuuluvassa maassa.
Tukikelpoiset osallistujat	<u>Korkeakouluopiskelijat:</u> Kapasiteetinvahvistamishankkeeseen osallistuvan korkeakoulun opiskelijat, jotka suorittavat johonkin tunnustettuun tutkintoon tai muuhun korkea-asteen oppiarvoon johtavia opintoja (aina tohtoriopintoihin asti). Kun kyseessä ovat opiskelujaksot, opiskelijoiden on oltava kirjoilla vähintään toisen vuoden korkeakouluopiskelijoina. Tämä vaatimus ei koske harjoittelujaksoja. <u>Korkeakouluhenkilöstö:</u> Opetusjaksot: kapasiteetinvahvistamishankkeeseen osallistuvien korkeakoulujen ja yritysten henkilöstö. Kouluttautumisjaksot: kapasiteetinvahvistamishankkeeseen osallistuvien korkeakoulujen henkilöstö. On tärkeää huomata, että opiskelijat ja henkilöstö eivät voi hakea tukea suoraan, vaan liikkuvuustoimintoihin osallistumista koskevat valintaperusteet määrittelee konsortio.
Opiskelijaliikkuvuuden kesto	Opiskelujaksot: 3¹²⁴–12 kuukautta (mukaan lukien täydentävä harjoittelujakso, jos se kuuluu suunnitelmaan). Harjoittelujaksot: 2–12 kuukautta. Sama opiskelija voi liikkuvuustoimintojen määrästä ja tyypistä riippumatta osallistua liikkuvuusjaksoihin, joiden pituus on yhteensä enintään 12 kuukautta¹²⁵ kutakin tutkintovaihetta¹²⁶ kohden. ▪ alemman korkeakoulututkinnon suoritusaikana (kandidaatti tai vastaava), mukaan lukien ns. ”short cycle” -tutkinnot (EQF-tasot 5 ja 6), ▪ ylemmän korkeakoulututkinnon suoritusaikana (maisteri tai vastaava; EQF-taso 7) ja ▪ jatko-opintojen suoritusaikana (lisensiaatti- ja tohtoritase eli EQF-taso 8). Myös osallistuminen ilman EU:n tukea lasketaan mukaan enimmäiskesto.
Henkilöstöliikkuvuuden kesto:	<u>Korkeakouluhenkilöstö:</u> viidestä päivästä kahteen kuukauteen, matkustusaika pois lukien.. Lisäksi opetusjakson on kaikissa tapauksissa käsitettävä vähintään kahdeksan opetustuntia viikkoa (tai sitä lyhyempää oleskelujaksoa) kohden. Jos liikkuvuusjakso kestää kauemmin kuin yhden viikon, opetusvelvollisuuden vähimmäismäärä vajaan viikolta suhteutetaan vajaan viikon pituuteen.

¹²⁴ Opiskelujakson vähimmäiskesto on kolme kuukautta tai yksi lukuvuosi.

¹²⁵ Elinikäisen oppimisen toimintaohjelman alaisen Erasmus-ohjelman ja Erasmus Mundus -ohjelman puitteissa aiemmin hankittu kokemus lasketaan mukaan tutkintovaihekohtaiseen 12 kuukauden jaksoon.

¹²⁶ Lääkärinkoulutuksessa ja muissa yksijaksoisissa koulutusohjelmissa opiskelijan liikkuvuus saa kestää enintään 24 kuukautta.

ERITYISET MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hakemuksissa, joihin sisältyy tuki erityiselle liikkuvuusosiolle, on osoitettava liikkuvuushankkeeseen osallistuvien opettajien tarjoaman ja/tai liikkuvuushankkeeseen osallistuville opiskelijoille tarjottavan yhden tai useamman kurssin lisäarvo tai innovatiivinen luonne. Henkilöstöliikkuvuuden merkitys vastaanottavalle ja lähettävälle korkeakoululle on perusteltava selkeästi. Sekä lähettävän että vastaanottavan korkeakoulun on noudatettava korkea-asteen koulutusta koskevan Erasmus-peruskirjan määräyksiä ja sovittava järjestelyistä, joita onnistuneet liikkuvuustoiminnot edellyttävät.

Erityiset liikkuvuustoimet arvioidaan ja pisteytetään kapasiteetin vahvistamishankkeiden erillisenä osa-alueena. Niiden arviointiperusteet ovat seuraavat:

Erityistä liikkuvuustoimea koskevan suunnitelman ja toimen toteutuksen laatu (enintään 10 pistettä)	- Liikkuvuusosio edistää olennaisella tavalla hankkeen tavoitteiden saavuttamista ja nivoutuu niihin hyvin etenkin hankkeen aihepiirien tai teemojen osalta. Liikkuvuushankkeeseen osallistuvien opettajien tarjoama(t) ja/tai liikkuvuushankkeeseen osallistuville opiskelijoille opetettava(t) kurssi(t) tuo(vat) hankkeeseen lisäarvoa. - Ehdotus sisältää avoimet perusteet ja tehokkaan menettelyn liikkuvuushankkeeseen osallistuvien nimeämiseksi ja valitsemiseksi. - Sekä lähettävässä että vastaanottavassa korkeakoulussa on käytössä laatutoimenpiteitä, joiden avulla liikkuvuustoimintoa seurataan ja voidaan ryhtyä toimiin, jos ennakoituja tuloksia ei saavuteta. Vastaanottava korkeakoulu tarjoaa opiskelijoille laadukkaita palveluja (esim. perehdytystilaisuus, paikallisen kielen/kulttuurin kurssit, pienryhmäohjaus, mentorointi, majoitustuki). - Hankkeesta käy ilmi, että liikkuvuustoimet vaikuttavat myönteisesti paitsi niihin osallistuviin henkilöihin, myös tukikelpoisen kumppanimaan kyseisiin korkeakouluihin, ja siinä selostetaan, miten onnistuneet liikkuvuuskokemukset tunnustetaan ja arvioidaan korkeakoulussa. Henkilöstöliikkuvuuden merkitys vastaanottaville korkeakouluille ja sen opiskelijoille, jotka saavat kyseistä opetusta, sekä lähettävälle korkeakouluille (hankitun kokemuksen tai osaamisen levittäminen korkeakoulualalla ja sen ulkopuolella) osoitetaan selvästi. - Hakemuksessa kuvaillaan strategia, jonka avulla voidaan tehokkaasti tunnistaa ja/tai tunnustaa osallistujien oppimistulokset ja liikkuvuusjaksot ja joka voi tarkoittaa esimerkiksi yhteisten mekanismien perustamista tunnustamista ja opintosuoritusten arviointia varten (mukaan lukien arvosanojen muuntotaulukko).

Liikkuvuusosioille, jotka saavat viisi pistettä tai sitä vähemmän, ei myönnetä rahoitusta.

Korkeakouluopiskelijoiden ja -henkilöstön erityistä liikkuvuusosiota varten tukea hakevien on toimitettava hakuvaiheessa seuraavat tiedot:

- niiden opiskelijoiden ja henkilöstöön kuuluvien määrä, joiden on tarkoitus osallistua liikkuvuustoimintoihin hankkeen elinkaaren aikana,
- suunniteltujen liikkuvuustoimintojen keskimääräinen kesto osallistujaa kohden,
- vastaanottavat ja lähettävät korkeakoulut.

Toimeenpanovirasto myöntää hakijoille tämän ja arviointiprosessin tulosten perusteella tukea liikkuvuustoimintojen tiettyyn määrään, joka on enintään hakijan ehdottama enimmäismäärä. Tuki on kaikissa tapauksessa enintään 80 prosenttia yhteis- tai rakennehankkeelle myönnetystä tuesta (liikkuvuusosio pois luettuna).

MITÄ MUUTA KAPASITEETINVAHVISTAMISHANKKEESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

Korkeakoulutuksen kapasiteetin vahvistamistoimi toteutetaan Euroopan unionin muutossuunnitelman painopisteiden mukaisesti. Tarkastellessaan rahoitettavien hankkeiden lopullista luetteloa Euroopan unioni ottaa huomioon maantieteellisen jakauman ja monimuotoisuuden tarpeen sekä lisääntyvän erilaistumisen kehittyvien maiden välillä.

Tämän toimen rahoitus perustuu alueellisiin kokonaismäärärahoihin. Sen jälkeen, kun on verrattu hankkeiden laadukkuutta rahoituksen myöntämisperusteisiin ja arvioitu hankkeiden merkitystä paikallisten tarpeiden ja tietyille alueelle käytettävissä olevan rahoituksen kannalta, voidaan ottaa huomioon tarve saavuttaa tietyn maan hankkeiden lukumäärän osalta riittävä maantieteellinen edustus ja moninaisuus.

ALUEELLINEN YHTEISTYÖ

Alueellisen (saman alueen maiden välisen) ja alueiden välisen (maailman eri alueiden välisen) yhteistyön on oltava merkityksellistä, ja se on perusteltava esittämällä yksityiskohtainen analyysi yhteisistä tarpeista ja tavoitteista. Maat on valittava tarkoituksenmukaisesti ja esitettyjen tavoitteiden kannalta johdonmukaisesti etenkin silloin, kun maat edustavat eri alueita. Alueiden välistä yhteistyötä voidaan tehdä monen maan hankkeissa edellyttäen, että ehdotuksen aihepiiri sisältyy kaikkien mukana olevien tukikelpoisten kumppanimaiden alueellisten painopisteiden tai (soveltuvin tapauksissa) kansallisten painopisteiden luetteloon.

VAIKUTTAVUUS JA TULOSTEN LEVITTÄMINEN

Kapasiteetin vahvistamishankkeilla odotetaan olevan pitkän aikavälin rakenteellisia vaikutuksia kyseisten tukikelpoisten kumppanimaiden järjestelmiin, organisaatioihin, korkeakouluihin ja henkilöosallistujiin. Hakemuksissa on osoitettava hankkeiden innovatiivinen luonne, niiden tulosten vaikutus ja pysyvyys sekä se, miten tuloksia ylläpidetään ja kehitetään hankkeen päättymisen jälkeen. Hankkeissa olisi soveltuvin osin osoitettava, että niissä hyödynnetään aiempien EU:n rahoittamien hankkeiden tuloksia. Tällaisia hankkeita ovat muun muassa varhaisemmista Alfa-, Edulink-, Erasmus Mundus - ja Tempus-ohjelmista rahoitetut hankkeet. Jokaisessa ehdotuksessa on osoitettava, miten hankkeen tuloksia levitetään asianomaisten kohderyhmien keskuudessa. Rakennehankkeita koskevia ehdotuksia, joilla tavoitellaan vain korkeakoulutasoisia vaikutuksia ja joissa ei osoiteta hankkeella olevan valtakunnanlaajuisia vaikutuksia, ei valita.

MITKÄ OVAT KAPASITEETINVAHVISTAMISHANKKEITA (YHTEIS- JA RAKENNEHANKKEITA) KOSKEVAT RAHOITUSSÄÄNNÖT?

Erasmus+ -ohjelman mukaisille kapasiteetin vahvistamishankkeille myönnettävä rahoitustuki perustuu budjettiin, jossa käytetään sekä yksikkökustannusten tukea että todellisia kustannuksia.

Korkeakoulualan kapasiteetin vahvistamishankkeissa syntyy monenlaisia kustannuksia, esimerkiksi henkilöstö-, matka- ja oleskelukustannuksia, laite- ja alihankintakustannuksia, tiedonlevitys-, julkaisu- ja käännöskustannuksia sekä yleiskustannuksia.

Sanalla ”tuki” viitataan rahoitukseen, jota ohjelmasta voidaan hakea ja joka on Euroopan unionin osuus hankkeen rahoituksesta. Se ei ole sama asia kuin hankkeen kokonaiskustannukset, joiden kattamiseen on käytettävä myös kumppanilaitosten ja ulkoisten sidosryhmien yhteisrahoitusta.

EU:n hankkeelle myöntämää tukea on pidettävä osuutena, joka kattaa osan todellisista kustannuksista, joita kumppanilaitoksille aiheutuu niiden suorittaessa hakemuksessa/hankkeessa suunniteltuja toimintoja. Kapasiteetin vahvistamishankkeeseen osallistuminen edellyttää väistämättä rahoitusta myös edunsaajalaitoksilta. Hankekumppaneiden on siksi arvioitava yhteisrahoitus jo hakemusta valmistellessaan.

Yhteisrahoitusperiaate on otettu huomioon määriteltäessä rahoitustapa ja etenkin määriteltäessä niiden yksikkökustannusten tuen tasoa, joiden perusteella hankkeen budjetti/tuki lasketaan. Hakijoiden ja edunsaajien on siksi tiedotus- ja avoimuustarkoituksia varten ilmoitettava käytettävissä olevaa yhteisrahoitusta koskevat tiedot. Menotodisteita tai tositteita ei vaadita.

Vaikka hankkeen toteutus voi edellyttää muunlaisia menoja (kuten tiedonlevitys-, julkaisu- tai käännöskustannuksia, ellei niitä tilata alihankintana, sekä yleiskustannuksia), näitä menoja ei oteta huomioon laskettaessa tarjottavaa tukea. Ne on siis katettava yhteisrahoituksella.

Yksikkökustannusten tukeen perustuvia budjettikohtia (henkilöstö-, matka- ja oleskelukustannukset) koskeva rahoitusraportointi perustuu laukaisevan tekijän periaatteeseen. Edunsaajien on osoitettava, että toiminnot on tosiasiaa ja asianmukaisesti toteutettu ja tuotokset ovat syntyneet, mutta niiden ei tarvitse raportoida varojen käytöstä. Edunsaajat voivat siis itse päättää, miten ne hallinnoivat myönnettyjä varoja ja kattavat niillä hankkeen toteuttamisen edellyttämät kustannukset, kunhan toiminnot ja saavutukset koskevat vaatimukset täyttyvät.

Todellisiin kustannuksiin perustuvia budjettikohtia (laitteet ja alihankinta) koskeva rahoitusraportointi perustuu aiheutuneisiin todellisiin kuluihin, joista on esitettävä asianmukaiset tositteet (ks. jäljempänä).

Myönnettävä tuki ei koskaan ole suurempi on haettu määrä, ja sen suuruus riippuu seuraavista tekijöistä:

- hakijan pyytämä tukimäärä, toimintojen tukikelpoisuus ja hankkeen kustannustehokkuus,
- kapasiteetin vahvistamishankkeille varatut kokonaismäärärahat.

Kumppanien on sovittava yksityiskohtaisista rahoitusta koskevista säännöistä, jotka on kirjattava hankkeen alkaessa allekirjoitettavaan viralliseen kumppanisopimukseen.

Hankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

Yhteis- ja rakennehankkeille myönnettävä EU:n vähimmäistuki: 500 000 euroa

Yhteis- ja rakennehankkeille myönnettävä EU:n enimmäistuki: 1 000 000 euroa

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä/enimmäismäärä		Myöntämiskäytäntö
Henkilöstökustannukset	Henkilöstökustannukset, jotka aiheutuvat hankkeen tavoitteiden saavuttamisen kannalta välttämättömien tehtävien suorittamisesta.	Tuki yksikkökustannuksiin	B4.1 organisaation johtajatasen työntekijän hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden	Enintään 40 % koko tuesta	Ehdollinen: Hakijoiden on perusteltava tarvittavien resurssien tyyppi ja määrä suhteessa ehdotettujen toimintojen toteuttamiseen ja tuotoksiin. Tuki myönnetään sillä ehdolla, että samoista tehtävistä maksettava palkka korvataan vain kerran.
			B4.2 tutkijan/opettajan/kouluttajan hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden		
			B4.3 asiantuntijan hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden		
			B4.4 hallintotyöntekijän hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden		
Matkatuki	Hankkeeseen osallistuvien opiskelijoiden ja henkilöstön edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle (ml. viisumi ja siihen liittyvä pakollinen vakuutus, matkavakuutus ja perustellut peruutuskustannukset). Toiminnot niihin liittyvine matkoineen on suoritettava hankkeessa mukana olevissa maissa. Toimeenpanoviraston on hyväksyttävä mahdolliset poikkeukset tästä säännöstä. Luettelo tukikelpoisista toiminnoista on oppaan liitteessä I.	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden		Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ¹²⁷ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ¹²⁸ Tukea myönnetään vain matkoihin, jotka liittyvät suoraan hankkeen tavoitteiden saavuttamiseen.
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden		
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden		
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden		
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden		
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden		
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 100 euroa osallistujaa kohden		

¹²⁷ Välimatkalaskin: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹²⁸ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

Oleskelukustannukset	Oleskelu-, majoitus- ja paikallismatkakustannukset sekä julkisen liikenteen, kuten bussin ja taksin, käytöstä aiheutuvat kustannukset, henkilökohtaisesta tai vapaaehtoisesta sairausvakuutuksesta aiheutuvat kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	Henkilöstö	Toiminnon 14. päivään asti: 120 euroa osallistujaa kohden päivässä + Toiminnon 15.–60. päivä: 70 euroa osallistujaa kohden päivässä + Toiminnon 61. päivästä 3 kuukauteen: 50 euroa osallistujaa kohden päivässä	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (matka mukaan lukien)
			Opiskelijat	Toiminnon 14. päivään asti: 55 euroa osallistujaa kohden päivässä + Toiminnon 15.–90. päivä: 40 euroa osallistujaa kohden päivässä	
Laitekustannukset	Hankkeen toteuttamiseksi tarvittavien laitteiden hankintakustannukset. Tukea myönnetään vain kumppanimaiden korkeakouluille tarkoitettujen laitteiden hankintaa varten.	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista. Enintään 30 % koko tuesta.		Ehdollinen: nämä kulut on perusteltava hakulomakkeessa.
Alihankintakustannukset	Alihankintakustannukset, jotka ovat välttämättömiä hankkeen toteuttamista varten, etenkin pakollisista tilintarkastuksista (tarkastuslausunnosta) ja mahdollisesta ulkoisesta laadunvarmistusmenettelystä aiheutuvat kustannukset. Hankkeen hallintotehtäviin liittyvä alihankinta ei ole tukikelpoista.	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista. Enintään 10 % koko tuesta.		Ulkoisen alihankinnan on oltava erittäin satunnaista. Hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavan osaamisen ja erityisasiantuntemuksen olisi löydettävä konsortion sisältä, ja niiden olisi määrättävä sen kokoonpano.

TAULUKKO A: HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN), OHJELMAMAAT

Sovellettava henkilöstöluokka riippuu hankkeessa suoritettavasta työstä eikä kyseisen henkilön asemasta tai tehtävänimikkeestä. Toisin sanoen henkilöstökustannukset, joita aiheutuu esimerkiksi akateemisessa asemassa olevan henkilön suorittamasta hallintotehtävästä, on laskutettava hallintotyöntekijän tukimäärän perusteella. Hankkeeseen osallistuvat organisaatiot päättävät yhdessä hankkeessa työskentelevän henkilöstön todellisista korvauksista, jotka rekrytoinnista huolehtivat organisaation johtajatasen työntekijät vahvistavat. Korvaukset ovat osa kumppanisopimusta, jonka kumppanit allekirjoittavat hankkeen alkaessa.

Tuen määrä perustuu yksikkökustannuksiin, joita sovelletaan työntekijän rekrytointimaassa, riippumatta tehtävien suorituspaikasta (ts. maassa A toimivan organisaation työntekijään, joka työskentelee (osittain) maassa B, sovelletaan maan A yksikkökustannuksia).

	Organisaation johtajatasen työntekijä	Opettaja/kouluttaja/tutkija/nuorisotyöntekijä	Asiantuntija	Hallinto-työntekijä ¹²⁹
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Tanska, Irlanti, Luxemburg, Alankomaat, Itävalta, Ruotsi, Liechtenstein, Norja	294	241	190	157
Belgia, Saksa, Ranska, Italia, Suomi, Yhdistynyt kuningaskunta, Islanti	280	214	162	131
Tšekki, Kreikka, Espanja, Kypros, Malta, Portugali, Slovenia	164	137	102	78
Bulgaria, Viro, Kroatia, Latvia, Liettua, Unkari, Puola, Romania, Slovakia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Turkki	88	74	55	39

¹²⁹ Opiskelijat voivat työskennellä hankkeessa, ja heidän palkkansa voidaan maksaa budjettikohdasta "Henkilöstökustannukset" ("Hallintotyöntekijä") edellyttäen, että heillä on työsojimus kumppaniryhmään kuuluvan korkeakoulun kanssa.

TAULUKKO B: HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN), KUMPPANIMAAT

Sovellettava henkilöstöluokka riippuu hankkeessa suoritettavasta työstä eikä kyseisen henkilön asemasta tai tehtävänimikkeestä. Toisin sanoen henkilöstökustannukset, joita aiheutuu esimerkiksi akateemisessa asemassa olevan henkilön suorittamasta hallintotehtävästä, on laskutettava hallintotyöntekijän tukimäärän perusteella. Hankkeeseen osallistuvat organisaatiot päättävät yhdessä hankkeessa työskentelevän henkilöstön todellisista korvauksista, jotka rekrytoinnista huolehtivat organisaation johtajatasen työntekijät vahvistavat. Korvaukset ovat osa kumppanisopimusta, jonka kumppanit allekirjoittavat hankkeen alkaessa.

Tuen määrä perustuu yksikkökustannuksiin, joita sovelletaan työntekijän rekrytointimaassa, riippumatta tehtävien suorituspaikasta (ts. maassa A toimivan organisaation työntekijään, joka työskentelee (osittain) maassa B, sovelletaan maan A yksikkökustannuksia).

	Organisaation johtajatasen työntekijä	Opettaja/kouluttaja/tutkija	Asian-tuntija	Hallinto-työntekijä ¹³⁰
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Israel	166	132	102	92
Albania, Angola, Antigua ja Barbuda, Argentiina, Barbados, Bosnia ja Hertsegovina, Brasilia, Chile, Cookinsaaret, Dominica, Gabon, Grenada, kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Ukrainan alue, Kolumbia, Komorit, Kosovo ¹³¹ , Libanon, Libya, Meksiko, Montenegro, Nigeria, Norsunluurannikon tasavalta, Peru, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinit, Sambia, São Tomé ja Príncipe, Serbia, Seychellit, Thaimaa, Uruguay, Venezuela, Zimbabwe	108	80	57	45
Afganistan, Azerbaidžan, Bahama, Bolivia, Burkina Faso, Costa Rica, Djibouti, Dominikaanien tasavalta, Ecuador, El Salvador, Etelä-Afrikka, Georgia, Guatemala, Guinea-Bissau, Haiti, Irak, Iran, Jamaika, Jordania, Kamerun, kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Venäjän alue, Kazakstan, Kenia, Kiina, Kongo, Marokko, Mikronesia, Mosambik, Namibia, Palestiina ¹³² , Panama, Papua-Uusi-Guinea, Paraguay, Senegal, Surinam, Swazimaa, Trinidad ja Tobago, Vanuatu	77	57	40	32

¹³⁰ Opiskelijat voivat työskennellä hankkeessa, ja heidän palkkansa voidaan maksaa budjettikohdasta "Henkilöstökustannukset" ("Hallintotyöntekijä") edellyttäen, että heillä on työsopimus kumppaniryhmään kuuluvan korkeakoulun kanssa.

¹³¹ Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 ja Kosovon itsenäisyysjulistuksesta annetun Kansainvälisen tuomioistuimen lausunnon mukainen.

¹³² Tätä nimitystä ei tule pitää Palestiinan valtion tunnustamisena, eikä se vaikuta yksittäisten jäsenvaltioiden kantoihin asiasta.

Algeria, Armenia, Bangladesh, Belize, Benin, Bhutan, Bostswana, Burma/Myanmar, Burundi, Egypti, Eritrea, Etelä-Sudan, Etiopia, Filippiinit, Fidži, Gambia, Ghana, Guinean tasavalta, Guyana, Honduras, Indonesia, Intia, Itä-Timor, Jemen, Kambodža, Kap Verde, Keski-Afrikan tasavalta, Kirgisia, Kiribati, Kongon demokraattinen tasavalta, Kuuba, Laos, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Malediivit, Malesia, Mali, Marshallinsaaret, Mauritania, Mauritius, Moldova, Mongolia, Nauru, Nepal, Nicaragua, Niger, Niue, Pakistan, Palau, Pohjois-Korea, Päiväntasaajan Guinea, Ruanda, Salomonsaaret, Samoa, Sierra Leone, Somalia, Sri Lanka, Sudan, Syyria, Tadžikistan, Tansania, Togo, Tonga, Tšad, Tunisia, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Uzbekistan, Valko-Venäjä, Vietnam	47	33	22	17

ERITYISTÄ LIKKUVUUSOSIOTA KOSKEVAT RAHOITUSSÄÄNNÖT

Kyseisiä kumppanimaita (alueet 1, 2 ja 3) koskevaa erityistä liikkuvuusosiota varten voidaan myöntää perusbudjetin lisäksi erillinen määräraha, joka on tarkoitettu opiskelijoiden ja henkilöstön liikkuvuuteen. Hankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

Erityiselle liikkuvuusosiolle myönnettävä EU:n enimmäistuki: enintään 80 prosenttia yhteis- tai rakennehankkeelle myönnettävästä EU:n kokonaistuesta (liikkuvuusosio pois lukien)					
Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä/enimmäismäärä		Myöntämiskäytäntö
Matkatuki (opiskelijat ja henkilöstö)	Hankkeeseen osallistuvien opiskelijoiden ja henkilöstön edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle (ml. viisumi ja siihen liittyvä pakollinen vakuutus, matkavakuutus ja perustellut peruutuskustannukset). Toiminnot niihin liittyvine matkoineen on suoritettava hankkeessa mukana olevissa maissa. Toimeenpanoviraston on hyväksyttävä mahdolliset poikkeukset tästä säännöstä. Luettelo tukikelpoisista toiminnoista on oppaan liitteessä I.	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden		Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ¹³³ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ¹³⁴ Tukea myönnetään vain matkoihin, jotka liittyvät suoraan hankkeen tavoitteiden saavuttamiseen.
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden		
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden		
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden		
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden		
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden		
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 100 euroa osallistujaa kohden		
Oleskelukustannukset	Oleskelu-, majoitus- ja paikallismatkakustannukset sekä julkisen liikenteen, kuten bussin ja taksin, käytöstä aiheutuvat kustannukset, henkilökohtaisesta tai vapaaehtoisesta sairausvakuutuksesta aiheutuvat kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	Opiskelijat	Opiskelijat kumppanimaista: B5.1 osallistujaa kohden kuukaudessa Opiskelijat ohjelmamaista: B5.2 osallistujaa kohden kuukaudessa	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (matka mukaan lukien)
			Henkilöstö	Toiminnon 14. päivään asti: B6.1 tai B6.3 osallistujaa kohden päivässä	

¹³³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹³⁴ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

				+	Toiminnon 15.–60. päivä: B6.2 tai B6.4 osallistujaa kohden päivässä	

TAULUKKO 1 – OPISKELIJOIDEN OLESKELUKUSTANNUKSET (EUROINA KUUKAUDESSA)

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa toiminto tapahtuu.

Vastaanottava maa	Kumppanimaista tulevat opiskelijat	Ohjelmamaista tulevat opiskelijat
	Määrä (kuukaudessa)	Määrä (kuukaudessa)
	B5.1	B5.2
Tanska, Irlanti, Ranska, Italia, Itävalta, Suomi, Ruotsi, Yhdistynyt kuningaskunta, Liechtenstein, Norja	850	Ei tukikelpoinen
Belgia, Tšekki, Saksa, Kreikka, Espanja, Kroatia, Kypros, Luxemburg, Alankomaat, Portugali, Slovenia, Islanti, Turkki	800	Ei tukikelpoinen
Bulgaria, Viro, Latvia, Liettua, Unkari, Malta, Puola, Romania, Slovakia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	750	Ei tukikelpoinen
Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo, Montenegro ja Serbia ¹³⁵ Armenia, Azerbaidžan, Georgia, kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Ukrainan alue, Moldova, Valko-Venäjä Algeria, Egypti, Israel, Jordania, Libanon, Libya, Marokko, Palestiina ¹³⁶ , Syyria, Tunisia	750	650
Kaikki muut kumppanimaat	Ei tukikelpoinen	Ei tukikelpoinen

¹³⁵ Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 ja Kosovon itsenäisyysjulistuksesta annetun Kansainvälisen tuomioistuimen lausunnon mukainen.

¹³⁶ Tätä nimitystä ei tule pitää Palestiinan valtion tunnustamisena, eikä se vaikuta yksittäisten jäsenvaltioiden kantoihin asiasta.

TAULUKKO 2 – HENKILÖSTÖN OLESKELUKUSTANNUKSET (EUROINA KUUKAUDESSA)

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa toiminto tapahtuu.

Vastaanottava maa	Kumppanimaista tuleva henkilöstö		Ohjelmamaista tuleva henkilöstö	
	Määrä (päivää kohden)		Määrä (päivää kohden)	
	B6.1	B6.2	B6.3	B6.4
Tanska, Irlanti, Alankomaat, Ruotsi, Yhdistynyt kuningaskunta	160	112	Ei tukikelpoinen	
Belgia, Bulgaria, Tšekki, Kreikka, Ranska, Italia, Kypros, Luxemburg, Unkari, Itävalta, Puola, Romania, Suomi, Islanti, Liechtenstein, Norja, Turkki	140	98	Ei tukikelpoinen	
Saksa, Espanja, Latvia, Malta, Portugali, Slovakia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	120	84	Ei tukikelpoinen	
Viro, Kroatia, Liettua, Slovenia	100	70	Ei tukikelpoinen	
Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo ¹³⁷ , Montenegro ja Serbia Armenia, Azerbaidžan, Georgia, kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Ukrainan alue, Moldova, Valko-Venäjä Algeria, Egypti, Israel, Jordania, Libanon, Libya, Marokko, Palestiina ¹³⁸ , Syyria, Tunisia	100	70	160	112
Kaikki muut kumppanimaat	Ei tukikelpoinen		Ei tukikelpoinen	

¹³⁷ Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 ja Kosovon itsenäisyysjulistuksesta annetun Kansainvälisen tuomioistuimen lausunnon mukainen.

¹³⁸ Tätä nimitystä ei tule pitää Palestiinan valtion tunnustamisena, eikä se vaikuta yksittäisten jäsenvaltioiden kantoihin asiasta.

KAPASITEETIN VAHVISTAMINEN NUORISOALALLA

MITKÄ OVAT KAPASITEETIN VAHVISTAMISHANKKEEN TAVOITTEET?

Nuorisoalalla toteutettavilla kapasiteetin vahvistamishankkeilla on seuraavat tavoitteet:

- edistetään ohjelmamaiden ja maailman eri alueita¹³⁹ edustavien kumppanimaiden välistä yhteistyötä ja vaihtoja nuorisoalalla,
- parannetaan kumppanimaissa suoritettua nuorisotyötä, epävirallisen oppimisen ja vapaaehtoispalvelun laatua ja tunnustamista sekä lisätään synergioita ja täydentävyyttä niiden ja muiden koulutusjärjestelmien, työmarkkinoiden ja yhteiskunnan välillä,
- edistetään epävirallista oppimista koskevan aluetasoisien (toisin sanoen maailman eri alueiden sisäisen ja välisen) liikkuvuuden järjestelmien ja ohjelmien kehittämistä, kokeilemistä ja käynnistämistä,
- edistetään epävirallista oppimista koskevaa kansainvälistä liikkuvuutta ohjelma- ja kumppanimaiden välillä erityisenä kohderyhmänä muita heikommassa asemassa olevat nuoret; tarkoituksena on parantaa osallistujien valmiuksia ja lisätä heidän aktiivista osallistumistaan yhteiskunnan toimintaan.

MIKÄ ON KAPASITEETIN VAHVISTAMISHANKE?

Kapasiteetin vahvistamishankkeet ovat kansainvälisiä yhteistyöhankkeita, jotka perustuvat monenvälisiin kumppanuuksiin ohjelma- ja kumppanimaissa nuorisoalalla toimivien organisaatioiden välillä. Hankkeissa voi olla mukana myös koulutusalan ja muiden sosioekonomisten alojen organisaatioita.

MITÄ TOIMINTOJA KAPASITEETIN VAHVISTAMISTOIMELLA TUETAAN?

Kapasiteetin vahvistamishankkeissa pitäisi toteuttaa seuraavanlaisia toimintoja:

- strategisen yhteistyön edistäminen nuorisojärjestöjen ja kumppanimaiden viranomaisten välillä,
- yhteistyön edistäminen nuorisojärjestöjen ja koulutusalan järjestöjen sekä liike-elämän ja työmarkkina-alan edustajien välillä,
- nuorisovaltuustojen, nuorisofoorumien sekä kumppanimaissa nuorisoalasta vastaavien paikallisten, alueellisten ja valtion viranomaisten kapasiteetin vahvistaminen,
- kumppanimaiden nuorisojärjestöjen johtamis-, hallinto- ja innovointivalmiuksien ja kansainvälisyyden kohentaminen,
- seuraavanlaisten nuorisotyökäytäntöjen käynnistäminen, kokeilu ja toteutus:
- nuorisotyöntekijöiden ja -kouluttajien yhteiskunnallis-ammattillisen kehittämisen välineet ja menetelmät,
- epäviralliset oppimismenetelmät, etenkin medialukutaidon ja muiden valmiuksien hankintaa tai parantamista koskevat menetelmät,
- uudenlaiset käytännölliset koulutusohjelmat ja aitojen yhteiskunnallisten tilanteiden simuloinnit; nuorisotyön uudet muodot, erityisesti avoimen ja joustavan oppimisen, virtuaaliliikkuvuuden ja avointen oppimisresurssien strateginen käyttö sekä tietoteknisten välineiden parempi hyödyntäminen,
- yhteistyö-, verkostoitumis- ja vertaisoppimistoiminnot, jotka tehostavat nuorisotyöorganisaatioiden hallinnointia, kansainvälistymistä ja johtamista.

Kapasiteetin vahvistamishankkeissa voidaan toteuttaa seuraavanlaisia toimintoja:

¹³⁹ Tämän toimen yhteydessä alueella tarkoitetaan tiettyyn laajaan maantieteelliseen alueeseen kuuluvaa maaryhmää.

Kapasiteetin vahvistamistoiminnot

- Toiminnot, joilla edistetään poliittista vuoropuhelua, yhteistyötä, verkostoitumista sekä käytäntöjen vaihtoa nuorisoalalla, esimerkiksi konferenssit, työpajat ja kokoukset,
- laajamittaiset nuorisotapahtumat,
- tiedotus- ja valistuskampanjat,
- tiedotus-, viestintä- ja tietovälineiden kehittäminen,
- nuorisotyömenetelmien, -välineiden ja -materiaalien sekä nuorisotyötä koskevien opetussuunnitelmien, koulutusmoduulien ja Youthpass-todistuksen kaltaisten dokumentointivälineiden kehittäminen,
- uusien toimintatapojen kehittäminen nuorisotyötä sekä alalla tarjottavaa koulutusta ja tukea varten, etenkin hyödyntäen avoimia ja joustavia oppimismateriaaleja, virtuaaliyhteistyötä ja avoimia oppimisresursseja.

Liikkuvuustoiminnot

- Ohjelmamaiden ja tukikelpoisten kumppanimaiden väliset nuorisovaihdot¹⁴⁰,
- tukikelpoisista kumppanimaista lähtöisin oleva tai niihin suuntautuva eurooppalainen vapaaehtoispalvelu¹⁴¹,
- nuorisotyöntekijöiden liikkuvuus¹⁴² ohjelmamaiden ja tukikelpoisten kumppanimaiden välillä.

Kapasiteetin vahvistamishankkeet jaetaan maantieteellisesti neljään ryhmään:

- Kapasiteetin vahvistamishankkeet, joita toteutetaan ohjelmamaissa ja alueiden 5–13 muissa kumppanimaissa (ks. ”Tukikelpoiset maat” oppaan A-osassa) toimivien nuorisoalan organisaatioiden välillä.

Näissä ohjelmamaiden organisaatioiden ehdottamissa hankkeissa tavoitteena on lisätä organisaatioiden valmiuksia toteuttamalla kapasiteetin vahvistamistoimintoja, ja niihin saattaa sisältyä liikkuvuustoimintoja.

- Kapasiteetin vahvistamishankkeet, joita toteutetaan ohjelmamaissa ja Länsi-Balkanin kumppanimaissa (alue 1, ks. ”Tukikelpoiset maat” oppaan A-osassa) toimivien nuorisoalan organisaatioiden välillä – Länsi-Balkanin nuorisoikkuna -hankkeet).

Näissä Länsi-Balkanin maissa toimivien organisaatioiden (alue 1) ehdottamissa hankkeissa pyritään lisäämään nuorisoalan organisaatioiden valmiuksia toteuttamalla kapasiteetin vahvistamistoimintoja, ja niihin saattaa sisältyä liikkuvuustoimintoja.

- Kapasiteetin vahvistamishankkeet, joita toteutetaan ohjelmamaissa ja itäisissä kumppanimaissa (alue 2, ks. ”Tukikelpoiset maat” oppaan A-osassa) toimivien nuorisoalan organisaatioiden välillä – Itäisten kumppanimaiden nuorisoikkuna -hankkeet).¹⁴³

Näissä itäisissä kumppanimaissa toimivien organisaatioiden (alue 2) ehdottamissa hankkeissa pyritään lisäämään nuorisoalan organisaatioiden valmiuksia jommallakummalla seuraavista hanketyypeistä:

- Kansalaisyhteiskuntaa koskevat nuoriso-alan osallistamishankkeet (*Civil Society Fellowships for Youth*):

Osallisuutta ja osallistumista lisäävillä hankkeilla vahvistetaan nuorisoalan organisaatioiden ja nuorisotyöntekijöiden valmiuksia luoda rakentavia suhteita monenlaisiin kumppaneihin, kuten julkisiin elimiin ja kansalaisjärjestöihin. Hakijaorganisaatioista valittavat nuoret johtajat – ns. johtajatoverit (*Fellows*) – hankkivat lisää taitoja ja osaamista nuorisopolitiikan kehittämisessä liikkuvuustoimintojen ja EU:ssa toimivissa isäntäorganisaatioissa suoritettavien työskentelyjaksojen avulla. Toimintoihin on sisällyttävä epäviralliseen oppimiseen kuuluvia kansainvälisiä liikkuvuustoimintoja, kuten mentorijärjestelyjä ja työssäoppimista. Hankkeen toteutuksen osana nuoret johtajat toteuttavat myös pieniä nuorisopoliittisia kansalaistoimintahankkeita

¹⁴⁰ Tarkempia tietoja tästä toiminnosta on oppaan B-osan luvussa ”Avaintoimi 1: liikkuvuushanke nuorisoa ja nuorisotyöntekijöitä varten”.

¹⁴¹ Kuten edellä.

¹⁴² Kuten edellä.

¹⁴³ Rahoitus järjestetään EU4Youth-ohjelman kautta.

lähettävään organisaatioon palatessaan.

– Yrittäjyyskumppanuushankkeet:

Hankkeilla edistetään nuorten yrittäjyys¹⁴⁴ kasvatusta ja yhteiskunnallista yrittäjyyttä epäviralliseen oppimiseen kuuluvilla kansainvälisillä hankkeilla, jotka perustuvat edellä mainituilla osa-alueilla toimivien organisaatioiden (myös yritysten) välisiin monenkeskeisiin kumppanuuksiin. Etusijalle asetetaan hankkeet, jotka tarjoavat käytännön ratkaisuja alkuperäisissä yhteisöissä ilmeneviin yhteiskunnallisiin haasteisiin ja joissa hyödynnetään alueen taloudellista potentiaalia myös ottamalla yksityinen sektori mukaan hankkeisiin. Tähän hanketyyppiin voi sisältyä myös liikkuvuustoimintoja.

Euroopan komissio aikoo kohdentaa käytettävissä olevasta rahoituksesta noin 60 prosenttia kansalaisyhteiskuntaa koskeviin nuorisotalouden osallistamishankkeisiin ja 40 prosenttia ”Yrittäjyyskumppanuushankkeisiin”.

▪ Kapasiteetin vahvistamishankkeet, joita toteutetaan ohjelmamaissa ja Tunisiassa¹⁴⁵

Näissä Tunisiassa toimivien organisaatioiden ehdottamissa hankkeissa tavoitteena on lisätä organisaatioiden valmiuksia toteuttamalla kapasiteetin vahvistamistoimintoja, ja niihin saattaa sisältyä liikkuvuustoimintoja.

Edellä mainittuihin kolmeen ikkunaan – Länsi-Balkan, itäiset kumppanimaat ja Tunisia – kuuluvia hankkeita voivat ehdottaa organisaatiot, jotka toimivat yhdessä tiettyyn ikkunaan kuuluvista EU:n naapurialueen kumppanimaista. Hankkeissa voi olla mukana myös kumppaniorganisaatioita muista saman alueen maista. Termillä ”ikkuna” viitataan siihen, että EU kohdentaa Erasmus+ -ohjelmaan ylimääräistä rahoitusta, jolla lisätään mahdollisuuksia tehdä nuorisotalouden yhteistyötä EU:n naapurialueen kumppanimaiden kanssa.¹⁴⁶

MITKÄ OVAT KAPASITEETIN VAHVISTAMISHANKKEESEEN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Kapasiteetin vahvistamishankkeessa on seuraavanlaisia osallistujia:

- Hakija/koordinaattori: organisaatio, joka jättää hankehakemuksen kaikkien kumppanien nimissä. Jos hanke hyväksytään, hakija/koordinaattori 1) vastaa taloudellisesti ja oikeudellisesti koko hankkeesta toimeenpanovirastolle, 2) koordinoi hanketta yhteistyössä kaikkien hankkeessa mukana olevien muiden kumppanien kanssa, 3) vastaanottaa EU:n hanketuen Erasmus+ -ohjelmasta ja vastaa sen jakamisesta hankkeessa mukana oleville kumppaneille.
- Kumppanit: organisaatiot, jotka osallistuvat aktiivisesti kapasiteetin vahvistamishankkeen valmisteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Jos hankkeessa on tarkoitus toteuttaa nuorisovaihtoa, eurooppalaista vapaaehtoispalvelua ja/tai nuorisotyöntekijöiden liikkuvuutta, näissä toiminnoissa mukana olevilla osallistujaorganisaatioilla on seuraavat tehtävät:

- Lähettävä organisaatio vastaa nuorten lähettämisestä ulkomaille (mukaan lukien käytännön järjestelyt, osallistujien valmentaminen ennen lähtöä ja osallistujien tukeminen hankkeen kaikissa vaiheissa).
- Vastaanottava organisaatio vastaa toiminnon isännöimisestä, toimintaohjelman laatimisesta osallistujille yhteistyössä heidän ja kumppaniorganisaatioiden kanssa sekä osallistujien tukemisesta hankkeen kaikissa vaiheissa.

Eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun osallistumisen on lisäksi oltava vapaaehtoisille maksutonta lukuun ottamatta mahdollista osallistumista matkakustannuksiin (jos Erasmus+ -tuki ei kata niitä kokonaan) ja toiminnon toteuttamiseen liittymättömiä ylimääräisiä kustannuksia. Vapaaehtoisten osallistumisesta EVS-toimintaan aiheutuvat kustannukset katetaan pääosin Erasmus+ -tuella tai muilla osallistujaorganisaatioiden tarjoamilla varoilla.

MITKÄ OVAT KAPASITEETIN VAHVISTAMISHANKKEEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavassa taulukossa esitetään muodolliset kriteerit, jotka kapasiteetin vahvistamista koskevan hakemuksen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

¹⁴⁴ Yrittäjyys ei tarkoita ainoastaan liiketoiminnallista ulottuvuutta vaan se myös tapaa kehittää riskinoton ja ongelmanratkaisun kaltaisia taitoja, jotka auttavat saavuttamaan tavoitteita elämässä ja koulutuksessa.

¹⁴⁵ Tämä toimi edellyttää hyväksyntää Euroopan naapuruvälineen komitealta.

¹⁴⁶ Liikkuvuustoimintoja, jotka toteutetaan yhteistyössä EU:n naapurialueen kumppanimaiden kanssa mutta joista ehdotuksen on tehnyt ohjelmamaissa sijaitseva kumppaniorganisaatio, voidaan tukea avaintoimesta 1: liikkuvuushanke nuorisoa ja nuorisotyöntekijöitä varten sekä avaintoimesta 3: nuorten ja nuorisotalouden päättäjien tapaamiset.

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset osallistajaorganisaatiot	Osallistajaorganisaatioita voivat olla kaikki ohjelmamaiden tai tukikelpoisten kumppanimaiden julkiset tai yksityiset organisaatiot (ks. ”Mikä on kapasiteetin vahvistamishanke?” edellä). Tällainen organisaatio voi olla esimerkiksi ▪ voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö (myös eurooppalainen nuorisoalan kansalaisjärjestö) ▪ kansallinen nuorisoneuvosto ▪ paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö ▪ koulu/oppilaitos/koulutuskeskus (kaikki asteet esiasteesta toiseen asteeseen sekä ammatillinen koulutus ja aikuiskoulutus) ▪ julkinen tai yksityinen pieni, keskiuuri tai suuri yritys (myös yhteiskunnallinen yritys) ▪ työmarkkinajärjestö tai muu työelämän edustaja, myös kauppakamari, käsityöläisyhteisö- tai muu ammatillinen yhdistys tai ammattiyhdistys ▪ korkeakoulu ▪ tutkimuslaitos ▪ säätiö ▪ yritysten yhteinen koulutuskeskus ▪ kulttuurijärjestö, kirjasto tai museo ▪ ammatinvalinta- ja ura-ohjausta, ammatillista ohjausta ja tietopalveluja tarjoava elin. Tukikelpoisten kumppanimaiden organisaatiot voivat osallistua hankkeeseen vain kumppaneina (eivät hakijoina).
Kuka voi hakea?	Mikä tahansa ▪ voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö (myös eurooppalainen nuorisoalan kansalaisjärjestö), ▪ kansallinen nuorisoneuvosto, ▪ paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö. Ohjelmamaiden ja alueilta 5–13 tulevien muiden kumppanimaiden väliset hankkeet: Hakijan täytyy sijaita jossakin ohjelmamaassa, ja sen on jätettävä hakemus kaikkien hankkeessa mukana olevien organisaatioiden nimissä. Muuntotyypiset organisaatiot voivat olla mukana vain kumppaneina. Länsi-Balkanin nuorisoikkuna -hankkeet: hakijan on sijaittava Länsi-Balkanilla. Itäisten kumppanimaiden nuorisoikkuna -hankkeet: hakijan on sijaittava itäisessä kumppanimassa. Edellä mainittujen tukikelpoisten hakijaorganisaatiotyyppien lisäksi tukikelpoisia hakijoita ovat yksityiset yritykset, myös yhteiskunnalliset yritykset. Tunisian nuorisoikkuna -hankkeet: hakijan on sijaittava Tunisiassa. Hakijan on oltava ollut virallisesti rekisteröity vähintään vuoden ajan hakemuksen viimeisenä jättöpäivänä.
Osallistajaorganisaatioiden määrä ja profiili	Kapasiteetin vahvistamishankkeet ovat kansainvälisiä, ja niissä on mukana vähintään kolme osallistajaorganisaatiota kolmesta eri maasta, joista vähintään yksi on ohjelmamaa ja yksi tukikelpoinen kumppanimaa. Yhden ikkunan kautta rahoitetuissa hankkeissa ei voi olla mukana osallistajaorganisaatioita/osallistujia muista naapurialueen maista.
Hankkeen kesto	Yhdeksästä kuukaudesta kahteen vuoteen. Kesto on valittava hakuvaiheessa hankkeen tavoitteen ja suunniteltujen toimintojen tyyppin perusteella.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).

Milloin hakemus jätetään?	Hakijoiden on jätettävä hankehakemuksensa seuraaviin ajankohtiin mennessä: Heinäkuun 1. päivän ja joulukuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 8. maaliskuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa).
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.
Muut perusteet	Kukin hakija voi jättää hakuaikaa kohden vain yhden hankehakemuksen. Hakulomakkeeseen on liitettävä jokaisen hankkeeseen suunnitellun toiminnon aikataulu.

NUORISOVAIHDON ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Toiminnon kesto	5–21 päivää, matkustusaika pois lukien.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Toiminnon on tapahduttava jonkin siihen osallistuvan organisaation sijaintimaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	13–30-vuotiaat nuoret, ¹⁴⁷ joiden asuinpaikka on jonkin lähettävän tai vastaanottavan organisaation sijaintimaassa.
Osallistujamäärä	Vähintään 16 ja enintään 60 osallistujaa (ryhmänvetäjä(t) pois lukien). Vähintään neljä osallistujaa ryhmää kohden (ryhmänvetäjä(t) pois lukien). Jokaisella kansallisella ryhmällä on oltava ainakin yksi ryhmänvetäjä. Ryhmänvetäjä on nuorten mukana matkustava aikuinen, joka huolehtii heidän oppimisestaan, suojelustaan ja turvallisuudestaan.

EUROOPPALAISEN VAPAAEHTOISPALVELUN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Akkreditointi	Kaikilla ohjelmamaissa tai jossakin EU:n naapurialueen kumppanimaassa sijaitsevilla osallistujaorganisaatioilla täytyy olla EVS-akkreditointi, joka on voimassa hakemusten viimeisenä jättöpäivänä (lisätietoja kohdassa ”Eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun osallistuvien organisaatioiden akkreditointi” ohjelmaoppaan liitteessä I).
Palvelun kesto	60 päivää – 12 kuukautta.
Palvelun tapahtumapaikka tai -paikat	Ohjelmamaasta tulevan vapaaehtoisen on suoritettava palvelu jossain hankkeeseen osallistuvassa kumppanimaassa. Tukikelpoisesta kumppanimaasta tulevan vapaaehtoisen on suoritettava palvelu jossain hankkeeseen osallistuvassa ohjelmamaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	17–30-vuotiaat nuoret ¹⁴⁸ , jotka asuvat pysyvästi lähettävän organisaation sijaintimaassa. Vapaaehtoinen voi osallistua eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun vain kerran. Poikkeus: tämän ohjelman avaintoimeen 1 kuuluvan lyhytkestoisen vapaaehtoispalvelun suorittaneet vapaaehtoiset voivat osallistua eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun kaksi kertaa.
Osallistujamäärä	Enintään 30 vapaaehtoista kussakin kapasiteetin vahvistamishankkeessa.

NUORISOTYÖNTEKIJÖIDEN LIIKKUVUUDEN ERITYISET TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Toiminnon kesto	Viidestä päivästä kahteen kuukauteen, matkustusaika pois lukien.

¹⁴⁷ On tärkeää muistaa myös seuraava:

aläikärajat: osallistujien on ylitettävä vähimmäisikä viimeistään toiminnon alkamispäivänä.

yläikärajat: osallistujat eivät saa hakemusten viimeisenä jättöpäivänä ylittää asetettua enimmäisikää.

¹⁴⁸ Ks. alaviite edellä.

Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Toiminnon on tapahduttava jonkin siihen osallistuvan organisaation sijaintimaassa.
Tukikelpoiset osallistujat	Ei ikärajoja. Jos osallistujat eivät toimi kouluttajina tai yhteyshenkilöinä, heidän on asuttava joko lähettävän tai vastaanottavan organisaation sijaintimaassa.
Osallistujamäärä	Enintään 50 osallistujaa jokaista hankkeessa suunniteltua toimintoa kohden (mukaan lukien tarvittaessa kouluttajat ja yhteyshenkilöt).

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 20 pistettä)	- Hankkeen relevanssi ohjelmatoimen tavoitteiden kannalta (ks. ”Mitkä ovat kapasiteetin vahvistamishankkeen tavoitteet?”), - Missä määrin hakemus täyttää seuraavat vaatimukset: - Tavoitteet on määritelty selkeästi ja realistisesti, ja ne liittyvät osallistajaorganisaatioiden ja kohderyhmien kannalta merkityksellisiin asioihin. - Hakemus on innovatiivinen ja/tai täydentää osallistajaorganisaatioiden aiemmin toteuttamia muita hankkeita. - Hankkeessa on mukana nuoria, jotka ovat muita heikommassa asemassa. ”Yrittäjyyskumppanuushankkeet”: - Missä määrin hankkeet tarjoavat käytännön ratkaisuja alkuperäisissä yhteisöissä ilmeneviin yhteiskunnallisiin haasteisiin ja hyödyntävät alueen taloudellista potentiaalia myös ottamalla yksityinen sektori mukaan hankkeisiin.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 30 pistettä)	- Työohjelman selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, seuranta-, arviointi- ja tulostenlevitysvaiheet. - Hankkeen tavoitteiden ja ehdotettujen toimintojen keskinäinen johdonmukaisuus. - Ehdotettujen epävirallisen oppimisen menetelmien laatu. - Osallistujien oppimistulosten tunnistamista ja tunnustamista koskevien järjestelyjen laatu sekä avoimuutta ja tunnustamista lisäävien eurooppalaisten välineiden johdonmukainen hyödyntäminen. - Laadunvalvontatoimenpiteet ja niiden soveltuvuus sen varmistamiseen, että hanke toteutetaan laadukkaasti aikataulua ja budjettia noudattaen. - Hankkeen kustannustehokkuus ja se, onko kullekin toiminnoille osoitettu asianmukaiset resurssit. Jos hankkeessa on tarkoitus toteuttaa liikkuvuustoimintoja, - Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus, joilla osallistujat valitaan ja/tai otetaan mukaan liikkuvuustoimintoihin.
Hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu (enintään 30 pistettä)	- Missä määrin hanke täyttää seuraavat vaatimukset: - Siinä on mukana tarkoituksenmukainen yhdistelmä toisiaan täydentäviä osallistajaorganisaatioita, joiden profiili, kokemus ja asiantuntemus takaavat hankkeen kaikinpuolisen onnistumisen. - Vastuun- ja tehtävänjako osoittaa, että kaikki osallistajaorganisaatiot ovat sitoutuneita hankkeeseen ja osallistuvat sen toteuttamiseen aktiivisesti. - Käytössä on tehokkaat järjestelyt osallistajaorganisaatioiden keskinäistä sekä niiden ja muiden sidosryhmien välistä koordinaatiota ja viestintää varten.

Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 20 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistujaorganisaatioihin hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai globaalilla tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Tulostenlevityssuunnitelman laatu: niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistujaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella. ▪ Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia. ▪ Hankkeen jatkuvuuden varmistamiseksi laadittujen suunnitelmien laatu: hankkeen edellytykset jatkaa vaikuttamista ja tulosten tuottamista EU:n tuen päättymisen jälkeen.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 10 pistettä kohdissa "hankkeen relevanssi" ja "vaikuttavuus ja tulosten levittäminen" ja 15 pistettä kohdissa "hankesuunnitelman ja toteutuksen laatu" ja "hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu").

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Hankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

Kapasiteetin vahvistamishankkeelle myönnettävän tuen enimmäismäärä: 150 000 euroa

	Tukikelpoiset kustannukset	Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Toimintakustannukset	Kapasiteetin vahvistamishankkeen toimintojen toteutukseen suoraan liittyvät kustannukset (liikkuvuustoimintoja lukuun ottamatta), joita voivat olla esimerkiksi - tieto- ja viestintätekniikasta aiheutuvat kustannukset (ICT-kustannukset) - täytäntöönpanoon ja koordinaatioon liittyvät hankekumppaneiden maidenväliset kokoukset, konferenssit ja laajamittaiset nuorisotapahtumat (matkakulut pois lukien): - ateria- ja majoituskustannukset, mukaan lukien paikallisliikenne, - viisumi- ja vakuutuskustannukset, - kokouksia, konferensseja tai muita tapahtumia varten tarvittavien tilojen vuokratkustannukset, - tulkkaus-kustannukset, - ulkopuolisista puhujista aiheutuvat kustannukset. - Immateriaaliset tuotokset ja hankkeen tulosten levittäminen: - tuotantokustannukset, - käännöskustannukset, - levittämis- ja/tai tiedotuskustannukset. - Liikkuvuustoimintoihin osallistuvien kielellinen sekä kulttuuriin ja tehtäviin liittyvä valmennus. - Hankkeen tilintarkastukseen liittyvät kulut. Välilliset kustannukset: Tukikelpoisina välillisinä kustannuksina hyväksytään kiinteämääräinen summa, joka on korkeintaan 7 % hankkeen tukikelpoisista välittömistä kustannuksista ja jonka oletetaan kattavan hankkeesta aiheutuvat yleiset hallintokustannukset (esim. sähkö- tai internetlaskut, tilakustannukset ja	Todelliset kustannukset	Enintään 80 % tukikelpoisista kokonaiskustannuksista	Ehdollinen: ehdotetun budjetin on oltava perusteltu suunniteltuihin toimintoihin nähden. Henkilöstökulut eivät ole tukikelpoisia kuluja.

	vakinaisesta henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset).			
Matkatuki	Hankekumppaneiden hankkeiden täytäntöönpanoon ja koordinaatioon liittyvien maidenvälisten kokousten sekä konferenssien ja laajamittaisten nuorisotapahtumien matkakulut	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1100 euroa osallistujaa kohden¹⁴⁹	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän.

¹⁴⁹ Myös kouluttajat, yhteyshenkilöt ja avustajat/tukihenkilöt.

A) KAPASITEETIN VAHVISTAMISHANKKEEN PUITTEISSA TOTEUTETTUJA NUORISOVAIHTOJA KOSKEVAT RAHOITUSSÄÄNNÖT (VALINNAINEN RAHOITUS)

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ¹⁵⁰ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ¹⁵¹
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	
Organisointituki	Hankkeeseen kuuluvien liikkuvuustoimintojen toteutukseen suoraan liittyvät kustannukset (mukaan lukien valmistelukulut, ruoka, majoitus, paikallismatkat, tilakulut, vakuutukset, laitteet ja materiaalit, arviointi, tulosten levittämis-, hyödyntämis- sekä seurantakulut).	Tuki yksikkökustannuksiin	B4.1 toiminnon osallistujaa kohden päivässä ¹⁵²	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)

¹⁵⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁵¹ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

¹⁵² Myös ryhmänvetäjät ja avustajat/tukihenkilöt.

Erityistuki	Vammaisiin osallistujiin ja heidän avustajiinsa/tukihenkilöihinsä suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja organisointitukea koskevista budjettikohdista)	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: erityistarpeisiin liittyvät kustannukset on perusteltava hakulomakkeessa.
Poikkeukselliset kulut	Kustannukset siitä, että muita heikommassa asemassa olevia nuoria tuetaan osallistumaan toimintoihin tasavertaisesti muiden kanssa (pois lukien osallistujien matka- ja oleskelukustannukset). Viisumit ja niihin liittyvät kustannukset, oleskeluluvat ja rokotukset. Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta ”Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää”)	Todelliset kustannukset	Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista. Muut kustannukset: 100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.

B) KAPASITEETIN VAHVISTAMISHANKKEEN PUITTEISSA TOTEUTETTUA EUROOPPALAISTA VAPAAEHTOISPALVELUA KOSKEVAT RAHOITUSSÄÄNNÖT (VALINNAINEN RAHOITUS)

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ¹⁵³ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	

¹⁵³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ¹⁵⁴
Organisointituki	Liikkuvuustoimintojen toteuttamiseen suoraan liittyvät kustannukset (mukaan lukien valmistelukulut, ruoka, majoitus, paikallismatkat, tilakulut, vakuutukset, laitteet ja materiaalit, arviointi, tulosten levittämis-, hyödyntämis- sekä seurantakulut).	Tuki yksikkökustannuksiin	B4.3 vapaaehtoista kohden kuukaudessa ¹⁵⁵	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen).
Yksilötuki	”Taskuraha” vapaaehtoiselle henkilökohtaisia lisäkustannuksia varten	Tuki yksikkökustannuksiin	B4.4 vapaaehtoista kohden kuukaudessa	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen).

¹⁵⁴ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan).

¹⁵⁵ Mukaan lukien muita heikommassa asemassa olevien EVS-vapaaehtoisten avustajat/tukihenkilöt.

Erityistuki	Avustajien/tukihenkilöiden perustellut oleskelukustannukset ja matkakustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea koskevasta budjettikohdasta. Vammaisiin osallistujiin suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja organisointitukea koskevasta budjettikohdasta)	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: erityistarpeisiin liittyvät kustannukset on perusteltava hakulomakkeessa.
Poikkeukselliset kulut	Kustannukset siitä, että muita heikommassa asemassa olevia nuoria tuetaan osallistumaan toimintoihin tasavertaisesti muiden kanssa, mukaan lukien erityisvalmennus ja tehostettu mentorointi (pois lukien osallistujien ja avustajien/tukihenkilöiden matkakustannukset ja organisointituki). Viisumit ja niihin liittyvät kustannukset, oleskeluluvat ja rokotukset. Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta "Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää")	Todelliset kustannukset	Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista. Muut kustannukset: 100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.

C) KAPASITEETIN VAHVISTAMISHANKKEEN PUITTEISSA TOTEUTETTUA NUORISOTYÖNTEKIJÖIDEN LIIKKUVUUTTA KOSKEVAT RAHOITUSSÄÄNNÖT (VALINNAINEN RAHOITUS)

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ¹⁵⁶ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ¹⁵⁷
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	
Organisointituki	Hankkeeseen kuuluvien liikkuvuustoimintojen toteutukseen suoraan liittyvät kustannukset (mukaan lukien valmistelukulut, ruoka, majoitus, paikallismatkat, tilakulut, vakuutukset, laitteet ja materiaalit, arviointi, tulosten levittämis-, hyödyntämis- sekä seurantakulut).	Tuki yksikkökustannuksiin	B4.2 toiminnon osallistujaa kohden ¹⁵⁸ päivässä. Enintään 1 100 euroa osallistujaa kohden.	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintoa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)

¹⁵⁶ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁵⁷ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

¹⁵⁸ Myös kouluttajat, yhteyshenkilöt ja avustajat/tukihenkilöt.

Erityistuki	Vammaisiin osallistujiin ja heidän avustajiinsa/tukihenkilöihinsä suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja organisointitukea koskevista budjettikohdista)	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista	Ehdollinen: erityistarpeisiin liittyvät kustannukset on perusteltava hakulomakkeessa.
Poikkeukselliset kulut	Viisumit ja niihin liittyvät kustannukset, oleskeluluvat ja rokotukset. Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta "Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää")	Todelliset kustannukset	Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista. Muut kustannukset: 100 % tukikelpoisista kustannuksista.	Ehdollinen: poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.

D) ORGANISOINTITUKI JA YKSILÖTUKI

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa liikkuvuustoiminto tapahtuu.

	Organisointituki			Yksilötuki
	Nuorisovaihdot (euroa päivässä)	Nuorisotyöntekijöiden liikkuvuus (euroa päivässä)	Eurooppalainen vapaaehtoispalvelu (euroa päivässä)	
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Belgia	37	65	20	4
Bulgaria	32	53	17	3
Tšekki	32	54	17	4
Tanska	40	72	21	5
Saksa	33	58	18	4
Viro	33	56	18	3
Irlanti	39	74	21	5
Kreikka	38	71	21	4
Espanja	34	61	18	4
Ranska	37	66	19	5
Kroatia	35	62	19	4
Italia	39	66	21	4
Kypros	32	58	21	4
Latvia	34	59	19	3
Liettua	34	58	18	3
Luxemburg	36	66	21	4
Unkari	33	55	17	4
Malta	37	65	20	4
Alankomaat	39	69	21	4
Itävalta	39	61	18	4
Puola	34	59	18	3
Portugali	37	65	20	4
Romania	32	54	17	2
Slovenia	34	60	20	3
Slovakia	35	60	19	4
Suomi	39	71	21	4
Ruotsi	39	70	21	4
Yhdistynyt kuningaskunta	40	76	21	5
entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	28	45	15	2
Islanti	39	71	21	5
Liechtenstein	39	74	21	5
Norja	40	74	21	5
Turkki	32	54	17	3
Kumppanimaa	29	48	15	2

AVAINTOIMI 3: POLIITIIKAN UUDISTAMISEN TUKI

Toiminnoilla, joille myönnetään politiikan uudistamisen tukea, pyritään edistämään Euroopan poliittisten strategioiden, erityisesti Eurooppa 2020 -strategian, eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) ja Euroopan nuorisostrategian tavoitteiden saavuttamista.

MITÄ TOIMIA TUETAAN?

Seuraava toimi toteutetaan tämän ohjelmaoppaan mukaisesti:

- Jäsennelty vuoropuhelu: nuorten ja nuorisoalan päättäjien tapaamiset

Tässä oppaan B-osassa kerrotaan yksityiskohtaisesti tähän toimeen sovellettavista arviointiperusteista ja rahoitussäännöistä.

Avaintoimi 3 kattaa lisäksi monia muita toimia, joilla tuetaan koulutus- ja nuorisopolitiikan uudistamista ja jotka Euroopan komissio toteuttaa suoraan tai toimeenpanoviraston hallinnoimien erityisten ehdotuspyyntöjen avulla. Lisätietoja on saatavissa Euroopan komission, toimeenpanoviraston ja kansallisten toimistojen verkkosivuilta. Alla annetaan tiivis kuvaus näistä muista toimista:

Koulutus- ja nuorisoalaa koskeva tietämys; toimeen sisältyy näytön keräämistä ja analysointia sekä vertaisoppimista, ja se kattaa etenkin seuraavat toiminnot:

- temaattisen ja maakohtaisen asiantuntemuksen hankkiminen, koulutus- ja nuorisopoliittisia kysymyksiä ja koulutus- ja nuorisopolitiikan uudistamista koskevat selvitykset, mukaan lukien Eurydice-verkoston toteuttamat toiminnot,
- tuki Erasmus+ -maille, jotka osallistuvat tiettyjä trendejä ja kehityssuuntauksia – esimerkiksi kielitaidon kehittämistä Euroopassa – seuraaviin eurooppalaisiin tai maailmanlaajuisiin tutkimuksiin,
- EU:n puheenjohtajavaltion järjestämät tapahtumat, konferenssit ja korkean tason kokoukset,
- kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihto sekä vertaisarvioinnit,
- tuki avointen koordinoitujen menetelmien soveltamiselle.

Innovatiivisia toimintamalleja koskevat hankkeet, joiden tavoitteena on kehittää uudenlaisia toimintamalleja tai valmistella niiden toteuttamista. Tällaisia ovat muun muassa toimeenpanoviraston hallinnoimat erityiset ehdotuspyynnöt, jotka koskevat a) eurooppalaisia kokeiluhankkeita, joita vetävät korkean tason viranomaiset ja joihin liittyy luotettaviin arviointimenetelmiin perustuvia poliittisten aloitteiden kenttäkokeita useissa maissa ja b) innovatiiviseen politiikan uudistamiseen tähtääviä yhteistyöhankkeita.

Tuki etenkin seuraaville eurooppalaisille politiikan välineille:

- Avoimuusvälineet (osaaminen ja tutkinnot), jotka lisäävät osaamisen ja tutkintojen avoimuutta ja helpottavat niiden tunnustamista ja opintosuoritusten siirtämistä, tehostavat laadunvarmistusta ja edistävät epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamista, osaamisen hallintaa ja neuvontaa. Toimi kattaa myös verkostot, jotka tarjoavat näiden välineiden käyttötukea.
- EU:n työmarkkinoiden osaamisanoraaman verkkofoorumien ja muiden sen kaltaisten eurooppalaisten välineiden kehittäminen ja tukeminen taitoja koskevan tiedon kautta.
- Tiettyjen toiminta-alojen, esimerkiksi lukutaidon ja aikuisopetuksen, sekä nuorisotyön ja nuorisotiedotuksen (SALTO ja Eurodesk) tukiverkostot.
- Korkeakoulutuksen erityisvälineet: U-Multirankin kaltaisten välineiden kehittäminen ja tukeminen, Bolognan prosessin tai korkeakoulutuksen ulkoisen ulottuvuuden tukeminen, korkeakoulu-uudistuksen asiantuntijoiden kansalliset tiimit, jotka käsittelevät EU:n naapurimaita ja laajentumista sekä Venäjää ja Keski-Aasiaa.
- Ammatillisen koulutuksen erityisvälineet ammatillisen koulutuksen liikkuvuusperuskirjan toteuttamiseksi tarkoituksena organisoidun liikkuvuuden laadun parantaminen ja oppisopimusasioista vastaavien kansallisten viranomaisten tukeminen oppisopimusten laadun ja tarjonnan parantamiseksi kaikkialla Euroopassa.

Yhteistyö kansainvälisten järjestöjen, kuten OECD:n ja Euroopan neuvoston, **kanssa.** Toimella tuetaan myös poliittista vuoropuhelua kumppanimaiden kanssa sekä eurooppalaisen korkeakoulutuksen kansainvälisen vetovoiman lisäämistä maailmalla. Lisäksi tuetaan korkeakoulu-uudistuksen asiantuntijaverkostoa EU:n naapurialueen kumppanimaissa ja globaaleja alumniyhdistyksiä.

Vuoropuhelu sidosryhmien kanssa sekä politiikkaa ja Erasmus+ -ohjelmaa koskeva tiedotus mm. seuraavasti:

- kansalaisyhteiskuntayhteistyö koulutus- ja nuorisoalan eurooppalaisten kansalaisjärjestöjen ja EU:n laajuisten verkostojen tukemiseksi julkaisemalla erityinen ehdotuspyyntö, jota toimeenpanovirasto hallinnoi,

- päättäjien ja sidosryhmien kanssa järjestettävät, alan kysymyksiä käsittelevät yleisötaphtumat, kokoukset, keskustelut ja kuulemiset (esimerkiksi eurooppalainen koulutus- ja nuorisofoorumi ja Euroopan nuorisoviikko),
- nuorisovaltuustojen vuoropuhelu, mukaan lukien tuki kansallisille työryhmille, sekä tapaamiset, joilla edistetään nuorten ja päättäjien välistä vuoropuhelua (katso seuraava kohta),
- valistus-, tiedotus- ja tiedonlevitystoiminnot, jotka koskevat toimintapolitiikan tuloksia ja painopisteitä, Erasmus+ -ohjelmaa sekä sen tuloksia ja mahdollisia synergioita etenkin Euroopan rakenne- ja investointirahastojen, mutta myös muiden EU-ohjelmien kanssa.

Tämän avaintoimen mukaisesti toteutettavilla toimilla on seuraavat tavoitteet:

- parantaa koulutusjärjestelmien ja nuorisopolitiikan laatua, tehokkuutta ja tasapuolisuutta soveltamalla avoimia koordinoitimenetelmiä;
- tukea EU-ohjausjakson tuloksena annettujen yleisten ja maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoa,
- tukea kansainvälistä yhteistyötä ja keskinäistä oppimista korkeinta poliittista tasoa edustavien toimivaltaisten viranomaisten välillä tarkoituksena järjestelmien, rakenteiden ja menettelyjen parantaminen,
- hankkia tietämystä ja analysointivalmiuksia näyttöön perustuvan politiikan tukemiseksi eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020), EU:n nuorisostrategian sekä erityisten toimintaohjelmien, kuten Bolognan ja Kööpenhaminan prosessien, mukaisesti,
- hankkia luotettavaa ja vertailukelpoista kansainvälistä tietoa ja tarvittavia sekundaarianalyseja EU:n ja kansallisen tason poliittista päätöksentekoa varten; ne auttavat keräämään ja analysoimaan olennaisia näyttöä, jota tarvitaan innovatiivisten toimintamallien toteuttamisen arvioimiseksi ja seuraamiseksi sekä tällaisten toimintamallien siirrettävyyden ja skaalattavuuden edistämiseksi,
- tukea eurooppalaisia verkostoja ja soveltaa käytännössä välineitä, joilla edistetään virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankittujen taitojen ja tulkintojen avoimuutta ja tunnustamista,
- tukea kansalaisyhteiskunnan verkostojen ja kansalaisjärjestöjen osallistumista politiikan toteuttamiseen,
- tukea nuorten kanssa käytävää jäsenkuntaa vuoropuhelua ja rohkaista nuoria osallistumaan aktiivisesti demokraattiseen toimintaan,
- edistää hyvien käytäntöjen vaihtoa, vuoropuhelua, keskinäistä oppimista ja yhteistyötä ohjelma- ja kumppanimaiden päättäjien, alan ammattilaisten ja sidosryhmien välillä,
- levittää tietoa EU:n politiikan ja Erasmus+ -ohjelman tuloksista sekä edistää niiden hyödyntämistä paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla; lisätä eurooppalaisen korkeakoulutuksen näkyvyyttä ja vetovoimaa kaikkialla maailmassa,
- lisätä synergioita muiden EU-ohjelmien kanssa, esimerkiksi Euroopan rakenne- ja investointirahastojen, mutta myös kansallisten ja alueellisten rahoitusjärjestelmien kanssa.

JÄSENNELTY VUOROPUHELU: NUORTEN JA NUORISOALAN PÄÄTTÄJIENTÄ TAPAAMISET

MITKÄ OVAT JÄSENNELTYYN VUOROPUHELUUN KUULUVAN TAPAAMISEN TAVOITTEET?

Toimella edistetään nuorten aktiivista osallistumista demokraattiseen toimintaan ja herätetään keskustelua jäsennellyn vuoropuhelun ja nuorisovalan uudistetun yhteistyökehyksen painopisteisiin ja tavoitteisiin liittyvistä aiheista. Jäsennellyksi vuoropuheluksi kutsutaan nuorten ja nuorisovalan päättäjien välisiä keskusteluja, joiden tarkoituksena on tuottaa hyödyllistä tietoa päätöksentekoa varten. Keskustelujen painopisteet ja ajankohdat päätetään etukäteen, ja nuoret voivat näissä tilaisuuksissa keskustella sovitusta aiheista keskenään sekä päättäjien, nuorisovalan asiantuntijoiden ja nuorisovalasta vastaavien viranomaisten kanssa. Jäsennellystä vuoropuhelusta on lisätietoa Euroopan komission verkkosivuilla.

MITÄ OVAT JÄSENNELTYYN VUOROPUHELUUN KUULUVAT TAPAAMISET?

Jäsennellyä vuoropuhelua voidaan käydä kokouksissa, konferensseissa, kuulemistilaisuuksissa tai muissa tapahtumissa, jotka rohkaisevat nuoria osallistumaan aktiivisesti demokraattiseen toimintaan Euroopassa ja olemaan vuorovaikutuksessa päättäjien kanssa. Niiden ansiosta nuorilla on mahdollisuus (laatimalla kannanottoja, ehdotuksia ja suosituksia) ilmaista oma näkemyksensä siitä, millaista nuorisopolitiikkaa Euroopassa pitäisi suunnitella ja harjoittaa.

Jäsennellyn vuoropuhelun hankkeessa on kolme vaihetta:

- suunnittelu ja valmistelu,
- toimintojen toteuttaminen,
- arviointi (johon liittyy mahdollisten jatkotoimien pohdinta).

MITÄ TOIMINTOJA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Tämän toimen mukaiset hankkeet voivat sisältää yhden tai useampia seuraavista toiminnoista:

- kansalliset tapaamiset ja kansainväliset/globaalit seminaarit, joissa nuorilla on tilaisuus saada tietoa ja keskustella aiheista, jotka koskevat jäsennellyä vuoropuhelua tai EU:n nuorisovalstrategiaa, ja vaikuttaa niihin käymällä vuoropuhelua päättäjien kanssa,
- kansalliset tapaamiset ja kansainväliset seminaarit, joissa valmistellaan virallista nuorisokonferenssia, jollainen järjestetään Euroopan unionin kullakin puoli vuotta kestävällä puheenjohtajakaudella,
- tapahtumat, joissa keskustellaan ja jaetaan tietoa nuorisopolitiittisista aiheista, jotka liittyvät Euroopan nuorisovalviikon aikana järjestettyyn toimintaan,
- nuorten kuulemiset, joissa selvitetään heidän tarpeitaan demokraattiseen toimintaan osallistumisessa (esimerkiksi verkossa tapahtuvat kuulemiset ja mielipidekyselyt),
- nuorten ja päättäjien / nuorisovalan asiantuntijoiden väliset tapaamiset ja seminaarit, tiedotustilaisuudet tai keskustelut, joiden aiheena on osallistuminen demokraattiseen toimintaan,
- tilaisuudet, joissa simuloidaan demokraattisten instituutioiden toimintaa ja päättäjien rooleja.

Toimintoja vetävät nuoret itse, ja nuorten osallistujien on osallistuttava aktiivisesti hankkeen kaikkiin vaiheisiin valmistelusta jatkotoimiin. Hankkeissa noudatetaan epävirallisen oppimisen periaatteita ja käytäntöjä koko niiden keston ajan.

Organisaatioiden ja organisaatioverkostojen sääntömääräiset kokoukset tai poliittisluonteiset tapahtumat eivät voi saada jäsennellyn vuoropuhelun tukea.

MITKÄ OVAT HANKKEIDEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka hankkeen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset osallistujaorganisaatiot	Osallistujaorganisaatio voi olla ▪ voittoa tavoittelematon organisaatio, yhdistys tai kansalaisjärjestö, ▪ eurooppalainen nuorisoalan kansalaisjärjestö, ▪ paikallinen tai alueellinen julkisyhteisö, joka sijaitsee ohjelmamaassa tai EU:n naapurialueen kumppanimaassa (alueet 1–4, ks. ”Tukikelpoiset maat” oppaan A-osassa). Tukikelpoisten kumppanimaiden organisaatiot voivat osallistua hankkeeseen vain kumppaneina (eivät hakijoina).
Kuka voi hakea?	Hakijana voi olla mikä tahansa jonkin ohjelmamaan osallistujaorganisaatio. Jos hankkeessa on mukana kaksi tai useampia osallistujaorganisaatioita, jokin näistä organisaatioista jättää hakemuksen kaikkien hankkeessa mukana olevien osallistujaorganisaatioiden nimissä.
Osallistujaorganisaatioiden määrä	Globaalit/kansainväliset tapaamiset: toiminnossa on oltava mukana vähintään kaksi osallistujaorganisaatiota vähintään kahdesta eri maasta, joista ainakin kaksi on ohjelmamaita. Kansalliset tapaamiset: toiminnossa on mukana vähintään yksi jonkin ohjelmamaan organisaatio.
Tukikelpoiset osallistujat	Nuoret osallistujat: 13–30-vuotiaat nuoret, joiden asuinpaikka on jossain hankkeessa mukana olevassa maassa. Päätäjät: hankkeeseen mahdollisesti osallistuvilla nuorisoalan päättäjillä tai asiantuntijoilla ei ole ikään tai kotimaahan liittyviä rajoituksia.
Osallistujamäärä	Hankkeessa on oltava mukana vähintään 30 nuorta.
Tapahtumapaikka tai -paikat	Kansalliset tapaamiset: toiminnon on tapahduttava hakijaorganisaation sijaintimaassa. Kansainväliset tapaamiset: toiminnot voidaan toteuttaa missä tahansa toiminnossa mukana olevassa ohjelmamaassa. <u>Poikkeus:</u> Vain perustellusta syystä ja jos tapahtuman päätoimintoon sisältyy Euroopan tason päättäjien kanssa käytävä vuoropuhelu, toiminto voidaan toteuttaa Euroopan unionin toimielimen sijaintipaikassa.¹⁵⁹
Hankkeen kesto	3–24 kuukautta.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään hakijaorganisaation kansalliseen toimistoon.
Milloin hakemus jätetään?	Hakijoiden on jätettävä hankehakemuksensa seuraaviin ajankohtiin mennessä: ▪ Toukokuun 1. päivän ja syyskuun 30. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 2. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). ▪ Elokuun 1. päivän ja joulukuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 26. huhtikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa). ▪ Tammikuun 1. päivän ja toukokuun 31. päivän välisenä aikana alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään edellisen vuoden 4. lokakuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa).
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

¹⁵⁹ Euroopan unionin toimielinten sijaintipaikat ovat Bryssel, Frankfurt, Luxemburg, Strasbourg ja Haag.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 30 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet ja painopisteet (ks. ”Mitkä ovat jäsennehtyyn vuoropuheluun kuuluvan tapaamisen tavoitteet” edellä), - osallistajaorganisaatioiden ja henkilöosallistujien tarpeet ja tavoitteet. ▪ Missä määrin hankkeella on mahdollista - saada aikaan osallistujien kannalta laadukkaita tuloksia, - parantaa osallistajaorganisaatioiden valmiuksia. ▪ Missä määrin hankkeessa mukana muita heikommassa asemassa olevia nuoria.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 40 pistettä)	▪ Hanke-ehdotuksen selkeys, kattavuus ja laatu kaikissa eri vaiheissa (hankkeen valmistelu, toimintojen toteutus ja hankkeen seuranta). ▪ Hankkeen tavoitteiden ja ehdotettujen toimintojen keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Käytännön järjestelyjen, hallinnoinnin ja tukimenettelyjen laatu. ▪ Ehdotettujen epävirallisen oppimisen osallistavien menetelmien laatu ja nuorten aktiivinen osallistuminen hankkeen kaikissa vaiheissa. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus, joilla osallistajat valitaan ja/tai otetaan mukaan toimintoihin. ▪ Se, onko hankkeessa mukana alan päättäjiä (esim. nuorisopoliittisia päättäjiä, nuorisovalan asiantuntijoita ja nuorisovalasta vastaavia viranomaisia). ▪ Tarvittaessa osallistajaorganisaatioiden keskinäisen sekä niiden ja muiden keskeisten sidosryhmien välisen yhteistyön ja viestinnän laatu.
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 30 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistajaorganisaatioihin hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistajaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella. ▪ Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 15 pistettä kohdissa ”hankkeen relevanssi” ja ”vaikuttavuus ja tulosten levittäminen” ja 20 pistettä kohdassa ”hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu”).

MITÄ MUUTA TÄSTÄ TOIMESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

SYRJÄISIMMILTÄ ALUEILTA JA MERENTAKAISISTA MAISTA JA ALUEILTA TULEVAT TAI NIILLE LÄHTEVÄT OSALLISTUJAT

Erasmus+ -ohjelman asetuksessa pyydetään ottamaan huomioon EU:n syrjäisimpien alueiden sekä merentakaisen maiden ja alueiden maantieteellisen sijainnin aiheuttamat rajoitukset ohjelmaan osallistumiselle. Siksi on laadittu erityisiä rahoitussääntöjä, joiden avulla voidaan tukea näiltä alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeita matkakuluja, joihin ohjelman tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset ovat riittämättömiä.

Liikkuvuushankehakijat voivat hakea lisätukea syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien matkakuluihin rahoitustaulukon osassa ”poikkeukselliset kulut” (korkeintaan 80 % tukikelpoisista kokonaiskuluista: ks. kohta ”Rahoitussäännöt”). Tukea voidaan myöntää, jos hakija pystyy perustelemaan, että tavallisten rahoitussääntöjen mukaiset (matkan pituuden mukaiseen yksikkökustannustukeen perustuvat) korvaukset eivät kata vähintään 70:tä prosenttia osallistujien matkakuluista.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Hankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

Jäsenneltyyn vuoropuheluun kuuluvalle tapaamiselle myönnettävä enimmäistuki hanketta kohti: 50 000 euroa

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Matkatuki	Osallistujien ja heidän avustajiensa/tukihenkilöidensä edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun matkan pituus on 10–99 km: 20 euroa osallistujaa kohden	Perusteena osallistujakohtainen matkan pituus. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ¹⁶⁰ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ¹⁶¹
			Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden	
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 300 euroa osallistujaa kohden	
Täydennys korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin	Lisätuki: Kotimaan sisäinen meno-paluumatka jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja (tai) rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja/tai	Tuki yksikkökustannuksiin	Yli 255 euron suuruiset kotimaan sisäiset matkakustannukset: 180 euroa osallistujaa kohden (avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien) yhdeltä edestakaiselta matkalta ¹⁶²	Korkeisiin kotimaan sisäisiin matkakustannuksiin, jotka ovat yli 225 euroa (edestakaiselta matkalta), ja edellyttäen, että ne perustellaan hyvin hakulomakkeessa.

¹⁶⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁶¹ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan osallistujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

¹⁶² Jos osallistuja esittää asianmukaiset perustelut hakulomakkeessa, sillä on oikeus saada kaksi täydennystä kotimaan sisäisiin korkeisiin matkakustannuksiin osallistuakseen samaan liikkuvuustoimintoon: toisen kotimaan sisäiseen matkaan jatkoyhteyksiä tarjoavalle lentoasemalle tai päälentoasemalle ja/tai rautatieasemalle/linja-autoasemalle ja toisen vastaanottavaan maan sisäiseen matkaan syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen kohteeseen.

	vastaanottavan maan sisäinen meno-paluumatka syrjäseudulla sijaitsevaan lopulliseen määränpäähän (jatkoyhteyksiä tarjoavalta lentoasemalta tai päälentoasemalta ja (tai) rautatieasemalta/linja-autoasemalta)			
Organisointituki	Kaikki muut toiminnon valmisteluun, toteutukseen ja jatkotoimiin suoraan liittyvät kustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	C1.1 toiminnon osallistujaa kohden päivässä ¹⁶³	Perusteena osallistujakohtainen oleskelun kesto (mukaan lukien tarvittaessa yksi matkustuspäivä ennen toimintaa ja yksi matkustuspäivä sen jälkeen)
Erityistuki	Vammaisiin osallistujiin ja heidän avustajiinsa/tukihenkilöihinsä suoraan liittyvät lisäkustannukset (mukaan lukien perustellut matka- ja oleskelukustannukset, jos tällaisia osallistujia varten ei haeta tukea matkatukea ja organisointitukea koskevista budjettikohdista)	Todelliset kustannukset	100 % tukikelpoisista kustannuksista	Ehdollinen: Erityistarpeisiin liittyvät kustannukset ja poikkeukselliset kulut on perusteltava hakulomakkeessa.
Poikkeukselliset kulut	Nuorten (verkko)kuulemisiin ja mielipidekyselyihin liittyvät kustannukset, jos nämä ovat tarpeen toimeen osallistumiseksi. Tulosten levittämiseen ja hyödyntämiseen liittyvät kustannukset. Kustannukset siitä, että muita heikommassa asemassa olevia nuoria tuetaan osallistumaan toimintoihin tasavertaisesti muiden kanssa (pois lukien osallistujien ja avustajien/tukihenkilöiden matkakustannukset ja organisointituki). Viisumit ja niihin liittyvät kustannukset, oleskeluluvat ja rokotukset. Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos kansallinen toimisto vaatii vakuuden.	Todelliset kustannukset	Nuorten (verkko)kuulemisiin ja mielipidekyselyihin liittyvät kustannukset sekä vakuudesta ja tulosten levittämistoiminnoista aiheutuvat kustannukset: 75 % tukikelpoisista kustannuksista Korkeat matkakulut: enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista. Muut kustannukset: 100 % tukikelpoisista kustannuksista	

¹⁶³ Avustajat/tukihenkilöt mukaan lukien.

	Syrjäisimmiltä alueilta ja merentakaisista maista ja alueilta tulevien tai niille lähtevien osallistujien korkeat matkakulut (ks. lisätietoja osasta "Mitä muuta tästä toimesta on syytä tietää")			

TAULUKKO A – ORGANISOINTITUKI (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa toiminto tapahtuu.

	Organisointituki
	C1.1
Belgia	37
Bulgaria	32
Tšekki	32
Tanska	40
Saksa	33
Viro	33
Irlanti	39
Kreikka	38
Espanja	34
Ranska	37
Kroatia	35
Italia	39
Kypros	32
Latvia	34
Liettua	34
Luxemburg	36
Unkari	33
Malta	37
Alankomaat	39
Itävalta	39
Puola	34
Portugali	37
Romania	32
Slovenia	34
Slovakia	35
Suomi	39
Ruotsi	39
Yhdistynyt kuningaskunta	40
entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	28
Islanti	39
Liechtenstein	39
Norja	40
Turkki	32
EU:n naapurialueen kumppanimaat	29

JEAN MONNET -TOIMINNOT

MITÄ TOIMIA TUETAAN?

Jean Monnet -toiminnoilla tuetaan seuraavia toimia:

- Jean Monnet -moduulit (opetus ja tutkimus),
- Jean Monnet -professuurit (opetus ja tutkimus),
- Jean Monnet -osaamiskeskukset (opetus ja tutkimus),
- Jean Monnet -tuki laitoksille ja yhdistyksille,
- Jean Monnet -verkostot (poliittiset keskustelut tiedemaailman kanssa),
- Jean Monnet -hankkeet (poliittiset keskustelut tiedemaailman kanssa).

Jäljempänä kerrotaan yksityiskohtaisesti Jean Monnet -ohjelman toimiin sovellettavista arviointiperusteista ja rahoitussäännöistä.

MITKÄ OVAT JEAN MONNET -TOIMINTOJEN TAVOITTEET?

Jean Monnet -ohjelman toimien tavoitteena on parantaa Euroopan unionia koskevaa opetusta ja tutkimusta. Niillä pyritään myös edistämään tiedemaailman ja päättäjien välistä vuoropuhelua etenkin, jotta voitaisiin parantaa EU:n hallintaa ja globaalia hallintaa.

Tieteenalana Eurooppa-opinnot ja -tutkimus kattaa kaikki Euroopan unioniin liittyvät näkökohdat, mutta erityisenä painopisteenä ovat Euroopan unionin yhdentymisprosessin sisäinen ja ulkoinen ulottuvuus. Se edistää aktiivista Euroopan kansalaisuutta ja käsittelee EU:n roolia globalisoituneessa maailmassa lisäämällä tietoisuutta unionista ja helpottamalla tulevia suhteita ja kansojen välistä vuoropuhelua maailmanlaajuisesti.

Pääoppiaineet ovat seuraavat:

- EU ja vertaileva regionalismi,
- EU: viestintä ja tiedotus,
- EU: talous,
- EU: historia,
- EU: kulttuurienvälinen vuoropuhelu,
- EU: tieteidenvälinen tutkimus,
- EU: kansainväliset suhteet ja diplomatia,
- EU: oikeustiede,
- EU: politiikka ja hallinto.

Opinto-ohjelmaan voidaan kuitenkin sisällyttää myös muita oppiaineita (kuten sosiologia, filosofia, uskonto, maantiede, kirjallisuus, kuvataide, luonnontieteet, ympäristötiede tai globaalitutkimus), jos niihin sisältyy EU:hun liittyvää opetusta, tutkimusta tai keskustelua ja ne laajentavat opinto-ohjelman EU-näkökulmaa.

Vertailevat opinnot ovat mahdollisia vain, jos ne liittyvät erilaisiin integraatioprosesseihin eri puolilla maailmaa.

Suhteessa Erasmus+ -ohjelman yleisiin tavoitteisiin Jean Monnet -toimintojen erityistavoitteet ovat seuraavat:

- edistää Euroopan unionia koskevan opetuksen ja tutkimuksen huippuosaamista,
- tarjota opiskelijoille ja uransa alussa oleville nuorille EU-oppiaineita koskevia tietoja, joista heillä on hyötyä opinnoissaan ja ammatissaan, sekä parantaa heidän kansalaistaitojaan,
- edistää tiedemaailman ja päättäjien välistä vuoropuhelua tarkoituksena etenkin EU:n politiikan hallinnoinnin parantaminen,
- lisätä innovointia opetuksessa ja tutkimuksessa (esimerkiksi monialaisuus ja/tai monitieteisyys, avoin koulutus ja verkostoituminen muiden laitosten kanssa),
- sisällyttää EU-oppiaineita korkeakoulujen opiskelijoilleen tarjoamiin opetussuunnitelmiin ja monipuolistaa niitä,
- parantaa EU-oppiaineiden opetusta ammatillisessa koulutuksessa (moduuleilla, joissa käsitellään EU-oppiaineita syvällisemmin, tai laajentamalla uusiin oppiaineisiin),
- kasvattaa nuorten tutkijoiden kiinnostusta EU-oppiaineiden opettamiseen ja tutkimiseen.

Jean Monnet -ohjelman toimien odotetaan vaikuttavan myönteisesti ja pitkäaikaisesti osallistujiin, osallistujaorganisaatioihin sekä niitä sääteleviin järjestelmiin.

Ohjelman tavoitteena on vaikuttaa suoraan tai välillisesti toimiin osallistuviin henkilöihin seuraavasti:

- parantaa vastavalmistuneiden työllistävyyttä ja uranäkymiä lisäämällä tai vahvistamalla heidän opintojensa eurooppalaista ulottuvuutta,
- lisätä kiinnostusta Euroopan unioniin ja sen toimintaan osallistumiseen, mikä johtaa aktiivisempaan kansalaisuuteen,
- tukea nuoria tutkijoita (jotka ovat suorittaneet tohtoritutkinnon viiden viime vuoden aikana) ja professoreita, jotka haluavat tutkia ja opettaa EU-oppiaineita,
- lisätä akateemisen henkilöstön mahdollisuuksia ammatilliseen kehittymiseen ja urakehitykseen.

Jean Monnet -ohjelmalla tuettujen toimintojen odotetaan tuottavan osallistujaorganisaatioille seuraavia tuloksia:

- paremmat valmiudet opettaa ja tutkia EU:ta koskevia aiheita; paremmat tai innovatiiviset opetussuunnitelmat; parempi kyky houkutella huippuluokan opiskelijoita; tiiviimpi yhteistyö ulkomaisten kumppanien kanssa; enemmän taloudellisia resursseja EU-oppiaineiden opetukseen ja tutkimukseen laitoksen sisällä;
- nykyaikaisempi, dynaamisempi, sitoutuneempi ja ammattimaisempi organisaation sisäinen toimintaympäristö, jossa edistetään nuorten tutkijoiden ja professorien ammatillista kehittymistä ja ollaan valmiita omaksumaan hyviä käytäntöjä ja uusia EU-oppiaineita opetusohjelmiin ja -hankkeisiin ja joka on avoin synergioille muiden organisaatioiden kanssa.

Pitkällä aikavälillä Jean Monnet -ohjelman odotetaan edistävän ja monipuolistavan Eurooppa-opintoja ja -tutkimusta kaikkialla maailmassa sekä lisäävän ja laajentavan korkeakoulujen tiedekuntien ja osastojen henkilöstön kiinnostusta Euroopan unionia käsittelevien aiheiden opettamiseen ja tutkimiseen.

JEAN MONNET -MODUULIT

MIKÄ ON JEAN MONNET -MODUULI?

Jean Monnet -moduuli on Eurooppa-opintojen opintokokonaisuus (tai kurssi) korkeakoulussa. Moduulin vähimmäislaajuus on 40 opetustuntia lukuvuodessa. Opetustunteja ovat lähiopetustunnit, eli ryhmäluennot, seminaarit ja pienryhmäohjaus, jotka voidaan antaa myös etäopetuksena, mutta niihin ei kuulu henkilökohtainen opetus. Moduuleissa voidaan keskittyä johonkin tiettyyn Eurooppa-opintojen oppiaineeseen, tai ne voivat olla monitieteisiä, jolloin opettajina toimii useita professoreja ja asiantuntijoita.

Erasmus+ -ohjelmalla tuettujen Jean Monnet -moduulien tarkoituksena on

- kannustaa nuoria tutkijoita, tiedeyhteisön jäseniä ja muita asiantuntijoita tutkimaan Euroopan unioniin liittyviä aiheita ja aloittamaan niiden opettaminen,
- tukea tieteellisten tutkimusten tulosten julkaisemista ja levitystä,
- herättää kiinnostusta EU:hun ja luoda perusta Eurooppa-tiedon keskittymille etenkin kumppanimaissa,
- edistää Eurooppa-näkökulman sisällyttämistä opintoihin, joissa käsitellään pääasiassa muita kuin EU:hun liittyviä aiheita,
- tuottaa räätälöityjä kursseja tietyistä EU-kysymyksistä, joilla on merkitystä akateemisen loppututkimuksen suorittaneiden työelämässä.

Jean Monnet -moduulit juurruttavat ja sisällyttävät EU-aiheiden opettamisen opetussuunnitelmiin, joiden EU-sisältö on toistaiseksi ollut vähäistä. Lisäksi eri alojen opiskelijat ja kiinnostuneet kansalaiset voivat niiden avulla hankkia tietoja ja lisätä tietämystään Euroopan unionista.

MITÄ TOIMINTAA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Jean Monnet -moduulin toteuttamismuodot:

- Euroopan unioni -aiheinen yleis- tai johdantokurssi (etenkin laitoksissa ja tiedekunnissa, joissa ei vielä ole alan laajaa kurssitarjontaa),
- Euroopan unionin kehitystä ja tapahtumia käsittelevä erityiskurssi (etenkin laitoksissa ja tiedekunnissa, joissa jo on alan laaja kurssitarjonta),
- täysimääräisesti tunnustettu kesä- tai intensiivikurssi.

MITKÄ OVAT JEAN MONNET -MODUULIIN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Korkeakoulujen tehtävänä on tukea moduulien koordinaattoreita ja heidän työtään varmistamalla, että mahdollisimman moni hyötyy niiden toiminnasta sekä laitoksessa että sen ulkopuolella.

Korkeakoulut tukevat moduulien koordinaattoreita näiden opetus-, tutkimus- ja pohdintatyössä, tunnustavat moduulin yhteydessä luodun opetustoiminnan, seuraavat sitä sekä tekevät tunnetuksi ja hyödyntävät Jean Monnet -moduulissa mukana olevan korkeakouluhenkilöstön tuottamia tuloksia.

Niiden on ylläpidettävä Jean Monnet -moduulin toimintaa koko hankkeen keston ajan ja tarvittaessa nimettävä uusi akateeminen koordinaattori. Jos korkeakoulu joutuu vaihtamaan moduulin koordinaattorin, toimeenpanovirastoon on lähetettävä kirjallinen hyväksymispyyntö. Lisäksi uudella koordinaattoriehdokkaalla on oltava sama Eurooppa-opintojen ja -tutkimuksen erikoistumistaso.

MITKÄ OVAT JEAN MONNET -MODUULIN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka Jean Monnet -moduulin on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Kuka voi hakea?	Hakemuksen voi jättää minkä tahansa maan korkeakoulu. Ohjelmamaiden korkeakouluilla täytyy olla voimassa oleva korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja. Kumppanimaiden osallistuvilta korkeakouluilta ei vaadita Erasmus-peruskirjaa. Henkilöt eivät voi hakea tukea suoraan.

Hankkeen kesto	Kolme vuotta.
Toimen kesto	Eurooppa-opintoihin kuuluvaa Jean Monnet -moduulia on opetettava hakevassa korkeakoulussa vähintään 40 tuntia lukuvuodessa (kolmena peräkkäisenä vuonna).
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	Syyskuun 1. päivänä alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 23. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 25 pistettä)	- Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet ja painopisteet (ks. kohdat "Mitkä ovat Jean Monnet -ohjelman toimien tavoitteet?" ja "Mikä on Jean Monnet -moduuli?"). - Missä määrin hanke täyttää seuraavat vaatimukset: - Sillä voidaan edistää uuden opetus-, tutkimus- tai keskustelutoiminnan kehittämistä. - Siihen sisältyy uusien menetelmien, välineiden ja teknologioiden käyttöä. - Se tuottaa akateemista lisäarvoa. - Se edistää Eurooppa-opintoja/-aiheita ja lisää niiden näkyvyyttä sekä Jean Monnet -toimintoihin osallistuvassa laitoksessa että sen ulkopuolella. - Ehdotuksen relevanssi toimen seuraavien ensisijaisten kohderyhmien kannalta: - sellaisissa maissa sijaitsevat laitokset, joita Jean Monnet -ohjelma ei kata, - laitokset tai tutkijat, jotka eivät vielä ole saaneet Jean Monnet -rahoitusta. - EU-oppiaineet opinnoissa, joissa eurooppalainen näkökulma ei ole aiemmin ollut olennainen mutta joihin se on alkanut vaikuttaa yhä enemmän. - opiskelijat, jotka eivät automaattisesti joudu kosketuksiin Eurooppa-opintojen kanssa (esim. luonnontieteiden, tekniikan, lääketieteen, kasvatustieteen, taiteiden tai vieraiden kielten opiskelijat).
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 25 pistettä)	- Työohjelman selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, arviointi-, jatkotoimi- ja tulosten levitysvaiheet. - Hankkeen tavoitteiden, toimintojen ja ehdotetun budjetin keskinäinen johdonmukaisuus. - Ehdotettujen menetelmien laatu ja käyttökelpoisuus.
Hankeryhmän laatu (enintään 25 pistettä)	Hanketoimintoihin osallistuvalla keskeisellä henkilöstöllä – oli kyseessä akateeminen tai ei-akateeminen toiminta-alue – on tarkoituksenmukainen profiili ja asiantuntemus.

Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 25 pistettä)	▪ Opetustoiminnan tulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - Jean Monnet -ohjelmatoimeen osallistuvaan laitokseen/laitoksiin, - Jean Monnet -ohjelmatoimea hyödyntäviin opiskelijoihin, - muihin organisaatioihin ja henkilöihin, jotka osallistuvat hankkeeseen paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa toiminnan tuloksista Jean Monnet -toimintoja toteuttavassa laitoksessa ja sen ulkopuolella. ▪ Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava vähintään 13 pistettä jokaisessa edellä mainitussa myöntämisperustekohdassa.

MITÄ MUUTA JEAN MONNET -MODUULISTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

MÄÄRÄRAHAT

Moduulien tukemiseen varatuista määrärahoista jopa 20 prosenttia myönnetään Jean Monnet -moduuleille, joiden koordinaattoreina toimivat tutkijat ovat suorittaneet tohtorintutkinnon viiden viime vuoden aikana. Näin tuetaan akateemisen uransa alussa olevia nuoria tutkijoita.

TULOSTEN LEVITTÄMINEN JA VAIKUTTAVUUS

Jean Monnet -moduulien on levitettävä ja hyödynnettävä järjestetyn opetus- ja tutkimustoiminnan tuloksia laajemmin kuin suoraan mukana olevien sidosryhmien keskuudessa. Tämä lisää vaikuttavuutta huomattavasti ja auttaa muuttamaan järjestelmiä.

Moduulien vaikuttavuuden lisäämiseksi ja teknologian kehittymisen huomioon ottamiseksi tuloksia on levitettävä myös tuottamalla ja julkaisemalla avoimia oppimisresursseja ja tarjoamalla avointa koulutusta. Näin edistetään joustavampien ja luovempien oppimistapojen kehittymistä ja tavoitetaan suurempia määriä opiskelijoita, asiantuntijoita, päättäjiä ja muita kiinnostuneita tahoja.

Kaikkia Jean Monnet -moduulien koordinaattoreita pyydetään päivittämään omaa hankettaan koskeva osio Erasmus+ -verkkovälineessä, johon kaikki Jean Monnet -toimintoja koskeva tieto kerätään. Heitä kehoitetaan erityisesti käyttämään olemassa olevia alustoja ja työkaluja (esimerkiksi Jean Monnet -hakemistoa ja Jean Monnet -virtuaaliyhteisöä). Nämä toiminnot ovat osa Erasmus+ -ohjelmaa varten luotua yleistä tietotekniikkasovellusta, ja niiden avulla tiedotetaan laajemmalle yleisölle kyseisistä korkeakouluista ja niiden Jean Monnet -kursseista. Tuensaajia pyydetään päivittämään työnsä tulokset verkkosivuille säännöllisesti.

Jean Monnet -moduulien koordinaattoreita kannustetaan

- julkaisemaan tukikaudella vähintään yksi vertaisarvioitu artikkeli; tuki kattaa osan julkaisukustannuksista ja tarvittaessa käännöskustannuksista,
- osallistumaan valtakunnallisiin ja EU:n tasoihin tulosten levitys- ja tiedotustapahtumiin,
- järjestämään tapahtumia (esimerkiksi luentoja, seminaareja tai työpajoja) yhdessä paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten päättäjien sekä kansalaisjärjestöjen ja koulujen kanssa,
- levittämään toimintansa tuloksia järjestämällä seminaareja tai luentoja, jotka on tarkoitettu suurelle yleisölle ja kansalaisjärjestöjen edustajille ja mukautettu heitä varten,
- verkostoitumaan muiden moduulien koordinaattorien, osaamiskeskusten, Jean Monnet -oppituolien haltijoiden ja tuettujen laitosten kanssa,
- käyttämään avoimia oppimisresursseja sekä julkaisemaan toimintansa yhteenveto, sisältö, aikataulu ja ennakoidut tulokset.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Myönnettävä enimmäistuki on 30 000 euroa, joka voi olla enintään 75 prosenttia Jean Monnet -moduulin kokonaiskustannuksista.

Jean Monnet -toimintojen mukaisesti myönnettyihin tukiin sovelletaan järjestelmää, joka perustuu yksikkökustannusten ja kiinteämääräisen rahoituksen yhdistelmään. Järjestelmän pohjana on laskennallinen kansallinen opetustuntikustannus. Käytetty menetelmä on seuraava:

- **Opetuskustannukset** (yksikkökustannukset): laskennallinen kansallinen opetustunnin yksikkökustannus D.1 kerrotaan vaaditulla opetustuntimäärällä.
- **Lisäkustannukset** (kiinteämääräinen rahoitus): Edellä mainittuun yksikkökustannuspohjaan lisätään 40 prosentin "Jean Monnet -moduulilisä".

Lopullista tukisummaa laskettaessa otetaan huomioon, että EU:n rahoitus voi olla enintään 75 prosenttia laskennallisesta enimmäistuesta ja että Jean Monnet -moduulille myönnettävä enimmäistuki on 30 000 euroa.

Jean Monnet -moduuleihin sovellettavat tarkat määrät on esitetty tämän luvun lopussa kohdassa "Jean Monnet -yksikkökustannukset".

JEAN MONNET -OPPITUOLIT

MIKÄ ON JEAN MONNET -PROFESSUURI?

Jean Monnet -professuuri on kolmivuotinen opetusvirka, joka on tarkoitettu Eurooppa-opintoihin erikoistuneille yliopistoprofessoreille. Jean Monnet -professuurin haltijana voi olla vain yksi professori, jonka on annettava vähintään 90 tuntia opetusta lukuvuodessa. Opetustunteja ovat lähiopetustunnit, eli ryhmäluennot, seminaarit ja pienryhmäohjaus, jotka voidaan antaa myös etäopetuksena, mutta ne eivät kata henkilökohtaista opetusta tai ohjausta.

MITÄ TOIMINTAA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Päätehtävät (vähintään 90 tuntia/lukuvuosi):

- syventää korkeakoulun opetussuunnitelmaan sisältyvien Eurooppa-opintojen opetusta,
- tarjota Euroopan unionia koskevaa syvällistä opetusta tuleville asiantuntijoille aloilla, joiden kysyntä työmarkkinoilla lisääntyy.

Lisätehtävät:

- antaa opetusta/luentoja muiden laitosten opiskelijoille (esim. arkkitehtuuri, lääketiede jne.) näiden ammatillisten valmiuksien parantamiseksi työelämää varten,
- kannustaa, neuvoa ja mentoroida nuoria opettajia ja tutkijoita Eurooppa-opintoihin liittyvissä oppiaineissa,
- tehdä, seurata ja ohjata EU-aiheita koskevaa tutkimusta myös muilla koulutusasteilla, esimerkiksi opettajankoulutuksessa ja oppivelvollisuuskoulussa,
- järjestää paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen tason päättäjille sekä kansalaisyhteiskunnalle suunnattuja toimintoja (konferenssit, seminaarit/webinaarit, työpajat jne.).

MITKÄ OVAT JEAN MONNET -PROFESSUURIN HALTIJAORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Jean Monnet -professuuri on erottamaton osa korkeakoulua, joka allekirjoittaa hankesopimuksen tai vastaanottaa päätöksen hanketuesta.

Jean Monnet -professuuri on osa kyseisen laitoksen virallista akateemista toimintaa. Korkeakouluja pyydetään tukemaan Jean Monnet -professuurin haltijaa tämän opetus-, tutkimus- ja pohdintatyössä ja sallimaan mahdollisimman monen koulutusohjelman hyötyä kursseista. Niiden olisi tunnustettava professuurin haltijan kehittämä opetustoiminta.

Korkeakouluilla on perimmäinen vastuu hakemuksistaan. Niiden on ylläpidettävä Jean Monnet -professuurin toimintaa koko hankkeen keston ajan. Jos sen on vaihdettava professuurin haltija, toimeenpanovirastolle on lähetettävä kirjallinen hyväksymispyyntö. Lisäksi uudella professuurin haltijaehdokkaalla on oltava sama Eurooppa-opintojen ja -tutkimuksen erikoistumistaso.

MITKÄ OVAT JEAN MONNET -PROFESSUURIN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka Jean Monnet -professuurin on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Kuka voi hakea?	Hakemuksen voi jättää minkä tahansa maan korkeakoulu. Ohjelmamaiden korkeakouluilla täytyy olla voimassa oleva korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja. Kumppanimaiden osallistuvilta korkeakouluilta ei vaadita Erasmus-peruskirjaa. Henkilöt eivät voi hakea tukea suoraan.
Jean Monnet -professuurin haltijan profiili	Jean Monnet -professuurin haltijan on kuuluttava hakevan laitoksen vakinaiseen opetushenkilöstöön ja oltava joko professori tai lehtori. Hän ei voi olla tukea hakevan korkeakoulun vieraileva professori.
Hankkeen kesto	Kolme vuotta.

Toimen kesto	Jean Monnet -professuurin haltijan on annettava opetusta vähintään 90 tuntia lukuvuodessa (kolmena peräkkäisenä vuonna) ja suoritettava vähintään yksi edellä luetellun listan mukainen lisätehtävä per lukuvuosi.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	Syyskuun 1. päivänä alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 23. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 25 pistettä)	- Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet ja painopisteet (ks. ”Mitkä ovat Jean Monnet -ohjelman toimien tavoitteet?”). - Missä määrin hanke täyttää seuraavat vaatimukset: - Se koskee tutkijaa, jolla on erinomaiset ansiot jollakin Eurooppa-opintoihin tai -tutkimukseen liittyvällä alalla. - Sillä voidaan edistää uuden opetus-, tutkimus- tai keskustelutoiminnan kehittämistä. - Siihen sisältyy uusien menetelmien, välineiden ja teknologioiden käyttöä. - Se edistää Eurooppa-opintoja/-aiheita ja lisää niiden näkyvyyttä sekä Jean Monnet -toimintoihin osallistuvassa laitoksessa että sen ulkopuolella. - Ehdotuksen relevanssi toimen seuraavien ensisijaisten kohderyhmien kannalta: - sellaisissa maissa sijaitsevat laitokset, joita Jean Monnet -ohjelma ei kata, - laitokset tai tutkijat, jotka eivät vielä ole saaneet Jean Monnet -rahoitusta. - EU-oppiaineet opinnoissa, joissa eurooppalainen näkökulma ei ole aiemmin ollut olennainen mutta joihin se on alkanut vaikuttaa yhä enemmän.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 25 pistettä)	- Työohjelman selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, arviointi-, jatkotoimi- ja tulosten levitysvaiheet. - Hankkeen tavoitteiden, toimintojen ja ehdotetun budjetin keskinäinen johdonmukaisuus. - Ehdotettujen menetelmien laatu ja käyttökelpoisuus.
Hankeryhmän laatu (enintään 25 pistettä)	Hanketoimintoihin osallistuvalla keskeisellä henkilöstöllä – oli kyseessä akateeminen tai ei-akateeminen toiminta-alue – on tarkoituksenmukainen profiili ja asiantuntemus.

Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 25 pistettä)	▪ Opetustoiminnan tulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - Jean Monnet -ohjelman toimea toteuttavaan laitokseen, - Jean Monnet -ohjelmatoimea hyödyntäviin opiskelijoihin, - muihin organisaatioihin ja henkilöihin, jotka osallistuvat hankkeeseen paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa toiminnan tuloksista Jean Monnet -ohjelman toimea toteuttavassa laitoksessa ja sen ulkopuolella. ▪ Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava vähintään 13 pistettä jokaisessa edellä mainitussa myöntämisperustekohdassa.

MITÄ MUUTA JEAN MONNET -PROFESSUURISTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

TULOsten LEVITTÄMINEN JA VAIKUTTAVUUS

Jean Monnet -professuurien on levitettävä ja hyödynnettävä järjestämiensä toimintojen tuloksia suoraan mukana olevia sidosryhmiä laajemmin. Tämä lisää vaikuttavuutta huomattavasti ja auttaa muuttamaan järjestelmiä.

Professuurien vaikuttavuuden lisäämiseksi ja teknologian kehittymisen huomioon ottamiseksi tuloksia on levitettävä myös tuottamalla ja julkaisemalla avoimia oppimisresursseja ja tarjoamalla avointa koulutusta. Näin edistetään joustavampien ja luovempien oppimistapojen kehittymistä ja tavoitetaan huomattavasti suurempia määriä opiskelijoita, asiantuntija-ammateissa toimivia, päättäjiä ja muita kiinnostuneita tahoja.

Kaikkia Jean Monnet -professuurin haltijoita pyydetään päivittämään omaa hankettaan koskeva osio Erasmus+ -verkkovälineessä, johon kaikki Jean Monnet -toimintoja koskeva tieto kerätään. Niitä kehoitetaan erityisesti käyttämään olemassa olevia alustoja ja työkaluja (esimerkiksi Jean Monnet -hakemistoa ja Jean Monnet -virtuaaliyhteisöä). Nämä toiminnot ovat osa Erasmus+ -ohjelmaa varten luotua yleistä tietotekniikkasovellusta, ja niiden avulla tiedotetaan laajemmalle yleisölle kyseisistä korkeakouluista ja niiden Jean Monnet -kursseista. Tuensaajia pyydetään päivittämään työnsä tulokset verkkosivuille säännöllisesti.

Jean Monnet -professuurien haltijoita kannustetaan

- julkaisemaan vähintään yksi yliopiston kustantama kirja tukikauden aikana; tuki kattaa osan julkaisukustannuksista ja tarvittaessa käännöskustannuksista,
- osallistumaan valtakunnallisiin ja EU:n tasoihin tulosten levitys- ja tiedotustapahtumiin,
- järjestämään tapahtumia (esimerkiksi luentoja, seminaareja tai työpajoja) yhdessä paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten päättäjien sekä kansalaisjärjestöjen ja koulujen kanssa,
- levittämään toimintansa tuloksia järjestämällä seminaareja tai luentoja, jotka on tarkoitettu suurelle yleisölle ja kansalaisjärjestöjen edustajille ja mukautettu heitä varten,
- verkostoitumaan muiden Jean Monnet -professuurien haltijoiden, moduulien koordinaattorien, osaamiskeskusten ja tuettujen laitosten kanssa,
- käyttämään avoimia oppimisresursseja sekä julkaisemaan toimintansa yhteenveto, sisältö, aikataulu ja ennakoidut tulokset.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Myönnettävä enimmäistuki on 50 000 euroa, joka voi olla enintään 75 prosenttia Jean Monnet -professuurin kokonaiskustannuksista.

Jean Monnet -toimintojen mukaisesti myönnettyihin tukiin sovelletaan järjestelmää, joka perustuu yksikkökustannusten ja kiinteämääräisen rahoituksen yhdistelmään. Järjestelmän pohjana on laskennallinen kansallinen opetustuntikustannus. Käytetty menetelmä on seuraava:

- **Opetuskustannukset** (yksikkökustannukset): laskennallinen kansallinen opetustunnin yksikkökustannus D.1 kerrotaan Jean Monnet -professuurin vaatimalla opetustuntimäärällä.

- **Lisäkustannukset** (kiinteämääräinen rahoitus): Edellä mainittuun yksikkökustannuspohjaan lisätään 10 prosentin "Jean Monnet -professuurilisä", jossa on huomioitu professuuriin kuuluvasta akateemisesta toiminnasta aiheutuvat lisäkustannukset, esimerkiksi henkilöstö-, matka- ja oleskelukustannukset sekä tulosten levittämisestä ja opetusmateriaaleista aiheutuvat kustannukset ja välilliset kustannukset.

Lopullista tukisummaa varten otetaan huomioon, että EU:n rahoitus voi olla enintään 75 prosenttia laskennallisesta enimmäistuesta ja että Jean Monnet -professuurille myönnettävä enimmäistuki on 50 000 euroa.

Jean Monnet -professuureihin sovellettavat tarkat määrät on esitetty tämän luvun lopussa kohdassa "Jean Monnet -yksikkökustannukset".

JEAN MONNET -OSAAMISKESKUKSET

MIKÄ ON JEAN MONNET -OSAAMISKESKUS?

Jean Monnet -osaamiskeskus on EU-oppiaineita koskevan asiantuntemuksen ja tiedon keskus.

Jean Monnet -osaamiskeskukseen kerätään korkean tason asiantuntijoiden tietämys ja osaaminen, ja niiden tarkoituksena on luoda synergioita Eurooppa-opintojen eri oppiaineiden ja resurssien välillä ja kehittää yhteistä kansainvälistä toimintaa muissa maissa sijaitsevien akateemisten laitosten kanssa ja luoda näihin rakenteellisia yhteyksiä. Ne myös pitävät yllä yhteyksiä kansalaisyhteiskuntaan.

Jean Monnet -osaamiskeskusten keskeisenä tehtävänä on tavoittaa opiskelijoita muista tiedekunnista, joissa ei yleensä käsitellä Euroopan unionia koskevia kysymyksiä, sekä laajemminkin päättäjiä, virkamiehiä, kansalaisjärjestöjä ja kansalaisia.

MITÄ TOIMINTAA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Jean Monnet -osaamiskeskusten täytyy laatia strateginen kolmivuotinen suunnitelma, johon sisältyy laajasti erilaisia toimia, kuten:

- Eurooppa-opintoihin liittyvien henkilöstö- ja dokumentaatioresurssien organisointi ja koordinointi,
- tiettyjä EU-oppiaineita koskevan tutkimustoiminnan johtaminen (tutkimustehtävä),
- EU-oppiaineita koskevan sisällön ja työkalujen kehittäminen tarkoituksena nykyisten kurssien ja opetussuunnitelmien päivittäminen ja täydentäminen (opetustehtävä),
- EU:ta koskevista kokemuksista käytävän keskustelun ja ajatustenvaihdon edistäminen, mahdollisuuksien mukaan yhdessä paikallisten sidosryhmien ja/tai jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden EU-edustustojen kanssa (ajatushautomotehtävä),
- tutkimustoiminnan tulosten järjestelmällinen julkaiseminen.

MITKÄ OVAT JEAN MONNET -OSAAMISKESKUKSEN HALTIJAORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Jean Monnet -osaamiskeskusten perustamista suunnittelevien korkeakoulujen odotetaan miettivän sen strategista kehittämistä. Niiden on annettava opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluville parhaille käytettävissä oleville asiantuntijoille ohjausta ja esitettävä heille visio siitä, miten luodaan synergioita, jotka mahdollistavat korkeatasoisen yhteistyön yksittäisissä EU-oppiaineissa. Korkeakoulujen on tuettava ja tehtävä tunnetuksi osaamiskeskusten hankkeita ja avustettava niiden kehittämisessä.

Korkeakoulujen on ylläpidettävä Jean Monnet -osaamiskeskusten toimintaa koko hankkeen keston ajan ja tarvittaessa nimettävä uusi akateeminen koordinaattori. Jos korkeakoulu joutuu vaihtamaan alkuperäisen akateemisen koordinaattorin, toimeenpanovirastoon on lähetettävä kirjallinen hyväksymispöytäkirja.

Osaamiskeskus voi tehdä yhteistyötä useiden samassa kaupungissa tai samalla alueella toimivien laitosten tai organisaatioiden kanssa. Tällaisen laitoksen tai organisaation on joka tapauksessa oltava Eurooppa-opintoihin erikoistunut yksikkö ja selkeästi sellaiseksi nimetty, ja sen on toimittava jonkin korkeakoulun alaisuudessa.

MITKÄ OVAT JEAN MONNET -OSAAMISKESKUKSEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka Jean Monnet -osaamiskeskusten on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Kuka voi hakea?	Hakemuksen voi jättää minkä tahansa maan korkeakoulu. Ohjelmamaiden korkeakouluilla täytyy olla voimassa oleva korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja. Kumppanimaiden osallistuvilta korkeakouluilta ei vaadita Erasmus-peruskirjaa. Henkilöt eivät voi hakea tukea suoraan.
Hankkeen kesto	Kolme vuotta.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	Syyskuun 1. päivänä alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 23. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.
Muut perusteet	Kussakin korkeakoulussa voidaan tukea vain yhtä Jean Monnet -osaamiskeskusta.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (Enintään 25 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet ja painopisteet (ks. kohdat ”Mitkä ovat Jean Monnet -ohjelman toimien tavoitteet?” ja ”Mikä on Jean Monnet -osaamiskeskus?”), - osallistujaorganisaatioiden ja osallistuvan akateemisen henkilöstön tarpeet ja tavoitteet. ▪ Missä määrin hanke täyttää seuraavat vaatimukset: - Sillä voidaan edistää uuden opetus-, tutkimus- tai keskustelutoiminnan kehittämistä. - Se tuottaa akateemista lisäarvoa. - Se edistää Eurooppa-opintoja/-aiheita ja lisää niiden näkyvyyttä sekä Jean Monnet -toimintoihin osallistuvassa laitoksessa että sen ulkopuolella. ▪ Ehdotuksen relevanssi toimen seuraavien ensisijaisten kohderyhmien kannalta: - sellaisissa maissa sijaitsevat laitokset, joita Jean Monnet -ohjelma ei kata, - laitokset tai tutkijat, jotka eivät vielä ole saaneet Jean Monnet -rahoitusta.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (Enintään 25 pistettä)	▪ Työohjelman selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, arviointi-, jatkotoimi- ja tulosten levitysvaiheet. ▪ Hankkeen tavoitteiden, toimintojen ja ehdotetun budjetin keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Ehdotettujen menetelmien laatu ja käyttökelpoisuus.
Hankeryhmän laatu (Enintään 25 pistettä)	▪ Hanketoimintoihin osallistuvalla keskeisellä henkilöstöllä – oli kyseessä akateeminen tai ei-akateeminen toiminta-alue – on tarkoituksenmukainen profiili ja asiantuntemus.

Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (Enintään 25 pistettä)	▪ Opetustoiminnan tulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - Jean Monnet -ohjelmatoimeen osallistuvaan laitokseen/laitoksiin, - Jean Monnet -ohjelmatoimea hyödyntäviin opiskelijoihin, - muihin organisaatioihin ja henkilöihin, jotka osallistuvat hankkeeseen paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa toiminnan tuloksista Jean Monnet -ohjelman toimea toteuttavassa laitoksessa ja sen ulkopuolella. ▪ Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava vähintään 13 pistettä jokaisessa edellä mainitussa myöntämisperustekohdassa.

MITÄ MUUTA JEAN MONNET -OSAAMISKESKUKSESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

TULOsten LEVITTÄMINEN JA VAIKUTTAVUUS

Jean Monnet -osaamiskeskusten on levitettävä ja hyödynnettävä järjestetyn opetus- ja tutkimustoiminnan tuloksia suoraan mukana olevia sidosryhmiä laajemmin. Tämä lisää vaikuttavuutta huomattavasti ja auttaa muuttamaan järjestelmiä.

Osaamiskeskusten vaikuttavuuden lisäämiseksi ja teknologian kehittymisen huomioon ottamiseksi tuloksia on levitettävä myös tuottamalla ja julkaisemalla avoimia oppimisresursseja ja tarjoamalla avointa koulutusta. Näin edistetään joustavampien ja luovempien oppimistapojen kehittymistä ja tavoitetaan huomattavasti suurempia määriä opiskelijoita, asiantuntija-ammateissa toimivia, päättäjiä ja muita kiinnostuneita tahoja.

Kaikkia Jean Monnet -osaamiskeskuksia pyydetään päivittämään omaa hankettaan koskeva osio Erasmus+ -verkkovälineessä, johon kaikki Jean Monnet -toimintoja koskeva tieto kerätään. Niitä kehoitetaan erityisesti käyttämään olemassa olevia alustoja ja työkaluja (esimerkiksi Jean Monnet -hakemistoa ja Jean Monnet -virtuaaliyhteisöä). Nämä toiminnot ovat osa Erasmus+ -ohjelmaa varten luotua yleistä tietotekniikkasovellusta, ja niiden avulla tiedotetaan laajemmalle yleisölle kyseisistä korkeakouluista ja niiden Jean Monnet -kursseista. Tuensaajia pyydetään päivittämään työnsä tulokset verkkosivuille säännöllisesti.

Osaamiskeskuksia kannustetaan

- osallistumaan valtakunnallisiin ja EU:n tasoihin tulostenlevitys- ja tiedotustapahtumiin,
- järjestämään tapahtumia (esimerkiksi luentoja, seminaareja tai työpajoja) yhdessä paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten päättäjien sekä kansalaisjärjestöjen ja koulujen kanssa,
- levittämään toimintansa tuloksia järjestämällä seminaareja tai luentoja, jotka on tarkoitettu suurelle yleisölle ja kansalaisjärjestöjen edustajille ja mukautettu heitä varten,
- verkostoitumaan muiden osaamiskeskusten, Jean Monnet -oppituolien haltijoiden, moduulien koordinaattorien ja tuettujen laitosten kanssa,
- käyttämään avoimia oppimisresursseja sekä julkaisemaan toimintansa yhteenveto, sisältö, aikataulu ja ennakoidut tulokset.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Jos hanke valitaan, tukeen sovelletaan seuraavia sääntöjä:

	Tukikelpoiset kustannukset	Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Toimintakustannukset	Tukikelpoiset välittömät kustannukset: ▪ henkilöstökustannukset, ▪ matka- ja oleskelukustannukset, ▪ alihankintakustannukset (enintään 30 % tukikelpoisista välittömistä kustannuksista), ▪ laitekustannukset (enintään 10 % tukikelpoisista välittömistä kustannuksista), ▪ opetuskustannukset, ▪ muut kustannukset. Tukikelpoiset välilliset kustannukset: Tukikelpoisina välillisinä kustannuksina hyväksytään kiinteämääräinen summa, joka on korkeintaan 7 % hankkeen tukikelpoisista välittömistä kustannuksista ja jonka oletetaan kattavan hankkeesta aiheutuvat yleiset hallintokustannukset (esim. sähkö- tai internetlaskut, tilakustannukset ja vakinaisesta henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset).	Todelliset kustannukset	80 % tukikelpoisista kokonaiskustannuksista (ellei hakemus koske pienempää prosenttiosuutta). Enintään 100 000 euroa.	Ehdollinen: tavoitteet ja työohjelma on kuvattava selkeästi hakulomakkeessa.

JEAN MONNET -TUKI LAITOKSILLE JA YHDISTYKSILLE

Jean Monnet -ohjelmalla tuetaan laitoksia ja yhdistyksiä, joiden nimenomaisena tarkoituksena on edistää Euroopan yhdentymisprosessin tutkimusta. Niiden on oltava tieteidenvälisiä ja avoimia kaikille Euroopan unioniin liittyviin kysymyksiin erikoistuneille ja niistä kiinnostuneille professoreille, opettajille ja tutkijoille kyseisessä maassa tai kyseisellä alueella. Niiden on edustettava Eurooppa-opintojen ja -tutkimuksen alan akateemista yhteisöä alueellisella, valtakunnallisella tai ylikansallisella tasolla. Tukea myönnetään ainoastaan rekisteröidyille laitoksille ja yhdistyksille, joilla on riippumaton oikeudellinen asema.

MITÄ TOIMINTAA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Laitoksilla ja yhdistyksillä on tukikaudella yleensä monenlaista toimintaa. Ne voivat esimerkiksi

- järjestää ja toteuttaa Eurooppa-opintoihin ja -tutkimukseen ja Euroopan unioniin liittyviin kysymyksiin erikoistuneiden laitosten ja yhdistysten sääntömääräistä toimintaa (esimerkiksi julkaista tiedotuslehteä, perustaa asiaa koskevat verkkosivut tai järjestää vuosittain hallituksen kokouksen tai erityisiä tapahtumia, joiden tarkoituksena on lisätä Euroopan unioniin liittyvien asioiden näkyvyyttä),
- tehdä tiettyjä eurooppalaisia aiheita koskevaa tutkimusta voidakseen neuvoa paikallisia, alueellisia, kansallisia ja Euroopan tason poliittisia päättäjiä sekä voidakseen levittää saatuja tuloksia näiden aiheiden parissa työskenteleville instituutioille, mukaan lukien EU:n toimielimet, sekä laajemmalle yleisölle ja edistää näin aktiivista kansalaisuutta.

MITKÄ OVAT LAITOSTEN JA YHDISTYSTEN TEHTÄVÄT?

Jean Monnet -yhdistysten tarkoituksena on toimia alaansa kuuluvien EU-oppiaineiden yhteyspisteinä.

Ne toimivat tiedon välittäjinä ja jakavat sitä laajemmalle yleisölle. Ne myös keräävät tietoa ja hyödyntävät sitä sekä tuottavat analyysejä ja visioita tietyistä aiheista.

Laitokset ja yhdistykset ovat viime kädessä vastuussa hakemuksistaan. Niiden on toteutettava työohjelmassaan kuvattua toimintaa koko tukikauden ajan.

MITKÄ OVAT LAITOKSILLE JA YHDISTYKSILLE MYÖNNETTÄVÄN JEAN MONNET -TUEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka hankkeen on täytettävä voidakseen saada laitoksille ja yhdistyksille tarkoitettua Jean Monnet -tukea Erasmus+ -ohjelmasta:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Kuka voi hakea?	Hakemuksen voi jättää missä tahansa maassa sijaitseva Eurooppa-opintoihin ja -tutkimukseen erikoistunut professori- ja tutkijalaitos tai -järjestö. Sen nimenomaisena tarkoituksena on oltava Euroopan yhdentymiskehitystä koskevan tutkimuksen edistäminen kansallisella tai kansainvälisellä tasolla. Sen on oltava monitieteinen. Henkilöt eivät voi hakea tukea suoraan.
Hankkeen kesto	Kolme vuotta.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	Syyskuun 1. päivän alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 23. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 25 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet ja painopisteet (ks. kohdat ”Mitkä ovat Jean Monnet -ohjelman toimien tavoitteet?” ja ”Mikä on Jean Monnet -tuki yhdistyksille?”). ▪ Missä määrin hanke täyttää seuraavat vaatimukset: - Sillä voidaan tukea laitoksen tai yhdistyksen sääntömääräistä toimintaa ja toteuttaa eurooppalaisia aiheita koskevaa tutkimusta. - Sillä parannetaan paikallisille, alueellisille, kansallisille ja Euroopan tason poliittisille päättäjille annettavaa neuvontaa. Ehdotuksen relevanssi toimen seuraavien ensisijaisten kohderyhmien kannalta: - sellaisissa maissa sijaitsevat laitokset ja yhdistykset, joita Jean Monnet -ohjelma ei kata, - laitokset ja yhdistykset, jotka eivät vielä ole saaneet Jean Monnet -rahoitusta.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 25 pistettä)	▪ Työohjelman selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, arviointi-, jatkotoimi- ja tulosten levitysvaiheet. ▪ Hankkeen tavoitteiden, toimintojen ja ehdotetun budjetin keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Ehdotettujen menetelmien laatu ja käyttökelpoisuus.
Hankeryhmän laatu (enintään 25 pistettä)	▪ Hanketoimintoihin osallistuvalla keskeisellä henkilöstöllä – oli kyseessä akateeminen tai ei-akateeminen toiminta-alue – on tarkoituksenmukainen profiili ja asiantuntemus.
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 25 pistettä)	▪ Toiminnan tulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - Jean Monnet -ohjelman toimeen osallistuviin laitoksiin ja yhdistyksiin, - muihin paikallisen, alueellisen, kansallisen ja EU-tason organisaatioihin ja poliittisiin päättäjiin. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa toiminnan tuloksista Jean Monnet -ohjelman toimea toteuttavassa laitoksessa tai yhdistyksessä ja sen ulkopuolella.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava vähintään 13 pistettä jokaisessa edellä mainitussa myöntämisperustekohdassa.

MITÄ MUUTA LAITOKSILLE JA YHDISTYKSILLE MYÖNNETTÄVÄSTÄ JEAN MONNET -TUESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

TULOSTEN LEVITTÄMINEN JA VAIKUTTAVUUS

Tämän toimen mukaisesti valituiksi tulleiden laitosten ja yhdistysten on levitettävä ja hyödynnettävä edistämistoimintansa tuloksia suoraan mukana olevia sidosryhmiä laajemmin. Tämä lisää vaikuttavuutta huomattavasti ja auttaa muuttamaan järjestelmiä.

Vaikuttavuuden lisäämiseksi ja teknologian kehittymisen huomioon ottamiseksi tuloksia on levitettävä myös tuottamalla ja julkaisemalla avoimia oppimisresursseja ja tarjoamalla avointa koulutusta. Näin edistetään joustavampien ja luovempien oppimistapojen kehittymistä ja tavoitetaan huomattavasti suurempia määriä opiskelijoita, asiantuntija-ammateissa toimivia, päättäjiä ja muita kiinnostuneita tahoja.

Kaikkia laitoksia ja yhdistyksiä, joille on myönnetty Jean Monnet -tukea, pyydetään päivittämään omaa hankettaan koskeva osio Erasmus+ -verkkovälineessä, johon kaikki Jean Monnet -toimintoja koskeva tieto kerätään. Niitä kehoitetaan erityisesti käyttämään olemassa olevia alustoja ja työkaluja (esimerkiksi Jean Monnet -hakemistoa ja Jean Monnet -virtuaaliyhteisöä). Nämä toiminnot ovat osa Erasmus+ -ohjelmaa varten luotua yleistä tietotekniikkasovellusta, ja niiden avulla tiedotetaan laajemmalle yleisölle laitoksista ja yhdistyksistä ja niiden Jean Monnet -toiminnasta. Tuensaajia pyydetään päivittämään työnsä tulokset verkkosivuille säännöllisesti.

Jos hanke valitaan, tukeen sovelletaan seuraavia sääntöjä:

JEAN MONNET -TUKI LAITOKSILLE JA YHDISTYKSILLE

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Toimintakustannukset	Tukikelpoiset välittömät kustannukset: ▪ henkilöstökustannukset, ▪ matka- ja oleskelukustannukset, ▪ alihankintakustannukset (enintään 30 % tukikelpoisista välittömistä kustannuksista), ▪ laitekustannukset (enintään 10 % tukikelpoisista välittömistä kustannuksista), ▪ muut kustannukset.	Todelliset kustannukset	Enintään 50 000 euroa 80 % tukikelpoisista kokonaiskustannuksista (ellei hakemus koske pienempää prosenttiosuutta).	Ehdollinen: tavoitteet ja työohjelma on kuvattava selkeästi hakulomakkeessa.
	Tukikelpoiset välilliset kustannukset: Tukikelpoisina välillisinä kustannuksina hyväksytään kiinteämääräinen summa, joka on korkeintaan 7 % hankkeen tukikelpoisista välittömistä kustannuksista ja jonka oletetaan kattavan hankkeesta aiheutuvat yleiset hallintokustannukset (esim. sähkö- tai internetlaskut, tilakustannukset ja vakinaisesta henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset).			

JEAN MONNET -VERKOSTOT (POLIITTISET KESKUSTELUT TIEDEMAAILMAN KANSSA)

MIKÄ ON JEAN MONNET -VERKOSTO?

Jean Monnet -verkostot edistävät Eurooppa-opintojen ja -tutkimuksen alan kansainvälisten toimijoiden (esimerkiksi korkeakoulujen, osaamiskeskusten, tiedekuntien, työryhmien ja yksittäisten asiantuntijoiden) yhteenliittymien perustamista ja kehittämistä.

Niiden tehtävänä on kerätä tietoja, vaihtaa hyviä käytäntöjä, hankkia tietämystä ja tehdä Euroopan yhdentymisprosessia tunnetuksi kaikkialla maailmassa. Tukea voidaan myöntää myös tietynlaista toimintaa tukevien olemassa olevien verkostojen kehittämiselle etenkin, jos niiden tavoitteena on saada nuoret tutkijat kiinnostumaan EU:hun liittyvistä aiheista.

Hankkeet perustuvat yhden laitoksen esittämään hakemukseen ja koskevat toimintaa, jonka toteuttaminen ei ole mahdollista kansallisella tasolla. Niissä on oltava mukana vähintään kolme kumppanilaitosta (hakijalaitos mukaan luettuna) kolmesta eri maasta. Verkostojen tavoitteena on toteuttaa monikansallisia, ei kansallisia hankkeita.

MITÄ TOIMINTAA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Verkostoilla on hankkeen elinkaaren aikana yleensä monenlaista toimintaa, esimerkiksi

- tiedon ja tulosten kerääminen ja tunnetuksi tekeminen menetelmistä, joita sovelletaan korkean tason EU-opinnoissa ja -tutkimuksessa,
- eri puolilla Eurooppaa ja maailmaa sijaitsevien korkeakoulujen ja muiden organisaatioiden välisen yhteistyön lisääminen,
- tietämyksen ja asiantuntemuksen vaihtaminen hyvien käytäntöjen lisäämiseksi,
- keskeisiä EU-kysymyksiä koskevan yhteistyön vahvistaminen ja korkean tason tiedonvaihtofoorumin perustaminen julkisten toimijoiden ja Euroopan komission yksiköiden kanssa.

MITKÄ OVAT JEAN MONNET -VERKOSTOON OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Jean Monnet -verkostojen tarkoituksena on toimia omien Euroopan unionia koskevien aihealojensa yhteyspisteinä. Ne toimivat tiedon välittäjinä ja jakavat sitä laajemmalle yleisölle. Ne myös keräävät tietoa ja hyödyntävät sitä sekä tuottavat analyyseja ja visioita tietyistä aiheista.

Jean Monnet -verkostoja koordinoivat korkeakoulut ovat viime kädessä vastuussa hakemuksista. Niiden on toteutettava työohjelmassaan kuvattua toimintaa koko tukikauden ajan.

MITKÄ OVAT JEAN MONNET -VERKOSTON ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka Jean Monnet -verkoston on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Kuka voi hakea?	Hakemuksen voi jättää missä tahansa maassa sijaitseva korkeakoulu tai muu organisaatio, jolla on Euroopan yhdentymiseen liittyvää toimintaa. Ohjelmamaiden korkeakouluilla täytyy olla voimassa oleva korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja. Kumppanimaiden osallistuvilta korkeakouluilta ei vaadita Erasmus-peruskirjaa. Hakija toimii koordinaattorina verkostolle, joka koostuu vähintään kolmesta osallistujalaitoksesta kolmesta eri maasta. Eurooppalaiset laitokset, joiden päämääränä on Euroopan edun edistäminen (ja jotka nimetään Erasmus+ -ohjelman perustavassa asetuksessa), eivät voi hakea tämän toimen mukaista tukea.
Hankkeen kesto	Kolme vuotta.
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	Syyskuun 1. päivänä alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 23. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 25 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet ja painopisteet (ks. kohdat ”Mitkä ovat Jean Monnet -ohjelman toimien tavoitteet?” ja ”Mikä on Jean Monnet -verkosto?”). ▪ Missä määrin hanke täyttää seuraavat vaatimukset: - Sillä voidaan edistää uuden opetus-, tutkimus- tai keskustelutoiminnan kehittämistä. - Se tuottaa akateemista lisäarvoa. - Se edistää Eurooppa-opintoja/-aiheita ja lisää niiden näkyvyyttä sekä Jean Monnet -toimintoihin osallistuvassa laitoksessa että sen ulkopuolella. ▪ Ehdotuksen relevanssi toimen seuraavien ensisijaisten kohderyhmien kannalta: - sellaisissa maissa sijaitsevat laitokset, joita Jean Monnet -ohjelma ei kata, - laitokset tai tutkijat, jotka eivät vielä ole saaneet Jean Monnet -rahoitusta.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 25 pistettä)	▪ Työohjelman selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, arviointi-, jatkotoimi- ja tulosten levitysvaiheet. ▪ Hankkeen tavoitteiden, toimintojen ja ehdotetun budjetin keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Ehdotettujen menetelmien laatu ja käyttökelpoisuus. ▪ Verkoston toiminnan rakenne ja hallinnointi, mukaan lukien jäsenten väliset viestintäkanavat.
Hankeryhmän laatu (enintään 25 pistettä)	▪ Hanketoimintoihin osallistuvalla keskeisellä henkilöstöllä – oli kyseessä akateeminen tai ei-akateeminen toiminta-alue – on tarkoituksenmukainen profiili ja asiantuntemus. ▪ Verkoston koostumus: verkoston jäsenten maantieteellinen jakauma ja niiden osaamisen keskinäinen täydentävyys.
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 25 pistettä)	▪ Opetustoiminnan tulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset ja kerrannaisvaikutukset - Jean Monnet -ohjelman toimea toteuttavaan laitokseen ja verkoston jäsenlaitoksiin, - Jean Monnet -ohjelmatoimea hyödyntäviin opiskelijoihin, - muihin organisaatioihin ja henkilöihin, jotka osallistuvat hankkeeseen paikallisella, alueellisella, kansainvälisellä ja/tai EU:n tasolla. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa toiminnan tuloksista Jean Monnet -ohjelman toimea toteuttavassa laitoksessa ja sen ulkopuolella. ▪ Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava vähintään 13 pistettä jokaisessa edellä mainitussa myöntämisperustekohdassa.

MITÄ MUUTA VERKOSTOILLE MYÖNNETTÄVÄSTÄ JEAN MONNET -TUESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

TULOSTEN LEVITTÄMINEN JA VAIKUTTAVUUS

Tämän toimen mukaisesti tuettujen verkostojen on levitettävä ja hyödynnettävä toimintansa tuloksia suoraan mukana olevia sidosryhmiä laajemmin. Tämä lisää vaikuttavuutta huomattavasti ja auttaa muuttamaan järjestelmiä.

Vaikuttavuuden lisäämiseksi verkostojen on tulosten levittämiseksi myös suunniteltava omiin tavoitteisiinsa soveltuvia työkaluja ja tapahtumia.

Kaikkia Jean Monnet -verkostoja pyydetään päivittämään omaa hankettaan koskeva osio Erasmus+ -verkkovälineessä, johon kaikki Jean Monnet -toimintoja koskeva tieto kerätään. Niitä kehoitetaan erityisesti käyttämään olemassa olevia alustoja ja työkaluja (esimerkiksi Jean Monnet -hakemistoa ja Jean Monnet -virtuaaliyhteisöä). Nämä toiminnot ovat osa Erasmus+ -ohjelmaa varten luotua yleistä tietotekniikkasovellusta, ja niiden avulla tiedotetaan laajemmalle yleisölle Jean Monnet -verkoston toiminnasta. Tuensaajia pyydetään päivittämään työnsä tulokset verkkosivuille säännöllisesti.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Jos hanke valitaan, tukeen sovelletaan seuraavia sääntöjä:

Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Toiminta-kustannukset	Tukikelpoiset välittömät kustannukset: ▪ henkilöstökustannukset, ▪ matka- ja oleskelukustannukset, ▪ alihankintakustannukset (enintään 30 % tukikelpoisista välittömistä kustannuksista), ▪ laitekustannukset (enintään 10 % tukikelpoisista välittömistä kustannuksista), ▪ opetuskustannukset, ▪ muut kustannukset.	Todelliset kustannukset	Enintään 300 000 euroa 80 % tukikelpoisista kokonaiskustannuksista (ellei hakemus koske pienempää prosenttiosuutta).	Ehdollinen: tavoitteet ja työohjelma on kuvattava selkeästi hakulomakkeessa.
	Tukikelpoiset välilliset kustannukset: Tukikelpoisina välillisinä kustannuksina hyväksytään kiinteämääräinen summa, joka on korkeintaan 7 % hankkeen tukikelpoisista välittömistä kustannuksista ja jonka oletetaan kattavan hankkeesta aiheutuvat yleiset hallintokustannukset (esim. sähkö- tai internetlaskut, tilakustannukset ja vakinaisesta henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset).			

JEAN MONNET -HANKKEET (POLIITTISET KESKUSTELUT TIEDEMAAILMAN KANSSA)

MIKÄ ON JEAN MONNET -HANKE?

Jean Monnet -hankkeilla tuetaan innovointia, vuorovaikutusta ja Euroopan unionia koskevan tiedon levittämistä. Hankkeet perustuvat yhden laitoksen esittämään hakemukseen, mutta ehdotettuun toimintaan voi osallistua muita kumppaneita. Hankkeet voivat kestää 12–24 kuukautta.

- **Innovointihankkeissa** perehdytään uusiin näkökulmiin ja erilaisiin menetelmiin, joilla EU-oppiaineita voidaan tehdä houkuttelevammiksi ja mukauttaa ne erilaisille kohdeyleisöille sopiviksi (esimerkiksi Learning EU @ School -aloitteeseen liittyvät hankkeet).
- **Vuorovaikutushankkeissa** edistetään keskustelua ja pohdintaa Euroopan unionia koskevista kysymyksistä ja lisätään tietämystä unionista ja sen toimintatavoista. Näiden hankkeiden tavoitteena on lisätä EU-tietoutta tietyissä toimintaympäristöissä.
- **Tiedon levittämishankkeissa** on pääasiassa kyse tiedotus- ja tiedonlevitystoiminnasta.

MITÄ TOIMINTAA JEAN MONNET -HANKKEITA KOSKEVALLA TOIMELLA TUETAAN?

Jean Monnet -hankkeissa toteutetaan niiden elinkaaren aikana yleensä monenlaista toimintaa, esimerkiksi

Innovointi

- Kehitetään ja kokeillaan uusia menetelmiä, sisältöjä ja välineitä, jotka koskevat tiettyjä Euroopan unioniin liittyviä aiheita.
- Luodaan tiettyjen oppiaineiden käsittelyyn tarkoitettuja virtuaalisia luokkahuoneita ja kokeillaan niitä eri ympäristöissä.
- Suunnitellaan, tuotetaan ja toteutetaan itseopiskeluvälineitä, jotka lisäävät aktiivista kansalaisuutta EU:ssa.
- Kehitetään ja toteutetaan sopivia pedagogisia sisältöjä ja uutta tai mukautettua didaktista materiaalia EU-kysymysten käsittelyn avuksi perus- ja toisella asteella (Learning EU @ School).
- Suunnitellaan ja toteutetaan opettajakoulutusta ja opettajien täydennyskoulutusta, tarjotaan opettajille EU-oppiaineiden opettamiseksi tarvittavia tietoja ja taitoja.
- Tarjotaan varta vasten suunniteltuja EU-aiheisia aktiviteetteja perus- ja toisen asteen oppilaille sekä ammatillisissa oppilaitoksissa opiskeleville.

Vuorovaikutus

- Tuetaan Eurooppa-opintojen luomista ja kohotetaan osaston, oppituolin tai tutkimusryhmän nykyisen tietämyksen tasoa ja/tai parannetaan sen dynamiikkaa asianomaisen maan korkeakoulussa, joka on osoittanut tähän kiinnostusta/tarvetta.
- Kehitetään yhdessä sisältöä ja yhteisopetusta useiden eri laitosten opiskelijoille. Osallistujalaitokset voivat organisoida yhteistä toimintaa ja suunnitella kursseja tukevia välineitä.

Tiedon levittäminen

- Tuetaan julkishallinnon henkilöstölle, tiettyjen alojen asiantuntijoille tai koko kansalaisyhteiskunnalle tarkoitettua tiedotus- ja tiedonlevitystoimintaa.
- Järjestetään konferensseja, seminaareja ja/tai pyöreän pöydän keskusteluja EU-kysymyksistä.

MITKÄ OVAT JEAN MONNET -HANKKEESEEN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT?

Hanketta ehdottavan laitoksen on laadittava selkeä ja kestävä strategia ja yksityiskohtainen työohjelma, jossa kerrotaan myös odotetuista tuloksista. Sen on perusteltava, miksi ehdotettua toimintaa tarvitaan, nimettävä suorat ja välilliset edunsaajat sekä taattava, että kaikilla osallistujajärjestämisorganisaatioilla on hankkeessa aktiivinen rooli.

Korkeakoulun (tai muun tukikelpoisen organisaation) laillinen edustaja allekirjoittaa hakemuksen, jossa on annettava tietoa hakijalaitoksen oikeudellisesta asemasta, tavoitteista ja toiminnasta.

Korkeakoulut (tai muut tukikelpoiset organisaatiot) ovat viime kädessä vastuussa hakemuksistaan. Niiden on toteutettava hankkeissaan kuvattua toimintaa hankkeen koko elinkaaren ajan.

MITKÄ OVAT JEAN MONNET -HANKKEEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka Jean Monnet -hankkeen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Kuka voi hakea?	Hakemuksen voi jättää minkä tahansa maan korkeakoulu tai muu organisaatio, jolla on Eurooppa-opintoihin liittyvää toimintaa. Ohjelmamaiden korkeakouluilla täytyy olla voimassa oleva korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja. Kumppanimaiden osallistuvilta korkeakouluilta ei vaadita Erasmus-peruskirjaa. Laitokset, joiden päämääränä on Euroopan edun edistäminen (ja jotka nimetään Erasmus+ -ohjelman perustavassa asetuksessa), eivät voi hakea tämän toimen mukaista tukea. Perus- ja toisen asteen oppilaitokset eivät ole tukikelpoisia, mutta ne voivat osallistua aktiivisesti toiminnan toteuttamiseen.
Hankkeen kesto	12–24 kuukautta
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	Syyskuun 1. päivänä alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 23. helmikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 25 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - ohjelmatoimen tavoitteet ja painopisteet (ks. kohdat ”Mitkä ovat Jean Monnet -ohjelman toimien tavoitteet?” ja ”Mikä on Jean Monnet -hanke?”), - Jean Monnet -hankkeiden (innovointi-, vuorovaikutus- ja tiedon levittämishankkeiden) erityistavoitteet. ▪ Missä määrin hanke täyttää seuraavat vaatimukset: - Sillä voidaan edistää uuden opetus-, tutkimus- tai keskustelutoiminnan kehittämistä. - Se tuottaa akateemista lisäarvoa. - Se edistää Eurooppa-opintoja/-aiheita ja lisää niiden näkyvyyttä sekä Jean Monnet -toimintoihin osallistuvassa laitoksessa että sen ulkopuolella. ▪ Ehdotuksen relevanssi toimen seuraavien ensisijaisten kohderyhmien kannalta: - sellaisissa maissa sijaitsevat laitokset, joita Jean Monnet -ohjelma ei kata, - laitokset tai tutkijat, jotka eivät vielä ole saaneet Jean Monnet -rahoitusta.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 25 pistettä)	▪ Työohjelman selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, arviointi-, jatkotoimi- ja tulosten levitysvaiheet. ▪ Hankkeen tavoitteiden, toimintojen ja ehdotetun budjetin keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Ehdotettujen menetelmien laatu ja käyttökelpoisuus.
Hankeryhmän laatu (enintään 25 pistettä)	▪ Hanketoimintoihin osallistuvalla keskeisellä henkilöstöllä – oli kyseessä akateeminen tai ei-akateeminen toiminta-alue – on tarkoituksenmukainen profiili ja asiantuntemus. ▪ Onko perus- ja toisen asteen oppilaille suunnatuissa hankkeissa mukana henkilöstöä, jolla on tarvittavat pedagogiset taidot?

Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 25 pistettä)	▪ Opetustoiminnan tulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - Jean Monnet -ohjelman toimea toteuttavaan laitokseen, - Jean Monnet -ohjelmatoimea hyödyntäviin opiskelijoihin, - muihin organisaatioihin ja henkilöihin, jotka osallistuvat hankkeeseen paikallisella, alueellisella, kansallisella ja/tai EU:n tasolla. ▪ Niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa toiminnan tuloksista Jean Monnet -ohjelman toimea toteuttavassa laitoksessa ja sen ulkopuolella. ▪ Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava vähintään 13 pistettä jokaisessa edellä mainitussa myöntämisperustekohdassa.

MITÄ MUUTA JEAN MONNET -HANKKEESTA ON SYYTÄ TIETÄÄ?

TULOSTEN LEVITTÄMINEN JA VAIKUTTAVUUS

Jean Monnet -hankkeiden on levitettävä ja hyödynnettävä järjestetyn toiminnan tuloksia suoraan mukana olevia sidosryhmiä laajemmin. Tämä lisää vaikuttavuutta huomattavasti ja auttaa muuttamaan järjestelmiä.

Kaikkia Jean Monnet -hankkeita pyydetään päivittämään oma osionsa Erasmus+ -verkkovälineessä, johon kaikki Jean Monnet -toimintoja koskeva tieto kerätään. Niitä kehoitetaan erityisesti käyttämään olemassa olevia alustoja ja työkaluja (esimerkiksi Jean Monnet -hakemistoa ja Jean Monnet -virtuaaliyhteisöä). Nämä toiminnot ovat osa Erasmus+ -ohjelmaa varten luotua yleistä tietotekniikkasovellusta, ja niiden avulla tuloksista tiedotetaan laajemmalle yleisölle. Tuensaajia pyydetään päivittämään työnsä tulokset verkkosivuille säännöllisesti.

Jean Monnet -hankkeita kannustetaan

- osallistumaan valtakunnallisiin ja EU:n tasoihin tulosten levitys- ja tiedotustapahtumiin,
- järjestämään tapahtumia (esimerkiksi luentoja, seminaareja tai työpajoja) yhdessä paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten päättäjien sekä kansalaisjärjestöjen ja koulujen kanssa,
- levittämään toimintansa tuloksia järjestämällä seminaareja tai luentoja, jotka on tarkoitettu suurelle yleisölle ja kansalaisjärjestöjen edustajille ja mukautettu heitä varten,
- verkostoitumaan osaamiskeskusten, Jean Monnet -oppituolien haltijoiden, moduulien koordinaattorien ja tuettujen laitosten ja yhdistysten kanssa,
- käyttämään avoimia oppimisresursseja sekä julkaisemaan toimintansa yhteenveto, sisältö, aikataulu ja ennakoidut tulokset.

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Hankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

Jean Monnet -hankkeelle myönnettävä enimmäistuki: 60 000 euroa (enintään 75 prosenttia kokonaiskustannuksista)			
Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä
Konferensseihin osallistuminen	Konferenssien, seminaarien, työpajojen yms. järjestämiseen liittyvät kustannukset, pois lukien muualta tulevien puhujien osallistumiskustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	D.2 päivää ja osallistujaa kohden
Matkatuki (muualta tulevat puhujat)	Konferenssiin osallistuvien, muualta tulevien puhujien edestakaiset matkakustannukset asuinpaikkakunnalta tapahtumapaikalle. Kustannukset perustuvat matkan pituuteen, joka on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella. ¹⁶⁴ Hakijan on ilmoitettava yhdensuuntaisen matkan pituus laskeakseen edestakaiselle matkalle myönnettävän EU:n tuen määrän. ¹⁶⁵	Yksikkökustannukset	Kun matkan pituus on 100–499 km: 180 euroa osallistujaa kohden
			Kun matkan pituus on 500–1 999 km: 275 euroa osallistujaa kohden
			Kun matkan pituus on 2 000–2 999 km: 360 euroa osallistujaa kohden
			Kun matkan pituus on 3 000–3 999 km: 530 euroa osallistujaa kohden
			Kun matkan pituus on 4 000–7 999 km: 820 euroa osallistujaa kohden
			Kun matkan pituus on vähintään 8 000 km: 1 100 euroa osallistujaa kohden
Oleskelukustannukset (muualta tulevat puhujat)	Konferenssiin osallistuvien, muualta tulevien puhujien oleskelukustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	D.3 päivää ja osallistujaa kohden

¹⁶⁴ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁶⁵ Jos esimerkiksi Espanjan Madridissa asuva henkilö osallistuu Italian Roomassa järjestettävään toimintoon, hakija laskee a) Madridin ja Rooman välisen etäisyyden (1365,28 km), b) valitsee tämän etäisyyden mukaisen etäisyyshaarukan (ts. 500–1 999 km) ja c) laskee EU:n avustuksen, joka kattaa osan muualta tulevan puhujan edestakaisista matkakustannuksista Madridista Roomaan (275 euroa).

Täydentävät toiminnot	Oheiskustannukset, joita aiheutuu toimen puitteissa kehitetyistä täydentävästä toiminnasta (esim. tapahtuman akateemiset jatkotoimet, verkkosivuston perustaminen ja ylläpito, julkaisujen laatiminen, painaminen ja jakelu, tulkkaukset ja tuotantokustannukset)	Kertakorvaus	25 000 euroa.

Jean Monnet -hankkeisiin sovellettavat tarkat määrät on esitetty tämän luvun lopussa kohdassa ”Jean Monnet -yksikkökustannukset”.

JEAN MONNET -YKSIKKÖKUSTANNUKSET

D.1 – KANSALLISET OPETUSKUSTANNUKSET (EUROINA OPETUSTUNTIA KOHDEN)

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa opetustoiminta tapahtuu.

Ohjelmamaat	
Belgia	200
Bulgaria	80
Tšekki	107
Tanska	200
Saksa	200
Viro	107
Irlanti	172
Kreikka	129
Espanja	161
Ranska	184
Kroatia	96
Italia	166
Kypros	151
Latvia	98
Liettua	106
Luxemburg	200
Unkari	104
Malta	138
Alankomaat	200
Itävalta	200

Puola	104
Portugali	126
Romania	81
Slovenia	136
Slovakia	114
Suomi	193
Ruotsi	200
Yhdistynyt kuningaskunta	184
entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	80
Islanti	159
Liechtenstein	80
Norja	200
Turkki	87
Kumppanimaat	
Amerikan Yhdysvallat	200
Antigua ja Barbuda	92
Australia	200
Bahrain	110
Barbados	94
Brunei	200
Chile	83

Hongkong	200
Israel	144
Japani	178
Kanada	200
Kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Venäjän alue	109
Korean tasavalta	153
Kuwait	200
Libya	90
Meksiko	86
Oman	131
Päiväntasaajan Guinea	131
Qatar	200
Saint Kitts ja Nevis	84
Saudi-Arabia	126
Seychellit	126
Singapore	200
Sveitsi	200
Trinidad ja Tobago	115
Uusi-Seelanti	153
Yhdistyneet arabiemiirikunnat	200
Muu	80

D.2 – KANSALLISET KONFERENSSIKUSTANNUKSET (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa toiminto tapahtuu.

Ohjelmamaat	
Belgia	88
Bulgaria	40
Tšekki	55
Tanska	94
Saksa	90
Viro	47
Irlanti	75
Kreikka	56
Espanja	70
Ranska	80
Kroatia	42
Italia	73
Kypros	66
Latvia	43
Liettua	47
Luxemburg	144
Unkari	46
Malta	60
Alankomaat	97
Itävalta	94
Puola	45
Portugali	55
Romania	40
Slovenia	59
Slovakia	50
Suomi	84
Ruotsi	95
Yhdistynyt kuningaskunta	81
entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	40
Islanti	69
Liechtenstein	40
Norja	138
Turkki	40

Kumppanimaat	
Amerikan Yhdysvallat	109
Argentiina	44
Australia	90
Bahrain	43
Barbados	41
Brunei	115
Hongkong	117
Israel	63
Japani	78
Kanada	89
Kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Venäjän alue	48
Korean tasavalta	67
Kuwait	110
Macao	154
Oman	57
Päiväntasaajan Guinea	57
Qatar	194
Saudi-Arabia	55
Seychellit	55
Singapore	133
Sveitsi	118
Trinidad ja Tobago	50
Uusi-Seelanti	67
Yhdistyneet arabiemiirikunnat	107
Muu	40

D.3 – OLESKELUKUSTANNUKSET: MUUALTA TULEVAT PUHUJAT (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Tukisummat määräytyvät sen mukaan, missä maassa toiminto tapahtuu.

Ohjelmamaat	
Belgia	232
Bulgaria	227
Tšekki	230
Tanska	270
Saksa	208
Viro	181
Irlanti	254
Kreikka	222
Espanja	212
Ranska	245
Kroatia	180
Italia	230
Kypros	238
Latvia	211
Liettua	183
Luxemburg	237
Unkari	222
Malta	205
Alankomaat	263
Itävalta	225
Puola	217
Portugali	204
Romania	222
Slovenia	180
Slovakia	205
Suomi	244
Ruotsi	257
Yhdistynyt kuningaskunta	276
entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	210
Islanti	245
Liechtenstein	175
Norja	220

Turkki	220
Kumppanimaat	
Afganistan	125
Albania	210
Algeria	170
Amerikan Yhdysvallat	280
Andorra	195
Angola	280
Antigua ja Barbuda	225
Argentiina	285
Armenia	280
Australia	210
Azerbaidžan	270
Bahama	190
Bahrain	275
Bangladesh	190
Barbados	215
Belize	185
Benin	150
Bhutan	180
Bolivia	150
Bosnia ja Hertsegovina	200
Botswana	185
Brasilia	245
Brunei	225
Burkina Faso	145
Burundi	165
Chile	245
Cookinsaaret	185
Costa Rica	190
Djibouti	235
Dominica	215

Dominikaaninen tasavalta	230
Ecuador	190
Egypti	205
El Salvador	180
Eritrea	130
Etelä-Afrikka	195
Etiopia	195
Fidži	170
Filippiinit	210
Gabon	190
Gambia	170
Georgia	295
Ghana	210
Grenada	215
Guatemala	175
Guinea-Bissau	140
Guinean tasavalta	185
Guyana	210
Haiti	190
Honduras	175
Hongkong	265
Indonesia	195
Intia	245
Irak	145
Iran	200
Israel	315
Itä-Timor	160
Jamaika	230
Japani	405
Jemen	225
Jordania	195
Kambodža	165
Kamerun	160
Kanada	230

Kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Ukrainan alue	270
Kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Venäjän alue	365
Kap Verde	125
Kazakstan	245
Kenia	225
Keski-Afrikan tasavalta	140
Kiina	210
Kirgisia	255
Kiribati	205
Kolumbia	170
Komorit	135
Kongon demokraattinen tasavalta	245
Kongon tasavalta	185
Korean demokraattinen tasavalta	230
Korean tasavalta	300
Kosovo siten kuin Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty	220
Kuuba	225
Kuwait	280
Laos	195
Lesotho	150
Libanon	260
Liberia	235
Libya	225
Macao	150
Madagaskar	155
Malawi	215
Malediivit	185
Malesia	250
Mali	155
Marokko	205
Marshallinsaaret	185
Mauritania	125
Mauritius	200
Meksiko	255
Mikronesia	190
Moldova	250

Monaco	170
Mongolia	160
Montenegro	220
Mosambik	200
Myanmar	125
Namibia	135
Nauru	185
Nepal	185
Nicaragua	185
Niger	125
Nigeria	235
Niue	185
Norsunluurannikon tasavalta	190
Oman	205
Pakistan	180
Palau	185
Palestiina	170
Panama	210
Papua-Uusi-Guinea	190
Paraguay	190
Peru	210
Päiväntasaajan Guinea	145
Qatar	200
Ruanda	225
Saint Kitts ja Nevis	270
Saint-Lucia	215
Saint-Vincent ja Grenadiinit	265
Salomonsaaret	170
Sambia	185
Samoa	185
San Marino	175
Sao Tomé ja Príncipe	155
Saudi-Arabia	280
Senegal	200
Serbia	220
Seychellit	225
Sierra Leone	190
Singapore	225
Somalia	175
Sri Lanka	155

Sudan	270
Suriname	180
Swazimaa	140
Sveitsi	220
Syyria	225
Tadžikistan	185
Taiwan	255
Tansania	250
Thaimaa	205
Togo	155
Tonga	155
Trinidad ja Tobago	175
Tšad	210
Tunisia	145
Turkmenistan	230
Tuvalu	185
Uganda	235
Uruguay	215
Uusi-Seelanti	185
Uzbekistan	230
Valko-Venäjä	225
Vanuatu	170
Vatikaanivaltio	175
Venezuela	210
Vietnam	255
Yhdistyneet arabiemiirikunnat	265
Zimbabwe	165
Muu	205

URHEILU

MITÄ TOIMIA TUETAAN?

Urheilualalla toteutetaan seuraavia toimia tämän ohjelmaoppaan mukaisesti:

- yhteistyökumppanuudet
- pienet yhteistyökumppanuudet
- voittoa tavoittelemattomat eurooppalaiset urheilutapahtumat.

Erasmus+ -ohjelmalla tuetaan lisäksi toimia, joilla vahvistetaan päätöksenteon tietopohjaa (esimerkiksi tutkimukset, tiedonkeruu ja selvitykset) tai edistetään alan eurooppalaisten sidosryhmien (esimerkiksi EU:n urheilufoorumi, EU:n puheenjohtajavaltion järjestämät tapahtumat, konferenssit, kokoukset ja seminaarit) kanssa käytävää vuoropuhelua ja jäsenvaltioiden keskinäistä poliittista vuoropuhelua. Euroopan komissio toteuttaa toimet itse tai toimeenpanoviraston kautta.

Erasmus+ -ohjelmalla on urheilualalla seuraavat erityistavoitteet:

- torjutaan urheilun rehellisyyteen ja oikeudenmukaisuuteen kohdistuvia rajatylittäviä uhkia, kuten dopingia, urheilutulosten manipulointia ja väkivaltaa sekä kaikenlaista suvaitsemattomuutta ja syrjintää;
- edistetään ja tuetaan urheilun hyvää hallintoa ja urheilijoiden kaksoisuria;
- lisään vapaaehtoistoimintaa, sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia urheilussa sekä tietoisuutta terveyttä edistävän liikunnan merkityksestä tukemalla osallistumista urheilutoimintaan ja varmistamalla kaikkien yhdenvertaiset mahdollisuudet urheiluun.

Erasmus+ -ohjelman perustuvan asetuksen mukaisesti erityisenä painopisteenä on ruohonjuuritason urheilu.

Urheilualan toimien tavoitteena on kehittää urheilun eurooppalaista ulottuvuutta luomalla, jakamalla ja levittämällä kokemuksia ja tietämystä urheiluun liittyvistä eri aiheista Euroopan laajuisesti.

Erasmus+ -ohjelmalla tuettujen urheiluhankkeiden toivotaan viime kädessä johtavan urheilu- ja liikuntaharrastuksen sekä vapaaehtoistoiminnan lisääntymiseen.

Tavoitteena on etenkin

- lisätä tietoa ja tietoisuutta urheilusta ja liikunnasta ohjelmamaissa,
- lisätä tietoisuutta urheilun merkityksestä sosiaalisen osallisuuden, yhtäläisten mahdollisuuksien ja terveyttä edistävän liikunnan edistäjänä,
- lujittaa urheilu- ja liikunta-alan laitosten ja organisaatioiden välistä yhteistyötä,
- parantaa eri ohjelmamaiden urheiluorganisaatioiden ja muiden alan järjestöjen osallistumista tehostettuihin verkostoihin,
- tehostaa hyvien käytäntöjen vaihtoa.

Urheilualan toimien toivotaan edistävän urheilun eurooppalaisen teemaviikon toteuttamista. Teemaviikko on komission käynnistämä aloite, jonka tarkoituksena on lisätä urheilu- ja liikuntaharrastusta Euroopan unionissa, koska harrastajien määrät ovat vähenemässä.

Urheilun eurooppalainen teemaviikko on tarkoitus järjestää seuraavan konseptin mukaisesti: viralliset avajaiset, lippulaivatapahtuma sekä neljä erityistä teemapäivää: koulutus, työpaikat, ulkoilu, sekä urheilukerhot ja kuntosalit. Urheilun eurooppalainen teemaviikko kannustaa muun muassa järjestämään rajat ylittävää tiedotustoimintaa.

Vuodesta 2017 alkaen urheilun eurooppalainen teemaviikko järjestetään 23.–30. syyskuuta. Euroopan komission järjestämien toimintojen lisäksi jäsenvaltiot järjestävät kansallisia toimintoja ja koordinoivat paikallisia toimintoja.

Lisätietoja vuoden 2017 urheilun eurooppalaisesta teemaviikosta on sivustolla <http://ec.europa.eu/sport/>.

YHTEISTYÖKUMPPANUUDET

MITKÄ OVAT YHTEISTYÖKUMPPANUUDEN TAVOITTEET?

Yhteistyökumppanuudet tarjoavat tilaisuuden kehittää, siirtää ja/tai toteuttaa innovatiivisia tuotoksia ja/tai osallistua intensiivisiin toimintoihin, joilla levitetään tietoa jo olemassa olevista ja uusista tuotteista tai innovatiivisista ajatuksista ja hyödynnetään niitä urheiluun ja liikuntaan liittyvillä aloilla. Tällaisiin toimintoihin osallistuu urheilu- ja muiden alojen eri organisaatioita ja toimijoita ja etenkin paikallisia ja alueviranomaisia, kansallisia ja EU:n viranomaisia sekä urheilujärjestöjä, urheiluun liittyviä järjestöjä ja koulutusorganisaatioita. Yhteistyökumppanuuksilla tarkoitetaan etenkin innovatiivisia hankkeita, joiden tavoitteena on

- kannustaa ihmisiä harrastamaan urheilua ja liikuntaa etenkin tukemalla terveyttä edistävästä liikunnasta annetun neuvoston suositusten täytäntöönpanoa ja toimimalla liikuntaa koskevien EU:n suuntaviivojen mukaisesti,
- kannustaa ihmisiä harrastamaan urheilua ja liikuntaa etenkin tukemalla urheilun eurooppalaista teemaviikkoa,
- edistää urheilua koskevaa ja sen välityksellä tapahtuvaa koulutusta kiinnittäen erityistä huomiota ammattitaitojen kehittämiseen ja tukea urheilijoiden kaksoisurasta laadittujen eurooppalaisten suuntaviivojen täytäntöönpanoa,
- edistää vapaaehtoistoimintaa urheilualalla,
- torjua dopingia varsinkin harrastusympäristöissä,
- torjua urheilutulosten manipulointia,
- parantaa urheilun hyvää hallintoa,
- torjua väkivaltaa ja kitkeä rasismia, syrjintää ja suvaitsemattomuutta urheilusta,
- lisätä sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia urheilualalla.

Yhteistyökumppanuuksien on edistettävä urheilualan eurooppalaisten verkostojen perustamista ja kehittämistä. EU voi siten tarjota sidosryhmille mahdollisuuksia tehostettuun yhteistyöhön, jota ei olisi ilman EU:n toimia. Yhteistyökumppanuuksien tulisi myös lisätä synergiaa sellaisten paikallisten, alueellisten, kansallisten ja globaalien toimintapolitiikkojen kanssa ja välillä, joilla pyritään tukemaan urheilua ja liikuntaa ja vastaamaan urheiluun liittyviin haasteisiin.

Erasmus+ -ohjelmassa on tarkoitus tukea yhteistyökumppanuuksien puitteissa sellaisten uusien hankemuotojen ja uuden tyyppisten kansainvälisen yhteistyön muotojen kokeilemistä ja kehittämistä urheilualalla, jotka todennäköisesti innostavat kehittämään laajemmin aloitteita, joita tuetaan kansallisista rahoitusjärjestelmistä tai muista EU:n varoista, esimerkiksi Euroopan rakenne- ja investointirahastoista.

Komissio järjestää toimeenpanovirastonsa kautta yhden valintakierroksen vuodessa.

MITÄ TOIMINTOJA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Yhteistyökumppanuudet voivat toteuttaa Erasmus+ -ohjelmassa hyvin erilaisia toimintoja, kunhan hakemuksesta käy ilmi, että toiminnot soveltuvat parhaiten hankkeelle määritettyjen tavoitteiden saavuttamiseen. Yhteistyökumppanuudet toteuttavat yleensä hyvin monenlaisia toimintoja, esimerkiksi seuraavia:

- sidosryhmien välinen verkostoituminen,
- hyvien käytäntöjen kehittäminen, tunnistaminen, edistäminen ja levittäminen,
- koulutusmoduulien ja -työkalujen suunnittelu, kehittäminen ja toteuttaminen,
- urheilualan tiedonvälittäjien osaamisen lisääminen ja indikaattorien seurannan ja vertailuanalyysin kehittäminen etenkin urheilijoiden eettisen toiminnan ja eettisten menettelysääntöjen osalta,
- tiedottaminen urheilun ja liikunnan merkityksestä yksilöiden henkilökohtaisen, sosiaalisen ja ammatillisen kehityksen kannalta,
- innovatiivisten synergioiden edistäminen urheilualan sekä terveys-, koulutus- ja nuorisovalan välillä,
- urheilua koskevan tietopohjan parantaminen, jotta voidaan vastata yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin haasteisiin (esim. edellä mainittuja toimintoja tukevan tiedon keruu, selvitykset ja kuulemiset),
- konferenssit, seminaarit, kokoukset, tapahtumat ja edellä mainittuja toimintoja tukeva tiedotustoiminta.

KUKA VOI OSALLISTUA YHTEISTYÖKUMPPANUUTEEN?

Yhteistyökumppanuuksiin voivat osallistua kaikenlaiset urheilu- ja liikunta-alan julkisyhteisöt ja voittoa tavoittelemattomat organisaatiot. Yhteistyökumppanuuksien on koostuttava hankkeen tavoitteiden kannalta sopivimmista kumppaneista, jotka edustavat monenlaisia aloja, jotta hankkeessa voitaisiin tuottaa merkityksellisiä ja laadukkaita tuloksia kumppaneiden erilaisia kokemuksia, profiileja ja asiantuntemusta hyödyntäen.

Yhteistyökumppanuuksissa on kyse ohjelmamaiden organisaatioiden välisestä yhteistyöstä.

Yhteistyökumppanuudessa on oltava mukana seuraavanlaisia jäseniä:

- Hakija/koordinaattori: organisaatio, joka jättää hankehakemuksen kaikkien kumppanien nimissä. Jos hanke hyväksytään, hakijasta/koordinaattorista tulee EU:n tuen pääasiallinen edunsaaja, joka allekirjoittaa usean edunsaajan hankesopimuksen kaikkien osallistujaorganisaatioiden nimissä. Koordinaattorilla on seuraavat tehtävät:
  - edustaa osallistujaorganisaatioiden ryhmää ja toimia sen nimissä suhteessa Euroopan komissioon,
  - kantaa taloudellinen ja oikeudellinen vastuu koko hankkeen operatiivisen, hallinnollisen ja taloudellisen toteutuksen asianmukaisuudesta;
  - koordinoita yhteistyökumppanuutta yhteistyössä kaikkien muiden hankekumppanien kanssa.
- Kumppanit: Organisaatiot, jotka osallistuvat aktiivisesti yhteistyökumppanuuden valmisteluun, toteutukseen ja arviointiin. Kaikkien kumppanien on allekirjoitettava valtakirja, jolla ne antavat koordinaattorille valtuudet toimia nimissään ja lukuunsa hanketta toteuttaessa.

MITKÄ OVAT YHTEISTYÖKUMPPANUUDEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka yhteistyöhankkeen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset osallistujaorganisaatiot	Osallistujaorganisaatioita voivat olla kaikki urheilualalla aktiivisesti toimivat voittoa tavoittelemattomat organisaatiot tai julkisyhteisöt, jotka sijaitsevat jossakin ohjelmamaassa tai jossakin maailman kumppanimaista (ks. ”Tukikelpoiset maat” oppaan A-osassa). Esimerkkejä tällaisista organisaatioista (luettelo ei ole tyhjentävä): ▪ urheilusta vastaava paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö, ▪ kansallinen olympiakomitea tai kansallinen urheiluliitto, ▪ paikallinen, alueellinen, valtakunnallinen, EU:n tason tai globaali urheiluorganisaatio, ▪ kansallinen urheiluliiga, ▪ urheilukerho, ▪ urheilijoita edustava järjestö tai liitto, ▪ järjestö tai liitto, joka edustaa urheilualan ammattilaisia tai vapaaehtoisia (esim. valmentajia tai managereita), ▪ ”Liikuntaa kaikille” (Sport for All) -liikettä edustava organisaatio, ▪ liikuntaharrastusta edistävä organisaatio, ▪ vapaa-ajan liikuntasektoria edustava organisaatio. ▪ koulutus- tai nuorisoalalla toimiva organisaatio.
Kuka voi hakea?	Hakijana voi olla mikä tahansa jonkin ohjelmamaan osallistujaorganisaatio. Se jättää hakemuksen kaikkien hankkeessa mukana olevien osallistujaorganisaatioiden nimissä.
Osallistujaorganisaatioiden määrä ja profiili	Yhteistyökumppanuus on kansainvälinen, ja siihen kuuluu vähintään viisi organisaatiota viidestä eri ohjelmamaasta. Kumppaneille ei ole asetettu enimmäismäärää, mutta hankkeiden hallinto- ja toteuttamiskustannuksilla on yläraja (joka vastaa 10:tä kumppania). Kaikki osallistujaorganisaatiot on nimettävä tukea haettaessa.
Hankkeen kesto	Kesto (12, 18, 24, 30 tai 36 kuukautta) on valittava hakuvaiheessa hankkeen tavoitteen ja niiden toimintojen tyypin perusteella, joita hankkeessa on sen elinkaaren aikana tarkoitus toteuttaa.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Toimintojen on tapahduttava yhteistyökumppanuuteen osallistuvien organisaatioiden sijaintimaissa (yhdessä tai useammassa).

Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	1. tammikuuta alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään edellisen vuoden 6. huhtikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Tämän oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon sovellettavat **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Eri yhteistyökumppanuuksiin varataan alustavasti määrärahoja seuraavasti:

- noin 25 % prioriteetteihin 1 ja 2 (hankkeet, joilla tuetaan ihmisten osallistumista urheiluun ja liikuntaan),
- noin 25 % prioriteetteihin 3 ja 4 (hankkeet, joilla tuetaan urheilua koskevaa ja sen välityksellä tapahtuvaa koulutusta kiinnittäen erityistä huomiota ammattitaitojen kehittämiseen sekä urheilijoiden kaksoisurasta laadittujen eurooppalaisten suuntaviivojen¹⁶⁶ täytäntöönpanoa, ja hankkeet, joilla tuetaan urheilualan vapaaehtoistoimintaa),
- noin 25 % prioriteetteihin 5, 6 ja 7 (hankkeet, joilla tuetaan reilua urheilua esim. torjumalla dopingia ja urheilutulosten manipulointia ja joilla tuetaan urheilun hyvää hallintoa),
- noin 25 % prioriteetteihin 8 ja 9 (hankkeet, joilla pyritään torjumaan urheilussa ilmenevää väkivaltaa, rasismia, syrjintää ja suvaitsemattomuutta, ja hankkeet, joilla pyritään lisäämään sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia urheilualalla).

Näihin ryhmiin kuuluvat hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 30 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - EU:n urheilupoliittiset tavoitteet, - ohjelmatoimen tavoitteet ja painopisteet (ks. ”Mitkä ovat yhteistyökumppanuuden tavoitteet ja painopisteet?”). ▪ Missä määrin ehdotus täyttää seuraavat vaatimukset: - Se perustuu aitoon ja riittävään tarveanalyysiin. - Tavoitteet on määritelty selkeästi ja realistisesti, ja ne liittyvät osallistujaorganisaatioiden ja kohderyhmien kannalta merkityksellisiin asioihin. - Se on innovatiivinen ja/tai täydentää osallistujaorganisaatioiden aiemmin toteuttamia muita hankkeita. - Se tuottaa eurooppalaista lisäarvoa tuloksilla, joita ei saataisi aikaan vain yhdessä maassa toteutettavilla toiminnoilla.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 20 pistettä)	▪ Työohjelman selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, seuranta-, arviointi- ja tulostenlevitysvaiheet. ▪ Hankkeen tavoitteiden, menetelmien, toimintojen ja ehdotetun budjetin keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Ehdotettujen menetelmien laatu ja käyttökelpoisuus. ▪ Hallintojärjestelyt ja niiden laatu (aikataulut, hankeorganisaatio, tehtävät ja vastualueet ovat selvästi määriteltäviä ja realistisia). ▪ Laadunvalvontatoimenpiteet ja niiden soveltuvuus sen varmistamiseen, että hanke toteutetaan laadukkaasti aikataulua ja budjettia noudattaen. ▪ Hankkeen kustannustehokkuus ja se, onko kullekin toiminnolle osoitettu asianmukaiset resurssit.

¹⁶⁶ Urheilijoiden kaksoisuraa koskevat EU:n suuntaviivat (*EU Guidelines on Dual Careers of Athletes*), jotka urheiluoipetusta ja -koulutusta käsittelevä EU:n asiantuntijaryhmä hyväksyi 28.9.2012 (ISBN 978-92-79-31161-1).

Hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu (enintään 20 pistettä)	• Missä määrin ehdotus täyttää seuraavat vaatimukset: - Siinä on tarvittaessa mukana tarkoituksenmukainen yhdistelmä toisiaan täydentäviä osallistajaorganisaatioita, joiden profiili, kokemus ja asiantuntemus takaavat hankkeen kaikinpuolisen onnistumisen. - Hankkeessa on mukana henkilöitä, joilla on kokemusta asianmukaisilta aloilta, kuten urheilupolitiikasta ja urheilutoiminnasta (esim. harjoittelu, kilpailut tai valmennus), akateemista kokemusta sekä kyky tavoittaa laajempia yleisöjä. - Vastuun- ja tehtävänjako osoittaa, että kaikki osallistajaorganisaatiot ovat sitoutuneita hankkeeseen ja osallistuvat sen toteuttamiseen aktiivisesti. - Hankkeeseen mahdollisesti osallistuva kumppanimaan organisaatio tuo siihen olennaista lisäarvoa (jos tämä edellytys ei täyty, hanketta ei voida valita).
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 30 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistajaorganisaatioihin hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Tulostenlevityssuunnitelman laatu: niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistajaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella. ▪ Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia. ▪ Hankkeen jatkuvuuden varmistamiseksi laadittujen suunnitelmien laatu: hankkeen edellytykset jatkaa vaikuttamista ja tulosten tuottamista EU:n tuen päättymisen jälkeen.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 15 pistettä kohdissa "hankkeen relevanssi" ja "vaikuttavuus ja tulosten levittäminen" ja 10 pistettä kohdissa "hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu" ja "hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu").

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Hankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

Pieniin yhteistyökumppanuuksiin myönnettävä enimmäistuki: 400 000 euroa					
Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä		Myöntämiskäytäntö
Hankkeen hallinto ja toteutus	Hankkeen hallinto (esim. suunnittelu, talous, kumppaneiden välinen koordinointi ja viestintä); pienimuotoiset oppimis-/opetus-/koulutusmateriaalit, -välineet, -menetelmät jne., virtuaalinen yhteistyö ja paikalliset hanketoiminnot; tiedotus, julkisuus ja tulosten levittäminen (esim. esitteet, lehtiset ja verkkotiedotus).	Tuki yksikkökustannuksiin	Koordinoivan organisaation toiminnot: 500 euroa kuukaudessa	Enintään 2 750 euroa kuukaudessa	Perusteena yhteistyökumppanuuden kesto ja osallistujaorganisaatioiden määrä
		Tuki yksikkökustannuksiin	Muiden osallistujaorganisaatioiden toiminnot: 250 euroa kuukaudessa organisaatiota kohden		
Maidenväliset hankekokoukset	Osallistuminen hankekumppaneiden kokouksiin, joita isännöi jokin osallistujaorganisaatio ja joissa käsitellään hankkeen toteutusta ja koordinointia. Matka- ja oleskelukustannukset	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun yhdensuuntaisen matkan pituus on 100–1 999 km: 575 euroa osallistujaa ja kokousta kohden		Ehdollinen: Hakijoiden on perusteltava kokousten tarve sekä kokousten ja osallistujien määrät. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella.
			Kun matkan pituus on vähintään 2 000 km: 760 euroa osallistujaa ja kokousta kohden		
Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä		Myöntämiskäytäntö
Poikkeukselliset kulut	Alihankinnasta tai tavaroiden ja palvelujen hankinnasta aiheutuvat todelliset kustannukset. Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos toimeenpanovirasto vaatii vakuuden.	Todelliset kustannukset	80 % tukikelpoisista kustannuksista Enintään 50 000 euroa hanketta kohden (pois lukien vakuuden hankkimisesta aiheutuneet kustannukset)		Ehdollinen: Alihankinnan on liityttävä palveluihin, joita osallistujaorganisaatiot eivät perustelluista syistä voi itse tuottaa. Laitteet eivät voi olla tavanomaisia toimistolaitteita tai osallistujaorganisaatioiden yleensä käyttämiä laitteita.

Suurten yhteistyökumppanuuksien lisärahoitus					
Immateriaaliset tuotokset	Hankkeen immateriaaliset tuotokset tai konkreettiset tulokset (esim. ohjeet, opetusmateriaalit, avoimet oppimisresurssit, tietotekniset välineet, analyysit, tutkimukset, vertaisoppimismenetelmät, selvitykset ja raportit ja keksinnöt – esim. uudet urheilupelit)	Tuki yksikkökustannuksiin	B5.1 organisaation johtajatasen työntekijän hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden		Ehdollinen: Johtajista ja hallinto henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset oletetaan katetuiksi kululuokasta ”hankkeen hallinto ja toteutus”. Päällekkäisyyksien välttämiseksi hakijoiden on ilmoitettava, minkä tyyppisiin ja kuinka suuriin henkilöstökustannuksiin tukea haetaan ja eriteltävä nämä kustannukset tuotoksittain. Tämäntyyppistä tukea myönnetään vain, jos tuotokset ovat laadultaan ja määrältään huomattavia. On osoitettava, että tuotoksia voidaan käyttää ja hyödyntää laajemmin ja että niillä on vaikutusta.
			B5.2 tutkijan/opettajan/valmentajan/kouluttajan/nuorisotyöntekijän hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden		
			B5.3 asiantuntijan hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden		
			B5.4 hallintotyöntekijän hankkeeseen käyttämää työpäivää kohden		
Urheilualan tulostenlevitystilaisuudet	Kustannukset, jotka liittyvät kansallisiin tai kansainvälisiin konferensseihin, seminaareihin tai tapahtumiin, joissa jaetaan ja levitetään tietoa hankkeen immateriaalisista tuotoksista (pois lukien tapahtumassa mukana olevien osallistujaorganisaatioiden edustajien matka- ja oleskelukustannukset).	Tuki yksikkökustannuksiin	100 euroa paikallista, eli järjestäjämaassa asuvaa osallistujaa kohden	Enintään 30 000 euroa hanketta kohden	Ehdollinen: Tukea myönnetään vain tulostenlevitystilaisuuksille, jotka liittyvät suoraan hankkeen immateriaalisiin tuotoksiin. Hanke, jolle ei myönnetä immateriaalisiin tuotoksiin liittyvää tukea, ei voi saada tukea tulostenlevitystilaisuuden järjestämiseen.
			200 euroa kansainvälistä, eli muusta maasta tulevaa osallistujaa kohden		

TAULUKKO A: IMMATERIAALISET TUOTOKSET (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Rahoitusta voidaan käyttää vain sellaisten organisaatioiden henkilöstökustannuksiin, jotka osallistuvat hankkeessa immateriaalisten tuotosten tekemiseen. Määrät riippuvat seuraavista seikoista: a) hanketta toteuttavan henkilöstön profiili ja b) sen osallistujaorganisaation sijaintimaa, jonka henkilöstö toteuttaa hanketta.

	Organisaation johtajatason työntekijä	Opettaja/kouluttaja/tutki ja/ nuorisotyöntekijä	Asiantuntija	Hallinto-työntekijä
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Tanska, Irlanti, Luxemburg, Alankomaat, Itävalta, Ruotsi, Liechtenstein, Norja	294	241	190	157
Belgia, Saksa, Ranska, Italia, Suomi, Yhdistynyt kuningaskunta, Islanti	280	214	162	131
Tšekki, Kreikka, Espanja, Kypros, Malta, Portugali, Slovenia	164	137	102	78
Bulgaria, Viro, Kroatia, Latvia, Liettua, Unkari, Puola, Romania, Slovakia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Turkki	88	74	55	39

TAULUKKO B: IMMATERIAALISET TUOTOKSET (EUROINA PÄIVÄÄ KOHDEN)

Rahoitusta voidaan käyttää vain sellaisten organisaatioiden henkilöstökustannuksiin, jotka osallistuvat hankkeessa immateriaalisten tuotosten tekemiseen. Määrät riippuvat seuraavista seikoista: a) hanketta toteuttavan henkilöstön profiili ja b) sen osallistujaorganisaation sijaintimaa, jonka henkilöstö toteuttaa hanketta.

	Organisaation johtajatason työntekijä	Opettaja/kouluttaja/tutkija/nuorisotyöntekijä	Asiantuntija	Hallintotyöntekijä
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Australia, Kanada, Kuwait, Macao, Monaco, Qatar, San Marino, Sveitsi, Yhdysvallat	294	241	190	157
Andorra, Brunei, Japani, Singapore, Uusi-Seelanti, Vatikaanivaltio, Yhdistyneet Arabiemiirikunnat	280	214	162	131
Bahama, Bahrain, Hongkong, Israel, Korean tasavalta, Oman, Saudi-Arabia, Taiwan	164	137	102	78
Afganistan, Albania, Algeria, Angola, Antigua ja Barbuda, Argentiina, Armenia, Azerbaidžan, Bangladesh, Barbados, Belize, Benin, Bhutan, Bolivia, Bosnia ja Hertsegovina, Botswana, Brasilia, Burkina Faso, Burundi, Chile, Cookinsaaret, Costa Rica, Djibouti, Dominica, Dominikaaninen tasavalta, Ecuador, Egypti, El Salvador, Eritrea, Etelä-Afrikka, Etelä-Sudan, Etiopia, Fidži, Filippiinit, Gabon, Gambia, Georgia, Ghana, Grenada, Guatemala, Guinean tasavalta, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Honduras, Indonesia, Intia, Iran, Irak, Itä-Timor, Jamaika, Jemen, Jordania, Kambodža, Kamerun, kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Ukrainan alue, kansainvälisessä oikeudessa tunnustettu Venäjän alue, Kap Verde, Kazakstan, Kenia, Keski-Afrikan tasavalta, Kiina, Kiribati, Kolumbia, Komorit, Kongon tasavalta, Kongon demokraattinen tasavalta, Kosovo, Kirgisia, Kuuba, Laos, Lesotho, Libanon, Liberia, Libya, Madagaskar, Malawi, Malesia, Malediivit, Mali, Marokko, Marshallinsaaret, Mauritania, Mauritius, Meksiko, Mikronesia, Moldova, Mongolia, Montenegro, Mosambik, Myanmar, Namibia, Nauru, Nepal, Nicaragua, Niger, Nigeria, Niue, Norsunluurannikon tasavalta, Pakistan, Palau, Palestiina, Panama, Papua-Uusi-Guinea, Paraguay, Peru, Pohjois-Korea, Ruanda, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinit, Salomoninsaaret, Sambia, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Senegal, Serbia, Seychellit, Sierra Leone, Somalia, Sri Lanka, Sudan, Suriname, Swazimaa, Syyria, Tadžikistan, Tansania, Thaimaa, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tšad, Tunisia, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Uruguay, Uzbekistan, Valko-Venäjä, Vanuatu, Venezuela, Vietnam, Zimbabwe	88	74	55	39

PIENET YHTEISTYÖKUMPPANUUDET

MITKÄ OVAT PIENEN YHTEISTYÖKUMPPANUUKSIEN TAVOITTEET?

Pienissä yhteistyökumppanuuksissa organisaatiot saavat mahdollisuuden kehittää ja vahvistaa verkostoja, parantaa niiden valmiuksia toimia kansainvälisesti, vaihtaa hyviä käytäntöjä sekä saada ideoita ja menetelmiä urheilun ja liikunnan eri osa-alueilla. Valitut hankkeet voivat myös kehittää konkreettisia tuotteita ja niiden odotetaan levittävän toimintojen tuloksia, kuitenkin niin että nämä toiminnot ovat suhteessa hankkeen tavoitteisiin ja laajuuteen. Pieniin yhteistyökumppanuuksiin osallistuu monenlaisia organisaatioita ja etenkin paikallisia, alueellisia ja kansallisia viranomaisia sekä urheilujärjestöjä, urheiluun liittyviä järjestöjä ja koulutusorganisaatioita. Pienten yhteistyökumppanuuksien tavoitteena on varmistaa erityisesti 2013 vuoden valmistavien toimien jatkuvuus, ja ne ovat hankkeita, joiden erityisinä tavoitteina on

- lisätä sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia urheilualalla,
- edistää perinteisiä eurooppalaisia urheilulajeja ja pelejä,
- tukea voittoa tavoittelemattomien urheiluorganisaatioiden vapaaehtoisten, valmentajien, johtajien ja henkilökunnan liikkuvuutta,
- suojella erityisesti nuorimpia urheilijoita terveys- ja turvallisuusriskeiltä parantamalla harjoittelu- ja kilpailuolosuhteita,
- edistää urheilua koskevaa ja sen välityksellä tapahtuvaa koulutusta kiinnittäen erityistä huomiota ammattitaitojen kehittämiseen.

Pienten yhteistyökumppanuuksien tulisi edistää kansainvälisten urheilualan verkostojen luomista ja kehittämistä. EU voi siten tarjota sidosryhmille mahdollisuuksia tehostettuun yhteistyöhön, jota ei olisi ilman EU:n toimia. Pienten yhteistyökumppanuuksien tulisi myös edistää synergiaa sellaisten paikallisten, alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten poliittisten päämäärien välillä, joilla edistetään urheilua ja liikuntaa sekä pyritään tarttumaan urheiluun liittyviin ongelmiin.

Pienissä yhteistyökumppanuuksissa tulisi olla mukana ainakin yksi paikallinen tai alueellinen urheilukerho.

Komissio järjestää toimeenpanovirastonsa kautta yhden valintakierroksen vuodessa:

MITÄ TOIMINTOJA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Pienet yhteistyökumppanuudet voivat toteuttaa Erasmus+ -ohjelmassa hyvin erilaisia toimintoja, kunhan hakemuksesta käy ilmi, että toiminnot soveltuvat parhaiten hankkeelle määritettyjen tavoitteiden saavuttamiseen. Pienet yhteistyökumppanuudet voivat tyypillisesti kattaa hyvin monenlaisia toimintoja, esimerkiksi

- sidosryhmien välinen verkostoituminen,
- hyvien käytäntöjen edistäminen, tunnistaminen ja jakaminen,
- koulutusmoduulien ja -työkalujen suunnittelu, kehittäminen ja toteuttaminen,
- tiedottaminen urheilun ja liikunnan merkityksestä yksilöjen henkilökohtaisen, sosiaalisen ja ammatillisen kehityksen kannalta,
- innovatiivisten synergioiden edistäminen urheilualan sekä terveys-, koulutus- ja nuorisovalan välillä,
- urheilua koskevan tietopohjan parantaminen, jotta voidaan vastata yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin haasteisiin (esim. edellä mainittuja toimintoja tukevan tiedon keruu, selvitykset ja kuulemiset),
- konferenssit, seminaarit, kokoukset, tapahtumat ja edellä mainittuja toimintoja tukeva tiedotustoiminta.

KUKA VOI OSALLISTUA PIENEEN YHTEISTYÖKUMPPANUUTEEN?

Pieniin yhteistyökumppanuuksiin voivat osallistua kaikenlaiset urheilu- ja liikunta-alalla aktiivisesti toimivat julkiset ja voittoa tavoittelemattomat organisaatiot. Pienten yhteistyökumppanuuksien on koostuttava hankkeen tavoitteiden kannalta sopivimmista kumppaneista, jotka edustavat monenlaisia aloja, jotta hankkeessa voitaisiin tuottaa merkityksellisiä ja laadukkaita tuloksia kumppaneiden erilaisia kokemuksia, profiileja ja asiantuntemusta hyödyntäen.

Pienissä yhteistyökumppanuuksissa on kyse ohjelmamaiden organisaatioiden välisestä yhteistyöstä.

Pienessä yhteistyökumppanuudessa on oltava mukana seuraavanlaisia jäseniä:

- Hakija/koordinaattori: organisaatio, joka jättää hankehakemuksen kaikkien kumppanien nimissä. Jos hanke hyväksytään, hakijasta/koordinaattorista tulee EU:n tuen pääasiallinen edunsaaja, joka allekirjoittaa hankesopimuksen kaikkien osallistujajärjestöjen nimissä. Lisätietoa rahoitus- ja sopimusjärjestelyistä löytyy tämän oppaan C-osasta. Koordinaattorilla on seuraavat tehtävät:
  - edustaa osallistujajärjestöjen ryhmää ja toimia sen nimissä suhteessa Euroopan komissioon,

- kantaa taloudellinen ja oikeudellinen vastuu koko hankkeen operatiivisen, hallinnollisen ja taloudellisen toteutuksen asianmukaisuudesta,
  - koordinoita yhteistyökumppanuutta yhteistyössä kaikkien muiden hankekumppanien kanssa,
  - vastaanottaa Erasmus+ -ohjelman EU-tuki ja vastata sen jakamisesta hankkeeseen osallistuville kumppaneille.
- Kumppanit: organisaatiot, jotka osallistuvat pienen yhteistyökumppanuuden valmisteluun, toteutukseen ja arviointiin.

MITKÄ OVAT PIENEN YHTEISTYÖKUMPPANUUDEN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka pienen yhteistyöhankkeen on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoiset osallistujaorganisaatiot	Osallistujaorganisaatioita voivat olla kaikki urheilualalla aktiivisesti toimivat voittoa tavoittelemattomat organisaatiot tai julkisyhteisöt, jotka sijaitsevat jossakin ohjelmamaassa tai jossakin maailman kumppanimaista (ks. "Tukikelpoiset maat" oppaan A-osassa). Esimerkkejä tällaisista organisaatioista (luettelo ei ole tyhjentävä): ▪ urheilusta vastaava paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö, ▪ kansallinen olympiakomitea tai kansallinen urheiluliitto, ▪ paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen urheiluorganisaatio, ▪ kansallinen urheiluliiga, ▪ urheilukerho, ▪ urheilijoita edustava järjestö tai liitto, ▪ järjestö tai liitto, joka edustaa urheilualan ammattilaisia tai vapaaehtoisia (esim. valmentajia tai managereita), ▪ "Liikuntaa kaikille" (Sport for All) -liikettä edustava organisaatio, ▪ liikuntaharrastusta edistävä organisaatio, ▪ vapaa-ajan liikuntasektoria edustava organisaatio.
Kuka voi hakea?	Hakijana voi olla mikä tahansa jonkin ohjelmamaan osallistujaorganisaatio. Se jättää hakemuksen kaikkien hankkeessa mukana olevien osallistujaorganisaatioiden nimissä.
Osallistujaorganisaatioiden määrä ja profiili	Pieni yhteistyökumppanuus on kansainvälinen, ja siihen kuuluu vähintään kolme organisaatiota kolmesta eri ohjelmamaasta. Kumppaneille ei ole asetettu enimmäismäärää, mutta hankkeiden hallinto- ja toteuttamiskustannuksilla on yläraja (joka vastaa 5:tä kumppania). Kaikki osallistujaorganisaatiot on nimettävä tukea haettaessa.
Hankkeen kesto	12–24 kuukautta. Kesto (12, 18 tai 24 kuukautta) on valittava hakuvaiheessa hankkeen tavoitteen ja niiden toimintojen tyyppin perusteella, joita hankkeessa on sen elinkaaren aikana tarkoitus toteuttaa.
Toiminnon tapahtumapaikka tai -paikat	Toimintojen on tapahduttava yhteistyökumppanuuteen osallistuvien organisaatioiden sijaintimaissa (yhdessä tai useammassa).
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	1. tammikuuta alkavia hankkeita koskevat hakemukset on jätettävä viimeistään edellisen vuoden 6. huhtikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Tämän oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Näihin ryhmiin kuuluvat hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 30 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - EU:n urheilupoliittiset tavoitteet, - ohjelmatoimen tavoitteet ja painopisteet (ks. ”Mitkä ovat yhteistyökumppanuuden tavoitteet ja painopisteet?”). ▪ Missä määrin ehdotus täyttää seuraavat vaatimukset: - Se perustuu aitoon ja riittävään tarveanalyysiin. - Tavoitteet on määritelty selkeästi ja realistisesti, ja ne liittyvät osallistajaorganisaatioiden ja kohderyhmien kannalta merkityksellisiin asioihin. - Se on innovatiivinen ja/tai täydentää osallistajaorganisaatioiden aiemmin toteuttamia muita hankkeita. - Se tuottaa eurooppalaista lisäarvoa tuloksilla, joita ei saataisi aikaan vain yhdessä maassa toteutettavilla toiminnoilla.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 20 pistettä)	▪ Työohjelman selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, seuranta-, arviointi- ja tulostenlevitysvaiheet. ▪ Hankkeen tavoitteiden, menetelmien, toimintojen ja ehdotetun budjetin keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Ehdotettujen menetelmien laatu ja käyttökelpoisuus. ▪ Hallintojärjestelyt ja niiden laatu (aikataulut, hankeorganisaatio, tehtävät ja vastuualueet ovat selvästi määriteltyjä ja realistisia). ▪ Laadunvalvontatoimenpiteet ja niiden soveltuvuus sen varmistamiseen, että hanke toteutetaan laadukkaasti aikataulua ja budjettia noudattaen. ▪ Hankkeen kustannustehokkuus ja se, onko kullekin toiminnolle osoitettu asianmukaiset resurssit.
Hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu (enintään 20 pistettä)	• Missä määrin ehdotus täyttää seuraavat vaatimukset: - Siinä on tarvittaessa mukana tarkoituksenmukainen yhdistelmä toisiaan täydentäviä osallistajaorganisaatioita, joiden profiili, kokemus ja asiantuntemus takaavat hankkeen kaikinpuolisen onnistumisen. - Hankkeessa on mukana henkilöitä, joilla on kokemusta asianmukaisilta aloilta, kuten urheilupoliitikasta ja urheilutoiminnasta (esim. harjoittelu, kilpailut tai valmennus), akateemista kokemusta sekä kyky tavoittaa laajempia yleisöjä. - Vastuun- ja tehtävänjako osoittaa, että kaikki osallistajaorganisaatiot ovat sitoutuneita hankkeeseen ja osallistuvat sen toteuttamiseen aktiivisesti. - Hankkeeseen mahdollisesti osallistuva kumppanimaan organisaatio tuo siihen olennaista lisäarvoa (jos tämä edellytys ei täyty, hanketta ei voida valita).
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 30 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistajaorganisaatioihin hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Tulostenlevityssuunnitelman laatu: niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistajaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella. ▪ Hakemuksessa kuvataan tarvittaessa, kuinka tuotetut materiaalit, asiakirjat ja tietovälineet saatetaan vapaasti saataville ja niiden käyttöä edistetään avointen lisenssien avulla. Hakemus ei sisällä suhteettomia rajoituksia.

	▪ Hankkeen jatkuvuuden varmistamiseksi laadittujen suunnitelmien laatu: hankkeen edellytykset jatkaa vaikuttamista ja tulosten tuottamista EU:n tuen päättymisen jälkeen.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 15 pistettä kohdissa ”hankkeen relevanssi” ja ”vaikuttavuus ja tulosten levittäminen” ja 10 pistettä kohdissa ”hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu” ja ”hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu”).

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Hankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

Pieniin yhteistyökumppanuuksiin myönnettävä enimmäistuki: 60 000 euroa					
Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä		Myöntämiskäytäntö
Hankkeen hallinto ja toteutus	Hankkeen hallinto (esim. suunnittelu, talous, kumppaneiden välinen koordinointi ja viestintä); pienimuotoiset oppimis-/opetus-/koulutusmateriaalit, -välineet, -menetelmät jne., virtuaalinen yhteistyö ja paikalliset hanketoiminnot; tiedotus, julkisuus ja tulosten levittäminen (esim. esitteet, lehtiset ja verkkotiedotus).	Tuki yksikkökustannuksiin	Koordinoivan organisaation toiminnot: 500 euroa kuukaudessa	Enintään 2 750 euroa kuukaudessa	Perusteena pienen yhteistyökumppanuuden kesto ja osallistujaorganisaatioiden määrä
		Tuki yksikkökustannuksiin	Muiden osallistujaorganisaatioiden toiminnot: 250 euroa kuukaudessa organisaatiota kohden		
Maidenväliset hankekokoukset	Osallistuminen hankekumppaneiden kokouksiin, joita isännöi jokin osallistujaorganisaatio ja joissa käsitellään hankkeen toteutusta ja koordinointia. Matka- ja oleskelukustannukset.	Tuki yksikkökustannuksiin	Kun yhdensuuntaisen matkan pituus on 100–1 999 km: 575 euroa osallistujaa ja kokousta kohden		Ehdollinen: Hakijoiden on perusteltava kokousten tarve sekä kokousten ja osallistujien määrät. Etäisyydet on laskettava Euroopan komission verkkosivuilla olevalla välimatkalaskimella.
			Kun matkan pituus on vähintään 2 000 km: 760 euroa osallistujaa ja kokousta kohden		
Tukikelpoiset kustannukset		Rahoitustapa	Määrä		Myöntämiskäytäntö
Poikkeukselliset kulut	Alihankinnasta tai tavaroiden ja palvelujen hankinnasta aiheutuvat todelliset kustannukset. Vakuudesta aiheutuvat kustannukset, jos toimeenpanovirasto vaatii vakuuden.	Todelliset kustannukset	80 % tukikelpoisista kustannuksista Enintään 10 000 euroa hanketta kohden (pois lukien vakuuden hankkimisesta aiheutuneet kustannukset)		Ehdollinen: Alihankinnan on liityttävä palveluihin, joita osallistujaorganisaatiot eivät perustelluista syistä voi itse tuottaa. Laitteet eivät voi olla tavanomaisia toimistolaitteita tai osallistujaorganisaatioiden yleensä käyttämiä laitteita.

VOITTOA TAVOITTELEMATTOMAT EUROOPPALAISET URHEILUTAPAHTUMAT

MITKÄ OVAT VOITTOA TAVOITTELEMATTOMAN EUROOPPALAISEN URHEILUTAPAHTUMAN TAVOITTEET?

Tämän toimen tavoitteena on tukea

- vapaaehtoistoimintaa urheilussa
- urheilun avulla toteutettavaa osallistamista
- sukupuolten välistä tasa-arvoa urheilussa
- terveyttä edistävää liikuntaa
- eurooppalaisen teemaviikon järjestämistä.

Komissio järjestää toimeenpanovirastonsa kautta yhden valintakierroksen vuodessa.

Voittoa tavoittelemattomiin eurooppalaisiin urheilutapahtumiin varataan alustavasti määrärahoja seuraavasti:

- noin 30 % urheilun eurooppalaisen teemaviikon järjestämiseen liittyviin tapahtumiin,
- noin 70 % tapahtumiin, jotka eivät ole yhteydessä urheilun eurooppalaiseen teemaviikkoon (vaan esimerkiksi urheilualan vapaaehtoistoimintaan, urheilun avulla toteutettavaan osallistamiseen, sukupuolten väliseen tasa-arvoon urheilussa ja terveyttä edistävään liikuntaan).

Noin neljä tapahtumaa tulisi valita urheilun eurooppalaisen teemaviikon järjestämiseksi. Niissä tulisi keskittyä urheilun eurooppalaisen teemaviikon järjestämisen osalta määritettyihin aiheisiin (eli koulutukseen, työpaikkoihin, ulkoiluun, urheilukerhoihin ja kuntosaleihin).

Urheilun eurooppalaisen teemaviikon ulkopuolisia tapahtumia tulisi valita noin kahdeksan. Edellä mainituista aiheista (kuten vapaaehtoistoiminta, sosiaalinen osallisuus ja terveyttä edistävää liikuntaa) vähintään yhden tapahtuman tulisi keskittyä urheilun ulkoiseen ulottuvuuteen (esim. urheiludiplomatiaan) ja vähintään yhden tapahtuman ruohonjuuritason urheilun rooliin tämän toimen tavoitteiden saavuttamisessa (vapaaehtoistoiminta urheilussa, urheilussa ja sen avulla toteutettava osallistaminen, sukupuolten välinen tasa-arvo urheilussa ja terveyttä edistävää liikuntaa).

MIKÄ ON VOITTOA TAVOITTELEMATON EUROOPPALAINEN URHEILUTAPAHTUMA?

Toimesta tarjotaan taloudellista tukea seuraavien tapahtumien järjestämiseksi:

- yhdessä ohjelmamaassa pidettävät Euroopan laajuiset urheilutapahtumat,
- kansalliset tapahtumat, joita urheilualan voittoa tavoittelemattomat organisaatiot tai julkisyhteisöt järjestävät samanaikaisesti useissa ohjelmamaissa.

Näiden tapahtumien odotetaan tuottavan seuraavia tuloksia:

- lisäävän tietoisuutta urheilun merkityksestä sosiaalisen osallisuuden, yhtäläisten mahdollisuuksien ja terveyttä edistävän liikunnan edistäjänä,
- lisäävän urheilu-, liikunta- ja vapaaehtoistoimintaa.

MITÄ TOIMINTOJA TÄLLÄ TOIMELLA TUETAAN?

Tapahtumille tarkoitettut EU:n tuet myönnetään yksittäisille organisaatioille, jotka vastaavat tietyn urheilutapahtuman valmistelusta, järjestämisestä ja seurannasta. Toimella tuetaan seuraavia vakiotoimintoja (luettelo ei ole tyhjentävä):

- tapahtuman valmistelu,
- urheilijoille, valmentajille, järjestäjille ja vapaaehtoisille tarkoitettujen koulutustoimintojen järjestäminen ennen tapahtumaa,
- tapahtuman järjestäminen,
- urheilutapahtuman oheistoimintojen järjestäminen (esimerkiksi konferenssi tai seminaari),
- seurantatoimintojen toteuttaminen (esimerkiksi arvioinnit tai tulevia tapahtumia koskevat suunnitelmat),
- tapahtuman teemaan liittyvät tiedotustoiminnot.

MITKÄ TOIMINNOT EIVÄT OLE TUKIKELPOISIA?

- Urheilukilpailut, joita globaalit, eurooppalaiset tai kansalliset urheiluliitot tai -liigat järjestävät säännöllisesti,
- ammattilaisurheilukilpailut.

MITKÄ OVAT VOITTOA TAVOITTELEMATTOMAN EUROOPPALAISEN URHEILUTAPAHTUMAN ARVIOINTIPERUSTEET?

Seuraavaan taulukkoon on koottu muodolliset perusteet, jotka eurooppalaisen urheilutapahtuman on täytettävä voidakseen saada Erasmus+ -tukea:

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Kuka voi hakea?	Hakemuksen voi jättää mikä tahansa jossain ohjelmamaassa sijaitseva, urheilualalla toimiva julkisyhteisö tai voittoa tavoittelematon organisaatio. Esimerkkejä tällaisista organisaatioista (luettelo ei ole tyhjentävä): - urheilusta vastaava paikallinen, alueellinen tai valtakunnallinen julkisyhteisö, - paikallinen, alueellinen, valtakunnallinen, EU:n tason tai globaali urheiluorganisaatio, - eurooppalaisen urheilutapahtuman yhteydessä järjestettävän kansallisen tapahtuman koordinaattori.
Tukikelpoiset tapahtumat ja osallistujat	Yhdessä maassa järjestettävissä Euroopan laajuisissa urheilutapahtumissa on oltava osallistujia vähintään 12:sta eri ohjelmamaasta, TAI useassa ohjelmamaassa samanaikaisesti järjestettävissä Euroopan laajuisissa urheilutapahtumissa on oltava osallistujia vähintään 12:sta eri ohjelmamaasta. Tämä ehto täyttyy, kunhan kaikissa tapahtumissa on yhteensä osallistujia vähintään 12 ohjelmamaasta. Kaikki osallistujaorganisaatiot on nimettävä tukea haettaessa.
Hankkeen kesto	Enintään vuosi (valmistelusta jatkotoimiin)
Tapahtuman ajankohta	Tapahtuma on järjestettävä seuraavana vuonna (31. lokakuuta mennessä).
Mihin hakemus jätetään?	Hakemus jätetään Brysselissä sijaitsevaan koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA).
Milloin hakemus jätetään?	Marraskuun 1. päivänä alkavia hankkeita koskevat hankehakemukset on jätettävä viimeistään saman vuoden 6. huhtikuuta klo 12.00 (Brysselin aikaa) .
Miten haetaan?	Tämän oppaan C-osa sisältää yksityiskohtaiset hakuohjeet.

Hakijaorganisaatioiden arvioinnissa otetaan huomioon **hylkäämis- ja valintaperusteet**. Lisätietoja on oppaan C-osassa.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hankkeet arvioidaan seuraavin perustein:

Hankkeen relevanssi (enintään 30 pistettä)	▪ Ehdotuksen relevanssi seuraavien asioiden kannalta: - EU:n urheilupoliittiset tavoitteet, - kyseisen ohjelmatoimen tavoitteet ja painopisteet (ks. ”Mitkä ovat voittoa tavoittelemattoman eurooppalaisen urheilutapahtuman tavoitteet?”). ▪ Missä määrin ehdotus täyttää seuraavat vaatimukset: - Se perustuu aitoon ja riittävään tarveanalyysiin. - Tavoitteet on määritelty selkeästi ja realistisesti, ja ne liittyvät osallistajaorganisaatioiden ja kohderyhmien kannalta merkityksellisiin asioihin. - Se on innovatiivinen ja/tai täydentää osallistajaorganisaatioiden aiemmin toteuttamia muita hankkeita. - Se tuottaa eurooppalaista lisäarvoa tuloksilla, joita ei saataisi aikaan vain yhdessä maassa toteutettavilla toiminnoilla.
Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu (enintään 40 pistettä)	▪ Työohjelman selkeys, kattavuus ja laatu, mukaan lukien asianmukaiset valmistelu-, toteutus-, seuranta-, arviointi- ja tulostenlevitysvaiheet. ▪ Hankkeen tavoitteiden, menetelmien, toimintojen ja ehdotetun budjetin keskinäinen johdonmukaisuus. ▪ Ehdotettujen menetelmien laatu ja käyttökelpoisuus. ▪ Hankkeessa on mukana henkilöitä, joilla on kokemusta urheilutoiminnasta tai muilta soveltuvilta aloilta (esim. harjoittelu, kilpailut tai valmennus). ▪ Hallintojärjestelyt ja niiden laatu (aikataulut, hankeorganisaatio, tehtävät ja vastualueet ovat selvästi määriteltyjä ja realistisia). ▪ Laadunvalvontatoimenpiteet ja niiden soveltuvuus sen varmistamiseen, että hanke toteutetaan laadukkaasti aikataulua ja budjettia noudattaen. ▪ Hankkeen kustannustehokkuus ja se, onko kullekin toiminnolle osoitettu asianmukaiset resurssit.
Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen (enintään 30 pistettä)	▪ Hanketulosten arviointitoimenpiteiden laatu. ▪ Hankkeen mahdolliset vaikutukset - osallistujiin ja osallistajaorganisaatioihin hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen, - paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja/tai EU:n tasolla, kun ei oteta huomioon hankkeeseen suoraan osallistuvia organisaatioita ja henkilöitä. ▪ Tulostenlevityssuunnitelman laatu: niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus ja laatu, joilla levitetään tietoa hankkeen tuloksista osallistajaorganisaatioissa ja niiden ulkopuolella. ▪ Niiden toimenpiteiden laatu, joilla varmistetaan tapahtuman ja EU:n tuen näkyvyys ja mediajulkisuus.

Hakemuksen on saatava vähintään 60 pistettä, jotta se otetaan huomioon rahoitusta myönnettäessä. Lisäksi sen on saatava kunkin edellä mainitun myöntämisperustekohdan enimmäispisteistä vähintään puolet (toisin sanoen vähintään 15 pistettä kohdissa ”hankkeen relevanssi” ja ”vaikuttavuus ja tulosten levittäminen” ja 20 pistettä kohdassa ”hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu”).

RAHOITUSSÄÄNNÖT

Hankkeen budjetti on laadittava seuraavien sääntöjen mukaisesti (euroina):

	Tukikelpoiset kustannukset	Rahoitustapa	Määrä	Myöntämiskäytäntö
Toimintakustannukset	Kustannukset, jotka liittyvät suoraan täydentävien hanketoimintojen toteuttamiseen, esimerkiksi tukikelpoiset välittömät kustannukset: - henkilöstökustannukset, - matka- ja oleskelukustannukset, - laitekustannukset, - kulutushyödyke- ja tarviketekustannukset, - alihankintakustannukset, - tullit, verot ja maksut, - muut kustannukset. Välilliset kustannukset: Tukikelpoisina välillisinä kustannuksina hyväksytään kiinteämääräinen summa, joka on korkeintaan 7 % hankkeen tukikelpoisista välittömistä kustannuksista ja jonka oletetaan kattavan hankkeesta aiheutuvat yleiset hallintokustannukset (esim. sähkö- tai internetlaskut, tilakustannukset ja vakinaisesta henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset).	Todelliset kustannukset	Myönnettävä enimmäistuki: - Urheilun eurooppalaiseen teemaviikon aikana järjestettävät voittoa tavoittelemattomat eurooppalaiset urheilutapahtumat: 300 000 euroa - Voittoa tavoittelemattomat eurooppalaiset urheilutapahtumat, joilla ei ole yhteyttä urheilun eurooppalaiseen teemaviikkoon: 500 000 euroa Enintään 80 % tukikelpoisista kokonaiskustannuksista.	Ehdollinen: ehdotettu budjetti on perusteltava suunnitelluilla toiminnoilla.

C-OSA: TIETOA HAKIJOILLE

Kaikkia organisaatioita (myös vapaita ryhmiä), jotka aikovat hakea EU:lta tukea Erasmus+ -ohjelman mukaisesti, kehoitetaan lukemaan huolellisesti oppaan tämä osa, joka on laadittu Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä annetun asetuksen¹⁶⁷ (jäljempänä 'varainhoitoasetus') VI osaston säännösten ja varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen mukaisesti.

Yksityishenkilöt voivat jättää Erasmus+ -ohjelman mukaisen hakemuksen vain, jos hakemus tehdään sellaisen nuorten ryhmän nimissä, johon kuuluu vähintään neljä nuorta ja joka toimii nuorisotyössä, mutta ei välttämättä nuorisojärjestön yhteydessä (jäljempänä 'vapaa nuorten ryhmä').

MITEN ERASMUS+ -HAKEMUS JÄTETÄÄN?

Hakijan, joka jättää Erasmus+ -hanketta koskevan hakemuksen, on toimittava seuraavasti:

- Jokaisen hakemuksessa mukana olevan organisaation on rekisteröidyttävä osallistujaportalissa, jotta ne saavat PIC-koodin (*Participant Identification Code*). Organisaatioiden tai ryhmien, jotka ovat jo saaneet PIC-koodin osallistuttuaan muihin EU:n ohjelmiin, ei tarvitse rekisteröityä uudestaan. Aiemman rekisteröitymisen yhteydessä saatua PIC-koodia voidaan käyttää myös Erasmus+ -hakemuksessa.
- varmistettava, että hanke on kyseisen ohjelmatoimen ja sektorin sääntöjen mukainen.
- varmistettava, että hanke täyttää taloudelliset ehdot.
- Täytettävä hakulomake ja lähetettävä se.

VAIHE 1: REKISTERÖIDY OSALLISTUJAPORTAALISSA

Jokaisen hakemuksessa mukana olevan organisaation on rekisteröidyttävä ja ilmoitettava oikeudellista ja taloudellista asemaansa koskevat perustiedot Education, Audiovisual, Culture, Citizenship and Volunteering Participant Portal -verkkosivustolla, jolleivät ne ole sitä jo tehneet.

Rekisteröityessään osallistujaportalissa organisaatiota (tai nuorten vapaata ryhmää) edustavan henkilön on edettävä seuraavasti:

- luotava ECAS-tili (jollei organisaatiota tai ryhmää edustavalla henkilöllä jo ole tiliä). Uuden ECAS-tilin voi luoda seuraavalla verkkosivulla: <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>.
- kirjaututtava osallistujaportaaliiin (<http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html>) ja rekisteröitävä edustamansa organisaatio tai ryhmä. Osallistujaportalissa on saatavissa opastusta ja vastauksia usein esitettyihin kysymyksiin.

Organisaation tai ryhmän tarvitsee rekisteröityä osallistujaportalissa vain kerran. Kun rekisteröitymisen kaikki vaiheet on suoritettu loppuun, organisaatio tai ryhmä saa PIC-koodin. PIC-koodi on yksilöllinen tunnistus, jota tarvitaan hakemusten jättämiseksi ja joka helpottaa sähköisten Erasmus+ -hakulomakkeiden täyttämistä (esimerkiksi kun lomakkeeseen kirjoitetaan PIC-numero, kaikki rekisteröitymisvaiheissa annetut tiedot täyttyvät lomakkeeseen automaattisesti).

OIKEUDELLISEN MUODON JA TALOUDELLISTEN EDELLYTYSTEN OSOITTAMINEN

Organisaatioiden on rekisteröityessään myös ladattava osallistujaportaaliiin seuraavat asiakirjat:

- oikeussubjektilomake (lomake on ladattavissa Euroopan komission verkkosivuilta osoitteessa http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm);
- tilittielomake, johon merkitään pankin sijaintimaa, vaikka hakijaorganisaatio olisikin virallisesti rekisteröity jossakin toisessa maassa (lomake on ladattavissa osoitteesta http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm).

¹⁶⁷ EU:n varainhoitoasetukseen voi tutustua seuraavassa osoitteessa:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:298:0001:0096:FI:PDF>

Jos haettu tukisumma on yli 60 000 euroa, hakijoiden on mahdollisesti ladattava verkkoon myös muita asiakirjoja osoitukseksi organisaation taloudellisista edellytyksistä. Lisätietoja on jäljempänä kohdassa "Valintaperusteet".

Tilitietolomake on toimitettava vain hakijaorganisaation osalta, kumppaniorganisaatioilta sitä ei vaadita.

VAIHE 2: VARMISTA, ETTÄ HANKE ON OHJELMAN PERUSTEIDEN MUKAINEN

Hanketta suunnitellessaan ja ennen EU:n tuen hakemista osallistajaorganisaatioiden on tarkistettava, että hanke täyttää tukikelpoisuus-, valinta- ja myöntämisperusteet eivätkä hylkäämisperusteet koske sitä.

TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Tukikelpoisuusperusteet liittyvät ennen kaikkea hankkeen ja toimintojen tyyppiin (esimerkiksi kestoon tai osallistajaorganisaatioihin), kohderyhmään (esimerkiksi osallistujien asemaan ja määrään) sekä kyseisen kaltaista hanketta koskeviin hakuuhtoihin (esimerkiksi hakemuksen jättämisen määräaikaan ja hakulomakkeen täydellisyyteen).

Ollakseen tukikelpoinen hankkeen on täytettävä kaikki sen toimen tukikelpoisuusperusteet, jonka mukaisesti hakemus jätetään. Jos hanke ei hakuvaiheessa täytä näitä ehtoja, se hylätään ilman jatkoarviointia. Poikkeuksena ovat avaintoimella 1 tai 2 tuettavat liikkuvuustoiminnot ja EMJMD-apurahat, joissa jotkin tukikelpoisuusperusteet (esimerkiksi kesto ja osallistujien profiili) voidaan tarkistaa vasta hankkeen toteutus- tai loppuraporttivaiheessa (eikä hakuvaiheessa). Hakuvaiheessa hakijoita pyydetään vakuuttamaan, että hanke täyttää tukikelpoisuusperusteet. Jos toteutus- tai loppuraporttivaiheessa kuitenkin ilmenee, ettei perusteita ole täytetty, osallistujia tai toimintoja voidaan pitää tukikelvottomina ja hankkeelle alun perin myönnettyä EU:n tukea voidaan pienentää tai se voidaan periä takaisin.

Erasmus+ -ohjelmaoppaan mukaisesti toteutettaviin eri toimiin sovellettavat erityiset tukikelpoisuusperusteet esitetään oppaan B-osassa.

HYLKÄÄMISPERUSTEET

Hakija ei saa osallistua Erasmus+ -ohjelmassa järjestettäviin ehdotuspyyntöihin tai se hylätään tuen myöntämismenettelystä, jos se on jossakin seuraavista EU:n varainhoitoasetuksen 106 ja/tai 107 artiklassa tarkoitetuista tilanteista:

- a) hakija on tehnyt konkurssin, sen osalta on käynnistetty maksukyvyttömyys- tai likvidaatiomenettelyjä, sen varoja hallinnoi selvitysmies tai tuomioistuin, sille on vahvistettu akordi, sen liiketoiminta on keskeytetty tai se on muun vastaavan kansallisten lakien tai määräysten mukaisen menettelyn alainen;
- b) lainvoimaisessa tuomiossa tai lopullisessa hallinnollisessa päätöksessä on todettu, että hakija on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa sijoittautumismaansa, tulojen ja menojen hyväksyjän sijaintimaan tai tuen täytäntöönpanomaan lainsäädännön nojalla määrättyjä veroja tai sosiaaliturvamaksuja;
- c) lainvoimaisessa tuomiossa tai lopullisessa hallinnollisessa päätöksessä on todettu, että hakija on syöllistynyt ammatin harjoittamiseen liittyvään vakavaan virheeseen rikkomalla sovellettavia lakeja tai määräyksiä tai hakijan harjoittaman ammatin eettisiä sääntöjä tai osallistumalla mihin tahansa muuhun virheelliseen toimintaan, joka vahingoittaa hakijan ammatillista uskottavuutta, jos kyseinen toiminta osoittaa vilpillistä aikomusta tai vakavaa laiminlyöntiä, mukaan lukien erityisesti jokin seuraavista:
  - i) väärien tietojen antaminen vilpillisesti tai tuottamuksellisesti, kun näitä tietoja vaaditaan sen tarkistamiseksi, ettei hylkäämisperusteita ole tai että valintaperusteet täyttyvät, tai sopimuksen, hankesopimuksen tai hankepäätöksen täytäntöönpanossa;
  - ii) sopimuksen tekeminen muiden henkilöiden kanssa kilpailun vääristämiseksi;
  - iii) teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaaminen;
  - iv) yritys vaikuttaa komission/toimiston päätöksentekoon tuen myöntämismenettelyn aikana;
  - v) yritys saada luottamuksellisia tietoja, joiden avulla on mahdollista saada perusteettomia etuja tuen myöntämismenettelyssä;
- d) lainvoimaisessa tuomiossa on todettu, että hakija on syöllistynyt johonkin seuraavista:
  - i) petos, sellaisena kuin sitä tarkoitetaan 26. heinäkuuta 1995 annetulla neuvoston säädöksellä tehdyn yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen 1 artiklassa;
  - ii) korruptio, sellaisena kuin se on määritelty 26. toukokuuta 1997 annetulla neuvoston säädöksellä tehdyn, sellaisen lahjonnan torjumista, jossa on osallisena Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai EU:n jäsenvaltioiden virkamiehiä, koskevan yleissopimuksen 3 artiklassa ja neuvoston puitepäätöksen 2003/568/YOS 2 artiklan 1 kohdassa, sekä korruptio sellaisena kuin se on määritelty tulojen ja menojen hyväksyjän sijaintimaan, hakijan sijoittautumismaan tai tuen täytäntöönpanomaan lainsäädännössä;

- iii) rikollisjärjestön toimintaan osallistuminen, sellaisena kuin se on määritelty neuvoston puitepäätöksen 2008/841/YOS 2 artiklassa;
  - iv) rahanpesu tai terrorismin rahoitus, sellaisina kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY 1 artiklassa;
  - v) terrorismirikokset, sellaisina kuin ne on määritelty neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS 1 artiklassa, tai terroritoimintaan liittyvät rikokset, sellaisina kuin ne on määritelty mainitun puitepäätöksen 3 artiklassa, tai mainitun päätöksen 4 artiklassa tarkoitettu tällaisiin rikoksiin yllyttäminen, avunanto niihin tai niiden yritys;
  - vi) lapsityövoiman käyttö tai muut ihmiskaupan muodot, siten kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/36/EU 2 artiklassa;
- e) unionin talousarviosta rahoitetun sopimuksen, hankesopimuksen tai hankepäätöksen täytäntöönpanossa on ollut hakijan osalta merkittäviä puutteita keskeisten velvoitteiden täyttämiseksi, mikä on johtanut kyseisen sopimuksen ennen aikaiseen irtisanomiseen, sopimussakkojen soveltamiseen tai muihin sopimuksen mukaisiin seuraamuksiin tai minkä tulojen ja menojen hyväksyjä, OLAF tai tilintarkastustuomioistuin on havainnut tarkastusten, tilintarkastusten tai tutkinnan yhteydessä;
- f) lainvoimaisessa tuomiossa tai lopullisessa hallinnollisessa päätöksessä on todettu, että hakija on syyllistynyt neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun väärinkäyttöön;
- g) jos lainvoimaista tuomiota ei ole annettu tai lopullista hallinnollista päätöstä ei ole tehty, hakija on jossakin edellä c–f alakohdassa tarkoitetuista tilanteista erityisesti seuraavien seikkojen perusteella:
- i. tosiseikat, jotka on havaittu tilintarkastustuomioistuimen, OLAFin tai sisäisen tarkastuksen suorittaman tarkastuksen taikka tutkinnan tai tulojen ja menojen hyväksyjän, EU:n toimielimen, toimiston, viraston tai elimen vastuulla suoritettavan muun tarkastuksen, tilintarkastuksen tai valvonnan yhteydessä;
  - ii. muut kuin lopulliset hallinnolliset päätökset, joihin voi sisältyä ammattietiikkaa koskevien normien noudattamisen varmentamisesta vastaavan toimivaltaisen valvontaelimen toteuttamia kurinpitotoimia;
  - iii. Euroopan keskuspankin, Euroopan investointipankin, Euroopan investointirahaston tai kansainvälisten järjestöjen päätökset;
  - iv. komission päätökset unionin kilpailusääntöjen rikkomisista tai toimivaltaisen kansallisen viranomaisen päätökset unionin tai kansallisen kilpailuoikeuden rikkomisista;
  - v. EU:n toimielimen, toimiston, viraston tai elimen tulojen ja menojen hyväksyjän tekemät hylkäämispäätökset;
- h) jos hakijan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenenä oleva henkilö taikka henkilö, joka käyttää edustus-, päätös- tai valvontavaltaa hakijan osalta (eli yrityksen johtajat, hallinto- tai valvontaelimen jäsenet ja henkilöt, joilla on osake-enemmistö) on yhdessä tai useammassa c–f alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa.
- i) jos hakijan veloista rajoittamattomassa vastuussa oleva luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö on yhdessä tai useammassa a tai b alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

Jos hakija on yhdessä edellä luetelluista hylkäämisen oikeuttavista tilanteista, sen tulisi ilmoittaa toimenpiteet, joihin se on ryhtynyt tilanteen korjaamiseksi, ja osoittaa siten luotettavuutensa. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi tekniset, organisatoriset ja henkilöstöhallinnon toimenpiteet, joilla estetään tilanteen toistuminen, korvataan vahingot tai maksetaan sakot. Tämä ei koske tämän kohdan d alakohdassa tarkoitettuja tilanteita.

Jos edellä c–f alakohdissa tarkoitetuissa tapauksissa ei ole annettu lainvoimaista tuomiota tai tehty mahdollisesti lopullista hallinnollista päätöstä, kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto voi hylätä alustavasti hakijan osallistumisen ehdotuspyyntöön, mikäli tämän osallistuminen muodostaisi vakavan ja välittömän uhan unionin taloudellisille eduille.

Jos toimesta, jotka koskevan hakemuksen hakija on jättänyt, on sidosyhteisöjen osallistumista koskevia erityismääräyksiä, samoja hylkäämisperusteita sovelletaan sidosyhteisöihin.

Hakijat tai sidosyhteisöt voidaan tarvittaessa sulkea pois menettelystä ja niille voidaan määrätä hallinnollisia seuraamuksia (hylkääminen tai taloudellinen seuraamus), jos yksikin menettelyyn osallistumisen edellytyksenä toimitettu ilmoitus tai tieto osoittautuu perättömäksi.

Kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto voi julkistaa internetsivustollaan seuraavat tiedot, jotka koskevat hylkäämistä ja edellä c, d, e, ja f alakohdissa tarkoitetuissa tapauksissa tarvittaessa määrättävää taloudellista seuraamusta:

- a) kyseisen hakijan nimi,
- b) hylkäämiseen oikeuttava tilanne,
- c) hylkäämisen kesto ja/tai taloudellisen seuraamuksen määrä.

Hylkäämisperusteita sovelletaan kaikkiin hakijoihin kaikissa Erasmus+ -ohjelman toiminna. Todistaakseen, ettei mikään edellä mainituista tilanteista koske niitä, kaikkien yli 60 000 euron EU-tuen hakijoiden on annettava kunniansa ja omantuntonsa

kautta vakuutus, jonka mukaan niitä ei koske mikään edellä tarkoitetuista tilanteista. Tämä vakuutus sisältyy hakulomakkeeseen tai on sen liitteenä.

Jos ehdotus jätetään kumppaniryhmän nimissä, edellä kuvattuja perusteita sovelletaan kaikkiin hankkeessa mukana oleviin osallistajaorganisaatioihin.

Varainhoitoasetuksen 106–109 artiklan mukaan hakijoille, jotka ovat syyllistyneet väärin tietojen antamiseen tai joiden on todettu rikkoneen vakavasti sopimusvelvoitteitaan aiemman tuenmyöntämismenettelyn yhteydessä, voidaan määrätä hallinnollisia ja taloudellisia seuraamuksia.¹⁶⁸

Komissio katsoo lisäksi, että seuraavat organisaatiot ovat tai voivat olla tämän ohjelmaoppaan mukaisesti toteutettavien toimien osalta jäävejä eivätkä siksi ehkä voi osallistua ohjelmaan:

- Kansalliset viranomaiset, joiden tehtävänä on valvoa kansallisia toimistoja ja Erasmus+ -ohjelman toimeenpanoa maassaan, eivät voi hakea tukea toimesta, jota jonkin maan kansallinen toimisto hallinnoi, tai osallistua tällaiseen toimeen, mutta ne voivat jättää hakemuksen osallistumisesta (hakijoina tai kumppaneina) toimeenpanoviraston tai koulutuksen ja kulttuurin pääosaston hallinnoimiin toimiin, ellei tätä ole nimenomaisesti suljettu pois kyseisen toimen osalta (katso oppaan B-osa).
- Kansalliset toimistot (oikeushenkilöt, joilla ei ole muuta toimintaa) tai kansalliset toimistot, jotka ovat sellaisten oikeushenkilöiden osastoja, jotka hoitavat muitakin kuin kansallisten toimistojen tehtäviä, eivät voi hakea tukea tämän oppaan mukaisesti toteutettavasta toimesta eivätkä osallistua sellaiseen.
- Rakenteet ja verkostot, jotka on erikseen nimetty tai osoitettu Erasmus+ -ohjelmassa tai jossakin Erasmus+ -ohjelman toimeenpanemiseksi hyväksytyssä komission vuotuisessa toimintaohjelmassa saamaan komissiolta rahoitusta Erasmus+ -ohjelman toimeenpanon yhteydessä ja jotka toimivat saman oikeushenkilön alaisuudessa kuin kansallinen toimisto, eivät voi hakea tukea minkään maan Erasmus+ -ohjelman kansallisen toimiston hallinnoimasta toimesta tai osallistua tällaiseen toimeen. Ne voivat kuitenkin jättää hakemuksen osallistumisesta (hakijoina tai kumppaneina) toimeenpanoviraston tai koulutuksen ja kulttuurin pääosaston hallinnoimiin toimiin, ellei tätä ole nimenomaisesti suljettu pois kyseisen toimen osalta (katso oppaan B-osa). Ennen kuin niille myönnetään tuki tai niiden kanssa tehdään sopimus, niiden on kyettävä osoittamaan, ettei niillä ole eturistiriitoja joko toteuttamiensa varotoimien ansiosta tai koska niiden sisäisessä organisaatiossa edut on erotettu selkeästi toisistaan. Lisäksi niiden on ilmoitettava kustakin EU:n tukemasta toimesta tai toiminnosta aiheutuvat kustannukset ja tulot. Päätöksen siitä, onko tosiasiallisesta eturistiriidattomuudesta annettu riittävät vakuudet, tekee omalla vastuullaan toimeenpanovirasto tai koulutuksen ja kulttuurin pääosasto sen mukaan, kumpaan hakemus jätetään.
- Oikeushenkilöt, joiden alaisuudessa toimii Erasmus+ -ohjelman kansallinen toimisto mutta joilla on muuta toimintaa, joka kuuluu tai ei kuulu Erasmus+ -ohjelman tehtäväkenttään, tai näihin oikeushenkilöihin sidoksissa olevat oikeushenkilöt eivät voi hakea tukea toimesta, jota jonkin maan kansallinen toimisto hallinnoi, tai osallistua tällaiseen toimeen, mutta ne voivat jättää hakemuksen osallistumisesta toimeenpanoviraston hallinnoimiin toimiin, ellei tätä ole nimenomaisesti suljettu pois kyseisen toimen osalta (katso oppaan B-osa). Ennen kuin niille myönnetään tuki tai niiden kanssa tehdään sopimus, niiden on kuitenkin kyettävä osoittamaan, ettei niillä ole eturistiriitoja joko toteuttamiensa varotoimien ansiosta tai koska niiden sisäisessä organisaatiossa edut on erotettu selkeästi toisistaan (vähintään esimerkiksi erillinen kirjanpito, erilliset raportointi- ja päätöksentekolinjat ja toimenpiteet, joilla estetään pääsy luottamuksellisiin tietoihin). Lisäksi niiden on ilmoitettava kustakin EU:n tukemasta toimesta tai toiminnosta aiheutuvat kustannukset ja tulot. Päätöksen siitä, onko tosiasiallisesta jäävittömyydestä annettu riittävät vakuudet, tekee omalla vastuullaan se taho, johon hakemus jätetään.

VALINTAPERUSTEET

Valintaperusteiden avulla kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto voi arvioida hakijan taloudellisia ja toiminnallisia edellytyksiä toteuttaa ehdottamansa hanke.

TALOUDELLISET EDELLYTYKSET

Taloudelliset edellytykset tarkoittavat, että hakijalla on kestävä ja riittävät rahoituslähteet, jotta se kykenee jatkamaan toimintaansa koko hankkeen toteuttamisen tai tuetun tilikauden ajan ja osallistumaan hankkeen rahoitukseen.

Taloudellisia edellytyksiä ei tarkisteta

¹⁶⁸ Tämä ei koske kansallisten toimistojen toteuttamia toimia.

- julkisyhteisöiltä¹⁶⁹,
- kansainvälisiltä järjestöiltä.

Muuntyyppisten organisaatioiden (eli muiden kuin edellä mainittujen), joiden EU-tuen hakemus on enintään 60 000 euroa, on annettava kunnian ja omantunnon kautta vakuutus siitä, että niillä on taloudelliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen. Vakuutus sisältyy hakulomakkeeseen.

Jos hakija on muuntyyppinen organisaatio, joka hakee EU-tukea yli 60 000 euroa, sen on kunnian ja omantunnon kautta annettun vakuutuksen lisäksi toimitettava osallistujaportaalin kautta seuraavat asiakirjat:

- tuloslaskelma ja tase viimeksi päättyneeltä tilikaudelta, jos kyseessä on kansallisten toimistojen hallinnoima toimi;
- taloudellisia valmiuksia koskeva lomake, johon on täytetty lakisääteiset kirjanpitoliedot, ja tilinpäätös (mukaan lukien tuloslaskelma, tase ja muut tarvittavat liitteet) kahdelta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta, jos kyseessä on toimeenpanoviraston hallinnoima toimi.
- Yhteisöt, jotka eivät voi toimittaa edellä mainittuja asiakirjoja, koska ne ovat vasta perustettuja, voivat korvata ne taloudellisia tietoja tai ammatinharjoittajan vastuuvakuutusta koskevalla ilmoituksella.

Organisaatioiden on ladattava nämä asiakirjat osallistujaportaaliin joko rekisteröityessään (katso edellä kohta ”Vaihe 1: Rekisteröity osallistujaportaalissa”) tai viimeistään kyseisen Erasmus+ -toimen vahvistettuun hakemuksen jättämisen määräaikaan mennessä.

Jos ehdotus jätetään kumppaniryhmän nimissä, kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto voi vaatia samat asiakirjat kaikilta hankkeesta mukana olevilta osallistajaorganisaatioilta, mikäli organisaatioiden taloudellisista edellytyksistä ei ole täyttä varmuutta.

Jos hakemus koskee yli 750 000 euron tukea, hakijaa voidaan vaatia toimittamaan edellä mainittujen tietojen lisäksi ulkopuolisen hyväksytyn tilintarkastajan laatima tilintarkastuskertomus. Kertomuksessa hyväksytään tilit viimeisimmältä tilikaudelta, jolta ne ovat käytettävissä.

Jos kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto katsoo näiden asiakirjojen perusteella, ettei hakijalla ole osoitettu olevan vaadittuja taloudellisia edellytyksiä tai ne eivät ole riittävät, se voi

- pyytää lisätietoja,
- tarjota hankesopimusta tai -pääöstä, jossa ennakkomaksusta vaaditaan vakuus,¹⁷⁰
- tarjota hankesopimusta tai -pääöstä ilman ennakkomaksua tai pienennetyllä ennakkomaksulla,
- tarjota hankesopimusta tai -pääöstä, jossa ennakkomaksu maksetaan erissä, tai
- hylätä hakemuksen.

TOIMINNALLISET EDELLYTYKSET

Toiminnallisilla edellytyksillä tarkoitetaan, että hakijalla on riittävä ammatillinen osaaminen ja pätevyys ehdotetun hankkeen toteuttamiseen. Hakijoiden on vakuutettava kunnian ja omantunnon kautta täyttävänsä hankkeen toteuttamisen toiminnalliset edellytykset. Jos hakulomakkeessa sitä vaaditaan ja jos tuki on enemmän kuin 60 000 euroa, hakijoiden on toimitettava hankkeen avainhenkilöiden ansioluettelot osoittaakseen, että näillä on hankkeeseen soveltuva työkokemus, tai muita asiakirjoja, kuten

- luettelo pääasiallisen työryhmän asiaan liittyvistä julkaisuista,
- täydellinen luettelo aiemmista hankkeista tai suoritetuista toiminnoista, jotka liittyvät asianomaiseen politiikan alaan tai tiettyyn toimeen.

MYÖNTÄMISPERUSTEET

Kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto voi myöntämisperusteiden avulla arvioida Erasmus+ -ohjelman mukaisesti haettujen hankkeiden laatua.

Tukea myönnetään kullekin toimelle osoitettujen määrärahojen puitteissa hankkeille, jotka parhaiten täyttävät nämä laatukriteerit.

¹⁶⁹ Julkisyhteisöillä, myös kouluilla, korkeakouluilla sekä koulutus-, nuoriso- ja urheilualojen organisaatioilla, jotka ovat kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana saaneet yli 50 prosenttia vuosituloistaan julkisista lähteistä, katsotaan olevan riittävät taloudelliset, ammatilliset ja hallinnolliset valmiudet tämän ohjelman mukaisten toimien toteuttamiseksi.

¹⁷⁰ Tällaisen vakuuden sijasta voidaan antaa yhteisvastuullinen takaus tai useita takauksia, jotka saadaan hankkeessa muina edunsaajina olevilta osallistajaorganisaatioilta.

Erasmus+ -ohjelmaoppaan mukaisesti toteutettaviin eri toimiin sovellettavat myöntämisperusteet esitetään kokonaisuudessaan kunkin toimen kohdalla oppaan B-osassa.

VAIHE 3: VARMISTA, ETTÄ HANKE TÄYTTÄÄ TALOUDELLISET EHDOT

TUKIMUODOT

Tuki voidaan myöntää seuraavissa muodoissa¹⁷¹:

- korvataan tietty osuus toteutuneista tukikelpoisista kustannuksista: esimerkiksi strategisten kumppanuushankkeiden yhteydessä myönnettävä summa, joka kattaa erityistarpeisten henkilöiden osallistumisesta aiheutuvat kustannukset,
- yksikkökustannusten tukeen perustuva korvaus: esimerkiksi koulutus- ja nuorisoalan liikkuvuushankkeiden yhteydessä myönnettävä yksilötuki,
- kertakorvaus: esimerkiksi summa, joka myönnetään Jean Monnet -hankkeiden yhteydessä toteutettavia täydentäviä toimintoja varten,
- kiinteämääräinen rahoitus: esimerkiksi summa, jonka on tarkoitus kattaa voittoa tavoittelemattomien urheilutapahtumien järjestämisestä aiheutuvat välilliset kustannukset,
- edellä mainittujen yhdistelmä.

Erasmus+ -ohjelmassa yleisin rahoitustapa on yksikkökustannusten tukeen perustuva korvaus. Tämän tyyppisessä tuessa hakijoiden on helppo laskea haettavan tuen määrä ja laatia hankkeelle realistinen rahoitussuunnitelma.

Tässä oppaassa kuvattujen Erasmus+ -toimien kululuokkiin sovellettavat tukimuodot ilmenevät B-osan rahoitussääntötaulukoiden ”rahoitustapa”-sarakeesta.

EU:N TUKIIN SOVELLETTAVAT PERIAATTEET

TAAANNEHTIVUUSKIELTO

Päättäneeseen toimintaan ei myönnetä tukea takautuvasti.

Tukea voidaan myöntää jo aloitettuun toimintaan, jos hakija voi osoittaa, että toiminta oli aloitettava ennen hankesopimuksen allekirjoittamista tai ennen kuin päätös hanketuesta oli ilmoitettu. Tällaisissa tapauksissa rahoitettavat kustannukset eivät kuitenkaan saa olla aiheutuneet ennen hankehakemuksen jättämispäivää.

Jos hakija alkaa toteuttaa hanketta ennen hankesopimuksen allekirjoittamista tai ennen kuin päätös hanketuesta on saatu, se tekee sen omalla vastuullaan.

PÄÄLLEKKÄISTEN TUKIEN KIELTO

Jokainen EU:n rahoittama hanke voi saada vain yhtä tukea EU-budjetista kullekin edunsaajalle. Samoja kustannuksia ei missään olosuhteissa saa rahoittaa unionin talousarviosta kahdesti.

Päällekkäisrahoitusriskin välttämiseksi hakijoiden on ilmoitettava hakemuksen asianomaisessa osiossa kaikki samalle vuodelle myönnetty tai haetut rahoitusmäärät ja niiden lähteet riippumatta siitä, onko kyseessä sama hanke vai jokin muu hanke, toimintatuet mukaan luettuina.

Saman hakijan tai samaan kumppaniryhmään kuuluvan toisen kumppanin jättämät täysin samankaltaiset tai hyvin samankaltaiset hakemukset arvioidaan erityisen huolellisesti päällekkäisrahoitusriskin välttämiseksi.

Kansallisten toimistojen hallinnoimissa hajautetuissa toimissa saman hakijan tai kumppaniryhmän samaan tai eri toimistoon tai toimeenpanovirastoon kahdesti tai useammin jättämä sama hakemus hylätään aina. Saman hakijan tai samaan kumppaniryhmään kuuluvan toisen kumppanin jättämät täysin samankaltaiset tai hyvin samankaltaiset hakemukset arvioidaan erityisen huolellisesti ja saatetaan hylätä samoin perustein.

¹⁷¹ Komission päätös C(2013)8550, annettu 4 päivänä joulukuuta 2013, kertakorvausten käytöstä, yksikkökustannuksiin perustuvista korvauksista ja kiinteämääräisestä rahoituksesta Erasmus+ -ohjelmassa (*The use of lump sums, the reimbursement on the basis of unit costs and the flat-rate financing under the Erasmus+ Programme*, http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/docs/c_2013_8550.pdf)

VOITON TUOTTAMISEN KIELTO JA YHTEISRAHOITUS

Unionin talousarviosta rahoitetun tuen tarkoituksena tai tuloksena ei saa olla voiton tuottaminen edunsaajan toteuttaman hankkeen puitteissa. Voitolla tarkoitetaan, että tulot ylittävät edunsaajalle aiheutuneet tukikelpoiset kustannukset, kun loppumaksun suoritusta pyydetään.¹⁷² Voiton tuottamisen kieltävää periaatetta ei sovelleta yksikkökustannuksiin perustuvaan taikka kertakorvauksena tai kiinteämääräisenä rahoituksena myönnettävään tukeen eikä apurahoihin tai enintään 60 000 euron tukihakemuksiin. Tuen tuottamaa voittoa laskettaessa ei oteta huomioon luontoissuoritusten muodossa annettua yhteisrahoitusta.

EU:n myöntämän tuen on lisäksi tarkoitus kannustaa toteuttamaan hankkeita, jotka eivät olisi toteutettavissa ilman EU:n rahoitustukea, ja se perustuu yhteisrahoitusperiaatteeseen. Yhteisrahoituksella tarkoitetaan, että EU:n tuella ei saa rahoittaa hankkeen kaikkia kustannuksia, vaan hanketta on rahoitettava myös muista lähteistä (esim. edunsaajan omilla varoilla, toimen tuottamilla tuloilla ja kolmansilta osapuolilta saaduilla rahoitusosuuksilla).

Kun EU-tukea tarjotaan yksikkökustannuksiin perustuvana rahoituksena, kertakorvauksina tai kiinteämääräisen rahoituksen muodossa – kuten useimmissa tämän oppaan sisältämissä toiminnoissa tapahtuu – komissio varmistaa voiton tuottamisen kiellon ja yhteisrahoituksen periaatteiden noudattamisen koko toimen osalta jo etukäteen, kun se määrittelee tällaisten yksiköiden, kertakorvausten tai kiinteiden määrien tasot tai prosenttiosuudet. Voiton tuottamisen kiellon ja yhteisrahoituksen periaatteiden noudattaminen on yleisenä oletuksena, joten hakijoiden ei tarvitse toimittaa tietoja EU-tuen lisäksi käyttämistään muista rahoituslähteistä, eikä niiden tarvitse perustella hankkeesta aiheutuneita kustannuksia.

Tuen maksaminen yksikkökustannusten tukeen perustuvina korvauksina, kertakorvauksina tai kiinteämääräisen rahoituksen muodossa ei kuitenkaan rajoita oikeutta tutustua edunsaajan lakisääteiseen kirjanpitoon. Jos tarkastuksessa ilmenee, että maksun perusteena oleva tapahtuma ei ole toteutunut (esimerkiksi hankkeen toiminnoista ei ole toteutettu hakuvaiheessa hyväksytyn suunnitelman mukaisesti tai toiminnoissa ei ole ollut osallistujia), ja edunsaajalle on suoritettu maksu yksikkökustannusten tukeen perustuvina korvauksina, kertakorvauksina tai kiinteämääräisen rahoituksen muodossa aiheuttomasti, kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto voi periä takaisin summan, joka on enintään yhtä suuri kuin tuen määrä. Jos tuotokset tai toteutetut toiminnot eivät ole riittävän laadukkaita, tukea voidaan lisäksi pienentää osittain tai se voidaan perua kokonaan, vaikka toiminnot olisi toteutettu ja ne olisivat tukikelpoisia.

Euroopan komissio voi myös tilastointia tai seuranta varten tehdä edunsaajista otannan selvittääkseen, kuinka suuria kustannuksia yksikkökustannusten tukeen perustuvien korvausten, kertakorvausten tai kiinteämääräisen rahoituksen perusteella tuetuissa hankkeissa todellisuudessa aiheutuu.

SELLAISTA TUKEA KOSKEVAT ERITYISEHDOT, JOKA PERUSTUU TIETYN TUKIKELPOISTEN KULUJEN OSAN KORVAAMISEEN

Kun EU:n tuki myönnetään korvaamalla tietty osuus tukikelpoisista kustannuksista, sovelletaan seuraavaa:

TUKIKELPOISET KUSTANNUKSET

EU:n tuki ei saa ylittää kokonaismäärää, jonka kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto vahvistaa, kun se hyväksyy hankkeen hakulomakkeessa ilmoitettujen arvioitujen tukikelpoisten kustannusten perusteella. Tukikelpoisia kustannuksia ovat tuen saajalle tosiasiallisesti aiheutuneet kustannukset, jotka täyttävät kaikki seuraavat perusteet:

- ne ovat aiheutuneet hankkeen toteutuksen aikana, lukuun ottamatta loppuselvityksiin ja tarkastuslausuntoihin liittyviä kustannuksia,
- ne on kirjattu hankkeen arvioituun kokonaistalousarvioon,
- ne ovat välttämättömiä tuen kohteena olevan hankkeen toteuttamiseksi,
- ne ovat yksilöitävissä ja todennettavissa, ja ne on kirjattu edunsaajan kirjanpitoon ja määritetty edunsaajan kotimaassa sovellettavien kirjanpitosääntöjen ja edunsaajan tavanomaisten kustannuslaskentakäytäntöjen mukaisesti,
- ne täyttävät sovellettavassa vero- ja sosiaalilainsäädännössä asetetut vaatimukset,
- ne ovat kohtuullisia ja perusteltuja ja moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisia erityisesti taloudellisuuden ja vaikuttavuuden osalta,

¹⁷² Tuloilla tarkoitetaan tässä ainoastaan hankkeen tuottamaa tuloa sekä rahoitusosuuksia, jotka rahoittajat ovat nimenomaisesti osoittaneet tukikelpoisten kustannusten rahoittamiseen. Edellä määritellyllä voitolla (tai tappiolla) tarkoitetaan tällöin

- alustavasti hyväksytyn tuen määrän, toimen tuottaman tulon ja rahoittajien tukikelpoisten kustannusten rahoittamiseen nimenomaisesti osoittamien rahoitusosuuksien sekä
- edunsaajalle aiheutuneiden tukikelpoisten kustannusten erotusta.

Lisäksi kaikki mahdollisesti syntynyt voitto peritään takaisin. Kansallisella toimistolla tai toimeenpanovirastolla on oikeus periä voitosta takaisin prosenttiosuus, joka vastaa unionin rahoitusosuutta tukikelpoisista kustannuksista, joita edunsaajalle on tosiasiallisesti aiheutunut toimen toteuttamisesta. Jäljempänä on lisätietoja voiton laskemisesta toiminnoissa, joita tuetaan korvaamalla tietty osa tukikelpoisista kustannuksista.

- yksikkökustannusten tukeen perustuvina korvauksina, kertakorvauksina tai kiinteämääräisen rahoituksen muodossa myönnetty EU:n tuki ei kata niitä.

Myös seuraavia kululuokkia pidetään tukikelpoisina:

- ennakkomaksutakuusta aiheutuneet kustannukset, kun kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto sitä vaatii edunsaajalta,
- ulkoisista tarkastuksista aiheutuneet kustannukset siinä tapauksessa, että kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto vaatii tällaisia tarkastuksia maksupyyntöjen tueksi,
- poistokustannukset edellyttäen, että ne ovat edunsaajalle tosiasiallisesti aiheutuneita.

Edunsaajan sisäisten kirjanpitojärjestelmien ja tarkastusmenettelyjen avulla on voitava osoittaa, että hankkeen yhteydessä ilmoitetut tulot ja menot täsmäävät vastaavien tositteiden ja tilinpäätöksen kanssa.

Arvonlisävero

Arvonlisäveroa pidetään tukikelpoisena kustannuksena vain, jos sitä ei voida periä takaisin kansallisen arvonlisäverolainsäädännön mukaisesti.¹⁷³ Ainoana poikkeuksena ovat valtioiden, hallinnollisten alueiden tai kuntien viranomaisen ominaisuudessa harjoittama toiminta tai suorittamat liiketoimet.¹⁷⁴ Lisäksi

- vähennyskelpoinen arvonlisävero, jota ei kuitenkaan ole vähennetty (kansallisten olosuhteiden tai edunsaajien huolimattomuuden vuoksi), ei ole tukikelpoinen kustannus.
- arvonlisäverodirektiiviä ei sovelleta EU:n ulkopuolisiin maihin. Kumppanimaiden organisaatiot voidaan vapauttaa veroista (myös arvonlisäverosta), tulleista ja maksuista, jos Euroopan komission ja sen kumppanimaan välillä, jossa organisaatio sijaitsee, on tehty sopimus.

Tukikelpoiset välilliset kustannukset:

Tietätytyypisissä hankkeissa (oppaan B-osassa on lisätietoja eri toimia koskevista rahoitussäännöistä) tukikelpoisina välillisinä kustannuksina hyväksytään kiinteämääräinen summa, joka on korkeintaan seitsemän prosenttia hankkeen tukikelpoisista välittömistä kustannuksista ja jonka oletetaan kattavan hankkeesta edunsaajalle aiheutuvat yleiset hallintokustannukset (esimerkiksi sähkö- tai internetlaskut, tilakustannukset ja vakinaisesta henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset).

Välillisiin kustannuksiin ei saa sisältyä talousarvion muihin kohtiin kuuluvia kustannuksia. Välilliset kustannukset eivät ole tukikelpoisia, jos edunsaajalle on jo myönnetty unionin talousarviosta rahoitettava toimintatuki (esimerkiksi Erasmus+ -ohjelman mukaista kansalaisyhteiskuntayhteistyötä koskevan ehdotuspyynnön perusteella).

TUKEEN OIKEUTTAMATTOMAT KUSTANNUKSET

Seuraavat kustannukset eivät ole tukikelpoisia:

- sijoitetulle pääomalle maksettu tuotto,
- lainoihin ja lainanhoitoon liittyvät kustannukset,
- varaukset tappioiden tai velkojen varalta,
- korkokustannukset,
- epävarmat saamiset,
- kurssitappiot,
- arvonlisävero, jos se voidaan periä takaisin kansallisen arvonlisäverolainsäädännön mukaisesti (katso arvonlisäveroa koskeva kohta edellä),
- edunsaajan ilmoittamat, toiseen EU:n tukemaan hankkeeseen tai toimintasuunnitelmaan liittyvät kustannukset (katso myös tukikelpoisia välillisiä kustannuksia koskeva kohta edellä),
- kohtuuttomat tai perusteettomat kustannukset,
- luontoissuoritukset,
- vuokrattujen tai leasing-vuokrattujen laitteiden vuokrakauden jälkeisestä osto-optiosta aiheutuvat kustannukset,
- pankkitilien avaamisesta ja hoitamisesta aiheutuvat kustannukset (mukaan lukien maksut, jotka edunsaajan pankki veloittaa kansallisen toimiston tai toimeenpanoviraston suorittamista tilisiirroista).

¹⁷³ Jäsenvaltioissa kansallisella arvonlisäverolainsäädännöllä pannaan täytäntöön arvonlisäverodirektiivi 2006/112/EY.

¹⁷⁴ Ks. direktiivin 2006/112/EY 13 artiklan 1 kohta.

RAHOITUSLÄHTEET

Hakijan on ilmoitettava hakulomakkeessa muista kuin EU-tuesta saaduista lähteistä saatu rahoitus. Ulkopuolinen yhteisrahoitus voi olla edunsaajan omia varoja, kolmansien osapuolten rahoitusta tai hankkeen tuottamaa tuloa. Jos loppuraporttia esitettäessä ja loppumaksua pyydettyä on näyttöä siitä, että tulot ylittävät hankkeesta aiheutuneet tukikelpoiset kustannukset, kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto on oikeutettu perimään voitosta takaisin osuuden, joka vastaa unionin maksamaa rahoitusosuutta edunsaajalle hankkeen toteutuksesta tosiasiallisesti aiheutuneista kustannuksista. Tämä säännös ei koske hankkeita, joissa haettu tukimäärä on enintään 60 000 euroa.

Luontoissuorituksia ei hyväksytä yhteisrahoituslähteeksi.

VAIHE 4: TÄYTÄ HAKULOMAKE JA LÄHETÄ SE

Erasmus+ -ohjelman mukaista EU:n tukea haetaan kunkin toimen omalla lomakkeella. Lomakkeet ovat saatavissa Euroopan komission, kansallisten toimistojen ja toimeenpanoviraston verkkosivuilta (yhteystiedot ovat oppaan IV osassa).

Jos kyseessä on kumppaniryhmän hanke, koordinoiva organisaatio tai ryhmä jättää kaikkien osallistujaorganisaatioiden nimissä yhden hakemuksen, joka koskee hanketta kokonaisuudessaan. Hakemus on jätettävä joko asianomaiseen kansalliseen toimistoon tai toimeenpanovirastoon (katso oppaan B-osassa eri toimien kohdalla kohta ”Mihin hakemus jätetään?”).

HAKUMENETTELY

SÄHKÖISET LOMAKKEET

Useimmissa ohjelman toimissa hakijoiden on jätettävä hakemus sähköisesti joko asianomaiseen kansalliseen toimistoon tai toimeenpanovirastoon. Hakemus on esitettävä kyseistä toimea varten tarkoitetulla sähköisellä lomakkeella, johon on liitettävä kaikki pyydetty liitteet.

Sähköinen lomake on täytettävä jonkin ohjelmamaan virallisella kielellä. Toimeenpanoviraston keskitetysti hallinnoimia toimia koskevat hakulomakkeet on täytettävä jollakin EU:n virallisista kielistä.

Lisätietoja löytyy sähköisten lomakkeiden täyttämisen- ja jättämisohjeista, joista selviää myös, mitä teknisissä pulmatilanteissa on tehtävä. Ohjeet ovat saatavissa kansallisten toimistojen (hajautetut toimet), toimeenpanoviraston (keskitetyt toimet) ja Euroopan komission verkkosivuilta.

Jos sama hakemus jätetään samalla valintakierroksella useaan kertaan samaan kansalliseen toimistoon tai toimeenpanovirastoon, kyseinen toimisto tai toimeenpanovirasto pitää aina pätevänä sitä versiota, joka on jätetty viimeiseksi ennen määräajan umpeutumista. Postitse, lähettipalvelun välityksellä, faksilla tai sähköpostitse lähetettyjä hakemuksia ei hyväksytä. Jos sama hakijaorganisaatio tai -kumppaniryhmä jättää useita samanlaisia tai hyvin samankaltaisia hakemuksia eri toimistoille, kaikki hakemukset hylätään automaattisesti (katso kohta ”Päällekkäisten tukien kielto”).

PAPERISET HAKULOMAKKEET

Ohjelman joissakin keskitetyissä toimissa ei käytetä sähköisiä lomakkeita. Tällöin hakemukset on lähetettävä toimeenpanovirastoon (katso yhteystiedot oppaan liitteessä IV) postitse (lähetyspäivänä pidetään postileiman päivää) tai lähettipalvelun välityksellä (lähetyspäivänä pidetään lähettipalvelun vastaanottokuitin päivää). Faksilla tai sähköpostitse lähetettyjä hakemuksia ei hyväksytä.

Hakijat eivät voi tehdä hankehakemuksiinsa muutoksia jättämismääräajan umpeuduttua.

NOUDATA MÄÄRÄAIKAA

Hakemus on jätettävä kyseiselle toimelle asetettuun määräaikaan mennessä. Määräajat on ilmoitettu oppaan B-osassa kunkin toimen kohdalla kohdassa ”Tukikelpoisuusperusteet”.

Huom. Määräpäivästä riippumatta sähköiset lomakkeet on aina toimitettava klo 12.00 mennessä (Brysselin aikaa). Muilla aikavyöhykkeillä sijaitsevien maiden hakijoiden on syytä ottaa tämä huomioon hylkäämisen välttämiseksi.

MITÄ TAPAHTUU HAKEMUKSEN JÄTTÄMISEN JÄLKEEN?

Kaikki kansallisten toimistojen ja toimeenpanoviraston vastaanottamat hakemukset arvioidaan.

ARVIOINTIMENETTELY

Vastaanottava kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto arvioi hakemukset yksinomaan tässä oppaassa kuvattujen kriteerien perusteella. Arvioinnin tarkoituksena on

- tarkistaa virallisesti, että ehdotus täyttää tukikelpoisuusperusteet eivätkä hylkäämisperusteet koske sitä.
- tehdä laatuarviointi sen määrittämiseksi, kuinka hyvin osallistujaorganisaatiot täyttävät valintaperusteet (eli toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset) ja hanke täyttää myöntämisperusteet. Laatuarvioinnin tukena käytetään yleensä riippumattomia asiantuntijoita. Asiantuntijat tukeutuvat arvioinnissaan Euroopan komission laatimiin ohjeisiin, jotka tulevat saataville Euroopan komission verkkosivuille sekä Erasmus+ -hankkeiden hallinnoinnista vastaavien kansallisten toimistojen ja toimeenpanoviraston verkkosivuille.
- tarkistaa, ettei ehdotukseen liity päällekkäisrahoituksen vaaraa. Tarvittaessa tämä tarkistus tehdään yhteistyössä muiden kansallisten toimistojen ja toimeenpanoviraston tai sidosryhmien kanssa.

Kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto asettaa arviointikomitean, joka valvoo koko valintamenettelyn hallinnointia. Arviointikomitea laatii asiantuntijoiden suorittaman arvioinnin perusteella luettelon hankkeista, joita se ehdottaa valittaviksi.

Kun on kyse kapasiteetin vahvistamisesta korkeakoulutuksen alalla, arviointikomitea asettaa tukikelpoiset hakemukset aluekohtaiseen paremmuusjärjestykseen maailman tukikelpoisia kumppanimaita (katso ”Tukikelpoiset maat” oppaan A-osassa) koskevan toimen kehitystavoitteet huomioon ottaen ja toimittaa parhaiten sijoittuneet hakemukset EU:n edustustoille, joilta pyydetään lausunto hankkeen paikallisesta merkityksestä ja toteutuskelpoisuudesta seuraavasti:

- hankkeen tavoitteiden relevanssi kyseisen kumppanimaan korkeakoulujärjestelmien uudistamiselle ja nykyaikaistamiselle,
- hankkeen relevanssi kyseisen yhden tai useamman kumppanimaan tai alueen erityistarpeiden ja toteutusrajoitteiden kannalta (mukaan lukien mahdolliset synergiat muiden aloitteiden kanssa ja päällekkäisyyden välttäminen),
- missä määrin hanke täyttää edunsaajan erityiset kapasiteetin vahvistamistarpeet.

Kaikissa tässä oppaassa kuvatuissa Erasmus+ -toimissa hakijoita saatetaan arviointimenettelyn aikana pyytää toimittamaan lisätietoja tai antamaan selvityksiä hakemuksen yhteydessä toimitetuista oheisasiakirjoista edellyttäen, etteivät tällaiset lisätiedot tai selvitykset muuta ehdotusta olennaisella tavalla. Lisätietojen ja selvitysten pyytäminen on erityisen perusteltua, jos kyseessä on hakijan tekemä ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe tai – hankkeessa, jota rahoitetaan usean edunsaajan sopimuksen perusteella – yhden tai useamman kumppanin valtakirja puuttuu (lisätietoja usean edunsaajan sopimuksista on jäljempänä kohdassa ”Hankesopimus ja päätös hanketuesta”).

LOPULLINEN PÄÄTÖS

Arviointimenettelyn lopuksi kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto päättää, mille hankkeille tukea myönnetään, seuraavien seikkojen perusteella:

- arviointikomitean laatima luettelo hakijoista paremmuusjärjestyksessä,
- kussakin toimessa (tai jonkin toimen mukaisessa toiminnossa) käytettävissä olevat määrärahat.

Hankkeissa, jotka koskevat kapasiteetin vahvistamista korkeakoulutuksen alalla, myös seuraavat seikat vaikuttavat päätökseen:

- (edellä mainitun) kuulemismenettelyn tulokset,
- unionin ulkoisen toiminnan rahoitusvälineissä määritellyt, kullekin maailman eri alueelle käytettävissä olevat määrärahat,
- tarve saavuttaa riittävä maantieteellinen edustus hankkeiden maakohtaisessa määrässä kullakin alueella ottaen huomioon käytettävissä olevat määrärahat ja edellyttäen, että riittävä laatu voidaan taata,
- sen varmistaminen, että valintatuloksilla saadaan kaikkiaan katettua toimen painopisteet riittävällä tavalla.

Menettelyn lopputuloksesta riippumatta hakemusasiakirjoja ja niiden liitteitä ei lähetetä takaisin hakijalle valintamenettelyn päätyttyä.

ILMOITUS HANKETUEN MYÖNTÄMISESTÄ

Kutakin toimea koskevien valintatulosten ilmoittamista koskeva alustava aikataulu löytyy jäljempänä olevasta kohdasta ”Hankevaiheiden määräajat ja maksujärjestelyt”.

MITÄ TAPAHTUU HAKEMUKSEN HYVÄKSYMISEN JÄLKEEN?

HANKESOPIMUS JA PÄÄTÖS HANKETUESTA

Jos hankkeelle päätetään myöntää Erasmus+ -ohjelman mukaista EU:n tukea,

- toimeenpanoviraston tekemä päätös hanketuesta ilmoitetaan valitun hankkeen hakijalle. Päätöksen vastaanotettuaan tai sen tiedoksi saatuaan hakijasta tulee EU-tuen edunsaaja, ja se voi käynnistää hankkeen.¹⁷⁵
- hankkeen valinnut kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto ja hakija allekirjoittavat hankesopimuksen. Hakijalle toimitetaan hankesopimus, joka hakijan laillisen edustajan on allekirjoitettava ja joka palautetaan kansalliseen toimistoon tai toimeenpanovirastoon. Kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen, hakijasta tulee EU:n tuen edunsaaja, ja se voi käynnistää hankkeen.¹⁷⁶

Toimen tyypistä riippuen hankesopimus voi olla joko yhden edunsaajan sopimus, jolloin hakija on ainoa edunsaaja, tai usean edunsaajan sopimus, jolloin kaikista konsortioon kuuluvista kumppaniorganisaatioista tulee sopimuksen edunsaajia. Usean edunsaajan sopimuksen allekirjoittaa koordinaattori, joka on kansallisen toimiston tai toimeenpanoviraston ainoa yhteystaho. Kaikki muut hankkeeseen osallistuvat organisaatiot (muut edunsaajat) allekirjoittavat kuitenkin valtakirjan, jolla ne valtuuttavat koordinaattorin toimimaan pääedunsaajana. Hakijan kumppaneiden on yleensä toimitettava valtakirja hakuvaiheessa. Jos valtakirjat toimitetaan myöhemmässä vaiheessa, niiden on oltava saatavilla viimeistään hankesopimuksen allekirjoittamishetkellä.

Huom. Valtakirjoja ei vaadita muissa maissa kuin hakijaorganisaation maassa olevilta kumppaniorganisaatioilta silloin, kun kyse on korkeakouluopiskelijoiden ja -henkilöstön liikkuvuustoiminnoista, ammattiopiskelijoiden ja ammattioppilaitosten henkilöstön liikkuvuushankkeista, koulujen opetushenkilöstön liikkuvuushankkeista ja aikuiskoulutushenkilöstön liikkuvuushankkeista. Korkeakoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, yleissivistävän koulutuksen ja aikuiskoulutuksen alojen kansallisten konsortioiden kumppaniorganisaatioiden on kuitenkin annettava valtakirja hakijaorganisaatiolle.

Poikkeuksena ovat strategiset kumppanuushankkeet, joissa on mukana vain kouluja. Niissä kukin valittuun hankkeeseen osallistuva organisaatio allekirjoittaa omaa tukiosuuttaan koskevan (yhden edunsaajan) hankesopimuksen maansa kansallisen toimiston kanssa.

Erasmus+ -ohjelmassa käytettävien hankesopimusten ja hanketukipäätösten malleja asetetaan Euroopan komission ja toimeenpanoviraston verkkosivuille kuluvan vuoden aikana.

Kutakin toimea koskevien hankesopimusten ja hanketukipäätösten alustava vastaanottamisaikataulu löytyy jäljempänä olevasta kohdasta ”Hankevaiheiden määräajat ja maksujärjestelyt”.

TUEN MÄÄRÄ

Hakemuksen hyväksyminen ei tarkoita, että hakijalle välttämättä myönnetään hakemuksessa mainittu tukimäärä. Tukea voidaan pienentää eri toimia koskevien erityisten rahoitussääntöjen perusteella.

Tuen myöntäminen yhdellä valintakierroksella ei ole tae tuen myöntämisestä myöhemmillä kierroksilla.

On syytä huomata, että sopimuksen mukainen tuen määrä on enimmäismäärä, jota ei voida korottaa, vaikka hakija hakisi suurempaa summaa.

Kansallisen toimiston tai toimeenpanoviraston siirtämien varojen on oltava yksilöitävissä siltä tililtä tai alatililtä, jonka edunsaaja on ilmoittanut tuen maksua varten.

¹⁷⁵ Tämän säännön poikkeukset: ks. ”Taannehtivuuskielto”.

¹⁷⁶ Ks. alaviite edellä.

MAKSUMENETTELYT

Erasmus+ -ohjelmalla tuettuja hankkeita koskevat maksumenettelyt vaihtelevat toimen tyyppin, hankesopimuksen tai päätöksen keston ja arvioidun taloudellisen riskin mukaan.

Ensimmäistä ennakkomaksua lukuun ottamatta muut maksut tai takaisinperinnät perustuvat edunsaajan toimittamien raporttien tai maksupyyntöjen tarkasteluun (kyseiset asiakirjat tulevat saataville kansallisten toimistojen ja toimeenpanoviraston verkkosivuille kuluvan vuoden aikana).

Seuraavassa kuvataan Erasmus+ -ohjelmassa sovellettavat maksumenettelyt.

ENNAKKOMAKSU

Ennakkomaksu siirretään edunsaajalle 30 päivän kuluessa siitä, kun viimeinen kahdesta osapuolesta on allekirjoittanut hankesopimuksen tai päätös hanketuesta on annettu tiedoksi edunsaajalle ja mahdolliset vakuudet on saatu (katso kohta "Vakuus" jäljempänä). Ennakkomaksun tarkoitus on antaa edunsaajan käyttöön käteisvaroja. Kansalliset toimistot tai toimeenpanovirasto voivat päättää jakaa ensimmäisen ennakkomaksun useampaan erään. Ne voivat myös pienentää ennakkomaksua tai jättää sen maksamatta, jos edunsaajan taloudellisia edellytyksiä ei pidetä riittävinä.

ERISSÄ MAKSETTAVA ENNAKKOMAKSU

Joissakin toimissa edunsaajalle siirretään toinen – ja joissakin tapauksissa vielä kolmas – ennakkomaksuerä 30 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto on vastaanottanut edunsaajalta uuden ennakkomaksupyynnön, tai 60 kalenteripäivän kuluessa, jos uuden ennakkomaksupyynnön mukana toimitetaan väliraportti. Uutta ennakkomaksuerää voi pyytää, kun vähintään 70 prosenttia edellisestä ennakkomaksusta on käytetty. Jos yhden tai useamman edeltävän ennakkomaksuerän käyttöä koskevasta selvityksestä ilmenee, että siitä on käytetty vähemmän kuin 70 prosenttia toimen kustannusten kattamiseen, uudesta ennakkomaksuerästä vähennetään edeltävästä ennakkomaksuerästä käyttämättä jääneet määrät.

VÄLIRAPORTTI (TAI TILANNERAPORTTI / TEKNINEN RAPORTTI)

Joissakin toimissa edunsaajia pyydetään toimittamaan väliraportti sekä tilanneraportti tai tekninen raportti, jossa kerrotaan hankkeen toteutustilanteesta. Joissakin tapauksissa raportti lähetetään uuden ennakkomaksupyynnön yhteydessä. Väliraportti sekä tilanneraportti tai tekninen raportti on toimitettava hankesopimuksessa tai hanketukipäätöksessä mainittuun määräaikaan mennessä.

LOPPUMAKSU TAI YLIMÄÄRÄISEN TUEN TAKAISINPERINTÄ

Edunsaajalle maksettavan loppumaksun suuruus määritetään loppuraportin perusteella. Loppuraportti on toimitettava hankesopimuksessa tai päätöksessä mainittuun määräaikaan mennessä. Jos a) hankkeita, joihin tuki myönnettiin, ei ole toteutettu tai ne on toteutettu toisin kuin suunnitelmassa esitettiin, tai b) edunsaajalle todellisuudessa aiheutuneet kustannukset ovat pienemmät kuin hakuvaiheessa arvioitiin, tai c) toteutetut toiminnot tai syntyneet tuotokset eivät ole riittävän laadukkaita, rahoitusta voidaan pienentää samassa suhteessa, tai edunsaajaa voidaan mahdollisesti vaatia maksamaan takaisin ennakkomaksuna saamansa ylimääräinen tuki.

Joissakin toimissa kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto siirtää koko myönnetyn tuen ennakkomaksuerinä. Loppumaksua ei tällöin makseta. Jos loppuraportista, joka edunsaajan on toimitettava hankesopimuksessa mainittuun määräaikaan mennessä, käy kuitenkin ilmi, että a) hankkeita, joihin tuki myönnettiin, ei ole toteutettu tai ne on toteutettu toisin kuin suunnitelmassa esitettiin, tai b) edunsaajalle todellisuudessa aiheutuneet kustannukset ovat pienemmät kuin hakuvaiheessa arvioitiin, tai c) toteutetut toiminnot tai syntyneet tuotokset eivät ole riittävän laadukkaita, edunsaajaa vaaditaan maksamaan takaisin ennakkomaksuna saamansa ylimääräinen tuki.

Loppumaksu maksetaan tai ylimääräistä tukea koskeva takaisinmaksukehoitus lähetetään yleensä 60 kalenteripäivän kuluessa loppuraportin vastaanottamisesta.

Yksityiskohtaisia tietoja kuhunkin toimeen sovellettavista maksumenettelyistä on jäljempänä kohdassa "Hankevaiheiden määraajat ja maksujärjestelyt".

TALOUDELLISET SEURAAMUKSET

Keskitettyjen toimien edunsaajille, joiden on todettu rikkoneen vakavasti sopimusvelvoitteitaan, voidaan määrätä taloudellisia seuraamuksia hankesopimuksen ehtojen mukaisesti.

HANKEVAIHEIDEN MÄÄRÄAJAT JA MAKSUJA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

	Hankevaiheiden määräajat			Maksujärjestelyt		
	Tuen myöntämisen alustava ilmoitusajankohta	Hankesopimuksen alustava allekirjoitusajankohta	Loppumaksun tai takaisinmaksukehotuksen ajankohta	Ennakkomaksuerien määrä	Väliraportti (tekninen raportti)	Eri vaiheissa maksettava tukiosuus
AT1: Korkeakouluopiskelijoiden ja -henkilöstön liikkuvuus	4 kk hakemuksen jättämismääräajasta	4 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun kansallinen toimisto on vastaanottanut loppuraportin	2	Kyllä	Ennakkomaksu: 80 % + 20 % Loppumaksu: 0 %
AT1: Muu liikkuvuus (ammatillinen koulutus, yleissivistävä koulutus, aikuiskoulutus ja nuorisoala) ¹⁷⁷	4 kk hakemuksen jättämismääräajasta	4 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun kansallinen toimisto on vastaanottanut loppuraportin	1	Ei	Ennakkomaksu: 80 % Loppumaksu: 20 %
AT1: Eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun laajamittaiset tapahtumat	5 kk hakemuksen jättämismääräajasta	6 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun EACEA on vastaanottanut loppuraportin	1	Ei	Ennakkomaksu: 80 % Loppumaksu: 20 %
AT1: Erasmus Mundus -yhteiset maisteriohjelmat	5 kk hakemuksen jättämismääräajasta	6 kk hakemuksen jättämismääräajasta	Ei loppumaksua	3	Ei	Ennakkomaksu: 25 % + 50 % + 25 % Loppumaksu: 0 %
AT2: Enintään 2 vuotta kestävät strategiset kumppanuushankkeet	4 kk hakemuksen jättämismääräajasta	5 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun kansallinen toimisto on vastaanottanut loppuraportin	1	Ei	Ennakkomaksu: 80 % Loppumaksu: 20 %
AT2: 2–3 vuotta kestävät strategiset kumppanuushankkeet	4 kk hakemuksen jättämismääräajasta	5 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun kansallinen toimisto on vastaanottanut loppuraportin	2	Kyllä	Ennakkomaksu: 40 % + 40 % Loppumaksu: 20 %
AT2: Strategiset kumppanuushankkeet, joissa on mukana vain kouluja (valinnainen)	4 kk hakemuksen jättämismääräajasta	6 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun kaikki kansalliset toimistot ovat vastaanottaneet loppuraportit	2	Kyllä	Ennakkomaksu: 80 % + 20 % Loppumaksu: 0 %
AT2: Tietoyhteenliittymät	5 kk hakemuksen jättämismääräajasta	7 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun EACEA on vastaanottanut loppuraportin	2	Kyllä	Ennakkomaksu: 40 % + 40 % Loppumaksu: 20 %
AT2: Kapasiteetin vahvistaminen korkeakoulutuksen alalla	6 kk hakemuksen jättämismääräajasta	7 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun EACEA on vastaanottanut loppuraportin	2	Kyllä	Ennakkomaksu: 50 % + 40 % Loppumaksu: 10 %

¹⁷⁷ AT1:n osalta – Eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun toimintoihin keskittyviin nuorten liikkuvuushankkeisiin (strategisiin EVS-hankkeisiin) – sovelletaan 2–3 vuotta kestävien strategisten kumppanuushankkeiden maksujärjestelyjä.

AT2: Kapasiteetin vahvistaminen nuorisosalalla	5 kk hakemuksen jättämismääräajasta	6 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun EACEA on vastaanottanut loppuraportin	1	Kyllä	Ennakkomaksu: 80 % Loppumaksu: 20 %
AT3: Jäsenneltyyn vuoropuheluun kuuluvat tapaamiset	4 kk hakemuksen jättämismääräajasta	4 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun kansallinen toimisto on vastaanottanut loppuraportin	1	Ei	Ennakkomaksu: 80 % Loppumaksu: 20 %

	Hankevaiheiden määräajat			Maksujärjestelyt		
	Tuen myöntämisen alustava ilmoitusajankohta	Hankesopimuksen alustava allekirjoitusajankohta	Loppumaksun tai takaisinmaksukehotuksen ajankohta	Ennakkomaksuerien määrä	Väliraportti (tekninen raportti)	Eri vaiheissa maksettava tukiosuus
Jean Monnet -ohjelman toimet	5 kk hakemuksen jättämismääräajasta	6 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun EACEA on vastaanottanut loppuraportin	1	Kyllä	Ennakkomaksu: 70 % Loppumaksu: 30 %
Urheilu: yhteistyökumppanuudet	5 kk hakemuksen jättämismääräajasta	6 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun EACEA on vastaanottanut loppuraportin	1	Ei	Ennakkomaksu: 70 % Loppumaksu: 30 %
Urheilu: Pienet yhteistyökumppanuudet	5 kk hakemuksen jättämismääräajasta	6 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun EACEA on vastaanottanut loppuraportin	1	Ei	Ennakkomaksu: 70 % Loppumaksu: 30 %
Urheilu: voittoa tavoittelemattomat eurooppalaiset urheilutapahtumat	5 kk hakemuksen jättämismääräajasta	6 kk hakemuksen jättämismääräajasta	60 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun EACEA on vastaanottanut loppuraportin	1	Ei	Ennakkomaksu: 70 % Loppumaksu: 30 %

Strategisissa kumppanuushankkeissa, joissa on mukana vain kouluja, kansallinen toimisto voi päättää soveltaa 100 prosentin ennakkorahoitusmallia kansallisesta säädöskehystä ja hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden oikeudellisesta asemasta riippuen. Jos tällaista mallia ei sovelleta, käytetään muihin strategiaan kumppanuushankkeisiin sovellettavaa rahoitusmallia hankkeen kestosta riippuen.

Huom. Taulukossa esitetyt alustavat ajankohdat annetaan vain yleisesti tiedoksi, eivätkä ne sido kansallisia toimistoja tai toimeenpanovirastoa oikeudellisesti. Edellä esitetyistä maksujärjestelyistä on myös huomattava, että niitä sovelletaan yleisesti, mutta kunkin hakijaorganisaation tai konsortion tilanteen (esimerkiksi taloudellisten edellytysten) mukaan hankesopimukseen tai päätökseen hanketuesta voidaan sisällyttää muunlaisia järjestelyjä. Jos EU:n määrärahat ovat jonakin varainhoitovuonna vähissä, ensimmäisiä ennakkomaksueriä voidaan entisestään pienentää.

MUITA TÄRKEITÄ SOPIMUSEHTOJA

VAKUUS

Jos kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto ei pidä hakijan taloudellisia edellytyksiä riittävinä, se voi ennakkomaksun suorittamiseen liittyvien taloudellisten riskien rajaamiseksi vaatia yli 60 000 euroa tukea saavalta organisaatiolta etukäteen vakuuden. Vakuus voidaan vaatia enintään ennakkomaksu(je)n suuruisena.

Vakuuden tarkoituksena on saada pankki tai rahoituslaitos vastaamaan edunsaajan hankesopimuksesta tai -päätöksestä johtuvista velvoitteista peruuttamattomasti ja ensimmäisestä vaatimuksesta.

Vakuus hankitaan euromääräisenä Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevalta hyväksytyltä pankilta tai rahoituslaitokselta. Jos edunsaaja on EU:n ulkopuolisesta maasta, kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto voi hyväksyä kyseisen maan pankin tai rahoituslaitoksen antaman vakuuden, jos se katsoo, että tämä tarjoaa vastaavat taloudelliset takeet ja ominaisuudet kuin EU:n jäsenvaltiossa tarjotaan.

Tällaisen vakuuden sijasta voidaan antaa kolmannen osapuolen omavelkainen takaus tai saman hankesopimuksen osapuolina olevien edunsaajien yhteisvastuullinen takaus.

Vakuus vapautetaan sen jälkeen, kun ennakkomaksu on asteittain vähennetty edunsaajalle hankesopimuksen tai -päätöksen ehtojen mukaisesti suoritetuista väli- tai loppumaksuista. Jos loppumaksu tapahtuu takaisinperinnän muodossa, vakuus vapautetaan sen jälkeen, kun edunsaajalle on ilmoitettu.

ALIHANKINTA JA HANKINTASOPIMUKSEN TEKEMINEN

Edunsaaja voi käyttää alihankintaa erityistaitoja edellyttävissä teknisissä palveluissa (jotka liittyvät esimerkiksi lakiasioihin, kirjanpitoon, verotukseen, henkilöstöresursseihin tai tietotekniikkaan). Se voi myös käyttää toteuttamiseen liittyviä hankintasopimuksia. Edunsaajalle tämentyyppisistä palveluista aiheutuvat kustannukset voidaan siten katsoa tukikelpoisiksi, jos ne täyttävät kaikki muut hankesopimukseen tai -päätökseen sisältyvät perusteet.

Jos hankkeen toteutus edellyttää tavaroiden, työsuoritusten tai palvelujen hankintaa (toteuttamiseen liittyvä hankintasopimus), edunsaajan on tehtävä sopimus taloudellisesti edullisimman, eli kokonaistaloudellisimman tarjouksen perusteella ja huolehdittava siitä, ettei eturistiriitoja synny ja että asiakirjat säilytetään tarkastuksen varalta.

Jos toteuttamiseen liittyvän hankintasopimuksen arvo ylittää 60 000 euroa (tai 25 000 euroa hankkeissa, jotka koskevat kapasiteetin vahvistamista korkeakoulutuksen alalla), kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto voi edellyttää, että edunsaaja noudattaa edellisessä kappaleessa esitettyjen sääntöjen lisäksi erityissääntöjä. Mahdolliset erityissäännöt julkaistaan kansallisten toimistojen ja toimeenpanoviraston verkkosivuilla.

MYÖNNETTYJÄ TUKIA KOSKEVIEN TIETOJEN JULKAISEMINEN

Avoimuusperiaate ja vaatimus julkistaa tiedot jälkikäteen edellyttävät, että tiedot unionin rahoituksen saajista on julkaistava komission, toimeenpanoviraston ja/tai kansallisten toimistojen verkkosivuilla kuuden kuukauden kuluessa sen varanhoitovuoden päättymisestä, jona rahoitus myönnettiin.

Tiedot voidaan julkaista myös jollakin muulla tarkoituksenmukaisella tavalla, esimerkiksi Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Kansalliset toimistot ja toimeenpanovirasto julkaisevat seuraavat tiedot:

- edunsaajan nimi ja sijaintipaikka,
- myönnetty määrä,
- tuen luonne ja tarkoitus.

Julkaisemisesta luovutaan, jos se saattaisi uhata asianomaisten henkilöiden oikeuksia ja vapauksia sellaisina kuin ne ovat suojattuina Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, tai jos se saattaisi vahingoittaa edunsaajien kaupallisia etuja, edellyttäen, että edunsaaja on esittänyt asianmukaisesti perustellun pyynnön.

Luonnollisia henkilöitä koskevat julkaistut henkilötiedot poistetaan kahden vuoden kuluttua sen varainhoitovuoden päättymisestä, jona varat myönnettiin.

Samoin on poistettava sellaisia oikeushenkilöitä koskevat henkilötiedot, joiden virallisessa nimessä yksilöidään yksi tai useampi luonnollinen henkilö (esimerkiksi yhdistys tai yritys, joka on nimetty perustajiensa mukaan).

Tietoja ei julkaista luonnollisille henkilöille maksetuista apurahoista ja muusta suorasta tuesta, joka on myönnetty sitä eniten tarvitseville luonnollisille henkilöille (pakolaiset ja työttömät). Myöskään edunsaajaorganisaatiot eivät saa julkaista tietoja tällaisista henkilöistä, joille myönnetään Erasmus+ -liikkuvuustuki.

JULKISUUS

Hankkeen näkyvyyden parantamista ja sen tulosten levittämistä ja hyödyntämistä (jotka ovat myöntämisperusteita) koskevien vaatimusten lisäksi jokaista tuettua hanketta koskee julkisuusvelvoite.

Tuensaajien on ilmoitettava selvästi Euroopan unionin rahoitus kaikissa hankettaan koskevissa tiedotteissa ja julkaisuissa niiden muodosta tai välineestä riippumatta (internet mukaan lukien) ja sellaisten toimintojen yhteydessä, joiden toteuttamisessa tukea käytetään.

Tässä on noudatettava hankesopimuksen määräyksiä tai hanketukipäätöksen säännöksiä. Jos näitä määräyksiä tai säännöksiä ei täysin noudateta, edunsaajan tukea voidaan pienentää.

Lisätietoja hankkeita koskevasta julkisuusvelvoitteesta on oppaan liitteessä II ”Tulosten levittäminen ja hyödyntäminen – Käytännön ohjeita edunsaajille”.

TARKASTUKSET

Kansallinen toimisto tai toimeenpanovirasto ja/tai Euroopan komissio voivat tehdä tuen käyttämistä koskevia teknisiä ja taloudellisia tarkastuksia. Ne voivat myös tarkastaa edunsaajan (tai muun edunsaajan) lakisääteisen kirjanpidon arvioidakseen ajoittain kertakorvaukset, yksikkökustannukset tai kiinteämääräisen rahoituksen. Edunsaaja (tai toinen edunsaaja, joka jakaa edunsaajan velvollisuudet) sitoutuu laillisen edustajansa allekirjoituksella toimittamaan todisteet siitä, että tuki on käytetty asianmukaisesti. Euroopan komissio, toimeenpanovirasto, kansalliset toimistot ja/tai Euroopan tilintarkastustuomioistuin tai niiden valtuuttama elin voi milloin tahansa kansallisen toimiston tai toimeenpanoviraston maksamaa loppumaksua tai sen suorittamaa takaisinperintää seuraavien viiden vuoden aikana – tai enintään 60 000 euron tuen tapauksessa kolmen vuoden aikana – tarkistaa, miten tuki on käytetty. Edunsaajien on siksi säilytettävä kirjanpito, alkuperäiset tositteet, tilastotiedot ja muut tukeen liittyvät asiakirjat kyseisen ajanjakson ajan.

Toimeenpanoviraston keskitetysti hallinnoimissa hankkeissa voidaan soveltaa toisentyypisiä tarkastusmenettelyjä, jotka määräytyvät kyseisen toimen ja myönnetyn tuen suuruuden perusteella (yli 60 000 euron mutta alle 750 000 euron tukiin sovelletaan tarvittaessa tarkastusmenettelyä I ja vähintään 750 000 euron tukiin tarkastusmenettelyä II). Lisätietoja on saatavissa toimeenpanoviraston verkkosivustolla.

Tarkastuksia koskevat yksityiskohtaiset säännöt sisältyvät hankesopimukseen tai -päätökseen.

TIETOSUOJA

Kansalliset toimistot, toimeenpanovirasto ja Euroopan komissio käsittelevät kaikkia hakulomakkeeseen tai hankesopimukseen tai hankepäätökseen sisältyviä henkilötietoja seuraavan lainsäädännön mukaisesti:

- yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001,
- mahdollisesti hakemuksen hyväksymisessä tietosuojalainsäädäntö.

Ellei tietoja ole erikseen merkitty vapaaehtoisiksi, hakulomakkeessa pyydetty tiedot ovat tarpeen, jotta hankehakemus voidaan arvioida ja käsitellä Erasmus+ -ohjelmaoppaan mukaisesti. Kyseisestä unionin tukiohjelmasta vastaava osasto tai yksikkö käsittelee henkilötietoja ainoastaan tässä tarkoituksessa (ja toimii rekisterinpitäjänä). Henkilötietoja voidaan siirtää hakemusten arviointiin tai tukien hallinnointiin osallistuville kolmansille osapuolille tiedonsaantitarpeen perusteella. Niitä voidaan myös siirtää Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti valvonnasta ja tarkastuksista vastaaville elimille tai elimille, jotka on valtuutettu suorittamaan ohjelman tai sen toimien arviointeja. Henkilötietoja voidaan luovuttaa etenkin unionin taloudellisten etujen suojaamistarkoituksessa sisäisen tarkastuksen yksiköille, Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle, taloudellisten väärinkäytösten tutkintaelimelle tai Euroopan petostentorijuntavirastolle sekä siirtää komission ja toimeenpanovirastojen tulojen ja menojen hyväksyjien välillä. Hakijalla on oikeus saada itseään koskevia tietoja ja oikaista niitä. Henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä kysymyksissä kannattaa ottaa yhteyttä hankkeen valinneeseeen

kansalliseen toimistoon tai toimeenpanovirastoon. Riitatilanteessa hakijalla on oikeus milloin tahansa saattaa asia Euroopan tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi. Henkilötietojen käsittelystä on lisätietoja hankesopimuksessa tai -päätöksessä.

Komission ja toimeenpanoviraston verkkosivustoilla on yksityiskohtainen tietosuojalausuma yhteystietoineen henkilötietojen käsittelystä Erasmus+ -ohjelman yhteydessä.

Toimeenpanoviraston hallinnoimien keskitettyjen toimien yhteydessä hakijoille – ja jos ne ovat oikeushenkilöitä, henkilöille, jotka ovat kyseisen hakijan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäseniä tai käyttävät edustus-, päätös- tai valvontavaltaa hakijan osalta tai luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, jotka ovat rajoittamattomassa vastuussa hakijan veloista – ilmoitetaan, että toimeenpanoviraston tulojen ja menojen hyväksyjä voi tallentaa heidän henkilötietonsa (nimi, luonnollisen henkilön tapauksessa suku- ja etunimi, osoite, oikeudellinen muoto sekä oikeushenkilön tapauksessa sellaisten henkilöiden suku- ja etunimi, joilla on valtuudet edustaa kyseistä oikeushenkilöä tai tehdä päätöksiä sen puolesta tai valvoa sitä) varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmään (EDES), mikäli he ovat jossakin tilanteessa, jota tarkoitetaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta 25. lokakuuta 2012 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) N:o 966/2012 (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 28. lokakuuta 2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU, Euratom) 2015/1929 (EUVL L 286, 30.10.2015, s. 1).

AVOIN LISENSSI SEKÄ TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUDET

Avoimen lisenssin kautta teoksen omistaja sallii kaikkien käyttää kyseistä resurssia. Avoimia lisenassejä on erilaisia sen mukaan, miten laaja käyttöoikeus niillä sallitaan tai miten sitä rajoitetaan, ja edunsaajat voivat itse valita, minkälaista lisenssiä niiden tuotoksiin sovelletaan. Kullakin tuotetulla resurssilla on oltava avoin lisenssi.

Avoim lisenssi ei merkitse teollis- ja tekijänoikeuksien siirtoa, vaan edunsaajat pysyvät tuottamiensa materiaalien tekijänoikeuksien haltijoina ja voivat käyttää materiaaleja haluamallaan tavalla. Edunsaajien edellytetään ainoastaan saattavan oppimisresurssit (tai muut hankkeessa tuotetut asiakirjat ja tietovälineet) vapaasti saataville avoimilla lisensseillä. Tämä ehto tarkoittaa, että lisenssien on katettava ainakin käyttöoikeus sekä mieluiten myös jakamis- ja muokkausoikeudet. Edunsaajat voivat myös kaupallistaa hankkeen tuotokset, ja kokemus osoittaa, että vapaa saatavuus tuo näkyvyyttä ja voi innostaa kiinnostuneet käyttäjät ostamaan painetun version tai fyysisen aineiston, asiakirjan tai tietovälineen.

SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

Unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta 25. lokakuuta 2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 966/2012, sellaisena kuin se on muutettuna unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä annetun asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 muuttamisesta 28. lokakuuta 2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU, Euratom) 2015/1929 (EUVL L 286, 30.10.2015, s. 1); ja

unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 soveltamissäännöistä 29. lokakuuta 2012 annettu komission delegoitu asetusta (EU) N:o 1268/2012 (EUVL L 362, 31.12.2012, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 soveltamissäännöistä annetun delegoidun asetuksen (EU) N:o 1268/2012 muuttamisesta 30. lokakuuta 2015 annetulla komission delegoidulla asetuksella (EU) 2015/2462 (EUVL L 342, 29.12.2015, s. 7).

LIITE I:

Liikkuvuustoimintoja, strategisia kumppanuushankkeita ja kapasiteetin vahvistamista korkeakoulutuksen alalla koskevat säännöt ja tiedot

Tässä liitteessä esitetään lisäkriteerejä ja tärkeää tietoa liikkuvuushankkeiden ja korkeakoulututkintoon liittyvän liikkuvuuden valmistelusta, toteutuksesta ja seurannasta sekä useita konkreettisia esimerkkejä toiminnoista, joita koulutus- ja nuorisoalan strategisten kumppanuushankkeiden yhteydessä voidaan toteuttaa. Se sisältää myös lisätietoja hankkeista, jotka koskevat kapasiteetin vahvistamista korkeakoulutuksen alalla. Organisaatioita, jotka suunnittelevat kyseisten toimien mukaisia hankkeita, kehoitetaan perehtymään huolellisesti liitteen asianomaisiin osioihin ennen tukihakemuksen jättämistä. Liite jakautuu seuraaviin lukuihin:

KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN JA -HENKILÖSTÖN LIIKKUVUUS	271
LIIKKUVUUSHANKKEET AMMATTIOPISKELIJOITA JA AMMATTIOPPILAITOSTEN HENKILÖSTÖÄ VARTEN.....	277
LIIKKUVUUSHANKKEET KOULUJEN OPETUSHENKILÖSTÖÄ VARTEN.....	282
LIIKKUVUUSHANKKEET AIKUISOPPILAITOSTEN HENKILÖSTÖÄ VARTEN	285
LIIKKUVUUSHANKKEET NUORISOA JA NUORISOTYÖNTEKIJÖITÄ VARTEN	287
ERASMUS MUNDUS -YHTEISET MAISTERIOHJELMAT	293
STRATEGISET KUMPPANUUSHANKKEET.....	296
KAPASITEETIN VAHVISTAMINEN KORKEAKOULUTUKSEN ALALLA.....	309

KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN JA -HENKILÖSTÖN LIIKKUVUUS

1. ENNEN LIIKKUVUUSHANKETTA

a. OSALLISTUJAORGANISAATIOIDEN AKKREDITOINTI

KORKEA-ASTEEN KOULUTUSTA KOSKEVA ERASMUS-PERUSKIRJA

Korkea-asteen koulutusta koskevassa Erasmus-peruskirjassa (ECHE) vahvistetaan yleinen laatukehys niille eurooppalaisille ja maailmanlaajuisille yhteistyötoimille, joita korkeakoulu voi ohjelman puitteissa toteuttaa. Kaikilta ohjelmamaissa sijaitsevilta korkeakouluilta edellytetään korkea-asteen koulutusta koskevaa Erasmus-peruskirjaa, jos ne haluavat osallistua ohjelmasta rahoitettavaan oppimiseen liittyvään henkilöiden liikkuvuuteen ja/tai innovointia ja hyvien käytäntöjen vaihtoa edistävään yhteistyöhön. Kumppanimaissa sijaitsevilta korkeakouluilta peruskirjaa ei edellytetä, vaan laatukehys vahvistetaan korkeakoulujen välisin sopimuksiin (katso jäljempänä).

Brysselissä sijaitseva toimeenpanovirasto julkaisee vuosittain ehdotuspyynnön Erasmus-peruskirjan myöntämiseksi. Jos peruskirja myönnetään, se on voimassa koko ohjelman keston ajan. Erasmus-peruskirjan hakuedellytykset esitetään toimeenpanoviraston verkkosivuilla osoitteessa https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/erasmus-charter-for-higher-education-2014-2020_en.

Korkeakoulun on noudatettava kaikkia Erasmus-peruskirjan määräyksiä hankkeen toteutuksen aikana. Määräysten noudattamista valvoo kansallinen toimisto, joka käyttää valvontastrategiansa perustana Erasmus-peruskirjan valvontaopasta (*ECHE Monitoring Guide*, https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/library//eche-monitoring-guide_en.pdf). Tämän uuden oppaan tavoitteena on tarjota yhteisesti sovittuja ohjeita sekä esimerkkejä hyvistä käytännöistä, jotka koskevat Erasmus-peruskirjan määräysten noudattamisen seurantaa ja tehostamista. Erasmus+ -hankkeita käynnistävien ja niihin osallistuvien korkeakoulujen on hyvä tutustua kyseiseen oppaaseen saadakseen tietoa tärkeimmistä osa-alueista, joihin niiden on kiinnitettävä huomiota Erasmus-peruskirjan määräysten noudattamisessa. Myös oppaassa esitettyihin työskentelyvälineisiin, suuntaviivoihin ja verkkolinkkeihin on hyvä tutustua.

Euroopan komissio voi peruuttaa Erasmus-peruskirjan, jos siinä vahvistettuja periaatteita ja sitoumuksia rikotaan.

KONSORTION AKKREDITOINTI

Korkeakoulujen kansallinen konsortio voi tukea mitä tahansa neljästä korkeakoulutusalan liikkuvuushankkeissa tukikelpoisesta liikkuvuustoiminnasta.

Liikkuvuuskonsortion tarkoituksena on auttaa järjestämään liikkuvuustoimintoja ja tuoda niihin laadullista lisäarvoa verrattuna kunkin lähettävän korkeakoulun yksin järjestämiin toimintoihin. Kansallisen liikkuvuuskonsortion jäsenorganisaatiot voivat tarjota yhdessä tai toisilleen liikkuvuuden organisointipalveluja. Ne voivat yhdistää esimerkiksi liikkuvuuden hallinnoinnin sekä sopimus- ja rahoitushallinnon, osallistujien valinnan ja/tai näiden valmennuksen ja mentoroinnin tai perustaa tarvittaessa keskitetyn yhteyspisteen, jonka kautta osallistujat ja yritykset voivat luoda kontakteja toisiinsa. Kansallinen liikkuvuuskonsortio voi myös avustaa saapuvia opiskelijoita ja henkilöstöharjoittelijoita esimerkiksi etsimällä vastaanottavan organisaation liikkuvuuskonsortion kumppanien sijaintialueelta ja antamalla muuta tarvittavaa apua.

Konsortion koordinaattori voi (mahdollisesti yhdessä muiden/välittävien organisaatioiden kanssa) etsiä aktiivisesti uusia yrityskontakteja sekä hankkia opiskelijoille harjoittelutilaisuuksia ja henkilöstölle koulutuspaikkoja. Se voi myös mainostaa tällaisia toimintoja ja tiedottaa niistä.

Kukin lähettävä korkeakoulu on vastuussa liikkuvuusjaksojen laadusta, sisällöstä ja tunnustamisesta. Konsortion jokaisen jäsenen on allekirjoitettava konsortion koordinaattorin kanssa sopimus, jossa mainitaan tehtävät ja vastuualueet, hallinto- ja rahoitusjärjestelyt sekä yhteistyötavat, kuten liikkuvuusjaksojen valmistelu-, laadunvarmistus- ja seurantamekanismit. Lisäksi kaikkien lähettävien korkeakoulujen on allekirjoitettava korkeakoulujen välinen sopimus (katso seuraava kohta) niiden korkeakoulujen kanssa, jotka vastaanottavat niiden opiskelijoita ja henkilöstöä.

Kansallinen liikkuvuuskonsortio voi saada rahoitusta vain, jos sille on myönnetty konsortion akkreditointi. Jos kansallisesta liikkuvuuskonsortioista tehty arviointi ei ole myönteinen, sen on haettava akkreditointia ja rahoitusta uudelleen seuraavana vuonna.

Kansallinen toimisto valvoo, että konsortio noudattaa akkreditoinnin ehtoja. Kansallinen toimisto voi peruuttaa akkreditoinnin, jos sen noudattamisessa ilmenee vakavia ongelmia (esimerkiksi varojen väärinkäyttöä, velvollisuuksien

laiminlyöntiä tai taloudellisten edellytysten heikentymistä) tai jos konsortio ei noudata antamia sitoumuksia. Yhteinliittymän koordinaattorin on ilmoitettava kansalliselle toimistolle viipymättä sellaisista konsortion kokoonpanon, tilanteen tai aseman muutoksista, jotka saattavat edellyttää akkreditoinnin muuttamista tai peruuttamista.

b. KORKEAKOULUJEN VÄLINEN SOPIMUS

Korkeakouluopiskelijoiden ulkomaiset opiskelujaksot ja korkeakouluhenkilöstön ulkomaiset opetusjaksot järjestetään osana korkeakoulujen välistä sopimusta. Sopimusmallit ovat saatavissa seuraavassa osoitteessa: http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm. Korkeakoulujen välisiä sopimuksia voidaan allekirjoittaa kahden tai useamman korkeakoulun välillä.

Jos kyseessä on ohjelma- ja kumppanimaiden välinen liikkuvuus, sopimuksessa vahvistetaan Erasmus-peruskirjan mukaiset yleiset periaatteet, joita molemmat osapuolet sitoutuvat noudattamaan.

Korkeakoulujen välistä sopimusta voidaan myös laajentaa siten, että se kattaa opiskelijoiden ulkomaiset harjoittelujaksot ja/tai henkilöstön ulkomaiset kouluttautumisjaksot. Tällöin ne voivat turvautua kumppanioppilaitosten yritystietouteen löytääkseen ulkomaiset vastaanottavat yritykset/organisaatiot.

c. MOBILITY TOOL+ -TYÖKALU

Edunsaajaorganisaation on mahdollisimman pian osallistujien valinnan jälkeen kirjattava Mobility Tool+ -työkaluun yleiset tiedot osallistujista ja tieto siitä, millaisia liikkuvuustoimintoja nämä aikovat toteuttaa (esimerkiksi osallistujien nimet, kohdemaat ja liikkuvuuden kestot). Edunsaajaorganisaation on myös päivitettävä Mobility Tool+ vähintään kerran kuukaudessa lisäämällä siihen kaikki liikkuvuushankkeen osallistujia ja liikkuvuustoimintoja koskevat uudet tiedot.

Ohjelmamaiden ja kumppanimaiden välisissä liikkuvuushankkeissa on välttämätöntä voida tunnistaa kumppanimaiden korkeakoulut käyttämällä PIC-koodia Mobility Tool+ -alustassa. Jos kumppanimaan korkeakoululla ei vielä ole PIC-koodia aiemman EU-ohjelmaan osallistumisen perusteella, sen täytyy rekisteröityä osallistujaportaaliin sen saadakseen ja sen jälkeen toimitettava koodi edunsaajalle.

Mobility Tool+ on apuväline Erasmus+ -ohjelman liikkuvuustoimintojen hallinnoinnissa. Edunsaajat voivat tulostaa Mobility Tool -työkalusta esitetyt raportteja, jotka perustuvat osallistujien toimittamiin tietoihin. Siitä voidaan myös tulostaa raportteja liikkuvuustoimintoihin osallistuvien täytettäviksi.

d. OPISKELIJOIDEN OSALLISTUMISEDELITYKSET

VALINTA

Opiskelijat lähettävät hakemuksen omaan korkeakouluunsa, joka valitsee liikkuvuustoimintoon osallistuvat. Valinnassa ja tuen myöntämisessä on noudatettava oikeudenmukaista, avointa ja johdonmukaista menettelyä, joka dokumentoidaan ja saatetaan kaikkien valintaprosessin osapuolten tietoon.

Korkeakoulun on tarvittavin toimin huolehdittava siitä, ettei valintalautakuntien jäseniksi kutsuttavilla tai opiskelijoiden valintaprosessiin osallistuvilla henkilöillä ole eturistiriitoja.

Valintaperusteet – kuten hakijan opintosuoritukset, kokemukset aiemmista vaihdoista, motivaatio, aiempi kokemus vastaanottavasta maasta (eli paluu kotimaahan) – on julkistettava. Kumppanimaiden opiskelijoiden valinnassa tärkein kriteeri on hakijoiden opintosuoritukset, mutta silloin kun hakijat ovat akateemisesti samantasoisia, etusija tulisi antaa muita epäedullisemmasta sosiaalisesta tai taloudellisesta taustasta tuleville hakijoille (mukaan lukien pakolaiset, turvapaikanhakijat ja maahanmuuttajat).

Opiskelijat, jotka ovat saman tutkintovaiheen aikana jo osallistuneet liikkuvuustoimintoihin elinikäisen oppimisen ohjelman alaisen Erasmus-ohjelman, Erasmus Mundus -ohjelman tai Erasmus+ -ohjelman puitteissa, asetetaan valinnassa muiden jälkeen. Erasmus Mundus -maisterikurssien ja Erasmus Mundus -yhteisten maisteriohjelmien tapauksessa aiempi osallistuminen otetaan huomioon vain apurahansaajien osalta.

Kun opiskelijat on valittu, he saavat lähettävältä korkeakoululta Erasmus+ -opiskelijan peruskirjan, jossa luetellaan ulkomaiselle opiskelu- tai harjoittelujaksolle lähtevän opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet. Siinä myös kerrotaan, mitä hänen on tehtävä ennen liikkuvuusjaksoa, sen aikana ja sen jälkeen.

OPISKELIJAN KANSSA TEHTÄVÄ SOPIMUS

Ennen lähtöä jokaisen valituksi tulleen opiskelijan on allekirjoitettava sopimus, johon sisältyy myös niin sanottu opintosopimus (*Learning Agreement*). Siinä esitetään opiskelijan sekä lähettävän ja vastaanottavan organisaation yhdessä sopima opinto- ja/tai harjoitteluohjelma, jota ulkomaanjaksolla noudatetaan. Sopimusmalli on saatavissa osoitteessa http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm.

Opintosopimuksessa määritellään ulkomaisen opintojakson tavoitteena olevat oppimistulokset ja täsmennetään muodollista tunnustamista koskevat määräykset. Sopimuksessa mainitaan myös opiskelu- tai harjoittelujakson suorituspaiikka. Lähettävän korkeakoulun ja opiskelijan on sovittava opintosopimuksessa myös, minkä tasoinen kielitaito (opiskelu- tai työpaikan pääkielessä) opiskelijan on saavutettava ennen opiskelu- tai harjoittelujakson alkua. Kielitaidon tason määrittelyssä noudatetaan suositustasoa, joka on vahvistettu lähettävän ja vastaanottavan organisaation tekemässä korkeakoulujen välisessä sopimuksessa (harjoittelujaksoissa kielitaidon tason on vastattava yrityksen odotuksia). Lähettävä korkeakoulu ja opiskelija sopivat tarvittaessa, millaista kielivalmennustukea opiskelija tarvitsee, jotta hän voi saavuttaa sovitun tason (katso verkkokielivalmennustukea koskeva kohta jäljempänä).

OPISKELIJOILLE MYÖNNETTÄVÄT TUET

Opiskelijat voivat saada niin sanottua opintotukea ulkomailla suoritettavan liikkuvuusjakson aiheuttamien lisäkustannusten kattamiseksi. Opintotukena voidaan myöntää toinen tai molemmat seuraavista:

- EU:n myöntämä tuki, joka on kuukausikohtainen ja perustuu opintokuukausien määrään (katso ”Rahoitussäännöt” oppaan B-osassa), ja/tai
- kansallinen, alueellinen tai paikallinen tuki, jonka myöntää julkinen tai yksityinen taho tai joka myönnetään lainajärjestelmästä.

Liikkuvuuteen sisältyviä opiskelu- ja harjoittelujaksoja voivat suorittaa myös ns. nollatukiopiskelijat, eli opiskelijat, jotka täyttävät kaikki Erasmus-opiskelijoilta vaadittavat kelpoisuusperusteet ja saavat kaikki näille kuuluvat edut mutta eivät EU:n liikkuvuustukea. Nollatukiopiskelijoihin sovelletaan kaikkia muita tämän ohjelmaoppaan sääntöjä paitsi tukien myöntämissääntöjä. Koko liikkuvuusjakson aikana EU:n nollatukea saavien opiskelijoiden lukumäärä otetaan tilastoissa huomioon siinä tulosindikaattorissa, jonka perusteella EU:n talousarviosta myönnettävä tuki jaetaan osallistujamaiden kesken.

Erasmus+ -ohjelmalla tuettavaan korkeakoulutusalun liikkuvuushankkeeseen osallistuvat opiskelijat – riippumatta siitä, saavatko he EU:n myöntämää Erasmus+ -osallistumistukea vai eivät – vapautetaan vastaanottavan korkeakoulun perimistä lukukausi-, ilmoittautumis- ja tenttimaksuista sekä laboratoriotilojen ja kirjastopalvelujen käyttömaksuista. Opiskelijoilta voidaan kuitenkin periä pieniä maksuja kustannuksista, joita aiheutuu muun muassa vakuutuksista, oppilaskunnan jäsenyydestä ja erinäisten materiaalien (esimerkiksi valokopioiden tai laboriotarvikkeiden) käytöstä. Lähteviltä opiskelijoilta ei voida veloittaa liikkuvuusjakson järjestämiseen tai hallinnointiin liittyviä ylimääräisiä maksuja.

Lisäksi opiskelijoiden oikeus saada opintotukea tai -lainaa lähettävässä korkeakoulussa suoritettaviin opintoihin on säilytettävä ulkomaanjakson aikana.

Vastaanottavan yrityksen tai organisaation harjoittelijalle mahdollisesti maksama päiväraha tai korvaus ei vaikuta EU:n Erasmus+ -tukeen.

Liikkuvuusjakson aikana on mahdollista tehdä osa-aikaista työtä, ja jos opiskelijalle on myönnetty EU:n Erasmus+ -tuki, hänen mahdollisesti saamansa tulot eivät vaikuta tukeen, kunhan hän suorittaa liikkuvuusohjelmassa sovitut toiminnot.

Korkeakoulutusalun liikkuvuushankkeeseen osallistuvat opiskelijat (jotka lähtevät ulkomaille joko opiskelemaan tai harjoitteluun) eivät voi saada samanaikaisesti Erasmus Mundus -maisteritutkintoa varten myönnettävää apurahaa, ja päinvastoin.

Jos opiskelija, jolle on myönnetty EU:n Erasmus+ -tuki, ei noudata tukisopimuksen ehtoja, hänen on palautettava tuki kokonaan tai osittain (ellei suunniteltujen ulkomaan toimintojen keskeyttämisen syynä ole ylivoimainen este). Opiskelijaa voidaan vaatia palauttamaan EU:n tuki osittain tai kokonaan, jos hän ei laadi ja toimita sähköistä loppuraporttia.

VERKKOKIELIVALMENNUSTUKI

Allekirjoittaessaan korkea-asteen koulutusta koskevan Erasmus-peruskirjan korkeakoulut sitoutuvat tarjoamaan liikkuvuustoimintoihin osallistuville kaiken tarvittavan tuen kielivalmennuksessa. Euroopan komissio ottaa ohjelmakauden aikana asteittain käyttöön verkkokielivalmennustuen kaikkia vähintään kaksi kuukautta kestäviä liikkuvuustoimintoja varten ohjelmamaissa. Verkkotuen avulla voidaan arvioida valituiksi tulneiden opiskelijoiden taito ulkomaanopintojen tai -harjoittelun aikana käytettävässä kielessä. Palvelu tarjoaa tarvittaessa myös mahdollisuuden parantaa kielitaitoa ennen liikkuvuusjaksoa ja/tai sen aikana. Osallistujat, joiden kielitaito on vähintään tasoa B2 opiskelu- tai työpaikan pääkielessä,

voivat halutessaan osallistua vastaanottavan maan kieltä koskevalle verkkokielivalmennustuen kurssille, jos sellainen järjestetään. Kielivalmennustuen tarjonta perustuu lähettävän ja vastaanottavan organisaation kesken vallitsevaan luottamukseen. Kielitaidon suositustaso esitetään korkeakoulujen välisissä sopimuksissa ja opintosopimuksissa (*learning agreements*), ja siitä sovitaan siten kaikkien kolmen osapuolen kesken. Erasmus+ -ohjelmassa lähettävät korkeakoulut sitoutuvat varmistamaan, että niiden lähettämien opiskelijoiden kielitaito on suositustasolla, minkä riittävänä osoituksena on keskinäinen sopimus. Lähettävien korkeakoulujen velvollisuutena on tarjota opiskelijoilleen heille parhaiten soveltuvaa kielivalmennustukea joko verkkokielivalmennuksena tai muulla menetelmällä, joka voidaan rahoittaa organisoitituella. Näin varmistetaan, että opiskelijat saavuttavat suositustason, josta vastaanottavan korkeakoulun kanssa sovitaan liikkuvuusjakson alkuun mennessä. Lähettävien korkeakoulujen ei siis tarvitse lähettää verkkokielivalmennuksen yhteydessä tehtävän kielitaidon arvioinnin tuloksia vastaanottaviin korkeakouluihin. Opiskelijat saavat itse päättää, suostuvatko he paljastamaan verkkokielivalmennuksessa tehtävän kielitaidon arvioinnin tulokset vastaanottavalle korkeakoululle.

Verkkokielivalmennustuki järjestetään seuraavasti:

- Kansalliset toimistot myöntävät korkeakouluille verkkopalvelun käyttöoikeuksia Euroopan komission määrittämien yleisten kriteerien mukaisesti.
- Korkeakoulun suorittaman valinnan jälkeen kaikkien verkkopalvelun piiriin kuuluvien opiskelijoiden (kieltä äidinkielenään puhuvia lukuun ottamatta ja hyvin perustelluissa tapauksissa) täytyy suorittaa verkossa kielikoe, jossa arvioidaan heidän taitonsa ulkomaanopintojen tai -harjoittelun aikana pääasiallisesti käytettävässä kielessä. Tämä on pakollista ennen liikkuvuusjaksolle lähtemistä. Tulokset toimitetaan opiskelijalle ja lähettävälle korkeakoululle, joka kykenee näin arvioimaan verkkokielikurssia mahdollisesti tarvitsevien opiskelijoiden määrän.
- Korkeakoulut jakavat verkkokielikurssien käyttöoikeudet niiden lukumäärän ja opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Opiskelijoiden on sitouduttava suorittamaan hankesopimuksessa kuvattu ja sovittu verkkokielikurssi.
- Liikkuvuusjakson päätteeksi opiskelija suorittaa toisen kielikokeen, jossa arvioidaan kielitaidon parantuminen. Tulokset toimitetaan opiskelijalle ja lähettävälle korkeakoululle.

Lisätietoja on saatavissa Euroopan komission ja kansallisten toimistojen verkkosivuilla.

Jos komission tarjoamaa verkkopalvelua ei ole tietyn kielen osalta käytettävissä tai jos kyse on toisenlaisesta liikkuvuudesta, korkeakoulu voi tarjota opiskelijoille muuntotyypistä kielivalmennustukea, jonka rahoitukseen käytetään organisoitutukea.

e. HENKILÖSTÖN OSALLISTUMISEDELITYKSET

VALINTA

Lähettävän korkeakoulun on valittava korkeakoulutusalan liikkuvuushankkeeseen osallistuva henkilöstö oikeudenmukaisella ja avoimella tavalla. Ennen lähtöä työntekijällä on oltava lähettävän ja vastaanottavan korkeakoulun/yrityksen kanssa sovittu liikkuvuussuunnitelma.

Korkeakoulun opettajien ja muun henkilöstön valinnan suorittaa korkeakoulu. Valinnassa ja tuen myöntämisessä on noudatettava oikeudenmukaista, avointa ja johdonmukaista menettelyä, joka dokumentoidaan ja saatetaan kaikkien valintaprosessin osapuolten tietoon. Valintaperusteet (esimerkiksi ensimmäistä kertaa ulkomaille lähtevän henkilöstön asettaminen etusijalle ja rajoitus, jonka mukaan yksi työntekijä voi osallistua vain tiettyyn määrään liikkuvuustoimintoja tietyn ajanjakson aikana) on julkistettava.

Korkeakoulun on tarvittavin toimin huolehdittava siitä, ettei valintalautakuntien jäseniksi kutsuttavilla tai opiskelijoiden valintaprosessiin osallistuvilla henkilöillä ole eturistiriitoja.

Yrityshenkilöstön liikkuvuusjakso korkeakoulussa järjestetään siten, että korkeakoulu lähettää yrityksen työntekijälle kutsun, ja tukea hallinnoi vastaanottava korkeakoulu.

LIKKUVUUSSOPIMUS

Korkeakouluhenkilöstön valinnan suorittaa lähettävä korkeakoulu työntekijän toimittaman liikkuvuussuunnitelman luonnoksen perusteella ja vastaanottavaa korkeakoulua/yritystä kuultuaan. Ennen lähtöä lähettävä korkeakoulu/yritys ja vastaanottava korkeakoulu/yritys hyväksyvät virallisesti lopullisen liikkuvuussuunnitelman (kirjeenvaihtona tai sähköpostitse).

Sekä lähettävä että vastaanottava korkeakoulu/yritys ovat vastuussa ulkomailta vietetyn liikkuvuusjakson laadusta.

HENKILÖSTÖLLE MYÖNNETTÄVÄT TUET

Opettajien ja muun henkilöstön liikkuvuuteen sovelletaan samoja rahoitussääntöjä. Tuella rahoitetaan ulkomailla vietetyn opetus- tai kouluttautumiskauden aikana syntyneitä matka- ja oleskelukustannuksia (katso ”Rahoitussäännöt” oppaan B-osassa).

Korkeakouluhenkilöstö voi lähteä liikkuvuusjaksolle myös ilman EU:n tukea.

2. LIIKKUVUUSHANKKEEN AIKANA

OPISKELIJAN LIIKKUVUUSJAKSON KESKEYTYMINEN

Jos opiskelijan liikkuvuusjakso keskeytyy esimerkiksi siksi, että varsinainen opiskelu tai harjoittelu ei ala heti kielikurssin päättymisen jälkeen, keskeytyspäivät kirjataan Mobility Tool+ -työkaluun ja tuen määrää mukautetaan vastaavasti.

Ulkomailla lähtevän harjoittelijan liikkuvuusjakso voidaan keskeyttää yrityksen lomien takia, jos yritys on niiden ajan suljettuna. Tukea maksetaan tältäkin ajalta. Aikaa, jona yritys on suljettuna, ei lasketa mukaan harjoittelujakson vähimmäiskestoon, mutta se kerryttää 12 kuukauden enimmäiskestoa, jonka aikana opiskelija voi saada liikkuvuustukea kutakin tutkintovaihetta kohden.

OPISKELIJAN LIIKKUVUUSJAKSON PIDENTÄMINEN

Lähettävä ja vastaanottava organisaatio voivat sopia keskenään meneillään olevan liikkuvuusjakson pidentämisestä seuraavin edellytyksin:

- Jakson pidentämistä koskeva pyyntö on esitettävä viimeistään kuukautta ennen kuin alkuperäinen liikkuvuusjakso päättyy.
- Jos kaikki osapuolet hyväksyvät pyynnön, tukisopimusta on muutettava ja kaikki jakson pidentämistä koskevat järjestelyt on suoritettava loppuun.
- Jos opiskelijalle on myönnetty Erasmus+ -tuki, lähettävä organisaatio voi joko muuttaa tukisummaa pidennetyn ajan mukaisesti tai sopia opiskelijan kanssa, että lisäpäiviä pidetään jaksena, jolta hän ei saa EU:n tukea (ns. nollatukijakso).
- Liikkuvuusjakson todelliset alkamis- ja päättymispäivät merkitään vastaanottavan laitoksen opintorekisteriotteeseen tai harjoittelutodistukseen seuraavien määritelmien mukaisesti:
  - alkamispäivä on ensimmäinen päivä, jolloin opiskelijan on oltava läsnä vastaanottavassa organisaatiossa (esimerkiksi ensimmäisen kurssin alkamispäivä tai ensimmäinen työpäivä, vastaanottavan laitoksen järjestämä tervetuloilaisuus tai kieli- tai kulttuurikurssi),
  - päättymispäivä on viimeinen päivä, jolloin opiskelijan on oltava läsnä vastaanottavassa organisaatiossa (esimerkiksi tenttikauden, kurssin tai pakollisen luentojakson viimeinen päivä taikka viimeinen työpäivä).
- Edellä kuvatulla tavalla määritelty todellinen kesto merkitään korkeakoulun loppuraporttiin, ja EU:n tukikuukausien enimmäismäärä lasketaan sen mukaan. Jos opiskelijan liikkuvuutta pidennetään nollatukijaksolla, nämä päivät vähennetään liikkuvuusjakson kokonaiskestosta, jonka perusteella lopullinen tukimäärä lasketaan.
- Ylimääräisen liikkuvuusjakson on alettava välittömästi meneillään olevan jakson jälkeen. Jaksojen välillä saa olla taukoja vain, jos ne perustellaan asianmukaisesti ja kansallinen toimisto hyväksyy ne (lomia ja korkeakoulun tai yrityksen suljettuna oloa ei pidetä taukoina).

3. LIIKKUVUUSHANKKEEN JÄLKEEN

a. OPPIMISTULOSTEN TUNNUSTAMINEN

Ulkomaanjakson päätteeksi vastaanottavan korkeakoulun/yrityksen on annettava opiskelijalle ja tämän korkeakoululle opintorekisteriote tai harjoittelutodistus (*transcript of work*), jossa vahvistetaan liikkuvuussuunnitelman perusteella saavutetut tulokset.

Liikkuvuusjakson jälkeen lähettävä korkeakoulu tunnustaa virallisesti ulkomailla myönnettyt opintopisteet, jotka koskevat virallisen oppimisen puitteissa hankittua uutta osaamista (käyttäen ECTS-opintopisteitä tai muuta vastaavaa järjestelmää), ja tarvittaessa myös ulkomaanharjoittelun sekä oppilaitoksen tai työpaikan ulkopuolella suoritetun epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen tuloksia koskevat asiakirjat (käyttäen tutkintotodistuksen liitettä (*Diploma Supplement*)). Vastavalmistuneiden opiskelijoiden suorittamia harjoittelujaksoja ei kuitenkaan tunnusteta.

Kielitaidon arvioinnin ja verkkokielikurssien tulokset raportoidaan keskitetysti, mutta niistä ei anneta virallista todistusta.

Henkilöstöä ulkomaille lähettävän korkeakoulun on varmistuttava siitä, että hankkeeseen osallistuvan henkilöstön oppimistulokset tunnustetaan asianmukaisesti, niistä tiedotetaan korkeakoulun sisällä ja niitä hyödynnetään siellä laajasti.

b. RAPORTOINTI

Ulkomaanjaksensa päätyttyä kaikkien liikkuvuustoimintoon osallistuneiden opiskelijoiden ja työntekijöiden on laadittava ja toimitettava loppuraportti. Vähintään kaksi kuukautta kestäneissä liikkuvuustoiminnoissa raporttiin on liitettävä myös laadullinen arviointi liikkuvuusjakson aikana saadusta kielivalmennustuesta.

Jos opiskelija tai työntekijä ei toimita raporttia, lähettävä korkeakoulu voi vaatia häntä palauttamaan EU:lta saadun tuen osittain tai kokonaan. Tukea ei tarvitse palauttaa, jos opiskelija tai työntekijä ei ole voinut suorittaa suunniteltuja ulkomaan toimintoja loppuun ylivoimaisen esteen takia. Lähettävän korkeakoulun on ilmoitettava tällaisista tapauksista kansalliselle toimistolle, ja niihin on saatava toimistolta kirjallinen hyväksyntä.

LIKKUVUUSHANKKEET AMMATTIOPISKELIJOITA JA AMMATTIOPPILAITOSTEN HENKILÖSTÖÄ VARTEN

1. ORGANISOINTITUKI

Organisointituella rahoitetaan kustannuksia, joita organisaatioille aiheutuu laadukkaan opiskelija- ja henkilöstöliikkuvuuden varmistamiseksi toteutetuista tukitoiminnoista. Niitä voivat olla esimerkiksi seuraavat toiminnot:

- tiedon ja avun tarjoaminen opiskelijoille ja henkilöstölle,
- opiskelijoiden ja henkilöstön valinta,
- opintosopimusten (*Learning Agreement*) laatiminen opiskelijoiden osasuoritusten täysimääräiseksi tunnustamiseksi sekä henkilöstön liikkuvuussopimusten valmistelu ja tunnustaminen,
- kieli- ja kulttuurivalmennuksen tarjoaminen opiskelijoille ja henkilöstölle – varsinkin alakohdastaisten kielikurssien tarjoaminen ammattiopiskelijoille ja ammattioppilaitosten henkilöstölle,
- liikkuvuushankkeen valmisteluun ja hallinnoimiseen liittyvien yleisten hallintotehtävien hoitaminen,
- liikkuvuushankkeen osallistujien tehokkaat mentorointi- ja ohjausjärjestelyt,
- erityisjärjestelyt yritysharjoittelujaksojen laadukkuuden varmistamiseksi.

Tuen loppumaksua vahvistettaessa otetaan huomioon, kuinka laadukasta hankkeen toteutus ja seuranta on oppilaitoksessa ollut. Liikkuvuushankkeen toteutus on laadukasta, mikäli siinä on noudatettu tässä liitteessä esitettyjä ohjeita, jotka koskevat ammatillisen koulutuksen opiskelija- ja henkilöstöliikkuvuutta.

2. ENNEN LIKKUVUUSHANKETTA

a. OSALLISTUJAORGANISAATIOIDEN AKKREDITOINTI – AMMATILLISEN KOULUTUKSEN ERASMUS+ -LIKKUVUUSPERUSKIRJA

Vuodesta 2015 lähtien akkreditoimattomilla organisaatioilla on mahdollisuus hakea ammatillisen koulutuksen Erasmus+ -liikkuvuusperuskirjaa kansallisten toimistojen järjestämissä vuosittaisissa erityishauissa kunhan ne täyttävät vaadittavat valintaperusteet ja osoittavat, että niillä on kestävä ja laadukas kansainvälistämisstrategia. On erityisesti huomattava, että organisaatio, jolle myönnetään uusi ammatillisen koulutuksen Erasmus+ -liikkuvuusperuskirja voi käyttää sitä vasta seuraavassa ammatillisen koulutuksen liikkuvuutta koskevassa yleisessä haussa. Jos organisaatio esimerkiksi hakee peruskirjaa tietyn hakuajan yhteydessä ja peruskirja myönnetään vuonna 2016, sen täytyy silti hakea ammatillisen koulutuksen liikkuvuushanketta ilman peruskirjaa samaan aikaan, jos se haluaa toteuttaa liikkuvuutta vuoden 2016 haun puitteissa. Se voi käyttää peruskirjaa vasta seuraavassa haussa (tässä esimerkissä vuonna 2017).

Lisätietoja on saatavissa Euroopan komission ja kansallisten toimistojen verkkosivuilta.

b. LIKKUVUUTTA KOSKEVA EUROOPPALAINEN LAATUPERUSKIRJA

Jos ammattikoulutusorganisaatio suunnittelee järjestävänsä opiskelijoille ja henkilöstölle tarkoitettuja liikkuvuustoimintoja, sen on organisoitava toimintonsa liikkuvuutta koskevassa eurooppalaisessa laatuperuskirjassa¹⁷⁸ esitettyjen periaatteiden ja kriteerien mukaisesti.

Liikkuvuutta koskeva eurooppalainen laatuperuskirja on koulutukseen liittyvää ulkomaanoleskelua koskeva laadunarvioinnin viiteasiakirja. Peruskirjassa on ohjeita järjestelyistä, jotka koskevat opintotarkoituksessa tai muissa tarkoituksissa (esimerkiksi ammattitaidon kohentamiseksi) suoritettavia opiskelijoiden tai henkilöstön liikkuvuusjaksoja. Noudattamalla peruskirjassa esitettyjä periaatteita voidaan varmistaa, että liikkuvuushankkeen osallistujat saavat aina myönteisiä kokemuksia niin vastaanottavasta maasta kuin kotimaahan paluusta ja että koulutusvaihtojen määrä lisääntyy ja niistä tulee kattavampia. Peruskirja on saatavilla osoitteessa

http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11085_en.htm

¹⁷⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus 2006/961/EY, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006, koulutukseen liittyvästä valtioiden rajat ylittävstä liikkuvuudesta yhteisössä: Liikkuvuutta koskeva eurooppalainen laatuperuskirja (EUVL L 394, 30.12.2006).

c. ECVET-YHTEISTYÖSOPIMUKSET

Ammattikoulutusorganisaatiot voivat päättää soveltaa liikkuvuustoimintojensa yhteydessä ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten eurooppalaista siirtojärjestelmää (ECVET, järjestelmää selitetään yksityiskohtaisemmin jäljempänä). ECVET-järjestelmän käytön edellytyksenä on ECVET-kumppanuuden luominen. ECVET-kumppanuudessa toimivaltaisten organisaatioiden on yhdessä 1) määritettävä liikkuvuustoimintojen aikana saavutettavat oppimistulokset, 2) laadittava ammatillisia koulutusohjelmia, joilla tulokset voidaan saavuttaa, 3) arvioitava, missä määrin opiskelijat ovat saavuttaneet oppimistulokset ja 4) tunnistettava ja tunnustettava omaan oppilaitokseensa palaavien opiskelijoiden opintosuoritukset.

ECVET-järjestelmän liikkuvuustoimintoja varten luotavat kumppanuudet voidaan virallistaa laatimalla yhteistyösopimus (*Memorandum of Understanding, MoU*).

Yhteistyösopimus on toimivaltaisten organisaatioiden välillä tehtävä sopimus, jossa esitetään opintosuoritusten siirtoa koskevat säännöt. Se antaa ECVET-kumppanuudelle virallisen muodon. Toimivaltaiset kumppaniorganisaatiot ja -oppilaitokset toteavat siinä hyväksyvänsä vastavuoroisesti toistensa aseman ja menettelyt. Siinä vahvistetaan myös kumppanien yhteistyömenettelyt.

Yhteistyösopimuksia voivat laatia useiden maiden tai useisiin järjestelmiin kuuluvien oppilaitosten tai toimivaltaisten organisaatioiden verkostot, mutta ne voivat olla myös kahdenvälisiä – kumppanuuden tarpeista ja tavoitteista riippuen. Lisää tietoa ja opastusta yhteistyösopimuksen laatimisesta on ECVET-järjestelmän käyttöoppaassa, joka on saatavilla Euroopan komission verkkosivuilla tai seuraavista osoitteista: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_fi.htm ja <http://www.ecvet-secretariat.eu>

d. LIIKKUVUUSKONSORTIO

Ammatillisen koulutuksen liikkuvuushanketta koskevia ehdotuksia voi tehdä yksittäinen ammatillista koulutusta tarjoava organisaatio mutta myös ammatillisen koulutuksen kansallinen liikkuvuuskonsortio.

Liikkuvuuskonsortion tarkoituksena on auttaa järjestämään liikkuvuustoimintoja ja tuoda niihin laadullista lisäarvoa verrattuna kunkin lähettävän ammatillisen oppilaitoksen yksin järjestämiin toimintoihin. Ammatillisen koulutuksen kansallisen liikkuvuuskonsortion jäsenorganisaatioiden odotetaan tarjoavan yhdessä tai toisilleen liikkuvuuden organisointipalveluja ja lisäävän kansainvälisyyttään keskinäisellä yhteistyöllä ja vaihtamalla kontakteja keskenään. Yleensä ne yhdistävät esimerkiksi liikkuvuuden hallinnon sekä sopimus- ja rahoitushallinnon, osallistujien valinnan ja/tai näiden valmennuksen ja mentoroinnin sekä perustavat tarvittaessa keskitetyn yhteyspisteen, jonka kautta osallistujat ja yritykset voivat luoda kontakteja toisiinsa. Kansallisessa liikkuvuuskonsortiossa voi myös toimia yhteyshenkilö saapuville opiskelijoille ja henkilöstöharjoittelijoille. Hän voi esimerkiksi auttaa löytämään vastaanottavan organisaation kansallisen liikkuvuuskonsortion kumppanien sijaintialueelta ja antaa muuta tarvittavaa apua.

Konsortion koordinaattorin on (mahdollisesti yhdessä muiden/välittävien organisaatioiden kanssa) etsittävä aktiivisesti uusia yrityskontakteja sekä hankittava opiskelijoille työssäoppimis- ja harjoittelutilaisuuksia ja henkilöstölle koulutuspaikkoja. Sen on myös mainostettava tällaisia toimintoja ja tiedotettava niistä.

Kukin lähettävä ammattikoulutusorganisaatio on vastuussa liikkuvuusjaksojen laadusta, sisällöstä ja tunnustamisesta. Konsortion jokaisen jäsenen on allekirjoitettava konsortion koordinaattorin kanssa sopimus, jossa mainitaan tehtävät ja vastualueet, hallinto- ja rahoitusjärjestelyt sekä yhteistyötavat, kuten liikkuvuusjaksojen valmistelu-, laadunvarmistus- ja seurantamekanismit.

e. EUROOPPALAINEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Eurooppalainen kehityssuunnitelma koskee vain sellaisten hakijoiden hakemuksia, joilla ei ole ammatillisen koulutuksen Erasmus+ -liikkuvuusperuskirjaa. Vaikka niiltä, joilla ei vielä ole peruskirjaa, ei edellytetä samanasteista pyrkimystä kansainvälisyyteen tai jatkuvuutta kuin peruskirjan haltijoilta, niiden odotetaan kuitenkin miettivän liikkuvuuden vaikutusta organisaatioihinsa laajemmin kuin itse liikkuvuusjaksojen osalta. Ennen hakemuksen jättämistä ammatillisen koulutuksen tarjoajan tai kansallisen liikkuvuuskonsortion koordinaattorin on laadittava eurooppalainen kehittämissuunnitelma, joka on osa hakulomaketta. Tässä osassa osoitetaan, miten suunnitellut liikkuvuustoiminnot sopivat hankkeeseen osallistuvien ammatillisen koulutuksen tarjoajien laajempiin ja pitkäjänteisiin kehittämis- ja uudistamisstrategioihin.

Eurooppalaisella kehittämissuunnitelmalla on tärkeä osa hankehakemusten arvioinnissa ja siinä tulisi antaa tietoa seuraavista asioista:

- ammatillisen koulutuksen tarjoajien laadunvarmistus- ja kansainvälistymistarpeet (esim. johtamistaidot, henkilöstön osaaminen, uudet opetusmenetelmät ja -välineet, eurooppalainen ulottuvuus, vieraiden kielten taidot, opetussuunnitelma, opetuksen, koulutuksen ja oppimisen järjestäminen, yhteyksien lisääminen kumppanioppilaitoksiin) ja se, miten suunnitelluilla toiminnoilla vastataan näihin tarpeisiin;

- odotettu vaikutus opiskelijoihin, opettajiin, kouluttajiin ja muuhun henkilöstöön sekä koko ammatillista koulutusta tarjoavaan organisaatioon;
- miten ammattioppilaitokset ja yritykset aikovat liittää henkilöstön hankkiman osaamisen ja kokemukset opetussuunnitelmaan ja/tai kehittämissuunnitelmaan;
- miten työssäoppimista voidaan kehittää kestävästi kansainvälisen yhteistyön avulla.

f. MOBILITY TOOL+ -TYÖKALU

Edunsaajaorganisaation on mahdollisimman pian osallistujien valinnan jälkeen kirjattava Mobility Tool+ -työkaluun yleiset tiedot osallistujista ja tieto siitä, millaisia liikkuvuustoimintoja nämä aikovat toteuttaa (esimerkiksi osallistujien nimet, kohdemaat ja liikkuvuuden kestot). Edunsaajaorganisaation on myös pidettävä Mobility Tool+ ajan tasalla tekemällä siihen liikkuvuushankkeen aikana mahdollisesti ilmenevät osallistujia tai toimintoja koskevat muutokset. Edunsaajat voivat tulostaa Mobility Tool+ -työkalusta esitetyt raportteja, jotka perustuvat osallistujien toimittamiin tietoihin. Siitä voidaan myös tulostaa raportteja liikkuvuustoimintoihin osallistuvien täytettäviksi.

Mobility Tool+ -työkalusta ja sen käytöstä on lisätietoa kansallisen toimiston ja edunsaajan välillä tehtävässä hankesopimuksessa.

g. AMMATTIOPISKELIJOIDEN OSALLISTUMISEDELITYKSET

VALINTA

Liikkuvuustoimintoon osallistuvat valitsee lähettävä organisaatio. Valinnassa ja tuen myöntämisessä on noudatettava oikeudenmukaista, avointa ja johdonmukaista menettelyä, joka dokumentoidaan ja saatetaan kaikkien valintaprosessin osapuolten tietoon.

Lähettävän organisaation on tarvittavin toimin huolehdittava siitä, ettei valintalautakuntien jäseniksi kutsuttavilla tai yksittäisten osallistujien valintaprosessiin osallistuvilla henkilöillä ole eturistiriitoja.

AVUSTAJAT/TUKIHENKILÖT

Jos ammattiopiskelijoilla on erityistarpeita tai he tulevat heikoista lähtökohdista, heidän mukanaan voi olla henkilö, joka tukee heitä liikkuvuusjakson aikana. Avustajien/tukihenkilöiden lukumäärä on suhteutettava liikkuvuusjaksolle osallistuvien opiskelijoiden lukumäärään (tavallisesti yksi avustaja/tukihenkilö samassa vastaanottavassa organisaatiossa harjoittelua suorittavaa opiskelijaryhmää kohden).

Myös avustajien/tukihenkilöiden ulkomaanoleskelun kesto on suhteutettava opiskelijoiden tarpeisiin (koko liikkuvuustoiminnon ajan kestävä oleskelu hyväksytään tavallisesti vain silloin, kun opiskelijat eivät selviydy yksin tai ovat alaikäisiä).

OPISKELIJAN KANSSA TEHTÄVÄ SOPIMUS

Ennen lähtöä ammattiopiskelijan on allekirjoitettava lähettävän ja vastaanottavan organisaation kanssa sopimus, johon sisältyvät myös seuraavat asiakirjat:

- Opintosopimus (*Learning Agreement*), jossa esitetään opiskelijan sekä lähettävän ja vastaanottavan organisaation yhdessä sopima, ulkomaanjaksolla noudatettava opinto- ja/tai harjoitteluohjelma. Tässä sopimuksessa määritellään ulkomaisen opintojakson tavoitteena olevat oppimistulokset ja täsmennetään muodollista tunnustamista koskevat määräykset (esimerkiksi ECVET).
- Laatusitoumus (*Quality Commitment*): opintosopimuksen liite, jossa esitetään harjoittelijoiden sekä lähettävän ja vastaanottavan organisaation ja tarvittaessa välittäjäorganisaatioiden oikeudet ja velvollisuudet.

Opintosopimuksen allekirjoittaminen antaa ammattiopiskelijalle oikeuden saada opintotukea ulkomaanharjoittelun ajaksi. Opintotukena voidaan myöntää toinen tai molemmat seuraavista:

- EU:n myöntämä tuki, joka lasketaan toimintopäivää kohden (katso ”Rahoitussäännöt” oppaan B-osassa), ja/tai
- paikallinen, alueellinen tai kansallinen tuki, jonka myöntää julkinen tai yksityinen taho tai joka myönnetään lainajärjestelmästä.

Liikkuvuusjaksoihin voivat osallistua myös niin sanottua nollatukea saavat ammattiopiskelijat (eli opiskelijat, jotka suorittavat harjoittelua Erasmus+ -ohjelmaan kuuluvien liikkuvuusperusteiden mukaisesti ja saavat Erasmus+ -opiskelijan edut mutta

eivät Erasmus+ -liikkuvuustukea). Tällaisiin ”nollatukiopiskelijoihin” sovelletaan kaikkia tämän ohjelmaoppaan sääntöjä paitsi tukien myöntämissääntöjä.

VERKKOKIELIVALMENNUSTUKI

Jos ammattiopiskelijat osallistuvat vähintään 19 päivää kestävään liikkuvuustoimintoon, he voivat saada kielivalmennustukea ennen liikkuvuusjaksoa lähtöä tai sen aikana. Komissio järjestää valituksi tulleille opiskelijoille verkkopalvelun, jonka avulla arvioidaan heidän taitonsa ulkomaanharjoittelun aikana käytettävässä kielessä. Palvelu tarjoaa tarvittaessa myös mahdollisuuden parantaa kielitaitoa ennen liikkuvuusjaksoa ja/tai sen aikana. Osallistujat, joiden kielitaito on vähintään tasoa B2 työpaikan pääkielessä, voivat halutessaan osallistua vastaanottavan maan kieltä koskevalle verkkokielivalmennustuen kurssille, jos sellainen järjestetään. Verkkopalvelu otetaan käyttöön asteittain ohjelmakauden aikana. Kielivalmennustuki järjestetään seuraavasti:

- Ammatillisen koulutuksen liikkuvuushankkeeseen hakeva organisaatio arvioi hakuvaiheessa, mikä on ulkomaanharjoitteluun lähtevien opiskelijoiden kielivalmennustuen tarve pääasiallisessa opetus- tai työskentelykielessä.
- Kansalliset toimistot myöntävät edunsaajaorganisaatioille verkkopalvelun käyttöoikeuksia Euroopan komission määrittämien yleisten kriteerien mukaisesti.
- Lähettävän organisaation suorittaman valinnan jälkeen kaikki verkkopalvelun piiriin kuuluvat opiskelijat (kieltä äidinkielenään puhuvia lukuun ottamatta) suorittavat verkossa – ennen opintosopimuksen allekirjoittamista – kielikokeen, jossa arvioidaan heidän taitonsa valitussa kielessä. Kielikokeen tulokset ilmoitetaan opiskelijalle ja (pyynnöstä) lähettävälle organisaatiolle. Tulokset eivät vaikuta opiskelijan mahdollisuuteen lähteä ulkomaille.
- Kielivalmennustukea tarvitseville vapaaehtoisille voidaan tarjota mahdollisuus suorittaa verkkokielikurssi riippuen siitä, kuinka monta verkkokielikurssin käyttöoikeutta organisaatio on saanut.
- Harjoittelujakson päätteeksi ammattiopiskelija suorittaa toisen kielikokeen, jossa arvioidaan kielitaidon parantuminen. Kokeen tulokset ilmoitetaan opiskelijalle ja (pyynnöstä) lähettävälle organisaatiolle.

Ohjelman alkuvaiheissa sähköisiä arviointikokeita ja kielikursseja ei ole tarjolla kaikilla EU:n kielillä, eivätkä kaikki osallistujat voi suorittaa niitä vaikka haluaisivatkin. Lisätietoja on saatavissa Euroopan komission ja kansallisten toimistojen verkkosivuilla.

Jos kieli ei kuulu komission tarjoaman palvelun piiriin, osallistujaorganisaatioiden on järjestettävä kielivalmennustuki ammatillisen koulutuksen liikkuvuushankkeessa. Tähän tarkoitukseen voidaan myöntää erityistä kielivalmennustukeen tarkoitettua rahoitusta. Ammatillisen koulutuksen liikkuvuushankkeessa mukana olevat organisaatiot voivat järjestää osallistujille näiden tarvitsemää ammatillista, kulttuurista tai kielellistä erityisvalmennusta myös organisointituen avulla (katso ”Rahoitussäännöt” oppaan B-osassa).

h. HENKILÖSTÖN OSALLISTUMISEDELITYKSET

VALINTA

Henkilöstön valinnan suorittaa lähettävä organisaatio. Valinnassa ja tuen myöntämisessä on noudatettava oikeudenmukaista, avointa ja johdonmukaista menettelyä, joka dokumentoidaan ja saatetaan kaikkien valintaprosessin osapuolten tietoon.

Lähettävän organisaation on tarvittavin toimin huolehdittava siitä, ettei valintalautakuntien jäseniksi kutsuttavilla tai yksittäisten työntekijöiden valintaprosessiin osallistuvilla henkilöillä ole eturistiriitoja.

Valintaperusteet (esimerkiksi ensimmäistä kertaa ulkomaille lähtevän henkilöstön asettaminen etusijalle ja rajoitus, jonka mukaan yksi työntekijä voi osallistua vain tiettyyn määrään liikkuvuustoimintoja tietyn ajanjakson aikana) on julkistettava.

LIKKUVUUSSOPIMUS

Henkilöstön valinnan suorittaa lähettävä organisaatio työntekijän toimittaman liikkuvuussuunnitelman luonnoksen perusteella ja vastaanottavaa oppilaitosta tai yritystä/organisaatiota kuultuaan. Ennen lähtöä lähettävä ja vastaanottava organisaatio hyväksyvät virallisesti lopullisen liikkuvuussuunnitelman kirjeenvaihtona tai sähköpostitse.

Sekä lähettävä organisaatio että vastaanottava organisaatio ovat vastuussa ulkomaille vietetyn liikkuvuusjakson laadusta.

3. LIKKUVUUSHANKKEEN AIKANA

OPISKELIJAN LIKKUVUUSJAKSON KESKEYTYMINEN

Ulkomaille lähtevän harjoittelijan liikkuvuusjakso voidaan keskeyttää yrityksen lomien takia, jos yritys on niiden ajan suljettuna. Tukea maksetaan tältäkin ajalta. Aikaa, jona yritys on suljettuna, ei lasketa mukaan harjoittelujakson vähimmäiskeston.

OPISKELIJAN LIKKUVUUSJAKSON PIDENTÄMINEN

Lähettävä ja vastaanottava organisaatio voivat sopia keskenään meneillään olevan liikkuvuusjakson pidentämisestä seuraavin edellytyksin:

- Tukisopimusta on muutettava ja kaikkien jakson pidentämisestä koskevien järjestelyiden on oltava valmiit ennen alkuperäisen liikkuvuusjakson päättymistä. Tukisopimuksen muuttaminen on erityisen tärkeää silloin, kun jakson pidentämisen yhteydessä haetaan jatkoaikaa myös EU:n maksamaan apurahaan. Vaikka liikkuvuusjakson kesto määritellään opiskelijan läsnäolotodistuksessa (*Certificate of Attendance*) ja edunsaajaorganisaatio ilmoittaa sen loppuraportissaan, EU:n tuen kattamien kuukausien enimmäismäärä määritetään liikkuvuussopimuksessa tai sen yhdessä tai useammassa muutoksessa. Tämä koskee myös tapauksia, joissa opintosopimuksessa ilmoitettu kesto on lyhyempi kuin läsnäolotodistuksessa ilmoitettu kesto.
- Ylimääräisen liikkuvuusjakson on alettava välittömästi meneillään olevan jakson jälkeen. Jaksojen välillä saa olla taukoja vain, jos ne perustellaan asianmukaisesti ja kansallinen toimisto hyväksyy ne (lomia ja ammattioppilaitoksen tai yrityksen suljettuna oloa ei pidetä taukoina).

4. LIKKUVUUSHANKKEEN JÄLKEEN

a. OPPIMISTULOSTEN TUNNUSTAMINEN

Lähettävän ja vastaanottavan organisaation on sovittava keskenään Europass-liikkuvuustodistuksen myöntämisestä liikkuvuusjakson päätyttyä. Lisätietoa menettelystä on Europass-verkkosivuilla osoitteessa <http://europass.cedefop.europa.eu/fi>.

Kielitaidon arvioinnin ja verkkokieliopintojen tulokset raportoidaan keskitetysti, mutta niistä ei anneta virallista todistusta.

ECVET

Ammattikoulutusorganisaatiot voivat päättää soveltaa liikkuvuustoimintojensa yhteydessä ECVET-järjestelmää. ECVET-järjestelmä on yhteinen menetelmäkehys, joka helpottaa oppimistuloksista myönnettyjen opintosuoritusten keräämistä ja siirtoa yhdestä tutkintojärjestelmästä toiseen. Järjestelmän tarkoituksena on edistää kansainvälistä liikkuvuutta ja elinikäistä oppimista. Sillä ei ole tarkoitus korvata kansallisia tutkintojärjestelmiä, vaan parantaa eri järjestelmien keskinäistä yhteensopivuutta ja vertailtavuutta. ECVET-järjestelmää sovelletaan henkilön eri opiskelualoilla saavuttamiin oppimistuloksiin, jotka siirretään, tunnustetaan ja tunnustetaan ja kerätään yhteen tutkinnon suorittamista varten. Tämä hanke helpottaa EU:n kansalaisten tutkintojen, pätevyyden ja osaamisen tunnustamista ja tunnustamista muissa ohjelmamaissa. Lisätietoa ECVET-järjestelmästä on komission verkkosivuilla osoitteessa http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_fi.htm ja <http://www.ecvet-secretariat.eu/>

ECVET-järjestelmää käytettäessä oppimistuloksista kertyneet opintosuoritukset on määriteltävä läpinäkyvästi ja täsmennettävä osallistujaorganisaatioiden välisessä yhteistyösopimuksessa.

b. RAPORTOINTI

Ulkomaanjaksonsa päätyttyä kaikkien liikkuvuustoimintoon osallistuneiden ammattiopiskelijoiden ja työntekijöiden on laadittava ja toimitettava loppuraportti. Vähintään 19 päivää kestäneistä liikkuvuustoiminnoista raporttiin on liitettävä myös laadullinen arviointi liikkuvuusjakson aikana saadusta kielivalmennustuesta.

Jos opiskelija tai työntekijä ei toimita raporttia, häntä voidaan vaatia palauttamaan EU:lta saatu tuki osittain tai kokonaan. Tukea ei tarvitse palauttaa, jos suunniteltuja ulkomaan toimintoja ei ole voitu suorittaa loppuun ylivoimaisen esteen takia. Lähettävän organisaation on ilmoitettava tällaisista tapauksista kansalliselle toimistolle, ja niihin on saatava toimistolta kirjallinen hyväksyntä.

LIKKUVUUSHANKKEET KOULUJEN OPETUSHENKILÖSTÖÄ VARTEN

Liikkuvuushankkeet antavat kouluille mahdollisuuden tarjota opettajille ja muulle opetushenkilöstölle tilaisuuksia ja kannustimia hankkia koulussa tarvittavaa uutta osaamista. Koulun johdon on oltava aktiivisesti mukana liikkuvuushankkeen suunnittelussa, tukitoiminnoissa ja seurannassa.

Jotta liikkuvuushankkeisiin sisältyvillä toiminnoilla olisi mahdollisimman suuri vaikutus koko henkilöstön ammatilliseen kehitykseen, koulujen on hyvä varmistaa, että henkilöstön hankkimasta osaamisesta tiedotetaan hankkeen jälkeen tehokkaasti koko koululle ja osaaminen otetaan osaksi koulun opetuskäytäntöä.

Ennen liikkuvuushankkeeseen hakemista koulujen olisi mietittävä tarkkaan, kuinka suuri osa henkilöstöstä voi tosiasiallisesti osallistua hankkeeseen sen keston (1–2 vuoden) aikana, minkälaisiin toimintoihin he osallistuisivat ja millaisiin tehokkaisiin jatkotoimiin nämä toiminnot voisivat kotimaassa johtaa. Hakijaorganisaatioiden on hakuvaiheessa toimitettava alustavat tiedot suunniteltujen liikkuvuustoimintojen osallistujamäärästä, toimintotyypeistä ja kohdemaista.

Jos kansallinen toimisto valitsee liikkuvuushankkeen ja vahvistaa haetun rahoituksen, edunsaajat voivat aloittaa osallistujien valinnan ja toimintojen yksityiskohtaisen organisoinnin.

1. ORGANISOINTITUKI

Organisointituella rahoitetaan kustannuksia, joita oppilaitoksille aiheutuu henkilöstöliikkuvuuden tukitoiminnoista, esimerkiksi seuraavista:

- eurooppalaisen kehittämissuunnitelman laatiminen ja seuranta,
- organisatoriset järjestelyt kumppanioppilaitosten kanssa (lähinnä työssäoppimisjaksojen ja opetustehtävien tapauksissa),
- tiedon ja avun tarjoaminen henkilöstölle,
- liikkuvuustoimintoihin osallistuvan henkilöstön valinta,
- liikkuvuussopimusten laatiminen siten, että varmistetaan liikkuvuustoimintojen laadukkuus ja tunnustaminen,
- kieli- ja kulttuurivalmennuksen tarjoaminen liikkuvuushankkeeseen osallistuvalla henkilöstölle,
- toimet kouluun liikkuvuushankkeen yhteydessä saapuvan henkilöstön sopeutumiseksi,
- liikkuvuushankkeen osallistujien tehokkaat mentorointi- ja ohjausjärjestelyt,
- liikkuvuushankkeen osallistujien uudelleenintegroitumisen tukeminen ja heidän hankkimansa uuden osaamisen hyödyntäminen koulun, opetushenkilöstön ja oppilaiden eduksi.

2. ENNEN LIKKUVUUSHANKETTA

a. EUROOPPALAINEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Ennen hakemuksen jättämistä ammattioppilaitoksen tai kansallisen liikkuvuuskonsortion koordinaattorin on laadittava eurooppalainen kehittämissuunnitelma, joka on osa hakulomaketta. Tässä osassa osoitetaan, miten suunnitellut liikkuvuustoiminnot sopivat hankkeeseen osallistuvien koulujen laajempiin ja pitkäjänteisiin kehittämis- ja uudistamisstrategioihin.

Eurooppalaisella kehittämissuunnitelmalla on tärkeä osa hankehakemusten arvioinnissa ja siinä tulisi antaa tietoa seuraavista asioista:

- koulu(je)n laadunvarmistus- ja kansainvälistymistarpeet (esim. johtamistaidot, henkilöstön osaaminen, uudet opetusmenetelmät ja -välineet, eurooppalainen ulottuvuus, vieraiden kielten taidot, opetussuunnitelma, opetuksen, koulutuksen ja oppimisen järjestäminen, yhteyksien lisääminen kumppanioppilaitoksiin) ja se, miten suunnitelluilla toiminnoilla vastataan näihin tarpeisiin;
- odotettu vaikutus oppilaisiin, opettajiin ja muuhun henkilöstöön sekä koko kouluun;
- miten koulu aikoo liittää henkilöstönsä hankkiman osaamisen ja kokemukset opetussuunnitelmaan ja/tai koulun kehittämissuunnitelmaan;
- miten mahdollista eTwinning-hanketta aiotaan hyödyntää suunniteltujen liikkuvuustoimintojen yhteydessä (katso seuraava kohta).

b. ETWINNING

eTwinning edistää eurooppalaisten koulujen yhteistyötä ja verkostoitumista tieto- ja viestintätekniikan (ICT) keinoin. Se tarjoaa ohjeita, ideoita ja työvälineitä, joiden avulla koulujen on helppo perustaa kumppanuuksia ja aloittaa yhteistoiminnallisia hankkeita missä tahansa oppiaineessa.

Liikkuvuushankkeen yhteydessä eTwinning auttaa

- löytämään mahdollisia kumppaneita tai vastaanottavia organisaatioita ulkomailta ja tekemään niiden kanssa yhteistyötä jo ennen rahoituksen hakemista. Näin suunnitellut hankkeet ovat laadukkaampia ja niillä on enemmän vaikutusta.
- tekemään hankkeista strategisempia ja hyödyntämään kumppanien työpanoksia tehokkaammin käyttämällä tarjolla olevia hanketyökaluja.
- valmentamaan ulkomaille lähtevää henkilöstöä, joka voi esimerkiksi pitää yhteyttä vastaanottavaan organisaatioon (ja saada näin lisää tietoa vastaanottavasta maasta ja organisaatiosta, neuvotella sen kanssa ja sopia toteutettavista toiminnoista) ja osallistua henkilöstön liikkuvuutta koskeviin sähköisiin oppimistapahtumiin.
- tekemään tiivistä yhteistyötä kaikkien henkilöstön liikkuvuushankkeeseen osallistuvien koulujen kesken hankkeen aikana ja sen jälkeen.

eTwinning-palvelut eivät edellytä virallista hakemusta; koulut voivat käyttää niitä rekisteröitymällä eTwinning-portaaliin <http://www.etwinning.net>. EU:n eTwinning-portaali on täysin monikielinen verkkosivusto. Se sisältää yhteistyövälineitä ja -palveluja, joiden avulla opettajat voivat rekisteröityä, etsiä kumppaneita ja tehdä heidän kanssaan yhteistyötä. Se on myös kohtauspaikka, jossa kaikki kiinnostuneet opettajat voivat jakaa resursseja, vaihtaa ajatuksia ja etsiä kumppanikouluja.

eTwinningin keskustukipalvelu (*Central Support Service*) tarjoaa kouluille apua EU:n tasolla ja kansalliset tukipalvelut kansallisella tasolla. eTwinningin kansallisten tukipalvelujen ja EU:n keskustukipalvelun tarjoamat palvelut, koulutus, keinot saada työlle tunnustusta ja muut apuvälineet ovat kaikkien opettajien käytettävissä. Lisätietoja näistä palveluista on oppaan A-osan luvussa ”Mitkä muut elimet osallistuvat ohjelman toteuttamiseen?”

C. HENKILÖSTÖN OSALLISTUMISEDELITYKSET

VALINTA

Liikkuvuustoimintoihin osallistuvan henkilöstön valitsee lähettävä koulu. Valintaprosessin on oltava oikeudenmukainen, avoin ja johdonmukainen, ja se on dokumentoitava ja saatettava kaikkien osapuolten tietoon. Osallistujaprofiiliin on vastattava oppaan B-osassa esitettyjä tukikelpoisuusperusteita. Lähettävä koulu määrittelee valintamenettelyn eli sen, miten hakupyynnöksi esitetään henkilöstölle, mitä asiakirjoja hakijoiden on toimitettava ja miten niitä käsitellään.

Koulu määrittelee ne kriteerit, jotka valintaprosessissa otetaan huomioon. Yleisiä kriteerejä voivat olla esimerkiksi motivaatio, liikkuvuusjakson selkeät tavoitteet ja valmius jakaa kokemuksia paluun jälkeen. Koulujen on erittäin suositeltavaa perustaa valintalautakunta, johon kuuluu myös koulun ulkopuolisia henkilöitä. Tämä on parempi ratkaisu kuin se, että päätöksen tekee yksi henkilö.

Näiden yleisten kriteerien lisäksi voidaan käyttää yksityiskohtaisempia kriteerejä, jotka liittyvät liikkuvuushankkeen luonteeseen tai tarkoitukseen (esimerkiksi se, vastaavatko yksittäisen työntekijän suunnittelemat toiminnot koulun tarpeita, ja muita koulun määrittelemiä kriteerejä).

Valintaprosessin osapuolten on sovittava yhdessä yleisistä ja yksityiskohtaisista kriteereistä, ja niistä on tiedotettava selkeästi hakijoille. Toimintojen valmistelua saattaa helpottaa se, että vastaanottava organisaatio voi osallistua valintaperusteiden ja niiden perustelujen käsittelyyn tai saa niistä tiedon. Valintaprosessi on dokumentoitava siltä varalta, että siitä tehdään valituksia koulun sisällä.

LIKKUVUUSSOPIMUS

Kun osallistuja on tullut valituksi, hänen on sovittava lähettävän koulun kanssa (ja kumppaniorganisaation kanssa, jos liikkuvuusjakson lähdetään opetustehtäviä tai työhön tutustumista varten) virallisesti siitä, minkä tyyppistä koulutusta hän aikoo hankkia ja mikä on sen sisältö. Sopimuksessa on myös mainittava, miten hän aikoo valmentautua koulutukseen, miten hänen hankkimansa tiedot tai taidot saatetaan koko koulun ja sen ulkopuolisten tahojen tietoon ja mitä hyötyä hänen osallistumisestaan on oppilaitos- ja yksilötasolla. Hänen on myös sovittava lähettävän koulun kanssa siitä, miten kouluttautumisjakso arvioidaan ja miten lähettävä koulu sen tunnustaa. Tällainen sopimus on tehtävä ennen liikkuvuustoiminnon alkua. Sopimuksen tärkeimpänä tavoitteena on varmistaa, että lähettävä koulu, vastaanottava organisaatio ja osallistuja selkiyttävät liikkuvuusjaksoon liittyvät odotukset ja että oleskelu ulkomailta on mielekästä.

MOBILITY TOOL+ -TYÖKALU

Edunsaajaorganisaation on mahdollisimman pian osallistujien valinnan jälkeen kirjattava Mobility Tool+ -työkaluun yleiset tiedot osallistujista ja tieto siitä, millaisia liikkuvuustoimintoja nämä aikovat toteuttaa (esimerkiksi osallistujien nimet,

kohdemaat ja liikkuvuuden kestot). Mobility Tool+ on apuväline Erasmus+ -ohjelman liikkuvuustoimintojen hallinnoinnissa. Edunsaajaorganisaation on myös pidettävä Mobility Tool+ ajan tasalla tekemällä siihen liikkuvuushankkeen aikana mahdollisesti ilmenevät osallistujia tai toimintoja koskevat muutokset. Edunsaajat voivat tulostaa Mobility Tool+ -työkalusta esitetyt raportteja, jotka perustuvat osallistujien toimittamiin tietoihin. Siitä voidaan myös tulostaa raportteja liikkuvuustoimintoihin osallistuvien täytettäväksi. Mobility Tool+ -työkalusta ja sen käytöstä on lisätietoa kansallisen toimiston ja edunsaajan välillä tehtävässä hankesopimuksessa.

3. LIKKUVUUSHANKKEEN JÄLKEEN

a. OPPIMISTULOSTEN TUNNUSTAMINEN

Lähtävän ja vastaanottavan organisaation on sovittava keskenään Europass-liikkuvuustodistuksen myöntämisestä liikkuvuusjakson päätyttyä. Lisätietoa menettelystä on Europass-verkkosivuilla osoitteessa <http://europass.cedefop.europa.eu/fi>.

b. RAPORTOINTI

Ulkomaanjaksensa päätyttyä kaikkien liikkuvuustoimintoon osallistuneiden työntekijöiden on laadittava ja toimitettava loppuraportti. Jos työntekijä ei toimita raporttia, häntä voidaan vaatia palauttamaan EU:lta saatu tuki osittain tai kokonaan. Tukea ei tarvitse palauttaa, jos suunniteltuja ulkomaan toimintoja ei ole voitu suorittaa loppuun ylivoimaisen esteen takia. Lähtävän koulun tai kansallisen liikkuvuuskonsortion koordinaattorin on ilmoitettava tällaisista tapauksista kansalliselle toimistolle, jolta on saatava niihin kirjallinen hyväksyntä.

LIKKUVUUSHANKKEET AIKUISOPPILAITOSTEN HENKILÖSTÖÄ VARTEN

Aikuisoppilaitosten henkilöstölle tarkoitettujen opintojaksojen tavoitteena on lisätä aikuisoppilaitosten henkilöstön avain- ja ammattitaitoja, jotta eri opetus- ja oppimismuodot olisivat laadukkaampia ja jotta niillä voitaisiin vastata työmarkkinoiden ja koko yhteiskunnan haasteisiin. Erityistä huomiota kiinnitetään hankkeisiin, jotka käsittelevät muita heikommassa asemassa olevien aikuisopiskelijoiden (mukaan lukien pakolaiset, turvapaikanhakijat ja maahanmuuttajat) koulutus-/oppimistarpeita. Aikuiskoulutusorganisaatioiden odotetaan hyödyntävän henkilöstönsä oppimiseen liittyvää liikkuvuutta strategisesti organisaationsa kansainvälistämiseksi ja sen valmiuksien parantamiseksi.

1. ORGANISOINTITUKI

Organisointituella rahoitetaan kustannuksia, joita organisaatioille aiheutuu henkilöstön liikkuvuustoiminnoista. Tuen tarkoituksena on auttaa aikuiskoulutusorganisaatiota järjestämään laadukkaita liikkuvuustoimintoja, joilla parannetaan organisaation valmiuksia esimerkiksi seuraavin toimin:

- eurooppalaisen kehittämissuunnitelman laatiminen ja seuranta,
- tiedon ja avun tarjoaminen henkilöstölle,
- liikkuvuustoimintoihin osallistuvan henkilöstön valinta,
- organisatoriset järjestelyt kumppanioppilaitosten kanssa (varsinkin työssäoppimisjaksojen ja opetustehtävien tapauksissa),
- liikkuvuusopimusten laatiminen siten, että varmistetaan liikkuvuustoimintojen laadukkuus ja tunnustaminen,
- kieli- ja kulttuurivalmennuksen tarjoaminen liikkuvuushankkeeseen osallistuvalla henkilöstölle,
- liikkuvuushankkeeseen osallistuvan henkilöstön tehokkaat mentorointi- ja valvontajärjestelyt,
- liikkuvuushankkeeseen osallistuneiden uudelleenintegroitumisen tukeminen ja heidän hankkimansa uuden osaamisen hyödyntäminen aikuiskoulutusorganisaation opetus- ja oppimistarjonnan laadun parantamiseksi.

Tuen loppumaksua vahvistettaessa otetaan huomioon, kuinka laadukasta hankkeen toteutus ja seuranta on organisaatiossa ollut. Liikkuvuushankkeen toteutus on laadukasta, mikäli siinä on noudatettu tässä liitteessä esitettyjä ohjeita, jotka koskevat aikuisoppilaitosten henkilöstön liikkuvuutta.

2. ENNEN LIKKUVUUSHANKETTA

a. EUROOPPALAINEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Ennen hakemuksen jättämistä aikuiskoulutusorganisaation on laadittava eurooppalainen kehittämissuunnitelma, joka on osa hakulomaketta. Tässä osassa osoitetaan, miten suunnitellut liikkuvuustoiminnot sopivat organisaation laajempaan ja pitkäjänteiseen kehittämis- ja uudistamisstrategiaan.

Eurooppalaisella kehittämissuunnitelmalla on tärkeä osa hankehakemusten arvioinnissa ja siinä tulisi antaa tietoa seuraavista asioista:

- organisaation laadunkehittämis- ja kansainvälistymistarpeet (esimerkiksi johtamistaidot, henkilöstön osaaminen, uudet opetus- tai oppimismenetelmät tai -välineet, eurooppalainen ulottuvuus, vieraiden kielten taidot, opetussuunnitelma, opetuksen, koulutuksen ja oppimisen järjestäminen sekä yhteyksien lisääminen kumppaniorganisaatioihin) ja se, miten suunnitelluilla toiminnoilla vastataan näihin tarpeisiin;
- odotettu vaikutus aikuisopiskelijoihin, opettajiin, kouluttajiin ja muuhun henkilöstöön sekä koko organisaatioon;
- miten organisaatio aikoo liittää henkilöstönsä hankkiman osaamisen opetussuunnitelmaan ja/tai organisaation kehittämissuunnitelmaan.

Eurooppalaisen kehittämissuunnitelman tarkoituksena on varmistaa, että suunnitelluilla toiminnoilla on merkitystä sekä yksittäisille osallistujille että koko organisaatiolle, sillä ne vaikuttavat tehokkaammin opetuksen ja oppimisen laatuun, jos ne liitetään tiiviisti organisaation strategiseen kehittämistyöhön.

b. MOBILITY TOOL+ -TYÖKALU

Edunsaajaorganisaation on mahdollisimman pian osallistujien valinnan jälkeen kirjattava Mobility Tool+ -työkaluun yleiset tiedot osallistujista ja tieto siitä, millaisia liikkuvuustoimintoja nämä aikovat toteuttaa (esimerkiksi osallistujien nimet, kohdemaat ja liikkuvuuden kestot). Mobility Tool+ on apuväline Erasmus+ -ohjelman liikkuvuustoimintojen hallinnoinnissa. Edunsaajaorganisaation on myös pidettävä Mobility Tool+ ajan tasalla tekemällä siihen liikkuvuushankkeen aikana mahdollisesti ilmenevät osallistujia tai toimintoja koskevat muutokset. Edunsaajat voivat tulostaa Mobility Tool+ -työkalusta esitetyt raportteja, jotka perustuvat osallistujien toimittamiin tietoihin. Siitä voidaan myös tulostaa raportteja liikkuvuustoimintoihin osallistuvien täytettäväksi.

Mobility Tool+ -työkalusta ja sen käytöstä on lisätietoa kansallisen toimiston ja edunsaajan välillä tehtävässä hankesopimuksessa.

C. HENKILÖSTÖN OSALLISTUMISEDELITYKSET

VALINTA

Henkilöstön valinnan suorittaa lähettävä organisaatio. Valinnassa ja tuen myöntämisessä on noudatettava oikeudenmukaista, avointa ja johdonmukaista menettelyä, joka dokumentoidaan ja saatetaan kaikkien valintaprosessin osapuolten tietoon.

Lähettävän organisaation on tarvittavin toimin huolehdittava siitä, ettei valintalautakuntien jäseniksi kutsuttavilla tai yksittäisten osallistujien valintaprosessiin osallistuvilla henkilöillä ole eturistiriitoja.

LIKKUVUUSSOPIMUS

Ennen liikkuvuusjakson alkamista lähettävän ja vastaanottavan organisaation on hyvä sopia osallistujien kanssa joko kirjeenvaihtona tai sähköpostitse toiminnoista, joita työntekijöiden on tarkoitus toteuttaa. Sopimuksessa määritellään ulkomaisen opintojakson tavoitteena olevat oppimistulokset, täsmennetään tunnustamista koskevat määräykset ja nimetään kunkin osapuolen oikeudet ja velvollisuudet.

Sekä lähettävä organisaatio että vastaanottava organisaatio ovat vastuussa ulkomailla vietetyn liikkuvuusjakson laadusta.

3. LIKKUVUUSHANKKEEN JÄLKEEN

a. OPPIMISTULOSTEN TUNNUSTAMINEN

Lähettävän ja vastaanottavan organisaation on sovittava keskenään Europass-liikkuvuustodistuksen myöntämisestä liikkuvuusjakson päätyttyä. Lisätietoa menettelystä on Europass-verkkosivuilla osoitteessa <http://europass.cedefop.europa.eu/fi>.

b. RAPORTOINTI

Ulkomaanjaksonsa päätyttyä kaikkien liikkuvuustoimintoon osallistuneiden työntekijöiden on laadittava ja toimitettava osallistujan loppuraportti. Jos työntekijä ei toimita raporttia, häntä voidaan vaatia palauttamaan EU:lta saatu tuki osittain tai kokonaan. Tukea ei tarvitse palauttaa, jos suunniteltuja ulkomaan toimintoja ei ole voitu suorittaa loppuun ylivoimaisen esteen takia. Lähettävän organisaation on ilmoitettava tällaisista tapauksista kansalliselle toimistolle, ja niihin on saatava toimistolta kirjallinen hyväksyntä.

LIKKUVUUSHANKKEET NUORISOA JA NUORISOTYÖNTEKIJÖITÄ VARTEN

Erasmus+ -ohjelmasta tukea saavilla nuorisoalan toimilla tarjotaan nuorille monia mahdollisuuksia osaamisen hankkimiseen ja henkilökohtaiseen kasvuun epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen välityksellä.

Epävirallisella oppimisella tarkoitetaan virallisen opetussuunnitelman ulkopuolella tapahtuvaa oppimista. Epävirallisen oppimisen lähtökohtana on aktiivinen osallistuminen ja oppijakeskeisyys. Oppiminen tapahtuu vapaaehtoisesti, joten se liittyy kiinteästi nuorten tarpeisiin, toiveisiin ja kiinnostuksen kohteisiin. Koska tällaiset toiminnot tarjoavat lisämahdollisuuksia ja uusia oppimismuotoja, ne parantavat myös tärkeällä tavalla oppimissuorituksia virallisessa koulutuksessa ja auttavat tavoittamaan työelämän ja koulutuksen ulkopuolella tai muita heikommassa asemassa olevia nuoria sekä torjumaan sosiaalista syrjäytymistä.

Arkioppimisella tarkoitetaan jokapäiväisessä elämässä, kuten työssä ja ikätoverien parissa, tapahtuvaa oppimista. Se on oppimista tekemällä. Nuorisoalalla arkioppimista voi tapahtua nuorisohankkeissa, toveripiirissä käytävissä keskusteluissa, vapaaehtoistoiminnoissa ja monissa muissa tilanteissa.

Epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen avulla nuoret hankkivat olennaisia taitoja, jotka tukevat heidän henkilökohtaista ja sosiopedagogista kehitystään ja kannustavat heitä osallistumaan aktiivisesti yhteiskuntaan, mikä parantaa heidän työllistymisnäkömiään. Nuorisoalan oppimistoimintojen tarkoituksena on vaikuttaa erittäin myönteisesti nuoriin, mukana oleviin organisaatioihin, niihin yhteisöihin, joissa toimintoja toteutetaan, nuorisoalaan itseensä sekä talouden ja yhteiskunnan sektoreihin koko EU:ssa.

Laadukas epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen toimintokokonaisuus on keskeinen osa kaikkia Erasmus+ -ohjelmasta tuettavia nuorisohankkeita. Erasmus+ -ohjelmasta rahoitettavissa nuorisohankkeissa on noudatettava seuraavia epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen periaatteita:

- oppiminen epävirallisessa kontekstissa on tarkoituksellista ja vapaaehtoista,
- nuoret ja nuorisotyöntekijät osallistuvat aktiivisesti hankkeen suunnitteluun, valmisteluun, toteutukseen ja arviointiin,
- oppimistoiminnot tapahtuvat monissa erilaisissa ympäristöissä ja tilanteissa,
- toimintojen toteuttamista tukevat ammattimaiset ohjaajat (esimerkiksi kouluttajat, nuorisotyöntekijät, nuorisoalan asiantuntijat) tai vapaaehtoiset (esimerkiksi nuorisotoiminnan ohjaajat, nuorisokouluttajat),
- toiminnoista raportoidaan tavallisesti erityisellä, kenttäpainotteisella tavalla.

Toiminnot on myös suunniteltava etukäteen, ja niiden on perustuttava osallistumiseen kannustaviin menetelmiin, joilla

- annetaan tilaa osallistujien väliselle vuorovaikutukselle ja ajatustenvaihdolle ja vältetään passiivista kuuntelemista,
- annetaan osallistujien vaikuttaa toimintoihin omilla tiedoillaan ja taidoillaan eli vaihdetaan ulkopuolisten "asiantuntijoiden" perinteiset roolit päinvastaisiksi (oppimisen kääntäminen – kuulijasta toimijaksi),
- annetaan osallistujien laatia omia arvioita esimerkiksi siitä, mitä osaamista he ovat toiminnon aikana hankkineet (eli omista oppimistuloksistaan),
- varmistetaan, että osallistujilla on hankkeessa mukanaolon lisäksi mahdollisuus vaikuttaa siinä tehtäviin päätöksiin.

Toiminnoilla on lisäksi oltava monikulttuurinen / eurooppalainen ulottuvuus, ja niillä on pyrittävä

- kannustamaan osallistujia pohtimaan eurooppalaisia aiheita ja saada heidät kiinnostumaan Euroopan yhdentymisestä,
- tarjoamaan osallistujille mahdollisuus löytää yhteisiä arvoja muiden maiden nuorten kanssa kulttuurieroista huolimatta,
- kyseenalaistamaan eriarvoisuutta ja syrjintää ylläpitäviä käsityksiä,
- parantamaan kulttuurisen monimuotoisuuden kunnioittamista sekä rasmin ja muukalaisvihan torjuntaa.

1. ENNEN LIKKUVUUSHANKETTA

a. HANKEKUMPPANEIDEN VÄLINEN SOPIMUS

Kaikkien tiettyyn nuorisoalan liikkuvuushankkeeseen osallistuvien organisaatioiden on erittäin suositeltavaa tehdä keskenään sopimus. Sopimuksen tarkoituksena on määritellä selkeästi kaikkien hankkeen osapuolten vastualueet, tehtävät ja rahoitusosuudet. Osallistujaorganisaatiot saavat itse keskenään päättää, miten EU:n tuki jaetaan ja mitä kustannuksia sillä rahoitetaan.

Keskinäinen sopimus on tärkeä keino varmistaa, että kumppanit tekevät nuorisoalan liikkuvuushankkeessa tiivistä ja joustavaa yhteistyötä. Sen avulla voidaan myös välttää mahdolliset ristiriidat tai ratkaista ne. Sopimuksessa on oltava vähintään seuraavat tiedot:

- hankkeen nimi ja viittaus hankkeeseen osallistuvan hakijaorganisaation ja rahoituksen myöntäneen toimiston välillä tehtyyn hankesopimukseen,
- kaikkien hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden nimet ja yhteystiedot,
- kunkin osallistujaorganisaation asema ja tehtävät sekä EU:n tuen jakautuminen organisaatioiden välillä (edellä mainittujen tehtävien mukaisesti),
- osallistujaorganisaatioiden väliset maksu- ja varainsiirtomenettelyt.

Tämä käytäntö on erittäin suositeltava kaikkien hankekumppanien etujen turvaamiseksi. Se on kuitenkin vain kumppanien kesken laadittava sisäinen asiakirja: tuen myöntävä kansallinen toimisto ei edellytä sitä.

b. EUROOPPALAISEEN VAPAAEHTOISPALVELUUN OSALLISTUVIEN ORGANISAATIOIDEN AKKREDITOINTI

Akkreditoinnin tarkoituksena on mahdollistaa organisaation osallistuminen eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun (EVS) ja varmistaa, että se noudattaa EVS:n periaatteita ja täyttää sen laadulliset vähimmäisvaatimukset. Nämä vaatimukset luetaan EVS-peruskirjassa ja EVS-akkreditointiohjeissa, jotka julkaistaan Euroopan komission verkkosivuilla.¹⁷⁹

Akkreditointi vaaditaan kaikilta ohjelmamaiden, Länsi-Balkanin maiden, eteläisten Välimeren maiden, itäisten kumppanimaiden ja kansainvälisessä oikeudessa tunnustetun Venäjän alueen organisaatioilta, jotka haluavat lähettää tai vastaanottaa EVS-vapaaehtoispalveluun osallistuvia tai koordinoida EVS-hanketta. Laajamittaisiin EVS-tapahtumiin osallistuvat organisaatiot tai kapasiteetin vahvistamishankkeisiin osallistuvat maailman muiden kumppanimaiden organisaatiot voivat osallistua EVS-toimintoihin ilman akkreditointia.

Akkreditoinnin saadakseen organisaation on toimitettava akkreditointihakemus akkreditoinnista vastaavalle taholle (katso jäljempänä). Sama organisaatio voi hakea akkreditointia yhteen tai useampaan tarkoitukseen (lähettävä tai vastaanottava organisaatio ja/tai koordinoiva organisaatio). Jos organisaatiolla on useampi rooli hankkeessa, sen on haettava asianmukaista akkreditointia kutakin roolia varten. Hankehakemuksen tekijällä on oltava koordinoivan organisaation akkreditointi.

Akkreditointihakemuksia voi toimittaa milloin tahansa (ei hakuaikaa). Hakemukset on kuitenkin toimitettava riittävän ajoissa ennen EVS-toimintoja sisältävän hankehakemuksen jättämistä (vähintään kuusi viikkoa ennen hankehakemusta), jottei EVS-toimintoa hylättäisi sen takia, että jokin tai jotkin osallistuvista organisaatioista eivät ole vielä saaneet akkreditointia.

EVS-organisaatioiden akkreditointeja suorittavat seuraavat tahot:

- organisaation sijaintimaan kansallinen toimisto, mikäli organisaatio sijaitsee ohjelmamaassa,
- Kaakkois-Euroopan maiden SALTO SEE -resurssikeskus, mikäli organisaatio sijaitsee jossakin Länsi-Balkanin maista,
- SALTO EECA -resurssikeskus, mikäli organisaatio sijaitsee itäisessä kumppanimaassa tai kansainvälisessä oikeudessa tunnustetulla Venäjän alueella,
- SALTO Euromed -resurssikeskus, mikäli organisaatio sijaitsee eteläisessä Välimeren maassa.

Akkreditointi voi olla voimassa koko Erasmus+ -ohjelman keston tai lyhyemmän jakson ajan. Hakija merkitsee hakemansa voimassaoloajan akkreditointilomakkeeseen. Akkreditoinnista vastaavat tahot voivat toimittaa säännöllisiä tai yksittäisiä tarkastuksia varmistaakseen, että akkreditoidut organisaatiot täyttävät yhä EVS-laatuvaatimukset. Akkreditointi voidaan keskeyttää tilapäisesti tai peruuttaa tarkastusten perusteella.

Jotta hankekumppanin löytäminen olisi helpompaa, kaikkien akkreditoitujen organisaatioiden kuvaukset julkaistaan eurooppalaisten vapaaehtoispalveluorganisaatioiden tietokannassa (*Volunteering Database*)¹⁸⁰. Akkreditoituja organisaatioita pyydetään käyttämään tietokantaa, kun he hakevat vapaaehtoisia EVS-hankkeisiin. Tietokantaan voi tutustua Euroopan nuorisoportaalissa.

¹⁷⁹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-organisations/learning-mobility/young-people-youth-workers_fi

¹⁸⁰ Löytyy osoitteesta http://europa.eu/youth/volunteering_fi

c. OSALLISTUJEN TURVALLISUUS JA SUOJELU

EUROOPPALAINEN SAIRAANHOITOKORTTI

Nuorisualan liikkuvuushankkeisiin osallistuvien nuorten ja nuorisotyöntekijöiden on erittäin suositeltavaa hankkia eurooppalainen sairaanhoitokortti, jos se on mahdollista. Kortti on maksuton, ja sillä saa lääketieteellisistä syistä välttämätöntä sairaanhoitoa julkisessa terveydenhoitojärjestelmässä tilapäisen oleskelun aikana 28 EU-maassa sekä Islannissa, Liechtensteinissa ja Norjassa samoin edellytyksin ja samoin kustannuksin kuin kyseisen maan vakuutetut (joissain maissa hoito on ilmaista). Lisätietoja sairaanhoitokortista ja sen hankkimisesta löytyy sivustolta <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=fi>.

NUORISOVAIHDOT

Kaikki nuorisovaihtoon osallistuvat on vakuutettava nuorisovaihtotoimintoihin osallistumiseen liittyvien riskien varalta. Erasmus+ -ohjelmassa ei nimetä yhtä ainoaa vakuutusmuotoa eikä suositella tiettyjä vakuutusyhtiöitä. Osallistujaorganisaatioiden tehtäväksi jää sopivimman vakuutuksen valinta toteutettavan toimintotyyppin ja kyseisessä maassa tarjolla olevien vakuutusmuotojen perusteella. Hankekohtaisen vakuutuksen ottaminen ei ole tarpeen, jos osallistujat kuuluvat jo itse ottamansa vakuutuksen tai osallistujaorganisaatioiden ottamien vakuutusten piiriin. Vakuutussuojan on joka tapauksessa sisällettävä seuraavat: nuorisotoiminnan ohjaajien vahingonkorvausvastuu (eli tarvittaessa ammattivastuuvakuutus tai vastuuvakuutus), tapaturmat ja vakava sairaus (myös pysyvä tai tilapäinen haitta), kuolema (myös kotiinkuljetus, jos toiminto toteutetaan ulkomailla), tarpeen mukaan sairaanhoito (myös jälkihoito) sekä lisäakuutus ulkoilutoimintoja ja muita erityistilanteita varten.

EUROOPPALAINEN VAPAAEHTOISPALVELU

Jokaisen EVS-vapaaehtoisen on kuuluttava Erasmus+ -ohjelmaa koskevan vapaaehtoispalveluvakuutuksen¹⁸¹ piiriin; kyseinen vakuutus täydentää eurooppalaisen sairaanhoitokortin ja/tai kansallisten sosiaaliturvajärjestelmien tarjoamaa vakuutussuojaa.

Jos vapaaehtoiselle ei myönnetä eurooppalaista sairaanhoitokorttia, hänellä on oikeus saada täysi vakuutussuoja Euroopan komission tarjoamasta vapaaehtoispalveluvakuutuksesta.

Koordinoiva organisaatio on yhdessä lähettävän ja vastaanottavan organisaation kanssa vastuussa vapaaehtoisten sisällyttämisestä vakuutukseen ennen näiden lähtöä. Vakuutussuojan on katettava koko EVS-toiminnon kesto.

Tietoa EVS-vapaaehtoisten vakuutussuojasta ja sen tarjoamasta tuesta sekä ohjeita heidän sisällyttämisestään vakuutukseen on saatavilla toimeenpanoviraston verkkosivuilla.

d. VIISUMIVAATIMUKSET

Nuorisualan liikkuvuushankkeisiin osallistuvien nuorten ja nuorisotyöntekijöiden voi olla tarpeen hankkia viisumi voidakseen oleskella ulkomailla toiminnon isäntämaana toimivassa ohjelma- tai kumppanimaassa.

Kaikkien osallistujaorganisaatioiden yhteisenä velvollisuutena on varmistaa, että vaaditut luvat (lyhyt- tai pitkäaikaiset viisumit tai oleskeluluvat) ovat kunnossa ennen suunnitellun toiminnon alkua. Lupien hakeminen toimivaltaisilta viranomaisilta hyvissä ajoin on erittäin suositeltavaa, sillä hakuprosessi voi kestää viikkoja. Kansalliset toimistot ja toimeenpanovirasto voivat antaa tarkempia ohjeita ja avustaa esimerkiksi viisumi-, oleskelulupa- ja sosiaaliturva-asioissa.

e. EVS-VAPAAEHTOISTEN OSALLISTUMISEDELITYKSET

VALINTA

Vapaaehtoisten valinnan voi suorittaa mikä tahansa hankkeeseen osallistuva organisaatio (yleensä valinnan suorittaa lähettävä tai koordinoiva organisaatio).

Eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun voivat osallistua kaikki nuoret, myös muita heikommassa asemassa olevat nuoret. Vapaaehtoiset on valittava oikeudenmukaisella, avoimella ja puolueettomalla tavalla. Etninen ryhmä, uskonto, sukupuolinen suuntautuminen, poliittinen mielipide tai muu sellainen ei saa vaikuttaa valintaan. Vapaaehtoiselta ei saa edellyttää aiempaa tutkintoa, koulutustasoa, tiettyä kokemusta tai kielitaitoa. EVS-toimintoon liittyvien työtehtävien luonteen tai hankkeen taustan niin vaatiessa vapaaehtoiselta voidaan edellyttää tiettyjä ominaisuuksia.

¹⁸¹ CIGNA – <https://www.cignahealthbenefits.com/en/plan-members>

Kun EVS-akkreditoidut organisaatiot valitsevat osallistujia pitkäkestoiseen vapaaehtoistoimintaan, joka sisältyy Euroopan solidaarisuusjoukkoihin liittyviin EVS-toimiin (eli kestävät 2–12 kuukautta ja tapahtuvat jossakin ohjelmamaassa), on erittäin suotavaa, että valinnassa käytetään eurooppalaisten solidaarisuusjoukkojen tietokantaa, johon kaikki kiinnostuneet nuoret rekisteröivät profiilinsa. Valintaprosessissa olisi aina noudatettava eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen periaatteita ja laatuvaatimuksia.

VAPAAEHTOISEN KANSSA TEHTÄVÄ SOPIMUS

Ennen lähtöä jokaisen EVS-vapaaehtoisen on allekirjoitettava koordinoivan organisaation kanssa vapaaehtoispalvelusopimus, jossa määritellään vapaaehtoispalvelun aikana suoritettavat tehtävät sekä tavoitellut oppimistulokset jne. Sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä vapaaehtoispalveluun osallistuva saa koordinoivalta organisaatiolta EVS-tietopaketin (*Info-kit*), jossa kerrotaan, mitä vapaaehtoispalvelulta voi odottaa, miten Youthpass-verkkotyökalua käytetään ja miten osallistuja saa todistuksen toiminnon päätyttyä. Sopimus on kumppanien ja vapaaehtoisten kesken laadittava sisäinen asiakirja: tuen myöntävä kansallinen toimisto voi kuitenkin edellyttää sitä.

MOBILITY TOOL+ -TYÖKALU

Edunsaajaorganisaation on mahdollisimman pian vapaaehtoisten valinnan jälkeen kirjattava Mobility Tool+ -työkaluun yleiset tiedot vapaaehtoisista ja tieto siitä, millaisia EVS-toimintoja nämä aikovat toteuttaa (esimerkiksi osallistujien nimet, kohdemaat ja vapaaehtoispalvelun kestot). Mobility Tool+ on apuväline Erasmus+ -ohjelman liikkuvuustoimintojen hallinnoinnissa. Edunsaajaorganisaation on myös pidettävä Mobility Tool+ ajan tasalla tekemällä siihen liikkuvuushankkeen aikana mahdollisesti ilmenevät osallistujia tai toimintoja koskevat muutokset. Edunsaajat voivat tulostaa Mobility Tool -työkalusta esitetyt raporteja, jotka perustuvat osallistujien toimittamiin tietoihin. Siitä voidaan myös tulostaa raporteja liikkuvuustoimintoihin osallistuvien täytettäväksi.

Mobility Tool+ -työkalusta ja sen käytöstä on lisätietoa kansallisen toimiston ja edunsaajan välillä tehtävässä hankesopimuksessa.

KIELIVALMENNUSTUKI

Jos nuoret suorittavat vähintään kaksi kuukautta kestävän vapaaehtoispalvelun, he voivat saada kielivalmennustukea ennen lähtöä tai toiminnon aikana.

Kielivalmennuksen verkkotyökalussa mukana olevat kielet

Komissio järjestää EVS-vapaaehtoisille verkkopalvelun, jonka avulla voidaan arvioida heidän taitonsa vapaaehtoispalvelun aikana käytettävässä kielessä. Palvelu tarjoaa tarvittaessa myös mahdollisuuden parantaa kielitaitoa ennen vapaaehtoispalvelua ja/tai sen aikana. Osallistujat, joiden kielitaito on vähintään tasoa B2 vapaaehtoispalvelupaikan pääkielessä, voivat halutessaan osallistua vastaanottavan maan kielellylle verkkokielivalmennustuen kurssille, jos sellainen järjestetään. Verkkopalvelu otetaan käyttöön asteittain ohjelmakauden aikana. Kielivalmennustuki järjestetään seuraavasti:

- EVS:ää varten tukea hakeva organisaatio arvioi hakuvaiheessa, mikä on vapaaehtoisten kielivalmennustuen tarve kielessä, jota he pääasiassa käyttävät tehtäviensä suorittamiseksi, tai (tarpeen mukaan) vastaanottavan maan kielessä.
- Kansalliset toimistot myöntävät edunsaajaorganisaatioille verkkopalvelun käyttöoikeuksia Euroopan komission määrittämien yleisten kriteerien mukaisesti.
- Valinnan jälkeen kaikkien verkkopalvelun piiriin kuuluvien vapaaehtoisten (paitsi kieltä äidinkielenään puhuvien ja hyvin perustelluissa tapauksissa) täytyy suorittaa verkossa kielikoe, jossa arvioidaan heidän taitonsa vapaaehtoispalvelun aikana käytettävässä kielessä tai (tarpeen mukaan) vastaanottavan maan kielessä. Arvioinnin tulokset ilmoitetaan vapaaehtoiselle, eivätkä ne vaikuta hänen mahdollisuuteensa lähteä ulkomaille.
- Kielivalmennustukea tarvitseville vapaaehtoisille voidaan tarjota mahdollisuus suorittaa verkkokielikurssi riippuen siitä, kuinka monta verkkokielikurssin käyttöoikeutta organisaatio on saanut.
- Vapaaehtoispalvelun päätteeksi vapaaehtoinen suorittaa toisen sähköisen kielikokeen, jossa arvioidaan valitun kielen taidon parantuminen. Kokeen tulokset ilmoitetaan vapaaehtoiselle ja (pyynnöstä) koordinoivalle organisaatiolle, minkä jälkeen ne voidaan liittää Youthpass-todistukseen.

Ohjelman alkuvaiheissa sähköisiä arviointikokeita ja kielikursseja ei ole tarjolla kaikilla EU:n kielillä, eivätkä kaikki osallistujat voi suorittaa niitä vaikka haluaisivatkin. Lisätietoja on saatavissa Euroopan komission ja kansallisten toimistojen verkkosivuilla.

Mahdollisuus saada verkkokielivalmennustukea ei saa estää organisaatioita tarjoamasta vapaaehtoisille myös muuntotyypistä kielivalmennustukea.

Kielet, jotka eivät ole mukana kielivalmennuksen verkkotyökalussa

Nuorisotalan liikkuvuushankkeeseen osallistuvien organisaatioiden on järjestettävä kieltenoppimisen tuki niissä kielissä, jotka eivät kuulu verkkopalvelun piiriin. Siihen tarkoitukseen voidaan myöntää erillistä kielivalmennustukea. Tukirahoituksen saajien on kannustettava osallistujia aloittamaan kielen opiskelu jo ennen EVS-toiminnon alkua. Nuorisotalan liikkuvuushankkeissa mukana olevat organisaatiot voivat käyttää myös organisointitukea täyttääkseen osallistujien tarpeen saada pedagogista, tehtäviin liittyvää, kulttuurista tai kielellistä erityisvalmennusta (katso ”Rahoitussäännöt” oppaan B-osassa).

LÄHTÖVALMENNUS

EVS-organisaatioiden (useimmiten lähettävän tai koordinoivan organisaation) velvollisuutena on järjestää lähtövalmennusta, joka antaa vapaaehtoisille mahdollisuuden kertoa omista odotuksistaan, lisätä motivaatiotaan, kehittää oppimistavoitteitaan ja saada tietoa kohdemaasta ja Erasmus+ -ohjelmasta. Tämän lisäksi voidaan järjestää päivän kestäviä lähtövalmennuksia, joiden tarkoituksena on luoda kontakteja lähtevien vapaaehtoisten välillä.

2. LIKKUVUUSHANKKEEN AIKANA

EVS-VALMENNUS- JA ARVIOINTIJAKSO

EVS-vapaaehtoisilla on oikeus ja velvollisuus osallistua seuraaviin EVS-valmennus- ja arviointitilaisuuksiin, jotka järjestetään Euroopan komission laatiman oppaan [EVS Training and Evaluation Cycle Guidelines and Minimum Quality Standards](#) mukaisesti. Opas on saatavissa komission verkkosivustolla.

KUKA JÄRJESTÄÄ EVS-VALMENNUS- JA ARVIOINTIJAKSOT?

EVS-valmennus- ja arviointijaksojen järjestämisvelvollisuus riippuu siitä, missä tapahtuma järjestetään:

- Ohjelmamaissa valmennuksen ja arvioinnin järjestävät kansalliset toimistot.
- EU:n naapurialueen kumppanimaissa (alueet 1–4) valmennuksen ja arvioinnin järjestävät SALTO SEE - ja SALTO EECA - ja SALTO Euromed -resurssikeskukset¹⁸² sen mukaan mitä maita niiden toiminta kattaa.
- Muissa kumppanimaissa kansalliset toimistot tai SALTO-resurssikeskukset eivät järjestä valmennus- ja arviointijaksia. Osallistujajärjestäjien velvollisuutena on varmistaa, että vapaaehtoiset saavat tulovalmennusta ja että heille annetaan mahdollisuus suorittaa EVS-kokemuksestaan väliarviointi. Kapasiteetin vahvistamiseen tähtäävien nuorisotalan hankkeiden yhteydessä järjestettävissä EVS-toiminnoissa tulovalmennuksen ja väliarvioinnin valmistelukustannukset voidaan kattaa kululuokasta ”toimintakustannukset”.

Heti kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen, koordinoivan organisaation on täytettävä vapaaehtoisten tiedot Mobility Tool+ -järjestelmään ja otettava yhteyttä asianomaiseen kansalliseen toimistoon tai SALTO-resurssikeskukseen, jotta ne voivat järjestää valmennus- ja arviointitilaisuuksia organisaation hankkeeseen osallistuville vapaaehtoisille.

Edunsaajia kannustetaan joka tapauksessa aina tarjoamaan vapaaehtoisille täydentäviä valmennus- ja arviointimahdollisuuksia, vaikka hankkeelle myönnetty tuki ei sisällä rahoitusta tätä tarkoitusta varten. Kaikkien EVS-valmennus- ja -arviointitoimintoja järjestävien tahojen on annettava tietoa Youthpassista.

Alle kaksi kuukautta kestävässä hankkeissa osallistujajärjestäjien velvollisuutena on järjestää vapaaehtoisten ja/tai EVS-toimintotyyppien tarpeita vastaavia valmennustilaisuuksia. Osallistujajärjestäjät voivat lisäksi järjestää tulovalmennusta muita heikommassa asemassa oleville nuorille, jotka osallistuvat lyhytkestoiisiin toimintoihin, mikäli valmennus on perustellusti tarpeen. Jos toimintoihin osallistujat ovat muita heikommassa asemassa olevia nuoria, tällaisiin tilaisuuksiin liittyvät kustannukset voidaan liikkuvuushankkeissa kattaa kululuokasta ”poikkeukselliset kulut” (katso ”Rahoitussäännöt” oppaan B-osassa). Laajamittaisen EVS-tapahtumien valmistelukustannukset voidaan kattaa kululuokasta ”toimintakustannukset”.

¹⁸² <https://www.salto-youth.net/>

3. LIKKUVUUSHANKKEEN JÄLKEEN

OPPIMISTULOSTEN TUNNUSTAMINEN – YOUTHPASS

Jokaisella nuorisoalan liikkuvuushankkeeseen osallistuvalla nuorella, vapaaehtoispalveluun osallistuvalla tai nuorisotyöntekijällä on oikeus saada Youthpass-todistus. Todistuksessa kuvataan ja tunnustetaan hankkeen aikana hankittu epävirallinen ja arkioppiminen (oppimistulokset). Youthpass-verkkotyökalua voidaan käyttää myös hanketoimintojen aikana: se auttaa osallistujia ymmärtämään oppimisprosessinsa paremmin. Lisätietoa ja tukea on Youthpass-oppaassa ja muussa Youthpass-aineistossa osoitteessa <https://www.youthpass.eu/fi/youthpass/>.

4. Liikkuvuushankkeiden ulkopuolella järjestetty nuorten ja nuorisotyöntekijöiden liikkuvuus

Nuorten ja nuorisotyöntekijöiden liikkuvuutta tuetaan Erasmus+ -ohjelmassa paitsi avaintoimeen 1 kuuluvilla liikkuvuushankkeilla myös laajamittaisten EVS-hankkeiden, strategisten kumppanuushankkeiden ja kapasiteetin vahvistamishankkeiden avulla. Osallistujaorganisaatioiden on tällaisissa hankkeissa noudatettava tarvittaessa samoja periaatteita ja laatuvaatimuksia kuin liikkuvuushankkeiden yhteydessä rahoitettavissa toiminnoissa.

ERASMUS MUNDUS -YHTEISET MAISTERIOHJELMAT

1. ERASMUS MUNDUS -MAISTERITUTKINNON RAKENNETTA KOSKEVAT EHDOT

Erasmus Mundus -yhteisen maisteriohjelman (*Erasmus Mundus Joint Master Degree* eli *EMJMD*) täytyy olla suunniteltu täysin valmiiksi hakuvaiheessa, ja sitä on voitava toteuttaa kolmena peräkkäisenä kurssikokonaisuutena hakuvuotta seuraavasta toisesta lukuvuodesta lähtien. Niiden EMJMD-konsortioiden, jotka ovat päättäneet olla käyttämättä valmistelemaa vuotta, edellytetään toteuttavan ensimmäisen kurssikokonaisuuden heti eli valintaa seuraavana lukuvuotena.

Täyttääkseen ohjelmaoppaassa ilmoitettut vähimmäisvaatimukset ohjelmamaissa sijaitsevien korkeakoulujen täytyy pystyä osoittamaan kaikkien niiden tutkintoon johtavien maisteriohjelmien akkreditointi, joista EMJMD-ohjelma koostuu. Akkreditoinnin lisäksi konsortion ohjelmamaista tulevien korkeakoulujen täytyy tunnustaa toistensa kansalliset tutkintoon johtavat maisteritutkinnot. Jos suunniteltu EMJMD-opinto-ohjelma perustuu kokonaan uuteen opintosuunnitelmaan, jota ei voida liittää jo olemassa olevaan ja akkreditoituun kansalliseen maisteriohjelmaan, EMJMD-ohjelman akkreditointi on vahvistettava hakuvaiheessa. Tämän lisäksi hakijoiden on huomattava, että EMJMD-opintojaksojen tunnustamisen menetelmä on sovittava konsortion sisällä ennen ohjelman ensimmäistä opiskelijavalintaa.

Ohjelmamaissa sijaitsevien korkeakoulujen, jotka ovat konsortioiden täysivaltaisia kumppaneita, on oltava maisterin tutkintoja myöntäviä korkeakouluja, jotka voivat myöntää Erasmus Mundus -maisteriohjelman suorittaneille joko yhteistutkinnon tai (vähintään kaksoistutkinnon käsittävän) yhdistelmäututkinnon. Konsortioiden on myös varmistettava, että kaikki tutkinnon suorittaneet opiskelijat saavat opiskelujaksonsa päätyttyä yhteisen tutkintotodistuksen liitteen (*Joint Diploma Supplement*), joka kattaa koko maisteriohjelman sisällön.

Elleivät kumppanit nimenomaan päättää toisin, ensimmäinen vuosi käytetään ohjelman valmisteluihin ja markkinointiin/tiedotukseen: ohjelmaa mainostetaan ja tehdään ensimmäiset opiskelijavalinnat. Yhteisissä maisteriohjelmissa on oltava täysin yhtenäiset menettelyt, jotka kattavat opiskelijoiden pääsyvaatimukset¹⁸³, opetus- ja koulutustoiminnot, laadunvarmistusmekanismit, opiskelijoiden tenttien ja opintosuoritusten arvioinnin, konsortion hallinnolliset ja varainhoitoa koskevat säännöt sekä opiskelijoille tarjottavien palvelujen (esimerkiksi kielikurssien ja viisumituen) luonteen ja laajuuden jne. Kaikkien opiskelijoiden on kuuluttava konsortion valitseman terveydenhoito- ja vakuutusjärjestelmän piiriin. Järjestelmässä on noudatettava EMJMD-ohjelman vähimmäisvaatimuksia, jotka on määritelty toimeenpanoviraston verkkosivuilla olevissa ohjeissa.

Nämä seikat ovat ratkaisevan tärkeitä, sillä ne osoittavat, että EMJMD-ohjelma ja sen järjestävä konsortio muodostavat aidosti yhtenäisen kokonaisuuden. Hakijan odotetaan siksi esittävän hakuvaiheessa luonnoksen konsortion sopimuksesta, jossa edellä mainitut ja muut tärkeät seikat esitetään selkeällä ja läpinäkyvällä tavalla. Ajantasaisen, kattavan ja perusteellisen konsortiosopimuksen esittäminen on merkki siitä, että konsortion jäsenet ja hakemus ovat valmiit ja EMJMD-ohjelmaa voidaan ryhtyä toteuttamaan menestyksekkäästi.

Erasmus Mundus -maisteriohjelmaa toteuttavan konsortion on laadittava yhteisiä markkinointi- ja tiedotustoimintoja yhteisen koulutusohjelman ja Erasmus+ -apurahajärjestelmän maailmanlaajuisen näkyvyyden varmistamiseksi. Markkinointi- ja tiedotustoimintojen osana on ehdottomasti perustettava yhteinen ja kattava kurssin verkkosivusto ennen apurahojen ensimmäistä hakukierrosta. Kurssisivusto on laadittava englanniksi sekä pääasiallisella opetuskielellä (jos se on muu kuin englanti), ja siinä on tarjottava opiskelijoille ja heidän tuleville työnantajilleen kaikki tarvittava tieto Erasmus Mundus -maisteriohjelmasta.

Hakemusmenettely ja hakemusten jättämisen määräaika on suunniteltava siten, että opiskelijat saavat kaiken tarvittavan tiedon hyvissä ajoin etukäteen, jotta heille jää riittävästi aikaa laatia ja jättää hakemus (eli vähintään neljä kuukautta ennen määräaika). Konsortioita kehoitetaan myös järjestämään vastaanottavien korkeakoulujen sijaintimaiden kielten kursseja ja tarjoamaan muiden laajalti puhuttujen kielten kursseja. Näkyvyyttä tuetaan komission ja toimeenpanoviraston verkkosivuilla sekä kansallisten toimistojen ja EU:n edustustojen välityksellä. Toimeenpanoviraston verkkosivustolla on EMJMD-maisteriohjelmien verkkosivujen laatimisohteita.

2. MAISTERIOPISKELIJOITA KOSKEVAT EHDOT

Erasmus Mundus -maisteriohjelmaan hakevilla maisteriopiskelijoilla on oltava alempi korkeakoulututkinto,¹⁸⁴ tai heidän on osoitettava suorittaneensa vastaavantasoiset opinnot, jotka on tunnustettu kansallisen lainsäädännön ja käytännön

¹⁸³ Valintamenettely on järjestettävä niin, että valituiksi tulee opiskelijoiden parhaimmisto eri puolilta maailmaa.

¹⁸⁴ Vaikka tämän ehdon on poikkeuksetta täyttyvä ilmoittautumisajankohtana, EMJMD-konsortiot voivat päättää, että ne ottavat vastaan apurahahakemuksia opiskelijoilta, jotka suorittavat ensimmäisen korkeakoulututkintonsa viimeistä vuotta.

mukaisesti. Jokaisen EMJMD-ohjelmaa toteuttavan konsortion velvollisuutena on määritellä oma opiskelijahakumenettelynsä ja omat valintaperusteensa toimeenpanoviraston verkkosivuilla olevien vaatimusten ja ohjeiden mukaisesti. Opiskelijat voivat hakea EMJMD-apurahaa mille tahansa haluamalleen Erasmus+ Erasmus Mundus -kurssille, mutta korkeintaan vain kolmeen eri yhteisohjelmaan lukukautta kohti. EMJMD-luettelo kursseista löytyy osoitteesta http://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/library/emjmd-catalogue_en.

Erasmus Mundus -maisteriohjelman opiskelijoiden apurahoja on tarjolla kaikkialta maailmasta tuleville opiskelijoille. Konsortion on otettava huomioon maantieteellinen tasapaino apurahojen jakamisessa, eli apuraha voidaan myöntää saman opiskelijavalinnan aikana enintään kolmelle samasta maasta tulevalle (tai saman kansalaisuuden omaavalle) hakijalle. Jos opiskelijalla on kaksoiskansalaisuus, hänen on ilmoitettava, kumman kansalaisuuden mukaisesti hän jättää apurahahakemuksen. Maailman prioriteettialueita varten tarkoitettuun lisärahoitukseen voidaan kuitenkin soveltaa erityisiä sääntöjä. EMJMD-konsortioita kannustetaan myös hyväksymään omarahoitteisia opiskelijoita¹⁸⁵ siten, että heidän osuutensa on noin 25 prosenttia Erasmus+ -apurahan saajista.

EMJMD-ohjelman opiskelija-apurahoja myönnetään opiskelijoille, jotka osallistuvat koko EMJMD-ohjelmaan. Apurahan saajat eivät voi vähentää EMJMD-ohjelmaan kuuluvia pakollisia osia siirtämällä ohjelmaan opintopisteitä, jotka he ovat saaneet ennen ohjelmaan osallistumista suorittamistaan korkeakouluopinnoista. EMJMD-ohjelman apurahan saajat eivät voi myöskään saada samanaikaisesti tukea, jota myönnetään EU:n talousarviosta rahoitettaviin muihin korkeakoulutusohjelmiin kuuluvaa opiskelija- tai henkilöstöliikkuvuutta varten, ja päinvastoin.

EMJMD-ohjelman toteuttamista koskevien sääntöjen on oltava täysin avoimet, ja osallistuvien opiskelijoiden oikeudet ja velvollisuudet ohjelmaa toteuttavaa konsortiota kohtaan on määriteltävä. Tätä varten molempien osapuolten (eli hyväksyttyjen opiskelijoiden ja konsortioiden) on allekirjoitettava opiskelijasopimus (*Student Agreement*) ennen opiskelijan ilmoittautumista EMJMD-ohjelmaan (katso sopimuksen malli toimeenpanoviraston verkkosivuilla). Opiskelijasopimus kattaa muun muassa kaikki EMJMD-ohjelman toteutukseen liittyvät akateemiset, rahoituskelliset ja hallinnolliset näkökohdat sekä opiskelijan menettelysäännöt ja apurahan saajien osalta apurahahallintoa koskevat seikat. Siihen on sisällyttävä tulosindikaattoreita, joiden avulla seurataan ECTS-opintopisteiden vähimmäismäärän kertymistä (ja maininta seurauksista, jos vähimmäismäärä ei täyty), yleistä tietoa opiskelijalle tarjottavista palveluista sekä yksityiskohtaisempaa tietoa muun muassa terveydenhuollosta ja sosiaaliturvasta, liikkuvuusvaatimuksista sekä opinnäytetyötä, tenttejä ja valmistumista koskevista säännöistä. Avoimuussyistä opiskelijasopimuksen malli on julkaistava konsortion ylläpitämällä EMJMD-ohjelman verkkosivustolla (kaikilla EMJMD-ohjelmilla on oltava oma verkkosivustonsa).

3. SEURANTAA JA LAADUNVARMISTUSTA KOSKEVAT EHDOT

Edunsaajina olevien konsortioiden on seurattava EMJMD-ohjelman toteutusta seuraavanlaisten seuranta- ja laadunvarmistusjärjestelyjen avulla:

- Suunnitelmassa on mainittava yhteiset arviointimenetelmät ja kriteerit, sovittu toteutusaikataulu/välitavoitteet ja jatkotoimet. Laadunvarmistusjärjestelyjen on oltava kiinteä osa EMJMD-ohjelman hankesuunnittelua hakemusten jättövaiheessa, ja niiden on katettava varsinkin sisäinen ja ulkoinen arviointi, indikaattoreista saatu palaute (esim. valmistuneiden työllistyvyys, ohjelman jatkuvuus) jne. Konsortion on raportoitava toimeenpanovirastolle laadunvarmistuksen tuloksista ja tulosten perusteella tehdyistä päätelmistä.
- Säännöllisesti toimitettavat väliraportit (joista osa on edellytyksenä seuraavien tukierien maksamiselle).
- Opiskelijoiden liikkuvuuden ja suoritusten määrällinen ja laadullinen seuranta (toteutetut toiminnot, hankitut ECTS-opintopisteet ja myönnetyt tutkinnot) toimeenpanoviraston tarjoaman sähköisen Mobility Tool+ -raportointityökalun avulla.
- Yhteydenpito Erasmus Mundus -alumniyhdistykseen (EMA) ja yhteistyö sen kanssa (tarpeen ja odotusten mukaan) (EMA:n verkkosivusto: www.em-a.eu).
- Osallistuvien korkeakoulujen, opiskelijoiden edustajien, toimeenpanoviraston ohjelmavastaavan/-vastaavien, asianomaisten kansallisten toimistojen henkilöstön ja (tarvittaessa) ulkopuolisten asiantuntijoiden yhteiset kokoukset. EMJMD-ohjelmaa toteuttavien konsortioiden on järjestettävä vähintään kaksi tällaista kokousta hankesopimuksen kattamana ajanjaksona.
- Ohjelmaan hyväksytyiltä opiskelijoilta saatu palaute.
- Osallistuminen aihekohtaisiin klusterikokouksiin, joita komissio, toimeenpanovirasto tai kansalliset toimistot järjestävät hyvien käytäntöjen vaihdon ja keskinäisen oppimisen tukemiseksi.

¹⁸⁵ Omarahoitteiset opiskelijat joko maksavat opintonsa itse tai saavat apurahan jostakin toisesta järjestelmästä.

4. EMJMD-KONSORTIOIDEN VALINTAMENETTELY

Yhteisen maisteriohjelman pääasiallisena tavoitteena on houkutella, valikoida ja rahoittaa huipputaiteilijoita. Huipputaiteilijalla viitataan tässä yhteydessä sekä akateemiseen laatuun, jota odotetaan pääasiallisilta toimijoilta (osallistujajärjestäjiltä ja EMJMD-ohjelmaa suorittavilta opiskelijoilta) että konsortioiden kykyyn toteuttaa integroitu kansainvälinen koulutusohjelma, johon osallistuu opiskelijoita niin ohjelma- kuin kumppanimaisista. Ehdotusten täydellisen arvioinnin suorittavat akateemiset asiantuntijat yksivaiheisessa arviointiprosessissa.

Kaikki ehdotukset asetetaan paremmuusjärjestykseen neljän myöntämisperusteen ("Hankkeen relevanssi", "Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu", "Hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu" sekä "Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen") arvioinnin perusteella. Rahoitusta myönnetään vain ehdotuksille, jotka saavat vähintään 30/40 pistettä myöntämisperusteesta "Hankkeen relevanssi" ja kokonaispistemääräksi vähintään 70/100.

Jos ehdotukset ylittävät kaikki pisterajat, ne otetaan huomioon myönnettäessä lisäapurahoja kumppanimaiden prioriteettialueille, jotka määritellään kohdassa "Lisäapurahat maailman prioriteettialueilta tuleville opiskelijoille". Akateemiset asiantuntijat tutkivat ja arvioivat lisäperustetta "Hankkeen relevanssi prioriteettialueen kannalta" koskevassa kohdassa annetut selvitykset ja ilmoittavat, ovatko tiedot relevantteja vai eivät.

Lisäperusteen arviointi ei vaikuta alkuperäiseen paremmuusjärjestykseen, joka perustuu neljän myöntämisperusteen ("Hankkeen relevanssi", "Hankesuunnitelman ja hankkeen toteutuksen laatu", "Hankeryhmän ja yhteistyöjärjestelyjen laatu" ja "Vaikuttavuus ja tulosten levittäminen") arviointiin.

STRATEGISET KUMPPANUUSHANKKEET

1. HANKETYYPIT

Strategisissa kumppanuushankkeissa tuetaan joustavasti monenlaisia toimintoja, ja tarkoituksena on toteuttaa innovatiivisia käytäntöjä, auttaa organisaatioita kehittymään ja uudistumaan sekä edistää EU:n, jäsenvaltioiden ja alueiden koulutus- ja nuorisopolitiikan kehitystä.

Strategisten kumppanuushankkeiden koko voi vaihdella hankkeen tavoitteiden, osallistajaorganisaatioiden, odotettujen vaikutuksien ja muiden tekijöiden mukaan, ja ne voivat mukauttaa toimintonsa näiden mukaisesti. Osallistajaorganisaatiot voivat tämän toimen ansiosta hankkia kokemusta kansainvälisestä yhteistyöstä ja parantaa valmiuksiaan ja tuottaa samalla laadukkaita ja innovatiivisia tuloksia. Hankehakemuksen laadullisessa arvioinnissa otetaan huomioon yhteistyön tavoitteet ja mukana olevien organisaatioiden luonne.

Seuraavassa esitetään ajatuksia siitä, millaisia toimintoja voidaan toteuttaa strategisissa kumppanuushankkeissa, joissa edistetään monialaista yhteistyötä tai joiden kohteena on koulutus- ja nuorisoalan tietty sektori. Luettelossa esitetään vain esimerkkejä. Ne eivät estä osallistajaorganisaatiota suunnittelemasta hankettaan eri tavalla.

TOIMINNOT

- opetus suunnitelmat, kurssit, yhteiset koulutusohjelmat, yhteiset koulutusmoduulit (myös sähköiset), erilaisten oppimismallien parempi integrointi (etäoppiminen, osa-aikainen oppiminen, moduulioppiminen);
- oppimis-, opetus-, koulutus- ja nuorisotyömateriaalit ja -menetelmät, pedagogiset toimintatavat ja työkalut;
- projektipohjainen yhteistyö, vertaisoppiminen, työpajat, virtuaaliset laboratoriot, virtuaaliset yhteistyötilat;
- kapasiteetin vahvistamista ja verkostoitumista koskevat toiminnot;
- strategisten yhteistyösuunnitelmien laatiminen ja toteutus;
- tiedotus-, ohjaus-, valmennus- ja neuvontatoiminnot;
- selvitykset, vertailevat analyysit, tiedonkeruu, tapaustutkimukset;
- laatuvaatimusten määrittäminen ja osaamispohjaiset profiilit/ammattiprofiilit;
- tutkintojen viitekehysten parantaminen, opintopisteiden siirto, laadunvarmistus, tunnistaminen ja tunnustaminen;
- oppimis-, opetus- ja koulutustoiminnot (katso 2 kohta jäljempänä).

Kaikkien strategisten kumppanuushankkeiden odotetaan lisäksi levittävän tuloksiaan kohdennetusti ja laajasti, jotta niitä hyödynnettäisiin laajemmin ja niiden vaikutus leviäisi hankkeeseen suoraan osallistuvien organisaatioiden ulkopuolelle. Tulostenlevitysvaatimuksissa otetaan huomioon hankkeen tavoite ja laajuus.

Organisaatiot ja oppilaitokset koulutus- ja nuorisoalan eri sektoreilta ja myös muilta sosioekonomisilta sektoreilta voivat tehdä yhteistyötä saavuttaakseen – hankkeidensa avulla – yhtä tai useampaa koulutus- ja nuorisoalan sektoria koskevat tavoitteet. Seuraavat toimintotyypit myötävaikuttavat mainitulla sektorilla erityisen merkittävästi oppaan B-osassa kuvattujen tavoitteiden saavuttamiseen joko kyseisen sektorin sisällä tai useilla sektoreilla.

MONIALAINEN YHTEISTYÖ

Kehitetään, testataan, muokataan ja toteutetaan innovatiivisia käytäntöjä, jotka koskevat seuraavia osa-alueita:

- eri koulutusalojen ja paikallisten tai alueellisten yritysten strateginen yhteistyö esimerkiksi työllistettävyyden tutkimiseksi tai sen tutkimiseksi, kuinka helppoa siirtyminen työmarkkinoille tai koulutusasteesta toiseen on;
- korkeakoulujen ja muita koulutustasoja edustavien oppilaitosten muodostamien kumppanuuksien yhteiset tutkimushankkeet, jotka voivat koskea esimerkiksi arviointia tai laaja-alaisiin taitoihin liittyviä oppimistuloksia;
- virallista koulutusta ja epävirallista oppimista tai arkioppimista tarjoavien tahojen strateginen yhteistyö, joka voi liittyä esimerkiksi ICT-pohjaiseen opetukseen tai digitaalitekniikkojen käyttöön oppimisessa;
- etenkin laaja-alaisia taitoja (kuten yrittäjyydestä) tuottavien, eri koulutussektoreilla kehitettävien, johdonmukaisten pedagogisten lähestymistapojen ja menetelmien tutkimus ja analysointi;
- eri koulutussektoreita edustavien kumppanien välinen hankepohjainen kansainvälinen yhteistyö (esimerkiksi varhaiskasvatus yhdistettynä toiseen asteeseen), jossa tutkitaan sisällön ja kielen integroitua opetusta¹⁸⁶ tai vastavuoroista oppimista keinona parantaa koulutus- ja nuorisoalan eri sektoreita edustavien, kaikenikäisten oppijoiden, myös maahanmuuttajataustaisten, kielitaitoa;
- eri koulutustasojen tukipalveluista vastaavan henkilöstön keskinäinen yhteistyö ja käytäntöjen vaihto, jotka voivat koskea muun muassa ohjaus-, neuvonta- ja valmennusmenetelmiä ja -välineitä sekä opiskelijoiden edistymisen

¹⁸⁶ CLIL (content and language integrated learning).

seurantajärjestelmien kehittämistä, tai opiskelijoiden tukipalveluja tarjoavan henkilöstön yhteistyö ja käytäntöjen vaihto laadun ja johdonmukaisuuden parantamiseksi kaikilla koulutussektoreilla;

- eri koulutusasteiden väliset kumppanuudet, jotka edistävät avointen oppimisresurssien saatavuutta ja niiden hyödyntämistä oppimisessa levittämällä parhaita käytäntöjä ja kehittämällä eri asteille tarkoitettuja avoimia oppimisresursseja;
- koulutus- ja nuorisoalan eri sektoreita edustavien kumppanuuksien yhteiset tutkimushankkeet, joissa perehdytään mahdollisuuksiin parantaa oppimisen laatua oppimisanalytiikan ja joukkoarvioinnin avulla;
- koulujen, ammatillisen koulutuksen tarjoajien ja korkeakoulujen yhteistyö sellaisen toiminnan tutkimiseksi, jonka tavoitteena on yhdenmukaistaa avoimuutta ja tunnustamista lisääviä eurooppalaisia ja kansallisia välineitä;
- nuorisoalan ja korkeakoulujen yhteistyö, jolla pyritään helpottamaan epävirallisen ja arkioppimisen tunnistamista ja tunnustamista sekä siirtymistä tällaisten koulutusmuotojen ja virallisten koulutusväylien välillä ja siirtymistä alalta toiselle.

KORKEAKOULUTUS

- Kehitetään, testataan, muokataan ja toteutetaan innovatiivisia käytäntöjä, jotka koskevat seuraavia osa-alueita:
  - eri maita sekä eri tieteenaloja ja elinkeinoaloja (julkista/yksityistä sektoria) edustavien kumppanien yhteiset koulutusohjelmat ja yhteiset opetussuunnitelmat, intensiivikurssit ja yhteiset moduulit (myös sähköiset), joilla varmistetaan työmarkkinoiden tarpeiden huomioiminen;
  - yritysten ja korkeakouluopiskelijoiden tai -henkilöstön projektipohjainen kansainvälinen yhteistoiminta, jossa perehdytään tosielämän tapauksiin;
  - sellaiset pedagogiset toimintatavat ja menetelmät, jotka tuottavat erityisesti laaja-alaista osaamista, yrittäjähengeä ja luovaa ajattelua ja joissa käytetään myös moni- ja poikkitieteellisiä toimintatapoja, nivotaan oppimiseen liittyvä liikkuvuus järjestelmällisemmin osaksi opetussuunnitelmia (niin sanottu sisäänrakennettu liikkuvuus) ja hyödynnetään paremmin tieto- ja viestintätekniikkaa;
  - erilaisten opiskelutapojen (etäoppiminen, osa-aikainen oppiminen, moduulioppiminen) parempi integrointi varsinkin uusien yksilöllisen oppimisen mallien, avointen oppimisresurssien strategisen käytön sekä virtuaaliliikkuvuuden ja virtuaalisten oppimisalustojen avulla;
  - uudet toimintatavat, joilla lisätään siirtymistä koulutuslaidalta toiselle (esimerkiksi aiempien opintojen tunnustaminen ja mahdollisuus harjoittaa joustavaa oppimista: moduuliopintoja, sulautuvaa oppimista jne.);
  - ammatinvalinnan ohjauksen ja neuvonnan sekä ammattiin valmennuksen menetelmät ja välineet;
  - korkeakoulujen sitoutuminen tekemään yhteistyötä kansainvälisessä toimintaympäristössä paikallis- ja alueviranomaisien sekä muiden sidosryhmien kanssa aluekehityksen ja monialaisen yhteistyön edistämiseksi sekä siltojen rakentamiseksi ja tietämyksen jakamiseksi virallisen koulutuksen ja epävirallisen oppimisen eri sektorien välillä;
  - tukipalveluista vastaavan henkilöstön keskinäinen yhteistyö ja käytäntöjen vaihto, joka voi koskea muun muassa ohjaus- neuvonta- ja valmennusmenetelmiä ja -välineitä sekä opiskelijan edistymisen seurantajärjestelmien kehittämistä, tai opiskelijoiden tukipalveluja tarjoavan henkilöstön yhteistyö ja käytäntöjen vaihto palvelujen laadun parantamiseksi (eli se, miten aikuisia, aliedustettuja ryhmiä ja muita niin sanottuja epätyypillisiä opiskelijoita houkutellaan ja saadaan jäämään korkeakoulutuksen piiriin).
- Helpotetaan taitojen ja osaamisen kansallista tunnustamista ja sertifiointia soveltamalla oppimistuloksiin perustuvaa, tehokasta laadunvarmistusta ja vertailemalla taitoja ja osaamista tutkintojen eurooppalaisiin ja kansallisiin viitekehyksiin.
- Kehitetään joustavia väyliä korkeakouluopiskelijoille ja tutkinnon suorittaneille, mukaan lukien aiempien opintojen tunnustaminen.

AMMATILLINEN KOULUTUS

- Kehitetään, testataan, muokataan ja toteutetaan innovatiivisia käytäntöjä, jotka koskevat seuraavia osa-alueita:
  - osaamisvaatimusten uudelleenmäärittely oppimistulosten perusteella ja ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmien ja kurssien sekä oppimismateriaalin ja -välineiden muokkaaminen tai kehittäminen tämän mukaisesti;
  - ammatillisen koulutuksen oppimis- ja opetusmenetelmät sekä pedagogiset toimintatavat, joiden avulla saavutetaan erityisesti avain- ja perustaitoja ja lisätään kielitaitoa, etenkin hyödyntämällä tieto- ja viestintätekniikkaa;
  - uudenlaiset käytännönläheiset koulutusmuodot ja perehtyminen aitoihin liike-elämän ja teollisuuden tilanteisiin, yritysten ja ammattioppilaitosten opiskelijoiden tai henkilöstön projektipohjaisen kansainvälisen yhteistyön kehittäminen ja toteutus;
  - ammatillisen koulutuksen uusien opetus- ja koulutusmateriaalien ja -menetelmien kehittäminen ja toteuttaminen, mukaan lukien työssäoppiminen, virtuaalinen liikkuvuus, avoimet oppimisresurssit sekä

- tieto- ja viestintätekniikan tarjoamien mahdollisuuksien parempi hyödyntäminen esimerkiksi perustamalla työmarkkinoiden tarpeiden mukaisia virtuaalisia laboratorioita/työpaikkoja;
- o ammatinvalinnan ohjauksen ja neuvonnan sekä ammattiin valmennuksen menetelmät ja välineet;
- o ammatillisen koulutuksen opettajien, kouluttajien ja henkilöstön työn ammatillistumisen ja ammatillisen kehittymisen välineet ja menetelmät keskittyen erityisesti ammatillisen koulutuksen opettajien ja kouluttajien perus- ja täydennyskoulutuksen parantamiseen;
- o ammattikoulutusorganisaatioiden hallinto ja johtaminen;
- o strateginen yhteistyö ammatillisen koulutuksen tarjoajien sekä paikallisten tai alueellisten yritysyritysten, myös elinkeinoelämän kehittämisvirastojen välillä;
- o ammatillisen koulutuksen tarjoajien, korkeakoulujen sekä muotoilu-, taide-, tutkimus- ja innovaatiokeskusten välinen yhteistyö luovuuden ja innovaatioiden kehittämiseksi.
- Helpotetaan taitojen ja osaamisen kansallista tunnustamista ja sertifiointia vertailemalla niitä tutkintojen eurooppalaisiin ja kansallisiin viitekehyksiin ja käyttämällä EU:n tarjoamia välineitä sekä kehitetään ammattiopiskelijoille ja ammatillisen tutkinnon suorittaneille joustavia koulutusväyliä muun muassa tunnustamalla heidän aiemmat opintonsa.
- Käytetään opintopisteiden siirtojärjestelmää (ECVET) ja laadunvarmistuksen kehittämisjärjestelmää (EQAVET) ammatillista koulutusta tarjoavissa organisaatioissa.

YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS

- Kehitetään, testataan, muokataan ja toteutetaan innovatiivisia käytäntöjä, jotka koskevat seuraavia osa-alueita:
  - o uudet opetussuunnitelmat, kurssit, oppimismateriaalit ja -välineet;
  - o oppimis- ja opetusmenetelmät sekä pedagogiset toimintatavat, joiden avulla saavutetaan erityisesti avain- ja perustaitoja sekä kielitaitoa, etenkin hyödyntämällä tieto- ja viestintätekniikkaa;
  - o uudenlaiset käytännönläheiset koulutusmuodot ja perehtyminen aitoihin liike-elämän ja teollisuuden esimerkkeihin;
  - o uudet oppimismuodot ja tavat tarjota koulutusta ja erityisesti avoimen ja joustavan oppimisen, virtuaalisen liikkuvuuden ja avointen oppimisresurssien strateginen käyttö sekä tieto- ja viestintätekniikan tarjoamien mahdollisuuksien parempi hyödyntäminen;
  - o oppilaan ohjauksen, neuvonnan ja valmennuksen menetelmät ja välineet;
  - o opettajien, kouluttajien ja muun henkilöstön työn ammatillistumisen ja ammatillisen kehittymisen välineet ja menetelmät keskittyen erityisesti opettajien ja kouluttajien perus- ja täydennyskoulutuksen parantamiseen;
  - o oppilaitosten hallinto ja johtaminen;
  - o koulutus- ja nuorisoalan eri sektoreilla toimivien organisaatioiden välinen yhteydenpito;
  - o strateginen yhteistyö koulutuksen tarjoajien ja paikallis- tai alueviranomaisten välillä.
- Vaihdetaan kokemuksia ja hyviä käytäntöjä, toteutetaan vertaisoppimistoimintoja ja järjestetään työpajoja.
- Tehdään yhteisiä tutkimuksia, selvityksiä, selontekoja ja analyyseja.
- Helpotetaan taitojen ja osaamisen kansallista tunnustamista ja sertifiointia vertailemalla niitä tutkintojen eurooppalaisiin ja kansallisiin viitekehyksiin ja käyttämällä EU:n tarjoamia osaamisen tunnustamisvälineitä.
- Edistetään eri ohjelmamaiden paikallisten ja/tai alueellisten opetusviranomaisten välistä yhteistyötä strategisen kehittämistyön tukemiseksi hankkeilla, joihin osallistuu kouluja sekä työmarkkina-alalla tai koulutus- ja nuorisoalalla toimivia paikallisia yksityisen sektorin organisaatioita ja kansalaisjärjestöjä.

AIKUISKOULUTUS

- Kehitetään, testataan, muokataan ja toteutetaan innovatiivisia käytäntöjä, jotka koskevat seuraavia osa-alueita:
  - o uudet aikuisopiskelijoille tarkoitetut opetussuunnitelmat ja kurssit sekä niihin liittyvät oppimisen oheismateriaalit ja -välineet;
  - o aikuisopiskelijoille tarkoitetut oppimis- ja opetusmenetelmät ja pedagogiset toimintatavat, joiden avulla saavutetaan erityisesti avain- ja perustaitoja ja lisätään kielitaitoa, etenkin hyödyntämällä tieto- ja viestintätekniikkaa;
  - o uudet tavat tarjota aikuisoppimista ja aikuiskoulutusta ja erityisesti avoimen ja joustavan oppimisen, virtuaalisen liikkuvuuden ja avointen oppimisresurssien strateginen käyttö sekä tieto- ja viestintätekniikan tarjoamien mahdollisuuksien parempi hyödyntäminen;
  - o aikuisopiskelijoiden ohjauksen, neuvonnan ja valmennuksen menetelmät ja välineet;
  - o aikuiskoulutuksen opettajien ja henkilöstön työn ammatillistumisen ja ammatillisen kehittymisen välineet ja menetelmät keskittyen erityisesti aikuisopettajien perus- ja täydennyskoulutuksen parantamiseen;
  - o aikuiskoulutusorganisaatioiden hallinto ja johtaminen;
  - o koulutus- ja nuorisoalan eri sektoreilla toimivien organisaatioiden välinen yhteydenpito;
  - o strateginen yhteistyö aikuiskoulutuksen tarjoajien ja paikallis- tai alueviranomaisten välillä.
- Tarjotaan aikuisopiskelijoille joustavia koulutusväyliä muun muassa tunnustamalla heidän aiemmat opintonsa:
  - o hallintoa tai toteutusta koskevien mallien ja toimintatapojen vertaileva analyysi;

- epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen avulla hankittujen tietojen ja osaamisen arvottamismenetelmien käytännön soveltaminen ja testaus.
- Parannetaan aikuisopiskelumahdollisuuksia:
  - edistetään oppimisen monitoimikeskusten sekä koulutustarjoajien muodostamien alueellisten verkostojen kehittämistyötä;
  - toteutetaan koulutuskäytäntöjen kehittämistoimenpiteitä organisaatioissa, joiden varsinaiseen toimintaan aikuiskoulutus ei kuulu (esimerkiksi kulttuurijärjestöissä);
  - kehitetään kursseja, joilla parannetaan aikuisopettajille, rehtoreille tai muulle henkilöstölle suunnattujen eurooppalaisten kurssien saatavuutta ja laatua.
- Helpotetaan taitojen ja osaamisen kansallista tunnustamista ja sertifiointia vertailemalla niitä tutkintojen eurooppalaisiin ja kansallisiin viitekehyksiin ja käyttämällä EU:n tarjoamia välineitä.

NUORISO

- Nuorisotyön yhteistoiminnot, joilla kehitetään, testataan, muokataan ja/tai toteutetaan innovatiivisia nuorisotyön käytäntöjä. Tällaiset toiminnot voivat koskea muun muassa seuraavia osa-alueita:
  - menetelmät, välineet ja materiaalit, joilla lisätään nuorten avain- ja perustaitoja, kielitaitoa sekä tieto- ja viestintätekniisiä taitoja;
  - menetelmät, välineet ja materiaalit, joilla tuetaan nuorisotyöntekijöiden työn ammatillistumista ja ammatillista kehittymistä (esimerkiksi opetussuunnitelmat, koulutusmoduulit, opetuksen tukimateriaalit, hyvät käytännöt ja osaamisen tunnustamisvälineet);
  - uudet tavat tehdä nuorisotyötä sekä tarjota koulutusta ja tukea ja erityisesti avoimen ja joustavan oppimisen, virtuaalisen liikkuvuuden ja avointen oppimisresurssien strateginen käyttö sekä tieto- ja viestintätekniikan tarjoamien mahdollisuuksien parempi hyödyntäminen;
  - nuorisotoimintaohjelmat ja -välineet, joilla torjutaan sosiaalista syrjäytymistä ja koulupudokkuutta;
  - nuorisojärjestöjen strateginen verkostoituminen ja keskinäinen yhteistyö ja/tai niiden strateginen verkostoituminen ja yhteistyö koulutusalojen organisaatioiden ja työmarkkinoiden kanssa;
  - strateginen yhteistyö alue- tai paikallisviranomaisten kanssa.
- Tunnustetaan ja sertifioidaan taitoja ja osaamista kansallisesti vertailemalla niitä tutkintojen eurooppalaisiin ja kansallisiin viitekehyksiin ja käyttämällä EU:n tarjoamia osaamisen tunnustamisvälineitä.
- Eurooppalaiset nuorisotoimet: eri maista tulevien kahden tai useamman nuorisoryhmän toteuttamat yhteistyötoiminnot yhteiskuntaan sitoutumisen ja yrittäjähengen lisäämiseksi (katso jäljempänä).

PAINOPISTEET

- luovuus, innovointi ja uudistaminen,
- tieto- ja viestintätekniisten menetelmien ja virtuaalisen yhteistyön strateginen käyttö,
- avoimet oppimisresurssit,
- koulutuksen ja nuorisotyön laadukkuus,
- yrittäjyyskasvatus (myös yhteiskunnallinen yrittäjyys),
- tasapuolisuus ja osallistaminen,
- perustaidot ja laaja-alaiset taidot (kielitaito, digitaaliset taidot ja yrittäjyys),
- virallisen ja epävirallisen oppimisen sekä arkioppimisen kautta saavutettujen oppimistulosten tunnustaminen ja tunnustaminen,
- joustavien oppimisväylien suosiminen,
- ammatillistuminen ja ammatillinen kehittyminen koulutus- ja nuorisotyössä,
- hallinto- ja johtamistaidot,
- nuorten aktiivinen osallistuminen yhteiskuntaan,
- oppilaitosten välinen yhteistyö,
- alueiden välinen yhteistyö,
- politiikan ja käytännön väliset synergiat.

KOHDERYHMÄT JA OSALLISTUJAT

- alan toimijat,
- koulutusalaalla työskentelevä henkilöstö,
- nuorisotyöntekijät,
- asiantuntijat, erikoistuntijat ja ammattihenkilöt,
- opiskelijat, harjoittelijat, oppisopimusopiskelijat, koulujen oppilaat, aikuisopiskelijat, nuoret, vapaaehtoispalveluun osallistuvat,
- työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret,
- muita heikommassa asemassa olevat nuoret,
- koulupudokkaat,
- päättäjät,

- tutkijat.

KUMPPANIT, JOTKA VOIVAT OSALLISTUA SAMAA HANKKEESEEN

- koulutus- ja nuorisoalan organisaatiot,
- monilla eri aloilla ja sektoreilla toimivat organisaatiot (esimerkiksi osaamiskeskukset tai kauppakamarit), julkisen sektorin organisaatiot,
- yritykset, yhtiöt, liike-elämän ja työmarkkinoiden edustajat,
- yhteisölliset organisaatiot,
- tutkimus- ja innovaatioalan elimet,
- kansalaisjärjestöt,
- työmarkkinaosapuolet.

2. KOULUTUS, OPETUS JA OPPIMINEN STRATEGISISSA KUMPPANUUSHANKKEISSA

Strategiset kumppanuushankkeet voivat myös järjestää yksittäisille henkilöille tarkoitettuja koulutus-, opetus- ja oppimistoimintoja, jos ne edistävät hankkeen tavoitteiden saavuttamista. Jotkin näistä toiminnoista ovat erityisen merkityksellisiä yhdellä tai useammalla koulutus- ja nuorisoalan sektorilla:

Toimintotyyppi	Erityinen merkitys
Oppijoiden monimuotoliikkuvuus	Kaikki koulutus- ja nuorisoalan sektorit
Oppilasryhmien lyhytkestoiset vaihdot	Yleissivistävä koulutus
Intensiivikurssit	Korkeakoulutus
Pitkäkestoinen oppilasliikkuvuus	Yleissivistävä koulutus
Pitkäkestoiset opetus- tai koulutustehtävät	Korkeakoulutus, ammatillinen koulutus, yleissivistävä koulutus ja aikuiskoulutus
Nuorisotyöntekijöiden pitkäkestoiset liikkuvuusjaksot	Nuoriso
Henkilöstön yhteiset lyhytkestoiset koulutustapahtumat	Kaikki koulutus- ja nuorisoalan sektorit

Jäljempänä on lisätietoja edellä luetelluista toiminnoista.

OPPIJAT

INTENSIIVIKURSSIT (VIIDESTÄ PÄIVÄSTÄ KAHTEN KUUKAUTEEN)

Intensiivikurssi on lyhyt opinto-ohjelma, jossa osallistuvien korkeakoulujen opiskelijat ja opetushenkilöstö sekä muut asiantuntijat ja alan ammattilaiset voivat tehdä yhteistyötä. Tavoitteena on

- edistää erityisalojen aiheiden tehokasta ja monikansallista opetusta,
- mahdollistaa opiskelijoiden ja opettajien yhteistyö monikansallisissa ja monitieteisissä ryhmissä, mikä tarjoaa heille erityiset oppimis- ja opetusolot, jollaisia ei ole yksittäisessä oppilaitoksessa, ja tilaisuuden saada aivan uudenlaisia näkökulmia opiskeltavaan aiheeseen,
- tarjota opetushenkilöstölle tilaisuus vaihtaa mielipiteitä opetuksen sisällöstä ja uusista tavoista tarkastella opetussuunnitelmaa sekä testata innovatiivisia opetusmenetelmiä, jotka voidaan ottaa aikanaan osaksi uutta yhteiskurssia tai opetussuunnitelmaa kansainvälisessä luokkaympäristössä.

Intensiivikurssin suositeltavia ominaisuuksia:

- Intensiivikurssien olisi tarjottava niihin osallistuville opettajille ja opiskelijoille muun muassa aivan uudenlaisia mahdollisuuksia oppimiseen ja ammattitaitojen kehittämiseen sekä tietoa ja huipputason tutkimustuloksia ja muuta tietämystä.
- Kurssille osallistuvien opiskelijoiden työn tulokset olisi tunnustettava ECTS-järjestelmän (tai muun vastaavan järjestelmän) opintopistein.
- Intensiivikurssien odotetaan hyödyntävän tieto- ja viestintätekniisiä välineitä ja palveluita kurssin valmistelussa ja seurannassa ja edistävän näin pysyvän oppimisyhteisön luomista kyseiselle aihealueelle.
- Henkilöstön ja opiskelijoiden määrät olisi suhteutettava niin, että opetustilanteessa voidaan taata aktiivinen osallistuminen.
- Kurseilla olisi oltava tasapuolisesti kansainvälisiä ja kansallisia opiskelijoita sekä henkilökuntaan kuuluvia.
- Intensiivikursseilla olisi oltava selkeä monitieteinen lähestymistapa, joka edistää eri tieteenalojen opiskelijoiden keskinäistä kanssakäymistä.
- Aihekohtaisten oppimistulosten lisäksi intensiivikursseilla olisi suositettava laaja-alaisen osaamisen oppimista.

Intensiivikurssien osallistujat (opetushenkilöstön ja opiskelijat) valitsee strategisesta kumppanuushankkeesta vastaava konsortio.

Opetus- ja koulutustunteja on oltava riittävästi, jotta voidaan taata, että suurin osa ulkomailla vietetystä ajasta käytetään koulutukseen eikä tutkimukseen tai muuhun toimintaan.

OPISKELIJOIDEN, HARJOITTELIJOIDEN, AIKUISOPISKELIJOIDEN, KOULUJEN OPPILAIDEN JA NUORTEN MONIMUOTOLIIKKUVUUS (VIIDESTÄ PÄIVÄSTÄ KAHTEN KUUKAUTEEN KONKREETTISTA LIIKKUVUUTTA)

Toiminnot, joissa yksi tai useampi lyhyt (yhteensä enintään kahden kuukauden pituinen) konkreettisen liikkuvuuden jakso yhdistetään virtuaalisen liikkuvuuden jaksoon (jossa konkreettisen liikkuvuuden aikana saavutettuja oppimistuloksia täydennetään tai laajennetaan hyödyntämällä esimerkiksi yhteisiä työalueita, suoratoistolähetyksiä, videokonferensseja, sosiaalista mediaa ja muuta tieto- ja viestintätekniikkaa). Virtuaalisen liikkuvuuden jaksoa voidaan käyttää konkreettisen liikkuvuuden jakson valmistelussa, tuessa ja seurannassa. Se voidaan myös järjestää avuksi erityistarpeisille tai muita heikommassa asemassa oleville henkilöille, jotka eivät kykene suorittamaan pitkäaikaisia konkreettisen liikkuvuuden jaksoja.

OPPILASRYHMIEN LYHYTKESTOISET VAIHDOT (VIIDESTÄ PÄIVÄSTÄ KAHTEN KUUKAUTEEN)

Oppilasryhmien lyhytkestoisia vaihtoja voidaan järjestää samaan strategiseen kumppanuushankkeeseen osallistuvien erimaalaisten koulujen välillä. Tällaisten tapahtumien aikana oppilaat työskentelevät yhdessä jossakin kumppanikouluista ja voivat asua toistensa perheissä. Vierailujen aikaisen yhteisen projektityöskentelyn on liityttävä kiinteästi strategisen kumppanuushankkeen tavoitteisiin. Huom. Kumppanuuteen osallistuvien koulujen yhteistyön ei pidä rajoittua tällaisiin tapahtumiin, vaan yhteistyöhön on sisällyttävä myös yhteisiä verkossa tapahtuvia toimintoja ja paikallisia toimintoja. Kouluja kannustetaan tekemään eTwinning-portaalin kautta yhteistä projektityötä ennen liikkuvuustapahtumia ja niiden jälkeen.

Lyhytkestoisin vaihtoihin osallistuvien oppilaiden mukana on aina seurattava aikuisia, jotta voidaan varmistaa oppilaiden suojele ja turvallisuus sekä tehokas oppiminen vaihdon aikana.

Vaihtojen aikainen yhteinen projektityöskentely tarjoaa erimaalaisille oppilaille ja opettajille tilaisuuden tehdä yhteistyötä yhden tai useamman molempaa osapuolta kiinnostavan aiheen tiimoilta. Tapahtumissa oppilaat ja opettajat hankkivat ja parantavat paitsi hankkeen aihetta tai aihealuetta koskevia taitoja myös ryhmätyöskentelyyn, kulttuurien väliseen oppimiseen, sosiaalisiin suhteisiin, hanketoimintojen suunnitteluun ja toteutukseen sekä tieto- ja viestintätekniikan käyttöön liittyviä taitoja. Osallistuessaan yhteiseen projektityöskentelyyn erimaalaisten kumppanikoulujen oppilasryhmien kanssa oppilaat ja opettajat saavat tilaisuuden käyttää vieraita kieliä ja ovat motivoituneempia oppimaan niitä.

Ihannetapauksessa projektityöskentely otetaan osaksi koulujen säännöllisiä toimintoja ja sisällytetään osallistuvien oppilaiden opetussuunnitelmaan. Oppilaille on annettava mahdollisuus osallistua projektin kaikkiin vaiheisiin, myös sen suunnitteluun ja organisointiin sekä toimintojen arviointiin.

PITKÄKESTOINEN OPPILASLIIKKUVUUS (2–12 KUUKAUTTA)

Toiminnon tavoitteena on vahvistaa samaan strategiseen kumppanuushankkeeseen osallistuvien koulujen välistä yhteistyötä. Liikkuvuustoimintojen on liityttävä kiinteästi strategisen kumppanuushankkeen tavoitteisiin ja oltava osa hankesuunnitelmaa. Kouluja kannustetaan tekemään eTwinning-portaalin kautta yhteistä projektityötä ennen liikkuvuustoimintoja ja niiden jälkeen. Näiden toimenpiteiden avulla voidaan maksimoida toimintojen vaikutus osallistuviin kouluihin. Toiminto lisää oppilaiden ymmärrystä eurooppalaisten kulttuurien ja kielten moninaisuudesta ja auttaa heitä hankkimaan henkilökohtaisen kehityksensä edellyttämää osaamista. Strategisessa kumppanuushankkeessa mukana olevien koulujen tulee laatia yhdessä opintosopimuksia (*Learning Agreement*), tunnustaa ulkomaisessa kumppanikoulussa suoritettut opinnot ja vahvistaa yleissivistävän koulutuksen eurooppalaista ulottuvuutta. Toiminto tarjoaa myös arvokkaan kansainvälisen pedagogisen kokemuksen liikkuvuutta organisoiville ja toteuttaville opettajille.

Oppilaiden valinnan suorittavat koulut. Oppilaiden on oltava vähintään 14-vuotiaita ja opiskeltava kokopäiväisesti strategiseen kumppanuushankkeeseen osallistuvassa koulussa. Valituksi tulleet oppilaat voivat viettää 2–12 kuukautta vastaanottavassa koulussa ja ulkomaisessa isäntäperheessä.

Kouluja ja isäntäperheitä kannustetaan vastavuoroiseen oppilasvaihtoon, mutta tämä ei ole pakollista.

Kaikkien oppilasliikkuvuuteen osallistuvien koulujen, oppilaiden sekä heidän vanhempiansa ja isäntäperheidensä on syytä tutustua oppilasliikkuvuutta koskevaan oppaaseen, joka auttaa toiminnon toteuttamisessa ja osallistuvien oppilaiden turvallisuuden ja hyvinvoinnin takaamisessa. Oppaassa täsmennetään osallistujien tehtävät ja vastualueet ja annetaan heille ohjeita ja tarvittavat mallit ja lomakkeet. Englanninkielinen opas on saatavilla Europa-sivustolla ja käännettyä asianomaisten kansallisten toimistojen verkkosivuilla.

VERKKOKIELIVALMENNUSTUKI

Osallistajat, jotka suorittavat strategisen kumppanuushankkeen yhteydessä pitkäkestoisen liikkuvuusjakson (2–12 kuukautta), voivat saada kielivalmennusta. Komissio ottaa asteittain käyttöön verkkokielivalmennustuen ohjelmakauden aikana. Verkkotuen avulla voidaan arvioida valituiksi tulleiden opiskelijoiden taito ulkomaanopintojen aikana käytettävässä kielessä. Palvelu tarjoaa tarvittaessa myös mahdollisuuden parantaa kielitaitoa ennen liikkuvuusjaksoa ja/tai sen aikana.

Kouluille tarkoitettu verkkokielivalmennustuki järjestetään seuraavasti:

- Kansalliset toimistot myöntävät kouluille verkkopalvelun käyttöoikeuksia Euroopan komission määrittämien yleisten kriteerien mukaisesti.
- Valinnan jälkeen kaikki verkkopalvelun piiriin kuuluvat oppilaat (kieltä äidinkielenään puhuvia lukuun ottamatta) suorittavat verkossa kielikokeen, jossa arvioidaan heidän taitonsa opiskelun aikana käytettävässä kielessä. Tulokset toimitetaan oppilaalle ja koululle.
- Koulut jakavat verkkokielikurssien käyttöoikeudet niiden lukumäärän ja tarpeiden mukaan.
- Liikkuvuusjakson päätteeksi oppilaat suorittavat toisen kielikokeen, jossa arvioidaan vieraan kielen taidon parantuminen.

Verkkokielivalmennustuesta kerrotaan lisää Euroopan komission ja kansallisten toimistojen verkkosivuilla.

Jos kieli ei kuulu komission tarjoaman palvelun piiriin, tarkoitukseen voidaan myöntää erillistä kielivalmennustukea.

KOULUTUSORGANISAATIOIDEN HENKILÖSTÖ JA NUORISOTYÖNTEKIJÄT

HENKILÖSTÖN YHTEISET KOULUTUSTAPAHTUMAT (KOLMESTA PÄIVÄSTÄ KAHTEN KUUKAUTEEN)

Tämä toiminto tarjoaa strategiseen kumppanuushankkeeseen osallistuville organisaatioille mahdollisuuden järjestää opetus- ja koulutushenkilöstölle tai nuorisotyöntekijöille lyhyitä koulutustapahtumia, jotka liittyvät strategisen kumppanuushankkeen aihepiiriin tai toimintakenttään. Tapaamisia järjestetään erimaalaisista työntekijöistä koostuvilla pienryhmillä, jotta maksimoidaan niiden vaikutus kuhunkin osallistujaorganisaatioon.

Tapahtumat voivat olla esimerkiksi opintovierailuja, joissa yhdistyvät käynnit asianomaisissa organisaatioissa, erilaiset esitykset, keskustelutyöpajat ja kurssit. Tapahtumissa on oltava tasapuolinen määrä kansainvälisiä ja kotimaisia osallistujia.

OPETUS- JA KOULUTUSTEHTÄVÄT (2–12 KUUKAUTTA)

Toiminnon tavoitteena on vahvistaa samaan strategiseen kumppanuushankkeeseen osallistuvien organisaatioiden välistä yhteistyötä. Sen avulla työntekijät saavat lisää tietoa eurooppalaisista koulutusjärjestelmistä ja oppivat ymmärtämään niitä paremmin, ja he voivat sen kautta myös hankkia ammatillista osaamista ja tietoa menetelmistä ja käytännöistä ja jakaa niitä.

Yleissivistävän koulutuksen, korkeakoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen opettajat, professorit ja muu opetushenkilöstö, jotka työskentelevät strategiseen kumppanuushankkeeseen osallistuvassa oppilaitoksessa tai korkeakoulussa, voivat lähteä 2–12 kuukaudeksi ulkomaille opettamaan kumppanioppilaitoksessa tai -korkeakoulussa tai harjoittamaan ammattitoimintaa muussa omaan alaansa liittyvässä kumppaniorganisaatiossa. He voivat esimerkiksi työskennellä oppilaitoksessa/koulutuskeskuksessa, tai muussa organisaatiossa (kuten yrityksessä, kansalaisjärjestössä tai opetusviranomaisen palveluksessa), osallistua täydennyskoulutuskurssille tai seminaariin (esimerkiksi opettajankoulutus- tai tutkimuslaitoksessa) tai suorittaa yrityksessä harjoittelu- tai työssäoppimisjakson.

Lähtevän oppilaitoksen on taattava valintaprosessin oikeudenmukaisuus, läpinäkyvyys ja avoimuus, kehitettävä toiminnon sisältöä osallistujan kanssa ja varmistettava, että tällainen pitkäkestoinen liikkuvuusjakso ulkomailta tunnustetaan sekä oppilaitoksen sisällä että mahdollisuuksien mukaan sen ulkopuolella.

Korkeakoulujen opetus- ja koulutustehtävissä lähtevät ja vastaanottavat organisaatiot voivat olla seuraavanlaisia:

- Kun työntekijä lähtee suorittamaan pitkäkestoista opetustehtävää, lähtevänä organisaationa voi olla mikä tahansa osallistujaorganisaatio, mutta vastaanottavan organisaation on oltava kumppaniryhmään osallistuva korkeakoulu.
- Kun työntekijä lähtee hankkimaan pitkäkestoista koulutusta, lähtevän organisaation on oltava kumppaniryhmään osallistuva korkeakoulu, mutta vastaanottavana organisaationa voi olla mikä tahansa kumppaniryhmään osallistuva organisaatio.
- Lähtevän ja vastaanottavan organisaation on sijaittava eri maissa, eikä vastaanottava maa saa olla osallistujan asuinmaa.

Strategisessa kumppanuushankkeessa mukana olevat organisaatiot laativat yhdessä liikkuvuussovimuksia, tunnustavat ulkomaisessa kumppaniorganisaatiossa suoritettun työn ja vahvistavat koulutuksen eurooppalaista ulottuvuutta. Toiminto tarjoaa myös arvokkaan kansainvälisen kokemuksen henkilöille, jotka organisoivat ja toteuttavat liikkuvuustoimintoa lähtevässä ja vastaanottavassa organisaatiossa.

NUORISOTYÖNTEKIJÖIDEN LIKKUVUUS (2–12 KUUKAUTTA)

Nuorisotyöntekijät saavat kokemusta toisen maan työskentely-ympäristöstä, mikä lisää heidän ammatillista, henkilökohtaista ja monikulttuurista osaamistaan. Nuorisotyöntekijät voivat työskennellä ulkomailta 2–12 kuukautta ja osallistua aktiivisesti vastaanottavan organisaation päivittäiseen työhön. Samalla heidän ammattitaitoprofilinsa monipuolistuu. Tällaisten liikkuvuusjaksojen tavoitteena on myös vahvistaa osallistujaorganisaatioiden valmiuksia tarjoamalla niille uusia näkökulmia ja kokemuksia. Liikkuvuusjakso voidaan suorittaa joko yksittäisenä henkilövaihtona (jolloin yksi työntekijä lähetetään vastaanottavaan organisaatioon) tai kahden kumppaniorganisaation vastavuoroisina kahden nuorisotyöntekijän (saman- tai eriaikaisina) vaihtoina.

VERKKOKIELIVALMENNUSTUKI

Osallistujat, jotka suorittavat strategisen kumppanuushankkeen yhteydessä pitkäkestoisesta liikkuvuusjakson, voivat saada kielivalmennusta. Komissio ottaa asteittain käyttöön verkkokielivalmennustuen ohjelmakauden aikana. Verkkotuen avulla voidaan arvioida valituiksi tulleen henkilöstön ja nuorisotyöntekijöiden taito ulkomaanopintojen aikana käytettävässä kielessä. Palvelu tarjoaa tarvittaessa myös mahdollisuuden parantaa kielitaitoa ennen liikkuvuusjaksoa ja/tai sen aikana.

Henkilöstölle ja nuorisotyöntekijöille tarkoitettu verkkokielivalmennustuki järjestetään seuraavasti:

- Kansalliset toimistot myöntävät organisaatioille verkkopalvelun käyttöoikeuksia Euroopan komission määrittämien yleisten kriteerien mukaisesti.
- Valinnan jälkeen kaikki verkkopalvelun piiriin kuuluvat osallistujat (kieltä äidinkielenään puhuvia lukuun ottamatta) suorittavat verkossa kielikokeen, jossa arvioidaan heidän taitonsa opiskelun aikana käytettävässä kielessä. Tulokset toimitetaan osallistujalle.
- Organisaatiot jakavat verkkokielikurssien käyttöoikeudet niiden lukumäärän ja tarpeiden mukaan.
- Liikkuvuusjakson päätteeksi osallistujat suorittavat toisen kielikokeen, jossa arvioidaan vieraan kielen taidon parantuminen.

Verkkokielivalmennustuesta kerrotaan lisää Euroopan komission ja kansallisten toimistojen verkkosivuilla.

Jos kieli ei kuulu komission tarjoaman palvelun piiriin, tarkoitukseen voidaan myöntää erillistä kielivalmennustukea.

EUROOPPALAISET NUORISOALOITTEET

Nuorisoalan strategisilla kumppanuushankkeilla voidaan tukea myös eurooppalaisten nuorisoaloitteiden kehittämistyötä. Tällaisten aloitteiden tavoitteena on sitouttaa nuoria yhteiskuntaan ja luoda heihin yrittäjähenkkeä. Aloitteiden toteuttajina on vähintään kaksi nuorisoryhmää eri maista.

Aloitteiden aiheina voivat olla muun muassa

- yhteiskunnallisten yritysten, yhdistysten, kerhojen tai kansalaisjärjestöjen (tai niiden verkostojen) perustaminen,
- yrittäjyyskasvatusta (etenkin yhteiskunnallista yrittäjyyttä sekä tieto- ja viestintätekniikan käyttöä) koskevien kurssien ja koulutusjaksojen kehittäminen,
- tiedotus, medialukutaito, valistustoimet tai toimet, joilla lisätään nuorten sitoutumista kansalaisina (esimerkiksi keskustelutilaisuudet, konferenssit, tapahtumat, kuulemiset ja EU-aiheita koskevat aloitteet),
- paikallisyhteisöjen hyväksi toteutettavat toimet (esim. ikääntyneiden, vähemmistöryhmien, maahanmuuttajien, vammaisten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien tukeminen),
- taide- ja kulttuurialoitteet (kuten näytelmät, näyttelyt, musiikkiesitykset ja keskustelufoorumit).

Nuorisoaloite on nuorten itsensä käynnistämä, suunnittelema ja toteuttama hanke. Se antaa nuorille mahdollisuuden testata ideoitaan hankkeissa, joiden suunnitteluun ja toteuttamiseen he voivat osallistua aktiivisesti. Nuorisoaloitteeseen osallistuminen on merkittävä arkioppimisen muoto. Nuorisoaloitetta toteuttaessaan nuorilla on mahdollisuus vastata omista yhteisöissään ilmeneviin erityisiin haasteisiin tai ongelmiin. He voivat keskustella valitsemastaan aiheesta ja pohtia sitä eurooppalaisessa toimintaympäristössä ja omalta osaltaan myötävaikuttaa Euroopan yhdyntymiseen.

Nuorisoaloitteen on oltava kansainvälinen, eli kahden tai useamman erimaalaisen ryhmän nuorisoaloitteiden muodostama verkosto. Yhteistyö eurooppalaisten kumppaneiden kanssa perustuu samanlaisiin tarpeisiin tai kiinnostuksen aiheisiin, ja sen tavoitteena on jakaa tietoa käytännöistä ja ottaa oppia käytövereilta.

Nuorisoaloitteiden kautta suuri joukko nuoria voi olla kekseliäs ja luova omassa päivittäisessä elämässään. He saavat mahdollisuuden puhua omista tarpeistaan ja mielenkiinnonkohteistaan paikallistasolla, mutta he voivat myös nostaa esille omia yhteisöjään koskettavia haasteita.

Nuoret voivat kokeilla ideoitaan laittamalla vireille, suunnittelemalla ja toteuttamalla hankkeen, joka koskettaa erilaisia elämäalueita. Nuorisoaloitteet voivat myös johtaa itsensä työllistämiseen tai yleishyödyllisen, voittoa tavoittelemattoman tai nuorisoalan yhdistyksen, järjestön tai muun tällaisen organisaation perustamiseen.

Eurooppalaisia nuorisoaloitteita toteuttavien nuorten tukena voi toimia ohjaaja. Ohjaaja on tukihenkilö, jolla on kokemusta nuorisotyöstä ja/tai nuorisoaloitteista ja joka työskentelee nuorisoryhmän parissa, edistää oppimisprosessia ja tukee nuorten osallistumista. Ohjaajan rooli vaihtelee nuorisoryhmän tarpeiden mukaan.

Ohjaaja pysyttelee nuorisoaloitteen ulkopuolella mutta tukee nuorisoryhmää hankkeen valmistelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa ryhmän tarpeiden mukaan. Ohjaaja pyrkii varmistamaan oppimisprosessin hyvän laadun ja tarjoaa jatkuvaa tukea, jonka tarkoitus on auttaa ryhmää ja yksilöitä saavuttamaan hyviä tuloksia. Ohjaaja ei ole projektipäällikkö, konsultti/neuvonantaja, hanketta toteuttavan ryhmän jäsen, ammattikouluttaja/asiantuntija, joka tarjoaa vain teknistä tukea jollakin erityisalueella, eikä hän ole hankkeen laillinen edustaja. Jos nuorisoaloitetta toteuttavat nuoret ovat alaikäisiä, ohjaajan antama tuki on pakollinen.

3. ESIMERKKEJÄ STRATEGISISTA KUMPPANUUSHANKKEISTA

JOUSTAVIEN OPPIMISVÄYLIEN EDISTÄMINEN

Käytännön tiedon ja teoreettisen tiedon integrointi korkeakoulujen opetussuunnitelmiin voi tarjota opiskelijoille mahdollisuuksia hankkia taitoja, joita työmarkkinoilla tarvitaan nyt ja tulevaisuudessa ja jotka parantavat heidän tulevia työllistymisnäkömiään. Tässä strategisessa kumppanuushankkeessa tuetaan yritysten ja korkeakouluopiskelijoiden ja -henkilöstön hankeperustaista yhteistyötä, jossa kumppaniryhmään osallistuvat korkeakoulut laativat kattavaan tarveanalyysiin perustuvan yhteisen opetussuunnitelman ja testaavat ja muokkaavat sitä tosielämän kansainvälisyyteen pohjautuvaa lähestymistapaa käyttäen. Tämä tarkoittaa myös opetus- ja oppimistoimintoja, kuten korkeakoulujen ja yritysten välistä henkilöstövaihtoa, sekä integroitua ("sisäänrakennettua") liikkuvuutta. Siinä opiskelijat osallistuvat yhteiseen ohjelmaan, jonka osia opettavat eri kumppanit eri paikoissa. Lopputuloksena toteutetaan yhteinen opetussuunnitelma ja levitetään se ryhmän ulkopuolisille organisaatioille. Kumppaniryhmä koostuu korkeakouluista ja yrityksistä (jotka voivat olla myös pk-yrityksiä ja yhteiskunnallisia yrityksiä), jotta varmistetaan tarvittava osaaminen ja yhteisen opetussuunnitelman puitteissa hankittujen taitojen riittävyys.

INTEGROITU ALUEELLINEN/PAIKALLINEN KEHITTÄMISTYÖ

Integroidut paikalliset/alueelliset kehittämissuunnitelmat voivat hyötyä valtavasti siitä, että niissä ovat mukana kaikki sidosryhmät. Tässä strategisessa kumppanuushankkeessa laaditaan, testataan ja toteutetaan innovatiivisia kurssikokonaisuuksia, joilla voidaan täydentää kumppanikorkeakoulujen opetussuunnitelmia niin, että ne voivat myöntää kaksoistodistuksia tai kaksoistutkintoja. Hankkeeseen osallistuu keskeisiä sidosryhmiä, jotka seuraavat hanketta tiiviisti erityisesti ohjausryhmän välityksellä. Näin varmistetaan, että paikallisten/alueellisten toimijoiden tarpeet otetaan asianmukaisesti huomioon. Hankkeeseen kuuluu myös opetus- tai oppimistoimintoja, kuten korkeakoulujen välistä henkilöstövaihtoa ja opiskelijoiden monimuotoiliikkuvuutta. Lopputuloksena on kurssikokonaisuuksien sisällyttäminen opetussuunnitelmaan ja mahdollisuus saada kaksoistodistus tai suorittaa kaksoistutkinto. Kumppaniryhmässä on mukana korkeakouluja sekä paikallisia toimijoita ja viranomaisia.

Kokemattomammat kumppanit voivat tulla toteutettaviin toimintoihin mukaan vähitellen, mutta viimeistään hankkeen viimeisenä vuonna kaikki kumppanit ovat mukana koko toimintokokonaisuudessa.

LUOVUUS JA INNOVOINTI

Pienet ja keski-suuret yritykset (pk-yritykset) joutuvat vastaamaan ammattitaidon kehittämistä ja innovointia koskeviin haasteisiin ilman, että niillä on välttämättä riittävästi resursseja tai strategista näkemystä selviytyä ankarasta kilpailusta markkinoilla. Tämä strateginen kumppanuushanke tukee luovan ja innovatiivisen kulttuurin leviämistä pienyritysten sisällä. Yrityksiin siirretään ja niissä käytetään menetelmiä, työvälineitä ja käsitteitä, jotka auttavat kehittämään yritysten organisaatiota ja luomaan uusia tuotteita. Luovilta aloilta ja korkeakouluista tulevat kumppanit opettavat muita kumppaneita soveltamaan organisaatioissaan menestyksekkäästi luovaa ajattelua ja lisäämään innovointi- ja muutosvalmiuksiaan.

Konkreettisena tuloksena voivat olla esimerkiksi räätälöidyt luovuus- ja innovointisuunnitelmat, jotka perustuvat aiempien menestystapausten ja tutkimusmenetelmien analysointiin. Kumppanuuteen osallistuu luovien alojen toimijoita, pieniä ja keski-suuria yrityksiä, työnantajajärjestöjä, kauppa- ja teollisuuskamareita sekä käsityö- ja palvelusektoria.

KOULUTUKSEN LAATU

Jouko Ruotsin, Tanskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan paikallisia kouluviranomaisia on laatinut yhdessä ehdotuksen strategisesta kumppanuushankkeesta. Nämä paikallisviranomaiset havaitsivat, että luonnontieteiden, matematiikan ja teknillisten aineiden opetuksen laatua oli tarpeen parantaa. Ne suunnittelivat hankkeen kehittääkseen yhteiset puitteet, joilla tuetaan näitä aineita opiskelevia nuoria. Hankkeen tavoitteena on parantaa matemaattis-luonnontieteellisten aineiden opetuksen laatua ja lisätä niiden opiskelua toisen asteen oppilaitoksissa ja korkeakouluissa. Hankkeen vetäjinä on kaksi paikallisviranomaista, ja siihen osallistuvat kaikki alemman ja ylemmän perusasteen koulut kyseisillä alueilla. Paikallisviranomaiset ovat kutsuneet mukaan lisäksi muita yhteistyökumppaneita paikallisista yhteisöistä: yliopistoja, mediakeskuksia sekä useita yrityksiä ja teknologia-, luonnontiede- ja ympäristöalan yritysten järjestöjä. Hanketoimintoihin sisältyy osallistujajärjestöjen välistä henkilöstövaihtoa, jonka tavoitteena on vaihtaa kokemuksia ja hyviä käytäntöjä. Kumppaneilla on yhteistä materiaalia ja yhteisiä resursseja, ja ne laativat monialaisia matemaattisten, luonnontieteellisten ja teknillisten aineiden työkokonaisuuksia, joita testataan/käytetään ala- ja yläkouluissa. Yrityspuolelta tulevat kumppanit kutsuvat koululoukkia opintokäynnille, jotta oppilaat saisivat käsityksen siitä, miten heidän oppimiaan aineita sovelletaan käytännössä. Yliopisto-opiskelijat auttavat oppilaita tarjoamalla ylimääräistä henkilökohtaista opiskeluapua eri aineissa, toimivat esikuvina ja motivoivat opiskelemaan luonnontieteellisiä ja teknillisiä aineita. Hankkeen tuloksena on korkeakoulujen välinen yhteistyö opettajien peruskoulutuksessa, muu pedagoginen yhteistyö ja osallistuvien koulujen uudet yhteishankkeet.

TUTKINNON SUORITTANEIDEN OSUUDEN KASVATTAMINEN

Monien maiden suurina haasteina ovat korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden kasvattaminen ja korkeakouluopinnoista valmistumisen helpottaminen. Tämä strateginen kumppanuushanke tukee sellaisten väylien kehittämistä, jotka helpottavat korkeakoulutukseen siirtymistä ja loppututkinnon suorittamista. Hankkeen erityisenä kohderyhmänä ovat niin sanotut epätyypilliset opiskelijat, jotka tulevat esimerkiksi aliedustetuista ryhmistä tai heikoista lähtökohdista. Hanketta toteutetaan siirtämällä ja testaamalla aivan uudenlaisia toimintatapoja. Kumppanuudessa testataan korkeakoulujen, lukioiden ja toisen asteen ammatillista koulutusta tarjoavien oppilaitosten yhteistyönä, miten tietyistä lähtökohdista tuleville toisen asteen opiskelijoille voidaan tarjota valmennusta ja ohjausta ennen korkeakoulutukseen siirtymistä. Hankkeessa testataan myös, miten tällaisia opiskelijoita voidaan seurata ja tukea etenkin rääteläidyllä palveluilla (esimerkiksi ohjaus, neuvonta ja valmennus), joiden tavoitteena on estää opintojen keskeyttäminen ja kannustaa valmistumaan odotetussa aikataulussa. Hankkeeseen osallistuu korkeakouluja sekä toisen asteen yleissivistävää ja ammatillista koulutusta tarjoavia oppilaitoksia sen varmistamiseksi, että opiskelijoille tarjotut palvelut ovat riittäviä ja vastaavat havaittuja tarpeita. Hankkeeseen kuuluu myös opetus- tai oppimistoimintoja, kuten opiskelijoiden monimuotoilikkuvuutta. Lopputuloksena on mallin mukauttaminen, sen käyttö osallistuvissa korkeakouluissa ja saattaminen myös kumppaniryhmän ulkopuolisten organisaatioiden ja varsinkin muiden koulutuksen tarjoajien sekä keskeisten päättäjien tietoon.

INNOVOINTI

Tässä strategisessa kumppanuushankkeessa autetaan kehittämään uusia pedagogisia toimintatapoja ja varsinkin verkko-opinnoiden välineitä sekä verkossa tarjottavia yhteistyöalustoja, joiden avulla oppilaat, opiskelijat ja opettajat voivat opiskella, opettaa ja luoda yhteisiä kurssisisältöjä. Yliopistojen, koulujen, tutkimuslaitosten ja/tai yritysten yhteistyönä kehitetään työkaluja, joita koulut ja korkeakoulut käyttävät eri asteilla tiettyjen oppiaineiden opetuksessa ja oppimisessa. Tutkimuslaitoksilla ja/tai yrityksillä on keskeinen tehtävä työkalujen kehittämisessä tai sisällön muuttamisessa tarkoituksenmukaisemmaksi ja konkreettisemmaksi. Lisäksi järjestetään intensiivikursseja, joilla hankkeen osana kehitettyjä työkaluja testataan opiskelijoiden ja opettajien kanssa. Henkilöstölle järjestetään myös yhteisiä koulutustapahtumia, joissa opettajia koulutetaan käyttämään näitä uusia työkaluja.

KIELITAITO

Tässä monialaisessa strategisessa kumppanuushankkeessa tuetaan perheitä, joissa puhutaan useampaa kuin yhtä kieltä. Hankkeessa kehitetään lapsille tarkoitettua kielellistä tukimateriaalia, jonka tarkoituksena on osoittaa heille, että kahden tai useamman kielen osaaminen on sekä luontainen arvo että konkreettisesti hyödyllinen taito. Hankkeen kohderyhmänä ovat kaikki kaksikielisten perheiden parissa työskentelevät sidosryhmät, jotka voivat välittää tiedon hankkeessa kehitetystä tukimateriaalista tällaisille perheille. Hankkeessa testataan, kuinka tehokkaasti sekä luokkaympäristössä että arkioppimisessa käytetyt pedagogiset lähestymistavat vahvistavat monikielisten lasten kielitaitoa. Kumppanuudessa on mukana yliopisto, useita kouluja, pk-yritys, kansalaisjärjestö sekä aikuisoppilaitosten liitto.

TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIikka

Kyseessä on monialainen hanke, jonka tavoitteena on luoda yhteinen visio siitä, miten tieto- ja viestintäteknikka voi auttaa tarjoamaan elinikäistä oppimista kaikille tosielämän tapahtumia ja oivalluksia hyödyntäen. Tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään Euroopassa yhä enemmän oppimistarkoituksiin. Jotta koko sen tarjoamaa potentiaalia voitaisiin hyödyntää ja jotta se vauhdittaisi taloudellista ja yhteiskunnallista muutosta EU:ssa, on kuitenkin siirryttävä hajanaisista pilottihankkeista jäsenmääränsä toimintaan ja järjestelmien käyttöönottoon. Tässä kumppanuudessa on mukana useita korkeakouluja ja osaamisjärjestöjä, jotka toimivat useilla eri koulutusaloilla.

ALUEIDEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Joukko espanjalaisia, portugalilaisia, italialaisia ja tšekkiläisiä paikallisviranomaisia on muodostanut kumppanuushankkeen selvittääkseen koulupudokkuuden syitä alueillaan ja kehittääkseen ongelmaan uusia ratkaisuja. Hankkeessa on mukana toisen asteen kouluja kyseisiltä alueilta sekä kaksi opettajankoulutuslaitosta. Osapuolet haluavat tarkastella koulupudokkuuden ongelmaa laajemmin ja selvittää useita nuorten elämään liittyviä näkökohtia. Sen vuoksi strategiseen kumppanuushankkeeseen on kutsuttu mukaan myös paikallisia nuorisjärjestöjä ja vanhempainyhdistyksiä. Paikallisviranomaisilla on hankkeessa laaja ja monialainen edustus: mukana on myös opetusvirastoja sekä nuoris- ja sosiaalipalvelujen yksiköitä.

Tavoitteena on, että kullekin alueelle perustetaan pysyvä verkosto, jossa eri toimijat ja viranomaisyksiköt kehittävät yhdessä nuorille tarkoitettuja tehokkaita tukijärjestelyjä.

Kumppaniorganisaatioiden yhteistyöhön sisältyy säännöllisiä hankekoukousia sekä sähköinen yhteisö. Aluksi tutkitaan, miten laaja ilmiö koulupudokkuus kullakin alueella on, ja selvitetään sen syyt. Sen jälkeen yritetään löytää ja ottaa käyttöön

tehokkaita keinoja, joilla syrjäytymisvaarassa olevia nuoria voidaan tukea. Hankkeessa tehdään oppilaille, opettajille ja perheille suunnattuja kyselyitä, joiden tarkoituksena on tutkia koulupudokkuuden syitä paikallisessa kontekstissa. Lisäksi järjestetään keskustelutilaisuuksia ja seminaareja, joissa käsitellään arkioppimismahdollisuuksien vaikutusta ja monia muita eri aiheita.

Hankkeen tuloksena laaditaan yhteiset menetelmät, joita käytetään kahdella kohdealueella. Tukimateriaalina julkaistaan opettajille, kouluttajille ja paikallisviranomaisille tarkoitettu opas. Kaikki tulokset ja materiaalit ovat saatavilla hankkeen verkkosivuilla ja paperijulkaisuna, ja niitä levitetään myös kullakin alueella järjestettävässä konferenssissa. Näin hankkeessa kehitetyt menetelmät ja resurssit saadaan muidenkin koulujen ja paikallisviranomaisten käyttöön.

TASAPUOLISUUS JA OSALLISTAMINEN

Nuorisjärjestöt, eri laitokset, koulut, ammatillisen koulutuksen tarjoajat sekä työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten ja koulupudokkaiden parissa työskentelevät viranomaiset pyrkivät yhdessä parantamaan menetelmiä, joilla yhä useampi nuori saadaan takaisin koulutuksen piiriin tai työelämään. Tämän strategisen kumppanuushankkeen yhteydessä järjestetään henkilöstön kansainvälisiä kokouksia, joissa vaihdetaan käytäntöjä ja suunnitellaan hanketta. Lisäksi nuorisotyöntekijöille tarjotaan tilaisuuksia työhön tutustumiseen ja ammatilliseen kehittymiseen. Hankkeessa kootaan myös alan tutkimustuloksia, joista keskustellaan kansainvälisessä kokouksessa. Kokouksessa laaditaan lisäksi käsikirja ja suunnitellaan parannettujen menetelmien testausta ja arviointia. Varmistaakseen hankkeen jatkuvuuden ja sen tulosten levittämisen strategisen kumppanuushankkeen osapuolet aikovat järjestää paikallisella, kansallisella sekä EU:n tasolla konferensseja ja laatia yhdessä jatkostrategian.

AVOIMET OPPIMISRESURSSIT

Palomiehet voivat menettää henkensä tai loukkaantua työskennellessään palavien rakennusten sisällä sammutustehtävissä. Kuolemaan johtavat onnettomuudet voitaisiin välttää kehittämällä käytännön koulutusta, joka on räätälöity palavien rakennusten sisällä ilmeneviä vaaratilanteita varten. Tässä strategisessa kumppanuushankkeessa laaditaan oppimispaketti, joka perustuu viimeisimpiin menetelmiin ja teknologioihin. Hankkeen lopputuloksena on monista eri osista koostuva sähköisen oppimisen ohjelma, joka tarjoaa lisäkoulutusta sammutusstrategian ja -taktiikan laadinnassa sammutustoimenpiteen alkuvaihetta varten tarkoituksena luoda valmiudet nopeaan ja tehokkaaseen toimintaan. Sähköiseen oppimiseen yhdistyy käytännön harjoituksia. Strategisen kumppanuushankkeen osapuolina on palo- ja pelastustoimen yksiköitä, yleisestä turvallisuudesta vastaavia viranomaisia sekä tietenkin ammatillisen koulutuksen tarjoajia.

NUORTEN AKTIIVINEN OSALLISTUMINEN YHTEISKUNTAAN

Suomalainen, saksalainen ja hollantilainen lukio tekevät yhteistyötä eTwinning-alustalla, koska niitä kaikkia kiinnostaa kouludemokratiaa koskevan hankkeen kehittäminen. Kyseiset koulut ovat päättäneet hakea rahoitusta strategisia kumppanuushankkeita koskevasta toimesta. Hankkeen tavoitteena on kehittää koulun johtamista ottamalla opettajat, oppilaat ja myös vanhemmat mukaan koulun päätöksentekoon. Hanke kestää kolme vuotta, ja osallistujakoulut tarkastelevat vuosittain, miten nämä ryhmät ovat mukana koulun päätöksenteossa ja miten niiden osallistumista päätöksentekoon voitaisiin kumppaneilta saatujen kokemusten perusteella realistisesti lisätä. Koulujen johto, opettajat ja vanhemmat tukevat hanketta ja osallistuvat siihen aktiivisesti. Osallistuvat oppilaat saavat tilaisuuden toimia itsenäisemmin ja oppia uusia kriittisen ajattelun taitoja. Heidän on myös helpompi ymmärtää vapauden, oikeuksien ja velvollisuuksien käsitteet. Lisäksi he pohtivat, miten he voivat omalta osaltaan tehdä koulustaan itselleen tärkeämmän. Hanketoimintojen kautta oppilaat saavat tilaisuuden tuoda ilmi mielipiteitään, kuunnella muiden mielipiteitä, esittää keskustelussa perusteltuja väitteitä sekä kertoa päätöksistä vetoamalla päteviin perusteisiin. Hanketoiminnot tapahtuvat sekä eTwinning-sivustolla olevassa TwinSpace-yhteistyötilassa että kasvotusten kahdessa kokouksessa, johon jokaisesta koulusta osallistuu yksi oppilasryhmä opettajineen. Myös koulujen johto ja vanhempien edustajat osallistuvat kokouksiin. Kumppanit käyttävät eTwinning-sivustoa myös hankekokousten välillä kehittääkseen yhdessä hanketoimintoja, käydäkseen keskustelua ja jakaakseen materiaalia. Oppilaat pitävät yhteistyöstä kertovaa blogisivustoa, jolla he julkaisevat kuvia, päivittävät hanketoimintoja koskevia tietoja ja esittävät mielipiteitään ja pohdintojaan työn alla olevista aiheista. Blogi, hankkeessa toteutetut opetusta koskevat suunnitelmat ja oppimateriaalit sekä joitakin oppilastöiden tuloksia julkaistaan eTwinning-portaalissa, ja niistä koottu materiaali tarjotaan muiden samanlaista hanketta suunnittelevien käyttöön.

LAAJA-ALAISET TAIDOT / PERUSTAIIDOT

Aikuiskoulutusorganisaatiot kehittävät yhdessä paikallis- ja alueviranomaisten sekä työmarkkinajärjestöjen kanssa ajantasaisia koulutusmateriaaleja hyödyntämällä uusia ja tarkoituksenmukaisia koulutusmenetelmiä ja -resursseja. Hankkeen tavoitteena on parantaa muita heikommassa asemassa olevien aikuisryhmien (kuten maahanmuuttajien sekä vähäisen ammattitaidon ja heikon sosioekonomisen aseman omaavien aikuisten) laskutaitoa ja talouslukutaitoa. Kumppaniorganisaatiot testaavat erilaista tuotettua materiaalia – kuten opetussuunnitelmia, kouluttajien käsikirjoja, aikuisopiskelijoiden opintopaketteja/opiskeluvälineistöä – jonka sidosryhmät sitten vahvistavat. Kohdennettu tulosten levitys on edellytys sille, että hankkeella on vaikutusta sekä aikuisopiskelijoiden osaamiseen että paikallis- ja aluetasolla. Hanke

voikin tarjota räätälöityjä opiskelumahdollisuuksia muita heikommassa asemassa oleville ryhmille ja auttaa heitä integroitumaan paikalliseen yhteisöön.

OPPIMISTULOSTEN TUNNISTAMINEN JA TUNNUSTAMINEN

Kumppanuushankkeesta voi olla merkittävää hyötyä epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamisprosessissa. Koska kumppaniorganisaatioiden tilanteet eroavat toisistaan, strateginen kumppanuushanke tarjoaa ajatusten ja kokemusten vaihdon kautta tilaisuuden analysoida kumppaneiden nykytilannetta ja esittää niille tunnustamista koskevia suosituksia.

AMMATILLINEN TÄYDENNYSKOULUTUS JA AMMATILLISTUMINEN NUORISOTYÖSSÄ

EU:n nuorisostrategian painopisteiden innoittama ryhmä kokeneita nuorisotyöntekijöitä on perustanut strategisen kumppanuushankkeen nuorisotyöstä viranomaistasolla vastaavien henkilöiden, nuorisoalan ajatushautomoiden, nuorisotyöhön erikoistuneiden koulutuslaitosten ja tutkijoiden kanssa tarkoituksena laatia aineistoa tueksi nuorisotyöntekijöille, jotka käsittelevät työssään nuorten mielenterveyteen liittyviä seikkoja. Hankkeen yhteydessä kaikki kumppanit kartoittavat ja analysoivat yhdessä tutkimuksen perustana olevia keskeisiä käsitteitä. He järjestävät asiantuntijaseminaareja, kokouksia ja opintokäyntejä työnsä dokumentoimiseksi sekä tapaamisia, joissa nuorisotyöntekijät, joilla on kokemusta nuorista ja mielenterveysasioista, voivat vaihtaa hyviä käytäntöjä ja ajatuksia. Lopullisena tavoitteena on julkaista hankkeen päätteeksi kirja ja jakaa sitä alan toimijoille.

KAPASITEETIN VAHVISTAMINEN KORKEAKOULUTUKSEN ALALLA

1. LISÄTIETOJA EU:N TUEN KATTAVUUDESTA

HENKILÖSTÖKULUT

Hakija arvioi henkilöstön tarvittavan työmäärän seuraavien asioiden perusteella: henkilöstöryhmä, hankkeeseen käytettävien työpäivien määrä, toiminnot, työsuunnitelma ja suunnitellut tuotokset ja tulokset. Työpäiviin voivat kuulua viikonloput sekä lakisääteiset ja yleiset vapaapäivät. Budjettia arvioitaessa työpäivien enimmäismäärä on 20 päivää kuukaudessa ja 240 päivää vuodessa henkilöä kohden. Budjetti arvio perustuu Erasmus+ -ohjelman mukaisen henkilöstöä koskevan yksikkökustannusten tuen soveltamiseen. Se ei vaikuta todellisiin palkanmaksukäytäntöihin, jotka määrittellään kumppanisopimuksessa ja joita edunsaajat soveltavat.

Kapasiteetin vahvistamishankkeissa työskentelevä henkilöstö jakautuu neljään ryhmään:

Organisaation johtajatasen työntekijät (henkilöstöryhmä 1) (johtajat ja ylimmät virkamiehet) suorittavat hanketoimintojen hallintoon ja koordinointiin liittyviä johtotehtäviä.

Tutkijat, opettajat ja kouluttajat (henkilöstöryhmä 2) ovat yleensä vastuussa akateemisista toiminnoista, jotka liittyvät opetussuunnitelman tai koulutusohjelman kehittämiseen, opetus- ja koulutusmateriaalin kehittämiseen ja muokkaamiseen sekä kurssien tai koulutuksen valmisteluun ja opettamiseen.

Asiantuntijat (henkilöstöryhmä 3) suorittavat asiantuntijatehtäviä, jotka voivat liittyä esimerkiksi kirjanpitoon, taloushallintoon tai kääntämiseen. Konsortioon kuulumattomien tahojen alihankintana suorittamista ulkoistetuista käännöspalveluista ja kielikursseista aiheutuvat kustannukset on luokiteltava ”alihankintakustannuksiksi”.

Hallinto henkilöstö (henkilöstöryhmä 4) (toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät) on vastuussa sihteerin- ja muista hallinnollisista tehtävistä.

Osallistajaorganisaatiot päättävät yhdessä hankkeessa työskentelevän henkilöstön todellisista korvauksista, jotka rekrytoinnista vastaavat organisaation johtajatasen työntekijät vahvistavat. Korvaukset ovat osa kumppanisopimusta, jonka kumppanit allekirjoittavat hankkeen alkaessa.

MATKATUKI – HENKILÖSTÖ

Edunsaajakorkeakouluissa virallisen työsopimuksen nojalla työskentelevät ja hankkeessa mukana olevat työntekijät henkilöstöryhmästä riippumatta (esim. organisaation johtajatasen työntekijät, tutkijat, opettajat ja kouluttajat, asiantuntijat ja hallinto henkilöstö) voivat saada taloudellista tukea matka- ja oleskelukustannuksiin, mikäli matkustaminen on hankkeen tavoitteiden kannalta välttämätöntä.

Matkan tarkoituksena on oltava jokin seuraavista:

- opetus- ja koulutustehtävät,
- koulutus ja uudelleen koulutus (vain kumppanimaiden henkilöstö),
- ohjelmien ja kurssien ajan tasalle saattaminen,
- käytännön harjoittelu yrityksissä, teollisuuslaitoksissa ja korkeakouluissa (vain kumppanimaiden henkilöstö),
- hankehallintoon liittyvät kokoukset (esim. hallinto-, koordinointi-, suunnittelu-, seuranta- ja laadunhallintatoimet),
- tulosten levittämiseen liittyvät työpajat ja vierailut.

Matkojen pituus voi olla enintään kolme kuukautta.

MATKATUKI – OPISKELIJAT

Edunsaajakorkeakouluissa kirjoilla olevat opiskelijat — ns. lyhyttä sykliä suorittavat, sekä 1. syklin (kandidaatti tai vastaava), 2. syklin (maisteri tai vastaava) ja 3. syklin (jatko-opiskelijat) tutkintoa suorittavat — voivat saada taloudellista tukea matka- ja oleskelukustannuksiin, mikäli matkustaminen tukee hankkeen tavoitteiden saavuttamista. Opiskelijoiden matkojen on kohdistuttava johonkin osallistajaorganisaatioon tai jonkin osallistajaorganisaation alaisuudessa toimivaan muuhun organisaatioon.

Matkat on tarkoitettu ennen kaikkea kumppanimaiden opiskelijoille, ja niiden tarkoituksena on oltava jokin seuraavista:

Toiminto	Kesto
▪ opiskelujakso kumppanimaan korkeakoulussa, ▪ opiskelujakso ohjelmamaan korkeakoulussa (vain kumppanimaiden opiskelijoille), ▪ osallistuminen ohjelma- tai kumppanimaan korkeakoulussa järjestettyyn intensiivikurssiin, ▪ harjoittelu kumppanimaan yrityksessä, teollisuuslaitoksessa tai korkeakoulussa, ▪ harjoittelu ohjelmamaan yrityksessä, teollisuuslaitoksessa tai korkeakoulussa (vain kumppanimaiden opiskelijoille),	Vähintään 2 viikkoa, enintään 3 kuukautta
▪ osallistuminen lyhytkestisiin toimintoihin, jotka liittyvät hankkeen hallintoon (esim. ohjauskomiteat, koordinaatiokokoukset, laadunhallintatoimet).	Enintään 1 viikko

Jos opiskelijan matkan tarkoituksena ei ole jokin edellä mainituista, vaaditaan toimeenpanoviraston etukäteislupa.

LAITTEET

EU:n tukea voidaan käyttää laitehankintoihin. Tukikelpoisina kustannuksina voidaan pitää vain suoraan hankkeen tavoitteisiin liittyvien laitteiden hankinnasta aiheutuvia menoja. Tällaisia hankintoja voivat olla esimerkiksi (sähkö)kirjat ja aikakauslehdet, faksilaitteet, valokopiolaitteet, tietokoneet ja niiden oheislaitteet (mukaan lukien kannettavat tietokoneet ja tabletit), ohjelmistot, opetukseen tarkoitetut koneet ja laitteet, laboratoriotarvikkeet (opetustarkoitus), videoprojektorit (laitteet) ja video-ohjelmat (ohjelmistot), televisiot, internetyhteyden asentaminen, yhteydet tietokantoihin (kumppanuuden ulkopuoliset elektroniset ja muut kirjastot) ja pilviin sekä laitteiden huolto, vakuutukset, kuljetukset ja asentaminen.

Laitteet on tarkoitettu yksinomaan kumppaniryhmään kuuluville kumppanimaiden korkeakouluille, ja ne on asennettava niin nopeasti kuin on käytännössä mahdollista. Laitteet on merkittävä sen korkeakoulun omaisuusluetteloon, johon ne on asennettu. Tämä korkeakoulu on laitteiden ainoa omistaja.

- Laitteiden on oltava tarpeen hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi, ja siksi ne on hankittava hankkeen täytäntöönpanon alkuvaiheessa ja mieluiten viimeistään neljä kuukautta ennen hankkeen päättymistä.
- Laitteita ei missään tapauksessa voida hankkia ohjelmamaiden korkeakouluihin tai organisaatioihin tai kumppanimaiden oppilaitoksiin, jotka eivät ole korkeakouluja.
- Laitteiden vuokraaminen voi olla tukikelpoista, mutta vain poikkeustapauksissa ja asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa ja edellyttäen, että vuokraaminen ei jatku hankesopimuksen päättymisen jälkeen.
- Erasmus+ -ohjelman kapasiteetin vahvistamistoimen erityisluonteen vuoksi huomioon otetaan laitteiden kokonaishankintahinta eikä niiden poistoarvoa.

Kun laitehankintakustannukset ylittävät 25 000 euroa ja alittavat 134 000 euroa, edunsaajien on pyydettävä tarjoukset vähintään kolmelta laitetoimittajalta ja valittava niistä kokonaistaloudellisesti edullisin sekä noudatettava avoimuuden ja mahdollisten toimeksisaajien tasapuolisen kohtelun periaatteita ja vältettävä eturistiriitoja. 134 000 euroa ylittävissä laitehankinnoissa sovelletaan kansallista lainsäädäntöä. Edunsaajat eivät saa jakaa laitehankintoja pienempiin, kynnysarvon alittaviin sopimuksiin.

Hakijoille huomautetaan, että laitteiden hankkiminen ja toimittaminen kumppanimaan korkeakoululle on usein monimutkainen prosessi, mikä on syytä ottaa huomioon suunnitteluvaiheessa.

ALIHANKINTA

Alihankinta on tarkoitettu sellaisiin hankkeeseen liittyviin yksittäisiin, aikasidonnaisiin tehtäviin, joita konsortion jäsenet eivät voi itse suorittaa. Alihankkijoina voidaan käyttää ammatinharjoittajina tai freelancereina toimivia asiantuntijoita. Alihankinnan on oltava erittäin satunnaista. Hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavan osaamisen ja erityisasiantuntemuksen olisi löydettävä konsortion sisältä, ja niiden olisi määrättävä sen kokoonpano.

Hankehallintotehtävien ulkoistaminen alihankkijoille ei siten ole sallittua.

Esimerkiksi seuraavanlaisia toimintoja voidaan teettää alihankkijoilla (jolleivät edunsaajien työntekijät suorita niitä):

- arviointitoiminnot ja tarkastukset
- ICT-kurssit
- kielikurssit
- painaminen, julkaiseminen ja tiedon levitys
- käännöspalvelut
- verkkosivuston suunnittelu ja ylläpito.

Kaikissa tapauksissa alihankintana teetettävät toimet on nimettävä hakemuksessa (ne on myös perusteltava lisätiedoilla, ja hakemuksessa on selkeästi kerrottava, mikseivät edunsaajat voi itse suorittaa niitä), ja arvioitu summa on merkittävä budjettiin. Jos alihankintaa ei ole alun perin merkitty budjettiin, sitä varten on saatava toimeenpanoviraston kirjallinen etukäteislupa hankkeen täytäntöönpanon aikana.

Kun alihankintakustannukset ylittävät 25 000 euroa ja alittavat 134 000 euroa, edunsaajien on pyydettävä tarjoukset vähintään kolmelta toimittajalta ja valittava niistä kokonaistaloudellisesti edullisin sekä noudatettava avoimuuden ja mahdollisten toimeksisaajien tasapuolisen kohtelun periaatteita ja vältettävä eturistiriitoja. 134 000 euroa ylittävissä laitehankinnoissa sovelletaan kansallista lainsäädäntöä. Edunsaajat eivät saa jakaa alihankintoja pienempiin, kynnysarvon alittaviin sopimuksiin.

Alihankinnan on perustuttava sopimukseen, jossa on kuvailtava suoritettava tehtävä ja ilmoitettava sen kesto. Sopimukseen on sisällyttävä päiväys, hankenumero ja molempien osapuolten allekirjoitus.

Edunsaajien työntekijät eivät saa toimia hankkeen alihankkijoina.

Alihankkijoiden todelliset matka- ja oleskelukustannukset on ilmoitettava alihankinnan budjettikohdassa, ne on perusteltava, ja niistä on esitettävä tositteet.

2. TALOUSRAPORTOINTI JA LOPULLISEN TUKIMÄÄRÄN LASKEMINEN

Kunkin hankkeen suunniteltu budjetti sisältyy hankesopimukseen, ja se on käytettävä sopimuksen määräysten mukaisesti. Hankkeiden budjettikohtia voidaan kasvattaa siirtämällä määriä muista budjettikohdista enintään 10 prosenttia ilman etukäteislupaa; lupaa ei tarvita henkilöstö-, laite- ja alihankintakuluissa vaikka uusi summa ylittäisi enimmäismäärän.

Jos budjettikohtia halutaan kasvattaa enemmän kuin 10 prosenttia, toimeenpanovirastolle on esitettävä kirjallinen pyyntö, joka johtaa budjetin muutokseen. Jos lisäys johtaa henkilöstö-, laite- tai alihankintakustannusten enimmäismäärien ylittymiseen, pyyntöön ei suostuta.

Toimeenpanovirasto pyytää tilastointitarkoituksia varten raportointivaiheessa kumppaneilta tietoja saadusta yhteisrahoituksesta.

HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET

Mahdollisesti suoritettavia talousarviointoja ja/tai tilintarkastuksia varten edunsaajien on kyettävä perustelemaan seuraavat asiat ja esittämään niistä tositteet:

- Työntekijän ja työnantajan välinen virallinen sopimussuhde.
- Todettavissa ja todennettavissa olevat ilmoitetut työmäärät. Tehdystä työstä ja hankkeen toteuttamiseen käytetystä ajasta on esitettävä todisteet (esim. läsnäololuettelot, konkreettiset tuotokset tai tuotteet, pakolliset tuntilistat).
- Menojen määriä ei tarvitse perustella.

Talousraportointivaiheessa hankkeen tilinpäätökseen on liitettävä jokaisen hankkeessa työntekijänä toimineen osalta asianmukaisesti täytetty henkilöstösopimus (*Staff Convention*), joka koordinaattorin on säilytettävä tositteena. Työntekijä allekirjoittaa ensin henkilöstösopimuksen, jonka hänen tavanomaisen työnantajaoppilaitoksensa vastuuhenkilö (esimerkiksi dekaani) sitten allekirjoittaa ja leimaa. Jos työntekijä suorittaa eri ryhmiin kuuluvia tehtäviä, kustakin tehtävätyypistä on allekirjoitettava oma sopimuksensa.

Henkilöstösopimukseen on myös liitettävä tuntilistat, joista ilmenevät

- tehtävän suorittamisajanjakso,
- työpäivien määrä näinä ajanjaksoina,

- suoritettut tehtävät (lyhyt kuvaus) suhteessa toimintasuunnitelmaan.

Työntekijä ja hänen tavanomaisen työnantajaoppilaitoksensa vastuuhenkilö allekirjoittavat tuntilistat. Tositteita ei pidä lähettää yhdessä talousraportin kanssa hankkeen päättyessä. Henkilöstösopimukset (tuntilistoihin) on kuitenkin säilytettävä hankkeen tilinpäätöksen liitteinä.

Tässä vaiheessa toimeenpanovirasto todentaa toteutettujen toimintojen tukikelpoisuuden koordinaattorin toimittaman raportin perusteella (katso hankesopimuksen liite "Loppuraportti" (*Final Report*)). Jos jostakin seikasta ilmenee epäselvyyksiä, toimeenpanovirasto saattaa pyytää toimittamaan kaikki tositteet.

EU:n todellinen tukiosuus lasketaan koko hankkeelle uudelleen yksikkökustannusten perusteella ottaen huomioon todellisuudessa käytetty henkilötyövoima. EU:n osuus henkilöstökustannuksista ei voi olla enempää kuin 110 prosenttia hankesopimuksessa tai sen muutoksissa ilmoitetusta absoluuttisesta määrästä.

MATKA- JA OLESKELUKUSTANNUKSET

Mahdollisesti suoritettavia talousarvioiteja ja/tai tilintarkastuksia varten edunsaajien on kyettävä perustelemaan seuraavat asiat ja esittämään niistä tositteet:

- että matkat liittyvät suoraan tiettyihin ja selvästi todennettaviin, hankkeeseen liittyviin toimintoihin.
- että matkat todella tehtiin (esimerkiksi lennon tarkastuskortti, hotellilaskut ja läsnäololuettelo). Todellisia matka- ja oleskelukustannuksia ei tarvitse osoittaa.

Talousraportointivaiheessa hankkeen tilinpäätökseen on liitettävä kustakin matkasta liikkuvuusraportti (*Individual Mobility Report*), joka koordinaattorin on säilytettävä tositteena. Kuhunkin liikkuvuusraporttiin on liitettävä tositteet sen osoittamiseksi, että matka todella tehtiin (esimerkiksi matkaliput, lentojen tarkastuskortit, laskut, kuitit ja läsnäololuettelot). Matkan todellisia kustannuksia ei tarvitse todistaa.

Tositteita ei pidä lähettää yhdessä talousraportin kanssa hankkeen päättyessä. Liikkuvuusraportit on kuitenkin säilytettävä tilinpäätöksen liitteinä.

Tässä vaiheessa toimeenpanovirasto todentaa toteutettujen toimintojen tukikelpoisuuden koordinaattorin toimittaman raportin perusteella (katso hankesopimuksen liite "Loppuraportti" (*Final Report*)). Jos jostakin seikasta ilmenee epäselvyyksiä, toimeenpanovirasto saattaa pyytää toimittamaan kaikki tositteet.

EU:n todellinen tukiosuus lasketaan koko hankkeelle uudelleen yksikkökustannusten perusteella ottaen huomioon tosiasiaa liikkuneiden henkilöiden määrä. EU:n osuus matka- ja oleskelukuluista ei voi olla enempää kuin 110 prosenttia hankesopimuksessa tai sen muutoksissa ilmoitetusta absoluuttisesta määrästä.

LAITTEET

Mahdollisesti suoritettavia talousarvioiteja ja/tai tilintarkastuksia varten edunsaajien on kyettävä perustelemaan seuraavat asiat ja esittämään niistä tositteet:

- Ilmoitetut kulut ovat todettavissa ja todennettavissa ja erityisesti on varmistettava, että ne on kirjattu edunsaajan kirjanpitoon.
- Laitteet on asianmukaisesti merkitty asianomaisen organisaation tavaraluetteloon.

Tositteita ei pidä lähettää talousselvityksen liitteinä. Seuraavat asiakirjat on kuitenkin säilytettävä hankkeen tilinpäätöksen liitteinä:

- Lasku(t) kaikista hankituista laitteista (huom. tilauksia, proformalaskuja, tarjouksia tai arvioita ei pidetä tositteina kustannuksista).
- Jos 25 000 euron kynnyks ylittyy, tarjousmenettelyä koskevat asiakirjat. Tällaisessa tapauksessa edunsaaja ei saa jakaa laitehankintoja pienempiin yksittäisiin summiin jaettuihin sopimuksiin.

Talousraportointivaiheessa toimeenpanovirasto toteaa kustannukset koordinaattorin toimittamien talousselvitysten (kululuetteloiden) perusteella (katso hankesopimuksen liite "Loppuraportti" (*Final Report*)). Toimeenpanoviraston henkilöstö perehtyy näihin luetteloihin huolellisesti varmistaakseen kustannusten tukikelpoisuuden. Jos jostakin seikasta ilmenee epäselvyyksiä, toimeenpanovirasto saattaa pyytää toimittamaan kaikki tositteet.

On kuitenkin syytä huomata, että jos laskun kokonaismäärä on enemmän kuin 25 000 euroa, talousselvityksen liitteinä on toimitettava tositteina jäljennökset laskusta ja muista tarjouksista (ei alkuperäisiä asiakirjoja). Tässä vaiheessa tukikelpoiset laitekustannukset eivät voi olla enempää kuin 110 prosenttia hankesopimuksessa tai sen muutoksissa ilmoitetusta absoluuttisesta määrästä.

ALIHANKINTA

Mahdollisesti suoritettavia talousarviointoja ja/tai tilintarkastuksia varten edunsaajien on kyettävä perustelemaan seuraavat asiat ja esittämään niistä tositteet:

- virallisen sopimuksen olemassaolo,
- todettavissa ja todennettavissa olevat ilmoitetut kustannukset ja etenkin niiden kirjaaminen edunsaajan kirjanpitoon.

Tositteita ei pidä lähettää talousselvityksen liitteinä. Seuraavat asiakirjat on kuitenkin säilytettävä hankkeen tilinpäätöksen liitteinä:

- Laskut, alihankintasopimukset ja tiliotteet.
- Jos alihankkija on tehnyt matkoja, matkaraportit (liite) ja jäljennökset niihin liittyvistä matkalipuista, lennon tarkastuskorteista, laskuista ja kuiteista, tai jos matka on tehty omalla autolla, jäljennös kilometrikorvausta koskevista sisäisistä määräyksistä. Tositteiden tarkoituksena on osoittaa, mitkä ovat matkan todelliset kustannukset ja että matka todella tehtiin.
- Jos 25 000 euron kynnyks ylittyy, tarjousmenettelyä koskevat asiakirjat. Tällaisessa tapauksessa edunsaaja ei saa jakaa alihankintakustannuksia pienempiin yksittäisiin summiin jaettuihin sopimuksiin.

Talousselvitysvaiheessa toimeenpanovirasto toteaa kustannukset koordinaattorin toimittamien talousselvitysten (kululuetteloiden) perusteella. Toimeenpanoviraston henkilöstö perehtyy näihin luetteluihin huolellisesti varmistaakseen kustannusten tukikelpoisuuden. Jos jostakin seikasta ilmenee epäselvyyksiä, toimeenpanovirasto saattaa pyytää toimittamaan kaikki tositteet.

On kuitenkin syytä huomata, että jos alihankinnan arvo on enemmän kuin 25 000 euroa, talousselvityksen liitteinä on toimitettava tositteina jäljennökset alihankintasopimuksesta ja muista tarjouksista (ei alkuperäisiä asiakirjoja). Tässä vaiheessa tukikelpoiset alihankintakustannukset eivät voi olla enempää kuin 110 prosenttia hankesopimuksessa tai sen muutoksissa ilmoitetusta absoluuttisesta määrästä.

LOPULLISEN TUKIMÄÄRÄN LASKEMINEN

Raportointivaiheessa, kun hanke päättyy, EU:n todellinen tukiosuus lasketaan koko hankkeelle uudelleen yksikkökustannusten (palkat, matkat ja oleskelukustannukset) ja todellisten kustannusten (laitteet ja alihankinta) perusteella ottaen huomioon tosiasiallisesti toteutuneet toiminnot. EU:n osuus eri budjettikohdista ei voi olla enempää kuin 110 prosenttia hankesopimuksessa tai sen muutoksissa ilmoitetusta absoluuttisesta määrästä.

3. OPISKELIJA- JA HENKILÖSTÖLIKKUVUUTTA KOSKEVAT MUUT SÄÄNNÖT (ERITYINEN LIKKUVUUSOSIO)

ENNEN LIKKUVUUSHANKETTA

a. KORKEAKOULUJEN VÄLINEN SOPIMUS

Korkeakoulut huolehtivat siitä, että liikkuvuus on laadukasta, sitoutumalla noudattamaan korkea-asteen koulutusta koskevan Erasmus-peruskirjan kaikkia periaatteita, kuten "varmistamaan, että opiskelija- ja henkilöstövaihtoihin osallistujat ovat hyvin valmistautuneet vaihtojaksoon, muun muassa niin, että heillä on riittävä kielitaito" ja "tarjoamaan asianmukaista kielivalmennusta vaihtoon saapuville". Tässä voidaan hyödyntää korkeakoulujen olemassa olevia kielikoulutusmahdollisuuksia.

Sopimus velvoittaa edunsaajat kaikissa tapauksissa tarjoamaan laadukkaita palveluja. Tätä seurataan osana kapasiteetin vahvistamishankkeiden yleistä seurantaa, ja lisäksi otetaan huomioon opiskelijoiden ja henkilöstön Mobility Tool+ -työkalun (ks. jäljempänä) kautta antama palaute.

Opiskelija- ja henkilöstöliikkuvuus toteutetaan näin ollen osana korkeakoulujen välistä sopimusta. Jos kyseessä on ohjelmamaiden ja tukikelpoisten kumppanimaiden väliset (tai tukikelpoisten kumppanimaiden keskinäiset) vaihdot, sopimuksessa vahvistetaan Erasmus-peruskirjan mukaiset yleiset periaatteet, joita molemmat osapuolet sitoutuvat noudattamaan.

Korkeakoulujen välistä sopimusta voidaan myös laajentaa siten, että se kattaa opiskelijoiden harjoittelujaksot ja/tai henkilöstön koulutustutkimusjaksoja. Tällöin korkeakoulut voivat turvautua kumppanioppilaitosten oman maansa yritystietouteen löytääkseen vastaanottavat yritykset/organisaatiot.

On tärkeää huomata, että korkeakouluilla on oltava tehokkaat menettelyt ja järjestelyt hankkeeseen osallistuvien

turvallisuuden ja suojelun edistämiseksi ja takaamiseksi. Kaikki vaihtoihin osallistuvat opiskelijat ja työntekijät on vakuutettava heidän osallistumiseensa liittyvien riskien varalta. Osallistujaorganisaatiot valitsevat itse sopivimman vakuutuksen hanketyyppiin ja kyseisessä maassa tarjolla olevien vakuutusmuotojen perusteella. Hankekohtaisen vakuutuksen ottaminen ei ole tarpeen, jos osallistujat jo kuuluvat hankkeen organisoiijien voimassa olevien vakuutusten piiriin.

Vakuutussuojan on joka tapauksessa käsitettävä seuraavat asiat:

- tarvittaessa matkavakuutus (joka kattaa myös matkatavaroiden vahingoittumisen tai katoamisen),
- vahingonkorvausvastuu (joka käsittää tarvittaessa ammattivastuuvakuutuksen tai vastuuvakuutuksen),
- tapaturmat ja vakava sairaus (myös pysyvä tai tilapäinen haitta),
- kuolema (myös kotiinkuljetus, jos hanke toteutetaan ulkomailla).

b. MOBILITY TOOL+ -TYÖKALU

Edunsaajaorganisaation on osallistujien valinnan jälkeen ja viimeistään heidän aloittaessaan liikkuvuusjakson kirjattava Mobility Tool+ -työkaluun yleiset tiedot osallistujista ja tieto siitä, millaisia liikkuvuustoimintoja nämä aikovat toteuttaa (esimerkiksi osallistujien nimet, kohdemaat ja vaihtojen kestot). Mobility Tool+ on apuväline Erasmus+ -ohjelman liikkuvuustoimintojen hallinnoinnissa. Edunsaajaorganisaation on myös pidettävä Mobility Tool+ ajan tasalla tekemällä siihen liikkuvuushankkeen aikana mahdollisesti ilmenevät osallistujia tai toimintoja koskevat muutokset. Edunsaajat voivat tulostaa Mobility Tool -työkalusta esitetyt raporteja, jotka perustuvat osallistujien toimittamiin tietoihin. Siitä voidaan myös tulostaa raportteja liikkuvuustoimintoihin osallistuvien täytettäväksi.

Mobility Tool -työkalusta ja sen käytöstä on lisätietoa EACEA:n ja edunsaajan välillä tehtävässä hankesopimuksessa.

c. OPISKELIJOIDEN OSALLISTUMISEDELITYKSET

VALINTA

Opiskelijat toimittavat hakemuksen kumppaniryhmälle, joka valitsee liikkuvuustoimintoon osallistuvat. Valinnassa ja tuen myöntämisessä on noudatettava oikeudenmukaista, avointa ja johdonmukaista menettelyä, joka dokumentoidaan ja saatetaan kaikkien valintaprosessin osapuolten tietoon.

Korkeakoulun on tarvittavin toimin huolehdittava siitä, ettei valintalautakuntien jäseniksi kutsuttavilla tai opiskelijoiden valintaprosessiin osallistuvilla henkilöillä ole eturistiriitoja.

Valintaperusteet – kuten hakijan opintosuoritukset, kokemukset aiemmista vaihdoista, motivaatio, aiempi kokemus vastaanottavasta maasta (eli paluu kotimaahan) – on julkistettava.

Kun opiskelijat on valittu, he saavat lähettävältä korkeakoululta Erasmus+ -opiskelijan peruskirjan, jossa luetaan ulkomaiselle opiskelu- tai harjoittelujaksolle lähtevän opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet. Siinä myös kerrotaan, mitä hänen on tehtävä ennen vaihtojaksoa, sen aikana ja sen jälkeen.

OPISKELIJAN KANSSA TEHTÄVÄ SOPIMUS

Ennen lähtöä jokaisen valituksi tulleen opiskelijan on allekirjoitettava sopimus, johon sisältyy myös niin sanottu opintosopimus (*Learning Agreement*). Siinä esitetään opiskelijan sekä lähettävän ja vastaanottavan organisaation yhdessä sopima opinto- ja/tai harjoitteluohjelma, jota ulkomaanjaksolla noudatetaan. Opintosopimuksessa määritellään ulkomaisen opintojakson tavoitteena olevat oppimistulokset ja täsmennetään tunnistamista koskevat määräykset. Sopimuksessa mainitaan myös opiskelu- tai harjoittelujakson suorituspaikka. Lähettävän korkeakoulun ja opiskelijan on sovittava opintosopimuksessa myös, minkä tasoinen kielitaito (opiskelu- tai työpaikan pääkielessä) opiskelijan on saavutettava ennen opiskelu- tai harjoittelujakson alkua. Kielitaidon tason määrittelyssä noudatetaan suositustasoa, joka on vahvistettu lähettävän ja vastaanottavan organisaation tekemässä korkeakoulujen välisessä sopimuksessa (harjoittelujaksoissa kielitaidon tason on vastattava yrityksen odotuksia). Lähettävä korkeakoulu ja opiskelija sopivat tarvittaessa, millaista kielivalmennustukea opiskelija tarvitsee, jotta hän voi saavuttaa sovitun tason.

OPISKELIJOILLE MYÖNNETTÄVÄT TUET

Opintosopimuksen allekirjoittaminen antaa opiskelijalle oikeuden saada niin sanottua opintotukea ulkomaanopintojen tai -harjoittelun ajaksi. He voivat saada EU:n tuen lisäksi alueellista, kansallista tai muuntyyppistä tukea, jota hallinnoi jokin muu organisaatio (esimerkiksi ministeriö tai alueviranomais).

Kapasiteetin vahvistamishankkeeseen liittyvään erityiseen liikkuvuusosioon osallistuvien opiskelijoiden ei tarvitse maksaa vastaanottavan korkeakoulun lukukausi-, ilmoittautumis- tai tenttimaksuja eikä laboratoriotilojen tai kirjastopalvelujen käyttömaksuja. Opiskelijoilta voidaan kuitenkin periä pieniä maksuja kustannuksista, joita aiheutuu muun muassa vakuutuksista, oppilaskunnan jäsenyydestä ja erinäisten materiaalien (esimerkiksi valokopioiden tai laboratoriotarvikkeiden)

käytöstä. Maksut peritään samoin perustein kuin paikallisilta opiskelijoilta. Lähteviltä opiskelijoilta ei voida veloittaa liikkuvuusjakson järjestämiseen tai hallinnointiin liittyviä ylimääräisiä maksuja.

Lisäksi opiskelijoiden oikeus saada opintotukea tai -lainaa kotimaaisessa korkeakoulussa suoritettaviin opintoihin on säilytettävä ulkomaanjakson aikana.

Kapasiteetin vahvistamishankkeeseen liittyvään erityiseen liikkuvuusosioon osallistuvat opiskelijat eivät voi saada samanaikaisesti muuta EU-tukea.

d. HENKILÖSTÖN OSALLISTUMISEDELLYTYKSET

VALINTA

Kapasiteetin vahvistamishankkeeseen liittyvään erityiseen liikkuvuusosioon osallistuva henkilöstö on valittava oikeudenmukaisesti ja avoimesti. Ennen lähtöä työntekijällä on oltava lähettävän ja vastaanottavan korkeakoulun/yrityksen kanssa sovittu liikkuvuussuunnitelma.

Korkeakoulun opettajien ja organisaatiohenkilöstön valinnan suorittaa kumppaniryhmä. Valinnassa ja tuen myöntämisessä on noudatettava oikeudenmukaista, avointa ja johdonmukaista menettelyä, joka dokumentoidaan ja saatetaan kaikkien valintaprosessin osapuolten tietoon. Valintaperusteet (esimerkiksi ensimmäistä kertaa ulkomaille lähtevän henkilöstön asettaminen etusijalle ja rajoitus, jonka mukaan yksi työntekijä voi osallistua vain tiettyyn määrään liikkuvuustoimintoja tietyn ajanjakson aikana) on julkistettava.

Lähettävän organisaation on tarvittavin toimin huolehdittava siitä, ettei valintalautakuntien jäseniksi kutsuttavilla tai yksittäisten työntekijöiden valintaprosessiin osallistuvilla henkilöillä ole eturistiriitoja.

Yrityshenkilöstön liikkuvuusjakso korkeakoulussa järjestetään siten, että korkeakoulu lähettää yrityksen työntekijälle kutsun.

LIKKUVUUSSOPIMUS

Korkeakouluhenkilöstön valinnan suorittaa lähettävä korkeakoulu työntekijän toimittaman liikkuvuussuunnitelman luonnoksen perusteella ja vastaanottavaa korkeakoulua/yritystä kuultuaan. Ennen lähtöä lähettävä korkeakoulu/yritys ja vastaanottava korkeakoulu/yritys hyväksyvät virallisesti lopullisen liikkuvuussuunnitelman (kirjeenvaihtona tai sähköpostitse).

Sekä lähettävä että vastaanottava korkeakoulu/yritys ovat vastuussa ulkomailta vietetyn liikkuvuusjakson laadusta.

LIKKUVUUSHANKKEEN JÄLKEEN

a. OPPIMISTULOSTEN TUNNUSTAMINEN

Ulkomaanjakson päätteeksi vastaanottavan korkeakoulun/yrityksen on annettava opiskelijalle ja tämän korkeakoululle opintorekisteriote tai harjoittelutodistus (*transcript of work*), jossa vahvistetaan liikkuvuussuunnitelman perusteella saavutetut tulokset.

Liikkuvuusjakson jälkeen lähettävä korkeakoulu tunnustaa virallisesti ulkomailta myönnettyt opintopisteet, jotka koskevat virallisen oppimisen puitteissa hankittua uutta osaamista (käyttäen ECTS-opintopisteitä tai muuta vastaavaa järjestelmää), ja tarvittaessa myös ulkomaanharjoittelun sekä oppilaitoksen tai työpaikan ulkopuolella suoritettua epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen tuloksia koskevat asiakirjat (käyttäen tutkintotodistuksen liitettä/*Diploma Supplement*).

Henkilöstöliikkuvuudessa lähettävän korkeakoulun on varmistuttava siitä, että hankkeeseen osallistuvan henkilöstön oppimistulokset tunnustetaan asianmukaisesti, niistä tiedotetaan korkeakoulun sisällä ja niitä hyödynnetään siellä laajasti.

b. RAPORTOINTI

Ulkomaanjaksonsa päätyttyä kaikkien liikkuvuustoimintoon osallistuneiden opiskelijoiden ja työntekijöiden on laadittava ja toimitettava loppuraportti. Vähintään kaksi kuukautta kestäneissä liikkuvuustoiminnoissa raporttiin on liitettävä myös laadullinen arviointi liikkuvuusjakson aikana saadusta kielivalmennustuesta.

Jos opiskelija tai työntekijä ei toimita raporttia, kumppaniryhmä voi vaatia häntä palauttamaan EU:lta saadun tuen osittain tai kokonaan. Tukea ei tarvitse palauttaa, jos opiskelija tai työntekijä ei ole voinut suorittaa suunniteltuja ulkomaan toimintoja loppuun ylivoimaisen esteen takia. Kumppaniryhmä ilmoittaa tällaisista tapauksista EACEA:lle.

4. MUITA TÄRKEITÄ SÄÄNTÖJÄ JA SUOSITUKSIA

KUMPPANISOPIMUS

Kumppanien on sovittava hankkeen täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, jotka on kirjattava hankkeen alkaessa allekirjoitettavaan viralliseen kumppanisopimukseen.

Toimeenpanovirastolle on toimitettava jäljennös kumppanisopimuksesta kuuden kuukauden kuluessa hankesopimuksen allekirjoittamisesta.

Kumppanisopimuksen on katettava hankkeen täytäntöönpanoon liittyvät rahoitukselliset, tekniset ja oikeudelliset seikat, mukaan lukien

- kumppanien roolit ja tehtävät,
- budjettikysymykset (esimerkiksi yhteisrahoitus, budjettierittely toiminnoittain ja kumppaneittain ja varojen siirtoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt),
- henkilöstön palkkauspoliittika,
- matka- ja oleskelukustannusten korvaussäännöt,
- raportointimekanismit,
- ristiriitojen ratkaisumekanismit.

OSALLISTUJAORGANISAATIOIDEN KOOSTUMUS JA MUUTOKSET

Muutokset hankkeen edunsaajiin on ilmoitettava toimeenpanovirastolle, jolta on saatava etukäteishyväksyntä. Hankekumppaniryhmän muutoksiin sovelletaan seuraavia vaatimuksia:

- Jos kumppaniryhmään liittyy uusi tuen edunsaaja, tarvitaan valtakirja, jonka ovat allekirjoittaneet koordinaattori ja uusi edunsaaja, sekä laillisten edustajien allekirjoittamat hyväksyntäkirjeet kaikilta muilta edunsaajilta. Koordinaattorin on toimitettava nämä asiakirjat toimeenpanovirastolle pyynnön liitteenä.
- Jos joku edunsaaja poistuu, tarvitaan koordinaattorin kirjallinen selvitys sekä poistuvan edunsaajan laillisen edustajan allekirjoittama luopumiskirje. Jos kumppaniryhmän vähimmäisvaatimukset eivät enää täyty, EACEA varaa oikeuden päättää sopimuksen jatkamisesta.
- Jos koordinaattorin yhteyshenkilö vaihtuu, tarvitaan kirjallinen vahvistus, jonka ovat allekirjoittaneet uusi yhteyshenkilö, koordinaattorin laillinen edustaja ja koordinaattorin aiempi yhteyshenkilö.

TUKEEN OIKEUTTAMATTOMAT KUSTANNUKSET

Tämän oppaan C-osassa lueteltujen tukeen oikeuttamattomien kulujen lisäksi seuraavat kustannukset eivät ole tukikelpoisia kapasiteetinvahvistamishankkeissa:

- seuraavankaltaiset laitteet ja tarvikkeet: huonekalut, kaikenlaiset moottoriajoneuvot, laitteet tutkimus- ja kehittämistarkoituksia varten, puhelimet, matkapuhelimet, hälytysjärjestelmät ja varkaudenestojärjestelmät,
- tiloista aiheutuvat kustannukset (esimerkiksi hankinta, lämmitys, huolto, korjaukset),
- kiinteistön hankintaan liittyvät kustannukset,
- poistokustannukset.

PAKOLLINEN ULKOINEN TILINTARKASTUS (TARKASTUSTODISTUS)

Loppuraportin ja sen pakollisten liitteiden mukana on lähetettävä ulkoinen tilintarkastusraportti (tarkastusmenettely II) talousselvityksestä ja sen taustalla olevista tileistä.

Tarkastuksen tarkoituksena on antaa toimeenpanovirastolle riittävät takeet siitä, että menot ja tulot on ilmoitettu lopullisessa talousraportissa hankesopimuksen asiaa koskevien oikeudellisten ja rahoituksellisten määräysten mukaisesti.

Edunsaajat voivat itse valita pätevän ulkoisen tilintarkastajan, joka voi olla niiden lakisääteinen ulkoinen tilintarkastaja, kunhan seuraavat kumulatiiviset vaatimukset täyttyvät:

- ulkoisen tilintarkastajan on oltava edunsaajasta riippumaton,

- ulkoisen tilintarkastajan on oltava pätevä suorittamaan tilinpäätösten lakisääteisiä tilintarkastuksia sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jolla on pantu täytäntöön tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta annettu direktiivi tai muu tämän direktiivin korvaava Euroopan unionin säädös.

Kolmannessa maassa sijaitsevan edunsaajan on noudatettava vastaavia tilintarkastusta koskevia kansallisia määräyksiä.

TOSITTEET

Toimeenpanovirastolle on lähetettävä luettavat jäljennökset vaadituista tositteista (ei alkuperäisiä tositteita). Jos jostakin seikasta ilmenee epäselvyyksiä, toimeenpanovirasto saattaa pyytää toimittamaan kaikki tositteet.

Vaadittujen todistusten toimittaminen on olennainen osa sopimusvelvoitteita, ja yhden tai useamman asiakirjan toimittamatta jättäminen voi johtaa pyyntöön palauttaa vastaavat varat.

Loppuraportin liitteenä on lähetettävä jäljennökset kaikista alihankintasopimuksista ja laskuista, joiden loppusumma ylittää 25 000 euroa.

Vähintään kolmelta toimittajalta on pyydettävä tarjous aina, kun laite- tai palveluhankinnan arvo on yli 25 000 euroa, budjettikohdasta riippumatta.

LIITE II: TULOSTEN LEVITTÄMINEN JA HYÖDYNTÄMINEN

Käytännön ohjeita edunsaajille

JOHDANTO

Tulosten levittäminen ja hyödyntäminen ovat keino esitellä Erasmus+ -hankkeessa tehtyä työtä. Kun tuloksista, kokemuksista, tuotoksista ja havainnoista tiedotetaan osallistujaorganisaatioiden ulkopuolelle, EU:n osarahoittamasta työstä voi hyötyä myös laajempi yhteisö ja samalla voidaan osoittaa organisaatioiden pyrkineen toimillaan saavuttamaan Erasmus+ -ohjelman tavoitteet. Erasmus+ -ohjelmassa pidetään erittäin tärkeänä ohjelman ja koulutus- ja nuorisopolitiikan välistä yhteyttä. Jokainen ohjelmasta tukea saava hanke auttaakin osaltaan saavuttamaan ohjelmassa määritellyt yleiset päämäärät koulutus- ja nuorisojärjestelmien parantamiseksi ja uudistamiseksi.

Tulosten levittäminen vaihtelee hankkeittain, ja siksi organisaatioiden on tärkeää miettiä, millaiset levitystoiminnot sopivat juuri niille parhaiten. Pienissä hankkeissa tulosten levittäminen ja hyödyntäminen olisi suhteutettava toimintojen laajuuteen. Liikkuvuushankkeessa on erilaiset tulostenlevitysvaatimukset kuin kumppanuushankkeessa. Tulosten levittämisen ja hyödyntämistoiminnot lisääntyvät hankkeen koon ja strategisen merkityksen kasvaessa. Hakuvaiheessa hakijoita pyydetään kertomaan tulosten levittämistä ja hyödyntämistä koskevat aikomuksensa tai suunnitelmansa, ja mikäli rahoitusta myönnetään, kyseiset toiminnot on myös toteutettava.

Luvussa 1 määritellään joitakin keskeisiä termejä ja kerrotaan, mitä tulosten levittämällä ja hyödyntämällä voidaan saada aikaan ja miten ne auttavat saavuttamaan hankkeen yleiset tavoitteet.

Luvussa 2 kerrotaan lyhyesti Erasmus+ -edunsaajia koskevista tulosten levittämisen ja hyödyntämisen vaatimuksista.

1. Hanketulosten levittäminen ja hyödyntäminen: mitä, miksi, kuka, milloin, missä ja miten?

MITÄ LEVITTÄMINEN JA HYÖDYNTÄMINEN TARKOITTAVAT?

Levittämisellä tarkoitetaan suunniteltua toimintaa, jossa jaetaan tietoa ohjelmien ja hankkeiden tuloksista tärkeimmille sidosryhmille. Sitä tehdään kun ohjelmien ja hankkeiden tulokset tulevat saataville. Erasmus+ -ohjelmassa siihen sisältyy hankkeen ansioista ja tuloksista kertominen mahdollisimman laajasti. Hankkeesta tiedottaminen vaikuttaa jatkossa muihin organisaatioihin ja parantaa osaltaan hankkeen toteuttaneen organisaation julkisuuskuvaa. Jo hankkeen alussa on suunniteltava prosessi, jonka avulla hanketuloksia voidaan levittää tehokkaasti. Siinä on ratkaistava, miksi, mitä, miten, milloin, kenelle ja missä tuloksia levitetään rahoituskauden aikana ja sen jälkeen.

Hyödyntämisellä tarkoitetaan a) suunniteltua toimintaa, jossa ohjelmista ja aloitteista saadut menestyksekkäät tulokset toimitetaan asiaankuuluville päättäjille säännellyissä paikallisissa, alueellisissa, kansallisissa tai eurooppalaisissa järjestelmissä, ja toisaalta b) suunniteltua toimintaa, jossa yksittäiset loppukäyttäjät saadaan vakuuttuneiksi siitä, että niiden kannattaa ottaa ohjelmista ja aloitteista saadut tulokset käyttöön ja/tai soveltaa niitä. Erasmus+ -ohjelmassa sillä tarkoitetaan rahoitettujen toimintojen tarjoaman potentiaalin maksimointia siten, että tuloksia käytetään hankkeen päättymisen jälkeenkin. On otettava huomioon, että hanketta toteutetaan osana kansainvälistä ohjelmaa, jonka tavoitteena on edistää elinikäistä oppimista ja tukea EU:n koulutus-, nuoriso- ja urheilupolitiikkaa. Tuloksia olisi voitava muokata myös muiden tarpeisiin ja siirtää muille osa-alueille. Niiden pitäisi jatkua myös rahoituskauden päättymisen jälkeen, ja niillä on voitava vaikuttaa tulevaan politiikkaan ja käytäntöön.

Levittäminen ja hyödyntäminen ovat siis eri asioita mutta liittyvät tiiviisti toisiinsa.

MITÄ OVAT ”TOIMINNON TULOKSET”?

Tulokset ovat eurooppalaisen toiminnon tai EU-rahoitusta saaneen hankkeen saavutuksia. Tulostyyppit vaihtelevat hanketyyppien mukaan. Tulokset voidaan luokitella joko a) tuotoksiin tai b) aikaansaannoksiin:

a) Tuotos: aineellinen tuote, joka valmistuu tietyssä hankkeessa ja joka voidaan ilmaista määrällisesti. Tuotokset voivat olla selkeitä tuotteita, kuten opetussuunnitelmia, tutkimuksia, raportteja, materiaaleja, tapahtumia tai verkkosivustoja.

b) Aikaansaannos: aineeton lisäarvo, joka saadaan aikaan, kun hankkeen tavoitteet ja päämäärät saavutetaan. Tällaista lisäarvoa ei yleensä voida ilmaista määrällisesti, ovatpa sitten kyseessä konkreettiset tapahtumat ja toimet, kuten koulutus, koulutusfoorumit, koulutussisältö tai -menetelmät, tai abstraktisemmat aikaansaannokset, kuten lisääntynyt tietous, paremmat taidot tai valmiudet tai osallistujien, kumppaneiden tai muiden sidosryhmien saama tieto ja kokemus.

MITÄ TARKOITETAAN VAIKUTTAVUUDELLA JA JATKUVUUDELLA?

Vaiikuttavuudella tarkoitetaan toteutetun toiminnon ja sen tulosten vaikutusta ihmisiin, käytäntöihin, organisaatioihin ja järjestelmiin. Tuloksia levittämällä ja hyödyntämällä voidaan maksimoida kehitettyjen toimintojen vaikutus siten, että ne vaikuttavat välittömiin osallistujiin ja kumppaneihin vielä vuosienkin jälkeen. Myös muiden sidosryhmien saama hyöty on otettava huomioon, jotta seurausvaikutukset olisivat suuremmat ja hankkeesta saataisiin irti mahdollisimman paljon.

Jatkuvuudella tarkoitetaan, että hanke voi jatkua ja sen tuloksia voidaan käyttää rahoituskauden jälkeenkin. Hanketuloksia voidaan tällöin hyödyntää pidemmällä aikavälillä esimerkiksi kaupallistamisen, akkreditoinnin tai valtavirtaistamisen avulla. Kaikkia hankkeen osia tai tuloksia ei ehkä voida hyödyntää jatkossa, mutta on tärkeää, että tulosten levittämistä ja hyödyntämistä pidetään etenevänä prosessina, joka ulottuu hankkeen keston jälkeiseen aikaan ja tulevaisuuteen.

MITKÄ OVAT TULOSTEN LEVITTÄMISEN JA HYÖDYNTÄMISEN TAVOITTEET JA PÄÄMÄÄRÄT?

Tulosten levitys- ja hyödyntämistoiminnan tärkeimpänä päämääränä on hankkeiden tulosten leviäminen. Toisena päämääränä on vaikuttaa koulutus-, nuoriso- ja urheilualan politiikan ja järjestelmien toteutukseen ja muovaamiseen jäsenvaltioissa ja EU:ssa. Edunsaajien on kehitettävä oma tapansa saavuttaa tämä päämäärä. Tulosten levittämisen ja hyödyntämistavoitteiden kehittäminen on tärkeää kaikissa Erasmus+ -ohjelmalla rahoitetuissa hankkeissa. Levitys- ja hyödyntämistoimintojen luonne ja intensiivisyys riippuvat kuitenkin hankkeen luonteesta, ja ne on räätälöitävä hankkeen erityisiin tarpeisiin. On otettava huomioon esimerkiksi se, onko hanke prosessipainotteinen vai onko sen tavoitteena tuottaa konkreettisia tuotoksia, onko hanke itsenäinen vai osa laajempaa aloitetta, tai ovatko hankkeen osallistajat suuria vai pieniä organisaatioita. Osallistajaorganisaatioiden on keskusteltava toimintojen/suunnitelman päämääristä ja tavoitteista ja

valittava parhaimmat toiminnot ja toimintatavat sekä jaettava tehtävät kumppanien kesken ottamalla huomioon hankkeen erityisominaisuudet.

Strategisissa kumppanuushankkeissa, tietoyhteisliittymissä, urheilualan hankkeissa, yhteistyökumppanuuksissa, kapasiteetin vahvistamishankkeissa ja muissa prosessinomaisissa yhteistyöhankkeissa laadukas tulosten levitys- ja hyödyntämissuunnitelma sisältää mitattavissa olevat ja realistiset tavoitteet, yksityiskohtaisen aikataulun ja toteutettavia toimintoja koskevan resurssisuunnitelman. Kohderyhmien ottaminen mukaan toimintoihin auttaa myös maksimoimaan hanketulosten käyttöä. On tärkeää laatia jo aluksi oikeanlainen strategia, sillä se on pääasiallinen apukeino kohdeyleisölle viestimisessä. Liikkuvuushankkeissa tällaista vaatimusta ei ole. Hankkeen organisoijia kehoitetaan kuitenkin tiedottamaan liikkuvuustoimintojen osallistujien oppimistuloksista. Niiden on myös hyvä kannustaa osallistujia kertomaan muille, miten ne ovat hyötäneet osallistumisestaan liikkuvuustoimintoon. Tulosten levittämistä koskevan ohjelmaosion oletetaan myös parantavan ohjelman laatua kannustamalla kehittämään innovatiivisia hankkeita ja levittämään hyviä käytäntöjä.

Viestintä on laajempi käsite. Siihen sisältyy hanketulosten levittämisen ja hyödyntämisen lisäksi tiedotus- ja markkinointitoimintoja, joilla lisätään hanketoimintojen tunnettuutta ja näkyvyyttä. Nämä osa-alueet on kuitenkin usein vaikea erottaa toisistaan. Siksi kannattaakin ehkä laatia yleiset strategiapuitteet, joihin molemmat osa-alueet sisältyvät. Näin käytettävissä olevat resurssit voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Tulosten levittäminen ja hyödyntäminen on otettava keskeiseksi osaksi hankkeen aikana toteutettavia viestintätoimintoja.

MIKSI HANKEEN TULOKSET ON TÄRKEÄÄ JAKAA MUIDEN KANSSA? MITKÄ OVAT LAAJEMMAT HYÖDYT?

On sekä edunsaajan että sen kumppanien kannalta hyödyllistä varata aikaa tulosten kattavan levitys- ja hyödyntämissuunnitelman laadintaan. Sen lisäksi, että tulosten levittäminen ja hyödyntäminen parantavat organisaation julkisuuskuvaa, ne voivat usein luoda uusia mahdollisuuksia hankkeen ja sen tulosten laajentamiseen tai uusien kumppanuuksien muodostamiseen tulevaisuudessa. Tulosten menestyksekkäs levittäminen ja hyödyntäminen voivat myös johtaa siihen, että suoritettu työ saa ulkopuolista tunnustusta, mikä lisää sen arvoa. Tulosten jakaminen mahdollistaa sen, että muutkin voivat hyötyä Erasmus+ -ohjelman toiminnoista ja kokemuksista. Hanketuloksia voidaan käyttää esimerkkeinä, ja koska ne osoittavat, mitä ohjelmassa on mahdollista saada aikaan, ne voivat toimia myös muiden innoittajina.

Hanketulosten levittäminen ja hyödyntäminen voivat vaikuttaa tulevaan politiikkaan ja käytäntöihin. Edunsaajien toteuttamat tulosten levitys- ja hyödyntämistoiminnot tukevat laajempaa tavoitetta Euroopan unionin järjestelmien parantamisesta. Erasmus+ -ohjelman vaikuttavuutta ei mitata ainoastaan hanketulosten laadulla vaan myös sillä, missä määrin tulokset tunnetaan ja miten paljon niitä käytetään hankekumppanuuden ulkopuolella. Tehokas tulosten levittäminen, jolla tavoitellaan mahdollisimman monia potentiaalisia käyttäjiä, auttaa saamaan investoinnille tuottoa.

Hanketulosten levittäminen ja hyödyntäminen lisäävät myös tietoisuutta ohjelman tarjoamista mahdollisuuksista ja korostavat Erasmus+ -ohjelmalla tuettujen toimintojen tuottamaa eurooppalaista lisäarvoa. Tämä voi edistää yleisön myönteistä suhtautumista tähän EU:n uuteen ohjelmaan ja lisätä siihen lähetettyjen hakemusten määrää. Tulosten levitys- ja hyödyntämissuunnitelman tavoitteet ja päämäärät on harkittava tarkkaan. Niiden on oltava yhteydessä hankkeen tavoitteisiin. Näin varmistetaan, että suunnitelman toteutuksessa käytetyt menetelmät ja toimintatavat ovat niin Erasmus+ -hankkeen ja sen tulosten kuin määritellyn kohdeyleisön kannalta tarkoituksenmukaiset. Tulosten levittämisellä ja hyödyntämisellä voi olla esimerkiksi seuraavat tavoitteet:

- tiedon lisääminen
- vaikuttavuuden laajentaminen
- sidos- ja kohderyhmien sitouttaminen
- ratkaisujen ja osaamisen jakaminen muiden kanssa
- vaikuttaminen politiikkaan ja käytäntöön
- uusien kumppanuuksien luominen.

MITÄ VOIDAAN LEVITTÄÄ JA HYÖDYNTÄÄ?

Seuraavaksi on määritettävä, **mitä** tuloksia levitetään ja hyödynnetään. Hankkeen tulokset saattavat olla hyvinkin erilaisia: konkreettisia (aineellisia) tai aineettomia eli osaamista ja henkilökohtaisia kokemuksia, joita sekä hankkeen organisoijat että toimintoihin osallistuvat ovat hankkineet.

Aineellisia tuloksia ovat esimerkiksi seuraavat:

- ongelmanratkaisutavat ja -mallit
- käytännön työvälineet tai tuotteet, kuten käsikirjat, opetussuunnitelmat tai verkko-oppimisen välineet
- tutkimusraportit tai tutkimukset
- hyvien käytäntöjen oppaat tai tapaustutkimukset
- arviointiraportit
- tutkintojen tunnustamistodistukset

- uutiskirjeet tai tiedotuslehtiset.

Kokemukset, strategiat, prosessit ja muut tulokset on hyvä dokumentoida niiden levittämistä varten.

Aineettomia tuloksia ovat esimerkiksi seuraavat:

- osallistujien, opiskelijoiden tai henkilöstön saamat tiedot ja kokemukset
- uudet taidot tai saavutukset
- parempi kulttuuritietoisuus
- parempi kielitaito.

Aineettomia tuloksia on usein vaikeampi mitata. Niiden kirjaamista voidaan helpottaa haastattelujen, kyselyjen, kokeiden, havaintojen tai itsearviointien avulla.

KENELLE TULOKSIA LEVITETÄÄN?

Kohderyhmien määrittely on ensiarvoisen tärkeää. Ne on määriteltävä sekä maantieteellisellä tasolla (paikallinen, alueellinen, kansallinen, eurooppalainen) että edunsaajan oman alan tasolla (esimerkiksi kollegat, vertaisryhmä, paikallisviranomaiset, muut samanlaisen toiminnon toteuttavat organisaatiot tai verkostot). Toiminnot ja tiedotteet on räätälöitävä asianmukaisesti ottamalla huomioon kohdeyleisö ja -ryhmät, joita voivat olla esimerkiksi seuraavat:

- hankkeen toimintojen ja tuotosten loppukäyttäjät
- sidosryhmät, asiantuntijat tai alan toiminnanharjoittajat ja muut asiasta kiinnostuneet
- paikallisen, alueellisen, kansallisen ja eurooppalaisen tason päättäjät
- lehdistö ja mediat
- suuri yleisö.

Hankesuunnitelmien on oltava riittävän joustavat, jotta kohderyhmät ja muut sidosryhmät voivat osallistua hankkeeseen sen eri vaiheissa. Näin voidaan varmistaa, että niiden tarpeet otetaan hankkeessa jatkuvasti huomioon. Kohderyhmien osallistuminen hankkeeseen korostaa myös sen potentiaalista arvoa ja auttaa levittämään viestiä muille asiasta kiinnostuneille eri puolilla Eurooppaa.

MITEN TULOKSIA LEVITETÄÄN JA HYÖDYNNETÄÄN?

Jotta tulokset saataisiin mahdollisimman monen ihmisen tietoon, mahdollisimman suuri osa viestintämateriaalista ja hankkeen tuotoksista on hyvä kääntää niin monelle kielelle kuin mahdollista. Ne on suositeltavaa kääntää kaikille kumppaniryhmässä käytettävillä kielillä sekä englanniksi. Käännöskustannukset voidaan tarvittaessa sisällyttää hankehakemukseen.

Tuloksia voidaan levittää ja hyödyntää monin eri tavoin. Luovuus ja uudet ideat, joilla Erasmus+ -hanke ja sen tulokset saavat erityistä näkyvyyttä, katsotaan eduksi. Tuloksia voidaan levittää ja hyödyntää seuraavin keinoin:

- [Erasmus+ -hankeportaali](#) (katso jäljempänä)
- hankkeen tai organisaation verkkosivut
- keskeisille sidosryhmille järjestetyt kokoukset ja vierailut
- keskustelua varten järjestetyt tilaisuudet, kuten tiedotustilaisuudet, työpajat, (verkko)seminaarit, kurssit, näyttelyt, esittelytilaisuudet tai vertaisarviointit
- kohdennettu kirjallinen materiaali, kuten raportit, artikkelit erikoislehdissä, uutiskirjeet, lehdistötiedotteet, esittelylehtiset tai esitteet
- audiovisuaaliset viestintävälineet ja -tuotteet, kuten radio, televisio, YouTube, Flickr, lyhyet videot, podcast-tallenteet tai sovellukset ("appsit")
- sosiaalinen media
- yleisötilaisuudet
- hankkeen brändit ja logot
- kontaktit ja verkostot.

Tulosten hyödyntämisessä on tärkeää miettiä, mitä positiivista vaikutusta tuloksilla on hankkeeseen, loppukäyttäjiin, vertaisryhmään tai päättäjiin. Hyödyntämismekanismien tavoitteet:

- osallistajaorganisaatioiden mainetta parantavat vaikutukset

- tiedon lisääminen tietystä aiheesta, kohteesta tai työskentelyalasta
- muiden tuen- tai avunantajien antaman taloudellisen tuen lisääminen
- parempi mahdollisuus vaikuttaa politiikkaan ja käytäntöön.

MILLOIN TULOKSIA LEVITETÄÄN JA HYÖDYNNETÄÄN?

Tulosten levittäminen ja hyödyntäminen ovat olennainen osa Erasmus+ -hanketta koko sen toteuttamisen ajan: edunsaajan alkuperäisestä ideasta hankkeen toteutukseen ja vielä EU-rahoituksen päättymisen jälkeenkin. Yhteistyökumppanien on laadittava levitys- ja hyödyntämistoiminnoille aikataulu ja varattava niihin riittävästi rahoitusta ja resursseja. Suunnitelmissa on

- sovittava kumppanien kanssa realistiset tavoitteet ja määräajat seuranta varten,
- ajoitettava levitys- ja hyödyntämistoiminnot hankkeen tärkeimpiin vaiheisiin,
- oltava riittävästi joustoa kohderyhmän tarpeiden sekä politiikan ja käytännön kehittymisen huomioimiseksi.

Hankkeen elinkaaren eri vaiheissa voidaan esimerkiksi toteuttaa seuraavanlaisia toimintoja:

ENNEN hankkeen alkua

- laaditaan tulosten levitys- ja hyödyntämissuunnitelma,
- määritellään odotettu vaikutus ja odotetut tuotokset,
- mietitään, miten ja kenelle tulosten levitys- ja hyödyntämistoiminnot kohdennetaan.

Hankkeen AIKANA

- otetaan yhteyttä mediaan, kuten paikallisiin ja alueellisiin tiedotusvälineisiin,
- järjestetään säännöllisesti esimerkiksi tiedotustilaisuuksia, koulutusta, esittelytilaisuuksia ja vertaisarviointoja,
- arvioidaan vaikutus kohderyhmiin,
- otetaan mukaan muita sidosryhmiä, jotta tulokset voidaan siirtää loppukäyttäjille / uusille osa-alueille / eri alojen toimintapolitiikkoihin.

LOPPURAPORTOINTIVAIHEESSA

- tallennetaan hankkeen tuoreimmat tiedot ja hanketulokset [Erasmus+ -hankeportaaliin](#).

Hankkeen JÄLKEEN

- jatketaan muita tulostenlevitystoimia (edellä kuvatulla tavalla),
- kehitetään ideoita tulevasta yhteistyöstä,
- arvioidaan saavutukset ja vaikutus,
- otetaan yhteyttä mediaan,
- otetaan tarvittaessa yhteyttä päättäjiin,
- tehdään yhteistyötä Euroopan komission kanssa tarjoamalla hyödyllistä aineistoa sen toteuttamiin tulosten levittämisen ja hyödyntämistoimiin.

MITEN MENESTYSTÄ ARVIOIDAAN?

Vaikutusten arviointi on olennainen osa prosessia. Siinä arvioidaan hankkeen saavutuksia, ja se tuottaa parannussuosituksia tulevaisuutta varten. Edistymistä tavoitteiden saavuttamisessa voidaan mitata indikaattoreilla. Ne ovat mittareita, joiden avulla voidaan mitata tuloksia ja jotka voivat olla sekä määrällisiä että laadullisia. Määrälliset indikaattorit liittyvät numerotietoihin ja prosenttiosuuksiin ja laadulliset osallistumisen ja kokemuksen laatuun. Vaikutusta voidaan arvioida myös kyselyjen, haastattelujen, havaintojen ja arviointien avulla. Hankkeen osana toteutettuihin eri toimintoihin liittyvät indikaattorit on määriteltävä jo hankkeen alussa, ja ne on sisällytettävä tulosten levittämistä koskevaan yleissuunnitelmaan.

Esimerkkejä:

- perus- ja numerotiedot, jotka koskevat hankkeen organisoijien verkkosivustoa (päivitykset, sivustolla käynnit, tiedonhaku, viittaukset)
- keskeisten sidosryhmien kanssa järjestettävien kokousten lukumäärä
- keskusteluihin ja tiedotustilaisuuksiin (työpajoihin, seminaareihin, vertaisarviointeihin) osallistuvien lukumäärä
- tuotteiden valmistus ja jakelu
- näkyvyys tiedotusvälineissä (esimerkiksi artikkelit erikoisaloiden uutiskirjeissä, lehdistötiedotteet ja haastattelut)
- näkyvyys sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuston houkuttavuus
- osallistuminen yleisötilaisuuksiin
- yhteydet olemassa oleviin verkostoihin ja kansainvälisiin kumppaneihin sekä tiedon ja osaamisen siirto
- vaikutus alueellisiin, kansallisiin ja EU:n toimenpiteisiin
- loppukäyttäjiltä, muilta sidosryhmiltä, vertaisryhmiltä ja päättäjiltä saatu palaute.

2. TULOSTEN LEVITTÄMISTÄ JA HYÖDYNTÄMISTÄ KOSKEVAT VAATIMUKSET

YLEISET LAATUVAATIMUKSET

Riippuen siitä, mistä Erasmus+ -toimesta rahoitusta haetaan, hakijoiden on otettava tulosten levittäminen ja hyödyntäminen huomioon hakuvaiheessa, toiminnon aikana ja sen päätyttyä. Tässä kohdassa esitetään lyhyesti Erasmus+ -ohjelman virallisissa asiakirjoissa asetetut perusvaatimukset.

Tulosten levittäminen ja hyödyntäminen on yksi tuen myöntämisperusteista, joiden mukaan hakemus arvioidaan. Sen paino hakemuksen arvioinnissa vaihtelee hanketyypin mukaan.

- Liikkuvuushankkeet: hakulomakkeessa on lueteltava suunnitellut tulostenlevitystoiminnot ja nimettävä potentiaaliset kohderyhmät.
- Yhteistyöhankkeissa on esitettävä yksityiskohtainen ja kattava suunnitelma, joka sisältää tavoitteet, keinot ja tulokset ja joka arvioidaan. Vaikka koko hankkeen tulosten levitys- ja hyödyntämistoimintoja koordinoi tavallisesti vain yksi kumppani, vastuu niiden toteuttamisesta on hyvä jakaa kaikkien kumppanien kesken. Jokainen kumppani osallistuu näihin toimintoihin hankkeen tarpeiden ja oman hankethtävänsä mukaisesti.

Olipa hanketyyppi mikä tahansa, toteutetuista toiminnoista on raportoitava loppuvaiheessa, jotta tuloksia voidaan hyödyntää osallistujaorganisaatioiden sisällä ja sen ulkopuolella.

EUROOPAN UNIONIN JA ERASMUS+ -OHJELMAN NÄKYVYYS

Edunsaajien on aina käytettävä Erasmus+ -ohjelman virallista logoa ("EU-lippu") sekä Euroopan unionin nimeä kokonaan kirjoitettuna kaikessa viestinnässään ja esitemateriaalissaan. Suositeltavin vaihtoehto kertoo Erasmus+ -ohjelman kautta saadusta EU-rahoituksesta on mainita materiaalissa EU-logon vieressä, että se on "Euroopan unionin Erasmus+ -ohjelman osarahoittama".

Esimerkkejä maininnoista EU-tuen saamisesta sekä erikielisiä käännöksiä löytyy osoitteesta http://eacea.ec.europa.eu/about-eacea/visual-identity_en

Tuotenimeä Erasmus+ ei käännetä.

Osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_fi.pdf on edunsaajille ohjeita EU-logon käyttämisestä EU-ohjelmien yhteydessä.

ERASMUS+ -HANKEPORTAALIN KÄYTTÄMINEN

Erasmus+ -hankeportaali perustettiin, jotta voitaisiin tarjota kattavat tiedot ohjelmasta rahoitetuista hankkeista ja antaa esimerkkejä hyvistä käytännöistä sekä menestystarinoista. Portaaliin on myös saatavana rahoitetuilla hankkeilla aikaansaatuja tuotteita, tuloksia ja immateriaalisia tuotoksia.

Kukin kansallinen toimisto sekä toimeenpanovirasto valitsevat vuosittain esimerkkejä hyvistä käytännöistä. Menestystarinoita valitaan hyviä käytäntöjä koskevien esimerkkitapausten joukosta koulutuksen ja kulttuurin pääosaston kautta keskitetysti.

Erasmus+ -hankeportaaliin on useita käyttötarkoituksia:

- Avoimuus: se tarjoaa kattavat tiedot ohjelmasta rahoitetuista hankkeista (esim. hanketiivistelmiä, rahoitustietoja ja linkkejä).
- Vastuullisuus: se antaa loppukäyttäjille ja alan ammattilaisille mahdollisuuden tutustua hankkeiden tuloksiin.
- Inspiointi: se esittelee Erasmus+ -ohjelman edunsaajien hyviä käytäntöjä ja menestystarinoita, jotka valitaan vuosittain kansallisella ja EU:n tasolla.

Useimmissa Erasmus+ -hankkeissa edunsaajien on toimitettava hakuvaiheessa hankkeestaan englanninkielinen tiivistelmä.

Hanketiivistelmä on erityisen tärkeä siksi, että siinä kuvaillaan hanketta suurelle yleisölle. Tiivistelmä onkin laadittava selkeällä kielellä ja tyyliä, jotta myös ulkopuoliset saavat nopeasti käsityksen hankkeen varsinaisesta sisällöstä.

Tiivistelmässä on oltava seuraavat osat: hankkeen asiayhteys/tausta ja tavoitteet, osallistujien määrä ja profiili, toimintojen kuvaus, hankkeen toteuttamismenetelmä, lyhyt kuvaus odotetuista tuloksista ja vaikutuksista sekä mahdolliset pidemmän aikavälin hyödyt.

Erasmus+ -hankeportaaliin voi tutustua osoitteessa <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

LIITE III: SANASTO

Aikuiskoulutus	Kaikki muut kuin ammatillisen aikuiskoulutuksen muodot, jotka voivat kuulua virallisen koulutuksen taikka epävirallisen tai arkioppimisen piiriin (ammatillinen jatkokoulutus, ks. "ammatillinen koulutus").
Aikuiskoulutusorganisaatio	Muun kuin ammatillisen aikuiskoulutuksen alalla toimiva julkinen tai yksityinen organisaatio.
Aikuisopiskelija	Henkilö, joka on suorittanut peruskoulutuksen tai ei enää osallistu siihen ja palaa jonkin tyyppisen jatkuvan oppimisen (virallisen, epävirallisen tai arkioppimisen) pariin. Aikuisopiskelijoita eivät ole koulujen opettajat eivätkä ammatillisen koulutuksen opettajat/kouluttajat. .
Akkreditointi	Prosessi sen varmistamiseksi, että jostakin Erasmus+ -ohjelman toimesta rahoitusta tavoittelevat organisaatiot täyttävät ne laadulliset vaatimukset ja ennakoedellytykset, jotka Euroopan komissio on määrittänyt kyseistä tointa varten. Akkreditoinnin suorittaa toimeenpanovirasto, kansallinen toimisto tai SALTO-resurssikeskus sen mukaan, minkä tyyppisestä toimesta on kyse tai missä maassa tukea hakeva organisaatio sijaitsee. Akkreditointiprosessi on tarkoitettu niitä organisaatioita varten, jotka haluavat osallistua korkeakoulutusalan hankkeisiin (liikkuvuus mukaan lukien) tai nuorisotalon liikkuvuustoimintoihin.
Alin korkea-aste, ns. "short cycle" -tutkinnot	Useimmissa maissa alimman korkea-asteen (lyhyen syklin) opinnot sisältyvät eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen ensimmäiseen sykliin (ISCED 5). Kansallisissa järjestelmissä ne vastaavat yleisimmin 120 ECTS-opintopistettä ja johtavat alempaa korkeakoulututkintoa alemmantasoisena tunnustettuun tutkintoon. Joidenkin tällaisten ohjelmien kesto on yli kolme vuotta, mutta niistä saa enintään 180 ECTS-opintopistettä. Useimmissa maissa opiskelijat voivat hyväksilukea suurimman osan ohjelmassa ansaitsemistaan opintopisteistä korkeakoulututkinnon suorittamiseksi. Lyhyen syklin kuvaus vastaa EQF-tason 5 oppimistuloksia.
Ammatillinen koulutus	Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on tarjota opiskelijoille ne tiedot, taidot ja/tai osaaminen, joita tietyissä ammateissa tai laajemmin työmarkkinoilla tarvitaan. Erasmus+ -ohjelmassa ammatillisen perus- tai jatkokoulutusalan hankkeet ovat tukikelpoisia ammatillista koulutusta koskevien toimien mukaisesti.
Ammattiprofiili	Tiettyyn ammattiin yleensä tarvittavat taidot, osaaminen ja tutkinnot.
Arkioppiminen (informaali oppiminen)	Oppiminen arkipäivän toimissa, jotka liittyvät työhön, perhe-elämään tai vapaa-aikaan; oppiminen ei ole tavoitteidensa, ajankäytön tai oppimisen tuen osalta organisoitua tai jäsennehtyä eikä välttämättä oppijan näkökulmasta tarkoituksellista.
Avaintaidot	Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksessa 2006/962/EY määritellyt perustiedot, taidot ja asenteet, joita kaikki yksilöt tarvitsevat itsensä toteuttamista ja henkilökohtaista kehitystä, aktiivista kansalaisuutta, sosiaalista osallisuutta ja työtä varten.
Avoimuutta ja tunnustamista lisäävät unionin välineet	Välineet, joilla sidosryhmiä autetaan ymmärtämään, arvostamaan ja tarvittaessa tunnustamaan oppimistuloksia ja tutkintoja kaikkialla unionissa.
Avoin koordinoitimenetelmä	EU:n jäsenvaltioiden väliselle yhteistyölle puitteet tarjoava hallitustenvälinen menetelmä, jonka avulla kansallisia politiikkoja voidaan suunnata tiettyjen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen. Tämän ohjelman yhteydessä avointa koordinoitimenetelmää sovelletaan koulutuksen ja nuorisotoiminnan aloilla.
Avoin lisenssi	Julkaisemalla teoksen avoimella lisenssillä sen omistaja sallii kaikkien käyttää, jakaa ja mukauttaa sitä. Kullakin resurssilla on lisenssi. Avoin lisenssi ei merkitse teollis- tai tekijänoikeuksien tai niiden perusteella saatavan hyödyn siirtoa.

Avustaja/tukihenkilö	Avustaja/tukihenkilö määritellään yleisesti koko koulutus- ja nuorisoalalla henkilöksi, joka on erityistarpeisen (ts. vammaisen) osallistujan – oppijan, henkilöstöön kuuluvan tai nuorisotyöntekijän – mukana liikkuvuustoiminnossa ja jonka tehtävänä on suojella, tukea ja avustaa osallistujaa. Tämän lisäksi avaintoimella 1 tuettavissa ammattiopiskelijoiden ja EVS-vapaaehtoisten liikkuvuushankkeissa ja avaintoimella 2 tuettavissa oppilaiden lyhyt- ja pitkäkestoissa liikkuvuusjaksoissa avustaja voi olla myös aikuinen, joka seuraa yhtä tai useampaa ammattiopiskelijaa, muita heikommassa asemassa olevaa EVS-vapaaehtoista tai koulun oppilasta (etenkin jos kyseessä ovat alaikäiset osallistujat tai nuoret, joilla ei juuri ole kokemusta ulkomailla olosta) ulkomaille ja joka huolehtii heidän suojelustaan, turvallisuudestaan ja oppimisestaan.
ECHE (korkea-asteen koulutusta koskeva Erasmus-peruskirja) (Erasmus Charter for Higher Education)	Euroopan komission myöntämä akkreditointi, joka antaa ohjelmamaiden korkeakouluille kelpoisuuden hakea ja osallistua Erasmus+ -ohjelman mukaisiin oppimis- ja yhteistyötoimintoihin. Peruskirjassa esitetään pääpiirteittäin peruseriaatteen, joita oppilaitoksen on noudatettava järjestäessään ja toteuttaessaan korkealaatuista liikkuvuutta ja yhteistyötä, ja siinä mainitaan vaatimukset, jotka oppilaitos sitoutuu täyttämään voidakseen varmistaa korkealaatuiset palvelut ja menettelyt sekä luotettavan ja avoimen tiedottamisen.
ECTS (eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmä) (European Credit Transfer and Accumulation System)	Oppijakeskeinen opintopisteiden keruu- ja siirtojärjestelmä, joka perustuu oppimis-, opetus- ja arviointimenettelyjen avoimuuteen. ECTS-järjestelmän avulla tunnustetaan opintosuorituksia ja oppimisjaksoja, mikä helpottaa koulutusohjelmien ja oppimiseen liittyvän liikkuvuuden suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Siitä on apua koulutusohjelmien suunnittelussa, kuvaamisessa ja tarjoamisessa sekä korkeakoulututkintotodistusten myöntämisessä. ECTS ja tulospohjaiset tutkintojen viitekehykset lisäävät koulutusohjelmien ja tutkintojen avoimuutta ja helpottavat tutkintojen tunnustamista.
ECVET (ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten eurooppalainen siirtojärjestelmä) (European Credit System for Vocational Education and Training)	Järjestelmä toisessa maassa suoritettujen opintojen aikana tai eri tilanteissa hankittujen ammatillisten pätevyyden ja osaamisen tunnistamisen, tunnustamisen ja keräämisen helpottamiseksi. ECVET:n tavoitteena on edistää eri puolilla Eurooppaa käytössä olevien ammattikoulutusjärjestelmien ja niiden tutkintojen yhdenmukaisuutta. Sen on tarkoitus muodostaa käytännön puitteet tutkintojen kuvaukselle oppimistulosyksiköittäin, ja se sisältää arviointi-, siirto-, keräämis- ja tunnustamismenettelyt.
Edunsaaja	Jos hanke valitaan, hakijasta tulee Erasmus+ -tuen edunsaaja. Edunsaaja allekirjoittaa hankesopimuksen kyseisen hankkeen valinnan kansallisen toimiston tai toimeenpanoviraston kanssa tai saa siltä tiedoksi päätöksen hanketuesta. Jos hakemus on tehty muiden hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden nimissä, näistä kumppaneista voi tulla tuen muita edunsaajia.
Ehdotuspyyntö	Komission julkaisema tai sen puolesta julkaistu pyyntö esittää tiettyyn määräaikaan mennessä hakemus toimintojen toteuttamiseksi, jotka vastaavat asetettuja tavoitteita ja täyttävät vaaditut ehdot. Ehdotuspyynnöt julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä (C-sarja) ja/tai komission, kansallisen toimiston tai toimeenpanoviraston asiaa koskevilla verkkosivuilla.
Elinikäinen oppiminen	Kaikki sellainen ihmisen koko elinikänsä aikana hankkima koulutus, virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella tapahtuva epävirallinen oppiminen ja arkioppiminen, jonka tuloksena henkilökohtaiset, kansalaisuuteen ja kulttuuriin liittyvät, sosiaaliset ja/tai työhön liittyvät tiedot, taidot ja osaaminen tai yhteiskunnallinen osallistuminen paranevat, neuvonta- ja ohjauspalvelut mukaan luettuina.
Epävirallinen oppiminen (nonformaali oppiminen)	Oppiminen, joka tapahtuu (oppimistavoitteiden ja oppimiseen käytettävän ajan osalta) suunniteltujen toimintojen avulla ja johon sisältyy jonkin tyyppistä oppimisen tukea mutta joka ei ole osa virallista koulutusjärjestelmää.

Epävirallisen tai arkioppimisen tunnustaminen (validation)	Tunnustamisella tarkoitetaan prosessia, jonka aikana valtuutettu elin vahvistaa, että henkilö on saavuttanut asiaankuuluvat vaatimukset täyttävät oppimistulokset, ja joka koostuu seuraavasta neljästä erillisestä vaiheesta: 1.henkilön kokemusten kartoittaminen vuoropuhelun kautta; 2.henkilön kokemusten dokumentointi; 3.kokemusten virallinen arviointi ja 4.arvioinnin tulosten merkitseminen todistusasiakirjaan, mikä voi johtaa koko tutkinnon tai tutkinnon osan suoritusmerkintään.
EQAVET (ammattillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalainen viitekehys) (European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training)	Päättäjille tarkoitettu, nelivaiheiseen laatusyklin perustuva viitekehys, joka käsittää tavoitteenasettelun ja suunnittelun sekä toteutuksen, arvioinnin ja tarkistamisen. Tällä vapaaehtoisella järjestelmällä ei puututa jäsenvaltioiden itsemäärittämisoikeuteen, ja viranomaisten ja muiden elinten on tarkoitus hyödyntää sitä laadunvarmistuksessa.
EQF (eurooppalainen tutkintojen viitekehys) (European Qualifications Framework)	Yhteinen eurooppalainen viitekehys, jonka avulla eri koulutusjärjestelmiä ja niiden tutkintotasoa voidaan verrata toisiinsa. Sillä lisätään eurooppalaisten tutkintojen avoimuutta, vertailukelpoisuutta ja siirrettävyyttä sekä edistetään työntekijöiden ja oppijoiden liikkuvuutta maiden välillä ja helpotetaan heidän elinikäistä oppimistaan, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksessa 2008/C 111/01 määritellään.
Erityistarpeiset henkilöt	Erityistarpeisella henkilöllä tarkoitetaan osallistujaa, joka fyysisen, henkisen tai terveystilanteensa vuoksi ei voisi osallistua hankkeeseen tai liikkuvuustoimeen ilman taloudellista lisätukea.
ESCO (monikielinen taitojen, osaamisen, pätevyyksien ja ammattien eurooppalainen luokitus)(Multilingual Classification of European Skills, Competences, Qualifications and Occupations)	ESCO-järjestelmä tunnistaa ja luokittelee EU:n työmarkkinoiden sekä koulutuksen kannalta keskeisiä taitoja ja osaamista sekä pätevyyksiä ja ammatteja 25 eurooppalaisella kielellä. Se sisältää ammattiprofiileja, jotka selventävät ammattien, taitojen, osaamisen ja pätevyyksien välisiä suhteita. ESCO on laadittu avoimena tiedostomuotona, ja se on kaikkien käytettävissä maksutta.
Eurooppalainen kehittämissuunnitelma (European Development Plan)	Ammatillisia oppilaitoksia ja aikuiskoulutusorganisaatioita varten laadittu asiakirja, jossa esitellään pääpiirteittäin oppilaitoksen tai organisaation tarpeet laadunkehittämisessä ja kansainvälistymisessä ja se, kuinka näihin tarpeisiin vastataan suunnitelluilla eurooppalaisilla toimilla. Eurooppalainen kehittämissuunnitelma on osa hakulomaketta silloin, kun koulujen ja aikuiskoulutusorganisaatioiden hakemus koskee avaintoimella 1 tuettavaa oppimiseen liittyvää henkilöstöliikkuvuutta.
Eurooppalainen nuorisovaltuuskunta	Kansalaisjärjestö, 1) joka toimii sellaisen virallisesti hyväksytyn rakenteen kautta, joka muodostuu a) hakemuksen jättämisen määräpäivänä vähintään vuoden ajan jossakin ohjelmamaassa laillisesti rekisteröitynä olleesta eurooppalaisesta elimestä/sihteeristöstä (hakija) ja b) kansallisista organisaatioista/osastoista, jotka toimivat vähintään kahdessatoista ohjelmamaassa ja joilla on lakisääteinen yhteys eurooppalaiseen elimeen/sihteeristöön, 2) joka toimii nuorisovaltuuskuntaa ja tukee toimillaan EU:n nuorisostrategian toiminta-alojen täytäntöönpanoa ja 3) jonka johtamiseen ja hallinnointiin osallistuu nuoria.
Europass	Europass on viiden asiakirjan kokonaisuus ja sähköinen kansio, jonka tarkoituksena on käsittää kaikki oppimissaavutukset, viralliset tutkinnot, työkokemuksen, taidot ja osaamisen, jotka henkilö on ajan mittaan hankkinut. Nämä viisi asiakirjaa ovat Europass-CV, korkeakoulututkintotodistuksen liite, ammattitutkintotodistuksen liite, Europass-liikkuvuustodistus ja kielipassi. Europassiin kuuluu myös eurooppalainen osaamispassi, helpokäyttöinen sähköinen kansio, jonka avulla käyttäjä pystyy kokoamaan kattavat perustiedot osaamisestaan ja pätevyydestään. Tavoitteena on helpottaa liikkuvuutta ja parantaa työskentely- ja oppimismahdollisuuksia Euroopassa.
Globaali	Erasmus+ -ohjelman yhteydessä toimet ovat globaaleja, jos niihin osallistuu ainakin yksi ohjelmamaa ja vähintään yksi kumppanimaa.
(Hakemusten) viimeinen jättöpäivä	Määräaika, johon mennessä hakulomake on toimitettava kansalliselle toimistolle tai toimeenpanovirastolle, jotta se voidaan ottaa huomioon.

Hakija	Osallistujaorganisaatio tai vapaa nuorten ryhmä, joka jättää hankehakemuksen. Rahoitusta voi hakea joko yksin tai muiden hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden nimissä. Jälkimmäisessä tapauksessa hakija määritellään myös koordinaattoriksi.
Hanke	Määriteltujen tavoitteiden ja tulosten saavuttamiseksi järjestettyjen toimintojen yhtenäinen kokonaisuus.
Harjoittelu (työssäoppiminen)	Toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevassa yrityksessä tai organisaatiossa vietetty ajanjakso tarkoituksena hankkia työmarkkinoilla vaadittavia taitoja, kartuttaa työkokemusta ja parantaa kyseisen maan taloudellisen ja sosiaalisen kulttuurin tuntemusta.
Henkilöstö	Henkilöt, jotka joko ammatin tai vapaaehtoistoiminnan vuoksi osallistuvat koulutukseen tai nuorten epäviralliseen oppimiseen liittyvään toimintaan ja joilla voidaan tarkoittaa korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opettajia, kouluttajia, koulunjohtajia, nuorisotyöntekijöitä ja muuta kuin opetushenkilöstöä.
Jatkotutkinto	Osana Bolognan prosessia Bergenissä toukokuussa 2005 kokoontuneiden korkea-asteen koulutuksesta vastaavien ministerien hyväksymän eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehyksen kolmas sykli. Kolmannen syklin kuvaus vastaa EQF-tason 8 oppimistuloksia.
Jäsennelty vuoropuhelu	Nuorten, nuorisojärjestöjen ja päätöksentekijöiden kanssa käytävä vuoropuhelu, joka toimii yhtenä nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön painopisteiden, toteuttamisen ja jatkotoimien jatkuvan pohdinnan foorumina.
Kaksoistutkinto tai usean tutkinnon yhdistelmä	Koulutusohjelma, joka suoritetaan kahdessa (kaksoistutkinto) tai useammassa (usean tutkinnon yhdistelmä) korkeakoulussa ja jonka suorittaja saa erillisen tutkintotodistuksen kustakin osallistuvasta korkeakoulusta.
Kaksoisura	Huippu-urheilutason valmentautumisen yhdistäminen tavanomaiseen koulutukseen tai työskentelyyn.
Kansainvälinen	Toimi, johon osallistuu vähintään kaksi ohjelmamaata, on kansainvälinen, ellei toisin mainita.
Kirjoitus- tai laskuvirhe	Asiakirjassa vahingossa tehty pikkuvirhe tai epähuomio, joka muuttaa sen merkityksen: esim. kirjoitusvirhe tai sanan, lauseen tai numeron lisääminen tai unohtaminen vahingossa.
Konsortio	Vähintään kaksi osallistujaorganisaatiota, jotka yhdistävät voimansa hankkeen tai siihen sisältyvän toiminnon valmistelua, toteutusta ja seuranta varten. Konsortio voi olla kansallinen (organisaatiot ovat sijoittautuneet samaan maahan) tai globaali (osallistujaorganisaatiot ovat eri maista).
Koordinaattori tai koordinoiva organisaatio	Osallistujaorganisaatio, joka hakee tukea Erasmus+ -ohjelmasta kumppaniorganisaatioryhmän nimissä.
Korkeakoulu	Mikä tahansa korkeakoulu, joka kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti tarjoaa tunnustettuja tutkintoja tai muita tunnustettuja korkea-asteen oppiarvoja, riippumatta siitä, mitä nimitystä tällaisesta oppilaitoksesta käytetään, tai kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukainen oppilaitos, joka tarjoaa korkea-asteen ammatillista koulutusta.
Korkeakoulutuksen nykyaikaistamissuunnitelma	Euroopan komission strategia, jonka tarkoituksena on tukea jäsenvaltioiden uudistuksia ja edistää Eurooppa 2020 -strategian korkeakoulutusalan tavoitteiden saavuttamista. Uudessa suunnitelmassa on määritelty seuraavat pääasialliset uudistamisalueet: lisätään korkea-asteen tutkinnon suorittajien määrää; parannetaan opetuksen ja tutkijakoulutuksen laatua ja tarkoituksenmukaisuutta, jotta tutkinnon suorittajat saisivat ne tiedot ja keskeiset siirrettävissä olevat taidot, joita tarvitaan korkeaa ammattitaitoa edellyttävissä ammateissa; tarjotaan opiskelijoille enemmän mahdollisuuksia hankkia lisää taitoja ulkomailla opiskelun tai harjoittelun kautta ja edistetään rajat ylittävää yhteistyötä korkeakoulutuksen tuloksellisuuden lisäämiseksi; vahvistetaan koulutuksen, tutkimuksen ja elinkeinoelämän välistä osaamiskolmiota ja luodaan toimivia hallinto- ja rahoitusjärjestelmiä tukemaan huippuosaamista.

Koulu	Yleissivistävää, ammatillista tai teknistä opetusta tarjoava oppilaitos, joka edustaa mitä hyvänsä astetta esiasteen koulutuksesta toisen asteen koulutukseen. Katso luettelo kussakin maassa kouluiksi luokiteltavista oppilaitoksista. Lisätietoja saa kyseisen maan kansallisesta toimistosta.
Kumppanimaat	Maat, jotka eivät osallistu Erasmus+ -ohjelmaan täysimääräisesti, mutta voivat olla mukana joissain ohjelman toiminna (kumppaneina tai hakijoina). Erasmus+ -ohjelman kumppanimaat luetellaan tämän ohjelmaoppaan A-osan luvussa ”Ketkä voivat osallistua Erasmus+ -ohjelmaan”.
Kumppani(organisaatio)	Osallistujaorganisaatio, joka on mukana hankkeessa, mutta ei hakijan asemassa.
Kumppanuus/kumppaniryhmä	Eri ohjelmamaissa sijaitsevien osallistujaorganisaatioiden ryhmän tekemä sopimus, jonka tarkoituksena on eurooppalaisten toimintojen toteuttaminen koulutuksen, nuorisotoiminnan tai urheilun alalla tai virallisen tai epävirallisen verkoston perustaminen jollakin asiaan liittyvällä alalla, kuten oppilaiden ja heidän opettajiensa yhteiset oppimishankkeet, jotka toteutetaan luokkien vaihto-ohjelmoina ja henkilöiden pitkäkestoisena liikkuvuutena, korkeakoulujen intensiivikurssit ja alueellisten ja paikallisten viranomaisten välinen yhteistyö, jonka tarkoituksena on edistää alueiden välistä yhteistyötä, mukaan luettuna rajat ylittävä alueellinen yhteistyö; se voidaan laajentaa kumppanimaiden oppilaitoksiin ja/tai organisaatioihin tarkoituksena vahvistaa kumppanuuden laatua.
Kuukausi	Laskettaessa tukien määrää Erasmus+ -ohjelman yhteydessä kuukaudessa katsotaan olevan 30 päivää.
Liikkuvuussopimus (Mobility Agreement) tai opintosopimus (Learning Agreement)	Lähtevän ja vastaanottavan organisaation sekä osallistuvien henkilöiden välinen sopimus, jossa määritellään liikkuvuusjakson tavoitteet ja sisältö sen tarkoituksenmukaisuuden ja laadun varmistamiseksi. Vastaanottava organisaatio voi sopimuksen perusteella myös tunnustaa ulkomailta suoritettua jakson.
Lähtevä organisaatio	Joissain Erasmus+ -ohjelman toiminna (erityisesti liikkuvuustoiminna) lähtevä organisaatio on se osallistujaorganisaatio, joka lähettää yhden tai useampia osallistujia johonkin Erasmus+ -hankkeen toimintoon.
Mentorointi	Henkilökohtaiset tukitoimenpiteet, joita EVS-vapaaehtoisille tarjotaan tehtäväkohtaisten tukitoimenpiteiden rinnalla. Mentoroinnista vastaa pääasiallisesti vastaanottavan tai koordinoivan organisaation nimeämä mentor. Mentorointi perustuu säännöllisiin tapaamisiin, joiden tarkoituksena on seurata vapaaehtoisen hyvinvointia sekä vastaanottavassa organisaatiossa että sen ulkopuolella. Mentorointi on tarkoitettu yksittäisille vapaaehtoisille, joten tapaamisten sisältö ja tiheys vaihtelevat vapaaehtoisten yksilöllisten tarpeiden mukaan. Mentoritapaamisten aiheina voivat olla muun muassa henkilökohtainen hyvinvointi, hyvinvointi tiimissä, tyytyväisyys tehtäviin ja käytännön asiat.
Muita heikommassa asemassa olevat henkilöt	Henkilöt, jotka tiettyjen esteiden takia eivät voi hyödyntää tehokkaasti koulutuksen ja nuorisotyön tarjoamia mahdollisuuksia. Muita heikommassa asemassa olevat henkilöt määritellään tarkemmin tämän ohjelmaoppaan A-osan kohdassa ”Tasapuolisuus ja osallistaminen”.
Nuoret	Erasmus+ -ohjelman yhteydessä ’nuorilla’ tarkoitetaan 13–30-vuotiaita henkilöitä.
Nuorisotoiminta	Koulun ulkopuolinen toiminta (esimerkiksi nuorisovaihdot, vapaaehtoistoiminta tai koulutus), johon nuori osallistuu joko yksin tai ryhmässä, erityisesti nuorisojärjestöjen kautta, ja jolle on ominaista epävirallinen oppiminen.
Nuorisotyöntekijä	Henkilö, joka ammattinsa tai vapaaehtoistoiminnan kautta on mukana epävirallisessa oppimisessa ja tukee nuorten sosiopedagogista ja ammatillista kehitystä.

Nuorten ryhmät, jotka toimivat nuorisotyössä, mutta eivät välttämättä nuorisojärjestön yhteydessä (myös nuorten vapaat ryhmät)	Vähintään neljän nuoren muodostama ryhmä, jolla ei ole asiaan sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaista oikeushenkilöllisyyttä, edellyttäen, että ryhmän edustajilla on kelpoisuus tehdä oikeudellisia sitoumuksia sen puolesta. Tällaiset nuorten ryhmät voivat toimia hakijoina ja kumppaneina joissain Erasmus+ -ohjelman mukaisissa toimissa. Tässä ohjelmaoppaassa nämä ryhmät rinnastetaan yksinkertaisuuden vuoksi oikeushenkilöihin (kuten järjestöihin tai oppilaitoksiin), ja ne kuuluvat Erasmus+ -ohjelman osallistujaorganisaatioiden määritelmän piiriin siinä ohjelmatoimissa, johon ne saavat osallistua. Ryhmään on kuuluttava ainakin neljä nuorta, jotka ovat iältään ohjelmassa nuoriksi määriteltäviä (13–30 vuotta). Poikkeustapauksissa ja jos kaikki ryhmän nuoret ovat alaikäisiä, ryhmää voi edustaa aikuinen. Tällä tavalla (alaikäisten) nuorten ryhmä voisi jättää hakemuksen nuorisotyöntekijän/ohjaajan avulla.
Nuorten vapaat ryhmät	Katso yllä oleva määritelmä ”nuorten ryhmät, jotka toimivat nuorisotyössä, mutta eivät välttämättä nuorisojärjestön yhteydessä”.
Ohjelmamaat	Kansallisen toimiston perustaneet EU-maat ja EU:n ulkopuoliset maat, jotka osallistuvat täysimääräisesti Erasmus+ -ohjelmaan. Erasmus+ -ohjelmamaiden luettelo löytyy tämän ohjelmaoppaan A-osan luvusta ”Kuka voi osallistua Erasmus+ -ohjelmaan”.
(Ohjelma)toimi	Erasmus+ -ohjelman osa-alue tai toimenpide. Joitain esimerkkejä toimista: strategiset kumppanuushankkeet koulutus- ja nuorisosalalla, Erasmus Mundus -yhteiset maisteriohjelmat sekä alakohtaiset osaamisyhteenliittymät. Jean Monnet -ohjelman yhteydessä tästä käytetään sanaa ’toiminto’.
Opintopiste	Henkilön oppimistulokset, jotka on arvioitu ja joita voidaan kerätä tutkintoa varten tai siirtää toiseen opinto-ohjelmaan tai tutkintoon.
Opintopisteitä kerryttävä liikkuvuus	Kotikorkeakoulussa käynnissä olevien opintojen puitteissa opintopisteiden hankkimiseksi suoritettava rajallinen opiskelu- tai harjoittelujakso ulkomailla. Liikkuvuusjakson jälkeen opiskelijat palaavat kotikorkeakouluunsa suorittamaan opintonsa loppuun.
Oppimiseen liittyvä liikkuvuus	Siirtyminen johonkin maahan oman asuinmaan ulkopuolelle tarkoituksena suorittaa opintoja, harjoitteluja tai epävirallista tai arkioppimista; tällainen liikkuvuus voi olla harjoittelua, oppisopimuskoulutusta, nuorisovaihtoa, vapaaehtoistoimintaa, opetuksen antamista tai täydennyskoulutusta, ja siihen voi sisältyä valmistelevia toimintoja, kuten koulutusta isäntämaan kielessä, sekä lähettämiseen, vastaanottamiseen ja jatkotoimiin liittyviä toimintoja.
Oppimistulokset	Toteamus siitä, mitä opiskelija tietää, ymmärtää ja pystyy tekemään oppimisprosessin päätteeksi; oppimistulokset määritellään tietoina, taitoina ja osaamisena.
Oppisopimuskoulutus (oppisopimusopiskelija)	Erityyppisillä oppisopimuskoulutuksilla tarkoitetaan sellaisia ammatillisen peruskoulutuksen (IVET – initial vocational education and training) muotoja, joissa virallisesti yhdistyvät ja vuorottelevat yrityksissä tapahtuva koulutus (käytännön työkokemuksesta koostuvat jaksot työpaikalla) ja kouluopetus (oppilaitoksessa tai koulutuskeskuksessa seurattavat teoreettiset ja/tai käytännölliset koulutusjaksot), joiden menestyksellinen loppuun saattaminen johtaa kansallisesti tunnustettuun ammatillisen peruskoulutuksen tutkintoon.
Osallistujaorganisaatio	Kaikki organisaatiot tai vapaat nuorten ryhmät, jotka osallistuvat Erasmus+ -hankkeen toteuttamiseen. Sen mukaan, mikä asema osallistujaorganisaatioilla on hankkeessa, ne voivat olla hakijoita tai kumppaneita (jotka voidaan myös määritellä muiksi hakijoiksi, jos ne on nimetty hankehakemusta jätettäessä). Jos hanke hyväksytään, hakijoista tulee edunsaajia ja kumppaneista voi tulla muita edunsaajia, jos hanke rahoitetaan usean edunsaajan tuella.
Osallistujat	Erasmus+ -ohjelman yhteydessä osallistujina pidetään henkilöitä, jotka osallistuvat hankkeeseen täysimääräisesti ja joissain tapauksissa saavat Euroopan unionin tuesta osan, jonka on tarkoitus kattaa heidän osallistumiskustannuksensa (erityisesti matka- ja oleskelukustannukset). Ohjelman tiettyjen toimien (strategisten kumppanuushankkeiden) kohdalla tehdään siis ero tällaisten (suorien) osallistujien ja muiden, hankkeeseen välillisesti osallistuvien henkilöiden (esimerkiksi kohderyhmien) välillä.

Pk-yritykset (pienet ja keski- ja suuret yritykset)	Yritykset (katso määritelmä jäljempänä), joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa.
Ruohonjuuritason urheilu	Järjestettyä paikallistason amatööriurheilua ja harrastusliikuntaa.
Ryhmänvetäjä	Nuorisovalan liikkuvuushankkeissa ryhmänvetäjä on nuorisovaihtoon osallistuvien nuorten mukana matkustava aikuinen, joka huolehtii heidän oppimisestaan (Youthpass), suojelustaan ja turvallisuudestaan.
Sijainti/sijaintimaa	Organisaation tai elimen katsotaan sijaitsevan jossakin maassa, jos se täyttää ne kansalliset edellytykset (esimerkiksi rekisteröinti, ilmoitus tai julkaisu), joiden perusteella kyseisen maan viranomainen voi tunnustaa sen virallisesti. Vapaan nuorten ryhmän laillisen edustajan laillisella asuinpaikalla katsotaan olevan vastaavat vaikutukset, kun arvioidaan ryhmän kelpoisuutta Erasmus+ -ohjelman mukaiseen tukeen.
Sulautuva oppiminen	Sulautuvalla oppimisella (<i>blended learning</i>) tarkoitetaan opiskelutapaa, jossa yhdistyvät erilaiset oppimisen muodot. Termillä viitataan usein etenkin kursseihin, joilla perinteinen luokkahuoneessa tai seminaarissa tapahtuva lähiopetus yhdistetään erilaisiin verkko-opiskeluteknikoihin (esim. internet, televisio ja neuvottelupuhelut).
Tehostettu mentorointi	Tehostettu mentorointiprosessi, jota tarvitaan muita heikommassa asemassa olevien nuorten tukemiseen silloin, kun he eivät kykene suorittamaan eurooppalaista vapaaehtoispalvelua itsenäisesti taikka tavanomaisen mentoroinnin tai tuutorituen turvin. Tehostetussa mentoroinnissa vapaaehtoiseen pidetään tiiviimpää yhteyttä, tämän kanssa järjestetään useammin tapaamisia, ja varataan enemmän aikaa tavanomaisten mentorointitehtävien suorittamiseen. Näin vapaaehtoisille voidaan taata tuki hanketoimintojen jokaisessa vaiheessa sekä työajan ulkopuolella. Tehostetun mentoroinnin päämääränä on, että hanke toteutetaan menestyksekkäästi ja vapaaehtoinen voi osallistua siihen mahdollisimman itsenäisesti.
Todistus	Erasmus+ -ohjelman yhteydessä todistuksella tarkoitetaan asiakirjaa, joka annetaan koulutuksen tai nuorisotoiminnan alalla opiskelutoiminnon loppuun suorittaneelle henkilölle. Asiakirja on todiste osallistumisesta ja soveltuvissa tapauksissa oppimistuloksista.
Toiminto	Hankkeen osana toteutettu tehtäväkokonaisuus. Toimintoja voi olla monentyyppisiä, kuten liikkuvuustoiminnot ja yhteistyötoiminnot. Jean Monnet ohjelman yhteydessä tästä käytetään sanaa 'toiminto'.
Tutkinto	Arviointi- ja osaamisen tunnustamisprosessin virallinen tulos, joka saadaan, kun toimivaltainen elin vahvistaa, että henkilö on saavuttanut tietyt vaatimukset täyttävät oppimistulokset.
Tutkintoon liittyvä liikkuvuus	Opiskelujakso ulkomailla koko tutkinnon suorittamiseksi tai todistuksen saamiseksi yhdessä tai useammassa vastaanottavassa maassa.
Tutkintotodistuksen liite (Diploma Supplement)	Virallisten tutkintoasiakirjojen liite, jonka tarkoituksena on antaa tarkempia tietoja suoritetuista opinnoista yhteisesti sovitussa muodossa ja joka tunnustetaan kansainvälisesti. Se on korkeakoulututkintotodistukseen liitettävä asiakirja, joka sisältää vakiomuotoisen kuvauksen todistuksen haltijan suorittamien opintojen luonteesta, tasosta, asiayhteydestä, sisällöstä ja asemasta. Korkeakoulut laativat sen Euroopan komission, Euroopan neuvoston ja Unescon sopimien periaatteiden mukaisesti. Tutkintotodistuksen liite on osa Europassia (ks. edellä). Globaalin yhteisen koulutusohjelman yhteydessä on suositeltavaa myöntää nk. yhteinen tutkintotodistuksen liite, joka kattaa koko koulutusohjelman ja jonka kaikki kyseisen tutkinnon myöntävät yliopistot vahvistavat.
Työssäoppiminen	Opiskelutapa, jossa tietoja, taitoja ja osaamista hankitaan suorittamalla – ja pohtimalla – tehtäviä ammatillisessa ympäristössä, joko työpaikalla (esim. luokkaopetuksen ja työssäoppimisen yhdistäminen) tai ammatillisessa oppilaitoksessa.

Työssäoppimisjakso (käytännön oppimiskokemus, ns. "job-shadowing")	Lyhyt oleskelu kumppaniorganisaatiossa toisessa maassa tarkoituksena saada koulutusta seuraamalla alalla toimivia päivittäisessä työssään vastaanottavassa organisaatiossa, vaihtaa hyviä käytäntöjä, hankkia taitoja ja osaamista ja/tai solmia pitkäkestoisia kumppanuuksia osallistuvan havainnoinnin kautta.
Valmistelutapaaminen (Advance Planning Visit – APV)	Nuorisotoimintoja edeltävä suunnittelukokous vastaanottavan organisaation maahan. Valmistelutapaamisen tarkoitus on luoda luottamusta, ymmärrystä ja vankka kumppanuus hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden välille. Nuoret osallistujat voivat osallistua tapaamiseen, mikä auttaa heitä sitoutumaan hankkeen suunnitteluun.
Vastaanottava organisaatio	Joissain Erasmus+ -ohjelman toimissa (erityisesti liikkuvuustoimissa) vastaanottava organisaatio on se osallistujaorganisaatio, joka ottaa vastaan yhden tai useamman osallistujan ja järjestää yhden tai useampia Erasmus+ -hankkeen toiminnoista.
Virtuaaliliikkuvuus	Tieto- ja viestintätekniikalla tuetut erilaiset toiminnot – myös verkko-oppiminen – jotka toteuttavat tai helpottavat globaaleja, yhteistyöhön pohjautuvia kokemuksia opetuksessa, koulutuksessa tai oppimisessa.
Yhteiset ohjelmat	Korkea-asteen (koulutus- tai tutkimus)ohjelmat, jotka ovat kahden tai useamman korkeakoulun yhdessä suunnittelemaa, järjestämiä ja täysimääräisesti tunnustamia. Yhteisiä ohjelmia voidaan toteuttaa korkeakoulutuksen eri tasoilla: kandidaatti-, maisteri- tai jatko-opintojen yhteydessä. Yhteiset ohjelmat voivat olla kansallisia (kaikki mukana olevat korkeakoulut sijaitsevat samassa maassa) taikka kansainvälisiä tai globaaleja (mukana olevat korkeakoulut edustavat vähintään kahta maata).
Yhteiskunnallinen yritys	Oikeudellisesta muodostaan riippumatta yritys, jota ei ole noteerattu direktiivin 2004/39/EY 4 artiklan 1 kohdan 14 alakohdassa tarkoitetuilla säännellyillä markkinoilla ja 1) joka yhtiöjärjestyksensä, sääntöjensä tai muun lakisääteisen perustamisasiakirjansa mukaan pyrkii ensisijaisesti saavuttamaan mitattavissa olevia myönteisiä sosiaalisia vaikutuksia eikä niinkään tuottamaan voittoa omistajilleen, jäsenilleen ja osakkailleen ja joka a) tuottaa innovatiivisia palveluja tai tavaroita, jotka saavat aikaan sosiaalista hyötyä ja/tai b) käyttää sellaista innovatiivista tuotteiden tai palveluiden tuotantomenetelmää, joka on sen sosiaaliseen tavoitteeseen soveltuva; 2) joka sijoittaa voittonsa uudelleen ensisijaisesti päätavoitteensa saavuttamiseksi ja noudattaa mahdollisten voittojen jakamisessa osakkaille ja omistajille ennalta määritellyjä menettelyjä ja sääntöjä, joilla varmistetaan, ettei voittojen jakaminen vaaranna päätavoitetta; 3) ja jota johdetaan yrittäjähenkisesti, vastuullisesti ja avoimesti ja erityisesti siten, että johtamiseen osallistuvat työntekijät, asiakkaat ja/tai muut sidosryhmät, joihin yrityksen liiketoiminta vaikuttaa.
Yhteisrahoitus	Yhteisrahoitusperiaatteen mukaisesti edunsaajan on itse vastattava osasta EU:n tukeman hankkeen kustannuksia, tai ne on katettava muulla ulkopuolisella rahoituksella kuin hankkeeseen saadulla EU-tuella.
Yhteistutkinto	Yksi tutkintotodistus, joka myönnetään opiskelijalle yhteisen ohjelman suorittamisesta. Kahden tai useamman osallistuvan oppilaitoksen toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä yhteistutkinto yhdessä, ja se on tunnustettava virallisesti maissa, joissa osallistuvat oppilaitokset sijaitsevat.
Yhtiö	Näitä ovat siviili- tai kauppa-oikeudelliset oikeushenkilöt, osuuskunnat sekä muut julkis- tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt, lukuun ottamatta niitä, jotka eivät tavoittele voittoa.
Yksijaksoiset koulutusohjelmat	Integroidut/pitkät koulutusohjelmat, jotka johtavat joko alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon ja joita joissakin maissa kuvaa edelleen paremmin vuosina ilmaistu kesto kuin opintopisteet. Useimmissa näistä maista tällaiset koulutusohjelmat, joihin ei kuulu Bolognan mallin mukaista ensimmäistä sykliä, johtavat lääkäriin, hammaslääkäriin, eläinlääkäriin, sairaanhoitajan tai kättilön tutkintoon. Niissä opiskelee yleensä 1–8 prosenttia opiskelijoista. Säänneltyyn ammattiin johtavan integroidun koulutusohjelman laajuus on ammatista riippuen useimmiten 300–360 opintopistettä / viisi-kuusi vuotta.

Ylivoimainen este	Odottamaton ja poikkeuksellinen tilanne tai tapahtuma, johon osallistuja ei ole voinut vaikuttaa ja joka ei johdu hänen virheestään tai huolimattomuudestaan.
Youthpass	Eurooppalainen väline, jonka tarkoituksena on edistää Erasmus+ -ohjelmalla tuettuihin hankkeisiin osallistuvien nuorten ja nuorisotyöntekijöiden oppimistulosten tunnustamista. Youthpass käsittää a) todistukset, joita osallistujat voivat saada monista ohjelman toimista, ja b) määritellyn prosessin, jolla nuoria, nuorisotyöntekijöitä ja nuorisojärjestöjä kannustetaan pohtimaan nuorisotyön ja epävirallisen oppimisen alan Erasmus+ -hankkeen oppimistuloksia. Youthpass kuuluu myös laajempaan Euroopan komission strategiaan, jolla pyritään edistämään epävirallisen ja arkioppimisen sekä nuorisotyön tunnustamista niin Euroopassa kuin sen ulkopuolella.
Yritys	Mikä hyvänsä taloudellista toimintaa harjoittava yritys sen koosta, oikeudellisesta muodosta tai toimialasta riippumatta.
Yritysten yhteiskuntavastuun alalla toimiva voittoa tavoitteleva elin	Yksityinen yritys, joka a) noudattaa liiketoiminnassaan eettisiä sääntöjä ja/tai b) toteuttaa liiketoimintansa lisäksi toimia, joilla on yhteiskunnallista arvoa.

LIITE IV: HYÖDYLLISIÄ LÄHTEITÄ JA YHTEYSTIETOJA

HYÖDYLLISIÄ LÄHTEITÄ

Nimi	Linkki
Eurooppa 2020 ja ET 2020 -strategioiden viitearvot ja indikaattorit	http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Europe_2020_indicators_-_education&oldid=301033
Koulutuksen analysointi (varhaiskasvatus, yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, nuoriso, korkeakoulutus sekä monet koulutusalan erityissektorit)	http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/
Koulutuksen analysointi (kaikki osa-alueet)	http://www.oecd.org/education/
Koulutuksen analysointi (kaikki osa-alueet)	https://en.unesco.org/ http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx
Tutkintotodistuksen liitteen malli	http://ec.europa.eu/education/tools/diploma-supplement_fi.htm
ECTS-käyttöopas	http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_en.pdf
ECVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_fi.htm http://www.ecvet-secretariat.eu
Yrittäjyyskasvatus: Kouluttajien opas	http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/7465/attachments/1/translations/fi/renditions/native&usg=AFQjCNEAZENuwg06uXIDQR_CK8zmSko5Lw&sig2=kjtnBVqQOeVNEhNWeBUSrw&cad=rja
Aikuiskoulutuksen eurooppalainen foorumi (<i>European Platform for Adult Learning in Europe, EPALE</i>)	http://ec.europa.eu/epale/fi/home-page
EQAVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/eqavet_fi
Erasmus+ -hankeportaali	http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/
ESCO	https://ec.europa.eu/esco
EU:n työmarkkinoiden osaamispanoraama	http://euskillspanorama.cedefop.europa.eu/en
Europass-sivusto	http://europass.cedefop.europa.eu/fi

Eurooppalainen aikuiskoulutusohjelma ja sen viimeaikainen kehitys	http://ec.europa.eu/education/policy/adult-learning_fi
Indikaattoreita ja vertailuarvoja – koulutuksen seurantakatsaus	http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_fi
Indikaattoreita ja vertailuarvoja – viralliset julkaisut	http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/indicators-benchmarks_fi
Kokoelma urheilua koskevia keskeisiä asiakirjoja	http://ec.europa.eu/sport/library/index_en.htm
EU:n tärkeimmät nuorisopoliittiset asiakirjat (sisältää myös nuorisualan eurooppalaisen yhteistyön uudistetut puitteet)	http://ec.europa.eu/youth/library/index_en.htm
Tärkeimmät koulutuspoliittiset aloitteet ja tulokset vuodesta 2000 – yleissivistävää koulutusta koskevan politiikan kehittäminen	http://ec.europa.eu/education/policy/school/index_fi.htm
Tärkeimmät koulutuspoliittiset aloitteet ja tulokset vuodesta 2000 – korkeakoulu-uudistus	http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/index_fi.htm
<i>Avoin koulutus: innovatiivisia opetus- ja oppimismahdollisuuksia kaikille uuden teknologian ja avointen oppimisresurssien avulla, COM(2013) 654</i>	http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-859_fi.htm
<i>Koulutuksen uudelleenajattelu: sosioekonomisten vaikutusten parantaminen investoimalla taitoihin</i>	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?;jsessionid=LLFgTfdd6mZf3Wt4YNhTjyP8vnMcg4RnTT1rQHP2bfT8dWYrdNQC1965766013?uri=CELEX:52012DC0669 http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_fi.htm
<i>Tukea kasvulle ja työllisyydelle – Euroopan korkeakoulujärjestelmien nykyaikaistamissuunnitelma</i>	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:FI:PDF
<i>Strateginen visio eurooppalaisille standardeille: lisätään ja nopeutetaan Euroopan talouden kestävää kasvua vuoteen 2020 mennessä</i>	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0311:FIN:FI:PDF
Bruggen julkilausuma ammatillisen koulutuksen eurooppalaisen yhteistyön tehostamisesta kaudella 2011–2020	http://ec.europa.eu/education/brugcomm/
Raportti <i>Towards Greater Cooperation and Coherence in Entrepreneurship Education</i>	http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/9269/attachments/1/translations/en/renditions/native
Nuoret liikkeellä -lippulaivahanke	http://europa.eu/youthonthemove/index_en.htm
Youthpass-sivusto	https://www.youthpass.eu/fi/youthpass/

YHTEYSTIEDOT

Euroopan komissio – koulutuksen ja kulttuurin pääosasto (PO EAC)

http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node_fi

Euroopan komissio – koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA)

http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Kansalliset toimistot

http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_fi